Karl May

Lacrimi și Sânge

KARL MAY

LACRIMI ŞI SÂNGE

1. l. MAHDIUL

Kordofan, ţara aceasta ciudată, a fost de multă vreme un ţinut de trecere a numeroase triburi nomade şi încă dinainte de cucerirea lui Mohammed Ali, populaţia era o amestecătură de indivizi de toate neamurile. Au venit pe urmă felahii şi başibuzucii viceregelui *şi* au adus cu ei fel de fel de rase din Asia Mică: greci, levantini, armeni şi arnăuţi care s-au contopit cu localnicii şi au dat naştere la urmaşi cu sânge amestecat de albi şi negri. Printre aceştia trăiesc însă destui nepoţi şi strănepoţi de-ai nomazilor veniţi din ţinuturile unde n-au pătruns veneticii.

Kordofan face parte din provinciile Sudanului. Deoarece cuvântul Sudan există încă din evul de mijloc, iar cum se aude din ce în ce mai des, vom da asupra lui câteva lămuriri.

Beled es Sudan este numele său, întreg; „Beled" înseamnă ţară, iar „es" e articolul. Sudan e prescurtarea din „aswad" negru (plural „sud"). Aşadar, Beled es Sudan înseamnă ţara negrilor.

Acest Kordofan este format în partea de apus şi miazănoapte dintr-o savană întinsă, care se aseamănă în anotimpul secetos cu un pustiu sterp, însă pe vremea ploilor e foarte bogat în vegetaţie. Fâşiile lungi de pământ acoperite cu iarbă sunt întretăiate de pădurici de mimoză, în această savană se află peste nouă sute de fântâni, cu sate în apropiere; pe timpul ploilor aici îşi scot oamenii vitele la păşune. Tot aici găseşti cirezi întregi de girafe şi antilope, struţi şi păsări de diferite soiuri.

Partea de sud a ţării are un pământ lutos, care păstrează umezeala, de aceea vegetaţia e de o bogăţie neînchipuită. Terenuri mari acoperite cu desişuri de palmieri, casini, adansoni şi tamarini. Animalele care populează pădurile reprezintă o pradă îmbelşugată pentru leoparzi şi pantere, şi nu rareori se aude răgetul leului acest „atotstăpânitor" *al* savanei.

Valea Melk e socotită ca făcând parte din Kordofan şi, cum ne aflam acum între ea şi es Safih, lăsasem Nubia în urmă. Duseserăm eu cu Ben Nil şi soldaţii emirului pe fetele şi femeile beduinilor acasă, unde fuseserăm primiţi cu mare entuziasm şi ospătaţi din belşug. Ni se făcuseră şi daruri bogate. La plecare, bărbaţii ne-au petrecut o bucată de drum, apoi ne-am luat rămas-bun de la ei şi am pornit mai departe. Intenţia noastră era să ajungem cât mai repede la Khartoum, pentru a mă întâlni cu emirul după cum ne şi fusese înţelegerea la despărţire.

Nu trecuse mult de la anotimpul ploilor, aşa că savana era încă în toată splendoarea ei. Să nu mă fi văzut călare pe o cămilă ci pe armăsarul meu, „Vântul", m-aş fi crezut pe vreuna din întinsele prerii americane.

Colindatul de la o fântână la alta cere mult timp; deocamdată eram scutiţi de asta, căci iarba era destul de umedă, ca să potolească şi foamea şi

setea cămilelor noastre, iar pentru noi porniserăm cu burdufurile, pline. De aceea puteam merge de-a dreptul, fără să mai facem vreun ocol. Abia când apa era pe sfârşite, ne abăteam pe la vreo fântână, ca să ne umplem burdufurile.

Ajunserăm cu o zi mai devreme la Bir Atşan. Numele se traduce prin „Fântâna însetată", pe care şi l-a luat de la faptul că, pe timpul secetei, fântâna seca de tot, rămânând fără strop de apă. Acum avea din belşug.

Fântâna se afla în mijlocul unui şes; nici o stâncă, copac sau tufă nu indica locul unde se găseşte. Nici eu n-aş fi putut da de ea, dacă fessarii nu ne-ar fi dat o călăuză pricepută, care să ne însoţească până la Khartoum, cunoscând, tot atât de bine ţinutul ca şi cusururile puştilor lungi, arăbeşti.

Mare necaz îi făcea bietului om puşca asta. Totuşi îi era dragă ca lumina ochilor. N-o lăsa o clipă din mână şi numai de ea vorbea. Cum stăteam amândoi de vorbă, jos lângă fântână, se uită cu drag la puşcă şi zise:

— Effendi, ai mai văzut tu până acum o lucrătură ca asta?

Patul puştii era împodobit cu fildeş, dar desenul întruchipa ceva ce nu pricepeam.

— Foarte frumos, n-am ce zice, dar ce vrea să zică chipul ăsta? l-am întrebat.

— Ia te uită mai bine. Ei, acum pricepi?

Mi-am dat osteneala să desluşesc ceva. Zadarnic. Nu erau nici slove, nici cap de om, nici de animal.

— Hm... nu văd nimic, am mormăit eu.

— Fiindcă eşti orb, de aia, ori mai bine zis fiindcă eşti creştin. Un drept-credincios de-al Profetului ar vedea numaidecât. Cum, nu desluşeşti un cap de om?

— Cap de om? Nici gând! L-aş fi putut lua, cel mult, drept cap de hipopotam. De aceea m-am uitat nedumerit la puşcă, apoi la beduin şi am tăcut.

— Tot nu pricepi? *Allah!* Nu vezi că e chiar capul Profetului? rosti el indignat.

— Cu neputinţă! Unde e nasul?

— N-are. Profetul n-are nevoie de nas. El e numai duh, alcătuit doar din zece mii de miresme.

— Dar gura?

— La ce îi trebuie gură când ne vorbeşte prin *Coran?*

— Păi nici ochii nu se văd...

— Ce să facă el cu ochii, dacă *Allah* vede tot şi el stă la dreapta Lui, în cer?

— Şi urechile unde îi sunt?

— Nu le căuta degeaba, fiindcă tot n-o să le găseşti. Profetul n-are nevoie să ne audă rugăciunile, că doar el ni le-a dăruit.

— Şi barba?

— Nu se vede. Să-i fi cioplit barba în fildeş, când ştiut e că jurământul cel mai sfânt e pe barba Profetului!

— Atunci, din tot capul nu se vede decât fruntea?

— Nici fruntea. Acolo sălăşluieşte duhul şi nu se poate ciopli un lucru care n-are fiinţă.

— Aşadar, nu e nimic din tot capul?

— Nimic, încuviinţă el, dar eu văd desluşit fiecare trăsătură a chipului.

— Chip fără cap? Priceapă cine poate că eu nu.

— Cum vrei să priceapă un creştin? Voi sunteţi cu toţii orbi, lipsiţi de vedere!

— Şi tu la fel, numai că vezi şi ceea ce nu e. De altminteri, după câte ştiu eu, legea voastră nu îngăduie să vă faceţi „chip cioplit", cu atât mai puţin când e vorba de Profet.

— Vezi că acela care a făcut puşca nu ştia despre asta.

— Şi totuşi a reprodus faţa Profetului!

— În gând, effendi. Arma e foarte veche, după cum trebuie să fi băgat de seamă. Omul care a făcut-o a trăit cu mult înaintea Profetului.

— Nu se poate, fiindcă pe vremea aceea nu exista încă praf de puşcă.

— Effendi, nu mă păgubi de bucuria de a fi în stăpânirea unei arme atât de preţioase. Ce nevoie e de pulbere? Dacă *Allah* vrea, împuşti şi fără ea.

— Recunosc şi eu că *Allah* poate face o minune, ba aici a făcut chiar două: mai întâi o armă de foc de pe vremea când nu se ştia încă de pulbere, şi al doilea, chipul Profetului, pe când nici nu era născut.

— Ţi-am spus doar că omul care a făcut-o l-a văzut numai în închipuirea lui. Era numai o arătare, după cum şi puşca asta nu e decât un fel de nălucă.

— A, puşca-nălucă! asta are haz... e ceva unic pe lume.

— Aşa e, ai dreptate, şi mă bucur că, în sfârşit, ai priceput. E singura puşcă-nălucă din câte există, şi de aceea ţin la ea ca la ochii din cap.

— De unde o ai?

— Moştenire, effendi. Trebuie să ştii că eu mă trag din meşterul care a făcut-o şi o s-o las cu limbă de moarte feciorului meu. Ce te uiţi aşa la mine? Da, eu sunt strănepotul strănepotului aceluia pe care *Allah* l-a învrednicit să vadă chipul Profetului încă înainte de a se naşte.

— Atunci eşti cel mai vestit din neamul tău, şi nu numai că mă bucur, dar e şi o mare cinste pentru mine să te cunosc.

— Aşa e — răspunse el foarte serios —, e o mare cinste pentru oricine să cunoască pe un strănepot de-al strănepotului. Numele meu a străbătut până în Sudanul îndepărtat şi faima puştii mele a trecut dincolo de ţinuturile negrilor.

„Hait! mi-am zis eu, alt lăudăros; parcă ar fi frate cu Selim al meu."

— Şi nimereşti bine cu ea? l-am întrebat eu mai departe.

— Din pătate nu. Aşa e voinţa lui *Allah*, ca nimic să nu fie desăvârşit pe lume. Tot asemenea şi cu puşca mea. Are unele cusururi care îmi umplu inima de jale.

— Eu cunosc toate felurile de arme şi mă pricep să le tămăduiesc. Ia spune-mi ce cusur are, poate că ţi-aş putea da un sfat.

— Vezi că n-are numai unul. Mai întâi, e îndărătnică al dracului parcă at fi un ţap sălbatic, loveşte unde poate. Mi-a tras până acum o groază de palme.

— Foarte urât din partea ei. Când vrei să ocheşti, trebuie s-o aşezi ca să nu te poată cârpi.

— Atunci mă pocneşte unde nimereşte. Pe urmă, şerpuieşte.

— Cum, şerpuieşte? Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că glonţul nu merge de-a dreptul, ci şerpuind.

— Nu se poate!

— Crede-mă, effendi, zău că nu mint... La o rablă ca asta să nu te miri de nimic! zise el cu ciudă. O cunosc eu bine. Când vreau să trag în ceva, trebuie să ochesc ori mai la dreapta, ori mai la stânga.

— Nu e alt leac decât să-i schimbi ţeava.

— Vai de mine, nu se poate! Mi-aş prăpădi arma asta de preţ. Să mă ferească *Allah* de o astfel de nelegiuire! Puşca trebuie să rămână aşa cum e.

— Atunci nu mai e nevoie să-mi spui şi celelalte cusururi. După părerea mea, o armă nu e de folos decât dacă îşi îndeplineşte scopul.

— Păi o şi face! Puşca mea dovedeşte că strămoşul strămoşului meu a văzut faţa Profetului şi atât mi-ajunge.

— Altceva nu te mai interesează?

— Nu!

— Dar scopul e să nimerească ţinta.

— Effendi, dacă ai fi musulman ai înţelege ce preţ are arma asta.

— O fi având, te-aş ruga însă când vei trage prin apropierea mea, să faci bunătatea să-mi cruţi viaţa, adică-să mă ocheşti pe mine ca să nimereşti alături.

— Nu cumva râzi de mine, effendi? Şi eu îţi spun că...

Îşi întrerupse vorba, sări drept în picioare, duse mâna streaşină la ochi şi privi cu încordare spre răsărit.

— Ce e, zăreşti ceva? l-am întrebat.

— Da. Văd ceva ce nu era adineauri; trebuie să fie un călăreţ.

M-am ridicat şi eu, am luat ocheanul şi am zărit într-adevăr un călăreţ care venea de-a dreptul spre fântână. Când se apropie şi ne văzu, îşi struni cămila, ne examina cu luare-aminte pe urmă înainta spre mine, rămase în şa şi zise:

— *Sallam aaleikum!* îmi îngădui şi mie, stăpâne, să-mi adap cămila la fântână şi să-mi potolesc şi eu niţel setea?

— *Aaleikum sallam!* Fântâna e pentru toată lumea, n-am dreptul să te împiedic să faci ce vrei! i-am răspuns cu răceală, deoarece individul nu-mi făcu defel o impresie bună. Era îmbrăcat ca oricare beduin şi înarmat cu o puşcă, un pumnal şi două pistoale. Chipul străinului nu era defel respingător, dar privirea lui era sfredelitoare şi aspră. Şi apoi mă mira faptul că mi se adresase mie şi nu tovarăşilor mei. Eu purtam, ca şi călăuza, haine

civile, pe când soldaţii uniforma viceregelui, aşa că pe ei s-ar fi cuvenit să-i întrebe. Şi asta, şi privirea lui iscoditoare îmi treziră bănuielile, care crescură pe măsură ce vorbeam cu el.

Descălecă, scoase şaua de pe cămila, ca să poată să pască în voie, bău puţină apă proaspătă din fântână, pe urmă veni să şadă lângă mine. După ce-şi umplu ciubucul, îmi întinse şi mie punga cu tutun.

— Ia, stăpâne, e pipa de bun-găsit, pe care s-o fumăm împreună, zise el, mieros.

— Mulţumesc, dar nu fumez, i-am răspuns, fără să primesc.

— Cum adică, faci parte din aceia care cred că tutunul e oprit de lege?

Tonul cu care mă întreba era al unuia care ştia dinainte răspunsul. Asta îmi bătu la ochi şi-i răspunsei tăios:

— Ba fumez; se cădea însă ca eu, care mă aflam mai de mult aici, să primesc cum se cuvine pe cel sosit în urmă. Aşa e regula, pe cât ştiu.

— Ai dreptate şi mă rog de iertare. Eu, stăpâne, am un cusur, ce mi-e în guşă şi-n căpuşă, vorba ceea: Mi-ai plăcut de cum te-am văzut şi de aceea te-am îmbiat cu fumatul. Mi-e îngăduit să te întreb dincotro vii cu soldaţii ăştia?

— Şi mie mi-e îngăduit să te întreb, mai întâi, de unde ştii că am venit cu ei?

— Nu ştiu, doar bănuiesc.

— Ai minte ageră! Eu în locul tău n-aş fi bănuit.

— S-ar zice să eşti străin de locuri, pe când eu cutreier de multă vreme câmpiile astea.

— Nu numai că eu sunt străin de locurile astea, dar şi soldaţii, care vin pentru întâia oară. De aceea e şi mai de mirare că ai nimerit-o numaidecât cu bănuiala ta. M-ai întrebat adineauri de unde vin, dar cum eu mă aflu înaintea ta aici, n-o să te superi dacă, înainte de a-ţi răspunde, aş vrea să ştiu dincotro ai pornit-o tu.

— N-am de ce să mă ascund. În *chala* şi chiar în pustiu trebuie fiecare să ştie cu cine are de-a face. Eu vin din El Feky Ibrahim de pe Bahr el Abiad.

— Şi care e ţinta călătoriei tale?

— Aş vrea să mă duc la El Faşer.

— Între aceste două localităţi e şoseaua pentru caravane care scurtează mult drumul, trecând prin El Abied şi Fodşa. De ce nu te-ai slujit de ea şi ai făcut un ocol atât de mare?

— Fiindcă sunt negustor şi trebuie să cunosc cam ce lucruri se cer prin ţinuturile astea. Vreau să cumpăr ceva marfă din El Faşer şi să o vând la întoarcere; de aceea colind de la o fântână la alta, ca să aflu de la cei ce poposesc în drum cam de ce-ar avea nevoie.

— Pari să fii începător în ale negoţului.

— Cum aşa, stăpâne?

— Un negustor mai vechi nu s-ar duce cu mâinile goale la El Faşer, ci şi-ar fi încărcat la Khartoum desagii cu marfă, pe care s-o vândă în timpul

călătoriei. Ar fi avut astfel un câştig îndoit.

— Eram prea grăbit s-ajung la ţintă şi n-am vrut să-mi împovărez cămila...

— N-are a face. Un bun negustor nu cunoaşte altă ţintă decât câştigul. De altminteri, văd că hedsinul tău e o cămilă de preţ, pe când negustorii se slujesc de măgari sau catâri.

— Fiecare după punga lui. Eu nu sunt chiar atât de sărac pe cât crezi. Acum, după ce ţi-am răspuns la întrebări, e rândul tău să-mi spui dincotro vii.

După cum îi pusesem întrebările, înţelesese neîncrederea mea. Oricare om de treabă s-ar fi simţit chiar jignit. Ochii lui scânteiaseră de câteva ori de furie, dar îmi răspunsese foarte cuviincios. Deosebirea dintre privire şi glas îmi dovedea că se stăpâneşte. Şi dacă individul avea motiv să se stăpânească, aveam şi eu să fiu cât mai prevăzător faţă de el.

Nici vorbă că ar fi fost negustor. Şi nici că venea de la El Feky Ibrahim nu era adevărat; cu siguranţă că venea de-a dreptul de la Khartoum şi că întâlnirea cu noi nu era chiar o simplă întâmplare. Pentru ce?

N-am căutat să-mi bat capul cu întrebările astea, ci să-l supraveghez cât mai mult cu putinţă. Mă minţise, nu eram deci nici eu dator să-i spun adevărul, de aceea i-am răspuns:

— Vin de la Badjaruja.

— Şi soldaţii tot de acolo?

— Nu, i-am găsit aici şi mi-au îngăduit să poposesc lângă fântână.

Un zâmbet ironic îi flutură pe buze, totuşi vru să pară că mă crede.

— Dar de unde vin? întrebă mai departe.

— Nu ştiu.

— Trebuie să ştii, nu se poate să nu fi stat niţel de vorbă cu ei.

— I-am rugat să mă lase să mă odihnesc puţin, altceva n-am vorbit. De altminteri, socot că e o necuviinţă să mă descoşi întruna.

— Prin pustietăţi nu strică să ştii ce şi cum, de aceea te-aş ruga că-mi spui care e ţinta călătoriei tale.

— Mă duc la Kamlin, pe malul Nilului Albastru.

— Atunci va trebui să treci Nilul Alb pe la El Salayiah?

— Întocmai!

— Şi soldaţii unde se duc?

— Ţi-am mai spus că nu i-am întrebat.

— Deodată individul se întoarse brusc spre călăuză, care şedea lângă mine, şi-o întrebă:

— Dar tu cine eşti? Un ben arab, nu-i aşa?

Credeam că, văzând neîncrederea pe care o simţisem pentru străin, arabul va fi mai prevăzător; mă înşelasem însă, căci omul îi răspunse de-a dreptul:

— Sunt, într-adevăr, un ben arab şi fac parte din tribul fessarilor.

— Vii de acasă?

— Da.

— Unde aţi dus vitele la păşune anul asta?

— Între Bir es Serir şi djebelul Modjaf.

— Am auzit eu despre beni fessarii ăştia. Sunt războinici viteji şi norocul sălăşluieşte în corturile lor.

Era vădit că vroia să-l descoasă pe arab; acum, după ce aflase din ce trib e, mi-era indiferent ce-o să mai spună. M-am întins deci jos pe iarbă, am pus braţul la căpătâi, m-am prefăcut nepăsător la ce o să urmeze, am închis ochii pe jumătate, dar priveam pe sub gene şi nu-mi scăpa nici un gest sau cuvânt de-al străinului.

— Da, da, norocul a sălăşluit într-adevăr în corturile noastre, răspunse călăuza oftând, dar în vremea din urmă ne-a părăsit.

— Întoarcă-l *Allah* din nou! Ce s-a întâmplat?

— Ibn Asl ne-a răpit femeile şi fetele.

— Ce vorbeşti, omule! Eu n-am auzit nimic despre asta.

— Dar de numele vânătorului ăstuia de sclavi trebuie să fi auzit.

— Fireşte! Şi zici, el e cu pricina? Mă mir. Voi sunteţi musulmani şi nu e nimănui îngăduit să ia sclavi pe cei de-o lege cu el. Eu cred că te înşeli. O fi fost un trib păgân care a...

— Nu mă înşel defel; s-a dovedit pe deplin că Ibn Asl a fost. Dacă nu mă crezi, poate să-ţi spună şi...

— Îşi curmă vorba, căci tocmai se uita spre mine, vrând să spună „şi effendi ăsta", dar mă văzu făcându-i semn cu mâna.

— ... soldaţii de colo, care au fost pe la noi şi a căror călăuză sunt urmă el.

Începu apoi să povestească. Bineînţeles că veni vorba şi despre mine, dar fu atât de prevăzător că tot timpul nu spunea altfel decât „effendi cel străin", şi nu trăda prin vreo privire sau gest că eu aş fi acela. După ce sfârşi, străinul izbucni indignat:

— Se poate o nelegiuire, ca asta! Ibn Asl v-a furat femeile şi i-a ucis pe toţi care nu erau buni de vândut! E o crimă nemaipomenită! O să-l ajungă pedeapsa lui *Allah*, fii de pace.

— Da, *Allah* ştie cum să-l găsească, iar effendi cu reissul effendina AU jurat să-i răzbune pe fessari.

— Vezi că Ibn Asl nu e numai îndrăzneţ, dar e şi şiret; o să ştie el să se ascundă.

— Nu face nimic. Effendi ăla străin o să-l găsească şi în gaură de şarpe, nimeni nu se poate ascunde de el.

— Atunci ar trebui să fie atotştiutor.

— Nu e nevoie. Ochiul său e ager şi vede tot, iar ce nu vede, mintea lui îşi închipuie şi nu dă greş. Habar n-avea de calea pe care o luaseră hoţii cu femeile furate de el, dar atât de bine a chibzuit cam pe unde trebuie să fie, ca şi când i-ar fi spus-o cineva.

— Şi el unde se află acum?

— E... e... a rămas la noi în sat, răspunse arabul şovăind.

— Zău? întrebă străinul, uitându-se zâmbind spre mine. Tare-aş vrea

să-l văd şi eu o dată pe omul ăsta. Dacă n-aş fi atât de grăbit, m-aş repezi până acolo. Timpul mi-e însă măsurat, aşa că trebuie să plec îndată.

Se ridică de jos şi se îndreptă spre cămila lui. Deşi nu-mi luasem ochii de la el, mă uitasem de vreo câteva ori şi la cămilă. Băgasem de seamă că avea un cusur: resfira şi strângea degetele copitelor dinapoi, aşa că atunci când alerga, smulgea iarba cu copitele în urma ei. Cusurul nu era mare şi nu dăuna întru nimic călăreţului, dar ceea ce observasem la cămilă mi-a prins foarte bine mai târziu, căci am putut zădărnici planurile duşmanului.

Omul puse şaua pe hedsinul său, încalecă, veni spre noi, şi-mi zise:

— *Sallam,* stăpâne! Mi-ai spus tu, nu-i vorbă, de unde vii şi-încotro te duci, eu însă nu te cred. Numele tău l-am aflat, dar ghicesc cine eşti şi în curând o să ne mai întâlnim noi, fii pe pace.

Nu i-am răspuns nimic şi nici nu m-am clintit din loc. Îmi mai făcu semn cu mâna, hohoti o dată batjocoritor şi porni în goană.

— Ce-a fost asta, effendi? întrebă arabul uluit. N-ai înţeles că te-a jignit adânc?

Am ridicat din umeri cu nepăsare.

— Te-a făcut mincinos. Nu crede ce i-ai spus şi ghiceşte cine eşti. Înţelegi ce vrea?

— Da. Moartea mea.

— *Allah'l Allah!*

— Şi pe a soldaţilor în acelaşi timp.

— Mă sperii, effendi!

— Atunci încalecă şi întoarce-te acasă. În curând o să urmeze o luptă şi, fiindcă puşca ta nu vrea să te asculte, te-aş sfătui, spre binele tău, să te pui la adăpost.

— Nu mă face de ocară, effendi! Am spus că te duc la Khartoum şi o să te duc la Khartoum. Ce te face însă să crezi că o să avem de întâmpinat o luptă? Toate triburile de prin ţinuturile astea trăiesc în bună înţelegere.

— Mi-a spus-o chiar negustorul care a plecat adineauri.

— Eu n-am auzit un cuvânt despre asta.

— Am înţeles-o mai mult din purtarea lui decât din vorbele sale. Şi tu l-ai crezut într-adevăr negustor?

— De ce nu!? Ce zor avea să se dea drept ce nu e?

— Nici o iscoadă nu spune că e iscoadă.

— Is... coa... Crezi că era o iscoadă? Cine l-o fi trimis?

— Poate că Ibn Asl, care vrea să se răzbune pe mine.

— De unde să ştie el că te afli aici?

— Nu era greu de ghicit că le voi duce pe sclavele răpite în satul lor. Tot atât de lesne era de prevăzut că mă voi îndrepta apoi spre Khartoum şi drumul ducea prin părţile astea.

— Acum încep şi eu să pricep. Are el pentru ce să-ţi poarte pică, nu-i vorbă. Pesemne că s-a dus la Khartoum, unde are destui prieteni de teapa lui. Şi printre triburile de aici are oameni care ţin cu el, fiindcă trag foloase de pe urma negoţului cu sclavi şi sunt oricând gata să-i vină în ajutor. Dar o

să le tragem clapa. Cunosc eu un drum pe unde n-o să ne întâlnim cu ei.

— Mulţumesc pentru bunăvoinţa ta, însă nu pot primi. Cum vrei să mă feresc de un om pe care vreau să-l prind? Acum când sunt sigur că mă pândesc, ştiu ce am de făcut. O sută de-ar fi, sunt în stare să-i trag pe sfoară cum nici prin gând nu le trece. Nu numai că nu mă abat din calea lor, ba chiar o să le ies înainte. Te las să hotărăşti singur dacă n-ar fi mai bine să nu te vâri în primejdie şi să te întorci acasă.

— Effendi, nu mă mişc de lângă tine, degeaba stărui. Mult bine ne-ai făcut tu, acum vrei să te las la nevoie? Ştii tu unde se află acum duşmanul?

— N-ai spus chiar tu mai adineauri că am ştiut să-i găsesc pe răpitori fără să le cunosc drumul? Acum mi-e mai uşor, fiindcă am o călăuză.

— Adică eu? Aici te înşeli, effendi. Habar n-am unde se află.

— Călăuza nu eşti tu, ci aşa-zisul negustor.

— Tu *te* înţeleg. Acesta s-a dus *la* El Faşer, deci spre apus, pe când tu trebuie să te îndrepţi spre răsărit.

— A minţit, nici prin gând nu-i trece să se ducă la El Faşer. Cum o să se îndepărteze până nu-l vom mai putea zări, se întoarce din drum şi se duce să-şi găsească tovarăşii care l-au trimis în iscoadă. N-avem decât să ne luăm după urmele lui şi să dăm de el.

— Numai de nu te-ai înşela, effendi! Poate că omul a spus adevărul...

— Nu prea cred. Cât faci călare de la El Feky Ibrahim până la El Faşer?

— Vreo douăzeci de zile.

— Poţi porni la un drum aşa lung fără un burduf de apă?

— Nu.

— Ei vezi? Omul n-avea nici unul cu el, deci nu într-acolo se ducea. În al doilea rând, dacă Ibn Asl plănuieşte, într-adevăr, un atac împotriva noastră şi-şi conduce singur oamenii la luptă, trebuie să-şi închipuie că mi-am luat la drum una sau mai multe călăuze, nu-i aşa?

— Fireşte! Eşti doar străin.

— Iar călăuzele acestea sunt oameni care cunosc şi sunt cunoscuţi la rândul lor prin partea locului. Dacă ar fi trimis în iscoadă oameni de pe aici, aceştia, întâlnindu-se cu călăuza mea, s-ar fi cunoscut îndată.

— Păi asta aşa e.

— Atunci se înţelege de la sine că spionii lui trebuie să fie străini, pe care nu i-a văzut nimeni până acum. Un străin se poate rătăci lesne sau i se poate întâmpla ceva şi mai rău. Îl poţi trimite fără strop de apă la drum?

— Nu.

— Aşa-zisul negustor era un spion. N-avea nici un burduf, cu el, deci tovarăşii lui sunt pe aproape. Or fi pus şi santinele în drumul nostru. Când vreuna din ele ne va zări, va de veste celorlalte, care ne vor aţine calea, ca să ne oprească. O astfel de santinelă era şi ăsta de adineauri. Duşmanii ne pândesc şi ne putem aştepta din clipă în clipă la un atac. La şes n-ar fi nimic, căci i-am vedea venind. Pe când aşa, se vor fi pitit în vreun tufiş sau după vreo stâncă şi ne putem pomeni cu ei în spate, când nici nu ne-

aşteptăm. Acum rămâne să ne dăm seama dacă există aşa ceva în drumul pe care îl vom face astăzi. Tu trebuie să ştii.

— Ştiu. Acum e amiază. Dacă pornim îndată, ajungem cu vreun ceas şi jumătate înainte de asfinţitul soarelui la o pădure de cassia.

— Atunci poţi fi sigur ca acolo ne aşteaptă. Arabul mă privi lung, cu îndoială.

— Crezi?

— O să vezi că nu m-am înşelat. Vom porni mai întâi pe urmele iscoadei, până ce vom da de celelalte santinele, apoi...

— După ce o să cunoşti că am ajuns la ele? mă întrerupse el.

— Lasă că o să-ţi arăt eu. Pe urmă facem un ocol şi le cădem în spate. Dar mai întâi trebuie să ştii însă câteva amănunte. Cât de mare e pădurea despre care vorbeai?

— E tot atât de lată pe cât de lungă. Îţi trebuie un ceas călare ca s-o străbaţi.

— Copacii sunt înalţi?

— Pe alocuri chiar foarte înalţi.

— Tufe are?

— Destule. E o fântână în pădure, care dă apă multă şi face să crească o sumedenie de tufe şi iederă.

— Poţi trece printre ele călare?

— Dacă ştii unde sunt luminişurile şi rariştile, da.

— Bine. Mi-ajunge deocamdată cât am aflat.

— Şi nu vrei să ne îndreptăm acum spre apus, ca să vedem dacă iscoada s-a întors din drum?

— Nu mai e nevoie; sunt sigur că e aşa şi vom da repede de urmele lui.

Individul pornise în goană şi pierise repede din rază vederii noastre. Încălecarăm şi noi şi o luarăm spre răsărit, eu şi călăuza în frunte, iar soldaţii după noi, unul în urma altuia. Auziseră şi ei tot ce vorbiserăm şi erau curioşi să vadă dacă presupunerile mele se vor adeveri. Se bucurau dinainte că vor avea de lucru.

Părăsirăm fântâna pe drumul pe care venise spionul. Nu trecu nici o jumătate de ceas şi dădurăm de o altă urmă, dinspre dreapta, care se împreuna eu cea dintâi. Am descălecat s-o cercetez. Călăuza veni, curios, să vadă ce fac. Când m-am ridicat, i-am zis:

— Întocmai cum am bănuit.

— Poate că te înşeli, effendi. N-o fi fost negustorul

— Ba da. Uită-te bine la iarba călcată mai înainte, e aidoma cu astălaltă.

— Asta aşa e, dar...

— Nici un dar. Cămila spionului are un cusur la copită şi „smulge” iarba pe unde trece. Uite semnul că s-a întors din drum şi a luat-o pe aici.

Călăuza nu mai zise nimic. Încălecarăm şi pornirăm după ambele

urme.

După vreun ceas ajunserăm la un loc unde călăreţul se oprise. Aici iarba era călcată pe o întindere mărişoară. Drept înainte duceau urmele mai vechi a trei cămile, iar spre răsărit ale uneia singure. La dreapta şi la stânga — una spre miazăzi, una spre miazănoapte. Cum tovarăşii mei de drum nu puteau pricepe ce rost aveau, i-am lămurit astfel:

— Ceea ce vedeţi voi e cea mai bună dovadă că presupunerile mele se adeveresc. Departe de aici, în pădurea de cassia, se află vrăjmaşii noştri, iar şeful lor a orânduit un post de santinele. Doi dintre oameni s-au oprit pe locul acesta, pe când aşa-zisul negustor, mai îndrăzneţ, pesemne, a plecat mai departe. Când s-a întors, le-a spus ăstor doi că ne-a găsit, apoi s-a dus spre pădure să-i dea şi şefului raportul. Ceilalţi doi au luat-o în grabă, unul la stânga, altul la dreapta, să le spună celorlalte santinele să se adune în pădure, unde e grosul trupei. După câte înţeleg eu, vom avea de-a face cu mai mulţi adversari, de aceea e de datoria mea să vă fac următoarea întrebare: vreţi să dăm lupta sau s-o ocolim — ceea ce ne va fi uşor, dat fiind că duşmanii se află adunaţi în acelaşi loc?

— Lupta, lupta! răspunseră soldaţii într-un singur glas.

— Bine. Atunci o luăm la stânga, ca să intrăm în pădure dinspre nord, în vreme ce ei ne aşteaptă dinspre est. Dar pentru că va trebui să facem un ocol, suntem siliţi să călărim mai repede ca până acum.

Pornirăm în goană. După o bucată de drum dădurăm iarăşi de o urmă, apoi de încă una, apoi de alta şi încă altele. Toate duceau spre pădure.

— Oare toţi ăştia să fi fost santinele? mă întrebă călăuza.

— Firește! i-am răspuns. Vezi acum că am avut dreptate? N-au fost numai cinci, după, socoteala mea, ci treizeci şi trei de oameni. Judecând după asta, ajung la concluzia că în pădure trebuie să se găsească acum cel puţin şaizeci de inşi.

— Ne-aşteptă atunci o luptă foarte grea.

— Nici grea, nici uşoară, fiindcă n-o să le lăsăm timp să se apere.

— Vrei să spui că îi împresurăm din toate părţile şi-i împuşcăm pe toţi, până a nu apuca ei să tragă?

— De împresurat o să-i împresurăm, asta e sigur, dar de omorât n-o să omoram pe nici unul. Nu doresc să se verse nici o picătură de sânge. De altminteri, n-o să-i atacăm decât după ce le vom dovedi că au vrut să ne omoare ei pe noi.

— Cum o să le dovedim?

— Asta las-o în seama mea! Chiar dacă le voi da pe faţă gândurile duşmănoase, tot nu suntem îndreptăţiţi să le luăm viaţa, deoarece nu le-au înfăptuit. Nici atunci când am avea acest drept, tot n-aş face-o, pentru că ţin să-i predau vii în mâinile emirului.

— Păcat! Suntem siliţi să-ţi dăm ascultare, dar când mă gândesc la măcelul făcut de ei în satele noastre, îmi vine nu ştiu ce să fac... Să fie după mine, i-aş stârpi de pe faţa pământului!

— Făptaşii şi-au luat pedeapsa; au plătit cu viaţa lor nelegiuirile, şi nu

trebuie să uiţi că ăştialalţi nu sunt cei care v-au răpit femeile.

— Bine, fie cum zici, dă-ţi însă seama că, vrând să-i cruţi pe ei, ne primejduieşti pe noi şi pe tine însuţi. Dacă dăm buzna peste ei şi-i împuşcăm până să prindă de veste, n-au când să tragă; pe când dacă încerci să-i prinzi de vii, nu se poate să nu cadă şi dintr-ai noştri.

— Cum şi ce fel o să fac, nu ştiu încă nici eu, atârnă de împrejurări. Ai aflat şi tu cum am pus mâna pe cei din Wadi el Berd, fără ca vreunul din noi să fi fost măcar atins.

Arabul clătină îngrijorat din cap, dar tăcu, dându-ş seama că orice stăruinţă din partea lui ar fi zadarnică.

După câteva ceasuri, se zări o dungă întunecată mai spre dreapta noastră. Ajungeam la pădure mai devreme decât m-aşteptam. Cum mai aveam destul timp până să apună soarele, m-am gândit că ar fi mai bine să-l luăm pe duşman din spate decât din flanc. De aceea ocolirăm pădurea până la jumătatea ei. Dădurăm acolo de o rarişte, prin care puteam trece cu toţii în voie. Descălecarăm şi porniram pe jos, ducând cămilele de căpăstru. Călăuza îmi spusese că în mijlocul pădurii se află fântâna şi mi-am închipuit că acolo trebuie să se fi adunat şi vânătorii de sclavi.

Era o pădure de castani înalţi şi de mimoze. Trebuia acum să găsesc o ascunzătoare pentru cămilele noastre; am cotit deci spre stânga, unde zărisem nişte tufe dese sub copaci. Tufele erau din balsamodendroni şi bauhinieni spinoşi care se încolăceau în jurul trunchiurilor şi al crengilor, alcătuind o perdea deasă până aproape de pământ. Adăpostiţi după ea, nu ne putea vedea nimeni. I-am lăsat pe tovarăşii mei să-şi ducă acolo cămilele, iar eu am plecat în recunoaştere.

Credinciosul meu Ben Nil vru să mă însoţească, de asemenea şi călăuza, care îmi zise, văzând că mă împotrivesc să-l iau cu mine:

— Dar bine, effendi, tu nu cunoşti pădurea şi nu ştii unde se află fântâna, trebuie să ţi-o arăt.

— Nu te îngriji tu de mine, ştiu eu ce fac. De altminteri greşeşti, dacă socoteşti că duşmanii se aţin lângă fântână.

— Atunci unde?

— Oriunde, numai acolo nu. Până la sosirea santinelelor da, pe urmă au plecat.

— De ce?

— Nu se poate să nu-şi fi închipuit că ne vom duce de-a dreptul la fântână. Acolo e cel mai bun loc să dea buzna peste noi. Dacă ne-ar fi atacat fiind încă toţi călări, le-ar fi fost mai greu să-şi ajungă scopul. Vor fi având deci de gând să aştepte până ce ne vom face tabăra, de aceea e mai mult ca sigur că se aţin pe undeva aproape de fântână. Cum e drumul de aici până la fântână, face multe cotituri?

— Nu, e mai mult în linie dreaptă.

— Cu atât mai bine. Eu mă duc; voi n-aveţi altceva de făcut decât să staţi liniştiţi.

— Şi dacă nu te întorci?

— Mă întorc, n-avea tu grijă.

— Prea te încrezi în puterile tale, effendi. Să-ţi îndrume *Allah* paşii!

Am dezbrăcat haicul meu alb, astfel că hainele mele sure nu se deosebeau defel de frunzişul tufelor. M-am ferit, bineînţeles, să o iau pe cărarea lată lăsată de ei, unde copacii erau rari, putând fi văzut uşor, şi am mers paralel cu ea, tot pe sub tufe.

După vreun sfert de ceas de drum, mi se păru că aud venind din faţă zvon de glasuri; fântâna trebuia să fie în dreapta. M-am oprit în loc, cu auzul încordat. Într-adevăr, erau glasuri omeneşti. Nu vorbeau prea tare, deci nu se aflau departe, deoarece îi puteam auzi.

M-am lăsat la pământ şi am început să mă târăsc cu mare băgare de seamă. Pe măsură ce înaintam, se auzeau tot mai lămurit glasurile. Nu puteam desluşi deocamdată cuvintele, căci erau pitiţi după o tufă deasă; m-am târât într-acolo şi-am recunoscut îndată glasul unuia dintre ei. Era al falsului negustor, iar celălalt cu care vorbea era Abd Asl, tatăl vânătorului de sclavi, prea cuviosul fachir!

Acum puteam înţelege fiecare cuvânt pe care-l spuneau.

— Toţi, toţi să se ducă dracului, numai pe ghiaur să-l cruţăm, zicea fachirul.

— Cum aşa? Tocmai el ar trebui să fie cel dintâi care să cadă sub gloanţele noastre, răspunse celălalt cu mirare.

— Nu. Vreau să-l duc viu lui fiu-meu. Să-l pună la chinuri groaznice. Nici prin gând nu-mi trece să-l las să piară de o moarte rapidă.

— Atunci poţi fi sigur că-ţi scapă.

— Cu neputinţă! Ştiu că e diavol, nu om; sunt însă destule mijloace să-i vii de hac şi dracului. O să-l închid în cuşcă, da.... da... ca pe o fiară sălbatică... De scăpat nu mai scapă el cât lumea şi pământul. Dacă ar fi după mine, la fel aş face şi cu soldaţii, dar cum n-avem vreme de pierdut, trebuie să-i lichidăm repede. Ce-aş mai fi vrut să-i pun la chinuri şi pe afurisiţii ăştia, care ne-au păgubit de un câştig atât de bun!

— Aşa e, bune parale am fi luat pe sclavele alea. Ştii ce aş face cu ei? Le-aş tăia limba şi mâinile, pe urmă i-aş vinde celor mai răi negustori de sclavi.

— Ideea nu e rea. Poate că aşa o să şi facem, ori găsim ceva şi mai bun. Nu există chinuri destul de mari pe care să nu le merite; trebuie să moară încetul cu încetul, ceas cu ceas, clipă cu clipă, în dureri grozave. Mai ales câinele ăla de străin, blestematul de ghiaur, care ne-a zădărnicit toate planurile. Parc-ar fi făcut legământ cu diavolul; îţi alunecă printre degete, tocmai când crezi că ai pus mâna pe el.

— Vezi, tocmai de asta trebuie să fim cu mare băgare de seamă, să nu ne scape şi astăzi.

— Fii fără grijă. Cum am orânduit eu lucrurile e cu neputinţă. Cel dintâi glonţ îl descarc chiar eu şi drept în piciorul ghiaurului. Rănit, n-o să mai poată fugi. Voi trageţi în ceilalţi. Avem şaptezeci de gloanţe, ajung pentru toţi.

— Cred şi eu. Drept să-ţi spun, e o ruşine pentru noi să ne trebuiască atâţia inşi pentru o mână de oameni.

— Nu pentru ei, ci pentru străin avem nevoie de ei. Sub comanda lui, douăzeci de soldaţi fac cât o sută. Eu atât îţi spun: dacă nu izbutim să-i biruim prin vicleşug, cu arma n-am făcut nimic.

Îmi venea să râd. Nu era nici fachirul, nici aşa-zisul negustor în stare de ce se lăudau. Nu se gândiseră măcar să pună o santinelă care să le dea de veste sosirea noastră, ceea ce am înţeles din vorba lor. Aflasem, de asemenea, că locul unde se adunaseră era atât de aproape de fântână, încât nu se putea să n-audă zgomotul ce l-am fi făcut noi.

Din cele ce spunea fachirul, reieşea lămurit că Ibn Asl îi întinsese o cursă emirului. Asta mă punea pe gânduri şi mă hotărâi să lucrez la repezeală, ca să pot sosi la timp în Khartoum, pentru a-i da de veste emirului.

Deocamdată era nevoie sa arunc o ochire asupra câmpului de luptă. Tufişul în spatele căruia mă aflam, era atât de des că nu puteam zări nimic prin el. M-am târât mai departe şi am dat de un fel de rarişte, de unde am putut vedea un luminiş în care se aciuiseră vânătorii de sclavi. Erau vreo şaptezeci de inşi, unii pe jumătate goi, dar toţi bine înarmaţi. O amestecătură de chipuri de toate culorile. Cămilele stăteau înşiruite una lângă alta la marginea luminişului, pe partea cealaltă faţă de locul unde mă aflam. Fachirul şi celălalt stăteau ceva mai încolo.

Oamenii şedeau pe pământ, câte doi-trei la un loc, nu toţi grămadă, ceea ce ne uşura mult atacul.

Puţin mai departe de unde mă aflam era un loc destul de mare, ca să poată încăpea soldaţii mei, şi de unde le era uşor să-l vadă pe duşman şi să audă, în acelaşi timp, ordinele mele; fiecare în parte trebuia să ştie bine ce are de făcut, altminteri s-ar fi iscat o zăpăceală, care ar fi dat putinţă vânătorilor de sclavi s-o ia la fugă.

Nemaiavând nevoie să ascult mai departe, m-am retras la ai mei, să le spun folosul pe care îl putem trage de pe urma recunoaşterii pe care o făcusem. Nimeni nu se bucură mai mult de regăsirea fachirului ca Ben Nil.

— *Hamdulillah,* fachirul, fachirul e aici! strigă el, încântat. Effendi, pe ăsta îl laşi în seama mea, nu-i aşa? Cu un singur glonţ îl culc la pământ.

— Să nu cumva să trageţi, i-am răspuns. Îi predăm vii în mâna reissului effendina.

— Păi fachirul mi se cuvine mie.

— Mi s-ar cuveni tot aşa de bine şi mie, dar renunţ la răzbunare.

— Eu, nu!

— Lasă că o să vorbim despre asta mai târziu, acum însă te opresc să-l ucizi, m-ai înţeles?

— Effendi, gândeşte-te că mă păgubeşti de un drept pe care nu mi-l poate lua nimeni.

— Nu, dragul meu, îţi cer numai să-l amâni. Reissul effendina se află în mare primejdie; care? nici eu nu ştiu. Singur fachirul o cunoaşte şi

trebuie s-o aflu de la el. Dacă îl omori înainte de-a o fi aflat, emirul e pierdut.

— Bine, atunci te ascult, dar nu mă poţi împiedica pe urmă să mă slujesc de legile pustiului. Cum crezi tu, effendi, că îi vom putea birui pe ticăloşii ăştia fără să tragem în ei?

— Îi izbim cu patul puştii în cap. Dacă moare vreunul din ei de vreo lovitură, nu e nici un păcat. Trebuie însă să-i nimerim atât de bine, încât să nu se poată apăra. Mergeţi acum cu mine să vă arăt ce are făcut fiecare. Ca să nu vă păpăciţi când va sosi momentul de atac. Eu iau în seama mea pe fachir şi pe aşa-zisul negustor.

— Cum mă vedeţi pătrunzând în tufiş, veniţi după mine. Nimeni să nu scoată un cuvânt; totul trebuie să se petreacă în cea mai mare linişte, deoarece, luându-i pe neaşteptate, suntem mai siguri de izbândă. Nu uitaţi că fiecare dintre voi are de doborât trei sau chiar patru duşmani. Să lucraţi deci cu mare iuţeală, ceea ce nu puteţi face decât în tăcere. Spaima le va fi cu atât mai mare, pe câtă vreme răcnetele vor stârni învălmăşeală, dându-le răgaz să fugă.

Cămilelor li se puseră piedici la picioare, aşa că un singur om ajungea să le păzească. Pornirăm.

— Planul tău e minunat, effendi, îmi zise călăuza, care mergea alături de mine. De tras, de, nu prea mă pricep, dar când e vorba de pocnit pe cineva cu puşca, nu mă întrece nimeni.

Ajunserăm, fără să ne simtă cineva, la locul ales de mine. Am arătat fiecăruia încotro să se îndrepte, pe urmă m-am dus iar în tufişul prin care mă uitasem mai adineauri. Camarazii îşi ţineau ochii aţintiţi la victimele hotărâte de mai înainte. Când am văzut că toţi sunt gata de atac, am străbătut în fugă tufişul... o pocnitură la dreapta, alta la stânga şi fachirul cu iscoada lui zăceau grămadă la pământ.

În spatele meu se auzi ca o vijelie: erau soldaţii. La câţiva paşi de cei doborâţi, patru din vânătorii de sclavi, încremeniţi de atacul neaşteptat, mă priveau înmărmuriţi, cu ochii holbaţi. L-am izbit pe unul, apoi pe al doilea; cel de-al treilea ridică braţele să se apere, dar l-am culcat şi pe el la pământ. Al patrulea vru s-o ia la fugă; nu i-am dat însă răgaz. Lovisem într-adins cu latul, nu cu dunga, doar să-l ameţesc, nu să-l omor.

Doborâsem singur şase. Mi-ajungea. Vorba era să nu-i las pe ceilalţi să scape.

Până acum stătusem întors cu spatele; m-am întors spre scena care se desfăşura sub ochii mei. Soldaţii urmaseră întocmai ordinele mele. „Lucrau” pe tăcute şi efectul era într-adevăr uimitor. Tăcerea mărea groaza duşmanului. Numai ici-colo, se auzea unul răcnind sau încercând s-o ia la fugă, ceea nu nu-i reuşea. De altminteri eram hotărât să trag în oricare ar fi vrut să scape.

Deşi o luptă nu e ceva care poate bucura ochii cuiva, totuşi nu-mi puteam stăpâni un simţământ de satisfacţie văzând cu câtă încredere se mişcau soldaţii mei. Cel mai zelos dintre toţi era însă Ben Nil. Cred că el

singur a doborât vreo şapte, opt inşi.

— Din clipa când am ieşit din tufiş, până când a fost doborât cei din urmă dintre vânătorii de sclavi, nu cred să fi trecut mai mult de un minut şi jumătate. Nici unul dintre duşmani n-avusese răgaz să descarce un glonţ, ca urmare a spaimei care îi cuprinsese la sosirea noastră neaşteptată.

Chiar după ce izbânda fu deplină, soldaţii mă priviră tăcuţi, întrebător, neştiind ce-ar mai avea de făcut.

— Legaţi-i pe toţi! le-am strigat eu. Dacă nu ajung curelele şi frânghiile, sfâşiaţi hainele de pe ei. Acum puteţi să vorbiţi.

„Să urlaţi", ar fi trebuit mai bine să le spun, căci ceea ce urmă era într-adevăr un urlet grozav, cutremurând văzduhul.

În mai puţin de un sfert de ceas, toţi vânătorii de sclavi erau legaţi burduf.

M-am apropiat de Fachir şi iscoada lui. Horcăiau. Le-am legat mâinile la spate şi gleznele. Din păcate, soldaţii nu fuseseră atât de prevăzători ca mine. Printre cei căzuţi erau câţiva care nu-şi pierduseră de tot cunoştinţa; alţii însă zăceau cu ţestele sfărâmate, Opt erau morţi de-a binelea. Pe trei din ei îi avea călăuza mea pe conştiinţă, căci îmi zise, pe când îşi ştergea de sânge patul puştii:

— Effendi, puşca-nălucă a mea şi-a făcut datoria. Din patru pe câţi i-am pocnit, numai unul din ei mai suflă.

— Ai făcut-o într-adins?

— Da. Vroiam să-l omor şi pe al patrulea.

— Parcă vă oprisem să ucideţi.

— Mă poţi opri tu să mă răzbun? Ori ţi-am făgăduit eu să mă supun poruncilor tale? Parcă-i vedeam pe ai noştri zăcând morţi în nisipul de la Bir es Serir; ceea ce am făcut acum, nu e nimic faţă de ce-au făcut ei acolo. N-ai tu dreptul să mi-l iei pe-al meu.

Nu i-am răspuns şi m-am apropiat de fachir, care stătea cu ochii deschişi şi se uita îngrozit în jurul lui. Spionul îşi venise de asemenea în simţiri şi părea tot atât de înspăimântat ca şi el.

În vreme ce soldaţii îi jefuiau pe prizonieri şi goleau desagile cămilelor lucru de la care n-aveam drept să-i opresc m-am aşezat jos lângă fachir. Închise ochii. De slăbiciune, de ruşine sau de furie, treaba lui!

— *Sallam, ia weli el kebir el mashur* salut, mare şi vestit om sfânt! i-am zis eu. Mă bucur că te văd şi nădăjduiesc că bucuria ta de a mă vedea e tot atât de mare.

— Fii blestemat! scrâşni el, fără să deschidă ochii.

— Ai greşit, pesemne. Vroiai să spui: „fii binecuvântat", nu-i aşa? Ştiu bine că te topeai de dorul meu. De aceea ai trimis pe javra asta să afle unde sunt. Din nenorocire dorul tău neţărmurit mi-ar fi adus pierzania, căci vroiai să-mi împuşti soldaţii şi să pui pe urmă să mi se smulgă limba şt să mi se reteze mâinile, ca să mă vinzi rob la vreo căpetenie de negri.

— E atotştiutor! mormăi el, deschizând ochii şi uitându-se la tovarăşul său, care mă privea îngrozit

— Da, aşa e am continuat, zâmbind către acesta aveai dreptate când spuneai că ne vom revedea curând. Deşi ziceai că te duci la El Faşer, nu ştiu cum s-a făcut că suntem iar împreună. Îmi pare cu atât mai bine cu cât tu ai avut ideea cu tăiatul limbii şi al mâinilor, iar acum am prilejul să-ţi mulţumesc pentru bunătatea ta.

— Nu te-nţeleg... bolborosi spionul. De ce m-aţi legat? Pentru ce ne-aţi atacat? Ce dovadă aveţi împotriva noastră? Cer să fiu dezlegat îndată.

— Hm... Îndată nu se poate, ci în clipa când vei fi predat călăului.

Vru să spună ceva, dar nu i-am lăsat timp.

— Nu te osteni degeaba, i-am zis. Eşti prea prost ca să mă poţi înşela. Unul ca tine să stea mai bine acasă şi să-şi bocească prostia. Nici n-apucaseşi, când ai venit la noi, să descaleci şi ştiam cu cine am de-a face. Cunoşti povestea cu ploşniţa care a vrut să tragă pe sfoară vulpea?

— Ce-mi pasă mie de o poveste pe care o ştiu şi copiii! se răsti el la mine.

— Vezi că ţi se potriveşte foarte bine. Tocmai tu te-ai găsit să mă păcăleşti, tontule! N-au fost ei în stare alţii mai deştepţi ca tine.

Mă lăudam dinadins, ca să-l umilesc şi mai mult şi să-l scot din fire, ceea ce mi-a şi reuşit, căci strigă înfuriat:

— Cum îndrăzneşti, un ghiaur, să te crezi deasupra unui drept-credincios de-al Profetului? Dacă eşti atât de deştept după cum spui, te-ai fi lepădat de mult de legea ta eretică. Dezleagă-ne imediat, altminteri...

— Taci! m-am răstit la el. Încetează cu ameninţările, dacă nu vrei să pun să te biciuiască până la sânge. Câini de soiul tău sunt potoliţi cu bătaia când urlă la lună. Şi fiindcă nu-ţi dai seama de situaţia în care te afli şi cutezi să ameninţi, în loc să te rogi cu umilinţă, o să te fac cu să-ţi piară semeţia.

— N-ai să îndrăzneşti, căci sunt şeic!

— Ei şi? Ce e un biet şeic de beduini faţă de mine? Şi-apoi, parcă spuneai că eşti negustor? În afară de asta, mai faci parte dintr-o bandă de tâlhari, de aceea vei fi tratat ca atare.

— Va fi vai şi amar de tine! Tot tribul meu v-ar nimici pe toţi.

— Ce, ticălosul ăsta îndrăzneşte să te-ameninţe, effendi? strigă indignat Ben Nil, care auzise ultimele cuvinte. Vrei să-i astup îndată gura?

— N-ai decât!

Tânărul îl izbi cu piciorul, îl rostogoli cu faţa-n jos şi-şi descolăci biciul din jurul mijlocului. Mi-am întors faţa, ca să nu-mi vadă ochii ceea ce avea să urmeze, dar urechile mele se încredinţară repede că băiatul nu glumea.

Am plecat apoi să dau ordin soldaţilor să-i ducă pe prizonieri şi cămilele lor, ca şi pe ale noastre, lângă fântână. Loc era destul pentru toţi, căci tufele şi copacii fuseseră tăiaţi de jur-împrejur, aşa că se formase un fel de luminiş în jurul ei. Apă era, de asemenea, din belşug.

Soldaţii mei făcuseră o pradă bogată şi erau foarte veseli. Eu n-am vrut să primesc nimic, nici Ben Nil, măcar că era băiat sărac şi i-ar fi prins

bine câte ceva. La întrebarea mea de ce nu ia parte la împărţirea prăzii, îmi răspunse:

— Dar tu, effendi, de ce nu vrei să iei nimic? Din mândrie sau pentru ca să aibă ceilalţi mai mult? Ştiu de la tine că în ţările voastre războinicii nu-i jefuiesc pe învinşii lor. Nici eu nu vreau să-mi murdăresc mâinile cu lucruri care au fost în stăpânirea câinilor ăstora nelegiuiţi.

Cuvintele lui îmi plăcură şi băiatul îmi deveni parcă şi mai drag.

Trebuia să fim cu mare luare-aminte să nu ne scape vreunul din prizonieri. Puserăm santinele pentru noapte, deşi mai era o jumătate de ceas până se înnopta. Mă gândii să fac o mică inspecţie prin împrejurimi. Eram deprins să-mi iau întotdeauna măsurile cele mai sigure în astfel de împrejurări. Înainte de a pleca, am spus să se aprindă câteva focuri şi am trimis câţiva soldaţi să adune vreascuri din pădure. După aceea am plecat şi eu în recunoaştere, dar n-am găsit nimic care să-mi dea de bănuit. În schimb, unul din cei trimişi după vreascuri îmi aduse două lucruri găsite sub un copac şi care îl miraseră foarte tare.

— Ia te uită la ciolanele astea, effendi, îmi zise el. Par să fie de la un viţel. Acum, nu pricep eu ce să caute viţelul aici în pustietatea asta. Pesemne că au poposit nişte hoţi de vite pe aproape.

— Am luat în mână ciolanele, ca să le văd, şi am tresărit speriat.

— Astea sunt oase de om, i-am răspuns soldatului.

— *Allah!* Atunci a fost cineva ucis aici?

— Nu, ci sfâşiat în bucăţi, şi mâncat.

Mă înconjurară din toate părţile, strigând că trebuie să mă fi înşelat.

— Defel, le-am răspuns. Ştiu foarte bine să deosebesc oasele de om de ale unui animal. Spata şi fluierul piciorului ăsta au fost măcinate de colţii unei fiare sălbatice. Nu cumva s-o fi aţinând lei pe aici, prin stepă ori prin pădure?

— *Allah* să ne ocrotească şi să se milostivească de noi! strigă îngrozită călăuza noastră. Altul nu poate fi decât *chazzak ed djuma*[1], leul din El Teitel!

— De ce i se zice aşa?

— Pentru că colindă pe la toate fântânile dintre El Teitel şi malul Nilului.

— Dar porecla cealaltă de ce i s-a dat?

— Nu trece o săptămână să nu sfâşie şi să nu mănânce un om. Se aţine de mai bine de un an prin meleagurile astea.

— Şi nu s-a găsit încă nimeni să-i vină de hac?

— Vai de mine, effendi, cum poţi să vorbeşti aşa? Ferească-l *Allah* şi pe duşman de fiara asta cumplită... E mai mare ca un bivol şi mai puternic ca un elefant.

— Se cunoaşte locul unde s-a cuibărit? Are pereche, pui?

— Nu. Umblă de colo până colo fără astâmpăr, de la o fântână la alta.

— Aha, aşadar e un singuratic! Cunosc eu felul ăsta de fiare; îşi duşmănesc chiar şi semenii din acelaşi neam. Sunt, într-adevăr, de o

cruzime neînchipuită. Odată ce-au prins gust de carne omenească, nu mai mănâncă altceva decât atunci când îi biruie foamea.

— Ai dreptate, effendi. Fiara asta de la El Teitel se întâmplă să sfâşie şi câte doi oameni într-o singură săptămână. Oare când o fi trecut pe aici?

— Acum patru, cinci zile, după cum se vede din ciolanele astea.

— Aoleu! Atunci te pomeneşti că vine astăzi iar. Ar fi vremea să se întoarcă.

— Asta atârnă de numărul fântânilor pe care le-a cutreierat şi dacă a avut prilej să găsească în timpul ăsta vreo victimă. Nu poate mânca un om dintr-o dată şi nu pleacă decât după ce n-a rămas nimic din el. Poate că i-a trebuit aici dacă omul a fost voinic trei zile încheiate.

— Atunci *Allah* a fost milostiv cu noi, fiindcă altfel s-ar fi putut ca fiara să dea peste tabăra noastră. Aşadar oasele sunt de acum patru zile; trei i-au trebuit leului să le ronţăie şi nu e decât o zi de când a plecat. Atunci n-avem de ce ne teme.

— Poate să fie după cum zici tu. Se poate însă să fie şi altminteri. Leul ca oricare altă fiară sălbatică de altfel se întoarce de obicei la locul unde a dat de o pradă bună, mai ales dacă n-a găsit nimic în altă parte. După cum vezi, s-ar putea să ne pomenim curând cu el aici.

— Ferească-ne toţi sfinţii califi de o astfel de nenorocire! Nu cumva o fi stând undeva pe aproape, la pândă?

— I-aş fi văzut urma. Totuşi să fim cu mare băgare de seamă, fiindcă „pustnicii" ăştia sunt foarte vicleni şi nu-şi vestesc venirea prin răgete, ca leii ceilalţi. Se furişează pe tăcute, întocmai ca panterele, şi sar în spinarea victimei pe neaşteptate. Mi s-a întâmplat odată să împuşc un ticălos de leu ca ăsta care s-a dat de gol printr-un răget de bucurie, când ne-a găsit urma şi...

— Cum, effendi, ai împuşcat tu un leu? mă întrerupse călăuza.

— Ba chiar mai mulţi.

— Şi i-ai nimerit?

— La început, până m-am deprins, am dat uneori greş.

— Şi i-ai şi omorât?

— Fireşte.

— Din câte gloanţe?

— Dintr-unul singur. Numai o singură dată a trebuit să trag de două ori.

— O, effendi, ce frumos ştii tu să minţi! Auziţi, oameni buni, a ucis lei! strigă arabul, râzând. Cu un singur glonţ. Ba încă noaptea prin întuneric, nu ca noi care trebuie să pornim cu zecile, la lumina zilei, ca să putem doborî când şi când o astfel de fiară... O *Allah*, o Mahomed, ce mare viteaz e effendi al nostru. Tare-aş vrea să-l văd şi eu o dată la o vânătoare de lei!

— Să nu zici vorbă mare, i-am răspuns eu serios, dar nu jignit, ştiind felul lor gălăgios de a vâna astfel de fiare. Nu cred că te-ai bucura prea mult dacă te-ai pomeni acum cu un leu în faţa ta.

— Ba grozav m-aş bucura, râse arabul. Cum tu nu te temi de el, nu

mă tem nici eu. Mâncătorul ăla de oameni e coşcogeamite namilă şi dacă vine mai aproape nu se poate să nu-l nimeresc. Ce poate face un străin, pot face şi eu, care sunt născut şi crescut în ţara asta. Ştii ceva? Hai să facem prinsoare că, dacă o veni leul, nu mă las întrecut de tine.

— Bine. Pe ce ne prindem?

— Eu pun la bătaie puşca asta şi tu ocheanul şi ceasul tău.

— Fie.

— Nu glumeşti, effendi?

— Deloc. Dar tu?

— Eu? Uite, jur pe *Allah* şi pe barba Profetului că mă ţin de cuvânt. Ei, pare-mi-se că vrei să dai îndărăt!

— Nici gând. Parcă tu te cam codeşti acum, după cum văd. Mai întâi nu vroiai să mă crezi, pe urmă ai râvnit la ceasornicul şi ocheanul meu, de aceea ţi-a venit gândul cu prinsoarea. Acum nu mai ai ce face. Ai jurat pe *Allah* şi pe barba Profetului. Ce-ţi închipui tu, că dacă ar veni leul eu m-aş ascunde frumuşel pe după foc? te înşeli, dacă crezi aşa!

Omul privi puţin în pământ, pe urmă zise:

— Effendi, nu vreau să te jignesc, dar drept să-ţi spun, nu te cred.

— Dacă s-ar întâmpla să vină leul, ţi-aş dovedi că te înşeli. Ei, tot mai ţii prinsoarea?

— O dată ce am jurat...

— Atunci, roagă-te de Profet să nu-ţi împlinească dorinţa, căci altminteri rămâi păgubaş de puşcă. Acum să hotărâm ce facem cu prizo...

Am tăcut brusc, văzând la marginea luminişului un om călare pe o cămilă care, când ne zări, rămase în loc, uimit. În cele din urmă se apropie de noi, descălecă şi zise:

— Înainte de-a rosti buzele mele un *sallam,* de bun-găsit, aş vrea să ştiu cine e conducătorul vostru.

— Eu! i-am răspuns, fără şovăire, ieşind din rând.

— Văd aici soldaţi, pe când tu nu pari să fii militar. Cum se face că te dai drept conducătorul lor?

— Crezi că uniforma îl face pe soldat?

— Ai dreptate. Dar de ce i-aţi pus pe cei de colo în lanţuri?

— Sunt prizonierii noştri, adică vânători de sclavi.

— Asta nu e o crimă.

— Să le spunem atunci hoţi de oameni.

— Sclavii, mai ales negrii, nu se pot numi oameni. Dezleagă-i pe prizonieri!

Individul trebuie să fi avut cel puţin treizeci de ani, era înalt şi slab şi purta o barbă neagră, rară. Mantaua, lui va fi fost cândva albă, dar acum era destul de murdară. Chipul său era aspru şi posomorât. Stătea drept şi semeţ în faţa mea şi ochii lui mă priveau întunecat, aproape ameninţător, ca şi când el, nu eu dădeam porunci aici. Nici pe departe nu bănuiam că omul era mahdiul de mai târziu, care avea să joace un rol atât de însemnatul ţara lui.

— Zău? i-am zis zâmbind. Cu ce drept şi ce te face să crezi că o să-ţi

împlinesc dorinţa?

— Fiindcă aşa poruncesc eu, fachirul el Fukara.

— Îmi pare bine! Şi eu sunt Askari el Askara (comandant) şi fac ce-mi place.

Fachir el Fukara înseamnă fachirul fachirilor, de aceea mi-am zis şi eu soldatul soldaţilor, adică mai-marele lor. Părea că nu se aşteptase la un astfel de răspuns, căci urmă:

— Cum, nu mă cunoşti? N-ai auzit de mine?

În vreme ce vorbea, l-am văzut schimbând o privire de înţelegere cu bătrânul fachir care zăcea ferecat lângă ceilalţi prizonieri. Nu mai încăpea îndoială că se cunoşteau, de aceea i-am răspuns repede:

— Eu nu, dar văd că prizonierii mei te cunosc.

— De unde ştii?

— Mi-ai spus-o chiar tu...

— Eu? Când?

— Chiar acum. Am văzut-o din privirea ta. I-ai făcut bătrânului Abd Asl o făgăduială pe care n-ai să poţi s-o împlineşti.

— O voi împlini. Întreabă-i pe prizonierii tăi şi au să-ţi spună că sunt destul de puternic în ţara mea, şi când făgăduiesc ceva mă ţin de cuvânt.

— Întreabă-i, mai întâi, cine sunt eu şi o să-ţi spună că, în momentul, de faţă, puterea e în mâna mea. Cine şi ce eşti, nu-mi pasă: Eu înlocuiesc aici pe reissul effendina, adică pe kediv — cred că-ţi ajunge, nu?

— Nu-mi ajunge defel, doar că schimbă şi mai mult faţa lucrurilor. Atât reissul effendina cât şi kedivul nu înseamnă nimic pentru mine şi nici prin gând nu-mi trece să mă supun poruncilor lor.

Eu, care nu cunoşteam împrejurările, nu i-am priceput dispreţul pentru autoritatea celor amintiţi de mine Abia mai târziu am aflat cine şi ce era acest fachir al fachirilor. După ce fusese câtva timp funcţionar de percepţie, a fost silit să-şi dea demisia şi s-a făcut negustor de sclavi. Nefiind la curent cu asta, i-am răspuns, zâmbind cu înţeles:

— Şi totuşi, va trebui să te supui poruncilor mele.

— O să-ţi arăt eu îndată cum mă supun.

— Scoase cuţitul de la brâu şi se aplecă asupra lui Abd Asl.

— Stai! Ce vrei să faci? i-am strigat.

— Să-mi dezleg prietenul, după cum vezi.

— M-ai întrebat dacă îţi dau voie?

— Nici nu te întreb.

Apăsă tăişul cuţitului pe curea, dar, în acelaşi timp, l-am apucat de mijloc pe la spate, l-am ridicat în sus şi l-am aruncat cu toată puterea dincolo de prizonieri. Nu scăpase însă cuţitul din mână; se ridică repede de jos şi veni spre mine ameninţător.

— Aşa? Ai îndrăznit să te atingi de fachirul el Fukara? Na, ţine!

Nici prin gând nu-mi trecea să mă slujesc de armă şi nici ca soldaţii să-mi sară în ajutor; numai Ben Nil îşi trecu mâna peste brâu, dar nu se mişcă din loc, ştiind că n-am nevoie de nimeni.

Am ridicat pumnul şi l-am izbit o dată cu sete pe fachir, de jos în sus, la subsuoara braţului care ţinea cuţitul ridicat, încât căzu grămadă. Am tras revolverul de la brâu şi când arabul sări iar în picioare, vrând să se năpustească asupră-mi, i-am strigat cu glas tunător;

— Un pas dacă mai faci, trag!

— Stai pe loc! îl sfătui Abd Asl. Ghiaurul e în stare şi de asta...

— Un ghiaur? întrebă fachirul el Fukara, uluit. Cum, nu e musulman?

— Nu, e un effendi creştin, răspunse bătrânul.

— Şi câinele ăsta spurcat îndrăzneşte să...

Într-o clipă Ben Nil fu în picioare.

— Effendi, să-i fac carnea vânătăi, ori să vâr cuţitul în el, fiindcă a cutezat să te insulte? mă întrebă tânărul.

— De data asta să-l iertăm, fiindcă nu şi-a dat seama ce spune. Dar dacă mai aud un singur cuvânt de ocară, biciuieşte-l până la sânge, i-am răspuns eu.

— Pe mine? *Allah*, *Allah*, un creştin? Ce batjocură... scrâşni el. Ce îndrăzneală!

— Aici nu e vorba de nici o îndrăzneală! i-am râs în faţă. Nu mă tem de zece ca tine. Mai ales că eşti singur şi ai împotriva ta, în afară de mine, încă douăzeci de soldaţi voinici.

— Dar ăştia sunt musulmani?

— Fireşte!

— Atunci ţin cu mine, nu cu tine, care eşti de altă lege. Cum s-ar putea ca un drept-credincios al Profetului să îngăduie unui creştin să mă ameninţe pe mine, fachirul fachirilor?

Ben Nil nu se mai putu stăpâni. Veni în faţa lui şi-i zise cu hotărâre:

— Ascultă la mine! Nouă effendi ăsta ne e drag şi suntem gata să ne vărsăm sângele pentru el. Zece fachiri ca tine nu sunt vrednici să-i sărute tălpile picioarelor şi n-ai fi tu întâiul care ar păţi-o, dacă îndrăzneşti să-l jigneşti, fie şi cu un singur cuvânt. Bagă bine de seamă! Jur pe *Allah* că, dacă nu-ţi stăpâneşti limba, ai de-a face cu mine.

— Mucosule! se răsti fachirul la el. Caută de ţi-o stăpâneşte mai bine pe a ta. Ce eşti tu şi ce sunt soldaţii voştri pe lângă oamenii mei, care ar alerga din toate părţile la glasul meu!

— Dă-ţi drumul glasului, să vedem dacă învie pădurea.

— Vorbeşti aşa, fiindcă mă vezi singur; o să vină vremea să vă zdrobesc ca pe nişte viermi!

Un murmur de ciudă se auzi din rândul soldaţilor, dar arabul nici nu se sinchisi şi urmă:

— Nu vă daţi voi seama că slujindu-l pe un creştin împotriva musulmanilor, îl trădaţi pe Profet? Aveţi voi dreptul să ţineţi legaţi oameni de-o lege cu voi? Chiar dacă au vândut sclavi, unde scrie în *Coran* că nu e îngăduit să faci negoţ cu ei?

Intenţia lui era să-i aţâţe pe soldaţi împotriva mea; ştiam însă bine că nu va izbuti. De aceea nici n-am încercat să-l opresc, dar Ben Nil, care

părea că cuvântă în numele tuturor, răspunse:

— Nu cunoşti cum stau lucrurile. Ibn Asl, feciorul fachirului ăstuia bătrân, a năvălit în satele beni fessarilor, a ucis mulţi dintr-ai lor, apoi le-a luat femeile şi fetele, ca să le vândă sclave. Noi am izbutit însă să le scoatem din ghearele lui şi să le ducem îndărăt la vetrele lor. De ciudă şi ca să se răzbune pe noi, Ibn Asl l-a trimis pe tatăl său şi pe aceşti tovarăşi ai lui să ne omoare, iar lui effendi să-i smulgă limba din gură şi să-i reteze mâinile.

— Nu ştiam, recunoscu fachirul fachirilor.

— Sunt beni fessarii ghiauri?

— Nu.

— Atunci Ibn Asl a făcut un păcat de moarte şi ăştia de-i vezi aici sunt părtaşii lui. Trebuie să-şi primească pedeapsa, mai ales că sunt şi ucigaşi, fiindcă veniseră cu gând să ne omoare.

Cuvintele tânărului nu rămaseră fără efect, căci fachirul el Fukara se întoarse spre bătrân şi-l întrebă:

— E adevărat ce spune băiatul?

— Să dovedească, dacă poate, că am vrut să-i omoram pe soldaţi. E o minciună sfruntată.

— De ce tăgăduieşti,? m-am răstit ia el. Am auzit cu urechile mele ce unelteşti, tu cu aşa-zisul negustor, tovarăşul tău.

— Poate că te înşeli, zise fachirul el Fukara.

— Nu mă înşel defel. Şi apoi, mai sunt şi alte dovezi.

— Care? Trebuie să le ştiu şi eu.

— Trebuie? Nu trebuie decât ceea ce vreau eu, iar voinţa mea e să nu te amesteci în treburile noastre. Te sfătuiesc să ne laşi în pace. Ai venit printre noi fără să te poftească cineva şi, deşi nu mă cunoşteai, ai îndrăznit să-mi porunceşti ca şi când mi-ai fi stăpân. Eu nu sunt sluga nimănui, aşa să ştii! Vezi-ţi de drum, ori rămâi dacă vrei, eu n-am nimic împotrivă, dar de îndată ce vei încerca să te amesteci unde nu-ţi fierbe oala, o să mă văd silit să-ţi dovedesc că aici eu sunt stăpân şi nimeni n-are dreptul să-mi poruncească.

— Cum?

— Gonindu-te. Şi acum, gata! Du-te lângă soldaţi; de prizonieri n-ai voie să te apropii.

Înţelesese că nu glumesc şi se supuse fără să mai crâcnească; vedeam eu însă bine că turba de mânie. Scoase şaua de pe cămilă şi-i dădu drumul să pască în voie.

În vremea asta soarele asfinţise şi noul sosit începu, în acelaşi timp cu soldaţii, să-şi facă rugăciunea de seară.

Se aprinseră patru focuri mari de tabără. În spaţiul dintre ele rămăsese un loc gol, în cate aşezarăm prizonierii, ca să-i avem sub ochi. În jurul lor soldaţii formau un cerc, iar un alt cerc cămilele din spatele soldaţilor.

După rugăciune urmă cina. Ben Nil şi călăuza şedeau lângă mine, iar ceva mai încolo fachirul el Fukara. Era destul de aproape ca să poată auzi ce

vorbim şi băgai de seamă că trage mereu cu urechea. Puţin îmi păsa! N-aveam nici un motiv să mă feresc şi nici nu voiam să creadă că mi-e frică de el. Bănuiam însă că Ben Nil abia aşteaptă să vadă ce hotărâre o să iau cu privire la bătrânul Abd Asl. Mi se confirmă aceasta, căci abia isprăvii ultima îmbucătură ca-l şi auzii zicând:

— Effendi, acum îngăduie-mi să te întreb: nu e aşa că mi-l laşi pe bătrânul fachir să fac ce vreau cu el?

— Hm... nu încă, băiatule.

— Parcă mi-ai spus că după ce vei afla de la el ceea ce vrei să ştii e al meu.

— Vezi că n-am aflat încă nimic. Şi apoi, mai e vreme.

— Deloc. Gândeşte-te că pe urmă ar putea fi prea târziu. Lasă că ştiu eu de ce mă amâni. Vrei să-l cruţi...

— Are grijă *Allah* să-l pedepsească.

— Da, prin mâna mea.

— Uită-te la el. E bătrân şi neputincios. Ai avea tu inimă să-i înfigi cuţitul în piept?

— Dar el a avut inimă să ne închidă în puţul părăsit, ca să pierim acolo ca nişte netrebnici? Şi astăzi, n-a vrut să ne omoare pe toţi? Dacă îl ierţi, effendi, păcătuieşti împotriva lui *Allah*, care e Dumnezeul tău ca şi al meu.

— Are dreptate, se amestecă şi călăuza în vorbă. Ne pusese gând rău la toţi, şi mie, şi ţie, şi soldaţilor. Avem deci dreptul să-l omoram.

— Aşa e, aşa e! strigară soldaţii într-un glas.

— Auzi, effendi? Vrei să ne lipseşti de un drept al nostru? Atunci să ştii că o facem şi fără voia ta.

Mă aşteptam eu la asta. Soldaţii erau porniţi împotriva prizonierilor. Numai respectul îi făcuse să asculte de ordinul meu; potolindu-i doar, nu slăbindu-le hotărârea. De altminteri nu le puteam garanta că vinovaţii îşi vor primi pedeapsa în Khartoum şi, dacă vroiau să-şi facă singuri dreptate, n-aveam cum să-i opresc. Prin ameninţări? S-ar fi dus pe copcă toată autoritatea mea. Mai bine să sacrific unul singur decât să-i măcelărească pe toţi, şi acela trebuia să fie fireşte bătrânul fachir, capul răutăţilor. Tocmai vroiam să-mi dau învoirea, când cel mai în vârstă dintre soldaţi veni spre mine, salută şi zise:

— Effendi, camarazii mei m-au însărcinat să-ţi fac o rugăminte.

— Să auzim.

— Să ne spui mai întâi dacă ai fost mulţumit de noi, dacă ţi-am dat ascultare şi ne-am supus întru totul ordinelor tale.

— N-am ce să mă plâng şi-i voi spune reissului effendina că purtarea voastră e vrednică de toată lauda.

— Mulţumesc, effendi. Te-am ascultat şi n-am ieşit din vorba ta, deşi uneori nu pricepeam pentru ce vrei aşa şi nu altminteri. Ne încredinţam însă pe urmă că ştiai tu ce faci, de aceea ne-ai devenit drag şi am ştiut să preţuim înţelepciunea ta. Numai un cusur îţi găsim: eşti creştin, de aceea eşti prea

îngăduitor cu duşmanii noştri. Pe vrăjmaş trebuie să-l nimiceşti când îl ai în mână, altminteri te ucide el pe tine când îi vine bine. Noi eram pierduţi, dacă nu ne-ar fi venit în ajutor mintea ta ageră. Duşmanii sunt acum în puterea noastră, dar tu nu îngădui să ne răzbunăm. Bine, fie, să te ascultăm şi de data asta. O să-i ducem la Khartoum, să-i predăm reissului effendina. Unul însă trebuie să moară, şi ăsta e Abd Asl. Nu vrem să ne răsculăm împotriva ta, dar dacă nu ne împlineşti rugămintea, să nu te miri când vei vedea ici, colo pe câte unul din ei cu inima străpunsă de cuţitele noastre. Mulţi din cei pe care vrei să-i scapi de moarte vor zăcea fără viaţă la pământ înainte de-a se lumina de ziuă.

— Omul vorbise cu multă hotărâre şi ştiam că aşa se va şi întâmpla. Ce era să-i răspund? Cum adică, dacă sunt creştin să las să scape un ticălos ca Abd Asl, primejduind viaţa atâtor alţii, poate mai puţin vinovaţi ca el? Mi-am zis că voi izbuti să-mi ajung scopul bizuindu-mă pe inima miloasă a lui Ben Nil. Să împiedic să se verse sânge cel puţin atâta timp cât erau sub comanda mea, pe urmă facă ce-or pofti, nu-mi mai păsa. De aceea am răspuns, ca şi când aş fi înţeles hotărârea lor:

— Ai dreptate şi bine-ai grăit, dar cum pot eu să dispun de viaţa fachirului când nici nu-mi aparţine mie? Ben Nil are drepturi mai vechi asupra lui.

— Păi nu vrei să i le recunoşti, după cum vedem noi...

— Doamne fereşte! Să-şi ia dreptul lui, dacă voi renunţaţi la al vostru.

— Atunci suntem înţeleşi, effendi.

— Aşadar, viaţa fachirului e în mâinile lui Ben Nil. E bine aşa?

— Foarte bine, effendi.

— Du-te acum şi spune-le celorlalţi ce-am hotărât.

— Îţi mulţumim, effendi. Legea pustiului se va împlini şi ticălosul îşi va primi pedeapsa, ca să nu mai facă şi alte nelegiuiri de acum încolo, zise Ben Nil după ce plecă soldatul.

— Ei, ce mai stai? Înfige-i moşneagului cuţitul în piept. E o faptă vrednică de un viteaz ca tine! i-am zis, privindu-l pe băiat drept în ochi.

Ben Nil lăsă capul în piept şi tăcu. Părea că se luptă cu sine însuşi. Deodată zise cu hotărâre:

— Aşadar, bătrânul e al meu şi pot să fac cu el ce vreau?

— Fireşte!

— Bine. Ştiu eu cum să mă răzbun.

— Sări în picioare şi trase cuţitul de la brâu. În acelaşi timp sărise şi fachirul el Fukara şi-l apucă de braţ, strigând:

— Ce vrei să faci? Ar fi o crimă pe care nu pot s-o îngădui!

Ben Nil se smuci din mâinile lui şi-i răspunse răstit:

— Tu n-ai ce să-mi porunceşti! Nu-mi pasă de zbârnâitul unei muşte!

— Taci, păcătosule! Numai să vreau şi te strivesc între degete ca pe un fir de iarbă...

— Încearcă!

— Trăsese şi fachirul el Fukara pumnalul de la brâu; abia am avut

timp să mă reped la el şi să i-l smulg din mână.

— Înapoi, altminteri ai de-a face cu mine! i-am zis ameninţător.

— Şi tu cu mine! răcni el, înfuriat.

— Ei aş! Ai văzut că nu poţi să-mi faci nimic.

— Să nu crezi asta. Nu cumva îţi închipui că ai mai mult curaj şi dibăcie ca mine? Un fachir el Fukara nu se teme de nimeni.

Tocmai vroiam să-i răspund, când se auzi în depărtare ca un bubuit de tunet şi în acelaşi timp un căscat de hienă somnoroasă venind din apropiere. Ştiam ce era... Nu o dată mă găsisem faţă în faţă în pustiu cu „regele animalelor".

— Nici de duşmanul ăsta nu ţi-e frică? l-am întrebat pe fachirul fachirilor, arătând cu mâna dincotro venea mugetul.

— Mai ales de ăsta, zise el cu dispreţ.

— Şi eşti gata să te iei la luptă cu el?

— Da. Cu o condiţie însă: să mă duci tu la el.

— Bine, vino!

— Mi-am luat puşca, cercetându-i încărcătura.

— Că mare viteaz mai eşti! râse el. Să te războieşti cu o hienă!

— O hienă? Eşti surd ori n-ai auzit încă glasul „stăpânului cu căpăţâna mare"?

— Stăpânul cu căpăţâna mare adică vrei să spui că e un leu?

— Fireşte!

— Ei, aş! Era o hienă. Pesemne eşti surd, dacă iei o hienă drept un leu. Şi chiar de-ar fi cine spui tu, i-aş ieşi înainte ca să-ţi dovedesc că...

— Îşi întrerupse brusc vorba. Răgetul se auzi iar, tot atât de puţin desluşit ca adineauri, semn că fiara se apropia foarte încet. Totuşi se simţea ceva în aer, căci cămilele începură să sforăie şi călăuza noastră strigă cu spaimă:

— *Allah kerihm — Allah* fie-ne milostiv! E într-adevăr un leu... leul grozav din El Teitel, o să ne sfâşie şi o să ne mănânce pe toţi!...

— Aşa e. A dat de urmele noastre şi ale prea viteazului fachir el Fukara, de aceea a scos două răgete. Acu vine tiptil ca s-aleagă pe careva dintre noi.

— Ocrotească-ne *Allah* de diavolul ăsta cu coadă lungă!

— Aha, ţi-e frică? Păi ce facem cu prinsoarea?

— Las-o încolo, effendi!

— Parcă spuneai că dacă o veni, faci ce fac şi eu.

— N-am de gând să mă dau în lături, îmi răspunse el, dar mâinile în care ţinea puşca îi tremurau.

— Atunci hai să-i ieşim înainte.

— Ce, eşti nebun?

— Defel. Dacă îi ies înainte, merg la sigur şi-l omor, dacă rămân aici, unul din noi e pierdut.

— Doar nu m-o alege pe mine ori pe tine!

— Nu se poate şti. Lui îi e totuna.

— Lui poate, dar mie nu. Nu mi-e indiferent dacă mă mănâncă pe mine ori pe altul. Te rog, effendi, astâmpără-te! Dacă ne dăm după cămile, scăpăm de primejdie.

— Leul nu se sperie de cămile, te găseşte el şi acolo, fii pe pace. Eu mă duc; viteazul fachir el Fukara o să mă însoţească.

— Glumeşti? rosti fachirul, speriat.

— Nu spuneai tu că nu ţi-e frică nici de lei? Ori vrei să se dovedească, într-adevăr, că eu am mai mult curaj şi dibăcie decât tine? De lăudat se poate lăuda oricine, dar un fachir al fachirilor ar trebui să...

— Destul! se răsti el. Să mergem. Vii şi tu beni fessarule?

— Doamne fereşte!

— Ştiam eu. Zii, puşca-nălucă a ta s-a dus pe copcă! O, *Allah*, o Mahomed, o Abu Bekr şi Osman!

— Puşca mea vestită şi frumoasă! se bocea el.

— Dacă nu mergi, şterge-te pe bot de ea.

— Atunci... atunci merg, effendi, ia-o tu înainte, că vin şi eu după tine.

Tremura ca varga, dar se ţinea după mine, adăpostindu-se în spatele meu. Îmi era parcă milă de el şi l-aş fi lăsat în tabără, dar i se cuvenea o pedeapsă pentru lăudăroşenia şi lăcomia lui. Şi apoi eram sigur că, după câţiva paşi, va căuta să se pitească pe undeva.

— Înteţiţi focul, să se ridice vâlvătăile cât mai sus! am strigat eu în urma mea şi am ieşit din tabără,

Nici soldaţii, nici prizonierii nu scoaseră un cuvânt. Se înghesuiau pe cât puteau în spatele cămilelor, ca şi când şi-ar fi căutat un loc de apărare. Eu eram cât se poate de calm. Când te afli în mare primejdie, singura şansă de scăpare e să nu-ţi pierzi capul.

Fachirul el Fukara nu se aşteptase ca lăudăroşenia lui să aibă astfel de urmări. Credea, într-adevăr, că era vorba de o hienă. Acum, teama de a nu fi luat drept un laş îl făcea să nu dea înapoi. Venea direct în urma mea, iar călăuza după el.

Străbătuserăm o parte din luminiş, când văzurăm ceva mişcându-se îndărătul unui desiş. Călăuza se ghemui îngrozită după o tufă şi răcni înnebunit de groază.

— Uite-l acolo! O *Allah*, tu milostivule, îndurătorule! Eu nu mă mişc de-aici... voi luaţi-o la fugă... drept înainte.

Nu era prost arabul! Adică noi să dăm nas în nas cu fiara, pe când dumnealui să stea ascuns în tufiş.

Văzusem şi eu mişcarea de la marginea luminişului, ştiam însă că nu poate fi leul, de aceea îi strigai:

— Ieşi, mă, de acolo, altminteri rămâi fără puşcă. N-a fost vorba să faci ce vezi că fac eu?

— Nu, nu, eu rămân aici şi trag în leu. Voi luaţi-o la fugă şi zbieraţi cât puteţi mai tare, ca să se sperie.

— Afurisitul ne îndemna să facem gălăgie, ca să atragem atenţia

leului asupra noastră. Fiara nu putea însă să fie atât de aproape. Deoarece răgetul venea dinspre apus, m-am îndreptat fireşte într-acolo şi m-am oprit să-mi caut un adăpost potrivit. Era de aşteptat ca leul să vină tiptil şi, pentru a nu face zgomot, să ocolească tufişurile; de aceea m-am postat undeva, aproape de un mic luminiş, îndărătul unei tufe.

— Aici e locul cel mai potrivit, i-am zis fachirului.

— Pentru ce?

— Pentru că leul o să treacă la zece paşi pe dinaintea noastră.

— *Allah kerihm!* De ce aşa de aproape? Să ne dăm mai înapoi... măcar la cincizeci...

— Nu, cu cât vom fi mai aproape, cu atât suntem măi siguri că glonţul nu va da greş.

— Effendi, ţi-ai pierdut minţile!

— Minţile nu mi le-am pierdut, dar nu sunt fricos ca tine. Aud cum îţi clănţănesc dinţii în gură.

— Nu sunt eu de vină, mi s-au slăbit fălcile din balamale.

— Îţi tremură şi mâinile?

— Da. Mi-au amorţit degetele…

— Atunci nu cumva să tragi când vei vedea fiara venind. Să mă laşi pe mine. Ai greşi ţinta, ori ai nimeri alături şi primejdia pentru noi ar fi şi mai mare.

— Bine era să fi rămas în tabără. Eu nu sunt fricos din fire, dar să atrag dinadins băgarea de seamă a „sugrumătorului de oameni" asupra mea e o îndrăzneală prea mare. Să tăcem acum; ar putea să ne audă.

— Vorbim doar în şoaptă. Şi apoi nici n-a venit încă.

Fachirul era cuprins de o spaimă grozavă. Auzeam cum îi clănţănesc dinţii în gură şi, când i-am pus mâna pe braţ să văd dacă îi tremură, ţipă de spaimă. Crezuse, prostul, că mâna mea uşoară era laba leului.

În vremea asta, călăuza părea că pune ceva la cale. Îl vedeam lămurit aciuit după tufă. Între mine şi el era o distanţă de vreo patruzeci de paşi şi, până la fântână, de optzeci, aşa că dacă leul s-ar fi furişat spre tabără, îl nimeream cu siguranţă. Călăuza mea îşi tot făcea de lucru la puşca-nălucă a lui, pe urmă scoase uşor capul printre frunziş, îndreptă ţeava spre locul de unde se auzeau crengile trosnind. Oare ce avea de gând? Nu cumva voia să tragă? Să fi vrut să-l opresc prin vreun cuvânt n-aş mai fi avut când, căci se auzi deodată o bubuitură grozavă şi am văzut cum patul puştii îl pocneşte cu atâta putere în cap încât îl doborî la pământ! Sări însă numaidecât în picioare şi începu să dea din mâini răcnind cât îl ţinea gura:

— *Hamdulillah — Allah* fie lăudat! L-am împuşcat... l-am dat gata! A căzut mort în sângele lui... ucigaşul... lacomul... mâncătorul de oameni, care ne-a pustiit turmele! Bucuraţi-vă, oameni buni, şi cântaţi-i prohodul... un cântec pentru sfârşitul lui fără glorie, sfârşit ruşinos şi laş! Effendi, vino repede aici să ţi-l arăt.

Arabul parcă înnebunise; făcea gesturi dezordonate, râdea şi cânta fără rost.

Soldaţii, care credeau ca adevărate spusele lui, se ridicară şi ei de jos.

În ce dracu o fi tras! În leu în nici un caz, căci am simţit deodată mirosul caracteristic al fiarelor de pradă, cu mult mai tare aici în aer liber decât prin menajerii ori prin grădinile zoologice, unde aceste fiare sunt pe jumătate îmblânzite.

— L-a împuşcat, într-adevăr, effendi, îmi zise fachirul el Fukara. Hai să-l vedem.

— Vorbeşti prostii! m-am răstit la el. Leul vine din partea cealaltă. Îi simt mirosul.

— O, *Allah*, o milostivule, o tu mângâierea şi scutul drept-credinciosului! Te înşeli, effendi. Fessarul e învingătorul şi mă duc acum la el.

Cu aceste cuvinte ieşi din ascunzătoare şi o luă la fugă. Chiar dacă aş fi vrut să-l opresc n-aş fi avut cum şi când, căci leul sosise. L-am văzut ivindu-se din desiş, luminat de flăcările focurilor din tabără. Era înalt de peste un metru, lung de cel puţin doi metri şi jumătate, cu coama lungă şi deasă un exemplar de o mărime cu totul neobişnuită.

Stăteam în poziţie de tragere, dar leul nu-mi venea destul de bine în bătaia puştii şi, dacă dădeam greş, ar fi urmat un dezastru. N-aveam însă mult timp de chibzuit, căci fiara îl zărise pe fachirul el Fukara şi se pregăti să se ia după el. Am scos un răcnet puternic, ca să-i atrag leului atenţia asupra mea şi să-l pot ochi mai bine. Dar păru că nici n-a auzit răcnetul, sau nu vru să-l ia în seamă, căci porni, în salturi mari după fachir. Cei din tabără îl văzură şi ei. Soldaţii urlau de spaimă; călăuza zbiera ca din gură de şarpe. Îngrozit, fachirul el Fukara rămase pe loc uitându-se în juru-i. Când văzu leul pe urmele lui, căzu în genunchi şi ridică mâinile împreunate spre cer. Încă trei sărituri şi fiara ar fi fost lângă el.

Nu aveam decât câteva clipe, dar am ştiut să mă folosesc de ele. Cu puşca în mâna dreaptă, am ieşit din ascunzătoare şi am alergat spre leu, pe când cu stânga am descărcat revolverul în el, răcnind din răsputeri.

— A fost de-ajuns ca fiara să se întoarcă spre mine. Ca fulgerul m-am lăsat în genunchi şi am dus puşca la ochi. Cei doi erau salvaţi, de asta eram sigur, căci ştiam că fiara se întoarce întotdeauna spre cel care a tras în ea. Acum era acum! Ori el, ori eu!

Leul măsură distanţa din ochi; dintr-o săritură nu putea să mă ajungă, îi trebuiau două, şi până să apuce să pună după întâia picioarele pe pământ, glonţul meu trebuia să-l nimerească, altminteri nu mi-ar fi mai rămas decât să trag a doua oară.

Erau, într-adevăr, clipe cutremurătoare. Deodată fiara făcu un salt în aer, cu picioarele dinainte răsfirate. La zece paşi de mine se lăsă iar jos şi se pomeni cu glonţul meu în cap. O smucitură, ca şi când s-ar fi izbit de ceva şi trupul lui se cutremură din cap până-n picioare. Lovitura nu dăduse greş, dar încordarea muşchilor săi era atât de neobişnuită, încât se saltă iar o dată în aer şi zbură de-a dreptul spre mine. Până să m-ajungă, al doilea glonţ al meu îl nimeri din zbor, iar eu am sărit în lături; aruncând puşca am tras

pumnalul de la brâu. Nu mai era nevoie. Leul zăcea întins pe spate, cu spume de sânge la gură şi cu picioarele chircite. Se zbătu puţin, după care se întinse cât era de lung şi rămase nemişcat. Era mort. Am văzut că amândouă gloanţele mele, unul în cap şi celălalt în inimă, îşi nimeriseră ţinta. Totuşi n-am îndrăznit să mă apropii de el, căci se mai întâmplase ca o astfel de fiară, considerată moartă, să mai aibă putere, în ultimele clipe, să te sfâşie. L-am lovit de vreo două ori cu patul puştii de la distanţă şi am văzut că nu mai mişca. Leul era mort de-a binelea. Totul se petrecuse cu atâta repeziciune, încât fachirul nu se dezmeticise încă, stând în genunchi, iar călăuza zbiera mereu. Numai soldaţii, văzând primejdia înlăturată, tăcuseră. M-am apropiat de fachirul fachirilor, l-am apucat de subsuori, ca să-l ridic de jos, zicându-i:

— Scoală, omule, nu vezi că mâncătorul de oameni e mort?

— Mort? îngâna în neştire.

— Da. Acum nu mai ai de ce teme.

— *Hamdulillah!* fu singurul cuvânt pe care îl mai murmură, apoi se îndreptă în tăcere spre pădure.

Ciudat fel de a-mi mulţumi că-l scăpasem de la moarte! Fessarul, care mă auzise, întrebă cu glas tremurător:

— Eşti sigur că a murit?

— Foarte sigur.

— Atunci pot să mă uit la el şi să-l pipăi?

— N-ai decât!

— O să-i chem şi pe soldaţi, să se bucure şi ei *de* biruinţele noastre.

Biruinţele noastre? Eram curios să văd leul ucis de el.

Soldaţii se apropiară mai întâi de al meu, dar încet şi cu băgare de seamă. Trupul enorm al leului le insufla, chiar şi mort, teamă. Abia după ce le repetai de câteva ori că e mort ca toţi morţii şi nu le mai poate face nimic, veniră să-l pipăie şi-l întoarseră pe o parte. Abia acum îşi dădură frâu liber bucuriei prin răcnete şi strigăte de triumf. Călăuza se urcă pe trupul neînsufleţit al leului, ca pe o tribună, şi începu o adevărată cuvântare:

— Aduceţi laudă lui *Allah* şi proslăviţi-l pe Profet! Ziua de astăzi e o zi de mare izbândă!

— Laude, glorie lui *Allah!* răcniră soldaţii într-un glas.

Numai Ben Nil, care nu se mişca de lângă prizonieri, nu le putea ţine isonul.

— Aţi auzit şi voi, urmă vorbitorul, despre leul din El Teitel care înghiţea în fiecare săptămână câte un drept-credincios de-al Profetului. Veţi da voi mărturie despre aceasta, prieteni şi tovarăşi ai celor doi eroi ai zilei de astăzi?

— Dăm, dăm! răspunseră ei. Eroii erau adică el şi eu.

— În burta stăpânului cu căpăţâna mare, urmă fessarul, zac îngropaţi mulţi de o lege cu noi. Poate că va fi înghiţit uneori şi vreun necredincios, ceea ce i-a îngreunat mistuirea. Fiara venea astăzi iar la fântână, ca să-şi aleagă o nouă pradă. Şi ce să vezi? Mânia şi furia a cuprins atunci sufletele

biruitorilor şi i-au făcut de petrecanie. Aduceţi laude şi mărire învingătorilor, voi toţi care aţi fost de faţă.

— Laudă, mărire lor! se auzi din toate piepturile.

— Dar sugrumătorul vieţuitoarelor n-a venit singur, ci şi-a adus un tovarăş de nelegiuiri. Acest tovarăş întrupa-i-ar *Allah* sufletul într-un câine râios a avut neruşinarea sa-mi stea înainte. M-a cuprins atunci mânia împotriva acestui neruşinat şi l-am izgonit din lumea celor vii cu viteaza mea puşcă-nălucă. Zace acolo la marginea desişului, luminat de razele vitejiei mele şi vi-l voi arăta pe urmă şi vouă, ca să puteţi striga toţi într-un glas: „ruşine lui, iar pe mine, biruitorul lui, să mă lăudaţi prin strigăte de „trăiască!".

Îndemnul lui fu ascultat cu entuziasm. Acum găsi fessarul de cuviinţă să se gândească şi la persoana mea.

— Deoarece am nimicit pântecul viu al atâtor drept-credincioşi, urmă el, mi se cuvine ceasul şi ocheanul pe care mi l-am câştigat pe bună dreptate, căci am făcut întocmai ce-a făcut effendi. Ca şi el l-am ucis pe stăpânul cu patru picioare şi glas de tunet, ba încă pe-al meu l-am ucis înaintea lui. Mai mult încă, lui i-au trebuit două gloanţe, pe când mie numai unul singur. Totuşi, i se cuvine şi lui un cuvânt de laudă.

— Laude, laude, laude lui! strigară soldaţii.

— Aşa. Acum, după ce-aţi cinstit pe biruitori, a venit rândul învinşilor să fie batjocoriţi şi scuipaţi în faţă. Daţi cât puteţi în acest ucigaş al omenirii, ciupiţi-l, călcaţi-l în picioare, trageţi-l de urechi şi de coadă; jupuiţi-l de piele, ca să ia pildă toţi ai lui să nu se mai atingă de drept-credincioşii Profetului şi să se mulţumească doar cu oile şi caprele pe care le pot şterpeli. Am zis: laudă şi mărire, mărire, mărire biruitorilor!...

Coborî de pe trupul leului în uralele soldaţilor, care se năpustiră cu picioarele şi unghiile în „regele pustiului", să-l sfâşie. Cu mare greutate, i-am putut potoli, căci îmi părea rău de blana lui frumoasă. Am strigat cu glas răsunător:

— Voi, drept-credincioşi ai Profetului, lăsaţi acum pe acest sugrumător din El Teitel, care şi-a primit pedeapsa cuvenită, şi să mergem să vedem pe leul cel grozav căruia beni fessarul nostru i-a venit de hac. Inima mea e dornică să-l vadă şi ochii mei abia aşteaptă să-l privească.

— Şi mult au să se bucure ochii tăi, effendi, răspunse cu trufie arabul, căci leul meu e mult mai mare ca al tău; capul lui întrecea tufele când l-a ridicat în sus să se năpustească asupra mea. Am câştigat prinsoarea şi nădăjduiesc că n-o să mă tragi pe sfoară şi-mi vei da îndată ce mi-ai făgăduit. Eu mă pun în fruntea voastră; să ne ducem cu toţii la locul de luptă, ca să vă încredinţaţi de isprava neasemuită a unui Ben Fessarah.

Cât priveşte rămăşagul, n-aveam nici o grijă. Ştiam că-l câştigasem eu şi că lăudărosul beni fessar va suferi o mare ruşine. Ghicisem ce fel de leu era acela al cărui cap întrecuse tufele în înălţime. Cămilele noastre se aflau împiedicate lângă fântână, dar a fachirului el Fukara, lăsată să pască în voie, nu se mai vedea pe nicăieri. Bietul dobitoc intrase în desiş să ronţăie

mlădiţele tufelor şi fusese luat de „eroul zilei” drept un leu.

Convoiul se puse în mişcare. Trebuiau să fie cu băgare de seamă, deoarece nu ştiau dacă şi al „doilea leu” era mort sau numai rănit. Din ce înaintau, din ce arabul păşea mai încet; la un moment dat se opri chiar în loc şi-mi zise peste umăr:

— Effendi, nu e aşa că nu te îndoieşti de isprava mea vitejească?

— Vai de mine, se poate? Ai ucis doar pe cel mai mare şi mai vestit dobitoc al pustiului. Mă tem însă că fachirul el Fukara n-o să prea fie încântat şi nici să-ţi mulţumească pentru isprava ta.

— Nici nu mă aştept, fiindcă nu leul meu era să-l mănânce, ci al tău. Să-ţi mulţumească ţie, nu mie. Acesta însă din tufiş ameninţa să-i sfâşie pe toţi care se aflau lângă fântână, pe soldaţi şi prizonieri, aşa că mie *au* atâţia să-mi mulţumească, nu numai unul. Acu, ia-o tu înainte, rogu-te, ai ochiul mai ager ea al meu.

— Te înşeli. De la o vreme, mi-a cam slăbit vederea şi s-ar putea lesne întâmplă să iau un leu drept o cămilă. Ce ocară ar fi pentru tine! Tu eşti învingătorul, ţie ţi se cuvine cinstea să mergi în frunte.

N-avu încotro, dar curajul îi cam slăbise, căci păşea de parcă ar fi călcat pe ouă şi se ferea să nu le spargă.

După vreo cinci paşi se opri iar şi, arătând cu mâna spre desiş, zise cu glas scăzut:

— *Allah kerihm!* uite-l acolo... Îi văd picioarele mişcându-se. Ce-i de făcut, effendi?

— Ce să fie? Dă-i înainte!

— Păi... muşcă? N-a murit încă, e numai rănit.

— Atunci apropie-te şi mai sloboade un glonţ. Fireşte că asta ţi-ar scădea gloria, căci n-ai mai putea spune că l-ai ucis dintr-un foc.

— Mă las păgubaş. Şi apoi, nu mai am nici un glonţ, pe când puşca ta are două ţevi, şi poţi descărca două deodată, aşa că mergi la sigur. Hai, effendi, ucide-l.

— Păi ce facem atunci cu întâietatea? Ar însemna că ţi-ar trebui şi ţie două gloanţe, ba chiar trei, ca să-i vii de hac.

— Nu face nimic. Aoleu, trage, effendi… uite că mişcă picioarele... ba sforăie chiar... pesemne că e tare înfuriat. Eu trec în spatele tău, ca să-ţi sar în ajutor dacă o fi nevoie.

Fricosul se dădu binişor după mine, apoi trecu tocmai la urmă, lăsându-i pe soldaţi înainte.

Presupusul leu dăduse, într-adevăr, semne de viaţă, dar nu printr-un sforăit de fiară sălbatică înfuriată, ci printr-un horcăit de biată cămilă rănită. Soldaţii se dădură şi ei îndărăt înspăimântaţi. M-am oprit, zicându-i fessarului:

— Bine, sunt gata să-l iau asupră-mi, însă cu o condiţie. Mă furişez în spatele fiarei şi o gonesc încoace. Vei avea atunci prilejul să-l dobori cu patul puştii, dacă se va năpusti asupra ta.

Am făcut câţiva paşi, prefăcându-mă că vreau să mă dau după tufiş,

când l-am auzit pe arab răcnind îngrozit:

— Ce faci, effendi, pentru numele lui *Allah!*

— Aha, ţi-e frică! Stai că-ţi arăt eu ce primejdie ne ameninţă Astea nu sunt labe de leu, ci copite de cămilă.

— Nu se poate, effendi, te înşeli... N-ai spus tu singur că ţi-a slăbit vederea, şi că poţi lua un leu drept o cămilă?

— Şi tu o cămilă drept un leu. Adevărat, dobitocul ăsta era mai înalt ca leul pe care l-am împuşcat eu, dar nu e leu, ci cămila fachirului el Fukara. Uitaţi-vă şi o să vedeţi că e cum vă spun.

M-am apropiat de tufe şi am dat crengile la o parte. Biata cămilă zăcea acolo, împuşcată în piciorul drept. Soldaţilor le trecu spaima şi izbucniră cu toţii într-un hohot de râs.

— Vai ce leu grozav! strigă unul dintre ei. Să nu-l fi culcat glonţul fessarului la pământ, ne-ar fi mâncat pe toţi. Da, da, fessarul ne-a scăpat de la moarte, el, cel mai vestit vânător de lei de pe lume. Ridicaţi glasurile, oameni buni, ca să-l proslăvim. Laude, laude şi mărire lui!

— Mărire, mărire, mărire! răcneau ceilalţi, hohotind. Bietul om tăcu mâlc şi fugi să se ascundă în tufiş.

Cămila nu se mai putea ridica de jos; glonţul îi sfărâmase fluierul piciorului şi trebuia împuşcată neapărat. Deodată îl văd pe fachirul fachirilor ieşind din pădure, venind de-a dreptul spre mine, cu mâna întinsă.

— Effendi, începu el, iartă-mă mă am plecat fără să-ţi mulţumesc. Eram însă năuc. Cutezasem prea mult. Genunchii mi se tăiaseră şi inima îmi tremura de frică. Mâncătorul de oameni vroia să mă sfâşie şi, dacă nu erai *tu, nu* mai scăpăm cu viaţă. Spaima îmi luase glasul şi nu mai puteam scoate un cuvânt M-am retras în singurătatea codrului ca să-l proslăvesc în tăcere pe *Allah*. Acum mi-am regăsit graiul şi am venit să-ţi mulţumesc Eşti fratele şi prietenul meu; duşmănia dintre noi să piară şi nădăjduiesc să-ţi dovedesc cândva devotamentul meu. Vrei să mă ierţi?

— Din toată inima! i-am răspuns, strângându-i mâna.

— Spune-mi, atunci, ce-aş putea face pentru tine.

— Nimic. Nu ştiai ce înseamnă să fii atacat de „stăpânul cu căpăţâna mare". Acum ai văzut. Ai mai avea curajul să-i stai în faţă?

— Pentru nimic în lume! La vederea lui îi îngheaţă omului sângele în vine şi ţi se pare că toată carnea de pe trup se destramă.

— Din pricina spaimei. N-ai văzut ce liniştit am rămas? Să-mi fi fost şi mie frică, am fi fost cu toţii pierduţi.

— Adevărat, effendi, nu pricep cum ai cutezat să-l întorci pe leu din cale şi să-l faci să se îndrepte spre tine, mai ales că mă purtasem atât de urât cu puţină vreme înainte. Aşa porunceşte legea ta?

— Nu. Drept e că un creştin cu frica lui Dumnezeu este dator să-l ierte chiar şi pe cel mai neîmpăcat duşman al său, dar nu să se şi sacrifice pentru un om care nu e de o credinţă cu el. Ceea ce am făcut adineauri, am făcut-o mai mult ca om, nu fiindcă aşa mi-ar porunci legea mea creştinească. Şi apoi, un adevărat vânător nu-şi pierde cumpătul nici în faţa

unui leu, ştiind să-şi facă datoria.

— Pentru mine e totuna dacă ai făcut-o ca om sau creştin. Îţi datorez viaţa şi te rog să-mi spui cum să mă pot plăti de datoria asta faţă de tine, fie numai într-o măsură cât de mică.

— Nu e vorba aici de nici o datorie. Eu oricum aş fi ucis fiara. Am îndreptat-o spre mine ca s-o pot ţinti mai bine, aşa că n-a fost decât o simplă întâmplare. O să-mi iau blana leului şi cu asta sunt pe deplin mulţumit.

— Lasă că ştiu eu. Dispreţuieşti recunoştinţa unui om care te-a jignit. Dar am şi eu mândria mea şi nu vreau să mă simt umilit. Voi găsi eu un prilej prin care să mă achit întrucâtva faţă de tine. Tu nici nu ştii pe cine ai salvat. Mai târziu, când vei afla, vei înţelege că tot islamul şi întregul Orient ţi-e îndatorat. Dar ce are cămila mea?

— Fessarul a împuşcat-o crezând că e un leu.

— Dobitocul! Frica l-a orbit. E rănită grav?

— Da. Nu se mai poate ridica şi, dacă îmi îngădui, o să-i curm suferinţele cu un glonţ.

— Pentru ce să prăpădeşti bunătate de pulbere? Las-o că moare ea şi aşa.

— Ar fi o cruzime. Un animal e şi el o făptură a lui Dumnezeu!

— Bine, fă cum crezi. Ce mă fac eu însă fără cămilă?

— O să-ţi dau una dintr-ale noastre. Acum să ducem leul la fântână ca să-l jupuim.

După ce am împuşcat cămila, leul fu transportat de soldaţi lângă unul din focuri, ca să-l dezbrace de haina lui galbenă, cum zicea Ben Nil. Bineînţeles că nu se vorbea decât de leu, toate celelalte fiind uitate pentru moment.

Fessarul se întoarse foarte abătut în tabără şi fu întâmpinat cu zâmbete batjocoritoare. Unii îi aduceau chiar laude — în ironie, fireşte —, dar el nu scoase un cuvânt. La urmă, puse jos puşca şi-mi zise cu glas tremurător:

— Uite-o. Nu ţi-o pot da cu mâna mea, fiindcă ar însemna să păcătuiesc împotriva strămoşilor mei. Dacă eşti, într-adevăr, atât de nemilos, ca să mă despoi de ea, ia-o singur.

— Negreşit că o iau, e doar dreptul meu.

Se bizuise, pesemne, pe mărinimia mea, căci văzând-o acum în mâinile mele, se bătu cu pumnii în cap, începând să se tânguie ca o muiere:

— O, *Allah*, o, Cerule, o durere adâncă a inimii mele! S-a dus faima străbunilor mei, comoara lăsată mie de ei din tată în fiu... Cum să mai intru eu în sat? Au să m-arate toţi cu degetul şi au să strige după mine: „Asta e nemernicul care şi-a bătut joc de comoara neamului său, punând rămăşag pe ce avea el mai scump pe lume? Ruşine să-i fie!” Ce-mi rămâne de făcut decât să mă prăpădesc de inimă rea şi să-mi pierd lumina ochilor, de atâta plâns? Sufletul meu se zbate în chinuri cumplite şi viaţa mi se scufundă în valurile durerii. O, *Allah*, *Allah*.

Nici nu mă gândeam să-i opresc puşca, dar o păstram deocamdată ca să-l învăţ minte să nu se mai laude atât. Semăna în asta ca două picături de

apă cu Selim al meu. Se lungi la pământ, îşi acoperi faţa cu basmaua şi tăcu. În schimb, soldaţii discutau cu însufleţire întâmplarea de adineauri. Nu mai isprăveau cu laudele la adresa mea şi mă ridicau în slava cerului.

— Pe la miezul nopţii, se potoli în sfârşit gălăgia şi Ben Nil veni să-mi aducă aminte de făgăduiala mea. Fachirul el Fukara îl auzi, se sculă de la locul lui, se apropie de mine şi-mi zise:

— Effendi, până acum am luat apărarea omului pe care vroiai să-l osândeşti la moarte, şi l-am apărat pentru că e prietenul meu. Ne cunoaştem mai bine decât îţi închipui. Recunosc însă că sunt prea slab faţă de voi şi apărarea mea nu i-ar folosi la nimic. Eşti în stare, după cum tu însuţi mi-ai apus, să te iei la luptă cu zece de fachiri ai fachirilor; în al doilea rând, m-ai scăpat de la o moarte cumplită şi-ţi sunt dator recunoştinţă. De aceea nu mă mai amestec în treburile tale, dar nu vreau să fiu de faţă la moartea prietenului meu şi o să mă îndepărtez până după ce totul se va sfârşi.

Se întoarse şi trecu dincolo de cercul cămilelor, unde şezu jos cu spatele spre tabără. Ben Nil stătea tot cu cuţitul în mână şi mă întrebă iar:

— Aşadar, îmi îngădui să mă răzbun pe ticălosul ăsta, effendi?

— Da. Repet însă, ceea ce ţi-am spus: dacă crezi că e o faptă vrednică de tine să omori un bătrân neputincios care nu se poate apăra, fiind pe deasupra şi ferecat în lanţuri, n-ai decât s-o faci.

— Ştiu eu ce sunt dator faţă de cinstea mea şi o să-ţi arăt numaidecât.

— Te priveşte! Bătrânul e în mâna ta, eşti stăpân pe soarta lui şi nimeni altul n-are voie să se atingă de el. Toţi ai noştri înţeleg hotărârea asta. Dar înainte de-a ţi-l preda, mai am ceva de vorbit cu el.

M-am îndreptat cu Ben Nil spre Abd Asl, care auzise tot ce vorbisem şi ştia deci ce-l aşteaptă. Pe chipul său nu se putea desluşi ce se petrece în sufletul său dacă îi era frică sau nu se temea de cele ce aveau să vină.

— Ţi-a sosit ceasul din urmă, i-am spus, pregăteşte-te de moarte.

— Cine îndrăzneşte să-mi ridice viaţa e un ucigaş, şuieră el printre dinţi.

— Crede ce vrei, tot degeaba, nimic nu te mai poate scăpa. Peste câteva clipe vei păşi peste Es Siret, puntea morţii. Uşurează-ţi conştiinţa, poate că astfel *Allah* va fi mai îndurător cu tine.

— Nu-mi trebuie îndurare. *Allah* să-i stârpească de pe faţa pământului pe necredincioşi; cel ce ţine cu el nu face un păcat, ci o faptă bună pe care nu o pedepseşte, dimpotrivă, va şti să mi-o răsplătească.

— Dacă găseşti că moartea care te aşteaptă e o răsplată, treaba ta. Dar tu n-ai vrut să mă ucizi numai pe mine, care sunt creştin, ci şi pe tovarăşii mei, musulmani ca şi tine. Pe urmă ştii că reissului effendina i s-a hotărât moartea. De păcatul ăsta nu poţi răspunde înaintea lui *Allah* şi-ţi cer să te descarci de el, spunându-mi care e primejdia ce-l ameninţa pe emir.

Un zâmbet batjocoritor flutură pe buzele lui, scuipă cu scârbă şi răspunse:

— Îţi scuip în faţă şi ţie şi morţii, căci nu mă tem de nici unul dintre voi. Zilele mele sunt trecute de *Allah* în cartea vieţii şi, fără voia lui, nu-mi

veţi scurta, cu o clipă zilele. Dacă a hotărât el să mor acum, chiar şi să nu vrei tu, aşa se va întâmpla. De aceea n-ai să afli un cuvânt din ce vrei să ştii.

— Te pot sili să vorbeşti.

— Încearcă! Ca să-ţi arăt că-mi bat joc de tine, uite, o să-ţi spun: da, reissul effendina se găseşte în mare primejdie. E pierdut, şi împreună cu el, toţi din jurul lui. Acum ştii totul.

— O să scape din primejdie, după cum am scăpat şi eu.

— Nu! Nu există scăpare. Vor fi pedepsiţi pentru că ne-au împuşcat tovarăşii la fântâna Wadiului el Berd. Adevărat că dacă ai cunoaşte primejdia ce-l ameninţă, ai fi în stare s-o înlături, căci tu eşti un diavol care pare să nu se simtă în largul lui decât înconjurat de primejdii. Dar n-o să afli, fii pe pace.

— Chiar dacă te-aş chinui până ţi-aş deschide pliscul?

— Poţi s-o faci, eu tot n-am să-ţi spun.

— Hm! Durerile ţi-ar schimba gândul.

— Ei, vezi, de data asta deşteptăciunea ta a dat greş. Ţi-aş putea spune o minciună oarecare pe care ai lua-o drept adevăr.

— Nu te teme, aş cunoaşte eu îndată dacă minţi ori spui adevărul. Dar nu-ţi fie frică, nu pun să te bată. Mi-ar fi ruşine să chinuiesc un biet moşneag neputincios care şi aşa e cu un picior în groapă!

— Nu mă face de ocară! Nu sunt neputincios şi, dacă n-aş fi legat, ţi-aş arăta eu ţie ce pot. Omorâţi-mă, câini spurcaţi, dacă vreţi, dar tot n-o să auziţi un cuvânt din gura mea.

— Bine, să-i facem pe voie, zise Ben Nil. Chiar dacă nu ne spune el, suntem noi destul de deştepţi să aflăm şi fără ticălosul asta bătrân primejdia care-l ameninţă pe relaşul effendina. Ducă-se dracului!

Tânărul se lăsă în genunchi lângă Abd Asl, îi desfăcu haina la piept şi-i puse vârful cuţitului în dreptul inimii.

Bătrânul nu se aşteptase pesemne să luăm lucrul în serios, căci strigă înspăimântat:

— Stai! Ce faci! Gândeşte-te că sunt un om sfânt, de care nu se poate atinge nimeni. *Allah* te-ar pedepsi pentru nelegiuirea ta cu focul iadului...

— Sfânt, ai? rânji Ben Nil. O fiară de o mie de ori mai rea decât leul pe care l-a ucis effendi adineauri, asta eşti. Şi acum vrei să mă pedepsească *Allah* pentru fapta mea, când zici că nu poţi să mori decât cu învoirea lui? Dacă îţi înfig acum cuţitul în inimă, înseamnă că aşa a fost voia şi porunca lui. Du-te acum în iad, nemernicule, unde toţi dracii te vor primi cu strigăte de bucurie.

Apăsă binişor vârful pumnalului care, după cum am observat, îi străbătu numai pielea. Bătrânul se răsuci pe o parte şi răcnea ca din gură de şarpe;

— Nu, nu, nu vreau să mor! Cruţă-mă... lasă-mă să trăiesc...

— Aşadar, te prefăceai, nemernicule! Parcă ziceai că nu ţi-e frică de moarte? mormăi Ben Nil.

— Iertare, iertare! Dăruieşte-mi viaţa!

— Poate că o s-o fac şi pe asta, dacă îmi spui primejdia în care se află reissul effendina.

— Spun, spun …

— Bine. Dar repede, altminteri...

— E vorba să fie otrăvit în Khartoum.

— De cine?

— De... de... muza'bir.

— Aha, de pungaşul ala care a vrut în atâtea rânduri să-l omoare pe effendi al nostru. Şi în ce mod?

— A mituit pe un soldat care e *farran* (brutar) în trupa emirului. O să-i dea nişte otravă pe care brutarul s-o pună în aluatul din care face *kisrah* (pâine din făină de hrişcă) pentru reissul effendina.

— Juri că spui adevărul?

— Jur...

— Pe ce?

— Pe *Allah*, pe Profet şi pe toţi califii.

— Vezi ce uşor ţi-am dezlegat limba. Acum o să trimitem în grabă o ştafetă ca să-l înştiinţeze pe emir. Frica de moarte ţi-a deschis pliscul. Ca să te fac să crapi de necaz, iacă, îţi spun că nici n-aveam de gând să te omor. Nu-mi murdăresc eu mâinile cu un ticălos ca tine. De răzbunat însă tot trebuie să mă răzbun. Să hotărască *Allah* între noi amândoi. Vreau să mă lupt, dar nu cu tine, căci sunt tânăr şi puternic, pe când tu eşti bătrân şi istovit. Alege pe unul dintre oamenii tăi. Îl voi dezlega şi-i voi da şi lui un cuţit în mână. Lupta va fi pe viaţă şi pe moarte. Mă biruie el pe mine? Eşti salvat; Îl birui eu pe el? Îi înfig cuţitul în piept şi te omor şi pe tine, căci va lupta în locul tău şi vei împărtăşi soarta lui. Effendi, nădăjduiesc că nu ai nimic împotrivă.

Foarte frumos din partea băiatului! Dar care va fi rezultatul duelului? Ben Nil era curajos şi destui de voinic pentru vârsta lui, totuşi îi duceam grija. Se înţelege de la sine că avea să-l aleagă bătrânul pe cel mai bun dintre războinicii săi. Puteam eu însă să mă opun? Nu trebuia să-l las pe Ben Nil să facă după cum găsea de cuviinţă. La o observaţie a mea, pe care i-am făcut-o pe şoptite, băiatul îmi răspunse:

— Nu-mi duce tu grija, effendi! Ştiu eu ce fac. Nu m-ai văzut încă într-o astfel de luptă, de aceea nu ştii de ce sunt în stare. Pot să-ţi spun însă că nu mi-e frică deloc.

— Au să-ţi dea de potrivnic pe cel mai iscusit dintre vânătorii de sclavi...

— Cu atât mai bine. N-as vrea să mă lupt cu vreun netrebnic în de-alde astea. Zi, mă laşi?

— Da. Dar vezi, fii cu băgare de seamă. Nu te uita la cuţit, ci în ochii potrivnicului tău. Aşează-te aşa fel ca lumina să-i cadă lui în faţă şi ţie în spate.

Bătrânul alese spre marea mea mirare pe aşa-zisul negustor. Erau printre prizonieri alţii mai voinici, poate însă că acesta era mai îndemânatic

sau se vor fi înţeles la vreun vicleşug între ei. Îi văzusem cum şuşoteau mereu de la o vreme.

Djelabiul — adică negustorul — fu descătuşat şi i se puse un cuţit în mână. Îşi destinse mădularele şi-şi frecă picioarele, ca să şi le dezmorţească.

— Să ne dezbrăcăm până la brâu, îi zise Ben Nil.

— *De ce? Să* rămânem aşa cum suntem, răspunse el

— Nu. Să fie cum am spus eu.

Mai stărui puţin, dar văzând că Ben Nil nu se în-voieşte, trebui să se supună. Oare de ce n-o fi vrut să-şi scoată haina şi cămaşa? Nu cumva se gândea s-o ia la fugă? Despuiat îi era doar mai uşor să lupte.

— Aşadar, dacă mă omori tu pe mine, i se dăruieşte lui Abd Asl viaţa, zise Ben Nil. Dacă însă te omor eu pe tine, va trebui să mori şi tu, şi el. Vezi, deci, că nu e numai viaţa lui în joc, ci şi a ta.

— Ştiu. Putem începe.

Se aşezară faţă în faţă în mijlocul cercului format de noi. Reguli speciale nu se cereau, totuşi i-am zis djelabiului:

— Să iei seama la picioarele tale.

— De prisos să o spui, viaţa nu stă în picioare, ci în inimă, aşa că n-o să caute să mă înjunghie în picioare, râse el.

Nu băgă de seamă că am tras puşca lângă mine, ca s-o am la îndemână.

— Gata! strigă Ben Nil. Hai, începe!

Celălalt însă nici nu se gândea. Nici unul dintre ei nu voia să fie cel dintâi care să înceapă lupta. Se învârtiră câtva timp în cerc, privindu-se drept în ochi. Deodată djelabiul se repezi la Ben Nil care sări în lături, ca sa se ferească de lovitură. Dar totul nu fusese decât o prefăcătorie din partea vânătorului de sclavi, căci, cum văzu calea liberă, trecu pe lângă el ca o săgeată, şi o luă la fugă spre pădure, îmbrâncind pe doi din soldaţii care îi erau în drum.

Aşadar, bănuiala mea se adeverea. N-apucă să facă însă jumătate din drum, căci am pus puşca la ochi, apăsând pe trăgaci. L-am văzut poticnindu-se, căzând grămadă la pământ. Încerca să se ridici de jos, dar se prăbuşea iar. Îl ochisem în picior, şi-l nimerisem. Aş fi putut să-l omor, dar nu vroiam. Mai întâi pentru că mă feresc pe cât e cu putinţă să iau viaţa cuiva, al doilea, fiindcă mai aveam un motiv.

Ben Nil şi soldaţii se luaseră după el, în timp ce eu nici nu m-am mişcat din loc. Îl aduseră îndărăt în lagăr în pumni şi ghionturi, fireşte, apoi îl trântiră jos, înaintea, mea.

— Ai râs de mine când ţi-am spus să iei seama la picioare, i-am zis eu. Trebuie să recunoşti că nu e simplu să tragi pe sfoară un effendi creştin.

Tăcu. I-am examinat rana şi am văzut că glonţul îi sfărâmase fluierul piciorului. I-am făcut un pansament provizoriu.

— Ar trebui să-l legăm mai tare decât înainte pe câinele ăsta râios şi să-l ţinem în mijlocul nostru, îşi dădu cu părerea Ben Nil.

— Nu-i nevoie. În curând o să capete fierbinţeli şi o să înceapă să

aiureze, aşa că nu ne va lăsa să ne odihnim. Duce-ţi-l mai bine sub copacul cela de colo şi, legaţi-l zdravăn cu spatele de trunchiul lui. În vremea asta Abd Asl să aleagă pe altcineva să lupte în locul său.

Porunca asta a mea se păru oamenilor mei ciudata, totuşi nimeni nu zise nimic. Ştiau că tot ce făceam, chiar dacă li se părea la început de neînţeles, avea un rost.

Ca şi acum, de altfel, când trăsesem dinadins în piciorul fugarului, deşi îl puteam ucide foarte lesne, numai să fi vrut.

Înţelesesem eu de ce încercase să fugă. Vroia să se ducă la Ibn Asl, să-i spună că atacul împotriva noastră nu izbutise şi să vină imediat să elibereze pe prizonieri. Bătrânul părea înfuriat de nereuşita planului său. Alese pe un alt vânător de sclavi, care nu părea deloc bucuros de alegere. Acesta avea pielea cafenie, aproape ca un negru. Era înalt şi lat în spate, cu ceafa groasă ca unui taur.

Ben Nil nu se sperie însă defel. Stăteau acum faţă în faţă, la o distanţă de cinci paşi unul de altul, fără să se slăbească din ochi o clipă.

Deodată negrul făcu o săritură ca de tigru spre Ben Nil şi vru să izbească. Plănuia să-l ia prin surprindere. Dar băiatul sări în lături, se repezi ca fulgerul în spatele negrului şi-i înfipse cuţitul până în plăsele între coaste. Negrul căzu grămadă la pământ. După cum s-a dovedit mai târziu, vârful pumnalului străbătuse inima pe la spate.

— *Afarim, maşallah, alaik* bravo, bravo! strigară nebuni de bucurie, soldaţii. Măi, Ben Nil măi, tu fecior al vitejiei, cine s-ar fi aşteptat de la tine la aşa ceva?!

— Ei, effendi, vezi că am avut dreptate când ţi-am spus că nu trebuie să-mi duci grija, zise el, întorcându-se zâmbind spre mine. L-aş fi doborât pe omul ăsta chiar de-ar fi fost de două ori pe atât de voinic. Ochiul meu e ager, mâna mea sigură şi nu-mi pierd niciodată cumpătul când e vorba să-mi apăr viaţa. Acum Abd Asl e al meu, nu-i aşa?

— Da, i-am răspuns eu, curios să văd ce-o să facă. Dacă, într-adevăr, se hotăra să-l omoare pe bătrân, interveneam eu la timp. Tânărul se aplecă şi trase cuţitul din spatele negrului. Privi multă vreme îngândurat, tăişul plin de sânge, clătină din cap şi murmură:

— Ai dreptate, effendi, e o mare răspundere pe care ţi-o iei când ucizi un om… Mi-e silă de sângele ăsta. Crezi că reissul effendina îl va pedepsi cu asprime pe fachir, a cărui viaţă e în mâna mea?

— Cu foarte mare asprime.

— Atunci i-o dăruiesc. Negrul ăsta a luptat şi a murit pentru el: mă mulţumesc cu atât. Ce zici, te învoieşti?

— Mă bucur chiar că te aud vorbind astfel. Hotărârea asta îţi face mai multă cinste decât moartea lui Abd Asl, crede-mă.

— Cer însă mai târziu să fie pedepsit aspru.

— Fii sigur că aşa o să se întâmple. Şi acum, ca să nu încerce să fugă, duceţi-l la djelab şi legaţi-l de copacul de lângă el.

Un soldat veni să-l ia pe bătrân.

— De ce faci asta, effendi? mă întrebă. Ben Nil nedumerit. Nu-i aveam mai bine sub ochi aici?

— Ai dreptate şi o să-i aducem îndărăt. Mai întâi vreau să aflu ce se unelteşte împotriva reissului effendina.

— Păi ştii!

— Nu, căci povestea cu brutarul era o minciună. Du-te acum lângă ei şi fă-te că îi păzeşti. Eu o să mă furişez în spatele lor şi tu o să te întorci în tabără. Au să creadă că sunt singuri şi o să-i aud ce-şi vorbesc.

Cei doi copaci singuratici erau ceva mai la o parte de tabăra noastră şi se putea vedea de acolo tot ce făceam doi. Dacă s-ar fi sculat unul în picioare, s-ar fi băgat numaidecât de seamă, dar când şedeam jos nu se vedea dacă lipseşte cineva dintre noi. Pe faptul acesta îmi clădisem şi eu planul.

Orânduisem ca mare parte dintre soldaţi să se înghesuie în jurul cadavrului negrului, prefăcându-se că vorbesc despre el. Aveam astfel o bună acoperire, ca să mă pot îndepărta, pe nevăzute, din tabără. Ceea ce am şi făcut.

Cei doi prizonieri erau legaţi de copacii din dreapta; eu am luat-o la stânga, iar soldaţii se îngrămădiseră tocmai în mijloc, aşa că era cu neputinţă să mă vadă. Abia după ce am intrat în pădure soldaţii se aşezară jos, cu poruncă ca să se scoale doar când aveau să mă zărească întorcându-mă.

Tupilându-mă pe după copaci şi tufe, am ocolit marginea pădurii, până am ajuns în spatele ce or doi prizonieri, lungindu-mă pe iarbă atât de aproape încât să pot prinde cu urechea tot ce-şi spuneau. Ben Nil mă zărise, căci era cu faţa spre mine. Mai stătu câtva timp, căscă de câteva ori, se sculă şi începu să se plimbe de colo până colo, apoi se îndepărtă agale, ca omul plictisit. Şiretenia ne folosi. L-am auzit pe djelabi, zicându-i lui Abd Asl:

— Hai spune repede ce ai de spus, până nu se întoarce.

— Ce vrei să-ţi zic? N-am nimic de zis, mormăi bătrânul necăjit.

— Nu se poate... trebuie să punem ceva la cale.

— Ce să punem la cale? Nu-mi trece nimic prin minte. Fir-ar al dracului de ghiaur! Dacă izbuteai să fugi, te-ai fi dus la insula Hassaniah, să-i dai de veste lui fiu-meu. Ne-ar fi ieşit înainte şi ne-ar fi scos din ghearele ticăloşilor ăstora.

— Crezi că altă scăpare nu e? Oare fachirul el Fukara nu ne-ar ajuta? A făcut de atâtea ori afaceri bune cu noi şi a câştigat o grămadă de parale de pe urma noastră Eu cred că o să facă tot ce i-o sta în putinţă să ne salveze.

— N-o să mai vrea. Câinele de creştin l-a scăpat de la moarte, şi îl va lăsa în pace.

— Nu zic de-a dreptul, dar ajunge dacă i-ar da de ştire lui fecioru-tău. De ce nu te înţelegi cu el?

— Parcă se poate! N-o să mă lase câinele ăla să stau singur de vorbă cu fachirul el Fukara.

— Nu face nimic. Ajunge să-i şopteşti două-trei vorbe în graiul şilluk.

Creştinul nu cunoaşte limba asta, pe când fachirul da, şi o să înţeleagă ce vrei să spui.

— Bine, o să încerc. S-ar putea să izbutesc, dar reissul effendina îi scapă atunci lui fiu-meu.

— Cum aşa?

— Ibn Asl l-a ademenit pe insulă. În apropierea ei se află păduri întinse, cu copaci deşi, din care reissul effendina n-o să mai iasă cât lumea şi pământul.

— Şi dacă nu găsim nici un mijloc de fugă, ce crezi tu că o să ni se întâmple la Khartoum?

— Cine ştie ce grozav lucru, nu cred. E vorba să fim predaţi reissului effendina. Dar ăsta n-o să fie acolo, fiindcă îi va face fiu-meu de petrecanie în pădurile despre care ţi-am vorbit. La o judecată prea aspră nu ne putem aştepta, mai ales că pârâtul nostru e un străin, un creştin. Dacă tăgăduim, au să ne creadă pe noi, nu pe el.

Am găsit cu cale că nu mai avea ce să mă intereseze cele ce aveau să-şi spună în continuare, şi de aceea am pornit îndărăt pe acelaşi drum pe care venisem. Ben Nil, care trăgea cu ochiul, mă văzu şi se întoarse la prizonieri, pe când soldaţii se aşezară iar în ordinea de mai înainte. Cei doi legaţi de copaci habar n-aveau că le aflasem taina.

Nu trecu mult şi Ben Nil veni la mine şi-mi spuse că Abd Asl vrea să-mi vorbească. Aşadar se grăbea să-şi pună în practică planul. M-am *dus* la el şi l-am întrebat ce vrea.

— Ben Nil, căruia i-ai dat drept de viaţă şi de moarte asupra mea, mi-a dăruit viaţa. Crezi tu că o să se ţină de cuvânt? răspunse bătrânul.

— Deocamdată de noi n-ai de ce să te mai temi, dar pentru mai târziu nu garantez. Hotărârea atârnă de reissul effendina.

— Şi ai de gând să ne duci la Khartoum?

— Da. Pentru ce mă întrebi?

— Pentru că, dacă e precum zici, sunt pierdut. Am văzut cum ţi-ai dat toată osteneala să eviţi moartea mea. Emirul e însă un om foarte aspru şi neîndurător cu de alde noi şi sunt sigur că o să pună să mă împuşte ori să mă spânzure.

— Tot ce se poate.

— Văd că asta e şi părerea ta. Atunci trebuie să mă pregătesc de moarte. Ştiu că la voi creştinii, de pregătirile astea atârnă fericirea de apoi, de aceea nădăjduiesc că o să-mi dai o mână de ajutor.

— Aşa este. Cine se duce pe lumea cealaltă fără să se pocăiască, nu poate intra în rai.

— Eu, effendi, am un mare păcat pe suflet şi aş vrea să îmi descarc cugetul. Tu nu eşti un slujitor al răzbunării, ştiu. Vrei să mă ajuţi?

— Cu plăcere i-am răspuns eu, curios să văd ce o să spună pentru a mă trage pe sfoară.

— Da, effendi, un mare păcat apasă pe sufletul meu şi aş vrea să mă pocăiesc, dar ştiu bine că reissul effendina n-o să-mi dea răgaz. E un

adevărat noroc pentru mine că tocmai acum se află aici fachirul el Fukara, căci el e singurul care cunoaşte împrejurările şi-mi poate fi de folos. Îmi îngădui să stau niţel de vorbă cu el?

— Hm! De, ştiu şi eu! Ceri un lucru cam greu, i-am răspuns eu, prefăcându-mă că stau la îndoială.

— Numai câteva minute, effendi...

— Multe ori puţine, totuna e. Ştii şi tu că nu pot avea încredere în tine.

— N-ai decât sa fii de faţă.

— Aşa ar mai merge, dar dacă îi dai să înţeleagă prin semne să te ajute să fugi?

— Se poate, effendi! N-ai vedea?

— Ori dacă amesteci în vorbă cuvinte pe care eu nu le pricep şi el da?

— Nu sunt aşa de meşter la vorbă, effendi. Îndură-te, rogu-te, eşti doar creştin...

— Aşa? Acum te bizui pe legea mea şi mai adineauri îţi băteai joc de ea. Unul de-ai voştri nu s-ar lăsa înduplecat.

— Dar tu da, effendi! O să vorbesc rar şi desluşit ca să poţi cumpăni fiecare cuvânt, ca la cântar. Gândeşte-te că e un fel de testament pe care-l las cu limbă de moarte. E doar un lucru de nimic ceea ce îţi cer! Eşti aspru şi curajos, dar nu şi rău la suflet. Cât despre şiretenie şi deşteptăciune, nu te întrece nimeni. Dacă aş avea vreun gând ascuns, ai prinde tu de veste înaintea fachirului el Fukara.

— Astea îs vorbe de clacă, îmi cunosc eu singur însuşirile şi poţi fi sigur că nu ţi-ar reuşi nici ţie, nici fachirului el Fukara să mă trageţi pe sfoară; pentru asta sunteţi amândoi prea proşti. De aceea, îţi împlinesc dorinţa, care pentru mine e lipsită cu totul de primejdii.

— Îţi mulţumesc! exclamă el cu blândeţe, deşi îl făcusem prost. Ai dreptate, nu poate fi nici o primejdie pentru voi, fiindcă o să auzi tot ce vom vorbi.

— Nu o s-aud nimic, pentru că nu voi fi de faţă.

— Atunci pot vorbi cu el fără martori? întrebă el, abia putându-şi stăpâni bucuria.

— Da. Dacă vrei, poate să rămână şi djelabiul. Mă duc acum să ţi-l trimit pe fachirul el Fukara şi vă las zece minute singuri. Vezi cât sunt de îngăduitor cu tine? Nu încerca însă vreun vicleşug, fiindcă n-o să-ţi meargă bine, crede-mă.

— Fii fără grijă, effendi. Chiar dacă aş fi avut ceva de gând, mărinimia ta m-a mişcat într-atât, încât n-aş mai avea inima s-o fac.

— Bine ar fi să fie aşa. Ai auzit tu vreodată de prea-cuviosul şi vestitul marabut, căruia duhul sfânt i-a adus douăsprezece limbi de la doisprezece corbi vorbitori şi urechile de la doisprezece pui de vultur?

— Da. A trebuit să le mănânce pe toate şi a cunoscut pe urmă graiul tuturor noroadelor şi dobitoacelor şi auzea până la mari depărtări ce unelteau duşmanii împotriva lui. !

— Află, aşadar, că şi eu am mâncat astfel de limbi şi urechi. Ia bine seama; aud şi văd totul!

— Am plecat; fără să fi mâncat lucruri de acestea fermecate, l-am auzit în urma mea pe bătrân şoptindu-i tovarăşului său:

— Mare noroc avem! Planul nostru o să reuşească. Mare fu mirarea fachirului el Fukara când i-am zis că Abd Asl are să-i spună ceva şi-i lăsam să vorbească fără martori. Şi soldaţii erau uluiţi de îngăduinţa mea; Ben Nil nu se putu stăpâni să nu-şi exprime nedumerirea. Le-am răspuns la toţi că ştiu eu ce fac.

După vreo zece minute de convorbire, fachirul el Fukara se sculă de lângă cei doi prizonieri şi veni îndărăt în tabără. Mă asigurase mai adineauri de recunoştinţa lui şi nu mă îndoiam că vorbea serios. Dacă vroia, într-adevăr, să mi-o dovedească, nu se putea să nu-mi spună ce îi ceruse bătrânul Abd Asl. Totuşi m-am ferit să mă apropii de el, să nu-l sperie şi mai mult pe bătrân când va vedea că ştiu totul, fără să fi schimbat un cuvânt cu omul pe care se bizuia.

M-am dus în schimb de-a dreptul la Abd Asl şi l-am întrebat cu nepăsare:

— Ei, s-a învoit fachirul fachirilor cu ce i-ai cerut tu?

— Da, effendi. Mi-a făgăduit să îndrepte greşeala înfăptuită de mine. Îţi mulţumesc din adâncul sufletului meu.

— Acum ţi-ai mai uşurat inima, nu-i aşa?

— De mult nu mi-am mai simţit-o aşa de uşoară.

— Te cred, mai ales că ştiu care e pricina.

— De unde poţi tu s-o ştii, când habar n-ai despre ce e vorba?

— Greşeşti. Ţi-am spus că am mâncat urechi de vultur şi aud tot. N-a fost vorba de o fapta din trecut, ci de una viitoare.

— Te înşeli, effendi... nu ştiu ce vrei să spui...

— Ia nu te mai preface! V-am spus mai adineauri că sunteţi prea proşti ca să mă puteţi trage pe sfoară. Aţi pus la cale ceva împotriva mea.

— Doamne fereşte! Ce-am putea pune la cale?

— Fachirul el Fukara să-i dea de ştire feciorului tău că sunteţi prinşi şi să vină să vă scape.

— Vai de mine, effendi! S-ar putea! Fachirul habar n-are unde se află fiul meu.

— I-ai spus-o tu acum.

— Nici nu i-am pomenit de el.

— Nici de reissul effendina?

— Nici.

— Adu-ţi aminte de urechile de vultur! I-ai spus fachirului primejdia care îl ameninţă pe emir.

— Nu cu el, ci tu tine am vorbit despre asta. Ţi-am spus că va fi otrăvit în Khartoum.

— Ai jurat chiar; jurământ strâmb, pe care *Allah* nu ţi-l va ierta niciodată.

— Am spus adevărul.

— Aşa? Atunci de ce i-ai spus fachirului că reissul effendina va fi ademenit în pădurile de lângă insula Hassaniah?

— *Allah*, *Allah!* strigă bătrânul, înspăimântat, privindu-mă cu ochii holbaţi, ca şi, când trăsnetul ar fi căzut din senin la picioarele lui.

— Aha, te sperii! Da, feciorul tău se află acolo şi l-ai însărcinat pe fachirul el Fukara să se ducă să-i spună că atacul vostru a dat greş şi că vă aflaţi acum în mâinile noastre.

— Eu nu... ştiu... nimic despre... asta... bolborosi.

— Nici nu e nevoie, destul că ştiu eu. Ba am auzit încă şi mai mult: e vorba ca feciorul tău să se ducă la oamenii săi pe corabia lui pe Nil în jos, până la Makaui sau Katena, pe urmă să vină încoace pe uscat, ca să ne atace şi să vă elibereze pe voi. Vezi, deci, că urechile mele de vultur îşi fac datoria.

— Eşti dracul gol... adevărat şeitan, în carne şi oase! strigă el înfuriat. De auzit n-ai auzit nimic, fiindcă n-ai avut cum, cu toate astea, le ştii pe toate, semn că ai făcut legământ cu dracu...

— Ori cu *Allah*. Tu eşti cel mai mare ticălos din câţi am întâlnit în viaţa mea, aşa că puterea care mă ajută împotriva ta nu poate fi decât dumnezeiască. Uneltirile tale au fost descoperite şi voi avea eu grijă să ţi le zădărnicesc. Mă voi duce să-i fac o vizită feciorului tău, fără să-l întreb dacă îi face plăcere sau nu, şi vai de el dacă s-a atins de-un fir de păr din capul reissului effendina. Pe voi doi o să vă duc iar în tabără. Sunteţi prea proşti ca să fi înţeles pentru ce-am pus să vă despartă pentru câtva timp de tovarăşii voştri. Daca aţi fi chibzuit, cât de puţin, v-aţi fi dat seama că n-am făcut-o fără vreun scop anumit şi n-aţi fi căzut atât de lesne în cursă

După ce amândoi fură duşi lângă foc, m-am gândit sa examinez mai bine rana djelabiului. În cazul cel mai bun rămânea şchiop pe viaţă, dar cum prin regiunile acelea chiar o simplă zgârietură poate da loc la complicaţii foarte grave, nu puteam prevedea ce se poate întâmpla.

Cum spuneam, eram curios să văd ce o să facă fachirul fachirilor. Dacă îmi destăinuia cele ce-i ceruse bătrânul, cu atât mai bine; nu, trebuia să-l împiedic cu orice preţ să ducă la îndeplinire însărcinarea arabului.

Se aşezase puţin mai încolo şi, după ce soldaţii se culcară, îmi făcu semn să vin lângă el.

— Şezi niţel, effendi, aş vrea să vorbesc ceva cu tine, îmi spuse el.

Mă aşteptam să înceapă cu planul bătrânului, dar mi-am dat seama imediat că m-am înşelat, căci zise:

— Eşti creştin, nu-i aşa? Cunoşti tu bine *Kitab el mukkadas* (Sfânta Evanghelie) a voastră?

— Da. Am studiat-o chiar cu multă râvnă.

— Ştii şi explicaţia pe care i-au dat-o învăţaţii voştri?

— Fireşte!

— Atunci spune-mi dacă voi îl credeţi pe Mahomed cu adevărat un proroc.

— Nu. A fost un om ca toţi oamenii.

— Aşadar, la voi nu există proroci?

— Ba da. Prorocii au fost la noi acei oameni înzestraţi cu duh sfânt, pe care Dumnezeu i-a trimis pe pământ să înveţe noroadele sale cum să păşească pe calea ce duce la mântuirea sufletului.

— Acelaşi lucru l-a făcut şi Mahomed.

— Nu. Calea pe care le-a arătat-o el e o cale greşită.

— Aşadar, învăţăturile sale ar fi false?

— E o întrebare la care nu-ţi pot răspunde numai cu un „da" sau „nu". A amestecat adevăr şi neadevăr. Acolo unde a trăit el erau şi evrei, şi creştini. A luat din *Vechiul* şi *Noul Testament* unele învăţăminte, le-a amestecat cu unele credinţe păgâne, şi din tot a făcut ceea ce voi numiţi islamul. Ceea ce îşi are obârşia din *Biblie* e bun, restul e fals. De aceea ar trebui să fie scos din *Coran* tot ce duce pe o cale greşită.

— Effendi, voi faceţi o mare greşeală când osândiţi *Coranul* fără să-l cunoaşteţi.

— Nu-i adevărat. Eu îl cunosc foarte bine, şi nu numai eu, ci mulţi alţi creştini, care l-au studiat la noi în şcoli înalte, aşa că aş putea să-ţi repet fiecare precept şi tot ce priveşte islamismul.

— Mare minune! Un creştin să discute cu mine, fachirul el Fukara, *Coranul!* Effendi, tu eşti îndrăzneţ nu numai în faptă, ci şi în vorbă.

— Aici nu poate fi vorba de nici o îndrăzneală. Încearcă şi o să vezi.

— Nu. Ar fi zadarnic, tot nu te-ai lăsa convins. Nici cel mai mare înţelept nu poate să aibă o judecată dreaptă asupra credinţei noastre, căci Mahomed nu şi-a desăvârşit opera, ci doar a început-o. De sfârşit o s-o sfârşească un altul.

— Cine?

— Mai întrebi? Zici că cunoşti bine *Coranul,* dar din întrebarea asta, văd că nu-l cunoşti.

— Iarăşi te înşeli. Te refereai la Paraklet. Ma'diji-ul pe care îl aşteptaţi cu toţi. Cuvântul acesta nu trebuie scris *mahdi,* ci *ma'diji;* vine de la cuvântul arab *hahdaja,* care înseamnă „a conduce", adică „ajutătorul", mijlocitorul care duce pe calea adevărată. Mă voi sluji tot de expresia mahdi, întrebuinţată de ei.

— Aha, ştii deci despre asta! Aşadar, ai auzit şi tu că va veni un mahdi?

— Am auzit şi am citit. *Coranul* însă nu pomeneşte nimic despre el; există doar în tradiţia populară şi pe astfel de lucruri nu pun eu preţ.

— Eu însă da. *Allah* ne va trimite un proroc care va desăvârşi opera lui Mahomed. Profetul acesta ori îi va converti pe necredincioşi, ori îi va nimici pe cei care nu se vor lăsa convinşi şi va împărţi pe urmă toate bunurile pământeşti, fiecăruia după cucernicia sa.

— Astea sunt speranţe mai mult lumeşti decât religioase. Dacă aş fi musulman, nu m-aş lua după astfel de crezuri, ci m-aş ţine numai după cele ce scrie în *Coran* şi care nu pomeneşte nimic despre un mahdi.

— Ei şi? Nu e nici un motiv şi chiar dacă *Coranul* nu vorbeşte despre el, să nu crezi că nu va veni.

— Ba da. După cele spuse de însuşi Mahomed, el a fost cel din urmă proroc pe care l-a trimis *Allah* pe pământ şi nici un altul nu va mai veni după el. Religia înfăptuită de el e desăvârşită şi nu poate fi nici ştirbită, nici întregită de altcineva. Unul singur îl va urma; acesta va fi Isa Ben Marryam (Iisus, fiul Măriei), şi numai în Ziua de apoi, când se va aşeza în moscheea Omeiazilor din Damasc, ca să judece viii şi morţii. Dacă n-ar fi decât faptul că Mahomed ridică pe Mântuitorul nostru deasupra lui, şi, e de ajuns să spulbere nădejdea voastră într-un viitor mahdi.

— Vorbeşti ca un necredincios.

— Nu, ci ca un bun cunoscător al islamismului, judecând ca un musulman. Ar fi caraghios să se ivească acum un mahdi, cu gând să-l nimicească pe toţi aceia care nu s-ar converti la religia lui. Există peste o mie de milioane de oameni care nu sunt mahomedani; să vorbim însă numai despre creştini. Cum o să procedeze acest mahdi al vostru să ne distrugă?

— Prin foc şi sabie.

— Să poftească! Vei vedea însă că n-o să vină. E în stare un izvor să înghită Nilul? Poate el să străbată pustiul şi munţii care îl despart de râu? Ar trebui, îndată ce-a îndrăznit să iasă din oază, să se îngroape ruşinat în nisip.

— *Allah* i-ar spori undele şi înmii puterile, ca să devină de sute de mii de ori mai mare ca Nilul.

— Adevărat, Dumnezeu e atotputernic, dar n-ar îngădui de dragul unui musulman oarecare să izvorască din pământul sterp o apă atât de mare cât să inunde coastele munţilor.

— Nu ne cunoşti. Nici un zăgaz nu ne-ar putea opri când ar fi vorba să pornim ca şuvoiul peste voi.

— Vorbă să fie! Puhoiul vostru ar seca înainte de a ajunge la hotarele noastre. Cunoaşteţi voi ţările noastre, ştiţi unde se află? Aveţi voi măcar idee de armatele de care dispunem noi? Unui purice i-a trăsnit prin gând să se ia la luptă cu elefanţii şi hipopotamii Sudanului, cu bivolii şi urşii Americii, cu leii şi tigrii Indiei. Ce nebunie! Sute şi sute de mii să fiţi, aţi fi făcuţi praf într-o clipă.

— *Allah! Allah,* văzu-ai tu vreodată un musulman luptând? V-am călca în picioare!...

— N-aţi apuca. Ghiulelele şi gloanţele noastre n-ar mai lăsa unul din voi în viaţă. Înainte de-a vorbi aşa, du-te mai întâi de aruncă-ţi ochii prin ţările creştinilor. Numără milioane şi milioane de soldaţi pe care îi avem. Şi ce fel de soldaţi! Unul de-ai noştri biruie zece ca voi. Dovada ţi-am şi dat-o. Au vrut şi vor să mă ucidă. Reuşit-au vitejii voştri grozavi să s-atingă de mine? Eu sunt singurul creştin printre voi. N-a spus însuşi Abd Asl ca sunt mai de temut decât toţi soldaţii la un loc? Încercarea lor de-a mă prinde a dat greş. Rezultatul e că i-am prins eu pe ei. Şaizeci de drept-credincioşi sunt în mâna mea. Uite-i colo, puşi în lanţuri. Vină mahdiul vostru să ne nimicească dacă vrea. Crezi tu că vom mişca un deget să ne apărăm? Aş! O

să-i râdem în nas şi hohotul nostru o să-l facă să-şi ia repede tălpăşiţa, împreună cu ceata lui de viteji.

— Prea te lauzi, effendi; dar mi-e că, dacă l-ai vedea venind, ai înlemni de spaimă.

— Zău? Arată atât de grozav?

— Nici nu poţi bănui cât de grozav poate fi.

— Dar tu da? Atunci îl cunoşti!

— Tocmai, fiindcă nu crezi că mahdiul va veni şi îţi baţi joc de el, o să-ţi răspund hotărât: da, îl cunosc.

— Cum adică, a şi venit?

— Aşa e, a venit şi a primit de la *Allah* menirea să pună stăpânire pe întreg pământul şi să pregătească nimicirea necredincioşilor.

— N-ai vrea să-i dai un sfat din partea mea?

— Care?

— Să-şi are şi să-şi semene în bună pace ogorul, ori să-şi ducă turmele la păşunat, dar să renunţe la gărgăunii ăştia pe care şi i-a băgat în cap. Ar putea să se aleagă rău de el şi de toţi aceia pe care i-a molipsit cu ideile lui.

— Te înşeli. Menirea îi e să dea ascultare lui *Allah* şi poruncii venite din cer.

— Aşa? Stai să-ţi spun eu ce-l aşteaptă. Se va răscula mai întâi împotriva viceregelui. Poate că răscoala va reuşi. Khartoum e departe de Kahira şi, până să sosească armata, s-ar putea ca ţinuturile de pe braţele Nilului să intre în stăpânirea lui. Pentru puţin timp însă, căci va trebui să plece repede.

— Nu, căci îl nesocoteşte pe kediv şi-l va subjuga. Va lua apoi Mecca, va porni mai departe până la Stanbul, îl va detrona pe sultan şi se va aşeza în locul lui pe tron, ca să domnească peste toţi drept-credincioşii lui *Allah*.

— Pesemne că nu ştii ce piedici i se vor pune în cale. Aici, la Nilul de Sus, nu zic, poate că nu i-ar veni prea greu să se joace de-a războiul, dar cum va scoate niţeluş vârful nasului dincolo de hotarul Sudanului, au să-i taie pofta numaidecât.

— Cine?

— Puterile care nu vor îngădui ca viceregele, şi mai ales sultanul, să fie înlocuiţi. Sunt şi alţii, mai ceva decât mahdiul, care nu-i vor îngădui să-i ia locul sultanului din Constantinopol. De pildă, împăratul Rusiei este şi el dornic, nu-i vorbă, să se vadă la Stanbul, mai ales că ţara lui e la hotarul Turciei. Are milioane de soldaţi şi, cu toate astea, nu se atinge de Stanbul, nu de frica mohamedanilor, ci pentru că alţi domnitori creştini nu i-ar îngădui. Şi ce nu poate face ţarul, vrei tu să facă mahdiul tău? Ar fi întocmai ca un copil care întinde mâna să ia luna de pe cer. Plânge, ţipă, dă din picioare — degeaba, nu poate s-o ajungă. Spune-i deci omului acela să se lase păgubaş. Fie şi pentru că în spatele kedivului sunt puteri care nu l-ar lăsa la ananghie. Şi apoi, dacă mahdiul ar ajunge până la Assuan, ar da

acolo de trupele europene adică soldaţi creştini ale căror tunuri ţi baionete l-ar zdrobi cu desăvârşire...

— Dar dacă ar avea în armata kedivului un prieten pe care se poate bizui?

— Vrei să spui, pesemne, un ofiţer superior care ar porni răscoala, la Kahira, în acelaşi timp cu aceea din Khartoum?

— Da.

— Chiar dacă ofiţerul ar izbuti la început, norocul l-ar părăsi repede, căci ar debarca numaidecât trupe europene, cărora el, cu toţi partizanii lui, nu le va putea opune împotrivire.

— Şi dacă nu le lasă să debarce?

— N-ar avea cum. Ar debarca apăraţi de vasele lor.

— Pe astea le distruge el!

— Cu ce şi cum? Astea nu sunt bărci de lemn ca acelea de pe Nil, ci vapoare mari de război, numai din fier şi oţel. Gloanţele voastre s-ar turti, izbindu-se de ele, pe când ghiulelele tunurilor lor, care pot ajunge până în Kahira, ar mătura într-un sfert de ceas tot ţinutul. Dacă mahdiul tău ar vrea să-l răstoarne pe sultan, ca să-i convertească pe negri la islamism, ar avea de-a face cu oameni şi împrejurări ce-i sunt cunoscute şi poate că ar izbuti, în cele din urmă, dar la alte cuceriri să nu se gândească, fiindcă ar vedea pe dracul. Un om care năzuieşte să pună stăpânire pe întreaga lume, ar trebui să aibă în capul lui nu numai toată învăţătura europeană, ci s-o şi întreacă. Există pe aici un astfel de om?

— Da, există! răspunse el cu trufie. E de o mie de ori mai înţelept şi mai deştept decât toţi europenii la un loc.

— Hm! Nu cumva te crezi pe tine? Parcă aşa s-ar înţelege.

— Treaba mea pe cine cred. Ştiu numai că *Allah* l-a înzestrat cu toate însuşirile care se cer pentru o menire atât de înaltă şi sfântă, şi o să vină curând vremea când numele lui va răsuna în întreaga lume; toţi împăraţii, regii şi prinţii îi vor trimite daruri de preţ, rugându-l să încheie pace cu ei. Jur că aşa o să fie.

— Despre partea asta, ştiu eu cam ce vrea să zică jurământul unui musulman; am avut şi astăzi prilejul să mă încredinţez bine de tot Asta e tot ce vroiai să-mi spui?

— Da. Vroiam să aflu părerile unui creştin învăţat despre mahdiu.

— Le-ai auzit. Acum aş vrea şi eu să-ţi pun o întrebare. Ce-ai vorbit adineauri cu bătrânul Abd Asl?

— Despre o mare greşeală pe care a făptuit-o odinioară şi pe care ar dori s-o îndrepte.

— Şi vrei să-l ajuţi?

— Da.

— Numai să poţi.

— O să pot, căci mi-a spus tot ce trebuie să fac...

— N-ai vrea să-mi spui şi mie despre ce e vorba?

— Pentru ce, effendi? E mărturisirea unui om înainte de moarte, şi tu

însuţi ai fost acela care n-ai vrut s-o auzi. Te căieşti acum de mărinimia ta?

— Nicidecum. Bănuiesc însă că afacerea asta mă priveşte şi pe mine.

— Te înşeli.

— Nu se unelteşte nimic împotriva mea?

— De unde şi până unde îţi veni ideea asta? M-ai scăpat de la moarte şi-ţi sunt dator recunoştinţă. Fii sigur că, dacă ar fi vorba de aşa ceva, ţi-aş spune imediat.

— Dar Abd Asl ţi-e prieten.

— Recunoştinţa e mai sfântă decât prietenia şi te rog să ai încredere în mine.

— Nu pot avea încredere decât în cineva pe care îl cunosc, iar pe tine abia astăzi te-am văzut pentru întâia oară.

— Atunci îmi pare rău că nu mai e timp să mă cunoşti mai bine, fiindcă trebuie să plec imediat la Khartoum. Te-aş ruga să fii bun să-mi alegi tu singur cămila pe care spuneai că vrei să mi-o dai.

— Cu plăcere, dar nu acum, ci mâine dimineaţă.

— Nu acum? Mi-ai făgăduit doar...

— Ţi-am făgăduit şi am să mă ţin de cuvânt! i-am curmat eu vorba.

— Ţi-e deci totuna dacă mi-o dai acum sau mai târziu.

— Şi ţie de asemenea.

— Mie nu, fiindcă nu mai pot zăbovi nici un ceas.

— Trebuie!

— Înţelege că nu se poate, vreau să …

— Nu vreau să ştiu. Vei pleca mâine dimineaţă, o dată cu noi, l-am întrerupt cu asprime.

— Effendi, ce vrea să zică asta? Nu sunt stăpân pe voinţa mea? ripostă cu dârzenie.

Sări în picioare şi se aşeză ameninţător în faţa mea.

— Degeaba, nu te las să pleci.

— Cu ce drept mă opreşti?

— Cu dreptul celui mai tare. Aici eu poruncesc şi nimic nu se face fără voia mea.

Arabul îşi luase puşca de jos şi o ţinea acum în mână Mă aşteptam la orice din partea lui, dar mai ales s-o ia la fugă. Văzuse că eu nu făcusem măcar gestul să-mi ridic puşca şi credea că planul i-ar putea reuşi.

— Mi-ai făgăduit o cămilă ca să-mi văd de drum, urma el cu glas hotărât, şi m-am bizuit pe cuvântul tău.

— Foarte bine ai făcut. Cămila ţi-o voi dă, dar atunci când voi dori eu.

— Sunt grăbit, nu mai pot s-aştept.

— De ce nu mi-ai spus asta de la început? Acum n-am ce-ţi face, trebuie să ai răbdare. Vom pleca împreună.

— N-am nevoie de tovarăşi de călătorie. Sunt în mai mare siguranţă singur decât în tovărăşia unui creştin, ceea ce, de altfel, mi-ar putea deveni şi foarte primejdios.

— Nu-ţi fie teamă, avem douăzeci de soldaţi cu noi. Îmi pare rău, dar n-am ce-ţi face, trebuie să aştepţi până dimineaţă.

— Cu ce drept te porţi cu mine, ca şi când aş fi prizonierul tău?

— Cu dreptul pe care îl are oricine să-şi apere viaţa.

— Nu cumva plecarea mea ţi-ar primejdui-o?

— Da.

— *Allah! Allah!* Să mi se facă mie una ca asta, „mie", mahdiul, în faţa căruia vor îngenunchea milioane de oameni!

— Aha, aşadar, mărturiseşti! Zici că tu eşti alesul căruia i-a grăit *Allah*. Vrei să-l răstorni pe kediv şi pe sultan, să cucereşti întreg pământul şi să-i nimiceşti pe creştini... Vrei să desăvârşeşti opera neisprăvită a Profetului şi să duci sabia islamului de la un capăt la celălalt al lumii?

Cu fiecare cuvânt îl măsurăm cu privirea din cap până în picioare, după care am adăugat cu dispreţ:

— Drept să-ţi spun, îmi face impresia că n-ai fi în stare să comanzi zece soldaţi, dar să stăpâneşti o lume întreagă.

— Nu batjocori ce nu poţi să înţelegi. Sunt luminat de duhul sfânt şi ştiu tot ce s-a întâmplat şi se va întâmpla de acum încolo. Văd parcă gloatele adunate în jurul meu şi…

— Nu mai spune! i-am tăiat vorba râzând. Dacă poţi privi în viitor, înseamnă că ai ochi tot atât de ageri ca ai mei. Aşadar, ştim amândoi că nu te duci la Khartoum, ci la insula Hassaniah, ca să-l cauţi pe Ibn Asl. Trebuie să mai şti atunci că eu voi fi înaintea ta acolo. Recunoştinţa ta faţă de mine e atât de mare că, de drag ce-mi eşti, nu mă pot despărţi de tine. Vei rămâne cu noi şi...

N-am apucat să-mi mântui vorba, căci se întoarse brusc şi o luă la fugă spre marginea luminişului. M-am luat însă după el şi l-am ajuns din urmă. Când l-am apucat de braţ, ridică arma şi vru să mă izbească în piept cu patul puştii. Ca fulgerul l-am trântit la pământ şi i-am pus genunchiul în piept.

Ticălosul făcea spume la gură de furie, bolborosind cuvinte de ocară, deloc potrivite pentru un viitor stăpânitor al lumii. Soldaţii nu pricepură mai întâi ce m-a apucat, dar, după ce le-am spus cum stau lucrurile, indignarea lor fu atât de mare, încât, dacă nu le-ar fi fost ruşine de mine, l-ar fi sfâşiat în bucăţi.

Acum, în urma celor ce aflasem, trebuia să-mi schimb ţinta călătoriei mele. Era neapărată nevoie să alerg în ajutorul emirului şi, dacă soseam prea târziu, să încerc să-l scot din ghearele lui Ibn Asl.

Timp de pierdut nu era şi, deoarece transportarea prizonierilor m-ar fi ţinut în loc, m-am hotărât să plec fără cea mai mică zăbavă.

Singur? Hm, cam primejdios lucru. Dar pe cine să iau cu mine? Un soldat? Nu. Voi avea probabil de întâmpinat multe primejdii, unde se cere curaj şi şiretenie. Îmi trebuia deci un om pe care mă puteam bizui. Bucuros i-aş fi predat lui Ben Nil comanda soldaţilor; era singurul în care aveam încredere că-i va duce cu siguranţă pe prizonieri la locul de destinaţie, însă

aveam eu mai mare nevoie de el. Mai bine să scape prizonierii, decât să se întâmple ceva reissului effendina.

De aceea i-am propus băiatului să mă însoţească şi l-am lăsat pe cel mai în vârstă dintre soldaţi să-mi ţină locul. Călăuza era, de asemenea, un om priceput şi cunoştea bine drumul pană la satul Hegasi, din apropierea insulei Hassaniah, unde trebuia să-i aştept eu. I-am dat îndărăt puşca-nălucă. Fessarul strigă plin de bucurie:

— Effendi, sufletul tău e un izvor de încredere, iar bunătatea ta e nemărginită. Bizui-te pe mine şi fii fără grijă, o să-i duc pe soldaţi şi pe prizonieri la Hegasi mai curând decât te aştepţi. Pleacă sănătos, *Allah* să-ţi călăuzească paşii şi să te ocrotească în cale!...

2. 2. PRIZONIER

De la fântâna unde s-a petrecut întâmplarea de mai sus până la Djesireh, adică insula Hassaniah, este o distanţă de aproape treizeci de mile geografice.

Cămilele noastre făcură drumul în două zile, dar pe măsură ce ne apropiam, erau din ce mai istovite, aşa că a trebuit să le lăsăm la pas.

Când am ajuns la Hegasi, se însera. Satul e alcătuit numai din câteva colibe şi e aşezat pe malul înalt al unei râpe şi destul de bine adăpostit împotriva revărsării Nilului. O potecă duce jos la locul unde trag corăbiile şi se adapă vitele. Potecile acestea se numesc pe Nilul de sus „mişrah".

Mă bucuram că văd iar Nilul, pe care nu-l mai văzusem de când plecasem de la fessarhi. Locuitorii satului se adunară în jurul nostru, ca să ne cerceteze dincotro venim şi unde ne ducem. Fireşte că m-am ferit să le spun mai ales pentru ce am venit.

Ne-am dus mai întâi cămilele la adăpat, pe urmă iarăşi sus şi le-am lăsat să pască în livada unui om din sat, căruia îi plătirăm ceva pentru asta.

În capătul potecii stătea un individ care părea străin de sat. Era mai bine îmbrăcat decât ceilalţi şi înarmat până în dinţi. Întrebând pe cineva cine e, mi se răspunse:

— Nu-l cunoaştem nici noi. De ieri, de când a sosit, nu s-a mişcat de acolo şi se uită mereu în josul apei.

— Aşteaptă vreo corabie?

— Pesemne, dar când l-am întrebat, n-a vrut să ne răspundă. La marginea satului îl aşteaptă un cal înşeuat, pe care l-a împrumutat de la şeicul el *Beled* (primarul satului).

— A fost pe undeva cu el călare?

— Nu încă. Dar stă şi aşteaptă aici pe el.

— Dar oare unde vrea să pornească cu el?

— Nu ştim. I-o fi spus şeicului, altminteri nu i l-ar fi Împrumutat.

— Străinul mi se păru suspect. Fără îndoială că aştepta pe cineva şi, cum l-o vedea sosind, va porni călare să dea cuiva de veste. Aş fi dat mult să ştiu cui, dar nu voiam să-l întreb pe primar, ca să nu-i atrag atenţia. De aceea l-am cercetat mai departe pe omul cu care vorbeam.

— Când a trecut ultima corabie pe aici?

— *Î*n susul ori în josul apei?

— În sus.

— Ieri dimineaţă.

— Şi străinul?

— Tot atunci, fiindcă a venit chiar cu ea. De la corabie l-a adus o luntre la mal.

— Ce s-a întâmplat cu luntrea?

— S-a întors la corabie.

— A cui era corabia?

— Nu ştiu.

— A descărcat ori a încărcat ceva marfă?

— Nici asta nu ştiu.

— Dar cum se cheamă corabia, ştii?

— Da. Îi zice Hardaun{2}.

— Şi înaintea ăsteia a mai trecut vreuna?

— Da. Alaltăieri. Era goală şi se ducea spre miazăzi, să încarce marfă.

— Altă corabie, mult mai mare şi altfel decât celelalte n-ai văzut trecând acum în urmă?

— Nu.

Răspunsul lui mă mai linişti; eram acum sigur că reissul effendina nu ajunsese încă la locul primejdios. „Vulturul" său era astfel construit că nu se putea să nu atragă atenţia oamenilor din sat, dacă ar fi trecut pe acolo.

Ben Nil se întinsese jos pe iarbă şi privea la forfoteala celor din sat. M-am îndreptat agale spre străin, care urmărea pe sub gene fiecare mişcare, şi m-am aşezat jos lângă el.

— *Allah* să-ţi dăruiască o seară paşnică, i-am zis în loc de „bună seară".

— Asemenea, răspunse el scurt.

Eu spusesem întreaga frază de salut, ceea ce se face numai când vrei să fii foarte politicos cu cineva, pe când el îmi răspunsese dinadins pe scurt, ca să înţeleg că nu ţine să intre în vorbă cu mine. M-am prefăcut însă că n-am băgat de seamă şi am continuat:

— Uite ce e: neavând cu mine o plasă ca să mă apere de ţânţari, nu pot dormi afară sub cerul liber. Oare m-ar găzdui cineva în sat peste noapte?

— Nu ştiu, eu nu-s de pe aici.

— A, eşti străin, ca şi mine... *Allah* să te însoţească şi să-ţi ocrotească paşii!

— Asemenea şi ţie. De unde vii?

— Din Khartoum, am minţit eu.

— Unde ţi-e cortul care-ţi slujeşte de acoperământ?

— N-am cort, ci casă. E tocmai în Suez.

— Ce meserie ai?

— Păi... i-am zis eu zâmbind cu înţeles, fac negoţ cu de toate, dar mai ales cu...

M-am oprit şi am făcut un gest cu mâna, ca şi când aş fi vrut să spun că e mai bine să tac.

— Cu marfa oprită, întregi el fraza.

— Oare pot s-o spun fără teamă?

— Mie da, fii sigur că n-o să te dau de gol.

— De, mai bine să taci decât să vorbeşti!

— Nu întotdeauna. Când un negustor vrea să facă o afacere, nu se poate să nu vorbească despre ea.

— Ştiu eu asta, dar acum nu văd nici o afacere...

— Poate că da, dacă te-am înţeles bine. Aţi venit călare pe cămile. Unde vă duceţi de aici?

— După marfă.

— Ce fel de marfă?

— Ia, marfă! am mormăit eu, vrând să-l las în nedumerire.

Individul se „muiase" de tot, ba devenise chiar prietenos. Mă lua drept un negustor de sclavi, pe când eu eram sigur că aveam de-a face cu unul din oamenii lui Ibn Asl. Trebuia acum să-i întăresc părerea, fără însă să-i mărturisesc făţiş, căci un adevărat negustor de sclavi nu se dă pe faţă celui dintâi venit, spunându-i cine e şi ce meserie învârteşte. Nu mai încăpea îndoială că omul avea însărcinarea să aştepte aici sosirea reissului effendina şi să transmită vestea mai departe. Vasul Iui Ibn Asl trebuia să fie pe aproape, probabil la insula Hassaniah.

— Nu eşti flecar şi asta îmi place, îmi zise el. Numai cu oameni de soiul ăsta se pot face afaceri bune.

— Aha, pesemne că te îndeletniceşti şi cu treburi pe care nu e bine să le ştie oricine, i-am zis, zâmbind cu înţeles.

— Ce-ai spune dacă ar fi aşa?

— Ne-am potrivi de minune.

— Zău? Ştii că e lucru primejdios să faci negoţ cu *requiq*[3]

— Ei, aş! Ce primejdie? Te duci la un sat de negri, îl împresori, îi dai foc şi-i iei pe negri în primire când vor s-o şteargă. Bătrânilor şi slăbănogilor le vâri cuţitul în piept, ori le tragi un glonţ în cap, iar pe cei tineri şi sănătoşi îi târăşti după tine. Unde vezi tu aici primejdia?

— Păi primejdia începe abia după aia; trebuie să te fereşti să nu te prindă când te duci să-i vinzi.

— Nici atunci, dacă ai pe cumpărătorii la îndemână!

— Vezi că nu-i ai întotdeauna.

— Asta e adevărat.

— Ştii tu vreunul?

— Hm... aş şti eu, nu-i vorbă, dar... mă oprii, prefăcându-mă că nu îndrăznesc să mă dau pe faţă.

— Cine e? stărui el.

— Ce-ţi pasa ţie?

— Mai mult decât crezi. E bogat?

— Are parale destule.

— N-ajunge, trebuie să fie şi un om îndrăzneţ.

— Este. A fost de câteva ori în Abisinia să cumpere sclavi şi asta nu-i un fleac.

— Aşa e. Unde se află acum omul tău?

— Pe aproape... chiar foarte aproape...

— Mă, da ce dracu te fereşti atât! Nu cumva oi fi tu?

— Nu pot să-ţi spun.

— Mie poţi să-mi spui, fiindcă...

— Fiindcă? Tu de ce te codeşti?

— Pentru că trebuie să fiu şi eu prevăzător. Dar, dacă nu greşesc în bănuieli, ţi-aş putea spune de la cine ai putea cumpăra *requiq*.

— De la cine?

— De la Ibn Asl.

— *Allah!* De la vestitul vânător de sclavi! Unde e acum?

— Undeva, pe lângă Nilul Alb.

— Cam prin ce parte?

— Aproape... chiar foarte aproape, răspunse el întorcându-mi vorba.

M-am prefăcut plăcut surprins şi am exclamat:

— Îmi pare bine... nu-ţi închipui ce bine îmi pare! Am auzit multe despre el. Un negustor turc, pe care îl cunosc mai de mult, mi-a spus că a cumpărat adesea marfa de la Ibn Asl.

— Nu cumva vrei să vorbeşti despre Murad Nassir? Îl cunoşti?

— Cum să nu! Mi-a vândut în mai multe rânduri *requiq*.

— Aha, mărturiseşti că tu eşti negustorul despre care vorbeai!

— *Allah! Allah!* M-a luat gura pe dinainte...

— Lasă, nu te speria, că nu-i nimic. Acum pot să-ţi spun şi eu fără teamă că fac parte din oamenii lui Ibn Asl.

— Adevărat? Ori vrei numai să mă iscodeşti?

— Ce interes aş avea?

— Ca să mă prinzi. Oare nu cumva te afli în slujba kedivului?

— Şi aşa să fie, nu ţi-aş putea face nimic, decât dacă te-aş prinde asupra faptului. Hai, spune drept, vrei să cumperi *requiq?*

— Bine, uite, am încredere în tine, măcar că nu te-am văzut încă în viaţa mea până astăzi. Da, cumpăr sclavi îndată ce găsesc.

— Şi unde ai de gând să te duci de aici?

În susul Nilului, dincolo de Faşoda, până ce oi da de vreun seribah.

Seribahul este o aşezare a vânătorilor de sclavi. Aceste sate arată ca un fel de cetăţui, înconjurate adesea de mai multe garduri de mărăcini. Satul e alcătuit din colibe şi şoproane în care se ţin proviziile de merinde şi armele vânătorilor de sclavi.

— N-ai nevoie să te duci atât de departe. Bani ai?

— Mai mult decât îmi trebuie.

— Atunci o să te duc eu la Ibn Asl! zise omul cu hotărâre.

— Ţi-aş fi recunoscător şi ţi-aş da mai târziu şi un bun bacşiş, i-am răspuns cu bucurie. Vorba e: are Ibn Asl acum sclavi cu el?

— Deocamdată nu, dar pornim la o vânătoare de la care cred să ne alegem cu o pradă îmbelşugată. Murad Nassir ne cere „marfă" şi o să rămână destulă şi pentru tine.

— Aha, atunci Murad Nassir e la Ibn Asl?

— Nu. S-a dus să aştepte la Faşoda.

Vestea asta mă bucura foarte mult. Îmi venise în minte un gând

îndrăzneţ: să dau ochii cu mult temutul vânător de sclavi, adică să mă vâr de bunăvoie în gura lupului. De cunoscut, nu mă cunoştea, fiindcă la Wadi el Berd mă văzuse numai din depărtare. Dacă ar fi fost Murad Nassir cu el, îndrăzneala m-ar fi dus la moarte sigură, căci turcul nu m-ar fi lăsat să scap cu viaţă din ghearele lui.

Ce mă fac însă dacă mokkademul şi muza'birul se află cu vânătorii de sclavi? Se cerea deci să aflu şi aceasta, fără să atrag luarea-aminte a banditului.

— Ştii tu, mă întrebă el, la ce-a mai venit turcul încoace?

— Nu.

— Îi cunoşti familia?

— Ştiu numai că are două surori.

— Aşa e. Din asta cunosc că e adevărat ce mi-ai spus şi că eşti cel drept care te dai. Află că i-a adus lui Ibn Asl pe una din fete de nevastă. Nunta o să se facă la una din seribahurile de pe susul Nilului Alb. Dacă vii cu noi, poţi să iei şi tu parte la nuntă. Ibn Asl e în această privinţă foarte darnic. O să fie şi tatăl său de faţă.

— Cum, bătrânul mai trăieşte? am întrebat eu cu o mirare prefăcută.

— Da. Cutreieră malurile Nilului în sus şi în jos ca fachir şi aranjează trebuşoarele lui fiu-său.

— Acum sunt împreună?

— Nu. A plecat cu o ceată de vânători de-ai noştri în stepă, ca să facă dreptate.

— Cum, dreptate?

— Vrea să-l pedepsească pe un ghiaur străin, care le-a făcut mari pagube.

— Zău? ia spune-mi şi mie...

— Lasă că o să-ţi, povestească Ibn Asl, dacă o vrea. Nu ştiu dacă mi-e îngăduit s-o fac. Creştinul e un ticălos, un adevărat diavol de care trebuie să scăpăm cu orice preţ.

Să fi ştiut el că eu eram diavolul acela, sfinte Dumnezeule, ce s-ar fi căit de încrederea pe care mi-o arătase!

— L-au urmărit încă de la Kahira, urmă el, dar degeaba. N-a fost chip să pună mâna pe ghiaur. Chiar şi mokkademul...

— Mokkademul? Despre care mokkadem vorbeşti? l-am întrerupt eu.

— Al sfintei Kadirine.

— Te pomeneşti că o fi Abd el Barak? Pe ăsta îl cunosc foarte bine. L-am văzut la Kahira.

— Zău? Atunci mă bucur şi mai mult că ne-am întâlnit aici. O să dai numai de prieteni. Mokkademul s-a dus cu Murad Nassir la Faşoda. Are cu el un muza'bir; vor şi ei să ia parte la vânătoarea de sclavi pe care am plănuit-o.

Aflasem tot ce vroiam să ştiu. Nici unul din cei care mă cunoşteau nu era cu Ibn Asl, aşa că puteam să mă duc la el fără frică.

În vreme ce vorbeam, soarele cobora la asfinţit şi venise vremea

mogrebului, a rugăciunii de seară. Cum trebuia să trec drept musulman, eram silit să fac şi eu ritualul împreună cu ei. M-am dus deci la Ben Nil, care stătea în genunchi pe covoraş şi se ruga, şi m-am aşezat lângă el. Trebuia neapărat să-i spun şi lui ce vorbisem eu vânătorul de sclavi şi ce puneam la cale, altminteri s-ar fi putut da de gol fără să ştie. Timp de o lămurire mai amănunţită nu aveam, de aceea i-am şoptit doar atât:

— Ia bine aminte! Eu sunt negustor de sclavi din Suez şi mă cheamă Amm Selad. Tu eşti servitorul meu Omar. Îl cunoaştem bine pe Murad Nassir, de la care am cumpărat adeseori sclavi. De asemenea şi pe mokkadem. Ne ducem în susul Nilului, venind de la Khartoum. Ai înţeles?

— Am înţeles, effendi.

— Pentru numele lui *Allah*; să nu cumva să-mi mai spui effendi, decât atunci când eşti sigur că nu e nimeni pe aproape. Te ştiu băiat inimos. Am de gând să fac acum ceva pentru care se cere foarte mult curaj. Dacă ţi-e frică, n-ai decât să rămâi aici, în sat, şi să aştepţi sosirea soldaţilor. Fii sigur că nu ţi-aş lua-o în nume de rău.

— Stăpâne, unde te duci tu, merg şi eu, fie şi la moarte. Mai ales când e vorba de o primejdie, cum crezi că o să te părăsesc?

— Bine, eşti un băiat de ispravă, dragul meu. Uite despre ce este vorba: Ibn Asl e aici şi vreau să mă duc la el să aflu ce are de gând cu reissul effendina şi să-i zădărnicesc planul. O să mă prefac că îl însoţesc la vânătoarea de sclavi, pe care o plănuieşte, ca să-i cumpăr ceva „marfă", cum zic ei.

Mai departe n-am ajuns cu lămuririle mele, căci străinul îşi sfârşise rugăciunea şi venea acum spre noi.

— M-ai întrebat, îmi zise el, dacă ai putea găsi în sat un adăpost peste noapte. Nu mai ai nevoie, fiindcă o să te duc, după ce s-o înnopta, la Ibn Asl.

— De ce abia atunci?

— Aştept o corabie. Ştii şi tu că vasele trag seara la mal. Cel mult dacă întârzie un ceas pe drum, după apusul soarelui. Până atunci, sunt silit să mai stau aici. Dacă n-a sosit nici la vremea asta, pot să plec.

— Ce fel de vas e?

— Poate s-audă şi tânărul ăsta ce vorbim? mă întrebă el, arătând spre Ben Nil.

— Da. E o slugă credincioasă şi îmi cunoaşte toate afacerile.

— Auzit-ai tu de reissul effendina?

— Ba l-am şi văzut în Kahira.

— Ştii şi ce însărcinare i s-a dat?

— Asta o ştie oricine. Să prindă pe vânătorii de sclavi şi să-i dea judecăţii. Ba am mai aflat că are împuterniciri de la kediv să facă ce-o vrea cu ei.

— Aşa e, bătu-l-ar *Allah!* Ăsta e o adevărată pacoste pe capul nostru. Acu de curând a pus mâna pe o ceată dintr-ai noştri şi i-a împuşcat pe toţi.

Să fi ştiut că eu eram pricina...

— Vezi că el crede că a făcut dreptate, i-am zis eu.

— De ce? îi ţii partea?

— Da de unde! Eu, ca negustor de sclavi, nu pot încuviinţa ce face. Dacă o ţine tot aşa, n-o să se mai găsească un sclav de vânzare şi se duce dracului toată afacerea noastră.

— Ghiaurul despre care ţi-am vorbit e prietenul şi ajutorul lui. Dar las că o să le venim noi în curând de hac! Ghiaurul o fi *şi* căzut până acum în mâinile noastre, iar pe reissul effendina îl aşteptăm să sosească din minut în minut.

— Aha, zii, asta pândeşti tu aici?

— Da. Ibn Asl îi ţine calea.

— Vrea să atace corabia reissului effendina?

— Nici prin gând nu-i trece. Vasul e atât de bine înarmat încât ne-ar birui. Şi apoi, ce nevoie ai de luptă când poţi birui şi altminteri? S-ar putea să cadă şi de-ai noştri, mai ştii! Poţi înlătura din cale un vrăjmaş şi fără luptă.

— De pildă?

— Iei, de pildă...

Ascultam cu nervii încordaţi. Dacă aflam sfârşitul frazei nu mai era nevoie să mă duc la Ibn Asl şi nu mă mai expuneam unei primejdii. Din nenorocire, omul se opri din vorbă şi-şi puse speriat mâna peste gură.

— Vai de mine, ce era să fac! zise el apoi. Cât pe ce să spun şi ce nu trebuia. Lasă că o să afli tu de la Ibn Asl, dacă o vrea să-ţi spună. Te-aş ruga numai să nu cumva să-i pomeneşti de ce-am vorbit noi acum.

— Nu sunt palavragiu din fire, poţi fi liniştit în privinţa asta. Dar ştii tu sigur că reissul effendina o să vină? Am auzit că omul ăsta nu e numai foarte şiret, ci şi prevăzător.

— Nu ne temem noi atât de el, cât de ghiaur; ăsta îl întrece, după câte ni s-a spus. Ibn Asl i-a întins reissului o cursă, în care nu se poate să nu cadă.

— Ce fel de cursă?

— N-ar trebui să-ţi spun, eşti însă unul de-ai noştri şi tot o s-o afli mai târziu, când vei veni cu noi. Să vezi despre ce e vorba: l-am momit la insula Hassaniah, sub cuvânt că s-ar afla acolo un mare transport de sclavi, care va fi trecut pe malul celălalt al Nilului. Reissul o s-alerge îndată într-acolo, dar de întors nu se mai întoarce, fii pe pace.

Aflasem deocamdată destul. Aş mai fi vrut eu să cercetez pe ce cale va fi înlăturat emirul, însă nu puteam stărui prea mult, ca să nu atrag bănuiala asupra mea. De aceea am schimbat vorba şi am mai stat un ceas pe mal, cu privirea aţintită în zare. Dacă reissul effendina trecea mai departe fără să-l pot înştiinţa ce îl aşteaptă, era pierdut. Dar, spre norocul lui, corabia nu se vedea.

Veni, în sfârşit, timpul rugăciunii de la apusul soarelui. Ştiam că după ea puteam pleca. Nu întrebasem cum şi unde, însă omul mi-o spuse singur:

— Mergem călări, începu el. Caii o să-i luăm de la şeicul el Beled.

— O să vrea să ne dea, dacă nu ne cunoaşte?

— N-avea tu grijă. Îi lăsăm în schimb cămilele noastre, care nu sunt de lepădat, după cum văd eu. Şi apoi, ni i-ar da şi altminteri; de hatârul lui Ibn Asl.

— Îl cunoaşte?

— Nu numai că îl cunoaşte, dar e chiar unul de-ai noştri. După cum ştii şi tu, vânătorii de sclavi trebuie să aibă pretutindeni oameni care să-i sfătuiască ori să le dea de veste când e vorba de vreo primejdie. Unul dintre ăştia e şi el. Şi apoi, o să-i aduc dimineaţă caii îndărăt.

Fireşte că şeicul ne dădu îndată caii, ba nici nu vru să primească un gologan când i-am oferit bani. Încălecarăm şi pornirăm la drum prin întuneric, căci stelele nu răsăriseră încă toate pe cer.

Vreme de un ceas o ţinurăm drept înainte, pe urmă cotirăm spre răsărit, spre malul Nilului. Zărirăm ici, colo câte un copac, până ce arborii se îndesiră şi intrarăm în pădure. Ne oprirăm sub unul din ei şi călăuza noastră se duse să-l întrebe pe Ibn Asl dacă vrea să ne vadă. Descălecarăm.

— Ţi-e frică, effendi? mă întrebă Ben Nil în şoaptă.

— Frică nu, sunt însă foarte nerăbdător să văd ce o să urmeze.

— Şi eu tot aşa. Dacă ne recunosc, suntem pierduţi.

— N-are cine. Cu toate astea se cere să fim cu mare băgare de seamă. Să nu ne răzleţim o clipă unul de altul, ca să ne putem sări în ajutor la nevoie.

— O fi departe de aici?

— Nu cred. Să vezi că omul o să se întoarcă numaidecât.

Într-adevăr, nu trecu nici zece minute şi arabul veni îndărăt.

— Stăpânul meu e gata să vă primească, zise el. Luaţi caii de căpăstru şi veniţi după mine.

În jurul nostru era întuneric beznă, dar copacii erau destul de rari, ca să avem loc de trecere. Începurăm să coborâm la pas şi curând zărirăm focurile din tabără. Lumina lor ne prindea foarte bine, căci se răsfrângea până departe pe mal şi făcea să sclipească apa.

Aici nu se afla nici un copac. Fusese cândva o fâşie de *omm sufah,* dar iarba era acum cosită şi adunată în stoguri puţin mai încolo.

Omm sufah e un fel de buruiană care creşte în mlaştini şi se găseşte în cantităţi mari pe malurile Nilului de sus. Valurile o smulg de pe ţărm şi o duc din loc în loc, unde o îngrămădesc, apoi o împrăştie iar, formând adevărate insule plutitoare. Adeseori aceste grămezi de iarbă se întind de la un mal la celalalt, ceea ce îngreunează mult trecerea vaselor.

Când am ieşit de sub copaci, am văzut cam vreo sută de oameni şezând în jurul focurilor. Unii pe jumătate îmbrăcaţi, alţii goi, numai cu un şorţuleţ dinainte.

Lângă stogurile de *omm sufah* se aflau şase butoaie mari, iar ceva mai departe se desluşea cheresteaua unei corăbii, zisă „noquer”; apa era aici atât de adâncă încât vasul era ancorat de-a dreptul la mal. Ardea şi acolo un foc mocnit, în jurul căruia stăteau trei inşi. Am fost duşi în faţa lor. Când ne

văzură venind, se sculară în picioare.

Unul din ei era potrivit la stat, dar lat în spate; avea o barbă neagră, deasă, şi purta o manta albă pe umeri. L-am recunoscut numaidecât. Era călăreţul de pe cămila albă, pe care îl urmărisem la Wadi el Berd, Ibn Asl, mult temutul vânător de sclavi.

Ne măsura cu o privire sfredelitoare, pe când ceilalţi se uitau posomorâţi la noi.

— *Sallam*... am început eu.

Nu mă lăsă să urmez. Îmi făcu semn cu mâna să tac şi mă întrebă scurt:

— Numele tău?

— Amm Selad din Suez.

— Tânărul?

— Omar, ajutorul meu.

— Dacă i-aş fi spus „servitorul", nu l-ar fi lăsat pe Ben Nil să stea alături de mine.

— Câţi sclavi vrei să cumperi?

— Cât de mulţi.

Să mă las descusut astfel? Mi-am dat seama că, dacă mă arătam prea supus, era mai rău pentru mine. Nu voiam să mă ia drept un om care tremură de frica lui. De aceea i-am răspuns oarecum dârz:

— Nu cumva îţi închipui că mă dau pe faţă celui dintâi sosit?

— Amm Selad, eşti cam semeţ.

— Te aşteptai la altceva de la un om care face meseria asta? Parcă tu te arăţi altfel? Mă iei la cercetări fără măcar să mă pofteşti să şed lângă tine, cum se cuvine unui oaspe...

— Cine ţi-a spus că te consider drept oaspetele meu?

— Nimeni, dar asta se înţelege de la sine.

— Ba nu se înţelege defel. De-alde noi trebuie să fim prevăzători.

— Şi eu de asemenea. Dacă nu-ţi sunt pe plac, n-am decât să plec. Haidem, Omar!

M-am prefăcut că vreau să plec. Ben Nil la fel. Ibn Asl mă apucă de braţ şi-mi zise răstit:

— Hei! Pesemne că nu ştii un lucru: cine a pătruns aici, nu mai poate pleca.

L-am privit drept în ochi şi i-am răspuns zâmbind:

— Eu da.

— Încearcă!

L-am apucat pe Ben Nil de mână şi am luat-o la fugă pe sub copaci.

La asta nu se aşteptase Ibn Asl. Rămase o clipă aiurit, se dezmetici însă repede şi porni cu ceilalţi doi în fugă după noi, răcnind:

— După ei. Nu-i lăsaţi să scape!...

După ce am mai făcut câţiva paşi, m-am târât într-o grămadă de *omm sufah* şi m-am ghemuit cu Ben Nil acolo. Auzeam desluşit răcnetele lui Ibn Asl.

— De ce ne-am oprit? mă întrebă Ben Nil. Dacă fugeam, nu ne mai ajungeau.

— Fiindcă n-am de gând să fug, i-am răspuns eu.

— Cum, vrei să rămâi aici în iarbă?

— Defel. Uite că au plecat toţi. Hai!

Ieşirăm din păpuriş şi ne aşezarăm lângă foc, unde până atunci stătuse Ibn Asl. Erau acolo trei puşti, o oală cu tutun şi trei ciubuce. Am umplut două din ele şi ne-am apucat să fumăm.

— Uite-i! Colo lângă foc! *Se* auzi în spatele nostru un glas.

Vestea trecu din gură în gură şi bandiţii se întoarseră atât de repede, după cum plecaseră. Noi stăteam foarte liniştiţi şi trăgeam de zor din ciubuce. Oamenii nu ştiau ce să facă. Răcneau, zbierau în acelaşi timp, înghesuindu-se în jurul nostru, încât cu greu îşi putu face Ibn Asl loc printre ei.

— *Allah akbar!* Dumnezeu e mare! exclamă el uluit. Noi alergăm după voi şi când colo vă găsim aici!

— Am vrut numai să-ţi arăt că pot pleca oricând vreau. Am venit însă să fac cu tine o afacere şi o s-o fac.

Am rostit aceste cuvinte cu atâta hotărâre, că se însenină puţin la faţă; un zâmbet îi flutură în colţul gurii, şi zise clătinând din cap:

— Amm Selad, om ca tine n-am mai văzut în viaţa mea. Ai fost cam obraznic, dar vreau să-ţi iert bobârnacul pe care mi l-ai dat. Voi duceţi-vă la locurile voastre!

Porunca era pentru oamenii săi, care se supuseră îndată, fără să crâcnească. El se aşeză lângă mine, împreună cu ceilalţi doi. Rămânea acum de văzut ce va ieşi din îndrăzneala mea de adineauri. Nu fuseserăm întâmpinaţi cu vorbe de bun-sosit, aşa că ne puteam aştepta la orice; Ibn Asl îşi aprinsese celălalt ciubuc, îmi suflă fumul aproape în ochi şi mormăi:

— Nu ştiu ce să cred despre tine. Ori eşti un glumeţ şi un uşuratic, ori un om trecut prin multe.

— Ai nimerit-o. Am pătimit multe şi am trecut prin primejdii mai mari ca asta de acum, de aceea nu mi-e frică dacă cineva mă primeşte fără întâmpinarea cuvenită.

— Pot eu să te întâmpin altfel, când nici nu ştiu cine eşti?

— Da şi nu. Fiecare face după cum îi e felul. Eu întâmpin cu o vorbă bună pe oricine vine la mine.

— Chiar dacă e un om rău?

— Chiar şi atunci, îmi rămâne vreme să-l gonesc pe urmă, dacă văd cu cine am de-a face.

— Eu nu gândesc aşa. Întâi să-l pun la încercare, apoi să hotărăsc ce am de făcut.

— Bine. Pune-mă. Cu atât mai bine. Numai vezi să nu mă ţii toată noaptea de vorbă, fiindcă sunt rupt de oboseală. Am călărit toată ziua şi pic de somn.

Ibn Asl se uită la ceilalţi doi, aceştia la el, neştiind dacă să se supere

sau să facă haz de vorbele mele.

— Şi ne chiorăie maţele de foame... adăugă, oftând, Ben Nil.

Ibn Asl începu să râdă în hohote şi zise:

— Ciudaţi oameni mai sunteţi şi voi! Iacă o să-mi ies o dată din obicei şi o să vă dăruiesc încrederea mea.

— N-are de ce să-ţi vină greu. Mai greu mi-ar fi mie să am încredere în tine. Noi am fost aceia care am cutezat să venim la tine; nu e asta cea mai bună dovadă că n-avem nici un gând ascuns?

— Hm... cam aşa pare să fie.

— Nu pare, ci e. M-am bucurat când am auzit că te afli pe aproape. Mă gândeam să mă duc tocmai la djebelul el Bahr, *ca* să găsesc pe acolo un seribah. Ar fi fost, o călătorie lungă şi poate zadarnică. Acum nu mai am trebuinţă de atâta drum, căci sunt sigur că vom face afaceri bune împreună.

— Dacă plăteşti bine.

— Cum e marfa aşa şi preţul. Ţi-o cumpăr pe loc şi mi-o transport singur.

— Fără oameni?

— Pe ăştia mi-i tocmesc eu pe urmă. Cred că găsesc la silluki sau mehri destui războinici.

— Pentru asta se cer multe parale, ori mai bine zis marfă, fiindcă acolo se plăteşte cu marfă, nu cu bani.

— O cumpăr la Faşoda. Am cu ce.

— Mare îndrăzneală din partea ta că o spui. Ce-ar fi să-te omor ca să-ţi iau banii?

— Eşti prea deştept s-o faci.

— Cum adică, asta e deşteptăciune să-ţi las banii?

— Da, căci dacă m-ai jefui acum, ai avea un singur câştig; eşti însă cinstit, poţi câştiga mult mai mult de pe urma mea.

— Socoteşti bine, după cum văd. Fii pe pace, n-o să ţi se întâmple nimic.

— Îmi pare bine că nu m-am înşelat în privinţa ta. Cât despre mine, o să-ţi garanteze Murad Nassir, care mă cunoaşte bine.

— Asta m-a şi împins să stau de vorbă cu tine. Ai. târguit de la el, ceea ce mă face să cred că vom cădea la învoială şi primesc să ne însoţeşti.

— Încotro te duci de aici?

— O să-ţi spun eu mai târziu. Deocamdată să căutăm să ne cunoaştem mai îndeaproape. Îţi spun bun-sosit printre noi, ţie şi însoţitorului tău. Vă îngădui să dormiţi la noi şi să luaţi parte la cina noastră.

De la celelalte focuri venea un miros plăcut de carne friptă. Tăiaseră după prânz o vacă şi acum hălci mari de carne se rumeneau în frigare. Ni se dădu şi nouă partea noastră, pe care o înfulecarăm cu poftă.

În vremea asta, Ibn Asl mă puse să-i povestesc cine şi, ce sunt, câte petrecusem în viaţă şi tot ce privea persoana mea. I-am îndrugat câte-n lună şi în soare, tot lucruri născocite de mine, firește. M-am dat drept negustor de sclavi din Suez, i-am spus situaţia lui, cam ce câştiguri are de pe urma

călătoriilor lui, în sfârşit, tot ce ţinea de meseria asta. Ibn Asl devenea tot mai atent şi mai deschis la vorbă, ba îmi încredinţa unele taine din viaţa lui.

— Ceea ce auzeam mă făcea să mă îngrozesc. Omul asta era o adevărată fiară. Simţea o deosebită plăcere să ucidă fără milă pe oricine îi stătea în cale. Ajunse în cele din urmă să vorbească şi despre mine. Îmi povesti cele întâmplate cu sclavele eliberate de noi şi mă descrise după cum îi venea lui la socoteală. Ura pe care mi-o purta ar fi trebuit să mă înspăimânte, dar mie nu-mi păsa. Încheie spunând că a trimis să mă pândească şi să mă prindă.

— Tata e în fruntea lor şi sunt sigur că n-o să le scape adăugă el.

— Foarte bine, dar ştiţi pe ce drum a apucat? l-am întrebat eu.

— Da. O să-şi ia fireşte o călăuză de la fessari şi noi ştim cam pe unde se duc aceştia la Khartoum. De scăpat nu mai poate fi vorba. O să ai şi tu prilejul să vezi ce chinuri poate îndura un om.

— Vrei să-l schingiuieşti rău de tot?

— Oho! O să-l ciopârţim bucată cu bucată, o să-i tăiem mai întâi nasul, pe urmă urechile, buzele, limba, o să-i scoatem ochii.

— Şi cu soldaţii ce o să faceţi?

— Am dat poruncă să-i împuşte pe loc şi să mi-l aducă numai pe el singur. Aştept din ceas în ceas să se întoarcă tata.

Aşadar, să mă ciopârţească de viu! Frumoasă perspectivă, dacă descopereau cine sunt... Să ţi se facă parul măciucă, nu alta. Totuşi am cutezat să pun o întrebare care ar fi putut să-mi devină primejdioasă.

— Îl cunoşti pe fachirul el Fukara?

— Cum să nu-l cunosc, a fost doar şi el vânător de sclavi.

— A fost? Aşadar acum nu mai e?

— Nu. S-a pocăit şi se pregăteşte pentru viitor.

— Urmăreşte vreun plan anumit?

— Tot ce se poate, de vorbit însă nu vorbeşte nimic despre asta. Citeşte o groază de cărţi lumeşti şi religioase Şi vin la el o mulţime de oameni necunoscuţi, cu care ţine sfat ceasuri întregi. Te pomeneşti că vrea să ajungă vreun mare marabut sau un propovăduitor al islamului. Ori poate că sub asta ascunde alte planuri tainice. Îl urăşte de moarte pe vicerege, fiindcă l-a izgonit din slujbă şi o fi căutând să se răzbune pe o cale oarecare pe el.

Oare mahdişala aceea a lui, să fie ceva serios? m-am întrebat eu în gând. Dacă da, atunci e de datoria mea să-l înştiinţez pe cei de la cârma statului. Îmi spusese că mahdiul e în legătură cu un ofiţer superior din armata egipteană. Nu cumva oamenii care veneau în taină la el erau amestecaţi în complot?

Am luat hotărârea să vorbesc mai întâi cu reissul effendina, care ştia mai bine ce e de făcut. Abia mult mai târziu, când a izbucnit răscoala în Sudan, am aflat că ofiţerul acela era Arabi paşa.

Din nenorocire n-am putut afla de la Ibn Asl ceea ce mă interesa în primul rând, căci nu mai aduse niciodată vorba despre reissul effendina. Pe

la miezul nopţii zise că i s-a făcut somn şi se duse să se culce. Îmi ceru să-l însoţesc.

— Unde? l-am întrebat eu.

— Pe corabie. Suntem mai apăraţi de ţânţari şi o să-ţi dau şi ţie o plasă. O să dormi cu mine. Din asta poţi vedea că mi-ai plăcut.

Poate că era adevărat, dar se putea de asemenea să fie o cursă.

— N-aş vrea să te supăr prea mult, am răspuns eu. Şi apoi, sunt desprins să dorm la un loc cu Omar al meu. Îngăduie-i să rămână cu mine.

— N-am loc decât pentru doi; o să-i găsesc însă şi lui un locşor bun de dormit, căci o să se culce în cabina ofiţerilor mei.

Să mă fi împotrivit, însemna să dau loc la bănuieli, aşa că n-am avut încotro şi am primit, mai ales că n-aveam nici un motiv să cred că ne aşteaptă vreo primejdie pentru moment.

În timpul convorbirii mele cu Ibn Asl, băgasem de seamă că mulţi din oamenii săi se duseseră să se culce pe corabie. Era o dovadă că vasul era acum gol, altminteri n-ar fi putut încăpea atâţia în el.

De pe mal urcarăm o scăriţă ce ducea pe punte. Cei doi, pe care Ibn Asl îi numea ofiţerii lui, îl luară pe Ben Nil cu ei, fără să am când să-i dau instrucţiuni trebuincioase, căci Ibn Asl mă chemă cu sine, jos, în corabie.

Deosebirea între o dahabijehă şi un noquer e că acesta din urmă are o covertă neacoperită. La prora se află bucătăria vasului, unde sclavele gătesc mâncarea, iar la pupa e un mic coviltir, în care locuieşte comandantul sau reissul, cum i se zice.

Dacă „Şopârla" avea aşa ceva, nu puteam desluşi, cu toate că cerul era înstelat. Totuşi Ibn Asl mă duse într-o cabină despărţită la mijloc în două încăperi, din care cea din faţă era mai mică decât cealaltă. Se opri în cea dintâi şi aprinse lampa. Zării la dreapta mea, jos pe podele, o pernă, iar la stânga o ladă cu fel de fel de unelte de care e oricând nevoie pe un vas. Împrejurarea asta mi-a folosit foarte mult, după cum se va vedea mai târziu.

— Intră repede, să nu pătrundă ţânţarii, îmi zise Ibn Asl, în timp ce dădea la o parte rogojina care despărţea încăperile.

L-am ascultat şi abia după ce atârnă lampa în tavan am putut să văd mai bine cum era mobilată cabina. N-avea altceva decât vreo câteva perne trântite pe jos şi o ladă de scânduri, care trebuie că-i slujea de dulap. Scoase din ea două apărătoare de ţânţari şi-mi dădu mie una din ele. M-am înfăşurat bine în plasă şi el la fel.

Deşi spusese că-i e somn şi vrea să se culce, Ibn Asl, păru să-şi schimbe gândul, căci îmi zise:

— Parcă aş mai avea chef de vorbă până s-o isprăvi uleiul din lampă. Tu ce zici?

Propunerea lui îmi era pe plac. Poate că era chip să mai aflu de la el câte ceva din ce mă interesa.

— Nu mă dau în lături, dar trebuie să fim odihniţi mâine pentru ce ne aşteaptă, i-am răspuns eu.

— Ce vrei să ne aştepte?

— Păi dacă soseşte reissul effendina, o să fie o luptă crâncenă între el şi voi.

— Aha, ţi-e frică?

— Mie? Sunt deprins cu mirosul de praf de puşcă şi ştiu să mânuiesc o armă când e la o adică; mai mult încă, aş avea mare poftă să iau şi eu parte la luptă.

— N-o să prăpădim multă pulbere, fii pe pace. Totul o să se petreacă mai mult pe tăcute. Dar dacă ai chef să sfărâmi câteva ţeste de soldaţi, n-am nimic împotrivă.

— Aşadar, nu e vorba de împuşcat, ci de pocnit în cap şi de vârât cuţitul în piept... Am priceput. Pentru mine totuna e. Cum o să trecem însă de pe corabia ta pe aceea a reissului effendina?

— Pentru ce să trecem? Focul e mai bun ca praful de puşcă.

— Aha, vrei să dai foc vasului! O să fie cam greu. Ai vreun om de-al tău pe corabia lui, ca să pună focul?

— Nu. Şi apoi tot nu mi-aş ajunge scopul. Ar băga ei repede de seamă şi l-ar stinge numaidecât. Cum o să fac eu, nu mai scapă unul şi corabia se preface în cenuşă.

— Nu înţeleg...

— Oi fi întâmpinat tu multe în viaţă, nu zic, dar toate chiţibuşurile tot nu le ştii. Un vânător de sclavi nu cruţă pe nimeni. Aici e care pe care. Dacă nu-l birui pe reissul effendina, mă biruie el pe mine şi n-am încă poftă să mor. Pun eu lucrurile la cale aşa ca să nu mai scape, fii pe pace.

— Foarte bine faci. Numai că nu văd cum o să ajungi atât de repede şi sigur la ţintă.

— N-ar fi greu să ghiceşti, dar hai să-ţi spun, ca să te scutesc de bătaie de cap. Ai văzut tu grămezile alea de *omm sufah?*

— Cum să nu le văd, că sunt cogeamite stoguri..

— Am pus dinadins să le secere, mai întâi, ca să am loc destul pentru tabără, şi al doilea, ca să am material destul pentru foc. Şi butoaiele, din apropierea lor le-ai văzut?

— Da.

— Sunt pline cu gaz.

— Gaz? Acum încep eu să pricep. Toate bune, dar cum ie duci pe corabia reissului?

— Nu pe, ci lângă corabie. Lucrul e mai lesne decât ţi-l închipui tu. Sunt sigur că o să se oprească la Hegasi, un bun prilej pentru mine ca să am timp să-mi fac pregătirile. După cum ştii, am în sat un om care stă la pândă. Când o sosi reissul effendina acolo, vine în goana calului încoace, să-mi dea de veste. Nilul e despărţit aici printr-o limbă de pământ, în două braţe, dintre care ăsta pe care ne aflăm noi e cel mai bun şi mai sigur, aşa că reissul o să se îndrepte negreşit încoace. Eu îmi împart oamenii în trei detaşamente. Unul rămâne lângă butoaie, al doilea ocupă malul până departe şi al treilea marginea insulei. În felul acesta, braţul Nilului pe care va veni reissul o să fie cuprins din două părţi de armata mea, care se va ţine,

fireşte, la început ascunsă. Când vasul reissului va fi atât de aproape încât să nu mai poată fugi, Oamenii mei varsă gazul din butoaie în apă şi aruncă peste el ierburile aprinse. Gazul se întinde repede şi vâlvătaia Cuprinde corabia din toate părţile. Ei, ce spui de planul meu?

— Ce vrei să spun, e nemaipomenit, extraordinar! E din capul tău ori te-a învăţat cineva?

— Eu singur l-am născocit, răspunse banditul cu mândrie.

— Mie nici prin gând nu mi-ar fi trecut. Cel mult l-aş fi pândit pe reiss şi l-aş fi culcat cu un glonţ la pământ.

— Rămâneau ceilalţi. Nu, trebuie să se ducă toţi la fundul iadului!

— Dar dacă izbutesc să tragă vasul la mal?

— N-au să aibă când. În câteva clipe vor fi înconjuraţi de flăcări. Totuşi, m-am gândit că s-ar putea ca unii din ei să caute să scape înot, ceea ce nu cred că le-ar reuşi din pricina crocodililor; oricum pe mal îi aşteaptă oamenii mei, care îi vor pocni cu patul puştii în cap îndată ce se vor apropia.

— Nu e primejdie să ia foc şi corabia ta în acelaşi timp?

— Am luat eu măsuri să nu se întâmple aşa ceva.

— Dar la urmări nu te-ai gândit? Soldaţii viceregelui au să te fugărească până ce vor pune mâna pe tine şi atunci ştii ce te aşteaptă.

— De unde vrei să afle cum se vor întâmpla lucrurile?

— S-ar putea ca focul sa se întindă până la Hegasi, unde are să se vadă numaidecât că arde gazul şi au să se întrebe cine l-a vărsat în apă.

— Ei şi? Cine vrei să le răspundă.

— Eşti tu atât de sigur de oamenii tăi?

— Da. Nu e nici un trădător printre ci.

— Şi dacă în afară de corabia reissului mai vine vreuna.

— Arde şi ea.

— Sau — să zicem — că se iveşte din susul apei vreun vas care vede de departe focul, trage la mal şi e martor la cele ce se întâmplă? Ai fi pierdut.

— Nici vorbă. I-aş face şi lui de petrecanie pe o cale oarecare. Şi apoi, ce sunt eu de vină dacă mi s-a vărsat petrolul şi a luat foc? Dracu l-a pus pe reissul effendina să dea buzna în flăcări? Nu mi se cuvine nici o pedeapsă pentru asta.

— Hm! Vezi numai să n-o păţeşti...

— Nu-mi pasă! Sunt fugărit din toate părţile; în Khartoum nu pot să mă arăt şi, cu toate astea, sunt liber ca păsările cerului. Nimeni nu ştie unde mă aflu. Legile sunt împotriva mea şi eu împotriva lor. Mai am câteva treburi de isprăvit, pe urmă o să dispar pentru totdeauna. Mi-e deci totuna dacă se dovedeşte că reissul a pierit de mâna mea. Păcat numai că nu-i pot jefui mai întâi corabia. O să-mi scot eu însă paguba din vânzarea sclavilor. Trebuie să ştii că am de gând să pornesc într-o *ghazuah*{4} cum n-a mai fost alta până acum. Acum hai să dormim.

Lumina lămpii se făcea tot mai mică, până se stinse cu totul.

Doamne Dumnezeule, ce-mi fusese dat să aud! Era cu putinţă ca un om să născocească o astfel de grozăvie? Trebuia cu orice preţ să-i zădărnicesc planul. Dar cum? Cel mai simplu lucru ar fi fost să-l iau pe Ben Nil, să ne strecurăm nevăzuţi de pe corabie, să ne întoarcem la Hegasi şi să-i dăm de ştire reissului effendina despre ce i se pregăteşte. Unde era însă Ben Nil? Avea el posibilitatea să plece nesimţit de lângă aşa-zişii locotenenţi ai lai Ibn Asl? De încercat voi încerca în orice caz. Nu puteam s-o fac decât după ce va adormi banditul.

Aşteptam cu nerăbdare clipa. Minutele mi se păreau veşnicii, în sfârşit, am înţeles după respiraţia lui regulată că doarme. M-am desfăcut din plasă şi m-am apropiat binişor de el. Dormea, într-adevăr, un somn adânc.

Cu mare băgare de seamă m-am târât în încăperea cealaltă şi de acolo pe punte. Cei mai mulţi dintre vânătorii de sclavi se culcaseră înăuntrul corăbiei, unde, deşi aerul era destul de înăbuşitor, erau mai apăraţi de pişcăturile ţânţarilor. Pe mal mai ardea un singur foc, în jurul căruia dormeau câţiva inşi.

Oare să fi pus Ibn Asl santinele? Pe punte nu se vedea nimeni. M-am târât până la catargul cel mare, am trecut mai departe, până la cabina de la proră. Aici era culcuşul celor doi locotenenţi care îl luaseră pe Ben Nil cu ei. Nu dormeau, căci se auzea vorbă înăuntru. Am pus urechea la o crăpătură şi am putut desluşi aproape fiecare cuvânt. Tânărul se trudea să afle cât mai mult de la ei şi, în râvna lui, uitase de somn. Lucrul ăsta nu-mi prea venea la socoteală. Puteau să stea încă multă vreme de vorbă. Vom mai putea noi pleca neobservaţi? Păsările Nilului se trezesc devreme, înainte de a se ivi zorile, şi ciripitul lor nu mai lasă pe nimeni să doarmă. De altminteri înţelegeam după glasuri că Ben Nil se afla tocmai în fundul cabinei, aşa că îi va fi cu neputinţă să treacă peste ceilalţi, dacă ar vrea să iasă de acolo.

Ce era de făcut? Fără el nu puteam pleca, ar fi însemnat să-l las pradă morţii. Trebuia deci să rămân şi primejdia care îl aştepta pe reissul effendina creştea clipă de clipă. Putea să sosească la răsăritul soarelui şi atunci va fi prea târziu. Să fi fost vorba de un atac, se mai putea face ceva, dar aşa? Cum puteam eu împiedica să nu fie mistuit de flăcări? A, să vărs petrolul! Dar cum? Să rostogolesc butoaiele în apă? Nu, zgomotul lor i-ar fi trezit pe cei de lângă foc. Atunci? Mintea îmi lucra cu înfrigurare. Mă străfulgerase un gând. Să găuresc butoaiele. Poate că în lădiţa cu unelte se va fi găsind şi un burghiu. Ce va zice însă Ibn Asl când le va găsi goale? Puţin îmi păsa! Nu era acum timp să mă gândesc la mine, era doar viaţa atâtora în joc.

M-am întors deci în cabină şi am început să cotrobăiesc în ladă. Am dat într-adevăr de câteva burghie, am luat unul mai subţire, ca să nu se bage de seamă prea curând găurile, şi am coborât binişor lângă scara care ducea la mal. M-am apropiat tot târâş de butoaie, am făcut câte o gaură — una sus şi alta jos, ca aerul care intra înăuntru să împingă petrolul afară, ferindu-mă să nu mă stropesc pe haine, ca să nu mă dea de gol mirosul; apoi m-am întors tot tiptil pe corabie, am pus la loc burghiul şi m-am culcat. Cugetul

mi-era împăcat. Salvasem viaţa atâtor nevinovaţi. Dar urmările? Ce va fi cu mine? În sfârşit… nu mai puteam schimba nimic, trebuia să mă las în voia sorţii.

Am adormit.

— Hai, scoală, Amm Selad, ai dormit destul şi o să avem de lucru, vine reissul effendina, mă trezi Ibn Asl din somn, când soarele era sus pe cer.

Am sărit în picioare şi m-am uitat iscoditor la Ibn Asl. Dar faţa lui era zâmbitoare, prietenoasă chiar.

— Te miri, ai? urmă el.

— Am ieşit pe punte, unde o arăboaică îmi aduse cafeaua. M-am aşezat jos pe o pernă şi, pe când sorbeam băutura aromitoare, am întrebat:

— Vine reissul effendina, zici? De ce nu-ţi sunt încă oamenii la posturi?

— Mai e vreme. Am primit chiar acum vestea că a sosit la Hegasi şi nu se poate şti cât o să stea acolo. Poate să treacă vreo câteva ceasuri până să pornească iar. Am trimis însă un om care să pândească la jumătatea drumului şi să-mi dea de veste când o vedea corabia desprinzându-se de mal. Abia când se va întoarce omul, o să-şi ia fiecare locul hotărât mai înainte de mine.

— Numai de n-ar veni şi alt vas în vremea asta.

— În susul apei nu se vede nimic, după cum mi-a spus santinela. Dacă ar veni vreunul în jos, ar fi într-adevăr prost.

— L-ai lăsa să treacă?

— Cu nici un preţ! Ar putea să-i spună reissului effendina că ne-a văzut.

— Nu e sigur. Poate că trece pe lângă el fără să se oprească.

— Nu-l cunoşti pe câinele ăla dacă crezi aşa ceva. Nu lasă o corabie necercetată, bănuindu-le pe toate că transportă sclavi. Ar afla negreşit că un noquer e ancorat şi i-ar bate la ochi. Ar intra numaidecât la bănuieli şi s-ar feri, aşa că tot planul nostru s-ar duce dracului. Nu, prietene, dacă acu s-ar întâmpla să sosească vreun vas din susul apei, îl oprim şi nu-l lăsăm să plece până nu se sfârşeşte comedia. Nu mă las eu împiedicat de nimeni.

În timp ce cobora pe mal, ca să se înţeleagă cu oamenii, Ben Nil se apropie de mine. Eram singuri şi puteam vorbi în voie.

— Ai dormit cam mult, effendi, îmi zise el. Începusem să fiu îngrijorat. Ai uitat ce e în joc?

— Nu numai că n-am uitat, dar am luat şi oarecare măsuri.

— Eu n-am dormit deloc. Nu puteam închide ochii de grija reissului effendina.

— Nici eu.

— Cei doi ofiţeri de aseară aveau mâncărime de limbă şi mi-au spus că reissul effendina o să fie ars de viu. Auzi grozăvie!

— Cu petrolul din butoaiele de colo?

— Cum, ştii şi tu?

— Da. Am aflat de la Ibn Asl.

— Ce-i de făcut, effendi? Reissul se apropie şi tu ai dormit fără grijă.

— Te înşeli, băiatule. Am golit butoaiele peste noapte.

— *Allah*, *Allah!* E adevărat?

— Foarte adevărat. Aş fi vrut să fug, dar fiindcă nu te puteam scoate de unde erai, am rămas.

— Aha, de acea mirosea aşa a petrol când am ieşit azi-dimineaţă pe punte. Ăştia de aici ziceau că sunt aburii care au străbătut afară prin crăpături. S-au găsit şi câţiva peşti morţi în păpuriş.

— Probabil că mai jos vor fi mai mulţi. Apa era colorată?

— Nu.

— Atunci, ori că petrolul era foarte curat, ori că vântul dimineţii l-a mânat la vale. Cu atât mai bine pentru noi.

— Eu nu văd care ar fi binele. Dacă se descoperă fapta, o să cadă vina pe noi.

— Probabil, dar nu se poate dovedi nimic.

— Ăştia n-au nevoie de dovezi. Trebuie să plecăm imediat.

— Ar fi cel mai bun lucru pe care l-am avea de făcut, numai că e un clenci la mijloc.

— Care?

— Mai întâi, nu putem pleca neobservaţi şi dacă ne văd n-au să ne lase.

— Facem ca aseară: o luăm la fugă.

— Trag după noi.

— Nici aseară n-au tras.

— Era întuneric şi acum e lumină, ceea ce e o mare deosebire. Prin întuneric nu ne puteau nimeri, pe când acum ne-ar ciurul trupurile cu gloanţe. Şi apoi, încotro să ne îndreptăm? Spre Hegasi, prin câmpia deschisă, unde şi cel mai prost ochitor ne-ar culca la pământ?

— Să tragem şi noi.

— Ar trebui atunci să ne oprim în loc, ceea ce ar da răgaz urmăritorilor să se apropie. Şi apoi fuga noastră n-ar înlătura primejdia care-l ameninţă pe emir. În loc sa-l ardă, cum aveau de gând, vor găsi ei alt mijloc, vreun vicleşug oarecare, din care n-ar mai putea scăpa. Trebuie neapărat să-i dăm de veste.

— Cum? Dacă am încerca să strigăm, suntem pierduţi.

— Să slobozim ca din greşeală un glonţ de puşcă.

— Ar fi mult mai bine să nu ne mai aflăm aici când se va descoperi că butoaiele sunt goale.

— Recunosc că ai dreptate. Lasă-mă să chibzuiesc, poate că-mi vine ceva în minte.

— Numai să nu fie prea târziu! oftă Ben Nil şi se aşeză lângă mine în aşteptarea ideii salvatoare.

— Se întâmplă însă adesea ca tocmai atunci când ai nevoie de o idee, să-ţi simţi creierul gol. Tot aşa şi eu. Mă gândeam cu înfrigurare, dar nu

găseam nimic. Trecură cinci, zece minute...Ibn Asl stătea în mijlocul oamenilor săi şi vorbea cu însufleţire cu unul dintre ei. Mi se păru că în timp ce vorbea îşi arunca mereu ochii spre noi. După ce isprăvi, veni spre mine cu faţa zâmbitoare.

— Amm Selad, începu el, ai avut dreptate, când mi-ai spus că focul ar putea primejdui şi vasul meu. Să nădăjduim că în vremea asta n-o să sosească reissul effendina.

— În timp ce vorbea, câţiva din vânătorii de sclavi se apropiară de noi şi... ne apucară pe la spate. Totul se petrecuse cu iuţeala fulgerului, *aşa* că m-am pomenit legat burduf fără să mai am timp să mă apăr. Zăceam întins pe podea alături de Ben Nil, legat ca şi mine. Ce se întâmplase? Trebuie să se fi iscat vreo bănuială împotriva noastră.

Chipul lui Ibn Asl era acum altul. Făcu semn oamenilor să se dea îndărăt, veni mai aproape de mine şi-mi zise cu glas ameninţător:

— La asta nu te aşteptai, nu-i aşa? Eşti un mare şiret, de aceea a trebuit să mă slujesc şi eu de şiretenie.

— Nu pricep pentru ce aţi tăbărât pe noi şi ne-aţi legat ca pe nişte tâlhari, am mormăit nedumerit.

— Aha, nu ştii pesemne că am aflat ce aţi vorbit adineauri, tu şi tovarăşul tău.

— N-am vorbit nimic care nu putea fi auzit şi care să dea loc la purtarea ta de acum, i-am răspuns cu o mutră nevinovată.

— Aşa! Crezi tu că-l poţi păcăli pe un Ibn Asl? Eşti mult prea prost pentru asta. Omul de colo şi arătă spre unul din vânătorii de sclavi era culcat pe acoperişul cabinei şi a auzit tot ce-aţi vorbit. A coborât pe urmă pe partea cealaltă şi a venit să-mi spună ce *a* auzit.

— Şi cam ce a auzit?

Trăgeam nădejde că individul nu ar fi înţeles tot, deşi nu vorbisem în şoaptă, ci aşa cum vorbesc doi oameni când îşi spun lucruri obişnuite, pe care le poate auzi oricine.

— Multe, răspunse Ibn Asl, dar mai ales despre trădare.

— Dovada?

— Îndrăzneşti să-mi ceri dovezi? Aţi pomenit de gaz petrol cum îi ziceţi voi.

— Nici nu tăgăduiesc. Nu mi-ai spus chiar tu?

— Da, dar susţineai că nici nu există în butoaie.

— Am glumit, am replicat eu bucuros că omul nu-mi înţelesese bine spusele.

— O să vezi tu numaidecât că nu e de glumă. Pe urmă vorbeaţi de fugă. Pentru ce voiaţi să fugiţi, dacă nu vă simţiţi vinovaţi cu nimic?

— Adevărat, spuneam că n-ar fi rău să fugim dacă focul s-ar întinde şi la corabia ta. Să fi vrut, fugeam aseară. Nu ţi-am dat cea mai bună dovadă că vreau să rămân când m-am întors de bunăvoie?

— Găseşti răspuns la toate. Dar ia să vedem, ce-o să răspunzi când te-oi întreba: pentru ce să slobozi un glonţ când s-o ivi reissul effendina?

— Să slobod eu? Nici nu m-am gândit. Am spus numai ce-ar fi dacă s-ar slobozi din greşeală un glonţ? Omul ăsta ori n-a auzit bine, ori a înţeles de-a-ndoaselea. Altă dată să-şi destupe urechile.

Ibn Asl se uita când la mine, când la părător. Îndrăzneala mea îi impunea. Era vădit că nu ştia ce să creadă şi înclina să dea crezământ vorbelor mele.

— Dar de ce vă era frică pentru reissul effendina? întrebă el.

— Nu „pentru" el, ci „de" el.

— Cum se potriveşte atunci cu ce spuneai ieri, că nu ştii ce e frica?

— Vezi că ieri nu ştiam de planul tău, dar vorbind adineauri cu însoţitorul meu, spuneam că mi-e frică să nu daţi greş.

— Cine ar putea zădărnici planul?

— Reissul. A coborât la Hegasi. Voi l-aţi ademenit aici sub motivul că se va face un transport de sclavi peste Nil. Îşi închipuie deci că nu se poate să nu fie şi cumpărători prin apropiere. Crezi tu că o să pornească pe apă la plimbare? Eu bănuiesc că o să facă altminteri. O să-şi lase frumuşel vasul la Hegasi, o s-o ia cu soldaţii pe uscat şi o să vă sară de undeva în spate. Pe când noi ne zgâim la apă, el se apropie pe nesimţite şi te pomeneşti cu el aici când nu gândeşti. Vezi, de asta spuneam eu că mi-e frică.

— *Allah*, ai dreptate! La asta nu m-am gândit. Trebuie să luăm aminte şi la uscat ca să nu...

— Fu întrerupt de omul pus de veghe la mal, care veni în fugă să-i spună că se apropie o corabie. Câţiva din vânătorii de sclavi coborâră într-o luntre şi ieşiră înaintea vasului să-l oprească. Am început să trag nădejde că voi fi dezlegat, dar Ibn Asl se întoarse spre mine şi mă întrebă:

— De unde ştii tu că l-am ademenit încoace pe reissul effendina?

— Făgăduisem în ajun omului de la Hegasi că nu-l voi da de gol şi fiindcă îi eram în sufletul meu recunoscător pentru cele aflate de la el, am minţit:

— Am auzit aseară de la oamenii tăi.

— Nu se poate să fi auzit, fiindcă nu ştiu decât patru inşi despre asta, adică eu, cei doi ofiţeri ai mei şi omul pus la pândă de mine la Hegasi. Nici unul din ei nu ţi-au spus-o, de asta sunt sigur. Atunci de unde ştii? Poate chiar de la reissul effendina. Văd eu că nu e lucru curat cu tine. O să cercetez lucrurile mai îndeaproape, dar nu acum, că n-am vreme, aşa că deocamdată rămâneţi pe loc, sub pază straşnică.

Atenţia lui se îndreptă spre barca trimisă de el înaintea vasului care se apropia. Se schimbară întrebări şi răspunsuri de la luntre la corabie, pe urmă văzurăm un om sărind din corabie în luntrea care se îndrepta spre noi, în vreme ce corabia trăgea la mal.

Lângă noi rămăsese un paznic, care nu ne slăbea din ochi. Frică nu-mi era. Ştiam că Ibn Asl n-are nici o dovadă împotriva noastră. Singurul lucru care ne-ar fi putut înrăutăţi situaţia era constatarea că butoaiele cu petrol au fost golite. Odată ce ne bănuiau, nu mai încăpea îndoiala că vina va cădea asupra noastră, deşi de prins nu ne prinsese nimeni asupra faptului.

Nădăjduiam însă să mă scot „basma curată” şi din aceasta. Din nenorocire a fost să fie altfel.

Luntrea se lipi de corabie şi omul de pe vasul celălalt veni pe punte. Îşi poate oricine închipui spaima mea când l-am recunoscut în el pe cârmaciul de pe dahabijeha „Es Semek”, unde era să fiu ucis la Giseh de muza’bir. De milă îl făcusem scăpat pe cârmaci, ba îi dădusem şi bani de drum când mi-a spus că vrea să se întoarcă acasă la ai săi. Şi acum îl vedeam tocmai aici, în inima Sudanului.

Cu siguranţă că omul îşi aducea încă bine aminte de mine. Şi ce era şi mai rău, bătrânul era chiar bunicul lui Ben Nil. Era de aşteptat că îndată ce ne zărise să alerge spre noi, dându-ne astfel de gol.

Ben Nil stătea cu spatele spre el, aşa că nu-l văzuse încă. Trebuia deci să-l previn.

— Nu te speria şi stai aşa cum eşti, i-am şoptit eu. A venit bunicul tău.

Vru să facă o mişcare de surprindere, dar se stăpâni repede. Trecu o bucată de vreme, apoi zise:

— Amândoi bunicii mei trăiesc. Asta trebuie să fie cârmaciul, nu-i aşa?

— Da. Abu en Nil, fostul cârmaci de pe dahabijeha „Es Semek”.

— O, *Allah*, ce fericire!

— Dimpotrivă, o nenorocire. Bătrânul o să ne recunoască şi suntem pierduţi.

— Vai, aşa e! Dar ce să caute el aici?

— Era pe corabia oprită de Ibn Asl şi a fost adus de ofiţerul lui.

— Unde se află acum?

— În dreapta, lângă parapet. Nu ne-a văzut încă. Vorbeşte cu Ibn Asl.

— N-am putea să-i facem semn să nu spună că ne cunoaşte?

— Dacă n-am fi legaţi s-ar putea, aşa însă nu e chip. Oare cum o fi ajuns aici? Zicea că pleacă acasă!

— A vrut să plece, dar s-a întâmplat altfel. Nu ţi-am spus că m-am întâlnit cu el la Siut?

— Aşa e, uitasem!

— La Siut l-am pierdut din vedere când m-a închis Abd Asl în puţul de unde m-ai scos tu. Numai de i-ar da *Allah* în gând să nu spună că ne cunoaşte!

— Crezi că o să se poată stăpâni?

— Nu ştiu, zău! Bucuria că mă vede şi durerea în acelaşi timp că sunt legat o să-l facă să se dea de gol. Întoarce-te aşa ca să nu-ţi zărească faţa.

— L-am ascultat, deşi ştiam că e de prisos. După cum îl cunoşteam eu, bătrânul nu era omul care să aibă atâta prezenţă de spirit cât se cerea în acele împrejurări.

Atenţia paznicului nostru era îndreptată mai mult spre Abu en Nil decât la noi, aşa că ne lăsa în pace.

Ibn Asl vorbea destul de tare, dar fiindcă până atunci nu ascultasem

ce vorbea, nu ştiam ce-i spusese bătrânului. La un moment dat l-am auzit pe cârmaci zicând:

— Asta n-ar fi o pricină care să ne oprească din drum.

— Ba este. Aşteptaţi numai câteva ceasuri, pe urmă puteţi pleca, îi răspunse Ibn Asl.

— Pentru ce nu îndată?

— Nu e nevoie să-ţi spun.

— Dacă nu vrei să ne spui, plecăm.

— Ei, aş! N-asculţi de bunăvoie, te ţin cu sila.

— N-ai nici un drept.

— Aşa crezi? Eu sunt reissul effendina, despre care vei fi auzit şi tu.

— Nu-i adevărat. Nu numai că am auzit, dar am şi vorbit cu el.

— Aşa! Atunci, iacă sunt locotenentul lui. Ori el, ori eu, tot atât e. Trebuie s-asculţi,

— Dovedeşte-mi mai întâi că e adevărat. Oamenii reissului poarcă haine militare şi ai tăi nu. Şi apoi am văzut scris pe corabia ta: „Şopârla", pe când a reissului effendina se numeşte „Vulturul". Aşadar ce spui tu e o minciună.

— Cum îndrăzneşti să mă insulţi? E drept că vasul reissului se numeşte „Vulturul", dar fiindcă mai avea nevoie de unul, l-a închiriat şi pe ăsta, punându-l sub comanda mea. După cum ştii, oamenii închiriaţi nu poartă uniformă.

— Dacă e precum spui, trebuie să ai la tine o hârtie, ceva din partea reissului effendina. S-o văd şi pe urmă te cred.

— Nici nu mă gândesc să ţi-o arăt. Îţi poruncesc să mă crezi pe cuvânt.

— Ba nu te cred deloc. Mă duc.

— Stai, moşule, că nu merge aşa! Fără voia mea nu *te* mişti de aici. Eşti cârmaciul corăbiei?

— Da.

— Cum te cheamă?

— Himjad el Bahri.

— *Allah*, îşi zicea acum Himjad el Bahri! Pesemne că de frica reissului effendina îşi schimbase numele. Cu atât mai bine! Nu se mai putea da drept bunicul lui Ben Nil. Bucuria mea fu însă de scurtă durată, căci paznicul nostru se îndepărtă cu vreo câţiva paşi şi-i strigă lui Ibn Asl:

— Minte! Eu îl cunosc pe bătrân, l-am văzut odată în Kahira, ba şi în alte părţi. E un cârmaci vestit şi, fiindcă nimeni nu cunoaşte mai bine ca el râul, i se zice Abu en Nil.

— Abu en Nil! repetă Ibn Asl mirat. Eşti sigur că ăsta e?

— Da.

— Ei, moşule, aşa e că ai vrut să mă tragi pe sfoară? Recunoşti că eşti Abu en Nil?

— Nu. Himjad el Bahri mă cheamă şi aşa m-a chemat întotdeauna.

— Minte! se răsti paznicul. Pot să aduc şi doi martori care îl cunosc.

Spuse două nume şi unul dintre vânătorii de sclavi se duse să-i aducă de pe mal. Aceştia îi spuseră bătrânului chiar unde şi cum l-au cunoscut.

Nu pricepeam deloc ce îl supără atât pe Ibn Asl că bătrânul îşi dăduse un nume fals. Prin ţinuturile acelea, asta se întâmpla destul de des. Că era suspect la mijloc, nu se putea tăgădui. De aceea Ibn Asl zise cu ironie:

— Degeaba, moşule, nu te mai ascunde. Ştiu cine eşti.

— Nu ştiu ce aveţi cu mine. Poate că mă asemuiţi cu Abu en Nil... Şi apoi, ce-ţi pasă dacă mă cheamă Abu en Nil ori altfel?

— Dimpotrivă, îmi pasă, şi încă foarte mult. Nici nu ştii cum m-ar bucura dacă ar fi, într-adevăr, Abu en Nil. Nu cumva ai vreun fecior pe care îl cheamă Ben Nil?

— N-am.

— Ori un nepot?

— Nici.

— Nu tăgădui, moşule, că o să ştiu eu să te silesc să spui adevărul. Cunosc un tânăr corăbier pe care îl cheamă Ben Nil; dată se numeşte cineva Abu en Nil, înseamnă că e neam cu el.

— O fi! Dar cum pe mine nu mă cheamă Abu en Nil, ci Himjad el Bahri, şi n-am nici fecior, nici nepot, nu-mi mai bate capul cu Ben Nil al tău.

— Ia ascultă, moşule, să nu vorbeşti aşa cu mine; s-ar putea să te căieşti.

— De ce? N-are de ce să-mi fie frică.

— Zici acum aşa, dar când ai şti...

— Ce să ştiu?

— Că eu... nu sunt cine crezi... Îi scăpă lui Ibn Asl vorba din gură.

— Aşa? Atunci, cu atât mai puţin mi-e frică de tine.

— Zău? Atârnă de cine şi ce sunt.

— Fii cine pofteşti; mie nu-mi pasă!

— Aşa? Află că eu sunt Ibn Asl, căpetenia vânătorilor de sclavi.

— *Allah!* Adevărat? Ibn Asl cel vestit?

— Da. Ei, acu ce mai zici?

— Bine, asta zic! zise bătrânul cu bucurie. Numai dacă nu vei fi vrând să mă păcăleşti.

De unde înainte se temuse că are, de-a face, într-adevăr, cu un om de-al reissului effendina, acum, ca fost negustor de sclavi, ştia că Ibn Asl nu avea nici un motiv să se poarte duşmănos cu el.

— E aşa cum îţi spun, urmă Ibn Asl. *Allah* şi Profetul îmi sunt martori că nu te mint.

— Dacă juri, nu mai am de ce să mă îndoiesc şi o să-ţi spun numele meu adevărat.

Bietul cârmaci habar n-avea că era pe cale să facă o mare prostie. Şi nu puteam să-l opresc.

— Aha, e tot cum spuneau oamenii ăştia, zise Ibn Asl, rânjind.

— Da. Sunt Abu en Nil.

— Ştii tu ce-ai făcut acum?

— Ţi-am dat dovada cea mai bună că-ţi sunt prieten, nu duşman.

— Prieten?

— Da. Auzit-ai tu de o corabie „Es Semek”?

— Cum să nu. A căzut în mâinile reissului effendina, după câte ştiu.

— Care ţi-e cel mai înverşunat duşman. Eu eram cârmaciul corăbiei. Am fost de faţă când a cercetat-o şi s-a încredinţat că e anume întocmită pentru transportul sclavilor. A confiscat vasul şi i-a arestat pe toţi oamenii care făceau parte din echipajul lui.

— Şi pe tine odată cu ei?

— Da, dar eu am izbutit să fug. Pe corabie se afla şi un effendi străin care...

— A, un creştin! îl întrerupse Ibn Asl.

— Da. Străinului ăstuia i s-a făcut milă de mine, mi-a dat parale şi m-a făcut scăpat.

— De ce?

— Pentru că... pentru că...nici eu nu ştiu.

— Ştia el bine! Nu vroia să-i spună temutului negustor de sclavi că o făcusem fiindcă îmi mărturisise adevărul.

— Asta e un semn de prietenie care mă face să bănui multe.

— De prietenie nu poate fi vorba; doar nu-l văzusem în viaţa mea până atunci.

— Dar pe urmă?

— Nici atât.

— Minţi! Ai mărturisit singur că eşti Abu en Nil; recunoşti, deci, că ai un fecior pe care îl cheamă Ben Nil.

— Asta mi-e nepot, nu fecior.

— Foarte bine! Unde l-ai văzut ultima dată?

— În Siut.

— Aşa e. Acum a mai rămas să-mi spui pe cine slujeşte acum nepotu-tău.

— Nu ştiu. Băiatul n-a fost niciodată sluga cuiva.

— Zău? Vezi că acum este şi încă la ce fel de stăpân!

— Nu te înţeleg. De ce o spui cu atâta parapon?

— Aha, bagi de seamă! Şi nu pricepi de ce.

— Habar n-am de ce numele nepotului meu te înfurie aşa...

Înţelegeam din glasul lui Ibn Asl că nu se îndoia nicicum că Abu en Nil ştia totul. De aceea se bucura că îl are acum în mână.

— Bine, urmă el zâmbind batjocoritor. O să-ţi spun îndată de ce prefăcătoria asta nu-ţi foloseşte la nimic. *Allah* te-a îndrumat încoace ca să-ţi revezi nepotul şi pe effendi ăla străin căruia *jur* pe *Allah* o să-i smulg toate mădularele trupului; unul câte unul.

— *Allah kerihm!* Dar ce ţi-a făcut omul?

— Câine! Nu crede că mă poţi înşela. Eşti învoit cu el. Ştiu tot, îi cunoşti toate nelegiuirile şi o să-i împărtăşeşti soarta. Crezi tu, într-adevăr,

că o să-ţi spun ce-a făcut? N-am timp, nici poftă. Legaţi-l, băieţi, şi zvârliţi-l colo, lângă ceilalţi doi.

— Să mă lege? Pentru ce? Vin de la Faşoda şi nu ştiu nimic din ce s-a întâmplat...

— Taci! Altminteri pun să te biciuiască acu, îndată! se răsti Ibn Asl la el. Nu vreau s-aud nimic, m-ai înţeles? O să afli, ba o să şi simţi mai târziu ce te-aşteaptă.

Câţiva vânători de sclavi îl apucară pe bătrân şi, cu toată împotrivirea lui, îl legară burduf şi-l târâră lângă noi. Începusem să nădăjduiesc că Abu en Nil, în furia lui, nici n-o să ne vadă, dar privirea lui căzu deodată asupra noastră şi strigă în auzul tuturor:

— Tu aici, effendi? Cum, te-au legat şi pe tine? Ibn Asl, care ne întorsese spatele, îl auzi şi se răsuci în loc. Dar, ca şi când n-ar fi fost de-ajuns că mă dăduse pe mine de gol, bătrânul îşi zări nepotul şi începu să se tânguie:

— Ben Nil, copilul meu! O *Allah*, *Allah!* Ce s-a întâmplat de te-au legat ca pe hoţi, dragul meu...

Na! Mai fă ceva dacă poţi! Astea erau urmările bunătăţii mele! Mărturisesc că în clipa aceea mă căiam amarnic că nu-l lăsasem pe bătrân atunci, la Giseh, în voia sorţii. Impresia pe care o făcură cuvintele lui a fost după cum ne-am aşteptat. Din doi paşi, Ibn Asl fu lângă noi.

— Effendi? Ben Nil? *Allah Akbar* — mare e *Allah!* Ce-mi auziră urechile? strigă el, nevenindu-i să creadă.

— Taci, dobitocule! Ne duci pe toţi la pierzanie... am mai avut timp să-i şoptesc bătrânului, până a nu apuca să se îngrămădească toţi de pe punte în jurul nostru.

— Hai, mai spune o dată! răcni Ibn Asl. Cine sunt ăştia?

Abu en Nil tăcu. Vedeam bine că stă să chibzuisscâ răspunsul.

— Vorbeşte! Cine sunt? repetă căpetenia vânătorilor de sclavi.

— Cine? întrebă bătrânul, ca să câştige timp.

— Ăştia doi, cărora le-ai spus pe nume.

— Ăstora? Păi nici nu-i cunosc.

— Nu le-ai spus tu chiar acum unuia effendi şi celuilalt Ben Nil? Te-am auzit cu urechile mele.

— Am spus-o, dar nu lor.

— Minţi! Cum ţi-a venit atunci să vorbeşti despre effendi şi Ben Nil, dacă n-ar fi ei ăştia?

— Fiindcă puseseşi să mă lege din pricina lor.

— Aşa? De ce l-ai întrebat pe ăla: „Ce s-a întâmplat de eşti legat?”

— Nu pe el, ci pe mine m-am întrebat.

— Ce, câine, fecior şi nepot de căţea, mă crezi nebun? zbieră Ibn Asl înfuriat. Aduceţi biciul. Îi deschid eu acuşi pliscul!

În clipa aceea se auziră de pe mal glasuri speriate:

— Aoleu! Butoaiele sunt goale!

Ibn Asl se repezi la parapet şi privi în jos.

— Butoaiele sunt goale! repetară glasurile,

— Aţi înnebunit, mă? Erau pline până în vârf, răcni banditul.

— Au fost, dar acum nu mai sunt. Am auzit rostogolindu-se butoaiele.

— *Maşallah* — minune dumnezeiască! strigă Ibn Asl. Aşa e, sunt goale. Cine să le fi deşertat? Staţi că vin numaidecât.

L-am văzut sărind pe mal şi strigându-i paznicului nostru:

— Nu-i lăsa pe câinii ăştia să vorbească între ei. Dă-le peste bot dacă nu se astâmpără.

Omul luă o funie groasă şi o roti deasupra capului, dându-ne să înţelegem că nu e de glumit. Tăcurăm. De altfel, orice aş fi spus acum era de prisos, greşeala bătrânului nu se mai putea îndrepta.

După câtva timp, Ibn Asl se întoarse, urmat de toţi ai lui. Ochii tuturor erau aţintiţi asupra noastră. Priviri de ură şi admiraţie în acelaşi timp. Ibn se apropie de mine, mă izbi cu piciorul şi răcni peste măsură de înfuriat:

— Spune adevărul, şacal râios, dacă nu vrei să-ţi smulg limba din gură! Unde ai fost azi-noapte?

Să nu-i răspund, ar fi fost o prostie. O singură mână să fi avut liberă şi îl învăţam eu minte. Aşa însă, ca să nu fiu silit să îndur brutalităţile lui, i-am zis:

— La tine în cabină.

— Da, dar te-at sculat într-un rând şi te-ai dus jos la butoaie.

— În vis poate.

— Tăgăduieşti?

— Nu poţi să nu tăgăduieşti ceea ce n-ai făcut.

— Butoaiele au cepuri.

— Nu mă mir. Orice butoi trebuie să aibă cep.

Mă izbi iar cu piciorul şi răcni:

— Îţi arde de glume, ticălosule! Ai găurit butoaiele. Altcineva nu putea s-o facă.

— Ia ascultă! Nu-mi mai bate capul cu butoaiele tale. Ce treabă am eu cu ele?

— Ca să-l scapi pe reissul effendina. Acu s-a dus dracului tot planul meu. Mărturiseşte, nemernicule, altminteri te fac praf!

Ridică piciorul să dea iar. Drept să spun, nu e o fală să te laşi batjocorit în faţa atâtora şi să nu te poţi apăra. Pe omul acesta vroiam să-l prind şi acum mă avea el în puterea lui. Situaţia mea era alta decât ar fi fost a lui, dacă îmi cădea în mână. Nu era numai un criminal, un monstru, ci şi... ordinar. N-aveam oare nici o armă împotrivă-i? Şi apoi, există vreuna pentru mojici decât tot o mojicie? În faţa unui războinic te poţi apăra cu puşca, cu sabia SAU revolverul. În faţa ăstuia mi-ar fi trebuit o găleată cu gunoi.

Întreaga mea mândrie se răzvrăti; nu prin minciuni vroiam eu să mă salvez. Poate că prin vreun vicleşug aş mai fi putut câştiga timp, sau amâna

deznodământul. Şi-ar fi închipuit însă că mi-e frică. Frică, mie? Drept e că situaţia în care mă aflam era destul de critică. Totuşi nu disperată. Nu mă dădeam încă bătut. Chiar la gândul să fi fost să mă omoare imediat nu m-am mai putut stăpâni să nu-i răspund:

— Să mărturisesc? Numai criminalii şi tâlharii au de făcut mărturisiri. Ceea ce am făcut eu nu e nici crimă, nici tâlhărie.

— Aşadar, recunoşti că tu ai găurit butoaiele?

— Da.

— Se uita uluit la mine. La asta nu se aşteptase.

— Aha, auziţi, băieţi? răcni el. El e vinovatul. Nici nu tăgăduieşte! Ştii tu, nemernicule, că ţi-ai dat singur la cap cu vorba asta? Pentru ce-ai lăsat să se scurgă petrolul?

— Ţi-ai răspuns singur adineauri la întrebare.

— Ca să-l scapi pe reissul effendina, nu-i aşa?

— Da. Sunt prietenul său.

— Adică effendi ăla străin?

— Da.

— Şi ăsta, pe care ziceai că-l cheamă Omar, e Ben Nil?

— Da.

Uluit de mărturisirea mea, se dădu cu doi paşi îndărăt. Era încredinţat că oricare altul ar fi tăgăduit, căci, după părerea lui, numai tăgada m-ar fi putut salva. Se în toarse spre oamenii săi şi le zise:

— Aţi auzit? Recunoaşte singur că el e effendi. În sfârşit, am pus mâna pe el. *Allah* fie lăudat!

— Eîfendi, îmi şopti Beri Nil, pentru ce-ai mărturisit? Acum totul e pierdut!

— Nu încă. Nu-ţi pierde curajul şi lasă-mă pe mine să fac ce ştiu.

Bandiţii se înghesuiau în jurul meu, ca sa mă vadă mai bine. Ibn Asl se dădu mai aproape şi începu iar:

— Eşti îndrăzneţ, effendi, mult prea îndrăzneţ. Nu ştiai pesemne ce rişti aflându-te în calea mea.

— Ei, aş! Am îndrăznit eu altele şi mai şi! Dacă nu te slujea întâmplarea, habar n-aveai cine sunt. Ori nu cumva îţi închipui că datorită deşteptăciunii tale ai aflat cu cine ai de-a face?

— Scârnăvie, cutezi să mă înfrunţi! urlă, izbindu-mă iar cu piciorul.

— Bagă de seamă! Acum sunt legat, dar o să vină o vreme când o să-mi plăteşti cu vârf şi îndesat fiecare lovitură de picior...

— Nu mai spune! Vrei să te răzbuni, ai? Când? Pesemne că ai înnebunit şi nu ştii ce vorbeşti.

— Ba ştiu foarte bine. Cât crezi tu că o să mă ţii aici?

— Până ce vei putrezi, ghiaur spurcat!

— Nu te mai lăuda degeaba. Uiţi, se vede, că reissul effendina e aici.

— Pe asta te bizui tu? Nădăjduieşti că o să te scape?

— Sunt chiar sigur.

— Atunci o să mori cu nădejdea. Drept e că nu mai am cum să-l

pârjolesc pe feciorul ăsta de câine, dar...

— Îşi curmă vorba, căci un om veni în fugă pe punte şi-i zise gâfâind:

— Stăpâne, nu mai avem ce face cu gazul, fiindcă reissul effendina nu soseşte pe apă.

— Atunci pe unde?

— Allah fie lăudat că mi-a dat în gând să mă aşez la pândă niţel mai departe de locul unde spuneai tu. Acolo malul e atât de înalt încât nu numai că puteam vedea ce se petrece pe râu, dar şi pe câmpie.

— Şi?

— Vin!

— Ştii bine că sunt ei?

— Cine poate să fie? Măcar că sunt departe, i-am recunoscut după uniformă.

— Atunci ei sunt. Cam câţi crezi că ar fi?

— N-aş putea să-ţi spun. Merg doi câte doi şi convoiul e foarte lung.

— Când socoti că vor ajunge aici?

— Cel mult într-o jumătate de ceas.

— Atunci să plecăm. Câinele ăsta ne-a lăsat gazul să se scurgă, dar nici aşa n-aveam ce face cu el. Dacă ne-am lua la luptă, i-am birui fără doar şi poate, am pierde însă mulţi dintr-ai noştri, ceea ce trebuie să împiedicăm cu orice preţ. O să punem noi mâna pe ticălosul ăla de reiss effendina, asta e sigur; se cere însă să născocesc alt plan. Acu la treabă, băieţi! întindeţi pânzele, vântul ne e prielnic şi o să ne ducă repede departe.

Tot ce era pe mal fu transportat repede pe corabie. Rostogoliră în râu butoaiele goale, pe urmă întinseră pânzele la catarge. Vasul avea, în afară de catargul cel mare, încă unul mai mic. De altfel corabia era altfel întocmită decât noquerele obişnuite. Vântul începu să umfle vintrele, vasul se îndepărtă de mal şi porni în sensul apei.

Fiindcă toţi se duseseră la treabă, nu eram supravegheaţi cu prea multă străşnicie. De aceea, puteam vorbi în şoaptă între noi. Tocmai treceam pe lângă corabia pe care o oprise Ibn Asl din drum, când l-am auzit pe Abu en Nil întrebându-mă:

— Ce zici, effendi, să le strig alor mei să vină să ne scape?

— Val de mine, să nu faci una ca asta! Ai înrăutăţi şi mai mult lucrurile şi de folosit tot n-ar folosi la nimic.

— Păi trebuie să mă întorc la slujba mea şi nici nu vreau să rămân cu nemernicul ăsta de Ibn Asl.

— Nu te întreabă el dacă vrei ori nu!

— Şi ce-o să se întâmple cu mine, effendi?

— Acelaşi lucru ce o să se întâmple şi cu noi.

— Ce anume?

— *Allah* ştie, de unde vrei să ştiu eu! Numai tu eşti de vină că te afli acum în halul ăsta.

— Ce era să fac, effendi? Când v-am văzut aici legaţi burduf, nu mi-am putut stăpâni spaima.

— Tocmai de aceea trebuia să-ţi dai seama că s-a întâmplat ceva şi să taci.

Insula Hassaniah se afla încă la stânga noastră, dar în dreapta copacii se răriseră şi puteam vedea printre ei până departe, pe câmpie. Cu toate că eram întins jos, am zărit un om călare pe o cămilă, care venea în goană spre mal. Când văzu corabia, se ridică în şa, făcu un semn cu puşca pe care o ţinea în mână şi începu să dea pinteni cămilei să alerge mai repede. Ibn Asl, care era destul de aproape de noi ea să-l pot auzi, le zise celorlalţi:

— Uite-l pe Oram. Ne aduce un răspuns. Păcat că nu-l putem lua cu noi. N-avem vreme să ne oprim, că ne-ar ajunge reissul effendina din urmă.

— Duse mâinile pâlnie la gură şi strigă cât putu spre mal:

— *Maijeh es Saratin, maijeh es Saratin!*

Călăreţul îl înţelesese, căci întoarse cămila şi o porni în goană îndărăt pe unde venise.

Maijeh e un braţ de râu, un fel de îmbucătură cu apa liniştită, ceea ce locuitorii de pe Mississippi numesc un „bayou". Într-un înţeles mai larg, maijeh mai înseamnă şi mlaştină. *Es Saratin* se traduce prin „al racilor". Aşadar îl îndrepta pe călăreţ la Mlaştina Racilor, probabil *o* îmbucătură a Nilului, în care se găsesc mulţi raci şi unde trebuia să-i aştepte corabia.

Omul era deci o ştafetă. Din partea cui? Nu-i putusem desluşi faţa, totuşi îmi părea cunoscută.

— Ei şi! La urma urmei ce importanţă avea?! Se aflau destule altele pe capul meu. Eram foarte mulţumit, firește, că îl salvasem pe reissul effendina, dar mă împotmolisem eu rău de tot. Puteam aştepta ajutor de la el? Posibil, nu însă şi sigur. Bineînţeles că n-avea cum să ştie încotro o luaseră bandiţii, ca să-i caute. O să găsească vizuina goală, o să facă negreşit cercetări şi, dacă o afla de la oamenii de pe corabia lui Abu en Nil că au luat-o în susul apei, o să se întoarcă la Hegasi şi o să pornească după Ibn Asl. Zăbava îi va înlesni banditului să fugă. Drept e că „Vulturul" reissului era un vas de mare viteză, pe când „Şopârla" nu, dar, dacă se pitea în vreo *maijeh* tăinuită, urmăritorii treceau pe lângă ea fără s-o vadă.

Pe reissul effendina nu mă puteam deci bizui; salvarea trebuia să mi-o caut prin mine însumi, ceea ce le-am spus şi celorlalţi doi prizonieri. Ben Nil avea deplină încredere în mine, pe când bătrânul îşi pierduse orice nădejde. Ne spuse pe scurt că, după ce se despărţise de nepotul său, găsise o corabie, şi reissul, care îl cunoştea, i-a dat pe urmă slujba de cârmaci pe vasul său. Acum se întorceau de la Faşoda. Ibn Asl îi amăgise prin intermediul unui om de-al lui, spunându-le că nu vor putea trece din pricina unor insule plutitoare de *omm sufah,* şi reissul îl trimisese pe el în luntrea banditului, ca să vadă dacă nu-şi pot croi drum printre ierburi. Acum îl învinovăţea pe *Allah* şi pe toată lumea şi ne întreba cum se făcea de căzusem în mâinile lui Ibn Asl. După ce Ben Nil îl lămuri în câteva cuvinte despre cele întâmplate, bătrânul începu să se tânguie ca o muiere:

— O, *Allah*, o, cerule. Cine şi-ar fi putut închipui una ca asta? Acum

viaţa nu mai îmi este socotită în ani şi zile, ci în ceasuri, fiindcă ticăloşii ăştia au să ne omoare în chinuri groaznice.

— Nu te mai boci aşa, îl dojeni Ben Nil. Nu vezi că îl superi pe effendi? Mai bine taci şi lasă-i să chibzuiască; o să găsească el un mijloc să ne scape. De altminteri, Ibn Asl n-o să-ţi facă nimic, cu noi are el ce are.

— Nu l-ai auzit ce spunea? Mă crede părtaşul vostru şi mi-a hărăzit aceeaşi soartă cu a voastră.

— Al naibii bătrân! Numai la sine se gândea, fără să-i pese că nepotu-său se află în şi mai mare primejdie ca el. Dar mă înşelam. După cum putusem constata încă la Gizeh, omul nu era un erou şi situaţia în care se găsea acum îl făcuse să-şi piardă capul.

— Nu înţelegi că-l tulburi pe effendi? repetă Ben Nil.

— Iartă, effendi, zise bătrânul... întorcându-se spre mine. De spaimă nu mai ştiu ce fac, nici ce vorbesc. Să te pomeneşti aşa, deodată, pe neaşteptate, trântit la pământ şi legat burduf nu e puţin lucru. Parcă nu mă mai recunosc nici eu. Ştiu ce-ţi datorez şi aş vrea din suflet să-mi arăt recunoştinţa faţă de tine. Spune, ce trebuie să fac, effendi?

— Să nu te mai boceşti şi să te supui sorţii, astă e tot ce-ţi cer.

Trecusem de insulă şi corabia ieşise la larg. Ibn Asl porunci să se dea jos scândurile bătute la proră, pe care scria numele vasului, şi să le întoarcă pe partea cealaltă. În locul cuvântului „Şopârla" se putea citi acum „Karnuk". *Karnuk* înseamnă în limba arabă „cocor" şi i se zice aşa după croncănitul lui „Kar-nuk-nuk-nuk" e strigătul cu care cocorii Nilului vestesc zorile.

Aşadar, Ibn Asl avea mai multe nume pentru corabia lui. Scopul e lesne de înţeles. Era de aşteptat ca reissul effendina să urmărească „Şopârla"; „*Cocorul*"se putea strecura necercetat. Probabil că şi alte vase de-ale vânătorilor de sclavi se slujeau de şiretlicul ăsta.

Spre marea mea părere de rău, am băgat de seamă că vasul era bun şi alerga uşor pe unde, iar pentru a-i mări viteza, Ibn Asl poruncise să se lege de un odgon o barcă de proră, în care doisprezece oameni voinici vâsleau din răsputeri. Vroia să fie astfel cat mai mare distanţă între el şi „Vulturul" reissului.

Acum, când totul mergea strună, Ibn Asl avea iar vreme să ne bată capul. Veni cu cei doi ofiţeri ai săi din care unuia îi zicea locotenent şi celuilalt sublocotenent la noi şi ne priviră câtva timp în tăcere, zâmbind batjocoritor. Pe urmă Ibn Asl mă întrebă:

— Cine era omul care m-a urmărit la Wadi el Berd?

— Eu, i-am răspuns, uitându-mă dârz în ochii lui.

— A, chiar tu! Şi m-ai prins, nu?

— Nu te umfla aşa în pene ca un curcan. Pricina a fost cămila ta, nu tu.

— Altminteri crezi că ai fi tu în stare să mă birui, vierme neputincios?

— Leagă-mi mâinile la spate ori în faţă şi ia-te la luptă, tu dezlegat şi eu legat, şi o să vedem cine pe cine îl biruie.

— Taci, nemernicule! Ai avut până acum noroc şi norocul te face îngâmfat. Dar acum ţi s-a înfundat. De mult aşteptam clipa să te am în puterea mea. Acum, când am izbutit, în sfârşit, să vezi tu cum ştie să se răzbune un drept-credincios de-al lui *Allah* pe un câine de creştin ca tine. Mai bine nu te-ai fi născut! O să...

— Nu-ţi mai strica gura degeaba, că ştiu. Mai întâi o să-mi smulgi limba din gură, pe urmă o să-mi scoţi ochii, o să-mi retezi urechile, nasul şi fiecare mădular în parte.

— Văd că ştii. De la cine?

— De la omul care a avut adesea prilejul să se încredinţeze că mie nu mi-e frică de nimeni şi ştiu să ies din toate încurcăturile.

— Cine e ăsta?

— Abd Asl, tatăl tău.

— Da, i-ai scăpat o dată fiindcă te-a ocrotit diavolul. Numai vezi că el era el şi eu sunt eu. Mai degrabă o să se prăbuşească soarele de pe cer decât să te las din mâinile mele.

— Nu te lăuda degeaba. Nu eşti tu omul care să mă înspăimânte pe mine.

— Câine! Peste câteva minute o să mă rogi de îndurare, zvârcolindu-te ca un vierme la picioarele mele.

— Nu cred!

— Îţi închipui că glumesc?

— Nu, doar ameninţi, fără să ai curajul să faci ce spui.

— Aşa? Bine. Stai că-ţi arăt eu acuşi, daţi-vă mai aproape, băieţi, să vedeţi şi voi chinuri cum nu s-au mai pomenit încă până în ziua de astăzi.

Se duse în cabină să ia cleştele.

— Ce faci, effendi? îmi şopti Ben Nil. Îl întărâţi şi mai rău. Nu te mai recunosc. Tu, care eşti întotdeauna atât de prevăzător.

— Vreau să-i arăt că nu eu, ci el trebuie să se teamă mine.

Ibn Asl se întoarse repede. Ridică în sus cleştele şi strigă:

— Mai întâi să-i smulgem feciorului ăstuia de căţea unghiile. Care din voi vrea s-o facă?

— Eu, eu, eu, eu! răspunseră mai multe glasuri.

Un individ voinic îşi făcu loc cu coatele printre ceilalţi, întinse mâna spre cleşte şi zise:

— Lasă-mă pe mine, stăpâne. Ştii că mă pricep. Am mai făcut eu şi pe alţii să cânte.

— Bine.

Individul se aşeză în faţa mea rânjind şi începu să-mi plimbe cleştele dinaintea ochilor, ca şi când ar fi vrut să mă facă să simt dinainte gustul plăcerilor care mă aşteptau. Şi fiindcă eram întins pe o rână, se aplecă să mă întoarcă pe o parte.

Asta aşteptam şi eu. Ticălosul se lăudase că-i făcuse pe mulţi „să cânte”. I se cuvenea o lecţie. Şi dacă se ducea dracului, atâta pagubă!

— Mi-am tras repede genunchii spre pântece şi l-am izbit o dată cu

atâta putere cu picioarele în burtă, încât individul zbură peste ceilalţi, trântind pe câţiva din el la pământ, apoi rămase jos nemişcat. Sângele îl podidi pe nas şi pe gură; probabil că îşi muşcase limba în cădere.

Urmă o zăpăceală de nedescris. Toţi urlau, zbierau şi făceau gesturi ameninţătoare cu pumnii. Ibn Asl le porunci să tacă şi-l examina pe cel căzut. Acesta nu mai dădea semne de viaţă. Puse să-l ia de acolo, apoi se întoarse spre mine şi zise scrâşnind:

— O să mi-o plăteşti, nemernicule! Smulgeţi-i unghiile!

— Şase inşi se năpustiră asupra mea. Nici n-am încercat să mă apăr. Unul apucă cleştele şi se pregăti de „operaţie".

— Staţi! Mai întâi am de spus un cuvânt, le-am zis eu. Ascultă la mine, Ibn Asl. Fă cu mine ce vrei, n-o să auzi un geamăt de pe buzele mele. Dar să ştii că tot ce-mi vei face mie, i se va face şi tatălui tău.

— Tată...lui... meu? întrebă el mirat.

— Da. Şi nu numai lui, ci şi tuturor celor care se află împreună cu el.

— Ce ştii tu despre tata? Unde e acum?

— Umblă să mă prindă.

— Adevărat...i-ai scăpat şi de dată asta. Nu te-a putut găsi.

— Aşa e. Nu m-a *găsit;* l-am găsit în schimb eu pe el şi cred că nu-i pare deloc bine.

— Lua-te-ar dracu! Nu minţi?

— Crede ce vrei, pentru mine e totuna.

— Unde l-ai găsit?

— La fântână.

— Care fântână?

— Nu întreba degeaba, că tot n-o să-ţi spun.

— Trebuie să ştiu!

— Te priveşte. Asta e taina mea. Dezleagă-ne şi o să te ducem la el. Dacă nu, o să-l ai pe conştiinţă şi pe el, şi pe toţi ai lui.

— Cu plăcere! râse banditul. Vrei să scapi cu o minciună.

— Minciună? De unde era să ştiu eu că a fost trimis să mă prindă.

Înţelese că spuneam adevărul, căci mă întrebă iar:

— Erau pe jos?

— Nu, călări pe cămile.

— Câţi inşi?

— Nu cumva crezi că o să răspund la întrebări ca un copil de şcoală? Destul să ştii că sunt toţi prizonieri şi vor îndura chinurile la care mă vei supune tu pe mine.

— Aşadar, sunt pe aproape?

— Nu.

— De ce n-ai rămas cu ei?

— I-am lăsat pe mâini bune. Cunoşti tu pe unul care-şi zice fachirul el Fukara?

— Fireşte că îl cunosc. Am vorbit doar şi aseară despre el. Ce e cu ăsta?

— Venise din întâmplare acolo şi voia să-l scape.

— Şi n-a izbutit?

— Aş fi eu atunci aici? A trebuit să plătească încercarea lui cam scump, căci acum e şi el prizonier. Nu pricep cum poate să-ţi treacă prin minte să trimiţi oameni să mă prindă. Ştii bine că până acum n-aţi reuşit şi nu o să reuşiţi nici de acum încolo..

— Nu-ţi dai seama ce vorbeşti! Eşti doar în puterea mea...

— Pentru scurt timp, fiindcă o să-mi dai repede drumul, de asta sunt sigur.

— Mai degrabă să mă ia dracu , decât...

— Nu te jura degeaba, că o să-ţi pară rău.

— Aşa crezi? Eşti mai viclean decât o vulpe. Bănuiai că o să punem mâna pe tine şi vrei să pari ca şi când ai fi ştiut ce o să se întâmple.

— Puteam eu să ştiu că tatăl tău e conducătorul?

— Asta nu. Dar pentru ce ai venit la djesireh Hassaniah?

— Ca să mă înţeleg cu tine.

— Cine ţi-a spus că mă aflu aici?

— Chiar tatăl tău. E dovada cea mai bună că am stat de vorbă cu el.

— Şi în ce privinţă doreai să te înţelegi cu mine?

— Să-ţi eliberezi prizonierii.

— Să-i răscumpăr?

— Despre asta vom vorbi mai târziu.

— Atunci mă mir că nu mi-ai pomenit nimic aseară.

— Nu puteam. Ar fi însemnat să-ţi spun cine sunt şi mi-ar fi fost cu neputinţa să-l scap pe reissul effendina.

— Ştiai că pe el îl aştept?

— Da.

— De la cine?

— De la tatăl tău.

— Nu se poate să-ţi fi spus el aşa ceva.

— A făcut-o fără să ştie.

— Nu înţeleg.

— Dacă stărui să mă omori, nu o să afli şi altele pe care tot nu le vei putea înţelege.

— Eşti fudul şi semeţ, effendi, deşi zaci legat şi neputincios la picioarele mele!

— Neputincios? Te înşeli, Ibn Asl! Dacă până la un anumit timp nu m-am înapoiat, oamenii şi tatăl tău vor fi împuşcaţi. Până şi fachirul el Fukara.

— Câţi dintr-ai mei v-au scăpat?

— Nici unul.

— Minţi!

— Nu, spun adevărul.

— Totuşi, o să-ţi dovedesc că minţi. L-ai văzut pe călăreţul de adineauri care venea în goană după noi?

— Da.

— Era Oram, unul din oamenii mei, care se afla împreună cu tata.

— Se poate, dar nu pe timpul când a fost atacat, va fi fost trimis undeva şi, când s-a întors şi i-a găsit legaţi, a alergat încoa să-ţi dea de veste.

— Aş putea să aflu cum ai izbutit să birui pe cei trimişi după tine să te prindă?

— De ce nu! Numai că n-am chef acum de vorbă.

— Atunci să-mi povestească bătrânul Abu en Nil.

— Habar n-are ce s-a întâmplat, fiindcă n-a fost de faţă. Pe bătrân nu l-am mai văzut de când am plecat de la Gizeh.

— Spui adevărul?

— Nu mă mai tot întreba, dacă e adevărat ce spun. Înţelege şi tu că asta mă jigneşte.

— Zău? Cine spunea aseară *că* e Amm Selad din Suez şi când colo s-a dovedit astăzi că nu e altul decât effendi pe care îl căutăm? Asta nu e o minciună?

— Nu, ci tactică de război.

— Pesemne că voi, creştinii, nu vă daţi seama ce înseamnă cuvântul minciună.

— Iar voi, musulmanii, habar n-aveţi ce e aceea tactică de război şi omorâţi oamenii de-a dreptul. Mulţumeşte lui *Allah* că m-am dat aseară drept altul, altminteri acum ai avea pe cuget moartea a sute de nevinovaţi. Pune-l pe Ben Nil să-ţi povestească, dacă vrea, căci el a fost de faţă.

Vânătorii de sclavi se dădură şi mai aproape; nici unul nu vroia să piardă un cuvânt. Deoarece tăinuisem adineauri locul unde se petrecuseră lucrurile, tânărul fusese destul de deştept să nu-l pomenească nici el. Când ajunse la întâmplarea cu leul, Ibn Asl nu se mai putu stăpâni şi strigă:

— Cum e cu putinţă! Ai ucis tu leul din Teitel?

— După cum ai auzit.

— Pesemne că nu-ţi dădeai seama de primejdie.

— Ba da. Nu riscam decât să-mi pierd viaţa.

— Şi asta e puţin lucru? Ce are omul mai scump decât viaţa?

— Are ceva cu mult mai scump.

— Ce?

— Ceea ce ai pierdut tu de mult, adică onoarea şi îndurarea cerească.

— Effendi! se răsti el. Să nu-ţi închipui că m-ai îmblânzit. Viaţa ta e în mâinile mele.

— Aşa e, dar şi a tatălui tău, a oamenilor supuşi ţie şi a fachirului el Fukara în acelaşi timp.

— Ziceai că ai venit să tratezi cu mine eliberarea lor. Ce ceri în schimb?

— Să-mi juri că te vei lăsa de negoţul cu sclavi, să ne laşi, pe mine, pe Ben Nil şi pe bunicul lui să ne vedem de drum atâta tot.

— Şi-ţi ajunge jurământul meu?

— Poate da, poate nu. Poate că vi cere şi o chezăşie.

— Pentru ce crezi că nu m-aş ţine de jurământ?

— Pentru că am cunoscut câţiva musulmani care au jurat strâmb.

— Ăştia nu erau adevăraţii fii ai Profetului.

— Aşa! Ei bine, pot să-ţi dovedesc că şi fachirul el Fukara, ba chiar şi tatăl tău oameni sfinţi, cum le ziceţi voi au jurat pe *Allah* şi pe barba Profetului, jurământ mincinos.

— Faţa de tine?

— Da.

— Atunci n-au făcut nici un păcat, fiindcă tu nu eşti un drept-credincios ca noi, ci creştin.

— Aha, aşa stau lucrurile! Adică, dacă un musulman îşi calcă jurământul făcut unui creştin, nu se cheamă că a jurat strâmb, vrei să spui?

— Fireşte. E ca şi cum n-ar fi jurat.

— Şi îmi ceri mie să mă bizui pe jurământul tău? Te-ai dat singur de gol şi mă las păgubaş de el.

— Aşadar, am isprăvit amândoi?

— Nu încă. O să-ţi fac o altă propunere.

— S-auzim!

— Tu ne laşi pe toţi trei liberi şi eu îţi dau în schimb pe tatăl tău şi pe fachirul el Fukara. Ceilalţi prizonieri vor fi predaţi reissului effendina.

— Ce îndrăzneală! zise el indignat. Ghiaurul ăsta se află în puterea mea şi cutează să-mi dea porunci. Mă mir ce mă face să nu te ucid cu mâinile mele!

— Nu poţi, îţi sunt legate. Mor eu, moare şi tatăl tău, ba încă în chinuri şi mai cumplite.

— Eşti tu atât de sigur?

— Da. A făcut nesocotinţa să spună ce fel de schingiuiri mi-ai hărăzit. Dacă până la un anumit ceas nu m-am întors, va fi supus la chinuri; nu numai el, ci şi toţi ceilalţi ai voştri. Te sfătuiesc să nu laşi să se piardă un timp preţios.

— Când trebuie să fii îndărăt?

— Nu te priveşte. Cu cât vei hotărî mai repede, cu atât mai bine va fi de tatăl tău.

— Aşadar, să dau trei prizonieri în schimbul lui şi al fachirului el Fukara? E dreaptă socoteala asta?

— Da, fiindcă Abu en Nil nu v-a făcut nimic şi n-aveţi de ce îl opri.

— Şi pe tine cam la cât te preţuieşti?

— În împrejurarea de faţă nu sunt decât un număr. Doi pentru doi. Cârmaciul e pe deasupra.

— Ăsta e ultimul tău cuvânt?

— Da.

— Atunci o să ţi-l spun şi eu pe al meu. Voi îmi daţi îndărăt toţi prizonierii şi eu vă dau în schimb pe Abu en Nil şi pe Ben Nil.

— Aşa? Cu mine ce faci?

— Tu rămâi cu noi.

— Foarte mulţumesc! *Allah* e mare. Te-a înzestrat cu o înţelepciune atât de grozavă că, de n-aş fi legat, m-aş târî cu umilinţă la picioarele tale.

— Şi a ta e atât de mare, încât... nici nu se simte! Cum îţi închipui tu că ai putea scăpa după cele ce ne-ai făcut? Uite colo şi omul pe care l-ai ucis adineauri.

— E mort?

— Nu vezi că nu mai mişcă?

— Poate că e numai leşinat. Examinaţi-l.

— N-avem nici un hekim (medic) pe bord. A, dar stai! Tu eşti un străin, un effendi; mai toţi effendi străini sunt doctori. Nu cumva eşti şi tu?

— Da.

— Atunci examinează-l.

— Aşa legat?

— Dacă ţi-aş dezlega mâinile ai încerca să fugi?

— Nu.

— Hm... greu să se încreadă cineva în cuvântul tău. Eşti puternic, îndrăzneţ şi iute de picior.

— Crezi că am poftă să sar în apă, ca să mă mănânce crocodilii? Şi apoi, chiar dacă aş fi destul de nebun s-o fac, îţi dau cuvântul meu că pentru nimic în lume nu plec fără ceilalţi doi prizonieri. Dezleagă-mi, deci, fără frică mâinile; pe urmă, după ce-l voi examina pe omul acela, mi le poţi lega iar.

— Bine, să ştii însă că la cea dintâi mişcare, care mi se va părea nelalocul ei, te împuşc ca pe un câine jegos.

Îl aduseră pe individ lângă mine şi-mi dezlegară mâinile, nu însă şi picioarele. Totuşi, dacă nu mi-aş fi dat cuvântul, poate că aş fi încercat ceva ce ne-ar fi putut fi de folos. Omul care zăcea în nesimţire alături avea cuţitul încă la brâu — o clipă numai mi-ar fi fost de-ajuns să i-l smulg, să-mi tai legăturile de la picioare, şi să mă năpustesc asupra lui Ibn Asl. Acesta avea, ce e drept, revolverul în mână, dar n-avea cocoşul tras şi nici spre mine nu-l avea îndreptat, ci în jos. Să-l fi apucat acum să-l trag după mine în cabină, îl aveam în puterea mea şi l-aş fi putut sili să joace după cum i-aş fi cântat eu. Îmi dădusem însă cuvântul şi nu mi-era îngăduit tocmai mie să mi-l calc, deşi ştiam bine că toţi bandiţii aceia, în cap cu Ibn Asl, nu s-ar fi codit un moment să-şi calce jurământul.

— Ei, mă întrebă el, după ce am isprăvit, şi-a pierdut doar cunoştinţa?

— Da, şi n-o să şi-o mai recapete niciodată, i-am răspuns eu foarte liniştit

— Cum? E mort?

— Da. De acum încolo n-o să mai facă pe nimeni „să cânte”. Lovitura pe care i-am dat-o i-a rupt ceva înăuntru; în al doilea rând, şi-a muşcat limba, şi în al treilea rând, şi-a rupt gâtul în cădere.

— *Allah kerihm!* Eşti un ucigaş!

— Eu? Doamne fereşte! Alţii sunt vinovaţi de moartea lui, adică tu şi

el însuşi.

— Ba tu. Din pricina loviturii tale a murit. Ai din ce în ce mai multe de ispăşit şi mă mir cum poţi să crezi că ai putea scăpa.

— Nu, nu, trebuie să moara! strigă locotenentul.

— Să moară, să moară! răcniră ceilalţi într-un glas.

— Gândeşte-te că moare atunci şi tatăl tău.

— Vezi, însă, râse el batjocoritor, că până acum am auzit numai ce-ai spus tu, trebuie să auzim ce zice şi Oram. Probabil că după cele ce-mi va spune el, lucrurile au să ia o întorsătură care n-o să-ţi fie pe plac. Dar şi de-ar fi altminteri, din ghearele mele nu scapi tu cu viaţă, fii pe pace.

— Aşadar, vrei să moară şi tatăl tău?

— N-are decât! A trăit destul. Nu mă las până ce nu voi vedea cum ţi se scurge picătură cu picătură sângele din trup. Duceţi-i pe câinii ăştia jos în corabie, nu vreau să-i mai am înaintea ochilor. Zăvorâţi-i bine şi puneţi pe cineva să-i păzească.

Ne târâră până în capătul unei scări, care ducea înăuntrul vasului, şi ne dădură drumul la vale, fără să se sinchisească dacă vom ajunge jos cu mădularele întregi.

De aici ne traseră într-o încăpere unde era întuneric beznă şi auzirăm cum se trage zăvorul la uşă, apoi cineva zise:

— Prea vorbeşte mult Ibn Asl cu nemernicii ăştia. Să fie după mine, le-aş înfige cuţitul în inimă şi gata! Lua-i-ar dracu! Cine rămâne de strajă?

— Eu! răspunse un glas care îmi părea cunoscut.

— Bine. O să facem cu schimbul. De altminteri, nu prea avem de ce îi păzi. Sunt legaţi fedeleş şi apoi, cum şi pe unde ar putea să fugă?

Paşii se îndepărtară şi se făcu linişte. Stăteam întinşi pe o duşumea de scânduri şi ascultam clipocitul apei, ca să-mi pot da seama dacă ne aflam la prora sau pupa vasului. Eram probabil la proră. Sub noi nu era pic de umezeală, deci nu ne duseseră în adevărata cală a corăbiei.

Abu en Nil vru să spună ceva. L-am oprit însă, ca să pot auzi fiecare zgomot din afară. Paşi uşori se opriră la uşă, cineva ciocăni binişor şi un glas întrebă mai mult în şoaptă:

— Effendi, mă auzi?

— Da, i-am răspuns eu,

— Într-adins am rămas să vă păzesc şi n-am lăsat pe altul. Stăpâne, ai de gând să mă pierzi?

— Să te pierd... Dar cine eşti tu?

— Omul cu care ai vorbit ieri la Hegasi.

— Slavă Domnului. O scânteie de nădejde începu să licărească în beznă. Deocamdată neînsemnată; dacă voi şti însă să mă folosesc de ea cu băgare de seamă, scânteia putea deveni o văpaie, care ne putea aduce salvarea. Omului îi era frică; credea că în mânia mea voi uita de cuvântul dat şi-l voi spune lui Ibn Asl, ceea ce ar fi însemnat poate pierzania lui.

Mă bizuiam — dacă nu reuşeam pe altă cale — pe puterea mea fizică. Mă gândeam că poate voi izbuti să-mi rod de ceva ascuţit sforile din fibre

de palmier cu care îmi erau legate mâinile la spate, pe urmă aveam să văd ce-o mai fi. Prilejul care mi se ivi acum era mult mai lesnicios.

Omul nu numai că ne putea da vreo unealtă cu tăiş, dar şi oarecare informaţii, fără de care fuga ne-ar fi fost, dacă nu cu neputinţă, foarte grea. M-am târât deci aproape de uşă şi i-am şoptit:

— Ai auzit că vor să-mi smulgă unghiile?

— Da, effendi.

— Atunci ştii ce mă aşteaptă şi câte am de pătimit.

— Da, da, trebuie să muriţi toţi trei, zise el cu oarecare părere de rău în glas.

— Dar şi Abd Asl cu ceilalţi ai voştri plecaţi cu el.

— O, Ibn Asl e în stare să-l lase pe tată-său să moară numai ca să te poată schingiui.

— Şi ce zic tovarăşii tăi de asta?

— Păi... unii zic ca el, pe când alţii sunt de părere să vi se dea drumul, ca să scape tovarăşii noştri de la moarte.

— De care parte sunt mai mulţi?

— N-aş putea să-ţi spun acum. Te rog, effendi, pentru numele lui *Allah*, să nu afle nimic Ibn Asl! Ar fi în stare să mă împuşte ori să mă arunce crocodililor.

— Atunci îmi pare rău că nu pot să te scutesc de o moarte atât de cumplită.

— Nu? *Allah kerihm!* Nu vrei să fi milostiv cu mine tu un creştin? Creştinul ţine la viaţa lui, ca şi musulmanul...

— Greşeşti, băiete. Mi-ai spus multe lucruri care îmi pot fi de folos.

— Păi mi-ai făgăduit să taci...

— Pe cât mi-aduc aminte, numai asupra unui singur lucru ţi-am făgăduit să păstrez tăcerea. Şi nici ăsta nu mai stă în picioare, fiindcă mă dădusem drept altul, nu cine sunt într-adevăr. Acum altfel, stau lucrurile. Cele spuse de tine sunt o armă puternică în mâna mea.

— *Allah*, o, Profetule, atunci sunt pierdut!

Tăcu şi nici eu n-am mai spus nimic. Aşteptam efectul ameninţărilor mele. Acesta fu mai repede şi mai bun decât mi-aş fi închipuit. După câtva timp, omul ciocăni iar în uşă şi şopti:

— Dar dacă ar fi să fugi, effendi?

— Cu atât mai bine. Folosul ar fi şi pentru tine, fiindcă n-aş avea cum să-i mai spun lui Ibn Asl ce-ai făcut.

— Vezi că e cu neputinţă. Eşti legat şi o să stea mereu de pază un om la uşă. Şi apoi, chiar dacă n-ar fi aşa, cum aţi putea pleca de pe corabie?

— Asta e tot?

— Păi ce, n-ajunge?

— Nu. Piedicile de care vorbeşti tu se pot înlătura uşor, dacă aş avea pe cineva să mă ajute.

— Primejdios lucru, effendi...

— Nicidecum. Nimeni n-o să bage de seamă sau să zică ceva

— Ce-ar trebui să fac?

— Două lucruri, amândouă tot atât de uşoare şi prea puţin primejdioase. Mai întâi să-mi dai un cuţit foarte ascuţit la vârf.

Omul chibzui câteva momente, pe urmă răspunse, spre marea mea bucurie:

— Bine, o să-ţi dau cuţitul.

— Când?

— După ce-om isprăvi ce avem de vorbit. Se află aici o ladă cu fel de fel de cuţite şi unelte. Altceva ce mai vrei?

— Nimic, decât să-mi răspunzi la câteva întrebări.

— Întreabă şi o să-ţi răspund, ca să...Ssst! vine cineva!

Scara pârâi. Cineva coborî, se opri şi făcu lumină. Vedeam prin crăpături cum se lumina încăperea. Scândurile se uscaseră de căldură şi lăsaseră între ele crăpături, pe alocuri mai mari ca o muchie de cuţit. Instantaneu mi-a venit ideea cu zăvorul. Începui să-l caut şi-l găsii repede. Era fixat la mijlocul uşii şi avea circa un cot lungime şi vreo patru ţoii lărgime. Se afla exact între două scânduri şi acoperea crăpătura cea mai mare.

— Inima îmi săltă de bucurie, Dacă introduceai lama unui cuţit prin crăpătura respectivă, puteai uşor împinge zăvorul şi să-l deschizi din interior. Pentru constatarea celor de mai sus mi-au fost necesare doar câteva momente. Persoana care se apropia din afară se şi afla acum în faţa uşii. În clipa următoare uşa se deschise şi intră Ibn Asl. Ţinea o lampă mică de lut în mână şi lumina cu ea împrejuru-i. Eu stăteam întins pe spate şi mă prefăceam că dorm dar priveam printre gene, ca să-mi dau seama unde mă aflam. Încăperea să tot fi avut trei coţi în lăţime, doi în înălţime şi ceva mai mult în lungime, în perete nu se vedea măcar un cui.

— Ei, cum vă place aici? râse căpetenia vânătorilor de sclavi, în bătaie de joc. Ia să vedem, nu vi s-au slăbit cumva legăturile?

Puse lampa jos şi-mi cercetă cu băgare de seamă frânghiile. Putea fi mulţumit: fuseserăm atât de bine legaţi, încât pe alocuri frânghia îmi intrase adânc în carne.

— Te-ai mai gândit la propunerea strălucită pe care să mi-o faci?

— Nu, i-am răspuns.

— Nici să-mi spui când te aşteaptă ai tăi nu vrei să-mi zici? întrebă el mai departe.

— O să ajungă tocmai la timp, fii pe pace.

— Poate că pe lumea cealaltă, că pe asta n-o să-i mai vezi — am eu grijă de asta. Fii cu ochii în patru, adăugă banditul, adresându-se de astă dată paznicului. Dacă crâcnesc, arde-i bine cu biciul, ca să le treacă pofta de vorbă.

Ajuns la capătul scării, Ibn Asl stinse lampa, o puse jos şi i-am auzit paşii urcând. Câteva momente urmă o tăcere adâncă, pe urmă paznicul zise iar cu glas înăbuşit:

— Acum suntem iar singuri, întreabă effendi.

— Ce încăpere e asta în care ne aflăm?

— *E sidşn el bahriji* (Închisoare pentru marinari), în care închide pe aceia dintre noi care s-au făcut vinovaţi de ceva.

— Unde dormiţi peste noapte?

— Aici unde sunt eu acum şi jos în cală, când n-avem vreo încărcătură de sclavi pe bord.

— Ar trebui deci să trecem printre voi, ca să ieşim afară?

— Da.

— Prost lucru! Oamenii stau până târziu în jurul focurilor, pe mal, şi se culcă abia în puterea nopţii. Cunoşti tu maijeha es Saratin?

— Cum să nu! Ne-am ascuns de multe ori acolo, când am fost urmăriţi.

— Unde se află?

— Pe malul stâng al Nilului, dincolo de satul Qaua. Intrarea e atât de îngustă, încât cine n-o ştie poate treacă pe lângă ea fără s-o vadă. Şi chiar după ce ai pătruns în ea, crengile, tufele şi trestia sunt atât de dese, încât corabia se poate piti foarte bine, fără s-o poată vedea cineva.

— Acolo e vorba să vă aştepte astăzi Oram?

— Da.

— Când ajungem la maijeh?

— Înainte de miezul nopţii, fiindcă zorim. După prânz ajungem la insula Mohabileh şi, pe înnoptate, trecem pe lângă Qaua.

— N-ai putea tu face în aşa fel încât să-ţi vină schimbul aici când vom fi la maijeh?

— Foarte lesne chiar. Vreţi să fugiţi atunci?

— Nu se poate; ar însemna să te vârâm pe tine în bucluc. Vom fugi abia după ce vei fi plecat tu. Se cere însă s-o facem câtă vreme oamenii se află pe mal; pe urmă ar fi prea târziu, dacă au apucat să se culce. E printre tovarăşii tăi vreunul mai al dracului, pe care îl duşmăneşti?

— O, sunt mai mulţi...

— N-ai putea orândui tu lucrurile astfel, ca să-i vină schimbul după tine?

— Cred că da.

— În orice caz, încearcă. Mi-ar părea bine să fie unul cât mai rău; fiindcă, dacă izbutim, o să-l pedepsească Ibn Asl cu mare asprime. Şi acum, ce e mai important: fără arme nu putem pleca; ştii tu unde se află ale noastre?

— În cabina lui Ibn Asl. Le socoteşte pradă de război.

— Bine ia seama dacă le duce într-alt loc spune-mi unde. Dacă mă slujeşti cu credinţă, să ştii că nu numai că nu o să afle nimic Ibn Asl, dar o să-ţi şi dăruiesc ceva de preţ. Ni s-a lăsat tot ce aveam prin buzunare; semn rău pentru noi, căci ne socotesc pierduţi, în ultimul moment, după ce mă voi încredinţa că fuga ne va reuşi, o să-ţi las darul meu într-un loc sigur, pe care trebuie să mi-l spui de pe acum.

— Colo, sub scară, sunt îngrămădite nişte rogojini. Pune-l sub ele,

tocmai dedesubt, effendi, şi o să-l găsesc eu.

— Bine. Să ţi-l iei îndată ce vom fugi noi, ca să nu ţi-o ia altul înainte.

— Cum o să ştiu că aţi fugit, când nu trebuie să vă simtă nimeni la plecare?

— O să-ţi dau un semn. Prin pădurile de aici trăiesc sumedenie de maimuţe. Auzit-ai tu vreodată cum ţipă o maimuţă din astea, când e trezită din somn?

— De sute de ori, nu numai o dată.

— Aşadar, nimeni nu o să ia în seamă când o auzi. Dar ca să fii sigur că e semnalul meu, o să-l repet de trei ori în şir. Cum îl vei auzi, du-te de-ţi ia darul de sub grămada de rogojini.

— Effendi, o să mă bucur şi de dar, însă şi mai mult că aţi izbutit să fugiţi. Altceva mai am de făcut?

— Aş vrea să aflu ce veste vă aduce Oram. Nu o să fie însă cu putinţă, căci până să sfârşească el ce are de spus, noi vom fi plecaţi.

— Poate că tot o să vă pot spune câte ceva.

— Pe ce cale şi unde?

— Chiar aici.

— De faţă cu paznicul?

— Da. O să fac aşa fel ca şi când i-aş povesti lui. Voi şi aşa nu puteţi pleca îndată ce-om ancora la mal, pe când Oram o să se grăbească să-i spună tot lui Ibn Asl, îndată ce-o sosi. Paznicul nu o să fie de faţă, fiindcă o să stea aici, la uşă. După ce aud ce o să mi se pară mai de seamă pentru voi, vin încoace şi-i povestesc lui, ca să auziţi voi.

— Bravo, băiete! Ideea e minunată. Să ştii că darul o să fie cu atât mai de preţ cu cât o să fiu mai mulţumit de tine. Acum nu mai avem ce vorbi; grăbeşte-te însă să-mi dai ce mi-ai făgăduit.

Noul nostru aliat îmi aduse îndată un cuţit cu vârf ascuţit, ca un brici. Mă puteam sluji de el nu numai la tăiatul legăturilor, dar şi ca armă, căci eram hotărât să nu cruţ pe nimeni care mi s-ar fi pus în cale.

Ce noroc că individul ăsta se temea atât să nu-l dau de gol! Eram aproape sigur că la miezul nopţii aveam să fiu liber.

În cursul după-amiezii îmi veni în gând să văd dacă numai pereţii dinăuntru ai temniţei, noastre aveau crăpături. Pentru asta a trebuit să mă ridic, ceea ce îmi reuşi după multă greutate.

Am fost foarte mulţumit de constatările făcute. Deoarece vasul nu era încărcat, se ţinea aproape deasupra apei. Pereţii din afară, fiind cu totul la suprafaţă, erau uscaţi de căldura soarelui. Catranul se înmuiase şi, când am vârât vârful cuţitului, am putut să fac atâta loc cât să pot vedea afară prin crăpături.

Asta îmi putea fi de mare folos mai târziu. Am zărit barca legată de prora corăbiei şi, ca să aibă mai multă putere, i se adăugase un catarg cu o pânză.

Spre seară, Ibn Asl veni iar să cerceteze dacă sunt tot atât de bine legat. Pesemne că numai pe mine mă credea primejdios, căci la ceilalţi nici

nu se uită măcar. Nu văzu cuţitul. Era tocmai în fundul încăperii, unde cârmaciul stătea ghemuit ca un arici. Deşi aş fi putut să-mi slăbesc puţin legăturile, nu o făcusem, aşteptând din moment în moment vizita căpeteniei bandiţilor. Prevederile îmi prinseseră bine.

După ce plecă Ibn Asl, am pus iar ochiul la crăpătură. Am băgat de seamă că trecusem de insula Mohabileh şi trebuia să fim curând prin dreptul satului Qaua. De pe malul stâng se lăsau peste apă umbrele înserării; aşa că, după ceasul oriental, trebuia să fi fost cam vreo opt, când paznicul nostru veni iar să-şi facă schimbul. Vorbi prea puţin cu noi, atât cât să ne spună că după el va urma unul pe care n-avea el ochi să-l vadă şi se bucura de pe-acum ce o să păţească când se va dovedi fuga noastră.

— Când ajungem la maijeh? l-am întrebat.

— Curând, după ce vine schimbul. Eu o să mă duc îndată pe mal şi, dacă se întâmplă ceva neprevăzut, vin să vă dau de ştire. Acum, ca să ştiţi: armele voastre se află în cabina din faţă a lui Ibn Asl.

Timpul trecea cu o încetineală din ce în ce mai insuportabilă. În sfârşit, veni paznicul celălalt. Începurăm să vorbim în şoaptă între noi. Totuşi ne auzi. Deschise uşa şi începu să izbească în jur cu biciul, mormăind mereu cuvinte din care se auzea desluşit „ghiauri” şi „câini de creştini”. Nu m-am supărat, căci aveam să i-o plătesc în curând cu vârf şi îndesat.

Nu trecu mult şi auzirăm deasupra noastră strigăte de comandă şi târşâit de odgoane. Se desprindeau pânzele, semn că maijeh se afla aproape. Scurt timp după aceea o izbitură a vasului ne făcu să înţelegem că acesta trăsese la mal.

M-am ridicat de jos şi am privit prin crăpătură. Era întuneric. Curând însă se făcu lumină. Pe mal cineva aprinsese focul şi se auzi un glas strigând:

— Aruncaţi încoace odgoanele, ca să le leg.

Li se părea de prisos să se slujească de ancoră. De la prora şi pupa se aruncă câte un odgon cu care înţepeniră vasul de mal, legându-le de câte un trunchi de copac.

Peretele de care eram rezemat dădea spre mal, aşa că puteam zări întrucâtva ce se petrecea acolo. Restul trebuia să-l ghicesc.

După ce corabia fu bine înţepenită, oamenii coborâră. Era de prevăzut că Ibn Asl va veni mai întâi să ne facă o vizită, de aceea m-am târât iar la locul meu. Aproape îndată se auzi scara trosnind sub paşii lui, lampa fu aprinsă şi banditul îl întrebă pe paznic:

— Totul e în regulă?

— Da, stăpâne, răspunse arabul. Câinii au încercat să latre, dar i-am potolit eu cu biciul.

— Foarte bine ai făcut. Dă cât poţi!

— Deschise apoi uşa, îmi cercetă iar legăturile şi zise rânjind:

— Acum mă duc să aud ce spune Oram şi să vă hotărăsc soarta. Pregăteşte-te. Chinurile tale încep chiar din noaptea asta.

— Vorbeşti ca un copil, i-am răspuns eu. Soarta noastră nu ne-o poţi schimba tu, e hotărâtă dinainte. Nu poţi să ne faci nimic.

Râse în hohote şi strigă:

— Pesemne că de frică ţi-ai pierdut minţile, peste un ceas ai să cânţi altminteri.

— Ai văzut astăzi cu ochii tăi ce păţeşte cine vrea să mă facă să cânt.

— Ţi-a mers o dată, a doua oară n-o să-ţi mai meargă, fii pe pace.

Zăvorî uşa, stinse lampa şi plecă. M-am ridicat iar de jos şi am privit afară. I-am văzut pe oameni tăind trestia de pe mal, ca să facă loc pentru tabără. Alţii aprinseră câteva focuri, a căror, lumină se răsfrângea pe copaci.

Venise în sfârşit clipa. Am împins cu piciorul cuţitul spre Ben Nil. Cu mare greutate am izbutit apoi să iau cuţitul între degetele *mele* şi să tai frânghia de la mâinile lui. Acum, când le avea libere, lucrul a mers cât se poate de lesne. În câteva clipe eram toţi liberi Totul se petrecuse însă cu atâta băgare de seamă, încât paznicul nu auzi nici cel mai mic zgomot. Aşteptam să vedem dacă aliatul nostru se va ţine de cuvânt. Abia după vreo jumătate de ceas scara pârâi iar şi-l auzirăm zicându-i celuilalt:

— Păcat că nu poţi veni sus s-auzi şi tu!

— Lasă-mă în pace! Nu mă mai necăji! Dracu i-a dat pesemne în gând locotenentului să mă pună tocmai acum de strajă la câinii ăştia de aici... Ce spune Oram?

— Effendi ăla străin n-a minţit. Tovarăşii noştri sunt prizonieri, iar opt din ei au fost omorâţi cu patul puştii.

— *Allah* să-l stârpească de pe faţa pământului pe reissul effendina! Acu i s-a înfundat ghiaurului! Şi cum a putut Oram să scape? Se vede că nu apucaseră încă să-l prindă.

— Ba da. Soldaţii îl legaseră pesemne mai slab, căci a izbutit să se dezlege şi să fugă, furând şi o cămilă. A alergat în goană la Hassaniah, ca să ne dea de veste, dar a sosit cu câteva momente prea târziu.

— De ce n-a venit de-a dreptul în tabără şi a făcut ocolul tocmai până în susul apei?

— Nu se putea altfel. I-a văzut pe soldaţii reissului îndreptându-se într-acolo. Prizonierii nu vor fi duşi la Khartoum, cum era vorba, ci la Hegasi, unde effendi ăla străin îi aşteaptă pe soldaţi.

— N-o să-i mai vadă cât lumea şi pământul. Iar pe soldaţi sunt sigur că Ibn Asl o să-i înveţe minte, fiindcă nu cred că o să-i lase pe tovarăşii noştri în mâinile lor.

— Asta se înţelege de la sine.

— Ştii ce, mă? N-ai vrea să treci tu aici în locul meu, ca să mă duc şi eu să văd ce se petrece pe afară? Uite, îţi, dau...

— Nici nu mă gândesc! îl întrerupse celălalt! Abia am scăpat. Crezi că nu mi-a ajuns două ceasuri în bezna asta?

Scara pârâi iar. Pleca. Se ţinuse de cuvânt, iar ceea ce îmi comunicase pe calea aceasta era pentru mine de mare importanţă. Îşi merita răsplata făgăduită. Era un nemernic, şi era vrăjmaşul nostru, dar nu puteam să nu mă

ţin de cuvânt. Nu vroiam să zică despre mine, un creştin, că l-am înşelat..

De altminteri, puţinele cuvinte schimbate între ei mai aveau încă un folos pentru noi. Ca să ridic zăvorul, aveam să fac zgomot şi, oricât de uşor ar fi fost, tot atrăgea atenţia paznicului, mai ales că stătuse până atunci rezemat de uşă. N-am fi putut trece deci atât de repede pe lângă el, încât să n-aibă când să dea alarma. Spre norocul nostru, când îl auzise pe celălalt venind, se îndepărtase până la capătul de jos al scării, curios să afle ce s-a întâmplat, aşa că acum aveam drumul întrucâtva liber.

În vreme ce ei vorbeau, am vârât binişor vârful cuţitului prin crăpătură şi am ridicat în sus ivărul. Nu auzise nimeni zgomotul. Am împins uşor uşa şi m-am târât afară, urmat de ceilalţi doi. Locul fiind destul de strâmt, am ajuns până la picioarele paznicului. După ce plecă tovarăşul său şi se întoarse iar la uşă, se izbi de mine şi se poticni. În mai puţin de o clipă l-am apucat cu amândouă mâinile de beregată. Ceilalţi îl legară la repezeală, şi-i vârâră fesul în gură, să nu ţipe.

Am urcat apoi binişor scara, ca să nu pârâie, şi *m-am* uitat pe punte. Cele văzute mă umplură de bucurie, căci împrejurările păreau să ne fie cât se poate de prielnice. Nu vedeam focurile de pe mal, dar lumina care ajungea până la noi, era de ajuns să-mi arate că puntea era pustie.

Am coborât iar jos, am scos un pumn de bani — atât cât am socotit că e destul — l-am vârât sub grămada de rogojini, apoi m-am întors însoţit de tovarăşii mei, pe punte. Ne târârăm binişor la cabina lui Ibn Asl, să ne luăm armele. Asta era, fireşte, principalul. Dibuind prin întuneric, le-am găsit repede.

— Şi acum? întrebă Ben Nil. E primejdios să coborâm pe mal.

— Ne înhaţă numaidecât, adăugă bătrânul.

— Altă cale nu avem. Cel mai bun lucru ar fi să nu coborâm, ci să sărim de-a dreptul în mijlocul lor. Până să se dezmeticească ei, noi am şi pierit în desiş.

— O să pot eu sări eu picioarele mele astea bătrâne? se tângui Abu en Nil.

— Fii fără grijă, moşule, l-am încurajat eu. Nici n-o să sărim, nici n-o să coborâm, ci o să ne lăsăm jos cu luntrea, care e atârnată de partea cealaltă a corabiei şi o luăm frumuşel la sănătoasa pe apa Nilului.

— *Allah, Wallah, Tallah.* Mai bine nici că s-ar putea, numai că n-o să meargă.

— De ce?

— Fiindcă luntrea trebuie să fie atârnată la pupă, unde ajunge lumina de pe mal şi au să ne vadă.

— Ba eu cred că e la proră, pentru că trebuia să tragă corabia şi, zoriţi cum erau, nu s-au mai gândit s-o tragă pe mal. Haidem să vedem.

Ne-am târât pe brânci la proră, care dădea spre apă.

Duşmanii noştri erau de partea cealaltă şi nu ne puteau vedea, aşa că am putut să ne ridicăm în picioare şi să ne aplecăm peste parapet. Într-adevăr, barca era acolo unde bănuisem. Dar fiindcă se afla în umbră, nu

puteam vedea dacă lopeţile erau în fundul ei, în schimb am zărit sclipind ceva alb.

— Oare ce-o fi? întrebă Ben Nil.

— Probabil pânza pe care au aşezat-o astăzi ca să mărească viteza. Atunci trebuie să fie şi catargul lângă ea, ceea ce ne-ar fi de mare folos, căci nu ne vom osteni prea mult la lopeţi.

— Ne aflam acum lângă catargul cel mic. Văzusem peste zi acolo o grămadă de făclii din fibre de palmier cum se întrebuinţează prin părţile acelea. M-am târât până la ele, am luat vreo câteva, m-am întors la parapet şi le-am aruncat jos în barcă.

— La ce-ţi trebuie? mă întrebă Ben Nil.

— O să vezi tu mai târziu, acum nu e timp de pierdut. Ia-o înainte, bătrânul după tine şi la urmă vin eu.

Tânărul îşi trecu puşca în spate, sări peste parapet şi începu să se lase jos pe odgon. În clipa aceea am auzit glasul lui Ibn Asi zicând:

— Aduceţi un ulcior cu apă.

Din cuvintele lui am înţeles că veneau mai mulţi pe corabie. Am întors capul şi l-am văzut pe unul în capul scării, urmat de un altul.

— Repede, repede, i-am şoptit eu lui Abu en Nil. Nu ne-au zărit încă...

M-am ghemuit jos, ca să nu mă vadă numaidecât. Dar pe bătrânul care tocmai trecea peste parapet, îl văzură.

Un al treilea care venea după ceilalţi începu să strige cât îl ţinea gura.

— Săriţi, băieţi! Prizonierii au scăpat... vor să fugă. Se repeziră toţi trei spre noi. Când cel dintâi ajunse la trei paşi de mine, am întins patul puştii, l-am izbit cu el în burtă, rostogolindu-l la pământ; pe al doilea l-am pocnit în cap şi l-am culcat lângă celălalt. Al treilea fu însă mai deştept decât ei, căci îşi trase pistolul de la brâu şi-l slobozi înspre mine. Avusesem însă vreme să sar în lături, aşa că nu mă nimeri, în schimb eu pe el da, căci se prăbuşi grămadă la picioarele mele.

Răcnetele lui fuseseră auzite pe mal. Negreşit că după câteva momente urmau să dea buzna pe punte. Am întors capul; bătrânul Abu en Nil nu mai era acolo. Dintr-o săritură am fost jos în barcă şi, cu iuţeala fulgerului, am retezat odgonul. Am auzit glasul Iui Ibn Asl răcnind deasupra noastră:

— Unde sunt? Căutaţi-i, căutaţi-i pretutindeni! Ni i-au ucis pe ăştia... Unde sunt, că nu-i văd... S-or *fi* ascuns în cabină, câinii! Puneţi mâna pe ei, nu-i lăsaţi...

Apucasem să desprind barca de corabie şi să pun mâna pe cârmă. Lopeţile erau acolo.

— Şedeţi jos, le-am zis încet tovarăşilor mei. Ibn Asl nu bănuieşte unde suntem. Să apucăm mai întâi să dispărem din raza vederii lui, pe urmă n-are decât să tragă cât o pofti. Puneţi mâna pe lopeţi, dar vâsliţi încet, ca să nu se audă apa plescăind.

Mă ascultară. Am cârmit spre dreapta. Trebuia să mă ţin în umbra pe

care o arunca noquerul pe apă. După ce ne îndepărtarăm o bună bucată, ne-am oprit locului. Pe mal nu mai era nimeni. Toţi alergaseră pe punte, ca să ne caute. Zbierau şi răcneau toţi în acelaşi timp, încât nu se mai desluşea nimic. Îl găsiseră pe paznic legat, dar pe noi nu. Urmă o linişte de câteva momente. Nu se puteau dumiri pe unde pierisem. Se sfătuiau pesemne, de aceea încetase gălăgia. Noi ne aflam acum cam la vreo cincizeci, şaizeci de metri de ei şi le zăream umbrele pe punte.

— Acum poţi da semnalul, suntem scăpaţi, zise Abu en Nil.

— Sunt de părere să vorbesc mai bine cu Ibn Asl, i-am răspuns eu.

— Vai de mine, ce vrei să faci! Au să cunoască dincotro vine glasul... Oamenii lui sunt toţi înarmaţi; măcar că e întuneric, ne poate nimeri vreun glonţ rătăcit.

— Vreau să fac niţel haz şi să-i zăpăcesc.

Am dus amândouă mâinile pâlnie la gură şi am început să strig despărţind fiecare silabă, dar nu spre corabie, ci înspre apă:

— Ibn Asl, Ibn Asl, vino de ne prinde!

Pădurea deasă, care împrejmuia apa, făcea ca glasul să pară că vine dinspre maijeh.

— Câinele... el e! răcni Ibn Asl scos din fire. Colo... pe apă... Ne-au luat barca...

— Aşa e, ţi-am luat-o de sub nasul tău. Mai fă-mă şi acum să cânt dacă poţi...

— Îl auziţi, îl auziţi, ce spune? urlă el. Sunt aproape... trageţi, trageţi în ei, băieţi!

Împuşcăturile detunară, dar în partea opusă celei în care ne aflam noi. M-am întors apoi spre miazăzi şi am strigat râzând:

— N-aţi nimerit, degeaba!

— Nu acolo, ci dincoace sunt! Trageţi într-acolo! zbieră Ibn Asl, turbat de furie.

M-am întors iar cu faţa spre răsărit şi am strigat:

— Nu acolo, ci dincoace sunt!

— Are pe dracu în el! urlă Ibn Asl. N-am spus eu! Trageţi, trageţi, ce staţi?

Intenţia mea de a-mi bate puţin joc de Ibn Asl şi a putea să dispar nesupărat reuşise. Nu era însă lesne de ieşit din maijeh. Nici unul dintre noi nu mai fusese pe acolo şi nu cunoşteam drumul. Intrarea era îngustă şi ascunsă după tufe, după câte aflasem de la fostul paznic, aşa că puteam apuca pe o cale greşită. Şi apoi, în braţele fluviului mişunau de obicei crocodilii, ba mai spre răsărit erau şi hipopotami. Singurul lucru pe care îl ştiam era că maijeh es Saratin se găsea pe malul stâng al Nilului. Din fericire, Abu en Nil cunoştea bine fluviul.

— Încotro curge Nilul dincolo de satul Qaua? l-am întrebat.

— Spre miazănoapte.

— Atunci să încercăm să-i găsim cursul. Vâsliţi cât mai încet.

Ne îndepărtarăm mereu de corabie, până aproape la malul celălalt, pe

urmă am cotit spre stânga. Zărirăm stele sclipind deasupra noastră, pe o fâşie îngustă de cer. Ne orientam după cer, dar fâşia se îngusta din ce în ce, până încetă cu totul. Bolta de frunze ne înghiţi sub umbra ei.

— Strângeţi lopeţile, le-am zis celor doi tovarăşi ai mei. Trebuie să fim aproape de intrarea în maijeh. Poate că e vreun curent pe-aici; să ne lăsăm în voia lui.

— Primejdios lucru, mormăi bătrânul. Dacă ne ciocnim de mal şi se răstoarnă barca, ne mănâncă afurisiţii de crocodili.

— Nu o să ne ciocnim.

— Am aprins o făclie şi i-am dat-o lui Ben Nil s-o înţepenească la partea dinainte a bărcii. Ne păsa prea puţin dacă Ibn Asl va zări lumina. Văzurăm astfel că ne aflam sub desişul unui copac numit sunut, a cărui rădăcină era — măsurând cu lopata — de doi coţi sub apă. Nu ne aflam la intrarea în maijeh. Am tras lângă un trunchi, am rupt câteva frunze şi le-am aruncat în apă. Frunzele se învârtiră câtva timp în loc, pe urmă porniră la vale. Ne luarăm după ele, îndreptând barca spre stânga, încercând apa, am constatat că era din ce în ce mai adâncă. Barca aluneca acum tot mai repede, dar se învârtea în cerc.

— Am greşit drumul... să ne întoarcem, zise Ben Nil.

— Dimpotrivă, suntem pe calea cea bună, răspunse bătrânul. Apa face aici o vâltoare, fiindcă Nilul e aproape. E acoperit de ierburi. Să ne facem loc printre ele.

— Bine, să ne facem, dar pe unde? Probabil că drept înainte.

Pe amândouă laturile erau copacii, ale căror vârfuri erau acoperite de iederă, care se întindea de la unul la altul, alcătuind o perdea deasă, mai bine zis un pod de crengi. La stânga noastră, însă, crengile erau rupte în mail multe locuri. Arătând direcţia le-am zis:

— Acolo trebuie să fie; se cunoaşte cum a rupt corabia crengile, când a trecut printre ele. Puneţi iar mâna pe lopeţi. Să încercam şi noi.

Ne îndreptarăm într-acolo. Ramurile atârnau mai puţin jos decât ni se păruse de la depărtare. Trecurăm lesne pe sub ele şi, deodată... pădurea rămase în urma noastră; înainte se întindea luciul apei, iar deasupra bolta înstelată a cerului.

— *Allah* fie lăudat! oftă bătrânul cârmaci. Nu credeam că o să trăiesc clipa asta. Dacă nu găseam ieşirea, în cele din urmă Ibn Asl tot ar fi dat de noi.

— Greşeşti, moşule, i-am răspuns cu. Nu găseam ieşirea, trăgeam undeva la mal, o luam pe uscat şi i-ar fi fost greu, dacă nu chiar cu neputinţă lui Ibn Asl să ne găsească. Aşa e însă mai bine. Suntem liberi şi putem ajunge mai repede la reissul effendina.

— Unde vrei să-l cauţi? Crezi că se mai află la djesireh Hassaniah?

— Ca să-ţi dau un răspuns hotărât, ar trebui să fiu atotştiutor şi nu sunt. Deocamdată să încercăm să ne îndepărtăm cât mai mult de Ibn Asl. Dincotro bate vântul?

— Pe aici bate de obicei noaptea dinspre miazăzi, într-adevăr,

observaserăm că vântul ne era prielnic.

— Ridicarăm micul catarg şi întinserăm pânza. Ca să nu se obosească prea mult bătrânul, l-am lăsat pe el la cârmă, iar eu cu Ben Nil am trecut la lopeţi.

— Să o iau drept prin mijlocul apei? mă întrebă Abu en Nil.

— Nu chiar prin mijloc, i-am răspuns.

— De ce nu? Avem acolo vântul mai bine în spate.

— Asta aşa e, dar am putea să-l scăpăm noi din vedere pe reissul effendina.

— Crezi că vine încoace?

— Nu. S-ar putea însă să fi tras undeva la mal, să-l pândească pe Ibn Asl. Într-adins am luat făcliile, ca să aprindem mereu câte una şi să ne vadă trecând. Fii sigur că o să ne oprească numaidecât.

— Atunci lasă-mă, rogu-te, pe mine să conduc barca după cum cred eu că e mai bine. Cunosc calea pe care o ţin corăbierii şi locurile unde se opresc la mal să cerceteze apa.

N-aveam altceva mai bun de ales decât să-i fac pe voie. De-aş fi ştiut unde se găsea reissul effendina! Probabil că se întâlnise în drum cu corabia oprită de Ibn Asl şi aflase de la oamenii ei încotro o luase banditul. Presupuneam că emirul se va fi întors atunci în grabă la Hegasi şi va fi pornit îndată cu „Vulturul" său după el. Dacă socotelile mele se potriveau, nu se putea să nu-l întâlnim în drum sau, în cei mai rău caz, să fi tras pe înserate undeva la mal, de unde pândea orice vas care trecea pe apă.

Înaintam destul de repede, dar nu atât pe cât aş fi vrut eu. Totuşi nu se scursese încă un ceas de când ieşisem din maijeh şi ne aflam deja în dreptul satului Qaua. Acesta era pe atunci un fel de depozit al statului pe Nilul Alb. Se aflau acolo magazii pline cu grâne şi altele; orice vas care trecea se aproviziona cu tot ce-i trebuia, căci, din ce înaintai mai spre miazăzi, alimentele erau tot mai scumpe.

Am tras la mal, ca să ne informăm de la *haris el mişrah*[5] dacă a văzut corabia reissului effendina trecând pe acolo. Omul ne răspunse că nu, aşa că porniram iar la drum.

O noapte pe Nil! Ce subiect pentru un poet! Mie însă numai de poezie nu-mi ardea. Nu dormisem de nopţi întregi mai deloc, eram deci foarte obosit şi totuşi trebuia să vâslesc întruna. Ben Nil era tot atât de istovit ca şi mine. Vâslea adeseori cu ochii închişi, moţăind. Bătrânul Abu en Nil, vorbăreţ de felul lui, tăcea şi el, dus pe gânduri. Ştiam că nu oboseala îl făcea atât de tăcut, aşa că l-am întrebat:

— Ce e, moşule, ai ostenit?

— Nu, effendi, alta e pricina necazului meu.

— Aha, ţi-e frică de reissul effendina!

— Da. M-a prins atunci pe corabia aia de sclavi şi aş fi fost aspru pedepsit, dacă nu mă făceai tu scăpat. Şi acum să dau iar cu ochii de el? Effendi, îmi vine greu să-ţi spun, dar... lasă-mă să plec. Cum ajungem undeva la mal, da-mi drumul.

— Nu vrei să te întorci pe corabia ta?

— Până ajung eu la ea, au şi pus soldaţii mâna pe mine.

— Eşti singur şi sărac. Ce-o să te faci?

— N-o să fiu singur, fiindcă e şi nepotul meu cu mine.

— Eu? exclamă Ben Nil. Adevărat că eşti tatăl tatălui meu şi *Allah* îmi porunceşte să-ţi dau cinstea cuvenită, de la care nu mă dau în lături. Acum însă sunt sluga acestui effendi şi nimic nu mă poate face să-l părăsesc.

— Fecior al feciorului meu, cine s-ar fi aşteptat la asta din partea ta? Vrei să tăgăduieşti sângele care curge în venele tale? Vrei să te împotriveşti poruncilor lui *Allah*?

— Nu, bunicule. Dragostea mea pentru tine şi credinţa pentru stăpânul meu pot sta foarte bine alături, Nu-i nevoie să pleci. Îl cunosc eu pe effendi şi ştiu că o să pună o vorbă bună pe lângă reissul effendina şi o să te ia sub scutul său.

— N-o să poată …

— Ba da. El poate tot ce vrea.

— Sau mai bine zis vrea tot ce poate, i-am zis zâmbind. Abu en Nil, fii fără grijă; reissul o să-ţi ierte trecutul.

— O, effendi, dacă ar fi aşa, i-aş mulţumi în genunchi. Nu sunt un om rău, crede-mă.

— Ştiu, am înţeles-o de la început, de aceea te-am făcut atunci scăpat.

— Îţi jur că nu mă mai prinde nimeni pe corabia unui negustor de sclavi!

— Şi asta o ştiu. Voi stărui pe lângă reissul effendina să te ierte.

— Effendi, torni balsam peste rănile conştiinţei mele. Dacă mă iartă reissul, mă iartă şi *Allah*, pentru nelegiuirile pe care le-am făcut, nu din răutate, ci din nesocotinţă. Pe urmă pot să mă întorc cu fruntea sus acasă, fără teama în suflet că vor veni să mă smulgă de lângă ai mei. Pe când aşa, ce eram? Un câine fugărit şi nimic altceva.

— Fii fără grijă, ţi se va ierta totul şi vei fi repede uitat.

— Mă încred în vorba ta ca într-a Profetului, effendi. Nu m-ai fi scăpat tu atunci din mâinile reissului effendina, dacă nu mă credeai vrednic de îndurarea ta. Dar ce-am să-i răspund eu dacă mă întreabă cum am fugit de pe corabia aia blestemată?

— Să-i spui adevărul.

— O să se mânie pe tine.

— Nu cred. De altminteri nepotul tău i-a făcut câteva servicii şi o să se simtă îndatorat faţă de el. De aceea sunt sigur că o să te ierte.

Bătrânul se însenină la faţă. Ca să ne mai treacă de urât, începu să ne povestească întâmplări din tinereţea şi viaţa lui destul de zbuciumată, unele într-adevăr cât se poate de interesante.

3. 3. LA MLAŞTINA FEBREI

Barca aluneca repede la vale. Ne opream însă de câte ori zăream vreo umbră fantastică la mal, crezând că e corabia căutată, dar porneam mai departe dezamăgiţi. Făcliile luate de mine se sfârşiseră şi trebuia acum să dibuim prin întuneric.

Spre ziuă vântul se înteţi şi barca înainta ca o săgeată. Fireşte, mai lăsam uneori lopeţile din mână, să ne odihnim puţin, altminteri nici n-ar fi fost chip să mergem mai departe, atât eram de obosiţi.

Pe la ceasurile cinci dimineaţa ajunseserăm la locul unde fusese ancorată „Şopârla". Coborârăm pe mal, să vedem dacă nu găsim pe cineva acolo, dar nu era nimeni. Nu ne rămânea altceva de făcut decât să ne ducem până la Hegasi. Dacă nu dădeam nici acolo de reissul effendina, însemna ori că trecusem peste noapte pe lângă el fără să-l vedem, ori că se întorsese la Khartoum, în ultimul caz nu mă puteam bizui decât pe mine însumi.

Când ne apropiarăm de Hegasi, zărirăm din depărtare o luminiţă. Stelele începuseră să apună una câte una, de aceea mi-am dat seama că nu poate fi decât lumina unui vas ancorat în aşa-zisul port al satului. Era într-adevăr „Vulturul" reissului. Ne îndreptarăm, fireşte, într-acolo, şi, încă înainte de a ajunge, un glas de pe covertă strigă poruncitor:

— La babord, imediat!

Ca să fac puţin haz, i-am spus bătrânului să cârmească mai la dreapta, prefăcându-mă că nu iau în serios ordinul, dar omul de pe punte strigă iar:

— Staţi, ori trag!

— În acelaşi timp se auzi clopotul de alarmă al „Vulturului". Asta însemna că în mai puţin de un minut toţi marinarii erau pe punte, gata de atac. Mi-am dat seama că nu trebuie să duc gluma prea departe, căci ne-am fi pomenit, într-adevăr, împroşcaţi cu gloanţe, de aceea am îndreptat barca spre corabie.

— Trageţi la babord şi să nu mişcaţi! porunci din nou santinela.

— Pe puntea corăbiei începu o forfotă a oamenilor de colo până colo şi, după câteva momente, cineva strigă spre noi:

— A cui e barca?

— Am recunoscut glasul emirului. Ca să nu mi-l recunoască şi pe al meu, i-am zis lui Ben Nil să repete după mine.

— „Şopârla"!

— Urcaţi îndată! strigă emirul, iritat.

Aflase, fireşte, că vasul care plecase cu puţin timp înainte de a sosi el în Hassaniah se numea „Şopârla" şi se aştepta acum să audă veşti despre el. Sus se aprinseseră mai multe felinare şi se făcuse destulă lumină ca să se vadă fiecare mişcare. Tot ca să fac un pic de haz, i-am spus bătrânului Abu

en Nil să urce el întâi pe corabie. Bătrânul mă ascultă, fără să înţeleagă intenţia mea. Când ajunse sus, l-am auzit pe reissul effendina care avea o memorie bună zicând:

— Asta e primul. Dar stai, chipul ăsta l-am mai văzut undeva... Oare cine să fie? I-ascultă, moşule, de unde ne cunoaştem noi?

— Abu en Nil fu atât de înspăimântat de primirea car*e i* se făcea, încât uită să răspundă.

— Dacă nu mă înşel, urmă reissul effendina, te cheamă Abu en Nil. Hai, mărturiseşte!

— Da, effendi... bâlbâi bietul cârmaci, îngrozit.

— Aha, ne-am mai întâlnit noi o dată... la Gizeh, nu-i aşa?

— La Gizeh, effendi.

— Spune-mi „emir"; ştii doar tu bine că aşa mi se *zice.* Eşti cârmaciul dahabijahei „es Semek", pe care am confiscat-o atunci, nu?

— Da.

— Aha, atunci ai reuşit să fugi, dar acum n-o să-ţi mai meargă. Legaţi-l zdravăn, băieţi, şi duceţi-l jos în cală.

— Nu, nu mă lega, stăpâne!... strigă bătrânul. Eu nu-ţi sunt duşman... am venit doar de bunăvoie.

— De bunăvoie, ai? După ce v-a ameninţat santinela! că vă împuşcă? Unde e acum corabia noastră „Şopârla"?

— În maijeh es Saratin.

— Nu cunosc locul. Ce face acolo?

— S-a ascuns de voi.

— S-a ascuns? Asta înseamnă că are ceva pe cuget! Ce cauta la Hassanieh?

— Să te prindă pe tine.

— Să mă prindă?... Pe Şeitan, eşti sincer, moşule, cât se poate de sincer! Cine e reissul „Şopârlei", care vrea să mă prindă?

— N-are reiss, fiindcă stăpânul ei, Ibn Asl, o comandă singur.

— Numele acesta, atât de scurt, avu efect de neînchipuit.

— Ibn Asl, Ibn Asl! se auzi ca un murmur, din gura tuturor, chiar şi a emirului.

— Ibn Asl, zici? Temutul vânător de sclavi se află pe bordul „Şopârlei"? Acum încep eu să pricep. Ticălosul mi-a întins o cursă. E sau nu aşa? Haide, mărturiseşte!

— Da, emirule, ai ghicit. Vroia să aprindă corabia ta, ca să ardeţi toţi ca şoarecii, o dată cu ea,

— *Allah kerihm* — Dumnezeu e milostiv! El mi-a insuflat gândul s-o iau pe uscat. Acum înţeleg eu ce rost aveau butoaiele acelea! O să pornim imediat spre maijeh şi tu o să ne conduci. Auzi, să ne ardă de vii, pe mine şi oamenii mei! Ca să simţi niţeluş gustul de ce te aşteaptă, o să pun deocamdată să-ţi tragă câteva beţe. Leagă-l bine, Aziz, şi dă-i douăzeci la talpă.

— Aziz era favoritul care executa pe loc astfel de porunci ale

stăpânului său. Abu en Nil îl cunoştea bine, de aceea ridică mâinile îngrozit şi strigă:

— Nu mă bate degeaba, stăpâne, sunt nevinovat! Ben Nil nu se mai putu stăpâni, urcă în grabă scărița de frânghie, alergă la emir şi-i zise:

— Lasă-l în pace, emirule; e bunicul meu şi bietul om a spus adevărul.

— Tu aici, Ben Nil? Ce cauţi în tovărăşia unui vânător de sclavi? zise reissul effendina, încremenit.

— N-a fost niciodată unul dintre ei. A fost tocmit pentru scurtă vreme cârmaci pe o corabie de transportat sclavi, dar care atunci era goală. N-are, sărmanul, nici o vină, crede-mă, effendi al meu poate să-ţi spună şi el că nu mint.

— Unde e effendi al tău?

— Uite-l că vine...iată-l că a sosit, am strigat eu sărind peste parapet drept pe coverta corăbiei.

Se auzi un strigăt de bucurie din piepturile tuturor, emirul se dădu un pas îndărăt, mă privi uluit, pe urmă desfăcu braţele şi veni spre mine zicând:

— Effendi, tu aici? Vino să te strâng la pieptul meu. Ce plăcere!

Bucuria lui era sinceră şi-mi făcea mare cinste. Locotenenţii, bătrânul onbaşi şi încă vreo câţiva veniră să-mi strângă mâna. Deodată, făcându-şi loc prin înghesuială, o matahală se apropie de mine strigând cu glas tremurător de emoţie:

— Effendi, o, effendi, sufletul meu tresaltă de fericire şi inima îmi sparge pieptul de bucurie că ochii mei te pot vedea iar. Ţi-am dus dorul ca o femeie îndrăgostită de bărbatul ei. Fără tine viaţa mi-a fost pustie şi întunecată ca un foc acoperit de cenuşă. Nimeni nu s-a sinchisit de mine, nimeni nu mi-a ascultat sfatul. Vitejia mea s-a topit încetul cu încetul şi curajul meu s-a uscat ca o pată de smoală pe mâneca veşmântului meu. Acum însă steaua mea răsare din nou şi însuşirile mele preţioase vor străluci iarăşi ca băşicile de săpun suflate de o gură nevinovată de copil.

— Ca să se irosească apoi în vânt, am adăugat eu, trăgându-mă îndărăt ca matahala să nu mă cuprindă în braţele-i lungi, care mi s-ar fi încolăcit cel puţin de două ori în jurul trupului.

Matahala era, bineînţeles, Selim, pe care îl lăsasem la plecare în grija emirului, de frică să nu-mi facă pe drum cine ştie ce boroboaţe cum îi era obiceiul.

— Dacă nu te-a luat nimeni în seamă, am continuat eu, pesemne că numai tu eşti de vină, cu lăudăroşeniile şi laşitatea ta.

— Effendi, începu el jignit, te înşeli şi de data asta asupra persoanei mele. Am luat parte la toate grijile şi suferinţele lor, le-am fost o pildă strălucită de curaj şi vitejie, pe care nu o vor ajunge ei nici de-ar trăi o sută de ani.

— Da, la mâncare! strigă unul. Parcă ai făcut altceva decât să mănânci, să bei, să fumezi, să dormi şi să îndrugi palavre, lăudându-te?

— Tu să taci! se răsti lunganul la el. Gura ta e un izvor din care curge

apă rău mirositoare. Să mă fi văzut tu ieri, effendi, când am pornit spre djesireh Hassaniah, ca să-i prindem pe vânătorii de sclavi! Trupul meu se înălţa deasupra tuturor şi în sufletul meu ardea para dorului de luptă, căreia nimeni nu îi poate pune stavilă. Când au văzut vânătorii de sclavi asta, au luat-o la fugă numaidecât, fiindcă nu i-am mai găsit acolo nici pe ei, nici corabia lor. Numai mie are să-mi mulţumească emirul pentru izbânda asta.

— Ia mai las-o cu lăudăroşenia! l-am dojenit eu. Avem noi lucruri mai importante de făcut decât să ascultăm bazaconiile tale.

— Ai dreptate, zise emirul. Trebuie să se fi întâmplat ceva deosebit ca să vii încoace, în loc să te duci la Khartoum, după cum ne era înţelegerea. Cum se face de te văd împreună cu cârmaciul unui vas de sclavi şi unde ţi-ai lăsat soldaţii?

— Vin şi ei pe urmă; îţi aduc o întreagă ceată de vânători de sclavi de-ai lui Ibn Asl, pe care i-am prins eu.

— Iar? Şi încă de-ai lui Ibn Asl? Norocos om eşti tu, effendi! De la Wadi el Berd, nu mi-a mai fost dat să prind vreunul.

— Atunci bucură-te cu atât mai mult, cu cât mâine îl vei avea chiar pe Ibn Asl în mână.

— Zău? Unde se află el acum?

— La maijeh es Saratin, după cum ţi-a spus adineauri Albu en Nil.

— Unde e asta?

— Mai sus de satul Qaua.

— Până acolo ai fost? Nu înţeleg...

— O, am fost ieri, înainte de a sosi tu, şi la insula Hassaniah. Am fost chiar prizonierul lui Ibn Asl.

— Pri... Cuvântul i se opri în gât. Glumeşti, effendi?

— Defel.

— Eu te credeam în stepa de la apus şi când colo tu te războieşti pe aici cu Ibn Asl, pe care mă trudesc din răsputeri să-l prind şi nu reuşesc.

— Povestea e foarte simplă şi o să ţi-o istorisesc îndată. Porunceşte mai întâi să se facă linişte. E mai bine pentru scopul nostru să nu afle nimeni aici în Hegasi ce punem noi la cale, căci Ibn Asl are pretutindeni spioni. De pildă, şeicul el Beled e unul din aliaţii săi.

— Ai dovezi?

— Da. Ştia că banditul stă la pândă pe undeva pe aproape; i-a fost chiar de ajutor, dându-i unui om de-al său un cal, ca acesta să poată alerga să-i dea de veste lui Ibn Asl de sosirea ta.

— Şi asta o ştii! Ard de nerăbdare să aud povestea ta. Hai în cabina mea, Pe bătrân legaţi-l zdravăn şi aruncaţi-l în închisoarea vasului, adăugă el, adresându-se oamenilor săi.

— Nu, emirule! E un om de treabă, pe care te rog să-l cruţi de o astfel de ruşine. O să-ţi spun eu mai pa urmă cum stau lucrurile. Lasă-l cu nepotul său Ben Nil şi porunceşte mai bine să li se dea ceva de mâncare; n-am băgat în gura noastră nimic de ieri dimineaţă.

— Atunci eşti şi tu flămând? O să-ţi dau tot ce-ţi pofteşte inima.

— După ce se stinseră toate luminile pe punte, în afară de felinarul de la catargul cel mare, ne-am dus în cabina reissului, unde Aziz, favoritul său, veni să ne servească masa. Nu lipsiră nici câteva sticle de vin înfundat, căci emirul nu dispreţuia deloc sucul delicios al viţei de vie.

În timp ce mâncam, i-am povestit reissului effendina tot ce se petrecuse de când mă despărţisem de el. Ascultându-mă, aici stătea liniştit pe scaun, aici sărea drept în picioare şi începea să se plimbe de colo până colo agitat prin cabină, întrerupându-mă cu vreo exclamaţie de mânie. N-aveam vreme să-i povestesc toate amănuntele şi, fiindcă el voia neapărat să le afle, i-am zis:

— Nu acum. Timpul *e* preţios. Noi, adică tu, eu şi Ben Nil trebuie să plecăm încă înainte de a se lumina de ziuă.

— Unde?

— Ne urcăm în barca cu care am venit şi facem o bucată de drum în susul Nilului. O să-ţi povestesc eu în barcă despre ce e vorba. Plănuiesc ceva despre care, la drept vorbind, n-ar trebui să ştie nimeni decât noi trei; deoarece însă eu şi Ben Nil suntem foarte obosiţi şi pe tine nu te pot pune la lopeţi, vom lua doi oameni de-ai tăi cu noi.

— Fie! Eşti foarte misterios, dragul meu, dar cum ştiu că nu faci nimic fără chibzuială, mă încred în tine. Să fi fost altul care mi-ar fi propus aşa ceva, l-aş fi bănuit că mă atrage într-o cursă, ca să mă dea peşcheş în mâinile lui Ibn Asl.

— Bine mi-ar sta! am râs eu. Acum te-aş ruga să-ţi schimbi uniforma — cel puţin tunica, cu o haină civilă. Cu cât vei trece mai nebăgat în seamă la întoarcere, cu atât mai uşor îmi va reuşi planul.

— Reissul effendina îşi scoase uniforma şi-şi puse pe umeri un burnus de culoare închisă, iar eu am luat câteva din bucatele de pe masă, ca să le am pentru mine şi Ben Nil. Apoi am ieşit pe punte.

Când am pornit la drum, la răsărit mijea de ziuă. Doi marinari de încredere vâsleau în tăcere. Eu stăteam lângă Ben Nil, iar emirul în faţa noastră. I-am povestit de astă dată fiecare amănunt din peripeţiile prin care trecusem, iar el mă asculta cu încordare.

Ajunserăm, în sfârşit, la locul unde stătuse până în ajun „Şopârla". Am tras la mal şi ne-am aşezat sub un copac. Celor doi marinari le-am poruncit să se înapoieze pe uscat la Hegasi şi să se ferească pe cât se poate să fie văzuţi de cineva. După ce aceştia plecară, reissul effendina îmi zise uluit:

— Cum adică, nu ne întoarcem tot cu barca?

— Eu cu Ben Nil da, tu însă nu.

— De ce? Vrei să mă duc pe jos?

— Da. Motivul o să ţi-l spun pe urmă. Acum aş vrea să aflu de la tine ce gândeşti despre toată afacerea asta.

— Mai întâi şi întâi, trebuie să-ţi spun că nu mai ştiu ce să cred despre tine. Eşti într-adevăr un om…

— Să nu mai vorbim despre asta, l-am întrerupt eu.

— Vezi că noi toţi îţi datorăm viaţa şi nu poţi cere de la mine să...

— Taci? Ba da, tocmai asta îţi cer. Timpul e atât de preţios că nu ne putem ocupa acum decât de ce e mai important. Fireşte, intenţia şi nădejdea ta este să-l prind de astă dată neapărat pe Ibn Asl.

— Te mai îndoieşti? Jur pe *Allah* că astăzi ori mâine cel mal târziu...

— Nu jura! Omul nu e stăpân pe soartă. Cea mai mică greşeală, o întâmplare neînsemnată poate strica totul. În ce chip intenţionezi să pui mâna pe el?

— În chipul cel mai simplu; ne ducem la maijeh es Saratin şi-l înhăţăm.

— Nu mai e acolo. Sunt sigur că, îndată după fuga noastră a plecat şi el.

— Ce te face să crezi?

— Două motive. Întâi că nu se mai simţea în siguranţă acolo, deoarece îi cunosc ascunzătoarea, şi al doilea, fiindcă o să alerge cât mai repede să-l elibereze pe tatăl său şi pe oamenii lui. Probabil că a pornit-o în josul Nilului şi...

— Atunci n-avem decât să-i ieşim înainte, mă întrerupse emirul.

— Da? Ca să nu-l găsim şi să ne scape iar?

— Cercetăm malurile până în cele mai mici colţişoare.

— Şi în vremea asta el a luat-o pe uscat şi le taie calea alor noştri.

— Atât de rapid nu izbuteşte el să fie.

— De ce nu? Ştie că îl cauţi şi că eu ţi-am ieşit înainte, ca să te duc la maijeh. Mai mult ca sigur că a călătorit toată noaptea, ca să se îndepărteze cât mai mult. Ancorează apoi undeva, la un loc ştiut doar de el, lasă câţiva inşi să păzească vasul, iar el cu ceilalţi ies înaintea soldaţilor noştri.

— Ai dreptate. Trebuie deci să pornesc imediat cu ai mei să apăr convoiul de un atac. Vii şi tu cu noi, nu-i aşa?

— Nu. Eu cu Ben Nil ies înaintea convoiului, în vreme ce tu stai undeva la pândă.

— De ce să nu-i ieşim înainte amândoi în acelaşi timp?

— Pentru că l-am scăpa iar. El se află cu oamenii săi mai sus de aici şi, când va sosi, dă de urmele noastre. Crezi că e prost să vină după noi?

— Dar dacă vrea să-l salveze pe tatăl său trebuie s-o facă.

— Ei, aş! Siguranţa lui îi este mai preţioasă decât viaţa oricui, chiar şi a tatălui său. Ţi-am povestit doar ce mi-a spus în privinţa asta. Poate că o să-şi trimită oamenii împotriva noastră, iar el o să caute să se pună frumuşel la adăpost pe undeva. Sau, ceea ce e şi mai grav, o să se slujească de vreun vicleşug pe care nici noi nu îl bănuim şi care ne poate pune în mare primejdie.

— Aşadar, ce-i de făcut? Dacă apucă să atace convoiul nostru?

— Despre asta să nu ai nici o grijă, fiindcă voi fi şi eu pe acolo. Mai am însă şi un alt plan. Adeseori am izbutit mai lesne prin şiretlic decât cu arma în mână, ai avut şi tu dovada. De aceea voi încerca şi de astă dată — cu îngăduinţa ta fireşte; dacă nu se face vreo greşeală sunt sigur de izbândă

— Ce ai de gând să faci?

— Să-i pun o capcană în care să nu se poate să nu se prindă. Când cunoşti bine câmpul de luptă, nu dai niciodată greş. Dacă un general ştie să-şi atragă vrăjmaşul la locul unde totul e pregătit să-l primească, chiar dacă forţele nu sunt egale, biruinţa e sigură. Dacă îi ieşi înainte la câmp liber, nu poţi şti unde îl găseşti şi cum va decurge lupta. Ca să ne ferim de asta, vom hotărî un loc unde să-l aşteptăm.

— De, numai să vină!

— Vine, n-avea grijă...

— Ştii un loc anume pentru scopul nostru?

— Da, şi încă unul foarte bun. Trebuie să fie, bineînţeles, cât mai în drumul convoiului nostru, drum pe care îl va lua, probabil, şi Ibn Asl. Djebelul Araş Qol e cel mai potrivit pe care îl ştiu eu. Ai fost vreodată pe acolo?

— Da, de cinci ori până acum. Am cutreierat toate împrejurimile.

— Cu atât mai bine, nu mai e nevoie să te duc acolo, ca să-ţi arăt locul ochit. Sunt două maijehe, două mlaştini legate între ele de un braţ al Nilului. Cea de la nord e mai mare decât acea de la sud. Le cunoşti?

— Da. Cea mare se numeşte *maijeh el humma*[6], celeilalte nu ştiu cum îi zice.

— La cea dintâi m-am gândit. Se prelungeşte până departe, ca o fâşie lată la poalele muntelui. Îţi trebuie mai bine de patru ceasuri ca s-o străbaţi de la un cap la altul. Cam pe la mijlocul ei e un fel de baltă care pătrunde adânc în munte. Apa e acoperită cu *omm sufah* şi mărginită de copaci înalţi numiţi *gaful*[7]. Asta m-a mirat foarte mult de aceea mi-a rămas în minte — căci aceşti copaci nu cresc de obicei atât de înalţi.

— Îi ştiu şi eu. Mireasma lor plăcută se răspândeşte până departe şi mai acoperă puţin, mirosul mlaştinii. Cu piciorul poţi trece lesne pe acolo, dar un călăreţ trebuie să fie cu mare băgare de seamă, fiindcă poteca e tare îngustă şi stânca se ridică aproape dreaptă deasupra smârcului. Mulţi au pierit pe poteca asta primejdioasă. De aceea i se zice *darb el musibi*[8].

— Aşa e. Aici va fi şi pieirea lui Ibn Asl.

— Cum vrei să-l ademeneşti acolo?

— Nu ştiu încă, dar sunt sigur că va veni. Poteca se află pe malul răsăritean; îl cunoşti tu şi pe cel apusean?

— Tot atât de bine ca şi pe celălalt.

— Atunci ştii pădurea aceea deasă de hegelik, care se află la capătul ei sudic?

— Da. Desişul e de nepătruns din pricina tufelor de nabak care cresc între copaci.

— E foarte prielnic pentru un ascunziş.

— Adică acolo vrei să-l aşteptăm pe Ibn Asl!

— Da. Şi acum vine principalul pentru tine, emirule. Ia bine seama la ce ai de făcut. Porneşti imediat după ce te vei înapoia la Hegasi, nu însă înainte de a căuta să vorbeşti cu şeicul el Beled.

— Câinele ăla, pe care o să-l învăţ eu minte!

— Mai târziu, nu acum. Deocamdată fii cât se poate de prietenos cu el şi prefă-te că ai toată încrederea în devotamentul lui. Îi vei spune că ai căutat aici negustori de sclavi, dar n-ai găsit, fiindcă Ibn Asl te-a păcălit.

— Acesta trebuie să se afle probabil la Khartoum, de aceea te duci imediat acolo, ca să-l prinzi şi să-l pedepseşti pentru fărădelegile şi obrăznicia lui.

— Ce nevoie am să-i spun toate astea şeicului?

— Mai mare decât îţi închipui tu. El va fi acela care îi va întinde cursa banditului, fără să bănuiască măcar. E aliatul lui şi Ibn Asl se va duce într-ascuns la el sau, dacă nu, va trimite pe cineva să cerceteze unde te afli şi cum stau lucrurile. Şeicul o să-i răspundă că te-ai întors la Khartoum, aşa că Ibn Asl se va crede deocamdată în siguranţă.

— Dinspre mine da, dar dinspre partea ta?

— Şi dinspre mine, căci voi vorbi şi eu cu şeicul. Tu *te* înapoiezi acum pe jos la Hegasi; caută să nu te vadă nimeni. De aceea te-am rugat să-ţi scoţi uniforma şi să te îmbraci civil, ca să nu fii recunoscut de departe. După ce vei pleca tu din Hegasi, vin şi eu cu Ben Nil acolo.

— Cum o să ştii că am plecat?

— Treaba mea! Aşadar, cum sosesc, mă duc să-l vizitez pe şeic. Îi spun că vin de la maijeh şi îi povestesc ce s-a întâmplat pe acolo.

— Îi spui şi cine eşti cu adevărat?

— Fireşte! Tot o s-o afle el pe urmă de la Ibn Asl — dacă n-o fi ştiind chiar de pe acum. Dacă l-aş minţi în privinţa asta, n-ar crede nici celelalte spuse ale mele şi asta mi-ar zădărnici pianul. O să mă prefac că am deplină încredere în el. În calitatea lui de şeic este capul satului şi persoană oficială, căreia vin să-i cer concursul, îi las în grijă barca, spunându-i că vei trimite tu mai târziu pe cineva s-o ia.

— Zici că te întorci cu Ben Nil la Hegasi; va afla însă că a fost şi Abu en Nil cu tine. Cum o să-i explici lipsa acestuia?

— O, despre partea asta, n-avea nici q grijă! O să-i spun că a căzut în apă când să se urce în barcă, şi că dacă n-a pus Ibn Asl mâna îndată pe el, îl vor fi mâncat crocodilii!

— Pentru ce îl laşi pe bătrân cu noi? Ia-l cu tine.

— Nu pot. N-am decât două cămile de călărie la Hegasi.

— Şi tu încotro o să-i spui că te duci?

— Să ies înaintea caravanei noastre. Am venit numai să-ţi dau de veste ţie despre primejdia care te ameninţă şi, acum când te ştiu salvat, mă întorc la ai mei. E o lovitură care nădăjduiesc să nu dea greş. Negreşit că Ibn Asl e furios că i-am alunecat iar printre degete; o să iasă înaintea caravanei noastre ca să-i elibereze pe prizonieri, ceea ce va fi pierzania lui.

— Toate bune, dar parcă spuneai tu singur că, deocamdată, nu ştii cum o să-l atragi în cursă.

— Acum însă ştiu. Aduc vorba cu şeicul el Beled despre mlaştinile de la djebelul Araş Qol şi o să-i spun aşa: am cruţat viaţa acestor ticăloşi, deşi

meritau de o sută de ori moartea, dar după cele ce s-au petrecut în urmă, nu. mai vreau să ştiu de nimic şi voi fi fără îndurare. Au vrut să mă schingiuiască în chipul cel mai groaznic, de aceea toţi nemernicii ăştia trebuie să moară. O să-i duc pe prizonierii aflaţi în puterea mea la djebelul Araş Qol şi o să-i arunc în maijehul el Humma. Fii tu sigur că îndată ce va auzi Ibn Asl, o să se ducă acolo să ne aştepte, să-şi salveze oamenii. Tu ce crezi?

— Cred că ai dreptate, numai că nu pricep cum o să faci să-l biruim.

— Asta s-o lăsăm în seama împrejurărilor. El o s-ajungă înaintea noastră acolo şi o să cerceteze cu băgare de seamă locul. Dacă nu-i prost, o să-i vină şi lui în gând acelaşi lucru ce mi-a venit şi mie, adică să-mi întindă cursa pe care i-o pregătesc eu lui. O să vrea să mă prindă din faţă şi din spate, pe când eu mă voi afla pe poteca dintre stâncă şi apă. Reuşeşte? Sunt, după cum va crede el, pierdut.

— Şi tu te laşi prins în cursă?

— Poate că da, dar numai ca să-l atrag pe el. Tu porneşti cu vasul tău de la Hegasi, şi, când ajungi în preajma djebelului Araş Qol, îl piteşti undeva. Laşi câţiva oameni să-l păzească, pe urmă îi iei pe ceilalţi şi te îndrepţi spre ostrovul el Humma şi te ascunzi cu ei în pădurea de hegelik despre care ţi-am vorbit. Aştepţi acolo pe Ibn Asl. Se prea poate să sosesc eu înaintea lui; în orice caz dacă mai am timp., vin să-ţi dau ultimele instrucţiuni Pentru că nu se ştie însă ce se poate întâmpla, o să-ţi spun de pe acum ce ai de făcut. Îndată ce vei auzi împuşcături, vei şti că mă aflu — venind dinspre nord — la locul de luptă şi am fost atacat de Ibn Asl, care va fi sosit dinspre sud. Ne vom găsi amândoi pe poteca aceea îngustă dintre munte şi apă. Ieşiţi repede din pădure, ca să-i vii în spate. Se va afla atunci între două focuri: de fugit n-are pe unde, aşa că va fi silit să se predea sau să-şi caute scăparea pe smârcul acoperit de Înşelătorul *omm sufah,* unde îşi va găsi mormântul.

— Effendi, planul tău e minunat. Mă gândesc însă că n-ai decât douăzeci de oameni cu tine.

— Dacă voi avea trebuinţă de mai mulţi, mai iau şi dintr-ai tăi.

— Numai să mai ai când!

— Poate să ai şi tu dreptate, nu zile...

— Şi apoi mai e ceva. Trebuie să păziţi prizonierii. Câţi inşi îţi mai rămân pentru luptă? Cu atât mai mult, cu cât e de aşteptat ca Ibn Asl să lase oameni şi, la capătul celălalt al potecii, adică la intrarea ei. Tu plănuieşti să-l încolţeşti din două părţi acelaşi lucru îl va face şi el cu tine.

— Despre asta sunt sigur, cu atât mai mult cu cât vreme va avea destulă. Dar, deoarece mă aştept la aşa ceva, voi şti să iau măsuri. Te-aş ruga, deci, să-mi mai trimiţi vreo douăzeci de oameni de-ai tăi.

— Unde să ţi-i trimit?

— În primul rând să facă aşa ca să nu fie văzuţi de nimeni, dar să-i pot găsi lesne. Cunosc eu un loc potrivit pentru acest scop. E în partea de nord a djebelului Araş Qol. Un pârâiaş secat duce sus în deal. După ce ai

mers vreo cinci minute pe el, dai de un fel de vâlcea acoperită cu tufe dese.

— Cunosc vâlceaua. Am umblat odată pe acolo după apă de băut.

— Nu se găseşte, fiindcă după ploaie apa se scurge îndată în maijeh şi puţina care rămâne miroase şi e rea la gust. Îmi pare bine că ai fost pe acolo şi cunoşti locul. Voi aştepta soldaţii în vâlcea.

— Când vrei să fie acolo?

— Nu-i bine să sosească cu mult înaintea mea, pentru că s-ar putea să-i simtă Ibn Asl. După cum socotesc eu, trebuie să dau chiar astăzi de ai noştri.

— Cu neputinţă! Au de făcut cinci zile de drum şi astăzi e abia a treia.

— Nu uita că Oram le-a scăpat şi-şi vor fi zis că s-a dus de-a dreptul la Ibn Asl să-i comunice cele întâmplate. De aceea se vor grăbi, aşa că nu vor face mai mult de patru zile. Astă seară vor fi deci cale de o zi de aici şi mă voi întâlni cu ei în drum. Mâine dimineaţă pornim apoi cu toţii spre Araş Qol; nu ne vom duce însă până acolo, ci ne vom opri undeva, să poposim peste noapte. Atacul vreau să-l dau la lumina zilei, nu pe întuneric, adică poimâine dimineaţă. Poate că voi veni să te văd în cursul nopţii. În orice caz, dacă vezi că n-am venit până la un ceas după miezul nopţii, trimite-mi douăzeci de oameni unde ţi-am spus. Cum voi sosi, dau semnalul. Acesta va fi hohotitul unei hiene. Îl voi repeta când voi ajunge la marginea pădurii. Santinela pe care o vei pune tu acolo să ştie că sunt eu şi să mă ducă la tine. Acum ţi-am spus tot ce aveam de spus. Ai ceva de adăugat?

— Nu. Eu mă duc. Înainte însă de a pleca, îngăduie-mi, effendi, să-ţi mul...

— Nu acum, dragul meu. Dacă vrei să-mi ţii un discurs întreg drept mulţumire pentru salvarea ta, fă-o mai târziu. Deocamdată sunt altele mai importante la ordinea zilei. Sper să ne revedem în curând şi cu inima mai uşoară decât în clipa de faţă, când ne ameninţă atâtea primejdii, din care totuşi sper că vom scăpa cu bine.

Ne strânse, mie şi lui Ben Nil, mâinile, cu căldură, apoi plecă. Am aşteptat până am crezut noi că a ajuns la Hegasi, pe urmă ne-am urcat în barcă, am trecut pe malul celălalt şi am ascuns barca în păpuriş. Am luat-o pe urmă pe jos, devale, spre Hegasi. Ne-am oprit exact în dreptul satului. „Vulturul" se afla încă în port, dar după vreun ceas îi văzurăm pe marinari întinzând pânzele şi corabia porni spre nord.

După ce se îndepărtă bine, trecurăm şi noi râul cu barca. Ben Nil fusese de faţă la convorbirea mea cu emirul, aşa că nu mai era nevoie să-i spun ce are de făcut. Ardea şi el de nerăbdare, ca şi mine, să-i plătim lui Ibn Asl cu vârf şi îndesat purtarea lui din ajun faţă de noi.

Principalul era acum să-l găsim pe şeicul el Beled acasă. Dorinţa ni se împlini mai curând decât credeam, căci îl văzurăm stând pe ponton şi privind curios la barca noastră. Abia apucarăm să tragem la mal că şi veni spre noi cu mâna întinsă.

— *Sallam aaleikum,* zise el, cu glas prietenos. Ce, v-aţi şi întors?

Parcă era vorba să vă duceţi cu „Şopârla” la Faşoda? Cămilele vi le puteaţi lua mai târziu, la înapoiere.

— Foarte mulţumesc! Până la Faşoda faci zece zile de aici şi n-aveam de gând să lipsim atât, deşi era cât pe ce să nu ne mai întoarcem în vecii vecilor.

— Cum aşa?

— Şeicul îşi dădea osteneala să pară cât mai nepăsător, dar trăsăturile chipului său erau foarte încordate.

— O sa-ţi povestesc îndată ce s-a întâmplat; să ne dăm însă mai la o parte, ca să nu ne audă şi alţii.

— Mă faci curios, stăpâne, zise el, deşi nu ştiu cum de s-a putut întâmpla ceva mai de seamă într-un sat atât de păcătos ca Hegasi.

— Stai că o să auzi numaidecât. Îl cunoşti pe omul căruia i-ai împrumutat caii?

— Prea puţin. Zicea, că face parte din oamenii „Şopârlei”, ancorată la insula Hassaniah.

— Ştii tu ce fel de corabie e asta?

— O corabie de comerţ din Berber — după câte mi-a spus el.

— Nu l-ai întrebat a cui e?

— La ce? Ce-mi pasă mie! Eu nu sunt aici căpitanul, nici paznicul portului. Şi apoi, nu văd de ce să-mi încarc mintea cu numele tuturor vaselor care trec pe aici.

— Ai dreptate. Îmi pare însă rău că n-ai acest obicei, fiindcă ne-ai fi ferit de o mare primejdie, din care cu greu am scăpat.

— Zău? întrebă el cu o spaimă prefăcută. *Allah'l Allah!* V-aţi aflat într-adevăr într-o astfel de primejdie?

— Şi încă ce primejdie! Află că „Şopârla” e corabia celui mai mare vânător de sclavi şi criminal din câţi există pe faţa pământului. Nu ghiceşti despre cine e vorba?

— Nu ştiu dacă am ghicit sau nu, dar pe cât ştiu, cel mai grozav dintre toţi e Ibn Asl, arde-l-ar focul gheenei! Nu cred însă că ăsta ar fi îndrăznit să se arate pe aici.

— Uite c-a îndrăznit.

— Adevărat, adevărat? *Allah!* Să fi ştiut, puneam tot satul în picioare, ca să-l prindem şi să-l dăm pe mâna reissului effendina.

— Îl cunoşti pe acesta?

— Cum să nu-l cunosc! Nu e nici un ceas de când am stat de vorbă cu el.

— Ce, a fost pe aici? m-am prefăcut eu foarte surprins.

— Chiar azi. Ieri a fost la Hassaniah.

— Adică, după ce-am plecat noi. *Allah* fie lăudat în vecii vecilor. Aşadar, tot am izbutit să-l salvăm. Nu credeam că o să fie atât de nechibzuit să vină. Vroiau să-l atragă într-o cursă, ca să-l omoare.

— Stăpâne, mă sperii! Mi-a îngheţat sângele în vene! Să-l atragă pe reissul effendina — ţie-i *Allah* zilele! — într-o cursă şi să-l omoare! Cine e

nemernicul care…

— Ibn Asl.

— E cu putinţă? Nu-mi vine să cred... Spune-mi şi mie cum a fost, rogu-te...

— Aş vrea mai întâi să aflu dacă ştii cine sunt eu.

— De unde? Nu te-am văzut încă niciodată şi nici nu ştiu măcar cum te cheamă.

— Sunt un effendi din ţara creştinilor şi prieten cu reissul effendina, care...

— *Allah*, *Allah*, *Allah!* mă întrerupse el, privindu-mă cu frică şi mirare. Atunci tu eşti effendi ăla străin, care a scăpat atâţia sclavi din mâinile...

Îşi, curmă vorba, dându-şi seama că-l luase gura pe dinainte şi spusese ceva ce n-ar fi trebuit, căci trebuia să pară că nu ştie nimic despre mine. M-am prefăcut că n-am băgat de seamă şi am continuat:

— Aşadar, ai mai auzit de mine; îmi pare foarte bine, fiindcă nu mai e nevoie să-ţi dau prea multe lămuriri. Ştii deci că l-am ajutat puţin pe reissul effendina să-şi împlinească sarcina care i-a fost încredinţată.

— Puţin? Effendi, ceea ce ai izbutit tu, n-ar fi fost în stare s-o facă emirul.

— Înţelegi atunci ce gânduri de răzbunare nutreşte Ibn Asl împotriva mea.

— Grozave! Cred că te urăşte şi mai mult decât pe reissul effendina.

— Asta aşa e! M-am încredinţat în mai multe rânduri şi ieri şi mai mult încă. Stai să-ţi povestesc.

Şi i-am povestit din întâmplările din trecut atât cât am crezut de cuviinţă, dar pe cea din ajun până în cele mai mici amănunte. Fireşte că nu i-am pomenit nimic despre întâlnirea mea cu reissul effendina. Arabul părea din cale-afară de mirat, iar când am sfârşit, strigă cu o indignare prefăcută:

— O, *Allah*, o Profet al Profeţilor. E cu putinţă aşa ceva? Effendi, eşti creştin, dar *Allah* te-a binecuvântat pesemne cu harul lui, altminteri n-ai fi scăpat din ghearele acestor hiene lacome de sânge. Unde e însă Abu en Nil? Nu-l văd cu tine, deşi spui că se afla şi el pe corabie.

— S-a rostogolit în apă când a dat să coboare în barcă şi n-am mai avut când să-l scoatem, că ne prindeau bandiţii. Dacă nu l-or fi pescuit ei, apoi l-au mâncat crocodilii, sărmanul.

— Ce nenorocire! Şi zici că aţi sosit chiar acum în Hegasi?

— Da. Am zăbovit cam mult căutându-l pe reissul effendina, despre care bănuiam că e în urmărirea „Şopârlei”.

— De ca s-o urmărească? Nici n-a bănuit măcar. Crede că Ibn Asl l-a ademenit într-adins încoace, în vreme ce el stă frumuşel în Khartoum şi-şi face trebuşoarele, de pe urma cărora adună bani la chimir.

— Cine ţi-a spus asta?

— Emirul însuşi.

— Unde e acum?

— S-a întors în Khartoum.

— Hm... asta nu-mi convine defel. Ce mă fac eu cu barca luată de la Ibn Asl? I se cuvine lui şi acum am rămas cu ea pe cap.

— Dacă ai de gând să te duci de aici la Khartoum, n-ai decât s-o legi de corabia cu care faci călătoria şi să l-o predai acolo.

— Nu merge, fiindcă nu mă duc la Khartoum. Trebuie să ies înaintea convoiului de soldaţi care vin cu prizonierii.

— Atunci lasă barca aici şi o trimit eu reissului. Cred că poţi avea încredere în mine.

— Vai de mine, te îndoieşti de aşa ceva? Eşti doar cel mai mare aici în sat. Ţi-aş încredinţa şi o avere întreagă. Ştii ce? Uite, las barca în grija ta, dar nu e nevoie s-o trimiţi la Khartoum. O să şi-o ia emirul singur, când o mai veni pe aici.

— Când?

— Nu ştiu, căci nu mi-a spus. Cred însă că n-o să treacă mult. Pesemne că-l urmăreşte pe Ibn Asl, care trebuie să fie în drum spre Faşoda, poate şi mai departe, unde s-o fi dus la vreo vânătoare de sclavi. Ar fi cam greu să se ducă tocmai acolo după el, dar o să-l aşteptăm la întoarcere, ca să-l prindem, să-i luăm „marfa" şi să ne răfuim cu el. O s-o păţească, nemernicul, la fel ca tată-său, Abd *Asl.*

— Cum, îl aşteaptă şi pe acesta vreo pedeapsă?

— Mai întrebi?

— Ce anume?

— Moartea! Aş fi putut să-i împuşc pe toţi ca pe nişte câini turbaţi, cum a făcut-o emirul la Wadi el Berd cu ceilalţi tovarăşi ai lor, dar am fost prea îngăduitor şi i-am cruţat, ca să-i predau emirului. Acum mi-am luat însă seama, mai ales că reissul effendina mi-a dat împuternicirea să fac ce vreau cu ei.

— Cum, ţi-a dat el drept de viaţă şi de moarte asupra lor, când numai kedivul e în drept s-o facă?

— Da, căci împuternicirea kedivului o poate trece cui vrea. Numai pe calea asta se poate ajunge mai repede la ţintă, adică să se stârpească odată pentru totdeauna vânătorii de sclavi din tot cuprinsul ţării.

— Nu zic că şi aşa n-ar fi bine, dar nu te gândeşti la răspunderea pe care ţi-o iei?

— Sunt la fel de răspunzător pentru toate fărădelegile pe care le vor mai face ticăloşii ăştia de-acum înainte, dacă îi las în viaţă. Nu cumva ţi-e milă de ei?

— Effendi, ce întrebare! Cu cât vor fi stârpiţi mai curând, cu atât mai mare îmi va fi bucuria. V-aş ajuta cu dragă inimă dacă aş putea.

— N-ai cum. Ia gândeşte-te ce-au vrut nemernicii să facă! Vroiau să-mi împuşte soldaţii până la cel din urmă şi pe mine să mă pună la chinuri groaznice. Şi cu toate astea, eu tot i-am cruţat. Acum însă, când am scăpat cu atâta greutate de la moarte, ar fi să nesocotesc însăşi viaţa mea dacă nu i-aş pedepsi fără milă.

— Vrei să-i judeci aici în Hegasi?

— Nici n-au să vadă Hegasi cu ochii.

— Atunci unde? Effendi, să nu crezi că te întreb din altă pricină, dar nelegiuirile ticăloşilor ăstora m-au scos şi pe mine din fire şi aş vrea să ştiu cât de aspră o să le fie pedeapsa.

— Înţeleg; de altminteri nici nu vreau să fac o taină faţă de tine din cele ce am de gând. Cunoşti tu djebelul Araş Qol?

— Cum să nu! Am fost doar adeseori pe-acolo.

— Şi maijeh el Humma?

— Şi.

— Se găsesc mulţi crocodili acolo?

— Sumedenie! Mai ales în balta care intră adânc în munte.

— Nu-i aşa că poteca e foarte îngustă?

— Da. Pe de o parte se ridică stâncile drepte şi netede, iar pe cealaltă balta acoperită de *omm sufah,* în care mişună crocodilii. Poteca e plină de bolovani, aşa că nu poţi trece călare pe ea. Dacă vrei să nu cazi în baltă, trebuie să descaleci şi să-ţi duci cămila de căpăstru.

— Ştiu. Alt loc mai prielnic pentru cele ce am eu de gând nici că se poate.

Şeicul el Beled tresări speriat.

— Acolo vrei să ţii judecata? întreba cu glas tremurat. O, effendi, o să fie ceva grozav!

— Fiecare cum îşi aşterne, aşa doarme. Şi apoi, ceea ce îmi hotărâseră ei mie era şi mai grozav. Vroiau să-mi smulgă unghiile cu cleştele, pe urmă să mă ciopârţească în bucăţi, mădular după mădular. Eu sunt mai omenos, îi arunc în baltă şi în câteva clipe i-au înghiţit crocodilii. Care moarte e mai cumplită, a lor ori aceea pe care mi-o hărăzeau ei mie?

— Asta din urmă, effendi. Şi când o să fie judecata?

— Poimâine dimineaţă, la un ceas după rugăciunea răsăritului soarelui, vom fi la djebelul Araş Qol, deci la mlaştina morţii.

— Cum sosiţi îi aruncaţi în baltă?

— Da.

— De aici când porneşti, effendi?

— Chiar acum, îndată. Mă duc să-mi iau Cămilele. M-a însoţit la omul unde le lăsasem, am plătit nimica toată pentru întreţinerea lor, apoi am coborât la râu să le adăpăm. Ne întorseserăm pe urmă cu ele iar în sat şi, tocmai mă pregăteam să strâng chinga *şeii,* când l-am auzit pe Ben Nil zicându-mi:

— Ia te uită colo, effendi!

Arătă cu mâna spre câmpie, unde se vedea un călăreţ venind în goană. Deşi era încă departe, l-am recunoscut numaidecât. Era Oram, vânătorul de sclavi, care scăpase de sub paza soldaţilor mei şi-i dusese vestea lui Ibn Asl. Ben Nil îl recunoscu şi el, căci ridică în sus degetul şi zise:

— Ia seama, effendi!

Şeicul îl auzi. De aceea am răspuns cu o nepăsare prefăcută:

— Să iau seama? La ce? De când cu păţaniile tale, vezi primejdia pretutindeni. Omul acela e un călător ca şi noi. Hai, încalecă şi la drum!

Tânărul nu mai zise nimic, dar se uită oarecum uluit la mine. I-am întins şeicului mâna, luându-mi rămas-bun de la el. Arabul se ploconi adânc şi-mi ură:

— *Allah jihfazac* — Dumnezeu să te apere! Te mai întorci pe aici după judecată?

— Aşa cred. Să ne vedem sănătoşi şi *Allah* să te blagoslovească din belşug.

O luarăm înspre apus, pe când Oram venea dinspre sud. Când ne zări, întoarse cămila vrând să se depărteze, dar, văzând că am plecat, se opri în loc, apoi o luă iar spre sat.

— Nu te înţeleg effendi, zise Ben Nil, dând din cap. Călăreţul era Oram şi venea pesemne de la Ibn Asl.

— Fireşte!

— De ce n-ai stat să-l aştepţi şi să pui mâna pe el?

— Uiţi, pesemne, că Ibn Asl trebuie să afle tot ce am vorbit eu cu şeicul. Cine altul poate să i-o spună decât Oram, aşa că am toate motivele să mă bucur că a venit. Când va auzi Ibn Asl unde vreau să mă duc, fii sigur că o să alerge la djebelul Araş Qol, cu gândul să mă prindă. De astă dată nu-mi mai scapă, fii pe pace.

— Bine-ar fi să fie aşa! Numai că ne-am întâlni într-adevăr cu soldaţii, noştri...

— Despre asta nu încape nici cea mai mică îndoială. Vezi tu dunga asta în iarbă?

— Da. E o urmă. Dar a cui să fie?

— A lui Oram. S-a luat probabil după a noastră şi soldaţii după a lui. Dacă mergem drept înainte, nu se poate să nu dăm de ei. Zoreşte cămila la drum. Cu cât îi vom găsi mai curând, cu atât mai bine.

Cămilele noastre se odihniseră, aşa că erau voioase sa le lăsăm frâul liber şi să poată alerga în voie. La vremea prânzului făcurăm un scurt popas, apoi pornirăm mai departe. Urmele erau acum aproape şterse, dar ochiul meu deprins cu astfel de lucruri le deosebea totuşi. Ben Nil însă nu. Era deci de aşteptat ca nici soldaţii să nu le fi văzut şi să se abată din cale. Ce era de făcut? La dreapta noastră se afla o fântână; i se zicea Bir Safi — adică apa limpede. Fessarul, călăuza noastră, o cunoştea şi-i dusese probabil pe soldaţi acolo. O luarăm deci în direcţia aceea, nădăjduind că vom ajunge la fântână încă înainte de a apune soarele.

Presupunerile mele nu m-au înşelat. Soarele nu ajunsese încă la asfinţit când zărirăm copaci şi tufe în depărtare; era Bir Safi. Curând desluşirăm şi oameni, forfotind de colo până colo. Era caravana noastră.

— Ce-o să zică Abd Asl când ne-o vedea! zise Ben Nil, vesel.

— Şi fachirul el Fukara, care vrea s-ajungă mahdi!

— Îşi vor fi închipuit că ne-am prăpădit amândoi. Lua-i-ar dracu să-i ia! Să fi ştiut ce ne aşteaptă la insula Hassaniah, nu-l cruţam eu pe bătrân,

fii pe pace.

— Nădăjduiesc că n-o să te apuci acum să-l omori.

— Nu te teme, effendi. Şacalul ăsta împuţit nu merită să-mi murdăresc mâinile pentru el.

Ajunserăm atât de aproape de fântână, încât ne zăriră şi cei de acolo.

— Vine effendi! strigă cineva.

— Effendi, effendi! Şi Ben Nil! Vine effendi! Lăudat fie *Allah!* Vin, vin! strigau zeci de glasuri.

Alergară toţi în întâmpinarea noastră. A trebuit să descălecăm şi să strângem mâinile care ni se întindeau. Se făcuse o gălăgie de nu se mai înţelegea om cu om. Bucuria lor mă măgulea şi-mi făcea plăcere. Nici reissul effendina să fi venit, n-ar fi fost primit cu mai mult alai.

Ne zoreau toţi din toate părţile să povestim ce ni se întâmplase. Şezurăm jos şi gradatul căruia îi încredinţasem comanda trupei îşi dădu raportul.

— Totul a fost în regulă, effendi, începu el. Numai un singur lucru ne-a mâhnit. Lipseşte unul din prizonieri: Oram. Şi-a rupt legăturile, a furat o cămilă şi a...

— Fugit, adăugă Ben Nil.

— Aşa e. De unde ştiţi?

— L-am văzut cu ochii noştri.

— Unde?

— Lasă că o să vă spunem noi mai pe urmă. Acum aş vrea să ştiu dacă prizonierii sunt destul de bine legaţi, l-am întrebat eu.

— De când ne-a fugit ticălosul ăla de Oram, nu mai scapă nici unul. Nădăjduiesc că nu eşti supărat pe noi, effendi, erai doar şi tu de faţă când i-am legat.

— Părerea mea e că dacă îl păzeaţi mai bine, nu reuşea să fugă. Pesemne că aţi adormit cu toţii.

— Nu, effendi; făceam cu schimbul. Eu zic că ticălosul ăla umblă cu farmece şi ştie să se facă nevăzut.

— Pesemne că farmecele astea nu-i folosesc faţă de noi, fiindcă l-am văzut cum mă vezi şi te văd. În sfârşit, ce-a fost, a fost... Ba aş putea zice că fuga lui mă bucură chiar. Nădăjduiesc să trag foloase de pe urma ei.

— Cum asta?

— Mai mult încă: ne-ar fi fost uşor să-l prindem astăzi, dar l-am lăsat într-adins în pace, fiindcă ne va fi mai de folos liber decât prizonier.

Bătrânul Abd Asl izbucni în hohote de râs şi strigă batjocoritor:

— Te lauzi! Minţi, ca să ne înspăimânţi. Degeaba, nu se prinde! Dacă îl vedeaţi voi pe Oram, nu-l lăsaţi să plece.

— Capul tău e un izvor de înţelepciune, o tu, prea cucernice fachir! i-am răspuns eu foarte serios.

— Ştii şi unde s-a dus? mă întrebă el râzând.

— La Ibn Asl, fireşte.

— Nu cumva vei fi vrând să spui că l-ai văzut şi pe fecioru-meu?

— Mai mult încă: am fost chiar la el pe corabie şi am stat multă vreme de vorbă împreună.

— Minţi, minţi cu neruşinare.

— Ia seama cum vorbeşti; altminteri pun acum să te biciuiască până la sânge. Când e cineva în situaţia ta, trebuie să fie cuviincios.

— Ne ceri să fim cuviincioşi, zise acum şi fachirul el Fukara, dar cuviincios te porţi tu cu noi, ca să ne pretinzi una ca asta?

— Mă port cu voi aşa după cum meritaţi.

— Eu nu v-am făcut nimic. Am fost oaspetele vostru şi ai pus să mă lege ca pe un tâlhar. E o îndrăzneală de neiertat.

— Te-am poftit noi? Spus-am eu cuvântul „daif" (oaspete) când ai venit? Sau „habakel", „wasahlan" ori „marhaba" (urări de bun venit).

— Nu, dar am mâncat la masa voastră.

— Şi te-ai îndepărtat îndată. Ţi-am scăpat viaţa, după cum trebuie să recunoşti tu însuţi, ceea ce nu te-a împiedicat să vrei pe urmă să ne vinzi lui Ibn Asl.

— Dovedeşte că e adevărat,

— Destul că ştiu — mai bună dovadă nu-mi trebuie. Din pricina nerecunoştinţei tale eşti acum legat şi, dacă nu-ţi place, ceartă-te pe tine, nu pe noi.

— Daţi-mi drumul, altminteri chem blestemul lui *Allah* asupra ta,

— *Allah* o să schimbe blestemul în binecuvântare.

— Şi pe al Profetului!

— Prea puţin îmi pasă mie de Profetul tău.

— O să-ţi schimbi curând gândul şi o să te zvârcoleşti în ţărână la picioarele mele, când vei şti ce puteri îmi sunt hărăzite...

— Deocamdată puterea e în mâna mea — mai ales asupră-ţi. Cât pentru aceea pe care o vei avea mai târziu, întrebuinţeaz-o asupra haremului sau a câinilor tăi. Şi acum, fă bunătatea şi-ţi stăpâneşte gura, altminteri o păţeşti. N-am poftă să mă las batjocorit de un nemernic care nesocoteşte într-atât poruncile religiei lui încât e în stare să-l trădeze chiar şi pe omul care l-a scăpat de la moarte şi căruia îi e dator recunoştinţă.

— Bine. Uite tac, dar o să vină în curând vremea să vorbesc şi milioane de oameni vor tremura la glasul meu, iar tu te vei târî, gudurându-te, la picioarele mele.

Înţelese pesemne că, e mai bine pentru el să tacă. Abd Asl nu-şi putea stăpâni însă curiozitatea să afle ce făcusem cât am lipsit şi pe unde fusesem. Crezuse că mă dusesem la pierzanie şi acum mă vedea bun-zdravăn înaintea lui. Cum de scăpasem teafăr din mâinile tovarăşilor iui? Vroia şi trebuia să aibă explicaţia şi, în loc s-aştepte să spun eu, adăugă la vorbele fachirului el Fukara:

— Da, te vei tăvăli în ţărână şi înaintea mea. Habar n-ai ce primejdii te pândesc! O să vină feciorul meu să te facă praf, cum l-a făcut şi pe reissul effendina.

— Pe ăsta da, l-a făcut într-adevăr praf, am răspuns, prefăcându-mă

mâhnit.

— Da? *Hamdulillah,* slavă lui *Allah!* strigă ei cu bucurie. A izbutit! Duşmanii sunt zdrobiţi şi am scăpat de el pentru totdeauna.

— Zdrobiţi? Nu, au fost arşi de vii.

— Am reuşit, am reuşit! Auziţi voi, prieteni drept-credincioşi, planul nostru a izbutit! Vă spuneam eu...

— Sufletul meu ardea de nerăbdare să ştie. Acum diavolul ăla mare cu soldaţii lui sunt prefăcuţi în cenuşă şi tartorul ăsta al lor nu mai are nici o putere, aşa că trebuie să ne dea drumul... astăzi chiar, altminteri îl aşteaptă o moarte cumplită, o moarte...

— Mai domol, că ai greşit socoteala, i-am curmat foarte liniştit potopul de vorbe.

— Să greşesc? Tu te înşeli, nu eu, strigă el cu însufleţire. Feciorul meu, viteazul vitejilor, temutul între temuţi, grozavul şi nebiruitul Ibn Asl l-a nimicit pe reissul effendina şi vine să ne mântuie din ghearele nemernicilor ăstora! Vai şi-amar de voi dacă vă veţi atinge de-un fir de păr din capul nostru! Toate chinurile şi schingiuirile pe care şi le poate închipui o minte omenească o să le îndurați voi şi o să urlaţi cum urlă păcătoşii din fundul iadului în cazanele cu smoală clocotită. Liber... vreau să fiu liber acum, îndată! Dă-ţi seama de neputinţa ta... vezi-te cât eşti de caraghios, effendi... Dă-ne drumul şi fugi cât te ţin picioarele, că vine prăpădul peste tine, ca leul peste oaia care nu mai poate scăpa din ghearele lui.

— Că nu sunt oaie şi nu fug dinaintea leului, ai avut şi tu prilejul să te încredinţezi. N-are decât să vină prea cinstitul tău fiu şi o să vadă el cum ştiu eu să-l întâmpin.

— O să te ardă şi pe tine de viu, cum l-a ars pe emir cu toţi ai lui.

— E uşor de închipuit impresia pe care o făcură vorbele lui asupra soldaţilor. Cum, emirul şi camarazii lor morţi! Se îngrămădiseră toţi în jurul meu şi întrebările curgeau ca grindina asupra mea. Am poruncit să se facă tăcere, apoi le-am zis:

— Veţi afla îndată totul, vă pot spune însă de la început că puteţi fi liniştiţi. Triumful acestui preacuvios fachir nu va dura mult. Am plecat dintre voi ca să-l scap pe emir, şi când îmi propun eu ceva, mai ales dacă e vorba de ceva atât de important, fiţi siguri că reuşesc. Emirul e în viaţă şi sănătos.

— *Allah* fie lăudat! murmurară ei, răsuflând uşuraţi.

Abd Asl însă strigă:

— Minte! Vrea să ne facă în necaz. Degeaba. Nu ne păcăleşte el pe noi... Aşteptăm din clipă în clipă să vină salvatorul nostru...

— Atunci o s-aşteptaţi până o crăpa fierea în tine, îi răspunse Ben Nil cu ciudă. O s-auzi tu numaidecât ce a făcut effendi ăsta al nostru şi să mai pofteşti şi atunci să *spui* că e un caraghios. Ascultaţi, soldaţi ai emirului, effendi vrea să vă vorbească!

Ochii tuturor erau aţintiţi asupra mea. Deşi era vrem*ea* rugăciunii asfinţitului, nimeni nu se mai gândea la ea. Le-am povestit totul, până în

momentul fugii de pe „Şopârla”. Acolo m-am oprit. Ce avea să urmeze trebuia să rămână deocamdată o taină. Să fi ştiut prizonierii, ar fi putut să-mi zădărnicească prin cine ştie ce mijloc planul. Soldaţii mă zoreau să le povestesc mai departe, dar Ben Nil încercă să-i potolească:

— Tăcere! Pentru azi ajunge. E destul să ştiţi că emirul trăieşte, că am fost pe corabia lui Ibn Asl şi ne-a recunoscut că, deşi avea cu el peste o sută de oameni, am reuşit să fugim. Când ne aflam în barcă la o mică depărtare de el, ne-ar fi fost uşor să-l împuşcăm, dar am fost şi de data asta îngăduitori cu el. Vai şi amar însă de el dacă ne va mai ieşi vreodată în cale!

— Şi pe urmă ce s-a întâmplat? întrebă unul mai curios. Voi ce-aţi făcut? Unde e bunicul tău, cârmaciul, care era cu voi?

— Vrei să ştii mai mult decât poate să-ţi spună buzele mele, dar hai, să-ţi fac hatârul! Ne-am dus cu barca la Hegasi, ne-am luat cămilele de unde le lăsasem şi am venit încoace. Bunicu-meu a rămas la Hegasi, să aştepte întoarcerea noastră.

— Şi reissul effendina unde e?

— Tot acolo. Vrea să-i predăm prizonierii.

— De ce n-a mai trimis încoa câţiva soldaţi de-ai lui?

— Pentru că, nesăţiosule, nu se găseau cămile în sat şi fiindcă ne ştia în stare să transportăm şi singuri javrele de colea. Dar să-l lăsăm pe Abd Asl, cel mai cucernic dintre musulmani şi cea mai păcătoasă javră dintre javre, să se bucure mai departe de bucuria lui prostească.

Deştept băiat şi Ben Nil ăsta! Potolise curiozitatea tuturor, fără să trădeze printr-un singur cuvânt intenţiile noastre. Era mai bine ca deocamdată să nu ştie nici soldaţii cele plănuite de noi. O singură vorbă să fi scăpat vreunul în faţa prizonierilor şi lovitura putea să dea greş.

De altminteri, soldaţii erau foarte bucuroşi că ne aflam iar printre ei. Avuseseră o grea răspundere, de care scăpaseră acum. Bătrânului gradat, sub comanda căruia îi lăsasem, i se luase parcă o piatră de pe inimă. Tot atât de mulţumit era şi fessarul, călăuza noastră, căci orice greşeală s-ar fi răsfrânt şi asupra lui.

Am orânduit schimbul santinelelor şi m-am dus să mă odihnesc puţin. Ben Nil de asemenea, deşi era încă devreme. Nu dormisem noaptea trecută defel şi, eram frânţi de oboseală. În zori m-a trezit rugăciunea de dimineaţă şi, peste puţin timp, pornirăm la drum.

A fost o muncă destul de grea să-i urcăm pe prizonieri pe cămile. Nici unul nu vroia, aşa că la cei mai îndărătnici am fost siliţi să ne slujim de bici.

Deoarece Bir Safi se afla la sud de drumul obişnuit şi cum aveam motivele mele să-l ocolesc, am mers până la amiază tot spre răsărit, apoi am cotit spre miazăzi, ca să ajungem de-a dreptul la djebelul Araş Qol; altminteri ar fi trebuit să sosim dinspre nord-vest. Ştiam că pe acolo urma să vină şeicul el Beled, deci şi Ibn Asl. Se mai putea să le vină în gând să nu aştepte până la ostrov, ci să ne atace chiar înainte, ieşindu-ne în cale. Aşa însă, mă puneam la adăpost de vreo surpriză, Ibn Asl avea pe puţin o sută de oameni cu el, pe când eu numai douăzeci, iar o luptă la câmp deschis ar

fi fost în paguba noastră.

Ca să mă pot orienta, mai întâi am luat-o singur înaintea celorlalţi. Era încă devreme când am zărit în depărtare, la sud, muntele, ca un crâmpei de negură. M-am întors imediat la ai mei să-i opresc deocamdată pe loc. Nu vroiam ca prizonierii să vadă insula; era mai bine să nu, ştie unde se află. Au fost daţi jos de pe cămile, apoi ne-am făcut tabără.

— Soldaţii nu pricepeau de ce mă grăbisem cu popasul, deoarece era încă devreme. M-am gândit că venise momentul să le spun şi lor despre ce e vorba şi să le dau instrucţiunile trebuincioase. Li se dădu prizonierilor să mănânce, pe urmă i-am dus mai departe, ca să nu mă audă, şi le-am explicat soldaţilor ce plănuisem.

Să le fi spus că va primi fiecare în dar o mie de piaştri, nu le-ar fi fost bucuria la fel de mare ca la vestea pe care o auzeau din gura mea. Să-l prindă pe Ibn Asl şi pe toţi ai lui în cursă! Ideea îi entuziasma. Se ruga care mai de care să-i spun ce însărcinare avea. Nu le-am putut spune însă nimic hotărât, deoarece trebuia să mă duc mai întâi în recunoaştere, ceea ce nu se putea decât după ce se va fi înnoptat. Negreşit ca Ibn Asl se afla la poalele muntelui; aşadar, banditul m-ar fi zărit fără îndoială.

Le-am dat ordin soldaţilor să nu pomenească nici măcar între ei un cuvânt despre cele ce aveam de gând. Făcură cerc în jurul prizonierilor, iar cămilele au fost lăsate în paza unuia singur, puţin mai departe de tabără.

Toata după-amiaza nu se zări ţipenie de om pe câmpie. Soarele apuse şi soldaţii îşi făcură rugăciunea de seară. Se lăsă amurgul, apoi se întunecă repede şi eu am plecat în recunoaştere. Era de prevăzut că voi lipsi mai multe ceasuri, poate chiar toată noaptea, I-am predat lui Ben Nil — cu toată tinereţea lui — comanda asupra caravanei şi l-am povăţuit ce să facă dacă survenea ceva, pe urmă am încălecat pe cămilă şi am pornit.

Însărcinarea pe care mi-o luasem nu era uşoară. Ştiam unde se află pădurea de hegelik, în care trebuia să mă aştepte reissul effendina, greutatea era însă s-o găsesc prin afurisita de beznă. Şi să fi fost numai atât. Unde să fie Ibn Asl cu oamenii lui? Probabil că la capătul sudic al mlaştinii. Dacă se va fi gândit să şi-i împartă în două, ca să mă prindă la mijloc, îi era mai uşor să se aţină peste noapte pe malul răsăritean al mlaştinii, iar a doua zi dimineaţă să-i trimită pe unii la stânga, pe alţii la dreapta, şi să mă încolţească din faţă şi din spate, ca să-mi taie calea. Aşa stând lucrurile, trebuia să trec pe lângă ei, ca să ajung la emir şi, dacă n-aveau foc în tabără, se putea întâmpla să mă pomenesc pe neaşteptate în mijlocul lor. Pesemne însă că le plăcea lumina; cel puţin aşa îmi închipuiam, căci în amândouă serile cât stătuseră la ostrovul es Saratin, Ibn Asl pusese să se aprindă mai multe focuri pe mal. Mă credea încă departe şi, despre venirea emirului, habar n-avea, aşa că se va fi simţind, în siguranţă şi nu va fi stând peste noapte în întuneric. Îmi va fi deci uşor să-l ocolesc.

Am dat pinteni cămilei. Cerul era înstelat şi lumină destulă, ca să nu mă pot rătăci. După o jumătate de ceas am ajuns în ţinutul mlăştinos. Se cerea acum să fiu cu băgare de seamă. Maijeh el Humma are mai multe

braţe pe uscat, de aceea trebuia să mă ţin cât mai departe de mal. Am mers astfel două ceasuri încheiate, când iată-mă la un copac, care mi se păru cunoscut. Era hegelik-ul sub care mă adăpostisem de razele dogoritoare ale soarelui rândul trecut. Îmi rămăsese în minte din pricina înălţimii lui neobişnuite. Nu departe de aici, numai la vreo sută de paşi, începea adevărata pădure de hegelik pe care o căutam.

M-am îndreptat într-acolo. Înaintea mea se ridica un zid înalt de verdeaţă, cu vreo câteva tufe pe margini, printre care mă puteam strecura. Nici un foc pe nicăieri, şi nici miros de fum. Aşadar, Ibn Asl nu era pe-aproape. Am scos un hohotit ca de hienă, care se aude ca „omu omu" şi sună ca râsul unui om.

Nici un răspuns. Am mers o bucată de drum, apoi am hohotit iar de câteva ori. În sfârşit, din dreapta am auzit de sub copaci un glas.

— Effendi, tu eşti?

— Da, am răspuns eu, oprind cămila în loc.

— Dă-te mai încoa!

M-am apropiat. Un om ieşi de unde era pitit, se uită bine la mine, apoi zise:

— Aşa e, tu eşti. Descalecă; o să te duc la emir.

— E departe de aici?

— Cam! Avem de trecut printr-un şir lung de santinele, pe care le-am pus dinadins, ca să nu poată ajunge cineva uşor până acolo.

În timp ce mergeam alături, l-am întrebat dacă a venit Ibn Asl cu oamenii lui.

— Da, mi-a răspuns el. Au sosit cu puţin înainte de prânz şi au poposit la capătul de sud al maijehei.

— I-aţi supravegheat de când s-a întunecat?

— S-a dus chiar reissul effendina să vadă cum şi ce.

— Au aprins focuri?

— Nu ştiu, fiindcă am plecat înainte să se întoarcă el.

Trecurăm lângă mai multe santinele şi celei din urmă i-am dat să-mi ţină cămila. Călăuza mea îmi spuse că trebuie să ne ducem mai adânc în pădure, dar eu i-am spus să mi-l trimită mai bine pe emir încoace, deoarece nu mă pot obosi prea mult, pentru că mai aveam de făcut drumul înapoi la tabăra mea.

— Omul plecă şi se întoarse după câtva timp cu emirul Acesta se bucură când mă văzu, cu atât mai mult cu cât nu era sigur că puteam să vin, îmi strânse mâna cu multă căldură, apoi îmi spuse;

— Sunt aici încă de la amiază. Au poposit la capătul maijehei.

— Au aprins focuri?

— Da, şase. Cred că mai mult din pricina ţânţarilor, care roiesc lângă mlaştină. Din fericire aici, în pădure, suntem mai apăraţi de pişcăturile lor, altminteri n-am putea sta pe întuneric.

— Cunoşti planul pe care îl urmăreşte Ibn Asl?

— De unde vrei să-l cunosc?

— Parcă ziceai că ai fost acolo. N-ai auzit ce-şi vorbesc?

— Dar nu vei fi crezând că m-am vârât printre ei, ca să mă prindă!

— Puteai însă să faci unele deducţii din anumite lucruri. N-ai băgat de seamă nimic?

— Nu. Stăteau în jurul focurilor, mâncau şi flecăreau, dar n-am auzit ce vorbesc, fiindcă eram prea departe de ei.

— Pe Ibn Asl l-ai văzut?

— Da. Era lângă întâiul foc când mergi de-aici.

— E departe până acolo?

— Vreo jumătate de ceas.

— Trebuie să mă duc acolo. Vrei să mă însoţeşti?

— Cu plăcere, numai să nu-mi ceri să m-aşez la taifas cu Ibn Asl lângă foc. Cum te cunosc, ai fi în stare.

Mi-am lăsat puşca în tabără şi o luarăm amândoi printre tufele răzleţe, când la dreapta, când la stânga, ocolind băltoacele de nămol care sclipeau fosforescent prin întuneric. După vreun, sfert de ceas am zărit lumina unui *foc,* apoi a încă unuia şi tot aşa, până am numărat şase.

Se aflau ici, colo numai copaci de gaful fără tufe. Focurile erau aprinse la întâmplare, nu după un plan anumit.

Ne ascunserăm după un desiş, la vreo şaizeci de paşi de focul lângă care şedea Ibn Asl; alături de el se aflau ofiţerii săi şi încă doi inşi. Îi auzeam vorbind, dar nu desluşeam cuvintele.

— Cu orice preţ trebuie să aud ce spun, am murmurat eu mai mult pentru mine.

— Ce vrei să faci, pentru numele lui *Allah!* îmi şopti emirul, înspăimântat. Nu se poate să nu te zărească şi, dacă te văd, eşti pierdut.

— Aş, ce vreau eu să fac e o jucărie. Mi s-a întâmplat să spionez în împrejurări mult mai grele ca asta.

— Pe mine nu mă urneşti din loc nici pentru o împărăţie.

— Nici nu-i nevoie, mă duc singur. De aici până la foc sunt doi copaci bătrâni, ale căror trunchiuri aruncă umbre până departe. Mă strecor binişor până la cel de-al doilea şi mă urc undeva între ramuri, de unde pot auzi foarte bine ce-şi vorbesc.

— Şi înapoi cum te întorci?

— Pe acelaşi drum *pa* care m-am dus

— Nu, effendi, nu te las. Nu vreau să-ţi primejduieşti viaţa pentru noi.

— Tot o să mi-o primejduiesc mâine în luptă! Şi apoi nu şi-o primejduieşte aici fiecare? Atunci de ce nu şi acum? De unde ştii dacă prin îndrăzneala mea nu înlăturăm lupta de mâine?

— Crezi că ar fi cu putinţă aşa ceva?

— Da. Poate aflu vreun lucru care îmi va folosi să-l împiedic pe duşman de la orice împotrivire.

Emirul întinse mâna să mă reţină, dar era prea târziu. Am ieşit din desiş, m-am lăsat la pământ şi am început să mă târăsc cu băgare de seamă prin întuneric. Nu era cine ştie ce ispravă, căci din pricina vreascurilor ude

aruncate pe foc şi a aerului apăsător, care se ridica din mlaştini, fumul nu se putea înălţa, ci plutea pe alocuri ca o negură deasă, la mică depărtare de pământ.

Am ajuns la primul copac, apoi la ai doilea şi m-am căţărat în el. M-am pitit pe o cracă stufoasă şi am aşteptat să aud ce-şi spun cei de lângă foc. Deodată un glas strigă:

— Şeicul, şeicul el Beled! A sosit în sfârşit!

Într-adevăr, şeicul se apropia de foc, ducându-şi cămila de căpăstru. O făcu să se întindă jos la pământ, apoi veni cu mâna întinsă spre ei.

Îmi închipuiam eu ce avea să urmeze. Fusese trimis să ne spioneze, căci dacă l-aş fi văzut pe vreunul din oamenii lui *Ibn* Asl l-aş fi recunoscut şi aş fi prins bănuieli, pe când şeicul putea găsi vreo explicaţie oarecare, de care nu aveam nici un motiv să *mă* îndoiesc

— Şezi şi spune ce veste mi-aduci, îi zise Ibn Asl. I-ai văzut?

— Nu, răspunse şeicul, aşezându-se alături de el.

— Nu? Atunci ori vin mai târziu, ori nu mai vin deloc.

— Vin! susţinu cu tărie şeicul. Le-am văzut urmele.

— Asta schimbă lucrurile. Urmă înseamnă om. Era însă bine dacă aşteptai să-i şi vezi.

— Începuse să se întunece şi tot nu i-aş fi putut vedea. Effendi şi Ben Nil au lăsat însă urme destul de desluşite. M-am luat după ele. Urmele duceau drept înainte, şi apoi au cotit spre miazăzi. Pesemne că s-au dus la Bir Safi. Am pândit astăzi toată dimineaţa. Trebuia să vină, dar n-au venit. Am aşteptat până la amiază şi, fiindcă tot nu se zăreau, m-am gândit că vor fi luat-o pe alt drum, care nu putea să fie decât spre miazănoapte. Dacă mă duceam şi eu într-acolo trebuia să dau de urmele lor, după cum s-a şi întâmplat. Înspre seară am dat iar de ele; coteau spre răsărit.

— Fireşte, că de-a dreptul spre djebelul Araş Qol?

— Spre mirarea mea, nu era aşa. Au ţinut de acolo drumul drept înainte, lăsând djebelul la sud.

— Pentru ce? Effendi ăsta nu face nimic fără un anumit scop.

— Aici nu poate fi vorba de vreun scop. Nimeni dintr-ai lui, nici chiar fessarul, călăuza lor, nu cunoaşte ţinutul.

— Altul poate nu, dar effendi da. Din câte ţi-a spus se vede prea bine că-l cunoaşte şi nu numai djebelul, ci şi maijeha.

— E străin, un câine de creştin venit cine ştie din ce ţară depărtată, aşa că nu se poate să mai fi fost pe aici, sau chiar dacă a fost cel mult o dată. N-ar fi deci de mirare să se rătăcească. Pesemne că au luat-o spre sud.

— Pesemne. Aş fi mai bucuros să te aud zicând: cu siguranţă. Făceai mult mai bine să te fi luat după ei.

— Ţi-am spus doar că se întunecase şi nu se mai putea desluşi nimic. Şi apoi mă grăbeam să te găsesc, fiindcă ştiam că mă aştepţi cu veşti. Dacă nu-mi împrumutai cămila ta, care aleargă ca vântul, cu una din celelalte de-ale noastre cine ştie când ajungeam.

Aşadar, Ibn Asl îi dăduse cămila lui minunată, căreia banditul îşi

datora scăparea de la Wadi el Berd! Cum se făcea atunci că asta cu care venise şeicul era de o culoare obişnuită, pe când cealaltă era albă? M-am lămurit îndată auzindu-l pe Ibn Asl zicând;

— Să fi ştiut ghiaurul că mi-o las la tine de câte ori pornesc cu corabia pe apă! Nu cumva a văzut-o?

— Nu. Şi chiar s-o fi văzut, tot n-o recunoştea, fiindcă o vopsesc întotdeauna la fel cu celelalte, ia te uită la ea! Seamănă aidoma cu toate cămilele.

— Ai dreptate, dar un cunoscător ar înţelege numaidecât că e ceva neobişnuit şi că nu se potriveşte cu nici una din ele. Să lăsăm însă asta şi să vorbim despre effendi şi planurile lui. Dar mai întâi să lăsăm bietul dobitoc să pască niţel, decât să-l ţinem aici lângă noi. Împiedicaţi cămila la picioarele dinainte şi daţi-i drumul, porunci el unuia din cei care stăteau lângă foc.

Omul se sculă să execute porunca. Mă uitam cu jind la cămila aceea frumoasă, şi la mişcările ei — aş putea *zice* graţioase. Straşnic animal! Trebuia cu orice preţ să mă fac stăpânul unei astfel de cămile, fie ce-o fi. Mai bine mă lipseam de Ibn Asl decât de ea.

Acesta părea nemulţumit de veştile pe care i le adusese şeicul el Beled, căci l-am auzit zicându-i:

— Odată ce nu cunoşti locul unde se găseşte caravana de prizonieri, tot planul nostru nu mai are nici un rost. Păcat! Numai douăzeci de câini de soldaţi şi noi suntem de cinci ori pe atât. Ce lesne i-am fi putut împresura afară, pe câmpie!

— Aha, tot aşa socotisem şi eu. Să nu fi făcut ocolul pe care l-am făcut, ne-am fi pomenit cu bandiţii în spinare încă înainte de a ajunge la djebelul Araş Qol, Eu zic că e mai bine pentru noi că nu s-a întâmplat aşa, răspunse şeicul. Îl cunoşti pe effendi; e prevăzător şi chibzuieşte totul. Nepregătit nu-l găseam noi.

— Da, dar s-ar fi pomenit deodată înconjurat de o sută de inşi. Încolţit aşa, n-avea ce face, trebuia să se predea.

— Asta să se predea? Ţi-ai găsit! Ştii mai bine ca mine de ce e în stare şi nu crezi nici tu singur ce spui. Fără luptă nu se poate. Socoate numai câte un om de-ai noştri de fiecare soldat şi tot am avea destulă pagubă, darmite când e vorba de ghiaur! Asta culcă la pământ zece dintr-odată. Ba sunt încredinţat că nici tu nu scăpai teafăr din mâinile lui.

— Pe mine n-avea cum să mă vadă. Îmi plătesc destul de bine oamenii, de aceea sunt datori să lupte când e nevoie, fără să crâcnească. Viaţa mea e prea preţioasă pentru ei ca să-mi ceară să mi-o primejduiesc luând parte la luptă. Asta nu înseamnă lipsă de curaj, ci prevedere din partea mea. Crezi tu că sunt nebun să mă aşez în calea gloanţelor? Ceea ce pot să-ţi spun, însă, e că dacă vin, ne cad în palmă fără să aibă timp să tragă măcar un foc.

— Atunci, ia-ţi măsurile din vreme. Effendi spunea că va fi la djebelul Araş Qol la un ceas după rugăciunea de la răsăritul soarelui şi fii

sigur că se ţine de cuvânt. Deci, parte din oamenii pe care vrei să-i trimiţi spre nord trebuie să pornească de aici cel mai târziu la miezul nopţii.

— Îi trimit chiar mai înainte. Crezi că dacă se ascund în albia pârâului nu vor fi văzuţi?

— Da. Puţin mai sus albia se lărgeşte şi e plină de tufe; mai bună acoperire nici că se poate. Pe urmă, când se va lumina de ziuă, să se suie unul dintre ei pe coama dealului şi, când i-o vedea venind, să le dea de veste celorlalţi. Îi lasă apoi să treacă, se iau binişor după ei până ce se vor afla între pereţii înalţi de stâncă şi balta crocodililor, pe când voi ceilalţi le ieşiţi înainte. În clipa când vor vrea soldaţii să-i arunce pe prizonieri în baltă, dau eu semnalul, descărcând un foc de puşcă. Când s-o vedea încolţit din toate părţile, effendi nu mai are încotro, trebuie să se predea. Îşi va da şi el seama că orice împotrivire ar fi de prisos. Ca să-l hotărăşti şi mai uşor, prefă-te că vrei să cazi la învoială cu el, pe care nu te sileşte nimeni s-o ţii.

— Minunat! Şeicul el Beied ăsta vroia să-mi întindă cursa pe care le-o pregăteam eu lor. Bine făcusem că nu ascultasem de emir şi venisem să spionez ce pun ei la cale.

— Câţi oameni îmi dai? îl mai întrebă şeicul pe Ibn Asl.

— Câţi îţi trebuie?

— La drept vorbind, aş putea să-ţi pretind jumătate din câţi ai, dar mă mulţumesc cu mai puţin,

— Atunci îţi dau patruzeci şi eu îmi opresc pe ceilalţi şaizeci. Plecaţi de aici cu un ceas înainte de miezul nopţii, adică peste o oră. E nevoie să rămânem în legătură unul cu altul?

— Nu. Şi apoi ar fi greu, fiindcă oamenii trimişi să-ţi dea de veste ar trebui să ocolească ostrovul şi ar pierde prea mult timp, în afară de asta, la ce bun? Planul e bine pus la cale. Îndată ce se va lumina de ziuă, te aşezi cu oamenii tăi la partea de sud a potecii. Convoiul vine dinspre nord şi eu mă iau după el. Îndată ce veţi auzi detunătura, daţi năvală. Mare noroc am avut că effendi a sosit la Hegasi după plecarea reissului effendina. Să se fi întâlnit, emirul nu mai pleca şi ar fi trebuit să-i lăsăm să-i arunce în mlaştină pe tatăl tău şi pe ceilalţi ai noştri. Acum, după ce am pus tot la cale, vreau să dorm niţel, căci sunt foarte ostenit de atâta drum călare. Scoală-mă când or fi gata de plecare oamenii mei.

Nu mai aveam ce afla; de aceea, folosindu-mă de o răbufneală de fum, m-am furişat la locul unde îl lăsasem pe reissul effendina.

— Effendi, îmi zise el când mă văzu, îngheţase inima în mine văzând că nu te mai întorci. Ce-ai făcut tu nu e faptă de om cuminte. În mare primejdie te-ai vârât, îndrăzneala ta a fost ceva...

— Care mi-a prins foarte bine, i-am luat eu vorba Am aflat întregul plan al duşmanului.

I-am povestit tot ce auzisem. La sfârşit, emirul îmi şopti agitat:

— Cad în cursă, effendi, cad în cursă... Dar prin ce vicleşug îl poţi face pe şeic sa vină înaintea ta şi nu în urma ta?

— Aici n-ajută vicleşugul. Trebuie să-i iau prizonieri.

— H*m*... primejdios lucru, fiindcă fără luptă nu se predau ei.

— Defel primejdios. Ocup locul înainte de a sosi şeicul cu ai săi. Dacă nu se predau, vor fi împuşcaţi toţi, până la cel din urmă.

— Bine, bine, dar n-ai decât douăzeci de inşi cu tine.

— De ei toţi am într-adevăr nevoie pentru paza prizonierilor. Poţi să-mi mai dai patruzeci?

— Cum să nu!

— Ţie îţi rămân destui. După ce s-o lumina de ziuă, Ibn Asl ocupă trecătoarea. Tu te iei după el. Eu vin din partea cealaltă, adică dinspre nord, şi-i avem între noi. Îţi voi spune şi eu ceea ce-i spunea şeicul adineauri lui Ibn Asl. Cea dintâi împuşcătură va fi semnalul.

— Şi dau buzna peste ei, nu-i aşa?

— Da. Trebuie să-ţi atrag, însă, atenţia asupra unui lucru: Ibn Asl nu ia niciodată parte la luptă. Poate că şi de data asta va căuta să se pună la adăpost. Ai grijă să nu-ţi scape. N-ar fi rău să însărcinezi un detaşament de zece soldaţi să-l ţină sub *ochi.*

— Aşa o să fac. Când să-ţi trimit oamenii?

— Îndată chiar. Tu du-te de rânduieşte lucrurile după cum ne-am înţeles şi vin şi eu numaidecât.

— Cum, nu mergi cu mine? De ce?

— Fiindcă vreau să pun mâna pe cămila albă a lui Ibn Asl.

— Las-o încolo! Dacă te prind, ai stricat totul.

— Să mă prindă pe mine? Ţi-ai găsit!

— Au să bage de seamă că a dispărut şi au să bănuiască îndată că a fost furată de cineva.

— Aş! îşi vor închipui că n-a fost bine împiedicată şi a luat-o razna, dar se vor linişti la gândul că o găsesc ei mâine dimineaţă. Nu numai pentru valoarea ei într-adevăr de nepreţuit, dar mai am şi alt motive pentru care vreau să intru în stăpânirea cămilei. Cum Ibn Asl nu ia parte la luptă, s-ar putea întâmpla ca, deşi pus sub supraveghere, să-ţi scape. Având cămila cu el, nu-l mai poate ajunge nimeni. Aşa însă, fii sigur că-l am în palmă, orice-ar face el!

— Bine judeci, dar mă tem să nu te simtă.

Se mai împotrivi o vreme, pe urmă, văzând că e degeaba, emirul plecă, în vreme ce eu am ocolit focul, târându-mă de-a buşilea, şi am trecut pe partea cealaltă. Cămila ronţăia din mlădiţele unei tufe. Mă lăsă să mă apropii de ea, fără cea mai mică împotrivire. Ibn Asl nu se pricepuse să-şi înveţe animalul cum să se ferească de străini, altminteri ar fi trebuit acum, la apropierea mea, să necheze sau s-o ia la fugă.

I-am scos piedica de la picioare, am apucat-o de căpăstru şi am tras cămila după mine. Mă urma blândă ea un mieluşel, ca şi când eu i-as fi fost stăpânul. Când mă văzu emirul care mă aştepta cu înfrigurare strigă uluit:

— *Allah!* Ai izbutit, effendi? Mare hoţ de cămile mi-eşti, n-am ce zice! Ar trebui să te bag la puşcărie pentru isprava asta a ta.

— Iartă, prea înalte dregător al justiţiei egiptene, am zis eu, dar nu fur

decât de la hoţi şi tâlhari. Acum, trebuie să mă grăbesc. Gata oamenii?

— Da, uite-i înşiraţi pe două rânduri.

— Au destule funii la ei, căci va trebui să legăm patruzeci de inşi?

— Berechet! Am luat de pe corabie tot ce ne trebuie.

— Rămâi sănătos şi la revedere, pe mâine, când nădăjduiesc să ne bucurăm de o mare izbândă.

— Să te-audă *Allah!*

— Aveţi grijă ca nu cumva să vă scape Ibn Asl, am mai adăugat, apoi am pornit în fruntea soldaţilor.

Unul din ei ducea cămila mea de căpăstru, altul pe a banditului. Mergeam pe acelaşi drum pe care venisem, da astă dată însă mult mai încet, deoarece mergeam pe jos, nu călare.

Trecură mai multe ceasuri până să ajungem la capătul mlaştinii, pe care trebuia s-o ocolim spre partea ei de apus. Zărirăm în sfârşit înaintea noastră muntele. A trebuit să-mi încordez memoria ca să nu greşesc drumul, totuşi m-am rătăcit de două ori până să-l nimeresc. Rămânea acum să ascundem undeva cele două cămile, pe care nu le puteam lua cu noi. Le-am dus mult mai încolo, le-am priponit de un copac, am lăsat un om să le păzească, apoi o luarăm înainte pe albia pârâului, până la vâlcea.

Pereţii care o înconjurau nu erau prea abrupţi, aşa că treizeci din oamenii mei putură urca povârnişul şi se aşezară de jur-împrejur, în deal, cu ordinul să se ferească de-a face zgomot până la începerea atacului. Trebuia să caute acoperire sub bolovani, ca să nu fie atinşi de gloanţe dacă duşmanii vor încerca să se apere, iar în caz când vreunul din ei ar urca prin întuneric dealul, să pună pe tăcute mâna pe el şi să-l sugrume sau să-i vâre cuţitul în piept, ca să n-aibă răgaz să dea alarma.

Cu ceilalţi zece am făcut cale-ntoarsă o bucată de drum şi am urcat până la jumătatea drumului malul înalt al pârâului, unde ne aciuirăm jos, la pământ, ca să-l lăsăm pe şeicul el Beled să treacă cu oamenii săi şi să ne luăm apoi după ei.

Era vorba, din câte auzisem, ca acesta să pornească pe la unsprezece din tabără. Cum noi pornisem la ceasurile zece, aveam de aşteptat un ceas. Trecu însă mai mult, mult mai mult. Sosi abia cu puţin înainte de-a se ivi zorile. N-avea de ce să se grăbească, ştiind că abia la un ceas după rugăciunea de dimineaţă avea să vină convoiul cu prizonieri.

Când îi auzirăm trecând pe dinaintea noastră, coborârăm binişor coasta şi pornirăm după ei. Înainte de a pătrunde în vâlcea, ne-am oprit. Vânătorii de sclavi se credeau desigur singuri, de aceea vorbeau cu glas tare. Se aşezară jos, în jurul şi printre tufe, râzând-şi glumind voioşi între ei, siguri de izbândă. Cel mai vesel dintre toţi părea să fie şeicul. Îi dădea mereu zor cu prada bogată care îi aştepta şi făcea de pe acum împărţeala. După câte am aflat mai târziu, lui i s-ar fi cuvenit partea cea mai mare. Dar bietul om greşise socoteala, căci i s-a dat cu totul altceva decât spera.

Nu mai era mult până la ziuă, când l-am auzit zicând că se duce să vadă cum se ivesc zorile. L-am văzut îndreptându-se agale spre trecătoare,

adică unde eram noi. Când ajunse lângă mine am sărit în sus şi i-am pus mâna în beregată.

— Legaţi-i mâinile la spate, dar nu şi picioarele, le-am şoptit soldaţilor, apoi am adăugat, aplecându-mă *la* ureche lui: Să nu scoţi un ţipăt, că eşti mort! Ai înţeles ori nu?

Mişcă din cap a încuviinţare. Era atât de îngrozit că şi să nu-l fi ameninţat cu moartea, tot n-ar fi fost în stare să scoată un cuvânt. Omul, după cum s-a dovedit MAI târziu, era un laş. Luase comanda celor patruzeci DE vânători de sclavi, fiind sigur că nu va avea nici o greutate să ne biruie. Am lăsat opt din oamenii mei pe loc, iar alţi doi l-au luat pe şeic cu ei, ca să-l ducem unde glasurile noastre n-ar fi putut fi auzite din vâlcea..Acolo i-am pus vârful pumnalului meu în dreptul inimii ŞI l-am întrebat cu glas ameninţător:

— Mă recunoşti?

— Da, bâlbâi el, tu...eşti... eşti effendi. Pentru CE te porţi... aşa cu... mine, ziceai doar că mă respecţi ca pe un om al legii...

— Şi tu ai crezut, dobitocule! Eşti pesemne tâmpit de tot ca să-ţi închipui că unul ca tine poate să mă tragă pe mine pe sfoară. Cursa pe care voiai să mi-o întinzi tu mie ţi-am întins-o eu ţie, după cum vezi.

— Te înşeli, pe *Allah*, te înşeli, effendi. Am venit aici ca prieten...

— Şi cei patruzeci de inşi pe care i-ai adus eu tine tot prieteni îmi sunt?

— Te îndoieşti? I-am adunat de prin împrejurimile Hegasiului şi am venit cu ei încoace, ca să-ţi dau o mână de ajutor împotriva duşmanilor tăi.

— Împotriva prizonierilor mei, vrei să spui. Pentru asta n-am trebuinţă de ajutorul nimănui. Şi de ce v-aţi ascuns aici?

— Ca să te aşteptăm. Nu ştiu ce te face să-i iei drept tovarăşi de-ai lui Ibn Asl...

— Să taci! m-am răstit la el. Ipocrizia nu-ţi mai foloseşte la nimic şi o să-ţi primeşti pedeapsa. Te-am ghicit numaidecât. Tu singur te-ai dat de gol, când ai împrumutat cămila lui Ibn Asl. Când am venit cu Ben Nil în barcă, veneam de la reissul effendina, căruia te şi denunţasem. Totuşi am fost, şi eu şi el, foarte prietenoşi cu tine, *ca* să-l ademenim pe bandit încoace. Ai căzu în cursă ca un dobitoc ce eşti, Ibn Asl e aici, dar şi reissul effendina. Are să-l prindă pe bandit, tot aşa cum te-am prins eu pe tine. Am ascultat aseară în tabără ce vorbeaţi şi vă cunosc planul.

— Nu se poate! zise el fără, să-şi dea seama că asta era o mărturisire.

— Nu mă crezi? Bine, o să-ţi dau îndată dovada. Ai venit călare pe cămila vopsită a lui Ibn Asl. Cămila s-a întins jos la pământ. Ibn Asl a poruncit după câtva timp s-o împiedice la picioarele dinainte şi să-i dea drumul să pască. Pe urmă cămila a dispărut. E sau nu aşa?

— Aşa e. Pesemne că a luat-o razna şi o vor fi găsit-o mai târziu...

— N-au s-o găsească, fiindcă am luat-o eu, după cum o să-ţi dovedesc numaidecât.

M-am întors apoi spre unul din soldaţi şi l-am întrebat:

— Ştii să călăreşti?

— Chiar foarte bine, răspunse el.

— La miazănoapte de maijeh au poposit camarazii tăi cu prizonierii, Du-te şi-i adu repede pe toţi aici. O ţii drept înainte pe albia râului, până la capătul ei, coteşti pe urmă la stânga şi dai de o santinelă, pe care am lăsat-o de pază la cele două cămile. Încalecă pe cea mai frumoasă dintre ele, apoi ia-o spre miazăzi, unde o să găseşti urmele lăsate de mine care duc de-a dreptul la tabără. Grăbeşte-te însă pe cât poţi şi zoreşte-i şi pe ei să vină cât mai curând, căci nu e timp de pierdut.

Soldatul porni în goană. M-am întors spre şeic şi am continuat:

— Ai auzit acum unde ne e tabăra. Mă iscodeai ieri ca să ne puteţi ataca la loc deschis. Eu însă am bănuit asta şi am făcut un ocol. În timp ce tu mă căutai la miazănoapte, eu eram de mult la apus de-aici. Nu vreţi voi să credeţi nici în ruptul capului că omul cinstit e mult mai deştept şi mai priceput ca tâlharul, până ce aveţi dovada în paguba voastră. Aşa. Acum ţi-am spus totul. Tot mai tăgăduieşti?

— Effendi, câţi soldaţi ai cu tine? Mai mult decât îmi trebuie ca să vă nimicesc pe toţi. Am sosit cu un ceas înaintea voastră aici, am ocupat dealurile şi, după cum ai putut vedea tu însuţi, chiar şi trecătoarea, aşa că nu poate scăpa nici unul dintre voi. Mai mult încă: tu, conducătorul lor, eşti prizonier. Dacă dai poruncă oamenilor tăi să depună armele şi să se predea, o să stărui pe lângă emir să-ţi îndulcească pedeapsa.

— *Allah il Allah!* Să depună armele şi să se predea! Patruzeci de oameni!

— De, cred şi eu că nu-ţi prea dă mâna când adineauri împărţeai cu toată dărnicia prada. Hai, răspunde la întrebarea mea, n-am vreme de pierdut. Da, ori ba? Dacă da, le scapi viaţa, altminteri ţi-i împuşcăm pe toţi.

— Effendi, fii milostiv... lasă-mă *să v*ăd câţi oameni ai cu tine.

— Nu mă crezi? Eu nu mint niciodată. Vorba mea ajunge.

— O, eşti şiret! Ce nu poţi avea prin silnicie, vrei să ai prin vicleşug, ştiu eu. Tot aşa şi... O, *Allah*, o, Mahomed! Na, uite că a şi început!

De jos din vâlcea se auziră împuşcături şi răcnete, apoi se făcu brusc linişte.

— Ei, acum te-ai încredinţat că nu mint? Haidem! Trupul tău o să-mi slujească de pavăză. Dacă o încerca vreunul să tragă, te nimereşte pe tine, să ştii!

L-am tras după mine spre trecătoare. Am dat acolo de cei opt soldaţi ai mei, cu puşca întinsă. Se lumina de ziuă şi am desluşit bine lucrurile. În regiunea aceea se înserează şi se face ziuă aproape brusc.

— Ce s-a întâmplat, pentru ce aţi tras? am întrebat pe soldaţi.

— Vreo câţiva din ăia de colo voiau să urce dealul şi dacă am văzut că n-ascultă când le-am strigat să se astâmpere, am descărcat vreo câteva gloanţe.

— Şi cum stau lucrurile colo jos? Nu s-aude nimic.

— Păi s-au pitit după tufe...

— Halal să le fie! Vezi ce curajoşi sunt voinicii tăi? m-am adresat, râzând, şeicului. Haidem la ei. Dar să ştii că dacă faci vreo mişcare de împotrivire, ori îndrăzneşte vreunul să tragă, îţi înfig cuţitul în spate.

Cu pumnalul în mâna dreaptă, cu stânga înfiptă în ceafa lui, l-am împins înainte, în vâlcea. La un semn al meu, cei opt soldaţi mă urmară.

— Acum uită-te puţin în sus şi vezi puştile încotro sunt îndreptate, am zis şeicului.

— Soldaţii îşi făcuseră metereze din bolovani, stăteau tăcuţi îndărătul lor şi scoseseră numai ţevile puştilor prin găurile dintre pietroaie. Îmi veni să râd când m-am uitat la tufe, deşi situaţia mea era destul de primejdioasă. Era foarte uşor ca vreunul dintre vânători să tragă în mine! Dar n-aveau destul curaj s-o facă. De altminteri, habar n-aveau de cine sunt împresuraţi. Când văzuseră ţevile puştilor îndreptate spre ei, se ascunseseră ca şobolanii în gaură. Ca şi cum tufele i-ar fi putut apăra!

Vedeai ici un picior afară, colo o mână, dincolo un genunchi, dar nimeni nu cuteza să se mişte. Ei, unde-ţi sunt vitejii, şeicule? Porunceşte-le să iasă din ascunzătoare şi să te apere, i-am zis eu în batjocură arabului.

— Effendi, effendi cel străin! se auzi acum dintre tufe.

— Îţi dau răgaz un minut. Dacă până s-a terminat răgazul nu le-ai poruncit să predea armele, s-a sfârşit cu tine!

— Şi o să fiu iertat? mă întrebă el cu glas sugrumat de spaimă.

— Îţi făgăduiesc să stărui pentru îngăduinţă, mai mult nu poţi să-mi ceri. Iertarea e în mâna reissului effendina. Hai, grăbeşte-te, minutul trece repede!

Se zbătu puţin, dar când văzu că ridic cuţitul, strigă îngrozit:

— Dă-mi drumul effendi! Fac tot ce-mi ceri…

— De dat drumul nici nu poate fi vorba, eşti doar prizonierul meu. Porunceşte oamenilor tăi să vină unul câte unul, să predea armele şi să se lase legaţi, după cum o să te leg şi pe tine numaidecât. Să nu îndrăznească să facă vreo mişcare suspectă, căci cei de acolo —am arătat CU mâna spre deal — îi culcă la pământ cu câte un glonţ. Hai, ce mai stai? Spune-le ce-am hotărât, n-am timp de pierdut!

Frica de moarte îl făcu să se supună ordinului meu. Le strigă oamenilor săi să se predea, ceea ce aceştia se hotărâră să facă, fără măcar să cârtească. După nici un sfert de oră erau toţi dezarmaţi şi legaţi fedeleş.

Aşadar, prima parte a planului meu izbutise fără nici o greutate.

Trebuia acum să aştept sosirea caravanei condusă de Ben Nil. Am ieşit din trecătoare şi m-am aşezat jos la capătul ei. Trecu aproape un ceas până să-i zăresc. Bem Nil călărea în fruntea convoiului, împreună cu soldatul trimis să-l aducă. Mă văzură încă de departe şi o luară înaintea celorlalţi.

— Effendi, zise el când ajunse lângă mine, eram tare îngrijoraţi ce-o fi cu tine când am văzut că se face ziuă şi nu te mai întorci. Cu duşmanii cum stăm, ai pus mâna pe ei?

— Da. Ştiu ceilalţi prizonieri despre asta?

— Nu, căci trimisul ăsta al tău ne-a povestit pe şoptite ce s-a întâmplat şi nu ne-au putut auzi. Au văzut însă cămila lui Ibn Asl şi-şi vor fi spus că i-a fost luată, semn că s-a întâmplat ceva cu el. Unde sunt prizonierii cei noi?

— Colo, în văgăună. O să-i duci, şi pe aceştia la ei; cămilele le vom lăsa însă aici, sub paza câtorva de-ai noştri.

— Când sosi caravana, i-am dat jos pe prizonieri de pe cămile şi le-am dezlegat picioarele, ca să poată umbla.

— La vederea cămilei lui Ibn Asl, se înspăimântară şi schimbară priviri şi şoapte de îngrijorare între ei. Numai Abd Asl şi fachirul es Fukara voiau să pară că n-au observat nimic şi se simt siguri de ei.

— Pentru ce am fost aduşi aici, effendi! mă întrebă acesta din urmă.

— Ca să vă fac o mare bucurie, i-am răspuns eu.

— Îţi baţi joc de noi? Nu prea avem de aşteptat bucurii din partea voastră, pe câte ştiu. Am căzut în puterea ta din pricina diavolului aceluia mai mare tartorul vostru şi măcar că nu ţi-am făcut nimic, mă târăşti după tine ca pe o fiară dusă de lanţ. Tu nu eşti stăpân pe făptura mea şi nici pe drepturile mele. Cer să mă laşi liber şi să-mi dai, după cum mi-ai făgăduit, o cămilă, ca să mă întorc acasă.

— Acasă? Unde?

— Deocamdată la Khartoum.

— Ai puţină răbdare şi o să te duci împreună cu mulţi dintre prietenii tăi unde îţi pofteşte inima.

— N-am nevoie să mă însoţească nimeni. Singur am venit, singur vreau să plec. Lasă-mă să plec; n-ai nici o putere asupra mea ţi-am mai spus.

— Nici asupra noastră, adăugă Abd Asl. Cine i-a dat voie emirului să-ţi treacă ţie împuternicirea lui? Şi chiar dacă a făcut-o, pentru ce ne târăşti de colo până colo, în loc să ne duci de-a dreptul la Khartoum?

— N-avea nici o grijă, dorinţa o să ţi se împlinească mai curând decât vrei tu.

— Bine, dar când? Azi am făcut ocolul ăsta până aici. Crezi că ai lucrat înţelept? Dacă te întâlneşte fiu-meu, ceea ce se poate foarte uşor întâmpla, eşti pierdut.

— M-am mai întâlnit eu de câteva ori cu el şi cu toate astea mă vezi teafăr înaintea ta.

— Te-a slujit norocul. Ulciorul nu merge de multe ori la apă. Are sumedenie de războinici cu el. Aici, în stepă, nu i-ai mai putea scăpa. Te-ar face praf şi ţărână pe tine, cu mâna asta de oameni a ta. Nu îngăduie Profetul ca un creştin să se ridice nepedepsit împotriva drept-credincioşilor săi. Paloşul răzbunării lui flutură de pe acum deasupra capului tău. Cine ştie dacă nu va cădea în clipa următoare peste tine, ca să te zdrobească....

— Aşa? Bine. Stai că vă arăt eu numaidecât asupra cui flutură paloşul Profetului vostru. Haideţi după mine!

Cămilele fuseseră deşeuate şi păşteau acum în voie. Trei soldaţi fură

lăsaţi să le păzească. Ceilalţi luară pe prizonieri între ei şi porniră în urma mea, în susu-l albiei pârâului.

Îşi poate oricine închipui spaima acestora când îi văzură pe cei patruzeci de tovarăşi ai lor, legaţi şi întinşi la pământ. Abd Asl răcni odată ca turbat şi începu să mă blesteme şi să mă ocărască în cuvinte atât de urâte, încât fu nevoie de biciul lui Ben Nil ca să-l potolească. Ceilalţi tăceau posomorâţi; li se legară iar picioarele şi soldaţii îi aşezară lângă tovarăşii lor.

Acum puteam să plec, ştiindu-i sub bună pază, căci i-am lăsat cu ei şi pe soldaţii care îi aduseseră încoace. Am luat cu mine numai pe cei patruzeci aduşi în ajun de reissul effendina. Aş fi vrut să-l las şi pe Ben Nil, dar băiatul se rugă atât de stăruitor să-l iau şi pe el, încât m-am înduplecat în cele din urmă.

Hotărâsem că ajung la djebelul Araş Qol la un ceas după răsăritul soarelui. Când am pornit era însă ceva mai târziu, ceea ce nu strica defel. Le-am spus soldaţilor să fie cu ochii în patru, le-am dat şi anumite instrucţiuni dacă s-ar ivi ceva neprevăzut, deşi eram sigur că mă puteam bizui pe ei, fiind toţi oameni de încredere. La vreo greşeală din partea lor nu mă aşteptam. S-a dovedit însă mai târziu că mă înşelasem.

Am luat-o pe partea de apus a maijehei. Distanţa de la ea la munte era de vreun sfert de ceas de drum; avea însă pe alocuri cotituri, care îngustau sau lărgeau locul. Muntele era pleşuv în vârf, dar înverzit la poale. Pe măsură ce înaintam însă, pereţii de stâncă se făceau tot mai înalţi şi mai netezi.

După o bucată de vreme de mers, mlaştina începu a se lăţi, aşa că abia puteam înainta uneori doi pe potecă, începură să se zărească de la o vreme copaci mărunţi, răzleţi; ne apropiam deci de locul unde socoteam să mă întâlnesc cu Ibn Asl şi ceata lui. Când i-am spus acest lucru lui Ben Nil, care mergea lângă mine, acesta mă întrebă:

— N-ar fi mai bine să ne oprim acum, effendi, şi să se ducă unul dintre noi să iscodească unde stau ascunşi negustorii de sclavi?

— De prisos. E doar ziua în amiaza mare.

— Dar te-ai mai furişat tu şi altă dată pe lumină în tabăra duşmană, fără să te simtă cineva!

— Da, pentru că locul era prielnic; aici însă e prea strâmt ca să te poţi mişca în voie. Cred că Ibn Asl a pus neapărat o santinelă să păzească poteca şi aceasta ar zări fireşte imediat iscoada noastră, fie eu sau un altul. De aceea să ne vedem liniştiţi de drum.

— Păi dăm nas în nas cu ei!

— Asta şi vreau N-au să tragă îndată în noi, ci au să ne strige să ne oprim. Ibn Asl vrea să mă aibă viu, aşa că va fi dat dinainte porunci în privinţa asta. Dacă o iau eu înainte, voi n-aveţi de ce vă teme. Rămâneţi cu treizeci de paşi în urma mea şi, când vedeţi că mă opresc eu, staţi şi voi pe loc; nu vă mişcaţi până nu vă spun eu cum să vă apropiaţi.

— N-am încotro, trebuie să te ascult, dar drept să-ţi spun aş fi fost

mai bucuros să fiu alături de tine, căci clipa hotărâtoare se apropie.

— Nu încă. Ibn Asl nu o să se arate înainte de a fi în trecătoare, în care, bineînţeles, ne vom feri să păşim.

— Şi dacă reissul effendina nu soseşte la timp?

— Tot nu-i nici o primejdie pentru noi. Îl vom împinge pe Ibn Asl spre el. Noi n-avem de ce ne teme, căci nu e nici un duşman în spatele nostru. Singurul lucru neplăcut ce s-ar putea întâmpla e ca să ne scape Ibn Asl.

Ne văzurăm mai departe de drum. Eu mergeam singur înainte, urmat de ceilalţi, la distanţa hotărâtă. După ce am trecut de cei dintâi copaci, drumul cotea brusc la dreapta şi se îngusta de tot, căci de aici începea fâşia de mlaştină care ducea adânc în munte. Acesta se înălţa vertical şi forma un fel de pâlnie, pe ai cărui pereţi n-ar fi putut pune un om piciorul. La stânga mea era smârcul, acoperit tot cu ierburi de *omm sufah* printre care se zărea sclipind când şi când câte o mână de apa uleioasă, ca nişte ochi urduroşi de zgripţuroaică.

De sus, de pe munte se năruiseră cu timpul bolovani, îngrămădiţi unii peste alţii, cu muşchi crescut deasupra sau acoperiţi de plante putrezite care miroseau urât şi pe care trebuia să calci cu mare băgare de seamă, căci îţi aluneca piciorul la fiece pas.

Cine apuca să fie încolţit aici nu putea să nu se predea, căci ar fi fost pierdut. Deasupra lui se ridica peretele neted de piatră, iar sub el se căsca mlaştina, din care crocodilii scoteau afară capetele lor fioroase. Era într-adevăr un loc de groază. Aşadar asta hotărâseră, eu să fiu totuşi cruţat, ca să mor de chinuri şi mai groaznice, în timp ce bieţii mei soldaţi aveau să fie daţi pradă acestor nesăţioase târâtoare, care i-ar fi sfărâmat într-o clipă între fălcile lor enorme.

Era cam neomenos din partea mea să le hărăzesc vânătorilor de sclavi soarta pe care o pregăteau ei soldaţilor? mă întrebam eu. Mâinile bandiţilor erau pline de sângele atâtor nevinovaţi, care căzuseră pradă lăcomiei lor de câştig. Câţi negri robeau pe viaţă din pricina lor! Găseam că pedeapsa unor astfel de ticăloşi nu era încă destul de aspră pentru fărădelegile lor. Ce vrei să-mi faci tu mie, o să-ţi fac eu ţie un fel de „dinte pentru dinte şi ochi pentru ochi”, aceasta e legea pustiului şi a llanos-urilor Americii de Sud. N-am apucat să-mi sfârşesc gândul, căci am auzit, nu departe de mine, un glas strigându-mi poruncitor:

— Stai! Un pas dacă mai faci, trag!

M-am oprit în loc şi am privit cu atenţie înaintea mea, unde se aflau doi copaci alăturat, în faţa cărora erau îngrămădiţi bolovani, de după care apărură trei inşi cu puştile îndreptate spre mine.

Afurisită situaţie! O singură apăsare pe trăgaci şi cădeam ciuruit de gloanţe.

— Dar tu, ăla de colo, cine eşti? am întrebat eu, prefăcându-mă că nu l-am văzut decât pe cel care-mi vorbea.

— Cine sunt? Ne cunoaştem noi bine! Vrei să mă vezi!

— Fireşte!

— Pune întâi puşca jos.

— Prost aş fi s-o fac! am râs eu şi, dintr-o săritură, am fost după un copac al cărui trunchi îmi putea sluji foarte bine de apărare.

— Aşadar, sosiseră la timp şi aşteptau numai semnalul şeicului el Beled? Se aflau acum în mare încurcătură, văzându-mă în faţa lor. Nu ştiau ce să facă. Să câştige timp, ţinându-mă de vorbă? Probabil că ăsta le era gândul, căci omul urmă:

— Am putea să te silim dacă am vrea; o să-ţi spunem însă pe cale paşnică tot ce cerem de la tine.

— Bine, s-auzim.

— Nu aşa. Lasă acolo armele şi vino până la bolovanul ăla de la mijlocul drumului dintre roi. EU o să fac tot aşa.

— Fie! Dar să ştii că dacă bag de seamă că ai oprit măcar un briceag la tine, te trimit peşcheş pe lumea cealaltă.

— Am vârât revolverele în buzunarele pantalonului, am rezemat puşca de copac şi am pus jos pumnalul. Puteam să las în linişte şi revolverele, căci dintr-o aruncătură de ochi peste umăr văzusem că oamenii mei se opriseră în loc. Câţiva din faţă, printre care era şi Ben Nil, se dosiseră după o tufă, de unde nu puteau fi văzuţi de acela care vorbea cu mine. Îl recunoscusem după glas. Era locotenentul iui Ibn Asl. Dar de ce nu mi se adresase însuşi şeful său?

Am ieşit de după trunchi, m-am dus la locul arătat şi m-am oprit. Locotenentul făcu acelaşi lucru şi, când se află la câţiva paşi de mine, zise râzând batjocoritor:

— Nu te aşteptai să mă vezi, nu-i aşa?

— Şi da, şi nu, i-am răspuns eu liniştit. Ştiam că mă pândiţi aici, credeam însă că voi da ochii cu Ibn Asl, nu cu tine.

— *Allah!* ştiai că te aşteptăm aici?

— Ce te miri? Ştiu eu mai mult decât atât; de pildă că un foc de puşcă de-al şeicului el Beled ar fi semnalul pentru începerea luptei.

— Numai *Allah* e atotştiutor. El vede, aude şi cunoaşte toate, dar tu de unde poţi să ştii ce avea de gând şeicul el Beled?

— O s-aflaţi voi în curând. Cheamă-l pe Ibn Asl încoace.

— Nu-i aici.

— Ba e. Ştiu eu ce spun.

— Ştii? Atunci se vede că nu eşti atotştiutor cum te lauzi altminteri, dacă ai şti unde se află într-adevăr acum Ibn Asl, n-ai fi atât de liniştit cum vrei să pari.

Cuvintele acestea mă puseră pe gânduri. Ce bine aş fi făcut să-l fi lăsat pe Ben Nil la prizonierii *Am* bănuit numaidecât că Ibn Asl îşi schimbase planul. N-avea pesemne destulă încredere în priceperea şeicului, de aceea lăsase aici comanda trupei celor doi ofiţeri ai săi şi se dusese el la capătul de nord al maijehei, ca să-i aducă pe cei patruzeci de vânători de sclavi pe urmele mele.

Din fericire sosise prea târziu, adică după ce căzuseră prizonieri în mâinile noastre. Deşi îmi spusesem că i-ar fi cu neputinţă să-i elibereze el singur, nu se putea prevedea tot ce avea să se întâmple. Aşadar, prinderea lui Ibn Asl nu mai era atât de sigură după cum crezusem eu. M-am prefăcut totuşi nepăsător şi am răspuns zâmbind, ca un om care ştie el ce ştie:

— Unde se află, nu-i nevoie să mi-o spui tu. E aici în maijeh. Dacă nu la ăştia şaizeci, atunci la ceilalţi patruzeci, care trebuiau să m-aştepte în vâlcea.

— *Allah*! ştie şi asta strigă uluit arabul. Cine ţi-a spus?

— Ce-ţi pasă? destul că ştiu. Măi, dobitocilor, de ce nu vă intră vouă în cap odată că nu sunteţi în stare să mă omorâţi voi pe mine! Acum aţi căzut singuri în cursa pe care mi-aţi întins-o mie.

— Aşa crezi? râse el ironic. N-aş putea spune că umbli cu ochii închişi, fiindcă m-ai văzut adineauri, ceea ce însă n-ai văzut e că eşti, tu şi cei douăzeci de soldaţi ai tăi, împresuraţi din toate părţile. Ne-ai făcut dobitoci, dar nu cred să fie dobitoc mai mare pe lume ca tine.

— Zău? Poţi să mi-o dovedeşti, o, tu, înţelept al înţelepţilor?

— Foarte uşor chiar. N-a fost o mare prostie din partea ta să-i spui şeicului el Beled că vrei să-i aduci pe prizonieri aici ca să-i arunci în balta cu crocodili?

— O prostie, zici? Măi omule, îmi vine să-ţi plâng de milă. Asta a fost o socoteală cât se poate de bună, după cum se dovedeşte în momentul de faţă.

I-am povestit tot ce se petrecuse până atunci. Îşi lovi palmele şi strigă:

— O, *Allah*, o Mahomed! Să... să... te cred?!

— O să trebuiască. Unde ţi-e şeicul cu oamenii săi? De ce nu dă semnalul? Ei, de ce nu se aude împuşcătura?

— Vine el, vine... Şi chiar dacă nu, te bucuri degeaba. Tu n-ai decât douăzeci de oameni cu tine, pe când noi suntem peste şaizeci şi o să...

— Nici un „o să”! N-o să puteţi face altceva decât să vă predaţi.

— Crezi că suntem nebuni?

— Aşa ar trebui să vă cred, pentru că aţi dat buzna în cursă ca nişte adevăraţi nebuni. După cum înţeleg eu, crezi că ai retragerea liberă, dar te înşeli, căci în spatele vostru se află reissul effendina cu soldaţii lui.

— Reiss... effen... dina... bâigui el. Minţi!

— Ba nu mint defel. În ce mă priveşte, nu am numai douăzeci de inşi cu mine, ci mult mai mulţi. Mi-a dat reissul effendina câţi am cerut, aşa că te sfătuiesc să depui armele şi să te predai. Nu? Veţi fi daţi pradă crocodililor după cum voiaţi să faceţi voi cu noi.

— Effendi, cum îţi poate trece aşa ceva prin minte. Vrei ca printr-o minciună să...

— Taci şi nu mă insulta... m-am răstit la el. O să dovedesc numaidecât adevărul spuselor mele, ca să împiedic o vărsare de sânge. Şi făcând mâinile pâlnie la gură, am început să strig: Reiss effendina! Emirule!

— Aici suntem, effendi! îmi răspunse un glas, şi încă mult mai

aproape decât m-aşteptam.

— Ei, acu' ce mai zici? l-am întrebat pe ofiţer, auzişi?

— Cine ţi-a răspuns?

— Emirul, cine altul putea să fie? Vine acu încoace, încă o dată te sfătuiesc să te predai; ştii că nu-i de glumit cu el. Acu, stai să-ţi mai arăt ceva.

— Am întors capul şi am făcut un semn în urma mea. Ben Nil ieşi, cu cei patruzeci de soldaţi dinăuntrul tufelor. Toţi ţineau puştile întinse, gata să tragă. Trebuia însă să meargă unui în urma altuia, dar pentru că poteca făcea un cot, ofiţerul presupuse că mai vin şi alţii după el, încât strigă înspăimântat:

— O, *Allah*, sunt aproape o sută!… Degeaba, nu mă las eu prins de ei...

— Se repezi la copacul unde îşi lăsase puşca şi pe cei doi tovarăşi şi se dădu îndărăt. Am înaintat după ei până am găsit o bună acoperire după copaci şi grămezile de bolovani, deşi nu credeam că va fi nevoie de o luptă. Am aşteptat deci să văd ce are să mai urmeze. Eram gata la orice, trebuia însă să ştiu ce va face emirul. Locotenentul lui Ibn Asl era îngrozit, crezând numărul nostru mai mare decât era în realitate. Cu atât mai bine pentru noi. Asta însemna că va capitula mai repede. Deodată am auzit, dincolo de fâşia de nămol care ducea în stâncă, glasuri omeneşti, apoi o împuşcătură, pe urmă încă trei una după alta, ţipete, urlete şi tăcere.

Trecu un sfert de ceas. Un om se ivi de după cotitură; era îmbrăcat în uniforma soldaţilor emirului. Îl cunoşteam, aşa că nu putea să fie vreo înşelătorie. Am ieşit de după copac şi l-am întrebat foarte mirat:

— Cum de te-au lăsat vânătorii de sclavi să treci?

— N-au avut încotro, effendi. Au şi depus armele.

— Slavă Domnului! Am auzit însă împuşcături!

— Emirul a vrut să le arate că nu glumim. Patru din bandiţi au fost împuşcaţi. Abia după aceea ofiţerii au spus că se predau. Emirul m-a trimis după voi, ca să ne ajutaţi să-i legăm pe prizonieri.

Porniram cu toţii pe potecă şi dădurăm repede de grupul duşman. Câţiva dintre ei ţineau încă puştile în mână, dar nici unul nu se gândea să se apere.

— Effendi! mă strigă emirul.

— Aici sunt, i-am răspuns eu.

— Duşmanii se predau. Să le legam mâinile la spate, pe urnă unul de altul, ca să-i putem trece pe poteca asta îngustă. Îi vom transporta de aici în vâlcea. Vezi să nu ne scape vreunul.

— Aşa am făcut. Soldaţii îi încadrau pe prizonieri cu arma în mână, gata să tragă la cea mai mică încercare de fugă a vreunuia, dintre ei. Emirul era tot atât de vesel ca şi mine că ne reuşise lovitura, dar era necăjit că ne scăpase Ibn Asl.

— Oare unde dracu' s-o fi ascuns? mă întrebă el pe mine, când păşeau alături în fruntea convoiului.

— Nu ţi-a spus locotenentul lui?

— Mi-a mărturisit doar că s-a dus la vâlcea. Gândul ăsta zicea că i-a venit abia azi-dimineaţă. Poate mai apucăm să punem mâna pe el.

— Greu lucru: dacă nu or fi făcut-o până acum ceilalţi.

— Cine? Santinelele?

— Nu, ci oamenii lăsaţi de pază la cămile. Ca s-ajungă la vâlcea, trebuia să treacă pe lângă ei.

— Câţi inşi ai lăsat acolo?

— Cât am fost *eu* cu ei erau numai trei, dar la plecare am lăsat vorbă să se mai adauge *încă doi.*

— Ajung şi prea ajung. Împotriva a cinci oameni nu poate face nici Ibn Asl nimic.

— Cu forţa adevărat că nu, cu şiretenia însă da.

— Ce şiretlic ar putea întrebuinţa?

— Hm! îl cunosc toţi soldaţii tăi?

— Nu.

— Atunci ne puteam aştepta să se dea drept altcineva. Dacă îl cred, cine ştie ce festă ne poate juca.

— Ai dreptate. Să ne grăbim deci!

— N-ar fi mai bine să-mă duc eu înainte? Cu cât va ajunge careva din noi mai curând acolo, cu atât mai lesne se poate îndrepta greşeala făcută.

— Da, da, du-te şi ia şi pe Ben Nil cu tine. E omul pe care te poţi bizui. Venim şi noi cât se poate de repede.

Din nenorocire bănuielile mele s-au adeverit. Când am ajuns cu Ben Nil aproape de locul unde lăsasem cămilele, am văzut ceva care mi se păru suspect. Cinci oameni adunaţi la un loc, din care doi întinşi la pământ. Ceilalţi trei stăteau aplecaţi şi vorbeau cu aprindere între ei. Când ne zăriră, săriră în picioare şi aşteptară să ne apropiem. I-am recunoscut şi eu. Era călăuza noastră fessarul, bătrânul gradat căruia îi predasem comanda, şi încă un soldat. Păreau foarte încurcaţi şi necăjiţi.

— Ce s-a întâmplat? Pentru ce stau ăştia doi nemişcaţi, întinşi la pământ? am întrebat eu răstit.

— Sunt răniţi, răspunse bătrânul.

— Cine i-a rănit?

— Un străin.

— Cum a fost ou putinţă? îl cunoşteaţi?

— Nu. Eu nici nu l-am văzut şi ăsta arătă spre soldat care stătea de pază zice că nu ştie cine era.

— Dar ceilalţi doi paznici?

— N-am avut cum să-i întreb, fiindcă sunt leşinaţi.

— Bine, ei doi şi cu soldatul trei; eu poruncisem să stea cinci inşi de pază la cămile.

— Păi acum sunt cinci, effendi, făcu gradatul, lăsând ochii în pământ.

— Cinci, am strigat eu. Zece sunt, *nu* cinci, căci au rămas numai zece ia prizonieri în loc de cincisprezece. Ce zăpăceală e asta? Nu e de mirare că

se întâmplă astfel de lucruri, dacă nu mi se dă ascultare. Eşti nu numai un gradat, dar şi cel mai vârstnic dintre toţi; de aceea am avut încredere în tine. Văd că m-am înşelat. Şi zici că ăştia doi sunt numai răniţi?

— Aşa cred, effendi.

— Aţi încercat să-i treziţi din leşin?

— Ne căznim de un ceas, dar degeaba.

— Cred şi eu! Nu te uiţi la faţa lor? Sunt vineţi! la să vedem ce e cu ei.

Am îngenuncheat şi i-am examinat pe presupuşii, răniţi, care zăceau într-o baltă de sânge. Unul fusese împuşcat în ceafă, celălalt în piept. Nici nu li se descheiaseră măcar haina. Amândoi erau morţi.

— Unde-ţi sunt ochii, omule, m-am răstit la bătrân. N-ai văzut că au murit pe loc? Vreau să ştiu cum s-a întâmplat nenorocirea.

— Effendi, întreabă-l pe ăsta, fiindcă a fost de faţă răspunse bătrânul, arătând spre soldat.

— Hai, spune!

— Stăpâne, început el, codindu-se, eu nu-s vinovat cu nimic, crede-mă... Noi trei tocmai veneam să schimbăm santinelele

— Voi trei? l-am întrerupt eu. Aşadar, porunca mea de a se pune cinci oameni de pază n-a fost ascultată?

— Eu, effendi, n-am nici o vină...

— Ştiu. Nu tu erai însărcinat cu asta. Mai departe!

— Cum spuneam, tocmai ne plecase schimbul, când văzurăm un om ocolind mlaştina şi venind de pe câmpie. Grăbea pasul, dar când ne zări se opri speriat pe loc, pe urmă porni agale spre noi.

— Era înarmat?

— Da. I-am strigat să stea şi să nu înainteze decât după ce i-am îngăduit eu.

— Mare greşeală ai făcut. Ori nu trebuia să-l lăsaţi să se apropie, ori puneaţi mâna pe el şi-l legaţi.

— Păi de asta îi şi îngăduisem să se apropie.

— Te-a întrebat cine sunteţi?

— Da.

— Şi tu i-ai răspuns?

— De ce să nu-i fi răspuns? N-aveam doar de ce ne feri să-i spunem că suntem soldaţi de-ai reissului effendina.

— Ba aveaţi şi prea aveaţi! Ai făcut o prostie cât capul tău de mare. N-ai înţeles că voia să afle cu cine are de-a face, ca să ştie ce minciuni să îndruge? A fost mai deştept decât voi. Trebuie să aflu neapărat ce s-a petrecut, să ştiu cuvânt cu cuvânt ce-a întrebat el şi ce-aţi răspuns voi. Încearcă să-ţi aduci aminte, numai aşa pot obţine pentru tine iertarea pe care, de altfel, nici n-o meriţi. Aşadar, care a fost întâia întrebare a lui?

— Cine suntem. I-am spus. Pe urmă voia să ştie unde-mi sunt camarazii. La început n-am vrut să-i spun, dar mi-a zis că e bun prieten cu emirul.

— Şi tu l-ai crezut?

— Nu numaidecât. Eram prevăzător şi i-am spus-o de la obraz că minte. Atunci ş-a mâniat. Zicea că e o ştafetă de-a guvernatorului din Khartoum şi a fost trimis de el să aducă reissului effendina porunci grabnic.

— Guvernatorul din Khartoum n-are ce-i porunci emirului.

— Nu ştiam. Se dădea drept un mare ofiţer, un Mir Alaj (colonel), şi vorbea atât de semeţ că nu puteai să nu-l crezi.

— Cum adică, dacă un câine te latră în loc să se gudure, trebuie să-l iei drept leu? Mai departe! Probabil că te-a descusut până te-a întors pe toate feţele.

— Asta drept că aşa e. Te cunoaşte şi pe tine şi te lăuda grozav. Când am auzit şi asta, ne-a pierit orice bănuială. Voia să ştie unde te găseşti tu, prizonierii, pe scurt, tot. I-am spus.

— Şi că prizonierii sunt în vâlcea?

— Da. Ne-a pus să-i povestim cum au căzut cei patruzeci de vânători de sclavi azi-dimineaţă în mâinile noastre.

— Atunci a aflat că şi reissul effendina e pe maijeh şi câţi oameni are cu el?

— Da, şi asta.

— I-aţi spus şi cum aveţi de gând să-l prindeţi pe Ibn Asl?

— Despre asta ne-a întrebat mai ales.

— Şi a avut norocul să dea tocmai peste nişte dobitoci ca voi. Mai bine nici că se putea! Unde dracu vă era capul, nu pricep. Să povestiţi unui străin tot cu de-amănuntul, în loc să puneţi mâna pe el şi să-l legaţi burduf, după cum era de datoria voastră. Cum arăta?

— Purta un haik alb, effendi.

— Înalt, slab?

— Nu prea înalt, dar lat în spate.

— Faţa?

— Acoperită de o barbă neagră, stufoasă.

— Mi-am închipuit eu! Ştii tu fecior, nepot şi strănepot al prostiei cu cine ai vorbit şi cui ai spus toate lucrurile astea de atâta însemnătate? Lui Ibn Asl, temutul vânător de sclavi, căpetenia duşmanilor noştri cei mai înverşunaţi.

— *Allah il Allah!* E cu putinţă?

— Ba bine că nu! Şi ce-a făcut după ce i-ai spus atât de frumos tot ce nu trebuia să ştie?

— A cerut numaidecât să vorbească cu ăla căruia i-ai predat comanda în lipsa ta.

— Am înţeles! Ştii tu ce s-a întâmplat pe urmă?

— Ce, effendi? Nu credeam că am făcut vreo greşeală...

— Să fi fost oameni cu cap, altfel ar fi stat acum lucrurile. Trebuia ca în vreme ce unul dintre voi ar fi rămas de pază la cămile, ceilalţi doi să-i ia armele şi să-l ducă în faţa aceluia care comanda în tabără. Făcut-aţi astfel?

— Nu.

— De ce?

— Fiindcă a poruncit ca să-l cheme cineva pe comandant.

— Şi cine s-a dus?

— Eu.

— Norocul tău să scapi cu zile. Trei îi erau prea mulţi şi prea primejdioşi, de aceea a trimis pe unul de aici ca să poată isprăvi mai lesne. Pe urmă?

— Am plecat, dar parcă mă rodea o bănuială şi m-am oprit devale să chibzuiesc dacă n-ar fi mai bine să mă întorc să-l iau cu mine. Cum stăteam aşa, neştiind la ce să mă hotărăsc, am auzit două împuşcături, una după alta dinspre partea unde erau cămilele. Am pornit în fugă într-acolo şi l-am văzut pe străin încălecând pe cea mai de preţ, iar pe cei doi camarazi ai mei întinşi la pământ.

— De ce n-ai tras după el?

— Ba am tras, dar glonţul nu l-a nimerit, fiindcă gonea cât putea.

— Încotro a luat-o?

— Tot pe unde venise.

— Adică spre răsărit?

— Da. A pierit îndărătul mlaştinii.

— Pe urmă ce-a mai fost?

— Pe urmă a venit bătrânul, care auzise şi el împuşcăturile. I-am povestit tot ce s-a întâmplat. A pus atunci cinci paznici aici şi am încercat să-i trezim din leşin — cum credeam noi — pe ăştia doi...

— Morţi din vina voastră, am întregit eu. Tot voi sunteţi vinovaţi că banditul a scăpat când îl aveaţi *în* palmă. Eu n-am dreptul să vă judec, dai o s-o facă reissul effendina în locul meu. Acum vreau să încerc să îndrept — deşi nu cred că se mai poate — greşeala pe care aţi făcut-o din prostie. Ajutaţi-mă să înşeuez cât mai repede cămila mea şi pe-a lui Ben Nil, care sunt mai iuţi de picior decât celelalte. Ne vom lua după Ibn Asl. Tu, moşule, întoarce-te la prizonieri. Cum n-ai lăsat decât zece inşi de pază, s-ar putea întâmpla iar ceva. Reissului effendina să-i spui că nu o să zăbovesc prea mult.

Am încălecat împreună DU Ben Nil, pornind în goana cămilelor în direcţia în care ne spusese soldatul că pierise Ibn Asl.

Când îl urmărisem la Wadi el Berd pe vânătorul de sclavi, aveam tot cămilele acestea; nu-l putusem însă ajunge. Ne-ar putea întreba cineva — şi pe bună dreptate — cum de făceam acum aceeaşi încercare, adică să-l prindem pe Ibn Asl. De astă dată nu mă bizuiam pe iuţeala cămilelor noastre, ci pe un vicleşug, care nădăjduiam să-mi folosească mai mult decât orice.

— Effendi, îmi zise Ben Nil, crezi tu că-l vom putea ajunge? Ştii ce-am păţit atunci la Wadi el Berd. *A* pierit ca o nălucă din faţa ochilor noştri.

— Ai dreptate, numai că n-am de gând să-l urmăresc, ci să-i ies înainte. Sunt sigur că Ibn Asl se aţine pe-aproape, i-am răspuns eu şi am arătat cu mâna spre nord.

— Ar dovedi prin asta că e un mare dobitoc.

— Defel. Ai avut de atâtea ori prilejul să vezi că nu mă înşel niciodată în presupunerile mele.

— Aşa e. Oare tot aşa o fi şi acum?

— Ibn Asl se credea sigur de izbândă. Cu atât mai mare îi va fi fost dezamăgirea. Când a auzit ce s-a întâmplat, sau mai bine zis, ce se va întâmpla, n-a mai cutezat să se apropie de tovarăşii săi prizonieri. A înţeles că singura lui scăpare e fuga. Pentru asta îi trebuia neapărat cămila. A văzut-o aici păscând, la un loc cu ale noastre. Îi va fi venit atunci gândul să şi-o ia, ceea ce a izbutit de altfel, omorându-i pe cei doi paznici. În spinarea cămilei lui, neîntrecută de nici una din câte cunosc eu, e sigur că nu-l poate ajunge nimeni. De aceea nu se prea grăbeşte cu fuga şi va urma să încerce mai întâi dacă nu e chip să-şi salveze oamenii. Sau poate că — îşi va fi zicând el — n-au căzut încă toţi în mâinile noastre. O să spioneze întoarcerea noastră. Când convoiul va ajunge între mlaştină şi munte, ca să cotească în albia pârâului, locul e deschis şi poate vedea cum stau lucrurile.

— De unde să spioneze, căci nu e nicăieri vreun ascunziş unde se poate tupila?

— Te înşeli, dragul meu. Stepa e un foarte bun ascunziş, tocmai pentru că e loc sigur. Îndărătul unui trunchi de copac sau al unei tufe poţi bănui un spion şi-l cauţi; dar ai putea tu să-mi spui un anume loc pe întinderea câmpiei unde pot găsi pe cineva?

— Asta aşa e, numai vezi că Ibn Asl are şi cămila albă, care se vede de departe.

— Uiţi că a vopsit-o.

— Bine zici, uitasem. Rămâne totuşi mantaua lui albă.

— O dezbracă.

— Mai rămâne un lucru la care nu ai ce să-mi mai pui; dacă vrea să ne spioneze, trebuie să vină atât de aproape încât să ne poată vedea şi atunci îl vedem şi noi pe el.

— Când am fost pe „Şopârla" lui am văzut acolo un ochean pe care îl avea aseară — după cât am băgat de seamă — asupra lui, în tabără. Probabil că nu se desparte nici pe uscat de el. Uite cum îmi închipui eu că stau lucrurile. S-a îndepărtat o bună bucată de drum, pe urmă s-a întors iar până unde ar putea vedea prin ochean ce se petrecu în albia pârâului. Aici a descălecat, a pus cămila să se întindă la pământ şi el s-a aşezat la pândă cu ocheanul înspre direcţia din care trebuie să vină convoiul nostru.

— Atunci ne vede acum şi pe noi, effendi!

— Fireşte. Dar asta nu strică întru nimic. Habar n-are ce plănuim noi. Se naşte însă întrebarea: încotro s-o ia după ce ne-o vedea?

— Fără îndoială că spre locul unde şi-a lăsat corabia.

— Aşa cred şi eu. Îşi va fi dat şi el poate seama că-aici totul e pierdut. A rămas singur şi nu mai are pe nimeni care să-l ajute să-şi salveze oamenii. Singura lui scăpare e fuga. O să se întoarcă pe corabie şi pe urmă, fie pe apă, fie pe uscat — are doar cămila — se va duce la Faşoda, unde îl aşteaptă

prietenii şi tovarăşii lui. Acolo, sau prin ţinutul Fanakama, poate tocmi alţi vânători de sclavi pentru a-şi continua meseria lui ruşinoasă. Din asta reiese limpede că o va lua spre miazăzi, cam în direcţia Hegasiului, de unde a şi venit. Pe asta se bizuie planul meu, la care eşti chemat să-mi ajuţi.

— O să fac tot ce-mi porunceşti, effendi.

— Dacă lucrurile se vor desfăşura aşa cum cred eu, îmi pot închipui lesne unde se află acum Ibn Asl. Convoiul nostru iese de pe poteca dintre maijeh şi munte, ca s-o cotească spre stânga. În faţa acestuia se va aţine el. Ascunzătoarea lui trebuie să fie acolo de unde poate vedea prin ochean ce se petrece. La încrucişarea drumului o să-l aştept eu.

— Nu te înţeleg, effendi, şi te rog să mă lămureşti cum...

— Nu-i nevoie să ştii fiecare amănunt, căci nu tu o să te duci să-l găseşti, ci eu. O să fac un ocol, aşa ca să nu bănuiască nimic, şi îi vin în spate, ca să-l gonesc în direcţia pe care o iei tu. Când vei ajunge la un loc pe unde trebuie să treacă el, descaleci, laşi cămila să se întindă la pământ şi te aşezi şi tu lângă ea. N-o să vă poată vedea decât atunci când va fi prea târziu. Cum se va afla la o bătaie de puşcă de tine, ocheşti cămila şi tragi în ea.

— De ce nu în el?

— Fiindcă oricât de ticălos ar fi, e om ca şi noi. Păcat de cămilă, nu zic, dar tot un dobitoc rămâne. Cămila se prăbuşeşte la pământ; Ibn Asl o ia la fugă. Tu sari repede în şa şi îi ieşi înainte, pe când eu îi vin în spate, aşa că n-are încotro şi trebuie să se predea.

— O să tragă în noi!

— Nu-ţi fie frică, voi avea grijă să-l împiedic. Dacă totuşi îndrăzneşte, îl culc la pământ. Ei, acum ne-am înţeles?

— Da, effendi, dar unde să-l aştept? Nu mi-ai spus. Sunt nerăbdător să aflu cum poţi hotărî un astfel de loc pe şes.

— E mai uşor decât îţi închipui tu.

— Zău, effendi? El o ia spre miazăzi, dar cam cât o să se abată spre răsărit sau apus, asta nu poţi tu s-o ştii mai dinainte.

— Chiar dacă nu ştiu, socot în minte cam ce-o să facă. Prea departe spre răsărit n-o să se ducă, fiindcă ar fi un ocol şi s-ar apropia prea mult de Nil, unde l-ar putea vedea cineva, deci o să se abată cât mai mult spre apus. Aici însă se întinde şi o fâşie lungă şi îngustă de nămol până departe, în stepă, pe care nu o poate trece, ci trebuie să facă un ocol. Pe lângă acea fâşie să te aţii tu.

— E departe de aici?

— Nu. Ne aflăm acum la capătul de miazănoapte al mlaştinii. Uită-te spre sud-est şi o să zăreşti o dungă întunecată.

— O văd, effendi.

— Sunt tufele care mărginesc nămolul. Pe stânga, unde se sfârşeşte dunga, se sfârşeşte şi mlaştina; acolo să te opreşti.

— Acum ştiu ce am de făcut. Să plec numaidecât?

— Da. Vezi însă ca nu cumva să faci vreo nesocotinţă. Ocheşte bine,

ca să nu dea glonţul greş.

— Ştii că sunt bun ţintaş, effendi.

Ne despărţirăm. El o luă spre sud, eu spre nord, în stepă. Dacă lucrurile stăteau aşa cum bănuiam eu, nu se putea ca Ibn Asl să nu mă vadă şi să se întrebe desigur încotro mă duc. Probabil că nici prin minte nu-i trecea ce aveam eu de gând. Nu-l credeam atât de inteligent încât să-mi ghicească intenţia. Totuşi căutam să mă ţin la o cât mai mare distanţă de el. Să fi bănuit măcar de departe ce scop urmăream, fugea mâncând pământul şi tot planul meu cădea baltă.

După ce am socotit că nu mă mai poate zări prin ochean, m-am abătut mai spre miazănoapte, am mai mers o bucată, apoi m-am întors din drum spre răsărit, dând pinteni cămilei, care porni în goană. Am luat puşca din spate, ca s-o am la îndemână şi să nu-i dau răgaz banditului s-o ia la fugă când avea să mă zărească.

În acelaşi timp, îmi ziceam că Ibn Asl va îndrepta toată atenţia în direcţia de unde se vor ivi soldaţii noştri. Eram din cale-afară de curios să văd dacă presupunerile mele se vor adeveri sau nu. Să prinzi un fugar în stepă nu e un lucru uşor, e ştiut, dar oricum, ar fi însemnat să mă fac de râs dacă nu izbuteam.

Din fericire, am fost scutit de asta, căci deodată am observat o mişcare în iarbă, drept înaintea mea. O cămilă era întinsă jos, un om sări în şa; animalul se ridică cu iuţeala fulgerului şi porni într-o goană nebună.

Aşadar El era. Şi chiar în locul unde presupuneam eu. Trecu o nălucă pe lângă mine, se întoarse şi-şi flutură puşca deasupra capului în semn de batjocură, întocmai ca atunci, la Wadi el Berd. Să trag după el ar fi fost de prisos şi nici nu voiam. Poate ca l-aş fi nimerit, poate că nu, căci distanţa era acum prea mare ca să fi mers la sigur.

Mă mira însă faptul că nu fugea în direcţia la care mă aşteptam eu. Se ţinea mai mult spre dreapta, ca şi când ar fi vrut să se ducă la albia pârâului secat. În curând mi-am lămurit pricina. Se zăreau soldaţii care aduceau acolo pe prizonieri şi voia să vadă mai de aproape cum stau lucrurile. Părea că de mine nu se sinchiseşte defel.

Eram încredinţat ca nu va cuteza să se apropie până la bătaia puştii lor. Şi apoi, trebuia să cotească iar la stânga, ca să treacă de mlaştină.

Mi-o luase mult înainte şi într-atât se bizuia pe iuţeala cămilei sale, încât se opri chiar în loc să observe mai bine. M-am folosit de acest lucru ca să micşorez distanţa dintre noi. N-am mers însă de-a dreptul spre el, ci am luat-o mai mult spre maijehe. Nu că i-aş fi putut tăia prin asta calea, dar poate că, fiind mai aproape, glonţul meu l-ar fi putut ajunge.

Soldaţii îl zăriră. Şi pe mine, şi pe el. Bănuiră că e un duşman. Scoaseră strigăte de mânie, la care răspunse în acelaşi fel, apoi întoarse capul şi mă zări. Băgă de seamă că vreau să i-o iau înainte; dădu pinteni cămilei şi porni în goană. Îmi venea acum pieziş. Ce animal minunat era cămila lui! Zbura nu alta! N-am apucat să trag, căci pieri ca o nălucă. Zorii şi eu cămila mea, dar degeaba, nici vorbă nu putea fi s-o ajungă.

Spre bucuria mea însă, am observat că Ibn Asl se îndrepta în direcţia unde îl ştiam pe Ben Nil Am cotit într-adins mai la stânga, ca să-l fac pe bandit să rămână pe dreapta, împingându-l astfel spre limba de nămol despre care am mai vorbit. Ca să nu bage de seamă că e înaintea lui, căutam să-i atrag atenţia mai mult în urmă, de aceea răcneam cât puteam după el şi-l ocăram cu cuvinte de batjocură. Întoarse de câteva ori capul şi-mi răspunse prin hohote de râs. Larma asta avea din partea mea şi un alt scop: să-i dea de veste lui Ben Nil apropierea noastră.

Cămilele goneau atât de tare, încât părea că tufele unde era ascuns Ben Nil veneau ele spre noi, nu ne duceam noi la ele. Vânătorul de sclavi era acum la o mie de paşi de acolo... uite-l la opt sute... la şase... Deodată coti mai spre stânga, ca să se ferească de limba de nămol. Iată-l acum numai la trei sute de paşi. Aşa cum o luase el nu va mai fi chip să-l nimerească glonţul lui Ben Nil. L-am văzut însă pe acesta apărând dintre tufe cu puşca în mână şi ieşind înaintea lui Ibn Asl pe câmpie. Banditul îl văzu şi el şi prinse bănuieli. Vru să se abată din cale, dar cămila luase avânt şi nu o putu îndrepta încotro voia el atât de repede cum dorea. Ben Nil duse puşca la ochi şi, trase. Văzui un nouraş de fum, auzii detunătura şi... cămila se opri brusc, ca şi când ar fi primit o lovitură în piept. O clipă numai, pe urmă dobitocul porni iar ca o săgeată sub îndemnul stăpânului său care izbea cât putea cu patul puştii în pântecele lui. Ben Nil, trase a doua oară, dar glonţul se pierdu în aer. Ibn Asl coti după limba de nămol şi... pieri. Ne scăpase iarăşi.

— Effendi, zise Ben Nil când m-am apropiat de el, nu e vina mea. Am nimerit cămila, după cum ai putut şi tu să vezi.

— Da, am văzut. Întâiul glonţ a fost bun, al doilea însă a dat greş....

— Păi eu ochisem bine.

— Dar ai lăsat prea mult timp la mijloc.

— Credeam că e de-ajuns cel dintâi. De unde era să ştiu că afurisita aia de cămilă o să mai aibă putere să fugă, împuşcată cum era!

— Haide să vedem dacă au rămas pete de sânge după ea.

— Ne luarăm după urme o bună bucată, de drum, dar nu găsirăm nici un strop de sânge. În vremea asta Ibn Asl dispăruse din raza vederii noastre. Să fi fost cămila rănită într-adevăr grav nu ar fi putut goni cu atâta repeziciune.

— Poate că ai fi atins numai pielea, i-am zis eu lui Ben Nil.

— Nu, effendi, sunt atât de sigur de ce spun, încât aş putea să jur pe *Allah*, pe Profet şi pe toţi califii că am nimerit-o drept în piept. Era doar la cincizeci-şaizeci de paşi, aşa că nu putea fi vorba să-i fi zgâriat numai pielea.

— Erai prea agitat; totuşi nici eu nu cred ca rana să fie numai la suprafaţă, altminteri cămila nu s-ar fi smucit atât de brusc. Ia să mai căutăm, poate găsim glonţul pe undeva.

— Zărirăm după câteva minute într-adevăr ceva sclipind în iarbă. Era un glonţ din puşca lui Ben Nil, turtit.

— Păcat! zise acesta dezamăgit. Pesemne că s-a izbit de ceva tare.

— Aşa şi e. Vezi ce bine era dacă trăgeai gloanţele unul după altui fără să laşi timp la mijloc?

— Iartă şi tu, effendi... Eram atât de uluit când am văzut că nu cade cămila, încât...

— Nu te necăji degeaba băiatule, tot nu mai poţi îndrepta nimic. Să vedem ce-o să mai fie de-acum încolo.

Încălecarăm şi ne întoarserăm în tabără. Soldaţii îi scoaseră pe prizonieri din vâlcea şi-i aşezaseră în iarbă, pe câmpie. Le dezlegaseră, picioarele şi le lăsaseră numai mâinile legate la spate. În jurul lor paznici numeroşi îi înconjurau în *cerc*. Ceilalţi soldaţi stăteau în apropiere, iar puţin mai încolo, emirul cu ofiţerii săi. Cămilele păşteau.

Soldaţii erau foarte veseli că biruiseră fără ca nici unul din ei să fi fost atins; se aşteptau la o pradă bogată şi la o răsplată bănească din partea statului.

Prizonierii însă tăceau posomorâţi. Când mă văzură, îmi aruncară priviri de ură, iar bătrânul Abd Asl îi zise unuia de lângă el, ca să-l aud şi eu:

— Numai ghiaurul, câinele ăsta râios e de vină. Sfâşiara-l *Allah* în mii de bucăţi, ca să se irosească în vânt!

N-am luat în seama cuvintele lui, ci m-am apropiat de reissul effendina, care îmi ieşea înainte cu mâna întinsă.

— Effendi, începu el, am aflat în lipsa ta cele ce s-au întâmplat. Vinovaţii îşi vor primi pedeapsa.

Arătă spre bătrânul gradat şi un alt soldat care stăteau legaţi mai la o parte. Era fostul paznic, din pricina căruia scăpase Ibn Asl.

— Mi s-a spus, urma emirul, că ai pornit cu Ben Nil după bandit. Cine era călăreţul pe oare îl urmăreai când veneam noi? Nu l-am putut vedea la faţă.

— Ibn Asl în persoană.

M-am aşezat lângă ofiţeri, alături de emir, şi le-am povestit cum a fost. După ce am terminat, îşi mângâie barba îngândurat şi zise mai puţin supărat decât as fi crezut.

— Bine era să-l fi prins. Ne scuteam de multă osteneală şi bătaie de cap. Trebuie neapărat să-l am în puterea mea. O să-l fugăresc atâta, până ce, încolţit din toate părţile, să-l văd prăbuşindu-se la picioarele mele. Omul ăsta singur e mai primejdios ca toată şleahta lui la un loc. Ar fi fost într-adevăr o mare satisfacţie şi un adevărat triumf pentru noi să nu ne fi scăpat. Dar nici aşa *nu* mă plâng. Ia te uită la prizonieri: O sută şaizeci! S-a mai văzut o captură atât de bogată de vânători de sclavi? Pe cât ştiu eu, nu.

— Nici n-a mai fost până acum. Mă cunosc ei, iar de-acum încolo numele meu va vârî şi mai multă groază în sufletele lor. Şi asta numai ţie ţi-o datorez.

— Nu atât *pe* cât crezi. Te-am ajutat fiindcă, împrejurările mi-au fost prielnice.

— „Puţin!” Cine i-a prins pe vânătorii de sclavi la Wadi el Berd şi le-a eliberat pe femeile fessarilor? Tu! Cine a pus mâna pa cei şaizeci de vânători de sclavi în stepă? Tu! Cui am să-i mulţumesc că n-am ars de viu *pe* corabie, cu toţi oamenii mei? Ţie! Şi cine mi-a dat în palmă astăzi pe ăştia de colo? Tot tu! Nu vorbi de „împrejurări prielnice”. Ceea ce numeşti tu astfel, nu e decât urmarea inteligenţei, îndrăznelii şi curajului tău neîntrecut. Aşadar, nu mie, ci ţie se cuvine cinstea pe care o voi recolta eu. Vei vedea însă că ştiu să-ţi fiu recunoscător. Cea mai mare recunoştinţă pe care ţi-ai câştigat-o acum ar fi să-mi împlineşti o dorinţă.

— Care?

— Când trebuie să te întorci acasă, în ţara ta?

— Când vreau eu.

— Atunci mai rămâi, rogu-te, cu mine. Uite o să-ţi fac o făgăduială: dacă mă ajuţi să-l prind pe Ibn Asl sunt gata să...

— Nici o făgăduială! l-am întrerupt eu. Mi-ai îngăduit să te consider prieten şi ţi-am dovedit că-ţi sun şi eu. Între prieteni nu există făgăduieli, răsplată sau recunoştinţă. De ce nu te-aş ajuta? Timp am destul. Am început goana împotriva lui Ibn Asl, pentru ce n-aş duce-o la bun sfârşit? Problema sclaviei mă interesează personal. De aceea voi încerca să-i dau de rost, cu atât mai mult cu cât mi se oferă un prilej atât de bun. Deci rămân, cu tine.

— Până ce vom pune mâna pe el?

— Da.

— Îţi mulţumesc, effendi! Acum sunt sigur că-i vom prinde. Unde crezi tu că se va fi dus?

I-am spus şi lui ce-i spusesem mai înainte lui Ben Nil. Mă ascultă cu luare-aminte, apoi zise:

— Sunt şi eu de aceeaşi părere. S-a dus mai întâi la corabia lui, ca de acolo să meargă la Faşoda, unde îl aşteaptă tovarăşii şi prietenii de-o meserie cu el. Ce e însă de făcut acum?

— Să ne luăm după el.

— Fireşte! Din nenorocire, trebuie să mă abat pe la Khartoum, ca să predau prizonierii şi să mă aprovizionez cu merinde şi muniţii, deoarece s-ar putea să fim siliţi să-l urmărim pe Ibn Asl cine ştie cât de departe spre răsărit, până la braţele mlăştinoase ale Nilului. Pentru aprovizionare îmi trebuie câteva zile, apoi drumul până la Faşoda durează vreo săptămână. Când vom sosi noi acolo, Ibn Asl va fi de mult plecat.

— N-ai putea cere la Khartoum să ţa se pună la dispoziţie un vapor de-al statului, care să remorcheze corabia ta şi s-ajungi mai repede la Faşoda?

— Dacă găsesc unul în port, îl rechiziţionez, fireşte, imediat, dar şi aşa voi ajunge prea târziu.

— Nu face nimic, îl urmărim noi mai departe pe bandit.

— Nu e atât de simplu pentru mine pe cât crezi. Dacă ar ajunge însă unul din noi mai repede la Faşoda, ar face cercetări şi pregătirile trebuincioase, ca la sosirea noastră totul să fie gata şi să pot porni îndată

după el.

— M-am gândit şi eu la asta. Am şi făcut un plan, pe care voiam sa ţi-l spun. Cum văd eu, ideile noastre se potrivesc de minune. Mă duc eu înainte.

— *Hamdulillah!* Mi-ai luat o piatră de pe inimă. O mai bună dovada de prietenie nu puteai să-mi dai. O primesc cu recunoştinţă şi-ţi voi pune la dispoziţie tot ce-ţi trebuie. Cum te-ai gândit să faci drumul ăsta? Pe *o* corabie?

— În afară de a ta, mai bună ca oricare alta, unei corăbii îi trebuie — poposind în fiecare seară la mal unsprezece zile până la Faşoda având vânt prielnic, fireşte. Atâta timp nu putem zăbovi dacă vrem să-l prindem pe Ibn Asl.

— Păi tot atât îi trebuie şi lui.

— Crezi tu că o să se ducă pe apă? Doamne fereşte! Mai ales că se teme de „Vulturul" tău, care îl poate ajunge repede din urmă. Sunt convins că va face drumul călare. Cu o cămilă cum e hedşinul lui, merge mai sigur.

— Ai dreptate. Vrei, deci, să te duci şi tu tot călare?

— Da. Îmi trebuie însă o cămilă foarte bună.

— Doar ai două, nu una. Sau nu eşti mulţumit de ele?

— Ba foarte mulţumit. Nici nu se cunoaşte că au făcut o cale atât de lungă. Nu-i vorbă, s-au odihnit ele binişor cât au stat în satul fessarilor. Sunt însă luate de rechiziţie; va trebui să le dai îndărăt.

— Nu te îngriji tu de asta. Are viceregele trebuinţă de ele — atât e de-ajuns ca proprietarul lor să nu poată ridica vreo pretenţie.

— Bine. Sunt acum sigur că Ibn Asl nu ne-o va lua cu mult înainte.

— Te duci singur?

— Ar fi mai bine. Un însoţitor mi-ar fi poate o piedică, totuşi, cred că...

— Sunt unii în care te poţi încrede fără teamă, effendi, mă întrerupse Ben Nil. Mai cu seamă unul care şi-ar da viaţa pentru tine şi care te va urma ca un câine credincios, fie că i-ai îngădui tu sau nu. Ai două cămile. Şi chiar dacă nu ţi-aş fi de alt folos, vei avea totuşi pe cineva care să te slujească în lucrurile mărunte. Te rog din suflet, effendi, ia-mă cu tine! Te înduri tu să-l mâhneşti atât de adânc pe Ben Nil al tău?

— Te-aş lua dacă nu mi-ar fi de Abu en Nil, bunicul tău. Să te desparţi iarăşi de el după ce de abia v-aţi regăsit?

— Despărţirea n-o să fie lungă, zise reissul effendina. În timpul drumului de la djesireh Hassaniah am avut prilejul să-mi dau seama ce cârmaci destoinic e acest Abu en Nil. L-am iertat pentru tot ce-a făcut în trecut şi vreau să-l iau în slujba mea. Când vom ajunge la Faşoda, se vor întâlni acolo.

Tânărului îi venea să-i sară de gât emirului de bucurie şi nu mai ştia cum să-i mulţumească. Puteam să fiu eu mai puţin îngăduitor ca emirul? I-am făgăduit lui Ben Nil să-l iau cu mine, cu atât mai mult cu cât asta era dinainte intenţia mea. Deşi tânăr, băiatul dovedise multă inteligenţă şi ştiam

că mă pot bizui pe el în orice împrejurare. Ş-apoi, un drum atât de lung, prin meleaguri străine să-l cutreieri singur, nu e defel plăcut.

— Ştiu, zise emirul, că ai vrea să pleci numaidecât; te-aş ruga însă să mă însoţeşti până la corabie. Sunt acolo unele lucruri pe care vreau să le iei cu tine şi să te aprovizionezi cu merinde şi muniţii, de care vei avea desigur trebuinţă în călătorie.

— Atunci să ne grăbim, am stăruit eu.

— Îndată ce vom sfârşi cu judecata.

— Cum zici?

— Da, cu judecata.

— Pe cine vrei să judeci? l-am întrebat, înfiorându-mă. Nu uitasem încă împuşcarea pe loc a prizonierilor la Wadi el Berd.

— Mai întâi pe ăştia doi de acolo. Merită amândoi pedeapsa cu moartea, răspunse el, şi mi-l arătă pe bătrânul gradat şi pe soldatul care fusese pus de pază la vâlcea.

— Cu moartea! am strigat înspăimântat. Greşeala lor nu e o crimă care trebuie pedepsită atât de aspru.

— Neascultarea care are astfel de urmări, eu aşa ştiu s-o pedepsesc.

— Dar soldatul e mai puţin vinovat... am îndrăznit să spun.

— La fel ca celălalt. A pălăvrăgit fără să-i fie îngăduit; prostia lui a pricinuit moartea camarazilor săi şi fuga lui Ibn Asl. Uiţi, se vede, ce fel de indivizi am sub comanda mea. Astfel de oameni nu pot fi stăpâniţi decât cu asprime.

— Eu am obţinut de la ei ce-am vrut cu blândeţea.

— Pentru un timp atât de scurt; să mai fi trecut puţin şi ţi se urcau în cap. Soldaţii mei mă cunosc şi ăştia doi ştiu prea bine ce-i aşteaptă.

— Aşadar, vrei într-adevăr să fie omorâţi?

— Da. Voi pune să-i împuşte.

Poate că avea dreptate, eu însă nu puteam încuviinţa o pedeapsă atât de groaznică. Mi-era milă de ei. Nu m-am lăsat până ce n-am obţinut iertarea lor.

— Bine, zise în cele din urmă emirul. Le dăruiesc viaţa. Să se ducă încotro or vedea cu ochii, dar în faţa mea să nu se mai arate.

— Stai că nu merge pe-aşa! Ori, ori! Dacă renunţi la pedeapsă şi îi goneşti, iertarea nu e deplină.

— Nu cumva vei fi vrând să-i mai ţin în slujbă?

— Mai ales asta.

— „Mai ales”? Cum, nu ţi-e destul că le dăruiesc viaţa?

I-am întins mâna şi-am zis râzând:

— Bate palma aici! Ştiu eu bine că nu eşti atât de rău pe cât vrei să pari. Să ştii de la mine: mai mult faci cu blândeţea decât cu asprimea. Ş-apoi, aşa rău cum vrei tu să te arăţi, soldaţii ţin foarte mult la tine.

— Aşa? Cine ţi-a spus? mă întrebă el blajin, pe când un zâmbet înduioşat îi flutură în colţul gurii.

— Treaba mea! Destul că ştiu. Ş-acum, emirule, hai spune, nu e aşa

că dorinţa mea va fi împlinită?

— O să vezi îndată.

Porunci ca vinovaţii să fie dezlegaţi şi aduşi în faţa lui. Sărmanii păreau deznădăjduiţi, căci se aşteptau la o pedeapsă cât se poate de aspră.

— Am vrut să pun să vă împuşte, feciori ai neascultării, dar acest effendi s-a rugat să vă iert; nu s-a mulţumit însă numai cu atât, ci mi-a cerut să vă las în slujbă. Am încuviinţat şi asta. În genunchi înaintea lui şi mulţumiţi-i cu fruntea în ţărână, câinilor! Mâna lui milostivă v-a smuls din faţa morţii şi v-a redat vieţii.

Bieţii oameni se lăsară într-adevăr în genunchi şi începură să-mi sărute mâinile. Ei, mahomedanii, unui creştin!

— La drept vorbind, zise emirul, după ce aceştia plecară, mă bucur că ţi-am făcut pe voie. Trebuie însă să-ţi spun, cu toată recunoştinţa şi dragostea pe care o am pentru tine, că ăsta e singurul şi ultimul hatâr pe care ţi-l fac. De aceea te rog să nu mă pui în situaţia să te refuz. Aduceţi încoace pe fachirul el Fukara!

Acesta îl privi ţanţoş şi dispreţuitor pe emir, când îi puse următoarea întrebare:

— Cum te cheamă?

— Mi se *zice* fachirul el Fukara, răspunse el semeţ.

— Eu te-am întrebat cum te cheamă, nu cum ţi se zice. Hai, răspunde!

— Fachirul el Fukara, răspunse el dârz…

— Aziz, deschide-i pliscul!

Aziz era favoritul reissului effendina, tânărul care mânuia cu atâta destoinicie biciul. La porunca stăpânului său, arabul sări de unde era, descolăci biciul din jurul *i* mijlocului şi îl pocni de câteva ori la repezeală pe fachirul el Fukara peste spate, încât acesta nici n-apucă să se apere. Revenindu-şi, se întoarse spre Aziz şi-l scuipă drept în obraz, răcnind cu faţa schimosită de furie:

— Câine, îndrăzneşti tu să dai în mine, sfântul sfinţilor, fachirul el Fukara, înaintea căruia vor îngenunchea mii şi milioane ca să …

— Aziz, tună glasul emirului, curmând cuvântarea corciturii, vergile!

— Ce, să mă bată cu vergile! zbieră acum fachirul el Fukara, scos din minţi. Într-atât şi-ă întors *Allah* faţa de la tine încât să fii în stare de o nelegiuire atât de mare să...

— Aziz, căluşul! îl întrerupse iar emirul.

Soldaţii care mă însoţiseră la fessari şi care se necăjiseră atât din pricina acestui individ îngâmfat, nu mai puteau de bucurie că îşi găsise în sfârşit naşul. Veniră în fugă să dea ajutor la împlinirea poruncii emirului.

Fachirul el Fukara fu trântit la pământ şi, fiindcă zbiera şi ocăra de mama focului, i se astupă gura cu un colţ al mantalei sale.

Toate zvârcolirile şi înjurăturile nu-i folosiră *la* nimic. Soldaţii, care îl ţineau zdravăn, îl întoarseră cu faţa în jos, câţiva i se aşezaseră pe coapse, pe spate şi pe cap; alţii îi ridicară tălpile în sus, după care Aziz întrebă:

— Câte, stăpâne?

— Trageţi-i câte douăzeci la fiecare talpă, răspunse emirul.

Cele patruzeci de lovituri fură numărate fără greş; când îl lăsară, tălpile faimosului viitor mahdi erau umflate şi roşii şi pline de dâre de sânge.

I se scoase apoi căluşul din gură şi-i dădură drumul. Nenorocitul se aşeză gemând şi se uită la emir cu o privire a cărei expresie nu se putea desluşi din pricina ochilor injectaţi de sânge.

— Acum, încă o dată: Cum te cheamă? îl întrebă reissul effendina.

— Mohammed Ahmed, bolborosi el.

— Vezi! Să fi spus de la început, ai fi fost scutit de bătaie. Eu cer să fiu ascultat, poţi tu să-ţi zici mâine fachirul fachirilor, pe mine nu mă sperii cu asta. Effendi acesta te-a scăpat de la moarte, ucigând leul care te-ar fi sfâşiat în bucăţi. Răsplata i-a fost alta decât merita. Al doilea: ai vrut să-i dai pe soldaţi pe mâna lui Ibn Asl. Ai merita pentru amândouă moartea, dar fiindcă am cel mai mare dispreţ pentru tine, nu-ţi voi face cinstea să te judec. Luaţi-l pe acest fecior, nepot şi strănepot al nerecunoştinţei şi duceţi-l pe malul mlaştinii. Lăsaţi-l acolo până ce i se vor tămădui picioarele, ca să se poată târî acasă în satul lui, unde să îndruge cât o pofti altor dobitoci ca el povestea cu mahdiul care va stăpâni pământul.

Doi soldaţi îl apucară pe fachirul el Fukara de subsuori şi-l traseră înspre mlaştină. Oare cu ce simţământ îşi va fi amintit el de păţania aceasta prea puţin onorabilă când a ajuns într-adevăr să stăpânească într-o oarecare măsură un număr destul de mare de drept-credincioşi?

Nici gând n-aveam să pun acum o vorbă bună pentru el pe lângă emir. Merita cu vârf şi îndesat bătaia pe care o căpătase!

Judecata din acea zi nu se sfârşise încă, deoarece l-am auzit pe emir poruncind să-i fie adus Abd Asl. Dorinţa lui de mai adineauri ca *Allah* să mă sfâşie în bucăţi se va fi schimbat, căci mă privea oarecum rugător, deşi păşi semeţ *şi* mândru înaintea emirului. Mi-am adus aminte de întâlnirea mea cu el la peştera din Maabdah. Ce cucernic şi blajin mi se păruse atunci şi cum mi-a fost dat să-l cunosc pe urmă! De câte ori n-a încercat să mă omoare! Bătrâneţea impune respect, dar un bătrân în stare de atâtea nelegiuiri e şi mai dezgustător decât un criminal tânăr, care adesea nu judecă ceea ce face. Tot astfel va fi cugetat şi emirul căci, la vederea lui, rosti, cu scârbă şi dispreţ:

— E mult de când te caut, prea-cuviinciosule fachir, dar ai izbutit mereu să-mi scapi printre degete. Acum a venit, însă, vremea să te judec şi să-ţi primeşti pedeapsa.

— Cer să mi se dea un alt judecător, făcu bătrânul dârz.

— Oricare ar fi, tot aşa te va judeca. Nu există pedeapsă destul de aspră pentru fărădelegile tale. Sute, mii de oameni nevinovaţi au fost omorâţi sau au căzut în robie din pricina ta. Câte sate ai jefuit şi ai ars până în temelii, în vreme ce te dădeai drept sfânt, ca să înşeli şi mai bine lumea! Toţi te credeau sfânt şi tu erai tartorul diavolilor. Acum ţi s-a înfundat şi o să te trimit acolo unde ţi-e locul: în iad.

— N-ai dreptul să mă omori, răcni el.

— Mulţi au avut acest drept şi-l au încă şi acum. Rău au făcut că nu s-au slujit de el; ar fi scutit omenii de multe crime de-ale tale. Eu consider ca o datorie sfântă a mea să te curăţ de pe faţa pământului, ca să încetezi odată să înfăptuieşti crime după crime, cum ai făcut până acum. Te-am judecat şi te osândesc la moarte.

— Cuvintele emirului cădeau ca lovituri de ciocan în tăcerea care se făcuse în jurul nostru. Dacă Abd Asl nădăjduia până atunci că va fi eliberat şi era sigur că nu se îndoise de asta acum i se spulbera orice nădejde, încercă totuşi un mijloc de a se salva. Chipul său se făcu blând şi cucernic, în vreme ce glasul său ameninţa:

— Totuşi sunt un sfânt, un marabut! Dacă te atingi de mine, blestemul meu te va urmări toată viaţa. Toţi se vor feri de tine şi vei fi ca hiena în pustiu, fugărită de toate celelalte fiare, trebuind să se hrănească numai eu stârvuri, până ce crapă în cele din urmă de foame.

— Blesteamă cât pofteşti! Ameninţările tale nu te pot scăpa. Nu te vezi ce caraghios eşti? Trebuie să mori. Cum însă? Nici o moarte nu e destul de cumplită pentru tine. Tu şi feciorul tău aţi vrut să-i smulgeţi acestui effendi limba şi să-i tăiaţi trupul în bucăţi, mădular cu mădular. Drept ar fi să ţi se facă şi ţie acelaşi lucru, dar vreau să mori de moartea ce ţi se potriveşte într-adevăr. Te asemeni cu crocodilii de colo, de aceea vei fi înghiţit de ei.

— O, *Allah!* răcni bătrânul. Asta nu ţi-e îngăduit s-o faci! Cruţă-mă, reissule effendina!...

— Să te cruţ? Adu-ţi aminte! Effendi acesta te-a cruţat, Ben Nil ţi-a dăruit viaţa şi tu încercai mereu să-i omori. Eşti diavol, nu om; ai căutat toată viaţa ta să răsplăteşti binele cu răul. Rămâne aşa cum am hotărât: vei fi aruncat în mlaştina cu crocodili.

Emirul vorbise cât se poate de serios, totuşi Abd Asl îl privea scrutător, ca şi când s-ar fi îndoit de cuvintele lui. Când văzu însă după chipul judecătorului său că hotărârea e nestrămutată, răcni înnebunit de groază;

— Nu, nu, nu e cu putinţă!

— Taci, nemernicule! se răsti emirul la el. Asta e soarta pe care o meriţi. Cine face rău, trebuie să piară! Feciorul tău va avea acelaşi sfârşit ca şi tine. Legaţi-i picioarele şi duceţi-vă de-l aruncaţi în mlaştină! Prietenul lui, marele fachir el Fukara să fie martor când va fi sfâşiat de crocodili.

— Îndurare! îndurare! Un cuvânt numai un cuvânt... zbieră bătrânul, când vrură să-l ia de acolo.

— Ce anume? întrebă emirul făcând un semn cu mâna soldaţilor să se oprească.

— Effendi, începu Abd Asl, adresându-mi-se mie şi nu lui, eşti creştin. Tu nu poţi îngădui să mor de o moarte atât de groaznică. Pune o vorbă bună pentru mine... Ştiu că emirul ţine la tine...

— Nu eşti vrednic de mila mea, i-am răspuns, ştiind că degeaba aş fi

stăruit.

— Dar legea ta e iubire, îndurare şi milostivire. Mi-ai spus-o tu însuţi când am stat de vorbă amândoi la Siut...

— Ceea ce nu te-a împiedicat pe urmă să mă atragi în puţul părăsit, unde voiai să mă laşi să mor de foame şi de sete.

— Nu te mai gândi la ce-a fost, gândeşte-te acum la poruncile religiei tale, pentru ca Iisus să fie milostiv cu tine, când te vei înfăţişa înaintea lui la Judecata de apoi …

— Să taci, se răsti emirul la el, temându-se că mă va îndupleca în cele din urmă să intervin pe lângă el pentru bătrân. Effendi nu poate face nimic pentru tine, fiindcă rugămintea lui ar fi de prisos. Legaţi-l!

Abd Asl se zbătea ca un nebun, dădea din mâini şi din picioare, urlând; glasul lui nu mai avea nimic omenesc în el. Ticălosul merita de o mie de ori moartea, totuşi scena mă impresiona peste măsură; să fie sfâşiat de viu de crocodili... Am vrut să împiedic o grozăvie ca asta şi să obţin de la emir cei puţin o moarte mai uşoară pentru bătrân.

În acelaşi timp mi-am adus aminte că-i făgăduisem călăuzei mele de la peştera din Maabdah să cercetez ce s-a întâmplat cu fratele său dispărut şi bănuiam că Abd Asl trebuia să ştie. De aceea le-am zis soldaţilor:

— Aşteptaţi încă puţin, am ceva de vorbit cu el.

— Mulţumesc, effendi! strigă bătrânul. Era şi timpul. Nu-i aşa că vrei să stărui pentru mine?

— Poate, dacă îmi vei răspunde la ce te voi întreba.

— Întreabă; dacă pot, vei afla tot ce doreşti.

— Îl cunoşti pe Ben Wasak, călăuza peşterii de la Maabdah?

— Cum să nu! M-ai văzut doar vorbind cu el.

— L-ai cunoscut şi pe fratele său, Hafid Sihar?

— Da.

— Ştii unde se găseşte acum?

Se uită câtva timp la mine, pe urmă întrebă:

— Pentru ce vrei să ştii?

— Fiindcă vreau să-l găsesc şi să-l trimit îndărăt la fratele său.

— Aş putea să-ţi spun unde e. Cer însă în schimb să mi se dea drumul mie şi celorlalţi prizonieri care ne găsim aici.

— Eşti nebun! strigă reissul effendina. Numai un nebun poate sa creadă aşa ceva.

— Se poate, dar rămân la ce-am spus.

— Ia s-aud şi eu, effendi, ce e cu Hafid Sihar ăsta, spuse emirul.

— Omul s-a dus la Khartoum să încaseze de la un negustor de acolo, Barjad el Amin, o mare sumă de bani, care i s-a dat; dar de atunci a dispărut fără urmă, în vremea aceea Ibn Asl era un biet vânzător în prăvălia negustorului. Îndată însă după dispariţia lui Hafid Sihar s-a îmbogăţit brusc şi s-a apucat de negoţul cu sclavi.

— Cu siguranţă că l-a omorât pe acest Sihar şi i-a luat banii.

— Nu. Safid n-a fost omorât — strigă bătrânul. Dacă ne dai tuturor

drumul, îţi spun unde se află.

— Ce ceri tu nu se poate, dar din prietenie pentru effendi, uite, îţi fac o propunere. Tu ne spui unde se găteşte acum dispărutul şi, în loc să te arunc în mlaştină la crocodili, pun să te împuşte.

Bătrânul hohoti odată sinistru şi zise:

— Ce milostiv eşti, emirule! Crezi tu că moartea de glonţ nu e tot moarte? Şi eu vreau să trăiesc... să trăiesc. Dacă nu se poate, atunci iau taina cu mine în mormânt. Pentru două clipe de viaţă îmi cereţi să vi-l dau pe Hafid Sihar, pe care bine făcea fiul meu dacă îl omora. Preţul e prea scump... mult prea scump.

— Bine, duceţi-l de aici!

Soldaţii îi legară mâinile şi picioarele fără ca bătrânul să se mai împotrivească. Toţi tăceau.

După câtva timp se auziră dinspre mlaştină strigăte, ţipete, pe urmă un răcnet atât de groaznic încât îmi îngheţă sângele în vine. Apoi se făcu linişte.

Când se întoarseră oamenii care îl duseseră la mlaştină, unul din ei zise:

— Mai întâi se prefăcea că nu-i e frică, dar când a văzut dihăniile cu boturile căscate, a început să urle. Acum l-au înghiţit diavolii smârcului.

M-am înfiorat. Şi totuşi pedeapsa nu fusese destul de aspră pentru câte înfăptuise Abd Asl în ticăloasa lui viaţă. Ba reissul effendina mai zise:

— Păcat că a scăpat atât de lesne. Merita o moarte mult mai lungă. Eşti supărat pe mine că nu ţi-am împlinit voia, effendi?

— Nu; ceea ce cerea el era într-adevăr o nebunie. Liberi toţi! Şi la urmă mi-ar fi spus vreo minciună. Un lucru însă tot am aflat. Până acum nu aveam nici o urmă de-a dispărutului, dar din vorbele bătrânului „bine făcea fiul meu dacă îl omora”, ştiu de la cine să aflu ceva despre el.

— De la cine?

— De la Ibn Asl, care cu siguranţă că l-a jefuit pe dispărut. Cunoşti tu pe negustorul Barjad el Amin din Khartoum?

— Foarte bine chiar. Am fost de câteva ori pe la el.

— E un om cinstit?

— Pentru cinstea lui pun mâna în foc.

— Cu atât mai bine. Şi călăuza din Maabdah mi l-a descris tot aşa. În descrierea lui au rămas însă câteva puncte pe care trebuie să le lămuresc. Dacă omul e un prefăcut, o să-i smulg eu masca de pe faţă îndată ce ajung în Khartoum, ceea ce nu va fi, din păcate, atât de curând. Când plecăm?

— Am putea pleca chiar acum.

— Eşti gata cu judecata pe ziua de astăzi?

— Da. Era mai mult pentru bătrân, de care voiam să scap. A fost mai bine s-o fac aici, deoarece am împuternicirea pentru aceasta, pe când în Khartoum, pe lângă că mi-aş fi pierdut vremea cu formalităţile de predare, s-ar mai fi putut întâmpla să-l facă scăpat, în schimbul unei mari sume de bani.

— Ar fi de dorit ca, atunci când e vorba de un astfel de caz, judecătorii să nu poată fi mituiţi.

— De dorit ar fi, dar vezi că nu-i aşa. Pe mine nu m-ar putea cumpăra, nici pentru milioane, când sunt chemat să fac dreptate. După câte am auzit, există undeva o ţară creştină unde zeiţa dreptăţii e reprezentată printr-o femeie oarbă ori legată la ochi.

— Asta era în vechea Grecie, o ţară păgână.

— Creştină, păgână sau mahomedană, totuna e. Aşa e şi pe la noi. Ai auzit cumva de mudirul din Faşoda?

— Da. Îl cheamă Aii effendi el Kurdi şi i s-a dus vestea până departe pentru cruzimea lui cu care a potolit răscoala militară din Kassala.

— A dat atunci prea multă dovadă de zel şi pe urmă de mult prea puţină. A fost o ruşine! Sub stăpânirea lui, negoţul cu sclavi era în floare, dar el închidea ochii şi se prefăcea că nu vede. Vânătorii de sclavi intrau şi ieşeau de la el ca la ei acasă. Îi plăteau o dare anumită de fiecare sclav şi erau siguri de ocrotirea lui. Îi cunoşteam pe toţi şi nu puteam pune mâna pe nici unul dintre ei. De câte ori credeam că i-am pus unui astfel de ticălos laţul de gât, mi-l reteza el la repezeală. Dacă stăpânitorul unei provincii, mudirul, face aşa, ce te poţi aştepta de la subalternii lui?! Faşoda ajunsese cuibul negoţului cu sclavi. Toţi vânătorii de sclavi se adunau acolo şi porneau apoi la vânătoare. Cum îndrăzneam să-i atrag mudirului luarea-aminte asupra acestui lucru, nemernicul mă repezea ori mă lua peste picior. Începusem să-mi ies din fire. M-am dus atunci de-a dreptul la vicerege şi i-am pus înainte dovezile. Rezultatul pe care l-am aflat zilele astea e că Ali effendi el Kurdi a fost înlocuit cu un alt mudir.

— Crezi că ăsta o să fie mai drept decât celălalt?

— Da, căci îl cunosc; chiar eu l-am recomandat vice-regelui şi mă bucur că recomandarea mea a folosit. Pe noul mudir îl cheamă Ali effendi şi a fost poreclit de foştii săi supuşi Abu Hamsah miah (tatăl celor cinci sute).

— Cărui fapt îşi datorează porecla?

— Unui foarte bun obicei al său, care l-a făcut temut pe unde fusese înainte. Cu neputinţă să-l mituiască sau să-l înduplece cineva când e vorba de dreptate. Pe cine îl crede vinovat, pune să i se dea după vină vergi la tălpi. Cum pedeapsa o dă fără părtinire, fie că e vorba de om cu vază sau de calic, le e frică tuturor de el ca de dracul; cred că va curăţa curând pădurea de uscături adică Faşoda de pungaşi. Mi-e bun prieten, de aceea ţi-am spus să vii cu mine pe corabie, ca să-ţi dau o scrisoare de recomandare către el şi să poţi avea acolo ajutorul de care vei avea, probabil, nevoie.

— Cu atât mai bine. Prevăd că-mi va înlesni mult misiunea sau va înlătura anumite greutăţi, pe care probabil le voi întâmpina.

Vorbisem mai mult în şoaptă intre noi şi atât de serios, încât prizonierii credeau că discutăm pedeapsa care va urma să se dea celorlalţi vinovaţi. Ar fi urmat mai întâi la rând cei dai ofiţeri ai Iui Ibn Asl. Aceştia păreau foarte îngrijoraţi, iar „locotenentul” trimise pe unul din paznici să ne spună că are să ne comunice ceva cât se poate de important.

Fu adus înaintea noastră şi, la cuvintele emirului, care îl întrebă ce doreşte, răspunse:

— L-ai osândit şi pedepsit pe Abd Asl. Vrei să ne judeci acum pe noi, emirule?

— Nu cumva crezi că o să vă las liberi?

— Nu, căci te cunoaştem. Ne aflăm în puterea ta şi ştim că nu putem scăpa nepedepsiţi. Te-am ruga însă să nu ne dai pradă crocodililor. Cum va putea arhanghelul Djebrail (Gavriil) să ne găsească în ziua de apoi, dacă oasele ne vor fi zdrobite de fălcile lor groaznice?

— Nemernicule! Acum, când te vezi în pragul morţii, ţi-ai adus aminte de ce zice *Coranul*. De ce nu te-ai gândit la asta când înfăptuiai nelegiuirile tale cumplite?

— Emirule, vânătoarea de sclavi există de mii şi mii de ani. Ce amestec are religia în asta? Oamenii sunt cei care o interzic.

— Şi ce au de-a face oasele tale cu islamul? Dacă vor fi mistuite de stomacul unui crocodil, nu vor mai trebui să fiarbă mai târziu în cazanul cu smoală din fundul iadului. Trebuie să-mi fii deci recunoscător că te trimit după prietenul tău Abd Asl.

— Pentru numele lui *Allah*, să nu faci una ca asta! O să-ţi dovedesc îndată că nu sunt atât de rău cum mă crezi şi că nu merit o moarte atât de cumplită.

— Aşa! Tare-aş vrea să ştiu cum ai putea tu, conducătorul câinilor ăştia turbaţi, să-mi dai o astfel de dovadă.

— Îngăduie-mi s-o fac. L-am auzit adineauri pe effendi cercetând despre un om care a dispărut de câtva timp. Dacă vă spun unde e, nu mă mai dai pradă crocodililor?

— Ba da, fiindcă o să îndrugi cine ştie ce minciună, ca să scapi.

— Să nu crezi asta. *Allah* mi-e martor că am să spun adevărul. Ia-mă cu tine şi ţine-mă legat până se va dovedi că nu te-am minţit. Pe urmă fă ce vrei cu mine.

— Bine. Ştii tu unde se află Hafid Sihar?

— Da, dar nu ştiu nici ţara, nici satul.

— Cum? Ştii unde se află, dar nu ştii în ce ţară şi în ce sat? Nu vezi că vorbeşti prostii?

— Şi totuşi, aşa e, emirule.

— Vorbita-i tu cu Ibn Asl sau cu tatăl lui despre asta? Ţi-au comunicat ei taina?

— Aş! Nu ne spuneau ei toate ale lor, dar i-am auzit eu odată, când se credeau singuri, pomenind de acest Hafid Sihar.

— Şi ce spuneau?

— Nu-mi aduc aminte fiece cuvânt, dar înţelesul ţi-l pot spune. Ibn Asl s-a pricopsit de pe urma acestuia. I-a luat toţi banii şi i-a împărţit cu altul.

— Cine e ăsta?

— Nu ştiu. N-am putut afla, fiindcă nu i-a spus numele, nici ce

meserie are. Ibn Asl a vrut să-l omoare pe Hafid Sihar, dar *nu* l-a lăsat celălalt. Cu banii furaţi au pornit o vânătoare de sclavi şi, ca să scape de Sihar, l-au târât undeva departe, în răsăritul ţării, şi l-au vândut unei căpetenii de sălbatici.

— Din ce trib?

— Nici asta nu ştiu. Acum ţi-am spus tot ce ştiam. Vei avea îndurarea să mă cruţi de o moarte atât de cumplită?

— Adresează-te lui effendi, pe el îl priveşte afacerea asta. Poate că pune o vorbă bună pentru tine.

— Trebuia să mă folosesc cât mai mult de frica pe care o avea acel om de crocodili, de aceea m-am prefăcut că mă las greu şi i-am spus cam aşa:

— De, ştiu şi eu... O să văd ce se poate face. Ai auzit vreodată de unul Barjad el Amin?

— Da. E negustor în Khartoum.

— A rămas Ibn Asl în legături de afaceri cu el?

— Pe câte ştiu eu, nu.

— Bine. Mai departe: are Ibn Asl mulţi bani asupra lui?

— Destui. O întreagă avere. Voia tocmai să pornească o vânătoare de sclavi mai mare decât toate de până acum. Unde, însă, n-a spus nimănui, ţinea locul în taină. Abia la Faşoda era vorba să aflăm.

— Cât avea de gând să stea acolo?

— Până îşi va fi făcut toate pregătirile.

— După câte am văzut eu, corabia voastră, „Şopârla", era goală. Voia să şi-o umple cu marfă de schimb la Faşoda?

— Da, şi pe celelalte de asemenea.

— Cum?... Era vorba să încarce şi altele?

— Da, dar nu ni s-a spus câte.

— Ibn Asl trebuie să aibă mai mulţi prieteni de afaceri şi oameni de încredere în Faşoda. Îi cunoşti?

— E foarte prevăzător şi nu se dă pe faţă nici când e vorba de cei mai apropiaţi oameni ai săi. Nu mi-a spus niciodată cine-i sunt prietenii. Nu cunosc acolo decât pe unul singur; îl cheamă Ibn Mulei, şi e maior în regimentul de arnăuţi din Faşoda.

— Atât mi-ajunge. Acum altceva: Unde aţi lăsat corabia când aţi pornit încoace?

— Pe braţul drept, al Nilului, la insula Mohabileh. Zece oameni au rămas de pază la bord.

— Destul. Văd, că mi-ai spus adevărul şi sunt mulţumit de tine.

— Vei avea acum bunătatea să stărui pe lângă emir pentru mine, effendi?

— Fiindcă nu ne-ai minţit, pot să te asigur că nu vei fi aruncat crocodililor; mai mult însă nu-ţi pot făgădui. Nepedepsit nu poţi să scapi, asta o ştii şi tu. Duceţi-l lângă ceilalţi, încheie reissul effendina, întorcându-se spre soldaţi.

Locotenentul plecă mai liniştit — cel puţin pentru moment — la locul lui, iar noi ne pregătirăm de plecare. Informaţiile pe care le căpătasem erau destul de importante, dar ştiam că-mi va fi foarte greu, dacă nu chiar imposibil, să-l găsesc pe fratele călăuzei mele din Maabdah. De la un singur om puteam afla localitatea unde se afla, şi omul acela era Ibn Asl. Admiţând că aveam să izbutesc să pun mâna pe el, era îndoielnic că o să-i pot stoarce mărturisirea de care aveam nevoie. Trebuia deci să mă bizui numai pe noroc.

„Vulturul", vasul reissului effendina, era ancorat la malul stâng al Nilului, la o depărtare de vreo două ceasuri cu piciorul de unde ne aflam noi, drum pe care prizonierii puteau să-l parcurgă uşor. Deoarece cămilele nu puteau fi transportate pe punte, emirul hotărî ca zece dintre soldaţii săi să le ducă la Khartoum pe Uscat.

Era aproape de amiază când pornirăm la drum. Emirul se plasă în capul convoiului, iar eu am rămas înadins să încalec cel din urmă.

Mi-era milă de fachirul el Fukara, ştiindu-l legat; lângă malul smârcului, fără mâncare şi fără apă, pradă ţânţarilor care roiau acolo. Aveam eu, nu-i vorbă, un burduf cu apă, dar nu-l puteam sacrifica pentru el. Am luat deci încă unul, pe jumătate plin, şi l-am atârnat de oblâncul şeii, fără să mă vadă cineva.

— După ce convoiul se îndepărtă puţin, am încălecat şi eu. Nu m-am luat însă după el, ci m-am îndreptat spre maijeh. Nu cunoşteam locul unde fusese dus fachirul el Fukara, dar îmi ziceam că-l voi găsi lesne, căci atât el cât şi Abd Asl fuseseră târâţi, prin iarbă, aşa că urma era uşor de desluşit.

L-am văzut lângă o tufă, pe malul smârcului. Nămolul era acoperit cu buruieni putrede, care miroseau îngrozitor şi în care se lăfăiau crocodilii sătui. Erau groparii şi în acelaşi timp groapa bătrânului Abd Asl!

Când mă auzi venind, fachirul întoarse capul şi se holbă la mine cu ochii lui injectaţi. Pe chipul oacheş îi apăru un rânjet aproape animalic. De pe buze îi ieşiră câteva cuvinte neînţelese în orice caz înjurături, pe care nu le-am desluşit. Mâinile îi erau tot legate şi pe tălpile lui însângerate roiau insectele, ceea ce îi mărea suferinţele.

Am descălecat, i-am tăiat legăturile de la mâini şi i-am pus dinainte burduful cu apă şi merindele pe care le aveam la mine. Îi ajungeau pentru câteva zile. El mă privea fără să rostească un cuvânt.

— Uite, ai cu ce să-ţi ţii câtva timp zilele; mai mult nu pot să fac pentru tine, i-am zis.

Îmi răspunse cu un şuierat de ură.

— Mai doreşti ceva? Tăcu.

— Nu? Atunci rămâi sănătos. Spre răsărit de aici, la două ceasuri de drum, e Nilul. Vei putea ajunge acolo înainte de a ţi se isprăvi merindele.

Am încălecat iar. Când cămila porni, am auzit în urma mea următoarele cuvinte de... mulţumire:

— *Allah* să te nimicească! Teme-te de răzbunare... răzbunare!

I-am ajuns în curând pe ceilalţi şi am pornit zoriţi la drum. Eu cu

emirul am luat-o înainte, ca să putem fi mai repede pe corabie, unde trebuia să-mi dea scrisoarea de recomandare. O scrise numaidecât, apoi îmi întinse şi o pungă cu bani, zicându-mi:

— Vei avea în Faşoda cheltuieli pentru mine. Dispune de banii aceştia ca şi când ar fi ai tăi. Înapoi nu mai primesc nimic, să ştii.

Pregătirile de plecare se făcură repede. Ni se dădu tot ce credeam că ne va fi de folos şi plecarăm. Drumul nostru ducea prin şesul întins, pe unde puteam ajunge mai curând la ţintă. Că puteam întâmpina vreo primejdie, nu ne păsa. N-ar fi fost nici pentru întâia, nici pentru ultima oară.

4. LA „TATĂL CELOR CINCI SUTE”

Doi oameni singuri în pustiul nemărginit! Soarele dogorea atât de fierbinte, încât te frigea ca jăratecul şi trebuia, să-ţi tragi gluga peste ochi să nu te orbească. De vorbit n-aveam ce, chiar să fi avut, limba părea atât de grea în gura uscată de căldură, încât nici n-ai fi putut scoate un cuvânt.

În faţă, în spate, la dreapta şi la stânga numai nisip. Cămilele păşeau mecanic, ca nişte automate. Ele n-au temperamentul vioi al calului, care-i arată călăreţului că împărtăşeşte cu el bucuria şi necazurile. Cămila cea mai de preţ nu poate fi una cu stăpânul ei, cum e calul. Acesta simte după cum îl strângi între pulpe ce vrei de la el; aci merge la pas, aci zboară ca vântul, fără să-l îndemni cu vorba. E în stare să meargă cu tine la moarte, fără a da înapoi. Ceea ce se cheamă dragoste pentru stăpân, cămila nu cunoaşte decât foarte rar.

Iată ce-l face pe călător să se simtă şi mai singur în pustiul nemărginit când se află calare pe cămilă. Deşi are cu el o făptură vie, ştie că aceasta nu-l înţelege. Cămilele noastre erau foarte iuţi de picior; alergau mereu înainte în acelaşi ritm, fără să se oprească o clipă măcar, ceea ce cu timpul devenea atât de monoton, încât începeam să moţăi. Aţipea aproape şi sufletul din mine. Nu mai cugetam la nimic; ştiam numai că mă aflu pe o întindere pustie, fără de sfârşit, Deocamdată mă trezi un ţipăt care sfâşie văzduhul. Ben Nil tresări şi el şi se uită dincotro venea ţipătul.

— Şahin! zise tânărul, arătând în sus, apoi se cufundă iar în muţenia lui.

— Da, era un şahin, un şoim care se rotea în înaltul cerului deasupra noastră. Ivirea acestei păsări de pradă păru că nu-l impresionează defel, eu însă mi-am recăpătat repede întreaga energie.

— Ia seama, vine cineva! l-am avertizat.

Ben Nil se ridică în şa şi privi în juru-i. Când văzu că nu zăreşte nimic în raza vederii sale, murmură cu ciudă:

— Ce dracu, m-a orbit soarele, ori ce? Eu nu văd pe nimeni, effendi.

— Nici eu, dar ne vom întâlni curând cu cineva. Şoimul nu mănâncă niciodată stârvuri. Dacă cutreieră pustiul în care nu se zăreşte nici ţipenie de om, să ştii că urmăreşte vreo caravană.

— Ori s-a rătăcit şi vrea să se întoarcă de unde a plecat...

— Un şoim să se rătăcească! Nu, dragul meu, să luăm aminte la ce va face pasărea.

Cu ochii la pasăre, îi urmăream fiecare mişcare.

Zbura mereu în rotocoale deasupra noastră.

Deodată auzirăm iar un ţipăt şi încă un şoim veni dinspre miazănoapte şi se alătură celuilalt. Se rotiră amândoi de câteva ori, apoi zburară iar dincotro veniseră.

— Trebuie să fi fost femela, îşi dădu cu părerea Bem Nil.

— Aşa e, i-am răspuns eu oprind în loc cămila şi luând din buzunar ocheanul, ca să urmăresc zborul păsărilor.

— Opreşte-te şi tu, nu strică să ştim ce e.

— Aici n-ai cum să ştii, până nu vezi.

— Păi am şi văzut.

— Ce?

— Şoimii. Au luat-o în linie dreaptă spre miazănoapte; îi văd desluşit. Zboară iarăşi.

După ce am mai privit vreo două minute, i-am zis:

— Uite-i... au luat-o mai la răsărit. Din asta deduc că dintr-acolo vine o caravană. Înaintează încet... mai că aş putea spune că sunt pedestraşi.

— Ce te face să crezi ca înaintează încet?

— Şoimii plutesc deasupra caravanei; felul zborului lor e în legătură cu paşii drumeţilor.

— Zău, effendi, tu parcă-ai fi ghicitor, toate le ştii. O să ne întâlnim cu ei!

— Dacă nu-i ocolim cu dinadinsul, da. Până la ei e drum de un ceas pe jos.

— *W'Allah! Cum* poţi să ştii şi asta? Doar nu ţi-au spus-o tot şoimii!

— Dar cine altul! Se ştie cât de repede e zborul unui şoim, ştiu de asemenea cât le trebuie acestor doi ca să ajungă de la noi până la ei, aşa că socoteala e foarte simplă.

— Am putea să-i iscodim fără să ne vadă?

— Numai prin ochean. Să dăm pinteni cămilelor. Peste un sfert de ceas îi vom zări.

Ne pierise şi somnul şi oboseala. Ţipătul şoimului ne înviorase. Ne îndreptarăm spre miazăzi, neslăbind din ochi păsările, ca sa pot socoti distanţa şi să nu ne apropiem prea mult de caravană, ca să ne poată vedea cu ochii liberi. Mergeam pe şes şi n-am fi avut după ce ne ascunde. Abia spre seară urma să se schimbe terenul, când aveam să ajungem la Nid en Nil, un fel de pârâu lung şi pe alocuri foarte lat, care conţinea în anotimpul acesta multă apă. Auzisem despre acest pârâu — mai bine zis o baltă mare — din care apa nu seca nici chiar pe vremea secetei şi în care se aţineau hipopotami.

După un drum de vreun sfert de ceas, vedeam atât de aproape şoimii prin ochean, încât am găsi de cuviinţă să mă opresc şi să îndrept ocheanul spre pământ. Am încercat mai întâi să mă uit cu ochiul liber, dar n-am văzut nimic. Prin lentile însă am zărit un şir lung de oameni şi animale. Deci, nu mă înşelasem. I-am întins şi lui Ben Nil ocheanul. I-a trebuit cam mult până să dea de caravană, a privit câtva timp cu mare încordare, pe urmă a zis:

— Ai avut dreptate, effendi. E o caravană. Eu n-aş fi ghicit asta să fi văzut o sută de şoimi. Am numărat douăzeci de călăreţi şi patruzeci şi cinci de pedestraşi. Oare ce caravană o fi? Nu merge nimeni atâta timp prin pustiu pe jos. Nu cumva o caravană de sclavi?

— Aproape de necrezut. De unde până unde sclavi aici? Mai ales o caravană de sclavi la Nilul Alb, care să meargă de la nord la sud ar fi într-adevăr foarte ciudat. Obişnuit e tocmai dimpotrivă, deoarece vânătorii de sclavi îşi iau marfa de la sud şi o duc către nord.

— Ce ţară o fi aceea dincotro pare să vină oamenii aceştia?

— Ţinutul takalehilor. A, dar ia stai! Pe cât ştiu eu, takalehii deşi mahomedani, au obiceiul să-şi vândă copiii.

— *Allah*, ce ruşine şi ce păcat grozav! Care e ticălosul în stare să-şi dea sângele lui şi carne din carnea lui pentru bani! Pesemne că takalehii ăştia sunt negri.

— Nu sunt chiar negri sadea şi nu trebuie puşi pe treapta cea mai de jos a omenirii. Când egiptenii au cucerit Sudanul, takalehii au fost aceia care s-au împotrivit cel mai mult. Sunt războinici viteji şi în lupta lor cu egiptenii li s-a dus vestea. Şi-apoi, ţara lor e cunoscută pentru minele ei de aramă şi locuitorii pentru ospitalitatea cu care primesc oricare străin. Asta nu înseamnă să te încrezi prea mult în ei. Sunt sub stăpânirea unui *mek* (rege) care are dreptul să-şi vândă supuşii neascultători sau care s-au făcut vinovaţi de ceva faţă de el.

— Atunci se prea poate ca să fie un convoi de sclavi. Crezi că o întâlnire cu ei ar fi primejdioasă?

— Nu. N-avem nici noi, nici ei vreun interes să ne luăm la harţă. Totuşi e mai bine să-i ocolim. Vreau s-ajungem încă înainte de a se înnopta la Nid en Nil, ca să poposim acolo. Dau ei de noi, n-avem ce le face.

Cotirăm iar spre miazăzi. Monotonia drumului era, din fericire, acum întreruptă de gândul dacă ne vom întâlni sau nu diseară cu convoiul acela de sclavi.

După-amiaza trecu şi în amurg ne apropiarăm de ţinta călătoriei noastre pentru ziua aceea. În depărtare se zărea o dungă întunecată, care nu putea fi decât liziera unei păduri. Ajunserăm în sfârşit la ea, dar la un loc unde malurile erau atât de înalte, încât apa nici n-apuca să le ude până sus. Povârnişurile erau netede, încât nu puteai coborî devale şi nici urca dincolo! De aceea trebuia să dibuim un loc mai prielnic de trecere.

Acest Nid en Nil e o baltă unde se adună apa pe timpul ploilor; acum însă era aproape secată. După un sfert de ceas de drum, malurile dispărură până aproape la nivelul apei, care forma un fel de lac limpede, pe care nu-l puteam numi smârc. Lacul era atât de lat, încât nu puteai vedea malul celălalt. Pe malul celălalt creşteau copaci înalţi şi tufe din belşug.

Deoarece nu puteam trece dincolo, am pornit mai departe. Lacul făcea la un moment dat un cot spre stânga, apoi se îngusta şi răspundea pe urmă într-o apă cu mult mai mare. Apa braţului acestuia nu părea a fi adâncă, deoarece copacii se înălţau destul de mult din ea. Probabil că pe timpul marilor călduri apa seca de tot. Era deci un fel de vad prin care am fi putut trece uşor; de aceea am hotărât să poposim acolo.

Descălecarăm şi lăsarăm cămilele să se adape din apa stătătoare limpede, apoi le legarăm de câte o tufă, ca să aibă ce ronţăi. Pe când

adunam vreascuri pentru foc, ca să ne apărăm de ţânţari, văzurăm caravana sosind. Cei din fruntea convoiului, printre care se afla o matahală, un uriaş, îşi opriră cămilele şi ne priviră cercetător de la distanţă. După câtva timp uriaşul veni spre noi, şi zise fără să ne dea bineţe:

— Ce faceţi voi aici la Mahada ed Dill?

Cuvintele acestea înseamnă, Vadul din umbră, adică vadul umbros. Aşadar, dădusem într-adevăr de un loc prin care puteam trece dincolo. În Orient, când cineva se apropie de tine fără să te salute e întotdeauna semn r[u. De altfel omul nu inspira oricum încredere. De aceea i-am răspuns scurt:

— Ne odihnim, după cum vezi.

— Aveţi de gând să poposiţi aici peste noapte?

— Dacă o să ne placă şi nu ne bate nimeni la cap, poate.

— Sunteţi singuri?

— Întreabă-ţi ochii, nu pe noi.

— Pesemne că pe tine nu te-a învăţat nimeni să vorbeşti cuviincios cu oamenii.

— Ba da, dar nu sunt cuviincios decât cu cine se poartă cuviincios cu mine. Nici măcar seara bună nu ne-ai spus.

— Nu vă cunosc. Vreau să ştiu mai întâi cine eşti.

— După ce voi afla numele şi rangul tău.

— Cu mult mai înalt decât îţi închipui tu. Eu sunt Şedid, cel mai viteaz dintre războinicii regelui takalehilor.

— Şi eu sunt mudirul din Djarabub. Cred că ştii unde e?

Cum de mi-a venit numele ăsta pe limbă n-aş putea s-o spun nici acum. Locul e vestit pentru că acolo s-a făcut în timpul din urmă un fel de mănăstire mahomedană, dar mudir nu exista şi n-a existat niciodată acolo. M-am dat drept mudir, ca să mă impun puţin uriaşului. Cine şi ce eram, nu era treaba lui. O minciună e de multe ori mai de folos decât adevărul, când e nu nu-numai viaţa ta în joc, ci şi a altora.

— N-am auzit încă pană acum de Djarabubul tău; cât pentru mudiratul tău o fi vreunul mâncat de furnici.

— Să-ţi ierte *Allah* neştiinţa! Cum tu nu ştii nimic despre Sidi Senussi?

— Bătu-te-ar *Allah!* Cum poţi să jigneşti pe vin drept-credincios cu o astfel de întrebare? Tot ce trăieşte pe pământ ştie că Sidi Senussi e cel mai de seamă profet care propovăduieşte cuvântul islamului. Cunoşti tu localităţile Siwah şi Farafrah?

— Fireşte că le cunosc.

— Ele lucesc ca stelele de pe cer, căci acolo se află şcolile cele mai înalte unde se adapă tineretul la învăţăturile lui Sidi Senussi.

— Cum, asta o ştii şi unde e Djarabub, care întrece în strălucire Siwah şi Farafrah, nu ştii? Află că aici locuieşte însuşi Sidi Senussi, pe când în celelalte două sunt numai şcolile lui. Toate aceste trei localităţi fac parte din mudiratul meu. De la ele porneşte adevărata lumină a islamului, dinaintea

căreia trebuie să piară tot ce e eretic! Casa mea şi a lui Sidi au o singură poartă: trăim sub acelaşi acoperământ şi ne potolim setea dintr-un singur burduf. Ia spune acum, cine e mai mare în rang, tu sau eu? Vai şi amar de cine nu mă întâmpină după cum se cuvine! Va păţi şi el ce a păţit cârtitorul despre care scrie în a o suta patra sură din *Coran:* „Va fi zvârlit în fundul hutamei (iadului)" Hutama ştii şi tu că e locul aprins de *Allah* ca să ardă în el toţi hulitorii de pe pământ. Mai poftim de te fuduleşte şi acum, o, Şedid, care nu eşti decât sluga unui om ca şi tine!

Uriaşul puse cămila să îngenuncheze înaintea mea, descăleca, se ploconi adânc şi zise:

— Lasă soarele iertării tale să răsară asupra capului meu, o, mudirule! De unde era să bănuiesc eu că eşti prietenul şi tovarăşul acestui prea cuvios Senussi! Tagma voastră se va răspândi pretutindeni şi în faţa puterii voastre se va închina lumea întreagă. Cum se cuvine să-l numesc pe tânărul tău tovarăş?

— Numărul anilor săi nu e mare, dar despre mintea lui s-a dus vestea până departe. Învăţătura pe care o stăpâneşte, şi-a însuşit-a la înalta şcoală din Farafrah. A pornit împreună cu mine ca să împrăştie lumina tagmei noastre şi prin ţinuturile acestea. E chatib (predicator musulman). Aşa să-l numeşti.

Asta ar fi fost ceva pentru lăudărosul meu de Selim, care s-ar fi folosit de prilej ca să se ridice singur în slava cerului. Dar Ben Nil zise cu demnitate:

— Ai greşit faţă de noi, fiindcă nu ştiai cine suntem. Iertat să fii.

Faptul că minţea, împotriva prescripţiilor legii sale, era o dovadă de marea dragoste pe care mi-o purta. Takalehul părea să fie în mare încurcătură. Ar fi vrut să se aşeze lângă noi şi nu îndrăznea. Se uită spre caravana lui şi zise stânjenit:

— Voiam să poposim şi noi aici până dimineaţa, acum va trebui însă să ne căutăm alt loc, fiindcă nu putem îndrăzni să ne aşezăm lângă oameni de seamă ca voi.

— Înaintea lui *Allah* toţi oamenii sunt deopotrivă. Vă îngădui să poposiţi la un loc cu noi, i-am răspuns eu.

— Îţi mulţumesc, o, mudirule, şi fii încredinţat că oamenii mei vor asculta cu sfinţenie cuvintele tale.

— Nu-ţi închipui că ne vom apuca acum să vă ţinem vreo predică. Orice lucru la vremea şi la locul lui. Cuvântul nu trebuie să izvorască de pe buze decât atunci când îndemnul vine dinăuntrul nostru.

Bineînţeles că nici prin gând nu-mi trecea să fac aici pe misionarul mahomedan. Vroisem numai să-i impun acestui uriaş, ceea ce îmi izbutise de minune, judecând după respectul pe care mi-l arăta. Totuşi omul îmi era antipatic şi aş fi fost bucuros să-l ştiu mai departe de mine. Era bărbat frumos şi glasul îi suna armonios, dar nici eu nu ştiu de ce nu-l puteam suferi.

Le făcu semn oamenilor săi să se apropie. Nu ne înşelaserăm. Erau

într-adevăr atâţi câţi, număraserăm noi. Acum puteam vedea ceea *ce* nu ne fusese cu putinţă prin ochean, adică băgarăm de seamă că jumătate din cei care veneau pe jos erau femei. Toţi bărbaţi şi femei erau legaţi unii de alţii printr-o frânghie lungă, deci prizonieri.

Călăreţii îi mânau din urmă. Şedid le strigă câteva cuvinte, la care aceştia răspunseră cu o închinăciune adâncă. Îşi văzură întâi de cămile, pe urmă îi duseră şi pe prizonieri la lac şi-i lăsară să bea până ce îşi potoliră setea. Li se spuse apoi să se aşeze jos; după felul cum ascultau de porunci, fără să murmure, se vedea bine că nenorociţii se lăsaseră în voia sorţii.

Ceea ce mi se păru ciudat era ca toţi se asemănau între ei; păreau să fie din acelaşi trib. Culoarea pielii nu era neagră, ci de un cafeniu închis, părul rar, nu creţ, ci neted şi ţepos.

Uriaşul porunci la cinci dintre oamenii săi să ia bine seama la prizonieri.

— Deschideţi ochii şi priviţi pe aceştia doi din faţa voastră, le zise el apoi celorlalţi. Rugăciunile lor vă pot deschide porţile raiului! Dumnealui e vestitul şi cuviosul mudir din Djarabub, căpetenia senussilor şi care locuieşte împreuna cu Senussi Sidi sub acelaşi acoperământ. Acestuilalt, atât de tânăr cum îl vedeţi, i-a fost hărăzit de *Allah* darul să propovăduiască învăţăturile sfântului *Coran.* Plecaţi genunchiul în faţa lor şi luaţi seama să nu-i supăraţi cu ceva ori să scăpaţi vreun cuvânt care nu le-ar fi pe plac.

Ceea ce s-ar putea tălmăci cam aşa: „Fiţi deştepţi şi nu pălăvrăgiţi ceva, ca să înţeleagă cu cine au de-a face”.

Oamenii încrucişară mâinile pe piept, se ploconiră până la pământ, pe urmă se aşezară destul de aproape de noi, ca să audă tot ce vorbim. Îşi scoaseră apoi merindele din traiste şi se apucară să mănânce, fără să le dea ceva şi prizonierilor.

— Nu crezi că le-o fi şi lor foame, am zis uriaşului.

— Ei şi! răspunse el, cu nepăsare. Li se dă o dată pe zi de mâncat şi de băut; atât le ajunge. Dacă sunt flămânzi, n-au decât să doarmă. De altminteri li s-a îngăduit astăzi mai mult ca oricând, căci i-am lăsat să bea cât-au vrut.

— Apă de baltă, pe când voi v-aţi săturat cu apă din burdufuri!

— Pentru *requiq* apa e apă. Dacă nu le place, n-am ce să le fac.

— Aha, sunt sclavi. De unde i-ai cumpărat?

— Cumpărat? O, mudir, ce puţin ştiţi voi, ăştia care cunoaşteţi tot ce e în rai, ce se petrece pe pământ! Un takaleh nu cumpără niciodată sclavi, ci şi-i ia singur.

— Atunci sclavii ăştia sunt de o seminţie cu tine?

— Fireşte!

— Cu ce-au păcătuit ca să-i faceţi *requiq?*

— Cu nimic. Lui mek al nostru îi trebuie bani, de aceea îi vinde.

— Poate să facă asta cu orice supus al său?

— Cu toţi cei care nu i-au dat ascultare ori nu-i mai sunt pe plac. Orice tată îşi poate vinde copiii, orice bărbat nevestele şi orice stăpânitor pe

supuşii săi.

— Ce-ai zice dacă mek te-ar vinde şi pe tine?

— Nimic. Apoi adăugă încet, ca să nu-l audă ceilalţi: l-aş sugruma.

Faptul că mă credea sfânt nu-l împiedica să-mi mărturisească un astfel de adevăr. Sau: ori se sinchisea mai puţin de o căpetenie a senussilor după cum se prefăcuse adineauri ori, pentru el nimic nu era sfânt pe lume, ceea ce se dovedi îndată.

— Ai vândut şi tu vreodată *requiq?*

— Nu numai o dală. Chiar şi printre ăştia de colo se află o femeie şi două fete de-ale mele.

— De ce le vinzi?

— Fiindcă mi-am găsit altă femeie, iar fetele e mai bine să iei bani pe ele decât să trebuiască să le dai să mănânce.

— Vorbea cu atâta nepăsare, ca şi când părerile lui ar fi fost ceva de la sine înţeles.

— Şi ele ce-au făcut, s-au supus de bunăvoie? am întrebat mai departe.

— Ce puteau să facă? Au plâns, s-au rugat, dar lacrimile unei femei nu înseamnă nimic. Femeia n-are suflet şi nu poate intra în rai.

— Aha, aşa! Şi unde îi duci tu acum pe aceşti sclavi?

— La Faşoda; e acolo unul care îmi ia întotdeauna *requiq-ul...*

Era cât pe ce să-i scape o vorbă, se opri însă la timp; n-avea încă, pesemne, destulă încredere în mine.

— Ai mai fost prin Faşoda? l-am întrebat eu.

— Da. Mă duc din şase în şase luni la oraş să predau requiq-ul. Dar tu, o, mudirule, încotro?

— Mai întâi la Makhadat el Kelb, şi de acolo în susul Nilului Alb, ca să propovăduiesc sfântul nostru *Coran* norodului fungi.

— Vii şi tu la Faşoda?

— Deocamdată nu, poate mai târziu.

Soarele cobora la asfinţit şi venise vremea rugăciunii zisă mogreb. Se ridicară toţi de jos chiar şi prizonierii. Se lăsară în genunchi, cu ochii aţintiţi la mine. Obiceiul e ca rugăciunea să fie spusă de cel mai de seamă dintre persoanele de faţă sau de un bătrân. Momentul era cât se poate de critic. Mă rugasem adesea — mai bine zis mă prefăcusem că mă rog — cu mahomedanii, dar nu Cu glas tare, ci făcând numai gesturile. Dar să spun acum în faţa atâtora versetele prescrise din *Coran,* să mă închin înaintea lui *Allah* a lui Mahomed şi a arhanghelului Gavriil mi-era CU neputinţă. Ar fi însemnat să fac un mare păcat împotriva Dumnezeului meu. Ben Nil mă scoase însă din încurcătură, zicând:

— Mudirule, obiceiul tău e să spui tu în fiecare zi trei din rugăciuni şi să mi le laşi mie pe cele de seară. Îmi îngădui s-o fac tot astfel şi acum?

— Da, chatib, cel atât de drag Profetului, fă-o! Cuvintele tale se duc pe aceeaşi cale ca şi ale mele şi-şi vor ajunge ţinta, ca şi când le-aş spune eu însumi.

După ce se sfârşi rugăciunea, am mâncat şi eu ceva cu Ben Nil. Takalehii întoarseră capul să nu ne vadă cum mâncăm, cum se cuvine faţă de persoane simandicoase, drept care ne luau. Şi, fiindcă tăceam, nu cuteză nici Şedid, nici ceilalţi să vorbească, fiindcă ne credeau, pe mine şi pe tovarăşul meu „predicator", cufundaţi în gânduri cucernice, din care nu le era iertat să ne întrerupă.

Luna răsărise şi vârfurile copacilor îşi aruncau umbra deasupra capetelor noastre. La dreapta mea se întindea pustiul jalnic şi sterp, la stânga nuferi pluteau pe apa netedă a lacului. Gândurile mele nu erau la cele sfinte, cum credeau cei din jurul meu, ci la ţara mea îndepărtată, pe care cine ştie dacă aveam s-o mai văd vreodată...

— Un om... un călăreţ! strigă deodată takalehul, trezindu-mă din visare.

Venea într-adevăr cineva călare şi încă de-a dreptul spre „Vadul din umbră". Părea să fi cunoscut bine locul. Burnusul său alb sclipea în bătaia lumii. Văzuse pesemne focul din tabără şi faptul că nu se sfia să se apropie dădea multe de înţeles. Abia când ajunse aproape de tot, îşi opri cămila în loc şi zise:

— *Allah* să vă dăruiască mii de nopţi senine ca asta DE acum! îmi îngăduiţi să mă odihnesc şi eu alături de voi?

— Şi fiindcă atât eu cât şi Ben Nil tăceam, Şedid, conducătorul takalehilor, îi răspunse:

— Descăleca şi şezi. Eşti bine venit printre noi. Omul sări din şa, lăsa cămila să alerge la apă şi veni să şadă între Şedid şi Ben Nil. Fiindcă prizonierii erau ceva mai departe de noi nu-i zărise încă, dar de cum îi văzu, pe chipul lui se ivi un zâmbet de mulţumire; răsuflând oarecum uşurat, zise:

— *Allah* mi-a îndreptat la vreme paşii încoace. Nu-i aşa că prizonierii aceştia fac parte din neamul takalehilor?

— Da, răspunse conducătorul lor.

— Atunci trebuie să fie şi Şedid, marele slujitor al regelui, aici. Care din voi e?

— Eu, răspunse uriaşul. Dar cine eşti tu care îmi cunoşti numele?

— Sunt un ben baqquara, locuiesc la misrahul Omm Osrin şi sunt un bun prieten al lui Ibn Asl, pe care îl ştii şi tu.

— E vreo legătură între prietenia asta a ta şi drumul încoace?

— Da, am fost anume trimis la tine.

— La mine? Şi nu acasă, ci aici, unde nu se ştia când voi ajunge! Trebuie să fie ceva serios la mijloc.

— Aşa este. Dar vezi că ştia unde te pot găsi! Mi-a spus că faci de două ori pe an drumul la Faşoda, şi asta la un anumit timp.

— Adevărat...

— Cunoştea zilele când pleci şi unde te afli în ziua cutare ori cutare. Zicea că o să te găsesc negreşit mâine ori poimâine aici, la vad.

— De rândul ăsta s-a înşelat cu o zi, fiindcă am plecat mai înainte. Şi ce veste mi-a trimis prin tine?

— Mai mult o prevenire. Să nu te apropii pe timpul călătoriei prea mult de Nil şi să nu duci requiq-ul de-a dreptul la Faşoda, ci să ascunzi oamenii undeva, nu departe de oraş; pe urmă să te duci la Ibn Mulei, sangakul arnăuţilor şi să-i spui unde i-ai lăsat.

— Pentru ce atâta tevatură?

— Fiindcă e un effendi străin care se aţine prin ţinutul ăla, ca să-i prindă pe negustorii de sclavi.

— Nimici-l-ar *Allah* să-l nimicească!

— Ba mai e şi creştin după toate alea.

— Atunci să nu-l nimicească, ci să-l arunce în cel mai grozav ungher al iadului! Ce are câinele ăsta de creştin să se amestece în treburile noastre?

— Ibn Asl a mai spus să-ţi spun că ghiaurul se află acum cu reissul effendina pe corabia acestuia, în drum spre Faşoda. Cum vasul trage adesea la mal pe timpul călătoriei, s-ar putea să te vadă dacă te-ai aţine prea aproape de râu. Pentru asta m-a trimis Ibn Asl încoace.

— Nu era nevoie. Ce-mi pasă mie de legile kedivului. Eu sunt în slujba regelui meu. Legile noastre ne îngăduie să vindem oameni. Nimeni n-are ce-mi face. Şi apoi, avem un proteguitor puternic pe Ali effendi el Kurdi, mudirul din Faşoda, care i-a tras adesea chiulul reissului effendina. De ce să ne fie atunci frică? N-o să mă abat eu din cale, mai ales din pricina unui spurcat de creştin. Ba mi-ar părea chiar bine să dau ochii cu el, l-aş zdrobi în pumnii ăştia ai mei, să-l fac praf.

Îşi frecă palmele, în timp ce chipul lui, plăcut de altfel, luă cu totul o altă expresie. Îşi poate oricine închipui cu cât interes urmăream convorbirea lor. Mă bucuram de asemenea că nici Şedid, nici ştafeta nu ştia nimic de înlocuirea mudirului din Faşoda şi că maiorul de arnăuţi era într-adevăr acela despre care ne vorbise locotenentul lui Ibn Asl.

Ştiam acum precis cui trebuie să mă adresez. Şedid vorbea cu multă îngâmfare, totuşi nu bănuiam încă ce mai aveam să aflu.

— Nu te crede atât de sigur, zise ştafeta, adresându-se uriaşului. Îţi închipui tu că m-ar fi trimis pe mine Ibn Asl încoace dacă nu credea că trebuie neapărat? Effendi ăsta pare să fie mult mai primejdios pentru noi decât reissul effendina însuşi.

Şedid se ridică în picioare, îşi înălţă trupul şi răspunse:

— Aşa! Ia te uită bine la mine. Arăt eu să fiu omul care se teme de cineva? Dobor zece câini de ăştia la pământ cu un singur pumn.

— Da, eşti voinic şi puternic, mi-a spus-o şi Ibn Asl, dar mi-a mai spus că şi creştinul e puternic, poate chiar mai puternic decât tine.

— Decât mine? Cum poate Ibn Asl să mă jignească într-atât? Nu e om sa mă fi biruit până acum.

— N-a vrut să te jignească. Vroia să spună că la ghiaur e vorba nu numai de puterea trupească, ci de agerimea minţii, prin care un om şiret ca el poate să tragă foloase. Afurisitul ăsta zice-se că ar fi deştept al dracului! Ştie tot, ghiceşte tot, până şi tainele cele mai ascunse, şi te face să cazi tu însuţi în capcana pe care i-ai întins-o.

— Ibn Asl mi-a povestit câteva din astea şi mi-a spus să-ţi spun să te fereşti.

— Ia s-aud şi eu! Aş vrea să aflu cum poate un câine de ghiaur să tragă pe sfoară pe un drept-credincios de-al Profetului.

După ce ascultă câte ceva din ce i-a povestit ştafeta, zise:

— Câinele ăsta pare să fie într-adevăr primejdios şi nu strică să te păzeşti de el, dar pentru că nu mă cunoaşte, n-are de ce să-mi fie frică.

— De cunoscut nu te-o fi cunoscând, eşti tu însă sigur că n-a aflat despre tine? Dacă l-o fi silit pe vreunul din prizonieri să-i spună tot ce ştie?

— Bine zici.

— Şi dacă te întâlneşti cu el şi, vede că ai *requiq* cu tine?

— Îl birui eu repede.

— Aşa ar fi dacă te-ar ataca făţiş. Cu ăsta nu e însă, de glumit, e viclean şi şiret ca o vulpe. Eu zic că e mai bine să te fereşti din calea lui.

— Bine, aşa o să fac, dar nu pentru că mi-ar fi frică; o fac de hatârul lui Ibn Asl. Unde se află acum?

— A sosit ieri, pe la vremea prânzului, la mişrab Omm Oşrin; eu am pornit numaidecât la drum şi acu' iată-mă-s. Socoate şi tu cât i-a trebuit ca să depăşească cu mulit Makhadat el Kelb.

— Se duce de-a dreptul la Faşoda?

— Da.

— Ca să tocmească alţi oameni pentru vreo vânătoare de sclavi?

— Da. Vrea să captureze şiluci şi neuhri, poate şi dinkaşi, după cum s-o ivi prilejul şi ce-o găsi la îndemână, Trebuie însă să se grăbească, fiindcă reissul effendina e pe urmele lui. Te aşteaptă pe tine, ascuns undeva în Faşoda. Mi-a spus să iei bine seama, mai ales la unul din sclavii tăi, unul pe care ţi l-a dat în grijă acu şase luni.

— Aba, Hafid Sihar! Uite-l colo. E ăl dintâi din rând. Ibn Asl ţine numaidecât să i-l aduci îndărăt. Ai grijă să nu cumva să-ţi scape.

— Bine. Dar văd că Ibn Asl a uitat ce e mai de seamă. Ce să mă fac dacă m-oi întâlni cu effendi ăla creştin? Nu-l cunosc şi aş putea, fără să ştiu, să-i cad în gheare, fiindcă zici că e tare viclean. Ibn Asl l-a văzut, şi a şi vorbit ou el, după câte înţeleg eu. Cum de nu s-a gândit să mi-l descrie prin tine cum arată?

— Tii, că uituc mai sunt şi eu! zise ştafeta, izbindu-se cu palma peste frunte. Nu el a uitat, ci eu. Mi-a dat chiar o însemnare unde e adăugat şi numele unuia Ben Nil.

— Aoleu! Fără să vreau am dus mâna la revolver, căci conversaţia începea să ia o întorsătură primejdioasă pentru noi. Dacă semnalmentele se potriveau, eram daţi de gol. Ben Nil avu acelaşi gând, căci îmi aruncă o privire de îngrijorare.

— Ben Nil? Asta cine mai e? întrebă Şedid.

— Un flăcău, care măcar că e de o lege cu noi, e de partea creştinului. *Allah* să-l sfâşie în bucăţi. Sunt nedespărţiţi şi n-o să-l vezi pe unul fără celălalt. De aceea Ibn Asl mi-a dat însemnat cum arată amândoi.

— Dă încoa hârtia!

— Omul se căută prin chimir, în sân, prin buzunare, dar hârtia nicăieri. O pierduse. Avea însă o memorie bună al probabil că Ibn Asl se gândise la o astfel de eventualitate, căci ne descrise atât de bine prin viu grai, încât se vedea că ticălosul ţinea minte fiecare cuvânt. De aceea, răspunse fără să se tulbure:

— Am pierdut însemnarea, dar nu face nimic, o ştiu pe de rost. Ben Nil ăsta e un tânăr de vreo optsprezece ani, n-are barbă, slăbuţ la trup, însă puternic. Ochii şi părul negru, obraji bucălaţi. Era îmbrăcat în haine...

— Se opri din vorbă, se uită mirat la Ben Nil şi strigă:

— Mare minune! Se potriveşte aidoma cu flăcăul aista de colea,

— Te înşeli, ori e numai o întâmplare.

— Şi eu îţi spun că e la fel cu băiatul descris de Ibn Asl.

— O fi. Păr şi ochi negri, slăbuţ la trup şi cu obraji bucălaţi au mulţi pe lumea asta. Nu poate să fie cine crezi, fiindcă tânărul ăsta e un chatib vestit din tagma cuviosului Sidi Senussi.

Ştafeta încrucişa mâinile pe piept, se înclină adânc în faţa lui Ben Nil şi zise:

— Atunci, fireşte că m-am înşelat, dar n-am vrut să-l jignesc pe acest cucernic chatib, aibă-l *Allah* în paza lui!

— Slavă Domnului! Partea cea mai mică a primejdiei fusese înlăturată. Ce va fi însă cu cea mare? Nu mi-a trebuit mult sa aflu, căci l-am auzit pe Şedid zicând:

— De altminteri Beri Nil ăsta nu prea are mare însemnătate pentru noi, ci celălalt, effendi. Descrie-mi-l cât mai amănunţit.

Doream din suflet ca ştafeta să nu fi ţinut atât de bine minte ce îi spusese Ibn Asl, dar dorinţa nu mi-a fost împlinită. Căpetenia vânătorilor de sclavi îmi făcuse atât de bine „portretul" încât abia apucă să descrie statura, chipul şi o parte din îmbrăcămintea mea şi se întrerupse brusc, si, privindu-mă cu ochii holbaţi, strigă:

— *Allah* e mare! E cu putinţă? Uite-l chiar aici, în faţa mea. El e, nu se poate să nu fie el!

E lesne de înţeles efectul cuvintelor lui. Toţi se uitau uluiţi la mine; până şi prizonierii ridicară capetele şi unul din ei exclamă:

— *Hamdulillah!* Poate că sunt salvat...

Din fericire, nimeni nu băgă de seamă cuvintele lui, căci toţi se zgâiau la mine. Numai eu, care eram preocupa de la o vreme de afacerea cu Hafid Sihar, fratele fostei mele călăuze, şi despre care ştiam că e printre prizonieri, am înţeles că el scosese acel strigăt. Ibn Asl îi trimisese vorbă lui Şedid să-l supravegheze cât mai de-aproape, deci prizonierul îi era mai de preţ ca oricare altul.

Povestirea ştafetei fusese ascultată cu atenţie de el şi mă credea un om foarte curajos şi întreprinzător. Dacă eu sunt într-adevăr effendi cel străin, îşi zicea el, scopul venirii mele nu putea fi altul decât să salveze pe prizonier. De aceea îi scăpase adineauri exclamaţia de bucurie.

N-aveam însă acum vreme să mă gândesc la el, căci situaţia în care mă aflam era cât se poate de primejdioasă pentru mine şi tovarăşul meu.

Am aruncat o privire spre Ben Nil şi m-am mai liniştit. Pe chipul lui apăruse un zâmbet de mirare şi nedumerire, ca şi când nu-i venea să creadă că cineva ar fi putut bănui că nu eram drept cine mă dădusem. Mă puteam deci bizui pe atitudinea pe care o va păstra până la sfârşit, fără să se dea de gol printr-un cuvânt sau vreun gest nesocotit.

M-am uitat apoi la ştafetă cu o privire atât de întrebătoare, încât ai fi putut crede că nu pricep ce spune. Şedid îşi plimba ochii de la mine la ştafetă; semnalmentele se potriveau aidoma, dar liniştea pe care o arătam îl descumpănea.

— Ce-ai spus? îl întrebă el pe arab. Omul ăsta să fie effendi ăla străin?

— Ba, el este, altcineva nu poate fi.

— Te înşeli şi de rândul ăsta. Dumnealui e mudirul din Djarabub, prietenul şi omul de încredere al preasfântului Sidi Senussi.

— Adevărat? Cine ţi-a spus?

— El însuşi.

— Aha! râse arabul. Dacă altă dovadă n-ai, apoi halal să-ţi fie! Nu ţi-am spus că ghiaurul îşi dă mereu alt nume?

— *Allah!* Bine zici. Nu cumva...

Se uită cu ochii rătăciţi la mine, neştiind ce să creadă. Eu l-am privit o clipă nedumerit, apoi am întrebat cu mirare:

— Ce spune omul ăsta? Despre mine vorbeşte?

— Da. N-ai înţeles până acum?

— Dacă l-aş fi înţeles, ar trebui să cred că nu e în toate minţile; mai bine mă fac că n-am auzit bine.

— Zice că tu eşti effendi ăla creştin despre care povestea adineauri.

— Indură-te *Allah* de el! Aşadar tot e adevărat că a spus aşa ceva. Bietul om e bolnav la cap. Să-şi pună cârpe ude pe frunte, ca să-i treacă fierbinţeala, şi să nu mai vorbească într-aiurea.

— Nu sunt bolnav, ştiu ce spun, răcni el. Te poţi înşela când e vorba de un singur om, dar de doi nu se poate. Tânărul se potriveşte cu Ben Nil şi celălalt cu effendi. Ei sunt. Ce fel de cămile au? Ibn Asl zicea că ale lor sunt sure.

— Aşa e, răspunse Şedid.

— Da? Atunci e încă o dovadă că nu m-am înşelat. Nu te lăsa păcălit, o, Şedid. Cercetează bine.

Uriaşul rămase câteva clipe pe gânduri, pe urmă se întoarse spre mine şi zise:

— N-ai auzit ce spune? Am toată smerenia pentru cucernicia ta, dar dă-mi o dovada că eşti drept cine te dai.

— Te îndoieşti într-adevăr? i-am răspuns, prefăcându-mă peste măsură de mirat. Să-ţi dovedesc că sunt cine sunt? ia spune unde ne aflăm noi acuma?

— La Maşada ed Dill.

— Şi unde spune Ibn Asl că e effendi ăla?

— Pe corabia reissului effendina.

— Ei, vezi! Pot să fiu eu şi aici şi acolo în acelaşi timp?

— Păi aşa bănuieşte Ibn Asl. Să se fi potrivit ce spune ştafeta numai cu unul dintre voi, treacă-meargă, dar cu amândoi, e prea-prea. Dacă eşti într-adevăr effendi ăla, trebuie să te omor.

— Bine, omule, nu înţelegi că nu sunt eu?

— Ai vreo dovadă asupra ta că nu eşti?

— Cea mai bună dovadă sunt eu însumi.

— Atunci o să te leg şi *o* să te iau cu mine, ca să te vadă şi Ibn Asl.

— Asta nu poţi s-o faci, fiindcă ar urma să împiedici răspândirea sfintei noastre tagme.

— Dă-mi o dovadă, ca să te cred.

— Dovadă şi iar dovada! am zis eu, prefăcându-mă supărat. Vrei să-ţi arăt, spre paguba ta, puterile pe care mi le-a hărăzit *Allah* şi să atragem blestemul şi nenorocirea asupra cui se atinge de noi?

Prin ţinuturile acelea, pe jumătate sălbatice, superputerile sunt foarte răspândite, de aceea cuvintele mele îşi făcură efectul dorit. Şedid nu ştia ce să facă. Dacă eram într-adevăr effendi, trebuia să mă ucidă sau cel puţin să mă ia prizonier. Dacă însă eram un Senussi, atunci nu numai că eram un om sfânt, ci şi un vrăjitor care, pentru a se răzbuna, putea să cheme în ajutor toate duhurile cerului şi ale iadului. De asta se temea el mai tare ca de orice. Totuşi, fiindcă ştafeta îl aţâţa mereu împotriva mea, zise în cele din urmă:

— Nu ştiu nici eu ce să fac. Aş vrea să mă încred în vorba ta şi nu pot până nu-mi vei dovedi că eşti într-adevăr cine spui. Ar fi însă două mijloace să-mi înlături bănuiala.

— Care?

— Ai auzit şi tu că effendi ăsta e un om *poarte* puternic. Să ne luăm la trântă, ca să văd dacă mă poţi birui.

Dobitocul! Nici prin gând nu-i trecea că s-ar putea preface cineva când e vorba de o luptă. M-aş fi învoit numaidecât cu propunerea lui, dacă n-ar fi fost în joc onoarea presupusei mele tagme. De aceea i-am răspuns:

— Noi am pornit să propovăduim învăţăturile Profetului, nu să ne războim. Şi apoi, uită-te la tine şi la mine. M-ai birui numaidecât.

— N-are a face.

— Aşa e, se amestecă ştafeta în vorbă. După cum mi-a spus mie Ibn Asl, effendi ăla străin nu e atât de voinic pe cât e de puternic. Dacă eşti într-adevăr ghiaurul, o să-l birui lesne. Dacă nu, e cea mai bună dovadă că nu eşti el!

— Bine a grăit, zise uriaşul. Să ne luăm la trântă, altminteri mă faci să cred că ţi-e frică să nu te dai de gol.

Ca să nu-mi ies din rol, mă ridicai de jos, ca şi când aş fi primit propunerea iui, dar i-am zis cam îngrijorat:

— Vezi că dacă s-o afla în Djarabub că m-am luptat cu tine şi că am

fost biruit, o să-mi pierd din respectul de care m-am bucurat până acum.

Inteligentul şi şiretul Ben Nil îmi veni în ajutor, zicând:

— De unde vrei să se afle, o, mudirule? Din ăştia de aici n-o să se ducă nici unul vreodată prin meleagurile noastre şi despre mine eşti sigur că n-o să spun nimănui nimic.

— Auzişi? întrebă Şedid cu bucurie. Dacă te birui eu pe tine, n-o să-ţi scadă întru nimic respectul care ţi se cuvine. Ei, te-ai hotărât?

— Bine, fie. În ce fel vrei să se dea lupta?

— Ne scoatem mantalele de pe noi şi ne luăm în braţe. Care izbuteşte să-l ridice pe celălalt de la pământ şi să-l trântească apoi jos, e învingătorul. Te învoieşti?

— N-am nimic împotrivă, i-am răspuns eu, aruncând de pe mine haikul.

Bineînţeles că intenţia mea era să mă las biruit, dar nici atât de lesne, ca să nu trezească bănuieli. Drept să vă spun, care mi-ar fi plăcut să mă iau serios la trântă cu uriaşul acela, ca să văd dacă într-adevăr aş fi fost în stare să-l dobor la pământ. Din nenorocire însă nu-mi era îngăduit s-o fac.

Stăteam gata de luptă, Şedid înainta spre mine şi-şi încolăci braţele în jurul meu, pe când eu făceam acelaşi lucru. M-am împotrivit la început foarte serios. De două ori, a izbutit să mă ridice de la pământ, dar de trântit nu l-am lăsat să mă trântească. A treia oară îşi încorda toate puterile. M-am lăsat într-adins moale, ca să mă poată ridica; mă apucă de mijloc şi, mă culcă binişor jos. Îmi dădusem însă seama că să fi vrut, îl biruiam cu uşurinţă, cu tot trupul lui de uriaş.

— Naş putea spune că e lipsit de puteri, zise uriaşul zâmbind, dar nici mare scofală nu e de capul lui.

— Ştiam dinainte că o să mă birui, am mormăit eu, ridicându-mă de la pământ. Nu mă potrivesc eu cu unul ca tine.

Şi m-am prefăcut că abia îmi trag sufletul.

— Ai încercat tu de două ori să te ţii bine, dar uite cum gâfâi. Parcă ai fi alergat ceasuri întregi. Degeaba, nu eşti atât de puternic după cum m-am aşteptat. Acu să vedem proba a doua.

— Ce fel de probă?

— Am auzit că sunt creştini care cunosc bine *Coranul*. Eu însă nu cred că îl poate cunoaşte tot atât de bine ca un musulman. Sunt încredinţat că dacă spui unui ghiaur surata el Kuiffar, nu o poate repeta după tine. Tu o cunoşti?

— Da.

— Şi poţi s-o spui pe de rost?

— Poate, dacă mi-o spui desluşit vorbă cu vorbă. N-aveam nevoie să mi-o spună el, căci o cunoşteam foarte bine. *E* al *o sută* nouălea verset şi se zice că i-a fost dezvăluit lui Mahomed de *Allah*, când vreo câţiva arabi i-au cerut să cinstească timp de un an întreg pe zeii lor, iar pe urmă se vor converti şi ei la credinţa lui. Versetul e scurt, dar cuvintele sunt astfel orânduite, că e greu chiar pentru un arab să-l rostească fără greşeli.

— Când îl bănuiesc pe unul că ar fi beat, îl pun să spună versetul acesta, pe care un om ameţit de băutură nu-l poate duce până la capăt, atât e de încâlcit. La încercarea asta mă punea acum pe mine Şedid.

— Stai că o să vedem noi acuşi! zise el, zâmbind cu înţeles. Uite, o să ţi-l spun vorbă cu vorbă. De altminteri, te-ai şi dat de gol prin faptul că mi-ai cerut să ţi-o spun eu, cuvânt cu cuvânt. Un bun senussi, un mudir, un cucernic însemnat ca tine, trebuie să cunoască această surată pe de rost, fără să aibă nevoie să o asculte mai înainte.

Se înţepeni bine pe picioare, împreună mâinile şi începu:

— „În numele prea milostivului *Allah*, zi aşa: O, voi necredincioşilor, eu nu cinstesc ceea ce cinstiţi voi, pe când voi nu cinstiţi ce nu cinstesc eu şi nici nu o să cinstesc ce nu cinstiţi voi şi voi o să cinstiţi... nu o să cinstiţi ceea ce eu nu... ceea ce cinstesc eu pentru că voi aveţi...religia mea... şi eu... eu... nu... nu am..

— Tăcu. Îşi dădu seama că greşise.

— Ei, i-am zis zâmbind, nu cumva nu eşti musulman? Ori poate că eşti beat...

— Nici una, nici alta, strigă el cu ciudă. Surata asta e într-adevăr prea grea. Tu însă, ca un adevărat senussi — cum spui că eşti — trebuie s-o ştii pe de rost, fără greşeală.

— Aşa şi e. Dacă m-oi încurca o singură dată, îţi dau voie să-mi ceri tot ce am asupra mea.

— Zău? Să ştii că aşa o să fac. De altminteri, dacă faci cea mai mică greşeală, înseamnă că eşti creştin, ori chiar effendi ăla străin şi atunci mi se cuvin nu numai lucrurile, ci şi viaţa ta.

— O să fii tu în stare să judeci dacă am greşit sau nu?

— Da. Cunosc surata, măcar că nu ştiu s-o spun pe de rost. Hai, spune!

Am început, rostind cuvintele că abia le putea prinde în auz;

— „În numele prea milostivului *Allah*, zi aşa: O, voi necredincioşilor, eu nu cinstesc ceea ce cinstiţi voi, pe când voi nu cinstiţi ce nu cinstesc eu şi nici nu o să cinstesc ce nu cinstiţi voi şi nici voi nu veţi cinsti ceea ce cinstesc eu. Voi aveţi religia voastră şi eu o am pe-a mea”.

— După cum se vede, tâlcul e simplu, dar în limba arabă, sună cam încâlcit După ce am sfârşit, Şedid zise cu admiraţie:

— O ştie, zău că o ştie! Şi o spune repede, fără să se încurce. Aista nu poate fi necredincios.

— Vezi că, îl întrerupse ştafeta, Ibn Asl mi-a spus despre effendi ăla străin, că ştie graiul nostru şi *Coranul* ca şi când s-ar fi născut în ţara noastră şi ar fi învăţat carte la cel mai bun *muderri* (profesor la o universitate mahomedană). Ia bine seama! S-ar putea să te înşeli.

— Aşa crezi? Atunci la ce încercare să-l mai pun? Hm... asta nu-mi convenea defel şi putea deveni primejdios pentru mine şi Ben Nil. Afurisitul ăla de arab era încredinţat că sunt cine eram în realitate şi încăpăţânarea lui ar fi putut schimba lesne buna părere pe care o avea Şedid

despre noi. De aceea m-am prefăcut indignat şi am strigat înfuriat:

— Ce, altă încercare acum? Nici nu mă gândesc! Ştii tu ce înseamnă un mudir din Djarabub? Şi cu toate astea m-am coborât până într-atât ca să mă iau cu tine la trântă şi să-ţi spun pe de rost surata el Kuiffar. Cred că ajunge. Vreţi să mă umilesc şi mai mult? Nu! Cine înjoseşte în faţa atâtora un mudir al senussilor şi un chatib al acestei sfinte tagme, nu merită un răspuns. Am fost ospitalieri cum nu se mai poate; v-am îngăduit să poposiţi lângă noi; dar acum nu mai putem rămâne o clipă în tovărăşia unor astfel de oameni nerecunoscători. Plecam şi...!

— Nu, nu plecaţi! strigă ştafeta, întrerupă adu-mi vorba. Nu vă lăsăm noi.

— Nu? i-am zis, măsurându-l cu o privire dispreţuitoare. Cum ne poţi împiedica?

— Cu de-a sila.

— Cum, vrei să te atingi de oamenii lui *Allah*?

— Da, şezi.

— Întinse mâna şi vru să mă tragă jos; am făcut însă un pas îndărăt şi am strigat cu glas tunător:

— Ce faci, nenorocitule! Vrei să arunc asupra-ţi blestemul care face să se usuce trupul şi să se rătăcească minţile? Cine vrea să ne reţină, să încerce! A cui mână cutează să ne atingă?

Am rotit ochii în juru-mi. Toţi tăceau. Păreau înspăimântaţi, nu atât de cuvintele mele, cât de glasul ameninţător cu care le rostisem. Iar eu m-am dus şi mi-am dezlegat cămila. Ben Nil făcu acelaşi lucru. Încălecarăm şi păşirăm în vad, fără ca vreunul să îndrăznească să pe oprească. Nimeni nu zicea un cuvânt, nici o urare de drum bun. Eram mai bucuros aşa.

Apa nu era adâncă; n-ajungea nici măcar la burta cămilei. Dincolo, pe malul celălalt, dădurăm mai întâi de tufe, pe urmă de iarbă, până unde ajungea umezeala lacului.

Când am crezut că nu mai puteam fi văzuţi, am cotit la stânga, spre lac. Ben Nil, care tăcuse până atunci zise, în sfârşit, cu mirare:

— Ce faci, effendi! O iei spre răsărit, când drumul nostru e spre sud? De ce te abaţi din cale?

— Din două motive: mai întâi ca să nu ne găsească takalehii urmele. Dacă am fi rămas până unde se sfârşeşte iarba şi începe nisipul, mâine ar fi dat de ele, în vreme ce până atunci iarba călcată se ridică din pricina umezelii.

— Bănuieşti că se vor lua după noi?

— Nu că bănuiesc, sunt sigur. Vor vrea să ni-l ia îndărăt pe Hafid Sihar.

— Hafid Sihar? Aşa e, bine zici, i-am auzit pomenindu-i numele. E fratele călăuzei de la peştera din Maabdah. Crezi cumva că se află printre ei?

— Sunt chiar sigur de asta.

— Şi vrei să-l scapi?

— Da. Ăsta e al doilea motiv pentru care am cotit spre lac.

— *Allah*, alta acum! Zău, effendi, cu tine întâmpină omul primejdii la fiecare pas. O sfeclisem adineauri când am, văzut că afurisita aia de ştafetă ne-a ghicit. De ce te-ai înjosit să te laşi pus la încercare?

— Pentru că era cel mai bun lucru pe care îl aveam de făcut. Dacă Şedid ar fi sigur că sunt acel effendi creştin, nu s-ar mai duce la Faşoda, ba ar trimite chiar pe cineva la Ibn Asl şi la maiorul arnăuţilor să le dea de veste; aşa că drumul nostru la Faşoda ar fi de prisos. Am aflat multe şi asta îl pune pe gânduri pe Şedid.

— Aşadar, o luăm spre răsărit, ca să-i punem pe o cale greşită pe takalehi şi cotim pe urmă spre sud?

— Nu. O luăm îndărăt pe malul lacului, până la locul unde am lăsat adineauri cămilele; tu rămâi la ele de pază şi eu cobor devale, să-l iau pe Hafid Sihar.

— Ce vrei să faci cu el?

— Să-l duc, fireşte, la Faşoda.

— Îi trebuie o cămilă.

— O să iau una de-a takalehilor.

— Hm! Să-l dezlegi pe Hafid Sihar de ceilalţi, fără să te simtă cineva şi să-ţi mai pierzi pe urmă vremea să pui mâna pe o cămilă, e prea multă bătaie de cap pentru un singur om.

— Te-aş lua şi pe tine cu mine, dacă nu mi-ar fi teamă de fiarele sălbatice, care ne-ar putea sfâşia cămilele.

— Crezi că sunt de astea pe aici?

— Unde e apă sunt şi vietăţi, printre care pot fi şi fiare de pradă.

— Şi-ţi închipui tu că le-aş putea eu apăra de lei? Dacă îmi răspunzi cu un „da”, ţi-aş fi recunoscător pentru încrederea pe care o ai în mine, deşi nu cred că sunt în stare să mă fac vrednic de ea. Frică nu mi-e, asta ştii tu bine; nu ajunge însă numai curaj ca să dobori un leu. M-ai găsi la întoarcere, şi pe mine şi cămilele noastre, sfâşiaţi în bucăţi. De aceea socot că e mai bine să merg şi eu cu tine.

Flăcăul avea dreptate; şi apoi se putea întâmpla să am nevoie de ajutorul lui.

Drumul nu era anevoios, căci luna lumina ca ziua. Mie mi-ar fi părut mai bine să fie întuneric pentru cele ce aveam de gând să fac.

Ajunşi la locul hotărât, descălecarăm şi legarăm cămilele de copaci. Bucuros aş fi lăsat acolo şi puştile, dar se putea întâmpla să ne întâlnim cu vreo fiară sălbatică, împotriva căreia nu ne puteam apăra cu cuţitele sau revolverele.

Apropiindu-ne de vad, băgarăm de seamă că focul nu mai ardea în tabără. Probabil dormeau toţi. L-am lăsat pe Ben Nil în umbra unui copac şi am pornit singur, tiptil, mai departe. La vreo sută de paşi, m-am lăsat la pământ şi am început să mă târăsc pe burtă. Spre norocul meu, luna asfinţise şi umbra copacilor se întindea până departe. Takalehii puseseră o santinelă la prizonieri şi omul se plimba plictisit de colo până colo. De

văzut nu-l vedeam, dar îi auzeam paşii.

Înainte de a întreprinde ceva, trebuia să mă orientez, de aceea am dat roată taberei. Totul era ca la plecarea mea. Prizonierii în acelaşi loc, ceilalţi de asemenea. Ca să pot ajunge la cel pe care îl credeam Hafid Sihar, trebuia să-l neutralizez pe paznic.

Şeile erau adunate în două grămezi alăturate. Parte din cămile stăteau întinse jos, parte, cu piedică la picioarele dinainte, păşteau ori sorbeau când şi când din apa lacului.

M-am întors la Ben Nil, să-l aduc şi pe el. L-am lăsat lângă cămile şi, arătându-i un copac, i-am spus să mă aştepte acolo, apoi am pornit spre prizonieri. Când am ajuns la vreo zece paşi de ei, m-am oprit şi am ascultat. Păreau să doarmă, ceea ce nu era de mirare, după oboseala drumului lung de peste zi. Nici o mişcare, numai paşii paznicului. M-am apropiat de el, l-am lăsat să treacă, am sărit apoi în picioare, l-am apucat uşor pe la spate de gât şi l-am izbit cu pumnul în moalele capului, întinse braţele şi căzu grămadă la pământ. L-am luat de acolo şi l-am dus lângă Ben Nil. O ultimă rază de lumină îi lumină faţa şi am văzut, spre marea mea mirare, că era chiar ştafeta lui Ibn Asl. Cu atât mai bine.

— Pe cine îmi aduci? şopti Ben Nil. Nu cumva chiar pe Hafid Sihar?

— Deocamdată nu. Asta e baqquara, pe care takalehii l-au pus de santinelă la prizonieri.

— Om rău şi primejdios pentru noi... murmură tânărul. Să-i înfig cuţitul în piept?

— Nu; sunt de părere să-l luăm cu noi. E unul de-al lui Ibn Asl şi datoria noastră e să-l predăm reissului effendina.

— Mai de datoria noastră e să-l omoram.

— L-ar găsi Şedid mort şi ar prinde bănuieli, pe când dacă îl luăm cu noi o dată cu Hafid Sihar, o să creadă că ştafeta s-a răzgândit şi, ca să fie mai sigur, a plecat înainte cu prizonierul, să-l ducă lui Ibn Asl.

— Bine zici, effendi. Pentru asta ar trebui însă să luăm şaua şi cămila lui.

— Nu-i nevoie. Cu cât vor fi mai bune şeile şi cămilele pe care le vom şterpeli, cu atât mai mult cade vina pe baqquara, că a vrut să-şi însuşească bunul altuia şi să-l înfurie pe Şedid împotriva lui. Lasă-mă pe mine să fac cum cred de cuviinţă. Timp avem, căci takalehii dorm buştean.

— Îi legarăm bine pe baqquara şi-i vârârăm un căluş în gură. Am pornit apoi îndărăt la prizonieri: Hafid Sihar era chiar cel din cap, după cum văzusem decuseară, ceea ce îmi uşura mult sarcina. Ştiam bine locul unde era şi l-am găsit lesne. Prizonierii dormeau toţi, afară de unul singur şi ăsta era cel pe care îl căutam. Când mi-am alăturat binişor capul de al său şi l-am atins uşor cu degetul, îmi şopti:

— Effendi, tu eşti?

— Da.

— *Allah!* Te aşteptam. Inima îmi bătea de grijă că nu eşti tu acela de la care îmi aştept salvarea.

Cercul prizonierilor era astfel întocmit că picioarele le veneau înăuntru, iar capetele în afară. M-am ridicat puţin, am dus gura la urechea lui Sihar şi l-am întrebat cu glas înăbuşit:

— Cum te cheamă?

— Hafid Sihar, din Maabdah, răspunse el abia auzit.

— Şi pe fratele tău?

— Ben Wasak.

— Atunci eşti acela pe care îl caut.

— O, cerule, o, *Allah!* Ce...

— St, mai încet! Tovarăşii tăi cei mai apropiaţi dorm?

— Buştean!

— Atunci stai liniştit şi aşteaptă.

Am pipăit cu degetele, să văd cum e legat, apoi am retezat frânghia cu cuţitul. Dar liber tot nu era încă. Să fi încercat să se scoale uşor, s-ar fi putut să deştepte din somn vreunul din vecinii săi. L-am apucat deci de subsuori şi l-am tras afară din cerc, binişor, ca să nu atingă nici pe cel din dreapta, nici *pe* cel din stânga. Pornirăm apoi amândoi, târându-ne spre locul unde ne aştepta Ben Nil. Ajunşi acolo, vru să înceapă o întreagă cuvântare de mulţumire, dar i-am curmat repede vorba.

— Nu acum. Mai târziu poţi vorbi cât ţi-o plăcea. Deocamdată n-aveam timp de fleacuri de astea.

Arabul începuse să se trezească din leşin. Încercă să-şi rupă legăturile, dar nu putea; vru sa strige şi din gâtlej nu-i ieşi decât un horcăit înăbuşit. Ben Nil îi puse vârful cuţitului în dreptul inimii şi-i şopti ameninţător:

— Dacă mai încerci o dată, îţi înfig cuţitul în piept până în plăsele.

Baqquara nu mai mişcă.

— Acum să facem rost de încă două cămile, zise Ben Nil. Câte una de fiecare.

— Ba de trei, i-am răspuns eu. Pentru că o să ne trebuiască apă mai multă, aveam nevoie de o cămilă care să ducă burdufurile. Şi de acestea am mai avea nevoie fiindcă n-avem decât două.

— Lasă-mă pe mine s-aleg cămilele effendi, se rugă Hafid Sihar.

Până s-apuc eu să spun ceva, pieri în întuneric, aşa că nu-mi rămânea altceva decât s-aştept până se va întoarce. Nu eram defel mulţumit de plecarea lui; mă temeam să nu fie simţit de cineva şi să ne zădărnicească tot planul. Din fericire nu se întâmplă nimic. După vreun sfert de ceas, care mi se păru o veşnicie, veni îndărăt şi-mi zise:

— Gata, effendi, putem pleca.

— Gata? Cu ce?

— Am trecut treptat-treptat, dincolo de vad, trei şei şi trei burdufuri. Nu m-ai văzut?

— Nu. Pesemne că ai lucrat cu mare băgare de seamă.

— Păi nici nu se putea altfel. Şi trei cămile — cele mai bune din toate — sunt şi ele acolo.

— N-ai simţit dacă s-a deşteptat cineva în tabără?

— Dorm toţi buştean. Putem pleca fără grijă.

— Ia mai întâi puşca şi cuţitul ăsta al baqquaraului, poate să-ţi trebuiască.

Mi l-am aruncat pe baqquara în spinare şi am pornit spre vad. Găsirăm aici trei cămile înşeuate; de încălecat nu puteam să le încălecăm, de teamă să nu sforăie ori să necheze şi să-i trezească pe cei din tabără. De aceea Ben Nil şi cu Hafid Sihar le luară de căpăstru şi porniră cu ele înainte, iar eu, cu baqquaraul în spinare, după ei.

Trecurăm prin apa care ne venea până la brâu. Ajunşi pe malul celălalt, i-am dezlegat arabului picioarele, ca să poată umbla, îl luarăm între noi şi... la drum.

— Vom găsi oare cămilele unde le lăsasem? Da, erau acolo. Le legarăm şi pe celelalte trei lângă ele, ne aşezarăm sub un copac şi, după ce i-am scos baqquaraului căluşul din gură, l-am întrebat:

— Ben baqquara, ştii acum cine sunt? Omul tăcea.

— Ştiu că nu eşti surd şi sunt deprins să mi se răspundă la întrebări. Dacă ţi-e gura lipită, ţi-o dezlipim noi repede cu biciul. Aşadar, răspunde!

— Da, ştiu, zise el scrâşnind. Tu eşti effendi cel străin şi ăsta e Ben Nil.

— Parcă ziceai că effendi e grozav de puternic şi ai văzut că m-a biruit Şedid.

— Ai lăsat într-adins să te biruie. Am bănuit eu.

— Cu toate astea ai auzit cum am spus fără greşeală surata. Cum poate un creştin s-o ştie atât de bine?

— Tu ştii şi poţi toate.

— Toate nu, dar multe. De pildă: să-l scot pe un ben baqquara din mijlocul unei cete întregi de takalehi, ca să-l duc la Faşoda şi să-l dau pe mâna reissului effendina să-l pedepsească după cum merită.

— Pentru ce să mă pedepsească, n-am făcut doar nimănui nimic.

— După cum văd, ai tot atâta minte cât are crocodilul pene. O să port eu de grijă să-ţi vină mintea la cap. Reissul effendina...

— Nu mi-e frică de el, mă întrerupse arabul, cu trufie.

— Aha, crezi că o să stăruie mudirul din Faşoda să scapi?

— Ce e un effendi faţă de un mudir? Ce putere are un străin! exclamă el cu dispreţ.

— Aşa grăieşte numai un dobitoc, care habar n-are de ce spune. Capul tău e asemenea oului din care s-a scurs tot şi n-a mai rămas decât coaja. Tu nu ştii, pesemne, că effendi li se zice prinţilor, feciorilor sultanului şi effendi îşi spun cei de la cârma statului între ei. Până şi kedivului îi place când i se spune aşa. Şi ce e un fleac de mudir pe lângă oameni atât de puternici! Şi-apoi, îl cunoşti tu pe ăsta din Faşoda?

— Da.

— Ia s-aud dacă ştii cum îl cheamă?

— E şi el tot un effendi, fiindcă i se zice Ali effendi Kurdi.

— Nu-i adevărat.

— Cum poţi tu, un străin care nu cunoaşte starea de lucruri din ţara noastră, să spui că mint?

— Se vede că îl cunosc mai bine decât tine, fiindcă pe mudirul din Faşoda îl cheamă altfel. Auzit-ai tu de Ali effendi Abu Hamsah Miah?

— Da.

— Bine. Ascultă atunci mai departe. Vestitul general Musah paşa a fost rugat de reissul effendina să se repeadă la Faşoda şi să-l înlocuiască pe mudirul el Kurdi cu Abu Hamsah. El Kurdi a fost dus la Khartoum şi băgat în temniţă. Aşa a cerut reissul effendina. Mai zi şi acum că acesta nu e mai puternic decât ticălosul ăla de mudir el Kurdi.

Tăcu. Nu mai încăpea îndoială că îl înspăimântaseră cele ce îi spusesem.

— Mai bizuie-te şi acum pe el Kurdi al tău. Să mai poftească dumnealui să ia apărarea pungaşilor şi ucigaşilor de teapa voastră. Ar fi mulţumit să aibă el acum pe cineva să-l scoată de la răcoare. Când te-oi preda reissului effendina, acesta o să te ducă la noul mudir şi o să-ţi dovedească el că nu degeaba i s-a dat porecla de „Tatăl celor cinci sute".

— Să mă bata pe mine, un arab liber şi neatârnat?

— Lasă că o să te atârne el în vârful spânzurătorii, să-ţi iasă limba de-un cot. Asta după ce ţi-o număra la tălpi până n-oi mai putea.

— Dacă se ating de mine o să mă răzbune toate triburile neamului baqquara, căci bătaia e mai ruşinoasă decât moartea!

— Nu mă tem eu de o mie de baqquara de-ai tăi! Dacă au atâta putere, de ce nu vin acum să te scape? Totuşi, deşi nu mi-e frică de ei, ţi-aş da drumul mâine dimineaţă, dar cu o singură condiţie.

— Care?

— Să-mi spui cum l-ai cunoscut pe Ibn Asl şi tot ce te voi întreba despre el.

— Asta n-o fac pentru nimic în lume!

— Bine. Atunci nu mai avem ce vorbi. Dacă nu vrei s-o faci acum, în schimbul libertăţii, o să-ţi deschidă mai târziu, „Tatăl celor cinci sute" pliscul.

— Lasă, effendi, zise Hafid Sihar, îţi spun eu ce fel de om e Ibn Asl ăsta.

— Primesc. Mai întâi trebuie să afli şi tu câte ceva despre mine, fiindcă...

— O, effendi, te cunosc eu bine din cele ce-i povestea adineauri ăsta lui Şedid despre tine. Nu eram departe şi am auzit tot. Habar n-aveam că tu îl cunoşti pe fratele meu, dar parcă *Allah* a trimis pe cineva să-mi şoptească în urechi: Effendi acela i-a scăpat pe mulţi de la moarte: dacă el e omul de acolo, a venit să te scape şi pe tine. De aceea am scos strigătul de bucurie pe care, spre norocul meu, nu l-a auzit Şedid altminteri ar fi fost vai *şi* amar de capul meu.

— Foarte bine că ţi-ai spus în acelaşi timp şi numele, căci prin asta mi-ai atras luarea-aminte asupra ta, ceea ce a făcut ca acum să fii liber. Dar

şi fără asta tot ai fi scăpat tu mai târziu la Faşoda, prin stăruinţa mea pe lângă mudir. Aşadar, fiindcă spui că mă cunoşti din spusele acestui baqquara, nu mai am decât prea puţin de adăugat. Mă dusesem la Maabdah, ca să văd vestita peşteră a crocodililor. Fratele tău mi-a slujit de călăuză, pe urmă mi-a dăruit mâna unei mumii femeieşti...

— Femeieşti, zici? întrebă el, tresărind. Descrie-mi-o!

După ce i-am împlinit dorinţa, strigă:

— Trebuie să-i fi făcut un mare bine ca să ţi-o dea!

— Nici un fel de bine, pe cât ştiu.

— Nu? atunci a ghicit ca eşti un om cu adevărat altfel decât ceilalţi, altminteri n-o făcea el. Mâna e a unei prinţese a vechiului Egipt, fata faraonului. Fratele meu ţinea foarte mult la mâna aceea şi n-ar fi dat-o altuia pentru nimic în lume. Ce-ai făcut cu ea?

— O am la mine şi, dacă vrei, o să ţi-o arăt când s-o face ziuă. Când a auzit Wasak că mă duc la Khartoum, mi-a povestit despre tine, cum ai pierit fără urmă, şi m-a rugat să cercetez ce s-a ales de tine.

— Şi mai înainte n-a cercetat?

— Ba a cercetat, dar degeaba. Părerea mea e că a făcut o mare greşeală, încrezându-se prea mult în prietenul său, Barjad el Amin. Acesta nu trebuia să ştie că te caută. Tare mă tem că n-a fost străin de dispariţia ta.

— Fireşte că nu. Doar el e cel care m-a vândut lui Ibn Asl, strigă Hafid Sihar cu indignare.

— Aha, am bănuit eu! Poartă el, nu-i vorbă, porecla de Amin, adică „cinstitul", dar nu mi s-a părut lucru cinstit la mijloc. Zicea că ţi-u plătit până într-un ban ce vă datora; pe urmă ai plecat şi nu mai ştie ce ai făcut. Mie mi s-a părut lucru nefiresc. Mă gândeam să mă ocup eu de povestea asta, însă n-am avut vreme până acum să mă duc la Khartoum.

— Spre norocul meu! Să nu te fi întâlnit astăzi cu noi, nu-mi recăpătăm, libertatea cât lumea şi pământul!

— Poate că te înşeli. Ibn Asl a fost vânzător în prăvălia lui Barjad el Amin. Cum am auzit asta, am fost sigur că de la el voi putea afla locul unde te afli, sau mai bine zis ce s-a făcut cu tine. Au venit apoi altele care m-au hotărât să pun mâna pe ticălos ceea ce trebuia să-mi reuşească mai curând sau mai târziu şi l-aş fi silit să-mi spună unde eşti.

— Totuşi, aduc laude lui *Allah* că n-a mai trebuit să aştepţi până atunci. N-aş fi crezut pentru nimic în lume că mi s-ar putea întâmpla o astfel de nenorocire şi nu pricep prin ce am meritat-o.

— Toţi suntem nişte păcătoşi în faţa lui *Allah* şi el singur ştie pentru ce ne pedepseşte, aşa că nu trebuie să crâcnim împotriva lui.

— Ai dreptate, effendi, răspunse arabul, după ce rămase câtva timp pe gânduri. În nenorocirea care s-a abătut peste capul meu, am cârtit împotriva lui, mi-am blestemat soarta şi omenirea întreagă; uneori gândurile mi se mai limpezeau, dar le încuiam în poarta minţii şi ie izgoneam din inima mea amărâtă. Acum însă, când păşesc iarăşi în pragul vieţii şi sufletul meu e copleşit de bucurie, când te aud vorbind aşa, o rază de lumină îmi pătrunde

în minte şi recunosc că bine ai grăit. Cine şi ce am fost înainte o să-ţi povestesc eu mai târziu. Astăzi mă trezesc deodată ca un om nou. Da, n-am suferit degeaba, ai dreptate, şi lăudat fie *Allah* pentru suferinţele pe care mi le-a hărăzit în mărinimia lui...

— Mă bucur că aud astfel de cuvinte din gura ta. Ai pierdut luni şi ani din viaţa ta, dar ai găsit în schimb comori lăuntrice, al căror preţ nu e vremelnic, ci veşnic.

— Cât despre bunul de care ai fost prădat, nădăjduiesc că ţi-l voi putea da cândva îndărăt.

— Tu? întrebă el, uimit. Eşti tu atât de bogat, effendi?

— Dimpotrivă, sunt foarte sărac; ştiu însă că Ibn Asl are asupra lui o mare sumă de bani. Dacă izbutesc să-l prind înainte de a-i cheltui, te pot despăgubi pe tine şi fratele tău de tot ce v-a jefuit.

— Pentru asta nu e nevoie de Ibn Asl; nu e atât de sigur ca Barjad el Amin.

— Cum, a avut şi el folos de pe urma acestei nelegiuiri?

— Ba bine că nu! Barjad era sărac, dar cinstit. Fratele meu ştia asta, de aceea i-a dat bani să-şi facă o prăvălie la Khartoum. Mai târziu i-a împrumutat o sumă mai mare, ca să-şi mărească afacerea. A venit însă sorocul să-şi plătească datoria şi m-a trimis pe mine la el să iau banii. M-am dus la Barjad el Amin. Se schimbase foarte mult, parcă era alt om. Avea un vânzător în prăvălie; pe Ibn Asl; ăsta i-a deschis capul, spunându-i că negoţul cu sclavi e cum nu se poate mai bănos. Lăcomia a început să-i roadă sufletul. Dar la negoţul ăsta se cer bani, mulţi bani. Dacă îmi plătea mie datoria, nu i-ar mai fi ajuns pentru ce-i trebuia. Ce i-a suflat atunci diavolul în ureche? „Nu-i da banii, ori şi mai bine: dă-i, cere-i chitanţă pentru ei şi i-ai pe urmă îndărăt”. A ascultat de îndemnul ăsta al diavolului. Eu, de unde să ştiu? M-a primit prieteneşte, mi-a numărat banii şi i-am iscălit chitanţa. Am mai rămas câteva zile în casa lui. În ajunul plecării, m-am dus de mi-am luat rămas-bun de la ceilalţi cunoscuţi din Khartoum, căci dahabijeha cu care trebuia să plec ridica ancora în zorii zilei. M-am culcat devreme şi m-a deşteptat o lovitură dată în moalele capului. M-a deşteptat — vorbă să fie — fiindcă mi-am pierdut îndată cunoştinţa. Când m-am trezit iar, am simţit legănări uşoare sub mine. Mă aflam oare pe o corabie? Nu, căci semăna mai degrabă cu legănările unei luntre. Am deschis ochii; era întuneric beznă. Am vrut să mă ridic, să mă mişc; eram însă legat burduf. Am început să ţip, să cer ajutor, dar un glas ameninţător mi-a spus să tac dacă nu vreau să fiu biciuit până la sânge.

— Erai pesemne pe o cămilă.

— Da. Ştiam că e noapte, deşi nu vedeam stele deasupra capului meu, căci mă aflam într-un tahtirvan acoperit cu pături. Închipuie-ţi! Mă îmbrăcaseră în haine femeieşti şi-mi puseseră văluri groase pe obraz, ca să trec drept femeie dacă ne-am fi întâlnit cu cineva în drum. Ştii şi tu că nu-i îngăduit să te apropii de o femeie de-a noastră. Înainte de amiază am făcut popas. Cămila se lăsă în genunchi şi am fost scos afară din tahtirvan. Ne

aflam pe un şes întins. Cinci călăreţi mă însoţeau. Pe patru din ei nu-i cunoşteam; al cincilea era... Ibn Asl.

— Cum, a îndrăznit să se arate în faţa ta?

— O, a îndrăznit el mai mult decât atât. A avut neruşinarea să-mi spună verde în faţă tot. Fără asta, n-aş şti nici acum cum s-au petrecut lucrurile. Mi-a povestit râzând că le trebuiau banii mei pentru o vânătoare de sclavi şi că e în tovărăşie cu Barjad el Amin, ca să împartă câştigul. Mi-a mai spus că părerea lui era să-mi facă de petrecanie, dar că Barjad el Amin a avut tăria să se împotrivească, din recunoştinţă pentru fratele meu. Cum trebuia totuşi să fiu înlăturat din cale, vor avea grijă să nu mai dau vreodată ochii cu cineva cunoscut şi nici să nu mă mai pot întoarce acasă. Ce vroiau să zică prin asta, am înţeles abia mai târziu, când m-au dus în ţara takalehilor şi am fost predat acolo mek-ului lor. Nu i-au cerut nici o plată în schimb, dar i-au pretins să nu lase vreodată vreun străin să mă vadă, ca nu cumva să fie printre ei vreunul care mă cunoaşte. Am mai auzit de o învoială pe care a făcut-o cu el, anume să-i trimită de două ori pe an, la un anumit timp, câte un transport de sclavi la Faşoda, pentru care i se va plăti în mărfuri. Pe urmă am fost luat de acolo. Şi unde te-au dus?

— Într-un loc groaznic, pe care nu l-am părăsit până în ziua când am fost expediat la Faşoda, ca să fiu predat lui Ibn Asl. Ştii tu că la takalehi sunt mine bogate de aramă?

— Da, am auzit despre asta.

— Într-o astfel de mină am fost dus, să lucrez acolo, ferecat în lanţuri. Când am fost scos acum din ocnă, unul mai milos la inimă, mi-a spus că voi fi dus la moarte.

— De ce la moarte?

— La ultimul transport de sclavi, Ibn Asl m-a cerut îndărăt. S-a certat cu Barjad el Amin şi nu mai vrea să-i facă vreun hatâr; crede că e mai bine pentru el să scape de mine. Ar fi putut, nu-i vorbă, să-i ceară mek-ului să mă omoare, dar n-are destulă încredere în el. De aceea, ca să fie mai sigur, a cerut să-i fiu predat lui ceea ce pentru mine însemna moartea. Să-ţi povestesc ce am pătimit? Poate mai târziu. Dar bucuria de a mă şti-acum scăpat din robie şi de la moarte sigură? Tu eşti un înger trimis de *Allah*, căruia...

— Nu vorbi aşa, t-am întrerupt eu: Nu mie, ci lui să-i mulţumeşti. Te simţi în putere să faci drumul până la Faşoda călare?

— Da, altminteri cum aş fi putut străbate pustiul pe jos? Munca grea din adâncul pământului mi-a întărit muşchii. Despre asta să nu te îngrijeşti. Când crezi că vom ajunge la Faşoda?

— Nădăjduiesc că în vreo patru zile vom fi acolo.

— Şi Ibn Asl unde e?

— Probabil că e tot în Faşoda..

— Atunci vai şi amar de el. O să mă răzbun într-un chip grozav. N-am să-l dau pe mâna mudirului, ci am să-l...

— Nu-ţi frământa creierii cu astfel de gânduri. Nu eşti tu singurul

care are o răfuială cu el. O să afli tu mai târziu. Acum să ne odihnim puţin. Avem un drum lung înaintea noastră şi socot că nu strică să dormim cât de cât.

— Să dorm! De somn îmi arde mie acum, effendi? Un om care a înviat din morţi se poate gândi la somn?... Nu, nu, nici să vreau, n-aş putea. Dar voi puteţi dormi liniştiţi, că eu veghez. Vreau să mă bucur de sclipirea stelelor, de aerul îmbălsămat al nopţii, când pot respira şi eu în voie.

— Bine. Ai însă grijă să ne scoli încă înainte de a începe să se lumineze de ziuă, nu mai târziu, ca să putem vedea ce fac takalehii. Ia bine seama şi la baqquara ăsta, să nu cumva să ne scape.

— Nu-ţi fie teamă, effendi, nu-l las eu nici mort. E omul lui Ibn Asl, pierzania mea. Cine vine din partea lui, nu se poate aştepta la îndurare de la mine. Mai degrabă mi-aş pune capăt zilelor decât să-l las să fugă.

După cele ce îndurase, eram sigur că alt paznic mai bun pentru baqquaraul nici că se putea, de aceea m-am întins jos, înfăşurat în manta, şi am adormit fără grijă.

Când mă trezii din somn, nu se luminase încă de ziuă, dar stelele începură să pălească.

Înainte de a aţipi, îmi venise în minte un lucru pe *care* acum voiam să-l aduc la îndeplinire. Anume să spionez pe takalehi ca să ştiu ce au de gând să facă. Pe terenul plat era aproape cu neputinţă, dar mai ales cât se poate de primejdios. Trebuia deci să încerc pe apă Dar cum? Să fi avut la îndemână o luntre, tot nu ne-am fi putut sluji de ea. Numai o plută ne-ar fi fost de folos nici aceasta făcută de mână omenească, ci una naturală.

M-am gândit să mă slujesc de o insulă plutitoare, ceea ce nu era greu, căci material aveam destul. M-am dus deci cu Ben Nil la mal, să aleg ce-mi trebuia. Erau o mulţime de tufe de „ambag", care se înălţau din apă. Lemnul, deşi tare, e atât de uşor, încât o plută destul de încăpătoare pentru trei inşi poate fi ridicată lesne de un singur om. Însă lemnul acesta e poros, se îmbibă repede cu apa, aşa că pluta nu ţine la drum lung. Pentru scopul pe care îl urmăream eu era însă destul de bună. O particularitate a acestui ambag e că convieţuieşte întotdeauna cu tufe de papirus.

Am mai văzut tot acolo un soi de iarbă cu firul tare, cu care puteam lega pluta. Ca să-i dăm aparenţa de insulă plutitoare, i-am pus de jur-împrejur tufe înalte de *omm sufah:* câteva crengi mai groase, legate de papură, ne slujeau de lopeţi. Treaba a fost uşoară şi a mers aşa de repede, încât era gata încă înainte de a se lumina bine de ziuă. ÎI lăsarăm pe Hafid Sihar de pază la prizonier şi la cămile, apoi eu cu Ben Nil pornirăm la drum.

Când începură să se desluşească lucrurile în jurul nostru, am băgat de seamă, spre marea mea bucurie, că iarba călcată peste noapte de noi se rădicase, iar locul unde poposisem era atât de bine ascuns de tufe că nu l-ar fi putut găsi takalehii, chiar dacă ar fi pornit să ne caute.

Străbăturăm mai întâi lacul cel mic, pe urmă, când intrarăm în cel mare, devenirăm mai lenţi, căci ne apropiam de tabăra takalehilor. Vâsleam atât de încet, încât pluta părea că alunecă, împinsă de adierea vântului de

dimineaţă; numai un ochi prea ager ar fi putut vedea că se mişcă. Nici lopeţile nu se zăreau, căci erau şi ele acoperite de muşchi.

Takalehii păreau să fie nişte trândavi, căci dormeau şi acum duşi, deşi se luminase de-a binelea. Totuşi cutezarăm să înaintăm până la capătul lacului, unde Nid en Nilul se îngusta într-atât, încât alcătuia vadul zis al „umbrei".

Aici ne oprirăm. Numai cincizeci sau şaizeci de paşi ne despărţeau de tabără. Ne uitarăm printre trestii, dar nu văzurăm nici o mişcare. Tocmai voiam să mă ridic să privesc mai bine, când am auzit un glas speriat strigând:

— Sculaţi, puturoşilor, s-a întâmplat o nenorocire!

O clipă de linişte, apoi o gălăgie grozavă se stârni în tabără. Paşi alergau de colo până colo, răcnete, înjurături, întrebări şi răspunsuri. Nu se putea desluşi ce spuneau, dar atât am putut înţelege: că Hafid Sihar fugise, că baqquara lipsea şi că dispăruseră nişte cămile. Fiecare îşi dădea câte o părere, care se bătea cap în cap cu *a* celuilalt. Larma nu se mai potolea, până ce glasul lui Şedid detună:

— Tăcere, dobitocilor, şi să cumpănim în linişte ce e de făcut.

Eram curios să aud ce vor hotărî. Baqquara nu se vedea nicăieri; îl strigară, dar nu veni. Hafid Sihar dispăruse; îl strigară, nu veni nici el. Cămilele lipseau; le căutară degeaba, nu erau nicăieri. Deoarece pieriseră în acelaşi timp cu cei doi, nu mai încăpea îndoială că plecaseră împreună. Cum însă cămilele nu au obiceiul să fure oameni, ci oamenii cămile, părerea tuturor era că fugarii le luaseră cu ei. Unul dintre ei dezlegase pe cel de-al doilea, cu intenţia să fugă împreună.

— Câinele, trădătorul! răcni Şedid înfuriat. De aceea mi-a cerut să-l las pe el de pază.

— Te pomeneşti că a venit aici numai ca să-l scape pe Hafid Sihar, îşi dădu unul cu părerea.

— Fireşte! adăugă un altul. Tot ce spunea erau numai minciuni.

— Un ticălos! adăugă un al treilea. Cei doi senussi erau oameni de ispravă.

— Ba chiar sfinţi! strigă altul. Şi noi i-am jignit pentru un nemernic ca ăla! O să ne ajungă blestemul lor.

— Ne-a şi ajuns, de aceea ne-a pedepsit acum *Allah*. Să fi ascultat de cuvintele celor doi senussi, nu ni s-ar fi întâmplat nenorocirea asta.

— Mi-a dispărut burduful, strigă un takaleh.

— Vedeţi dacă mai lipseşte şi altceva, porunci Şedid.

— Şi al meu! zbieră altul.

— Şi mie mi s-a furat şi cămila, se tânguia unul.

— Şi a mea! De asemenea şi a t*a,* o Şedid! strigă înfuriat unul din takalehi, de departe.

— Ce? Hedjinul meu de preţ? întrebă buimac Şedid, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Am adunat toate cămilele. Uită-te şi tu. Tocmai cele mai bune

lipsesc.

— O, *Allah*, o, iad, *o,* diavol! Lua-l-ar dracu pe baqquara! Trebuie SĂ-I găsim urma...

— Da, da!, căutaţi căutaţi! porunci Şedid. Pretutindeni... dincoace şi dincolo de vad! Alergaţi cu toţii, numai trei-patru dintre voi să rămână de pază la sclavi.

Se făcu linişte câtva timp.

— Effendi, chicoti Ben Nil la urechea mea. Să fi ştiut, puteam să le furam toate cămilele şi prizonierii. Prea am fost prevăzători.

— Aşa e, le puteam lua tot, dar la ce bun, deoarece şi aşa tot o să le aducă ei la Faşoda. Am izbutit mai bine decât ne aşteptam. Sunt curios să aflu dacă, după ce vor sfârşi de căutat, îşi vor da scama ce s-a petrecut într-adevăr.

— Aş! Ăştia sunt legaţi la ochi, nu vezi?

Ben Nil avea dreptate. Cei plecaţi în căutarea fugarilor se întoarseră dezamăgiţi, căci nu găsiseră nimic. Nici o urmă pe nicăieri, Şedid porni singur prin vad să se încredinţeze cu ochii lui, dar zadarnic. Fugarii şi cămilele parcă intraseră în pământ!

— Vai de mine, ce-o să zică mekul şi Ibn Asl când or auzi că Hafid Sihar ne-a scăpat! se văicărea bietul Şedid, deznădăjduit. O, *Allah*, cum să ne mai arătăm noi în faţa lor!

Atunci unul din takalehi, care părea să fie mai deştept decât ceilalţi, zise:

— Gândeşte-te, o, Şedid, că atât de repede nu se şterge o urmă.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Unde nu sunt urme, n-a trecut nici o cămilă. Vreau să spun că baqquara n-a plecat, ci stă pitit undeva cu Hafid Sihar şi cu cămilele. N-ai văzut, al dracului, ce şiret a fost? Cei doi senussi, oameni sfinţi şi de ispravă, îi stăteau pesemne în cale. De aceea a căutat să-i înlăture, născocind o întreagă poveste.

— Adevărat!

Şiretenia lui a mers şi mai departe. Ştiind că-i vom descoperi urma, ca să nu-l găsim, s-a ascuns pe aproape şi aşteaptă până ce-om pleca noi.

— *Allah Akbar!* La asta nu m-am gândit. Mi se pare şi mie că aşa trebuie să fie. Alergaţi, băieţi! Căutaţi pretutindeni; înainte şi înapoi, la dreapta şi la stânga, dincolo şi dincoace de lac!

Situaţia devenea acum mai puţin plăcută pentru noi. Dacă stăteam pe loc, o cât de neînsemnata întâmplare ne puntea da de gol. Şi-apoi, aflasem destul. De aceea împinserăm pluta înainte şi începurăm să vâslim încet şi cu mare băgare de seamă. Numai cine s-ar fi uitat neclintit câteva minute ar fi observat că insula noastră plutitoare se mişca din loc. Şi nici atunci n-ar fi fost vreo primejdie, căci se aflau pe lac mai multe insule de acestea, ceea ce făcea ca a noastră să nu atragă neapărat atenţiei asupra ei.

Văzurăm câţiva takalehi trecând iar vadul. Căutau pe amândouă malurile. Dacă se vor întinde cercetările până la lacul cel mare, la capătul

căruia era tabăra noastră, puteau să dea acolo de Hafid Sihar şi de baqquara.

Dar nici aşa nu prea aveam de ce ne teme. Până s-aducă ei pe tovarăşii lor, aveam destulă vreme să încălecăm şi s-o luăm la sănătoasa. Totuşi, aş fi fost mai bucuros să nu ne găsească şi tot atât de bucuros eram că au luat povestea cu effendi cel străin drept o născocire, iar despre Hafid Sihar credeau că a fost răpit împreună cu cămilele de celălalt.

Înaintam încet pe lacul cel mare, pierirăm repede din raza vederii takalehilor şi ajunserăm în curând la tabără.. Lipsisem cam mult şi bietul Hafid era foarte neliniştit i-am povestit şi lui cele ce-am văzut şi auzit, pe urmă m-am urcat într-un copac cu frunza deasă, ca să pot vedea, fără să fiu văzut, ce se petrece până departe.

Nu trecu mult şi am zărit dincolo, pe malul celălalt, doi takalehi care căutau de zor; de trecut nu puteau trece la noi, aşa că dinspre partea asta puteam fi liniştiţi. Deodată, însă, am văzut alţi trei venind în direcţia noastră; scotoceau toate tufele, se uitau după fiecare trunchi de copac şi numai două minute să mai fi trecut, nu se putea să nu ne găsească.

Am coborât repede din copac şi le-am ieşit tiptil înainte. Nu departe de acolo se afla o tufă deasă, împrejmuită de mărăcini. M-am vârât repede înăuntru.

După toate calculele mele, trebuiau negreşit să treacă prin faţa mea, ceea ce se şi întâmplă.

Înainte însă de a ajunge ei, am început să mişc uşor crenguţele, ca şi când cineva s-ar fi ridicat de jos, am început să pufăi pe nas, apoi să mârâi şi am scos deodată un muget oare se asemăna destul de bine Cu acela al leului. În lungile mele călătorii prin pustiu îl auzisem adeseori şi, ca să-mi treacă uneori de urât, încercasem să-l imit şi, cu timpul, chiar am reuşit. La auzul răgetului meu, cei trei takalehi scoaseră un răcnet de spaimă şi se dădură îngroziţi îndărăt.

— Un leu, un leu! zbieră unul dintre ei. O, *Allah*, ocrotitorule, o, tu, milostivule, păzeşte-ne de...

— Urmarea n-am auzit-o, căci takalehul fugea de îi sfârâiau călcâiele; fireşte că nici tovarăşii săi nu se lăsau mai prejos. Deodată răsună din tabăra noastră râsul lui Ben Nil.

— Effendi, ăştia nu se mai întorc să le dai toate averile din lume, zise el. Ce fel de om eşti tu? Iacă-te şi leu! Zău dacă nu-ţi venea să crezi într-adevăr că „sugrumătorul turmelor” s-a trezit supurat din somn... Numai că răgetul nu mi s-a părut că seamănă a răget de leu.

— Ei, aş! Ştiai cine e leul, de aceea.

— Fireşte că eu ştiam, dar takalehii nu. Acum cred că am scăpat de ei. Când te-am văzut vârându-te în tufa aceea, drept să-ţi spun, mi-a fost frică. Nu se putea să nu dea de tine. De unde era eu să ştiu că o să faci pe „stăpânul cu căpăţâna mare”? Dar cum ţi-a venit aşa ceva în gând, effendi?

— Ia, aşa, cum îi vin omului gândurile când e la ananghie: pe neaşteptate şi fără multă bătaie *de* cap.

În vremea asta mă apropiasem bine de tabără şi am văzut că Ben Nil

ţinea cuţitul în mână. La privirea mea întrebătoare, răspunse:

— Când i-am văzut pe takalehi venind, i-am şoptit baqquaraului că dacă scoate vreun strigăt, îi înfig cuţitul în inimă. Ameninţarea mea a folosit, după cum vezi. Ei acum ce facem, plecăm?

— Nu încă; să-i lăsăm pe ei s-o ia înainte.

— Dar pierdem un timp preţios şi ştii ce zor avem s-ajungem mai repede la Faşoda!

— Nu face nimic. Timpul acesta îl câştigăm în drum. Trebuie să ştiu încotro s-o luăm, ca takalehii să nu dea de urmele noastre. Acum, când bănuiesc că se află pe aproape un leu şi ca leul ar putea să facă o mică plimbare pe la vad, au să şteargă repede putina. Stai că mă duc să văd ce fac.

Am luat ocheanul cu mine şi m-am urcat iar în copac. Puteam vedea de-acolo până peste amândouă lacurile, dar copacii şi tufele care le împrejmuiau nu mă lăsau să observ ce se petrece în tabăra lor. Totuşi, după vreo jumătate de ceas, am observat o mişcare la vad, apoi convoiul porni pe malul celălalt şi o luă prin pustiu, înspre miazăzi. O parte din călăreţi mergeau în frunte, prizonierii la mijloc şi cealaltă parte în coadă.

Am urmărit cu ocheanul convoiul, până ce se pierdu în zare. Nu ştiu nici eu *ce* mi-a venit să-mi plimb ochii spre miazănoapte şi răsărit, unde am zărit nişte puncte mişcându-se. Să fie oameni sau animale? înaintau în direcţia pe oare o luase convoiul şi nu se putea să nu-l întâlnească mai curând sau mai târziu. Punctele se vedeau din ce în ce mai mici, până ce nu se mai zăriră, defel. Am coborât apoi şi eu din copac.

Seara nu putusem desluşi bine chipul lui Hafid Sihar; la lumina zilei, însă, am băgat de seamă că semăna foarte bine cu fratele său. Mă rugă să-i arăt mâna mumiei pe care acesta mi-o dăruise la plecare şi, când o văzu, îmi spuse că era într-adevăr a unei prinţese egiptene, fiica unui faraon. Am scos apoi din chimir cele două scrisori fără adresă, date de Wasak la Siut şi i-am zis:

— Scrisorile astea mi le-a adus fratele tău pe când găzduiam în palatul paşei şi mi-a spus să le deschid la sosirea mea în Khartoum.

— Atunci sunt proprietatea ta, îmi răspunse el, şi poţi să faci cu ele ce vrei.

— Aş fi mai bucuros să ţi le predau chiar acum. La plecare am crezut că mă voi duce de-a dreptul la Khartoum, dar împrejurările m-au silit să mă abat din drum.

— A trecut cam mult de atunci şi cine ştie ce lucruri de mare însemnătate va fi fi scriind el. De aceea cred că e mai bine să le deschidem acum.

— N-ai decât!

— Nu eu, ci tu.

— Bine. Poate că vom găsi ceva ce ne va fi de folos. Rupse plicurile. Erau două scrisori de recomandare şi un cec pentru o bancă din Khartoum.

— Te cunoştea fratele meu înainte de-a te fi dus la Maabdah? mă

întrebă Hafid Sihar.

— Nu.

— Mă privi lung şi ochii i se umeziră.

— Bietul frate-meu! oftă el. Şi eu care credeam că m-a lăsat în voia sortii. Hârtiile acestea dovedesc mai mult decât îţi poţi închipui tu, effendi. În ele e vorba de o sumă mare de bani. Câtă încredere trebuie să-i fi insuflat tu, pentru ca, deşi creştin şi necunoscut să-ţi dea pe mână, pentru salvarea mea, atâţia bani. Ce-ai fi făcut cu ei?

— Ţi i-aş fi dat ţie. Acum bagă scrisorile şi cecul în buzunar, sunt ale tale. Nu ne vom despărţi până în clipa când te vei întâlni cu fratele tău şi, dacă voi avea în vremea asta nevoie de parale, o să-ţi cer.

— Bine. Numai cu condiţia asta mă învoiesc. Dar unde să-i bag, că n-am buzunare?

Aşa era. El, omul bogat, n-avea haină pe el, ci numai un şorţuleţ dinainte şi ăla murdar şi zdrenţuit.

— Vei avea numaidecât. Baqquara aste e cam de statura tu. O să vă schimbaţi îmbrăcămintea.

— Îndrăzneşte! se răsti acesta la mine. Eu sunt un om liber şi nu umblu despuiat, ca sclavii.

— Până aseară era el prizonier şi tu liber; de aceea tu erai îmbrăcat şi el despuiat. Acum eşti tu prizonier şi el liber. Situaţia vi s-a schimbat, deci trebuie să vă schimbaţi şi îmbrăcămintea.

— Nu vreau!

— Ben Nil, taie nişte nuiele pentru tălpi!

— Să mă baţi... pe mine! strigă baqquaraul înfuriat. Cine îţi dă ţie dreptul?

— Viceregele. Eu ţin aici locul reissului effendina. Dar nici dacă n-ar fi aşa, fac ce poftesc, fără să dau socoteală cuiva. Eşti tovarăşul duşmanului meu de moarte şi tu însuţi m-ai bârfit aseară şi m-ai arătat ca pe omul cel mai primejdios de pe pământ. Şi mă mai întrebi cu ce drept? Cu dreptul celui mai tare. Judec şi osândesc după legile pustiului. De aceea te sfătuiesc, dacă ţii la tălpile tale, să te supui poruncilor mele. Am vrut să-ţi redau libertatea în schimbul unei mărturisiri cinstite, te-ai împotrivit cu îndărătnicie. N-ai decât să suferi acum urmările. Dezbrăcaţi-l!

— Ben Nil vru să-i tragă haikul de pe el, dar baqquaraul nu se lăsa. Văzând că nu merge cu binele, i-am poruncit lui Hafid Sihar să taie un băţ gros şi să-l lege pe prizonier de un copac, cu picioarele în sus. La cea dintâi lovitură ticălosul scoase un urlet de durere, la a doua răcni cât îl ţinea gura:

— Lăsaţi-mă, lăsaţi-mă, că fac tot ce-mi cereţi!

— Bine! Să-ţi fie însă învăţătură de minte.

Îl dezlegară şi-l dezbrăcară la repezeală, pe urmă ne pregătirăm de drum. Apă pentru noi, oamenii, mai aveam; pentru cămile umplurăm, cu apă stătută, din lac, două burdufuri luate de la takalehi şi părăsirăm locul unde nici prin gând nu mi-ar fi trecut că voi da de Hafid Sihar, pe care bietul Wasak îl căuta de atâta vreme.

După cum spuneam, ca takalehii să nu ne găsească urma, îi lăsarăm să plece înaintea noastră. Noi ne luarăm însă după a lor, cu gând să ne abatem mai târziu din cale.

Mai merserăm vreun sfert de ceas şi dădurăm de nişte urme care veneau din stânga; probabil ale acelora zăriţi de mine ca nişte puncte prin ochean. Ajunserăm la locul unde se încrucişaseră cu ale takalehilor.

— Oare cine să fi fost? mă întrebă Ben Nil. Copitele animalelor nu par să fie de cămile, fiindcă sunt mici de tot.

Am descălecat şi m-am uitat de-aproape. Le-am recunoscut îndată, dar pentru ca Ben Nil să-nveţe mai bine să deosebească urmele diferitelor animale nu i-am spus, ci l-am întrebat, zâmbind:

— Uită-te mai bine. Ce fel de animate crezi tu că au fost?

— Au fost mă... măgari? răspunse el, privindu-mă întrebător.

— Da, măgari. Şi cam câţi?

— Patru sau cinci.

— Nu, numai trei.

— Aşa e, zise el după ce se mai uită o dată cu băgare de seamă.

— Ce purtau măgarii în spinare, oameni sau poveri?

— Asta după ce ce cunoaşte?

— După adâncimea întipăriturii, după regularitatea pasului şi alte semne întâmplătoare. Cu cât e mai grea povara din spinarea animalului, cu atât mai adânc se întipăreşte urma în nisip. Un animal de povară calcă mai uşor cu picioarele dinainte decât cu cele dinapoi, pe când unul de călărie are mersul neregulat, fiind la cheremul călăreţului, care îl mână după bunul său plac. Să-mi spui acum ce fel de călăreţi crezi tu că erau ăştia?

— De unde vrei să ştiu? Nu i-am văzut, iar pentru că erau în şa, n-au putut lăsa urme după ei.

— Şi totuşi e foarte uşor de hotărât. Pe măgari nu merg decât un anumit soi de oameni.

— Crezi că erau djelabi?

— Da. Djelabii, adică negustorii, simt singurii care se slujesc de măgari prin pustietăţile astea. Deocamdată atâta ştiu. De unde veneau? Aste nu ne interesează, dar unde se duc da, căci îi avem înaintea noastră şi îi vom ajunge, probabil, din urmă.

— Poţi citi şi asta tot din urme?

— Nu, cel puţin acum încă nu, deoarece urmele s-au amestecat de aici cu ale takalehilor. Să mergem mai departe!

Luarăm cămilele de frâu şi pornirăm iar; ceilalţi doi veneau călări după noi. După câtva timp dădurăm de un loc bătătorit de multe copite.

— Aici s-au oprit takalehii, ca să-i aştepte pe presupuşii negustori. Poate că vom afla ceva mai amănunţit; ia să mă uit eu mai bine, i-am apus lui Ben Nil, oprindu-mă *iar*.

Am băgat de seamă că nu toţi takalehii au rămas pe loc, ci numai vreo câţiva; ceilalţi îşi văzuseră de drum. Am numărat urmele şi am găsit şi paşi de om.

— Numai cinci dintre takalehi s-au oprit şi au stat de vorbă cu djelabii care au descălecat de pe măgari, pe urma au plecat împreuna după ceilalţi, l-am lămurit eu pe Ben Nil.

— Djelabii au fost întâmpinaţi cu duşmănie de takalehi? mă întrebă el.

— Până acum nu pot să-mi dau seama, cred însă că, înfuriaţi cum erau, nu vor fi tocmai prietenoşi cu bieţii negustori. Să mergem puţin mai jos.

Tocmai voiam să pornesc iar, când Ben Nil îmi arătă cu mâna înaintea noastră şi zise:

— Uite colo, effendi, o hienă.

— Şi alte două care s-au întins în nisip, adăugă Hafid Sihar.

Am făcut mâna streaşină la ochi, ca să văd mai bine, apoi am strigat, bănuind o nenorocire:

— Astea nu sunt hiene, ci oameni. Nu cumva i-or fi jefuit takalehii pe negustori? Haidem repede să vedem ce s-a întâmplat.

Cel pe care Ben Nil îl luase drept o hienă, stătea cu spatele spre noi. Nu era de mirare că tânărul se înşelase, căci omul şedea jos, cu genunchii ridicaţi şi capul rezemat în palme. Când ne auzi, întoarse capul spre noi şi făcu o sforţare să se scoale, dar nu putu. Privirea lui căzu mai întâi asupra baqquarului. Pe chipul lui apăru o expresie de groază şi strigă:

— Sunt pierdut. Asta e Amr el Makaşef, şeicul baqquarilor!

Auzisem şi eu de câteva ori numele ăsta. Era al unei căpetenii, cunoscut ca om foarte războinic şi crud. Pe atunci activitatea lui era destul de restrânsă, pe urmă însă s-a întins destul de mult. Era o rubedenie de-a mahdiului; când cu mişcarea pornită de acesta, mudirul din Bennaar a expediat viceregelui următoarea telegramă*: „Şeicul baqquarilor Amr el Makaşef, un văr de-al mahdiului, înaintează spre oraş, cu câteva mii de războinici de-ai săi, ca să pună stăpânire pe el pentru mahdi. Trimite imediat ajutoare."*

Aşadar, omul pe care îl aveam acum în puterea mea el era. Mă miram că o asemenea căpetenie făcea slujbă de ştafetă. Trebuia ca relaţiile dintre el şi Ibn Asl să fie de natură cu totul deosebită, ceea ce se dovedi îndată, căci cum auzi cuvintele negustorului, strigă:

— Te înşeli. Sunt într-adevăr un baqquara, dar nu şeicul lor.

— De ce tăgăduieşti? Îl întrebă negustorul. Am fost doar de atâtea ori la tine şi ştiu bine că şi tu mă cunoşti.

— Taci şi nu mai vorbi prostii. Pesemne că ţi s-a urcat fierbinţeala la cap.

Faptul că se tot uita cu coada ochiului la mine îmi întărea credinţa că negustorul nu minţea. Vroia să treacă drept om de rând, pentru ca judecătorii din Faşoda să fie mai îngăduitori cu el. negustorul însă ţinea morţiş la convingerea lui, căci urmă:

— Nu ştiu din ce pricină tăgăduieşti; adevărat că sunt rănit, dar fierbinţeală n-am şi ştiu ce spun. Noi nu le-am făcut, crede-mă, nimic

takalehilor ălora şi în numele lui *Allah* te rog să nu-ţi închipui că sunt împotriva vânătorilor de sclavi. Cruţă-mă, o, şeicule!

— Pentru ce te aperi atâta? l-am întrebat eu pe negustor. Crezi că şeicul acesta Amr el Makaşef e şi el unul dintr-ai lor?

Omul care până atunci nici nu mă luase în seamă mă privi acum cu mirare şi răspunse:

— Cum poţi să-mi pui o întrebare ca asta? Eşti doar cu el şi trebuie să ştii mai bine ca mine că e prieten bun cu Ibn Asl, vânătorul de sclavi.

— Nu-i adevărat, minţi! Strigă baqquarul. Nici nu sunt drept cine mă iei tu.

— Să taci! M-am răstit la el! ştiu ce să cred şi toate încercările tale sunt de prisos. Eşti mult prea prost ca să mă tragi pe sfoară.

Apoi întorcându-mă spre negustor:

— Eu nu sunt de-al lui. Sunt un străin, nu sunt musulman, ci creştin. Ia uită-te mai bine la şeic. N-ai băgat încă de seamă că n-are nici o armă asupra lui şi că e legat de cămilă?

Omul îşi ţinuse până atunci mereu capul în palme; acum îl ridică şi strigă:

— *Allah* face minuni! E într-adevăr legat. V-aţi luptat cu el şi l-aţi biruit?

— O să afli mai pe urmă. Acum vreau să văd ce e cu tovarăşii tăi.

— Sunt morţi; au fost împuşcaţi. Uite în ce băltoacă de sânge zac, sărmanii!

— Au tras şi în tine?

— Nu. Am fost cel dintâi pe care l-au atacat. Când m-au izbit cu patul puştii în cap, am căzut jos, grămadă şi au crezut, pesemne, că am murit. Nu ştiu cât voi fi zăcut aşa, dar când m-am deşteptat i-am văzut pe aceşti doi tovarăşi ai mei morţi. Ne-au jefuit de tot ce aveam, până şi măgarii ni i-au luat.

— Nu, măgarii sunt aici, ţi-i aduc eu numaidecât, după ce te voi examina la cap.

Capul omului era umflat cât o baniţă, dar din fericire ţeasta era teafără. Îl pocniseră numai cu patul puştii. Ceilalţi doi erau într-adevăr morţi, îi împuşcaseră în piept în inimă. Le-am luat basmalele de pe cap, ca să-i fac celuilalt comprese cu ele. Omul se simţi ceva mai bine, aşa că putu vorbi mai cu uşurinţă. Părea însă să-i fie o frică grozavă de şeic. Am căutat să-l liniştesc, zicându-i:

— Nu-ţi fie teamă, căpetenia baqquarilor nu-ţi poate face nimic şi noi n-avem nimic cu tine. Adevărat că e prieten de-al takalehilor care v-au atacat. Îţi spun încă o dată că n-ai de ce să te temi de el şi nici pentru ce să-l cruţi. Ai auzit tu vreodată de reissul effendina?

— Am auzit, stăpâne.

— Află arunci că eu sunt un prieten de-al lui şi l-am prins pe baqquara ăsta ca să-l predau reissului, care se află acum la Faşoda. Poţi fi deci liniştit şi te rog să-mi răspunzi deschis şi fără ocoluri. De unde veneaţi

şi încotro vă duceaţi?

— Veneam de la Dar Farnaka, unde am vândut toată marfa pe care o aveam cu noi şi am luat în schimb „thibr”. Am traversat pe urmă Nilul Alb, ca să ne ducem la Gojak de pe Bahr el Arab, ca să preschimbăm thibr-ul pe pene de struţ şi pe care apoi să le vindem la Khartoum. Am fi câştigat bune parale, dacă nu ne jefuiau takalehii. Am rămas sărac lipit pământului, căci nu mai am nimic pe sufletul meu. Bătu-i-ar *Allah* să-i bată pe tâlhari!

Thibr înseamnă grăunţe şi praf de aur, care se găseşte din belşug prin părţile amintite de el şi e mai preţuit chiar decât banii. Negustorii îl topesc şi fac din el verigi sau bulgări mititei şi îl întrebuinţează ca monedă curentă.

— Bănuiesc că takalehii nu v-au atacat îndată, nu-i aşa?

— Ba au fost la început chiar foarte prietenoşi cu noi. Ceata a luat-o înainte şi numai patru au rămas, ca să ne cerceteze ce şi cum. După ce le-am spus, ne-au poftit să facem drumul împreună, dar cum am ajuns aici, s-au întâmplat cele ce ţi-am povestit adineauri.

— Le-ai pomenit şi despre aurul pe care îl aveaţi cu voi?

— Da. Ne-au iscodit cu ce aveam de gând să cumpărăm penele de struţ şi a trebuit să le spun.

— Mai bine n-o făceai. Vezi şi tu la ce a dus prostia ta. Le-ai stârnit lăcomia. Au lăsat caravana s-o i-a într-adins înainte, ca să nu trebuiască să împartă prada cu ceilalţi, apoi au tăbărât pe neaşteptate asupra voastră. Tot de aceea nu v-au dezbrăcat şi v-au lăsat măgarii, pe care i-au gonit însă cât mai departe.

— Ce zor aveau să-i gonească?

— Din prevedere. Voi stăteaţi întinşi pe pământ şi nu puteaţi fi văzuţi dacă ceilalţi s-ar fi uitat îndărăt, pe când dacă lăsau măgarii lângă voi, ar fi atras luarea-aminte a tovarăşilor lor şi i-ar fi luat la cercetări. Sau se gândeau poate să nu treacă în curând cineva pe-aici, să vadă ce s-a petrecut. Cum nu se vede nimeni prin pustiu, fireşte că pe ei ar fi căzut vina omorului. Tu, drept că ai scăpat cu viaţă, dar ai fi murit însă repede de foame şi de sete, dacă nu veneam noi.

— Şi acum ce-i de făcut, effendi? Să ne luăm după ei. Vreau să-mi iau avutul îndărăt şi să mă răzbun pentru cele ce-am pătimit.

— N-avea nici o grijă, ce ţi s-a luat o să ţi se dea înapoi. Pentru asta nu e însă nevoie să ne luăm după ei ca să ne războim noi, câţiva inşi, cu atâţia. Mă duc acum să caut măgarii, pe urmă vii cu noi.

— Păi voi unde vă duceţi?

— La Faşoda, după cum ţi-am mai spus. Cum ei sunt o parte pe jos şi noi călări, o s-ajungem înaintea lor acolo şi-o să dăm de veste poliţiei, care îi va lua în primire îndată ce vor sosi.

Urmele măgarilor duceau până departe. Se luaseră unul după altul, aşa că după vreun sfert de ceas îi găsirăm trântiţi jos în nisip, cu şeile în spinare. Am încălecat în spinarea unuia din ei; ceilalţi îl urmară de bună-voie, fără să fie nevoie să-i mai îndemn eu.

Îngroparăm morţii cum puturăm şi noi, ridicarăm pe cel rămas în

viaţă pe cămila care ducea burdufurile cu apă şi pornirăm la drum. Măgăruşii tropăiau după noi.

Ne aflam cam la vreo treizeci de mile geografice de Faşoda. Să fi fost numai eu singur cu Ben Nil am fi făc*ut* drumul în două zile, dar în împrejurările date aşa ceva nu era cu putinţă. Hafid Sihar zăcuse prea multă vreme *în* fundul pământului, în minele acelea de aramă, şi organismul îi era foarte slăbit. Călăritul şi hurducătura în spinarea cămilei îl oboseau din cale-afară. Negustorul, de asemenea, simţea dureri grozave de cap la fiecare pas *al* cămilei şi trebuia mereu să-şi ude cârpa pe care i-o pusesem peste rană.

Lăsarăm pe dreapta urmele takalehilor şi ne abăturăm cât mai mult din calea lor. Chiar a doua zi pe la prânz îi întrecurăm, după cum putui vedea prin ocheanul meu, care avea lentilele foarte tari.

În dimineaţa celei de a patra zile ajunserăm la Faşoda. Pe vremea când se petreceau cele ce povestesc eu aici, acest oraş era un fel de loc de surghiun, aşa cum fusese înainte djebelul Gasan şi Fassoqi; criminalii nu trăiesc mult aici, se prăpădesc repede, din pricina climei nesănătoase. Fiind în aceiaşi timp şi ultimul post de notar ia Nilul Alb, avea o garnizoană de o mie de soldaţi, trupe pedestre de negri şi arnăuţi, comandaţi de un sangak, adică maior. Din pricina cruzimii şi nesupunerii lor, trebuia într-adevăr o mână de fier ca să-i ţină în frâu. Acest sangak era, după cum ştim, un aliat al lui Ibn Asl.

— Fireşte că n-am intrat în oraş în văzul tuturor, deoarece era de aşteptat ca Ibn Asl să se afle acolo, de asemenea şi ceilalţi duşmani ai mei: turcul Murad Nassir, cu sora lui, muza'birul *şi* mokkadenul sfintei Kadirine. Mai era la mijloc şi faptul că maiorul arnăuţilor va fi fost pus la curent de către ceilalţi, aşa că trebuia să mă feresc cât se poate să nu fiu văzut de vreunul dintre ei.

Ne-am oprit, deci, la vreun ceas de oraş, într-o pădure destul de deasă, unde ne puteam ascunde foarte bine şi unde numai printr-o întâmplare ne-ar fi putut descoperi cineva. De aici vroiam să trimit pe cineva la mudir, cu scrisoarea de recomandare a reissului effendina. Mai bucuros aş fi fost să se ducă Ben Nil, dar mă temeam să nu-l întâlnească vreunul din duşmanii noştri şi să-l recunoască. De aceea i-am încredinţat scrisoarea lui Hafid Sihar şi l-am învăţat ce avea de făcut. Se înapoie de-abia după patru ceasuri, aducând cu el un om îmbrăcat în portul obişnuit al ţării. Mă aşteptam ca „tatăl celor cinci Sute" să-mi trimită vreun slujbaş mai mare de-al său şi, când colo, venea chiar mudirul însuşi. Acesta arătă de la început ce fel de om era, căci abia a deschis Hafid Sihar gura să-mi spună ceva, că se şi răsti la el cu glas tunător:

— Taci, nemernicule, strigă el cu asprime. Am fost îngăduitor cu tine, fiindcă m-au înduioşat nenorocirile care s-au abătut asupra capului tău, dar să nu crezi că pentru asta eşti în drept să iei cuvântul înaintea mea. Cum îndrăzneşti să-l rogi de iertare că ai zăbovit atât? Ce, eu sunt un căţeluş care trebuie să alerge când îl fluieri?

Aha, mi-am zis eu, ăsta trebuie să fie chiar „tatăl celor cinci sute" în

carne şi, oase! Dacă se poartă atât de aspru cu cei năpăstuiţi, ce-o mai fi când pune mâna pe un vinovat!

Se întoarse apoi spre mine şi mă măsură cu o privire curioasă, dar defel prietenoasă. Eu mă ridicasem de jos şi i-am susţinut cu nepăsare privirea.

— Tu eşti Ali effendi în persoană? l-am întrebat eu, fără să mă tulbur câtuşi de puţin.

— Ali effendi? spuse el cu asprime. Nu ştii cum se cuvine să te adresezi unui mudir?

— Ba ştiu foarte bine şi-mi voi împlini datoria de bună-cuviinţă îndată ce voi vorbi într-adevăr cu un mudir.

— Poţi să ţi-o împlineşti chiar acum, căci eu sunt mudirul din Faşoda.

Un oriental ar fi încrucişat mâinile pe piept şi s-ar fi ploconit până la pământ; eu i-am întins doar mâna şi i-am zis destul de politicos:

— *Allah* să-ţi dăruiască viaţă lungă, o, mudirule. Mă bucur să-ţi văd chipul, căci e al unui om drept, sub a cărui ocârmuire provincia aceasta se va ridica şi va fi curăţată de tot ce-i răufăcător.

Se codi să-mi apuce mâna, se uită mirat la mine şi răspunse:

— Din câte mi sa spus despre tine, am aflat că eşti un om priceput şi energic; nu pari însă să fii mare iubitor de laude.

— Fiecare îşi are felul lui de a fi şi trebuie luat aşa cum l-a făcut Dumnezeu, o, mudirule.

— După tine, ar trebui atunci să-i iau şi eu pe supuşii mei după firea lor. Bine mi-ar merge, n-am ce zice! Voi, creştinii, sunteţi oameni ciudaţi; de aceea o să te iau aşa cum eşti, adică curajos şi mojic.

Zâmbeam în sinea mea auzindu-l pe el, mojicia întrupată, socotindu-mă pe mine mojic. Şezurăm amândoi jos. Scoase din buzunar o cutie de chibrituri şi o tabacheră plină cu tutun, îşi răsuci o ţigaretă, o aprinse fără să-mi ofere şi mie, trase câteva fumuri, puse lângă el tabachera, ca s-o aibă la îndemână, apoi începu:

— Şi zi, că eşti un servitor de-al reissului effendina după câte am înţeles. Unde şi cum te-a cunoscut?

— Că m-a cunoscut el pe mine ori eu pe el, e *o* deosebire care n-are de altfel nici o importanţă; dacă crezi însă că sunt servitorul lui, vezi, aici greşeşti.

— Aşa e, în scrisoare te numeşte prietenul lui, dar aşa se spune în toate scrisorile de recomandare. Eşti un om curajos, cutezător chiar şi nici prost nu pari să fii, un creştin însă nu poate să fie prietenul unui musulman.

— De ce nu? Când mi-e drag un om şi îl socot vrednic de prietenia mea, faptul că e musulman nu mă împiedică defel să i-o ofer.

— Ah! zise el mirat. Aşadar, tu i-ai oferit-o, nu el ţie?

— De la cine a pornit primul cuvânt n-are nici o însemnătate, ajunge să-ţi spun că ne leagă o foarte strânsă prietenie. Crezi? Bine! Nu? Treaba ta! Mie totuna îmi este.

— Cum adică, nu-ţi pasă dacă mudirul din Faşoda te crede sau nu pe

cuvânt? Zău dacă am întâlnit un astfel de om în viaţa mea.

— Există în ţara mea o vorbă; „Ceea ce ţie nu-ţi place, altuia nu face! Cu alte cuvinte: cum te porţi tu cu mine, aşa şi eu cu tine. Eu mă iau după vorba asta bătrânească.

— I-ascultă, măi omule: dacă ar îndrăzni altcineva să-mi spună aşa ceva, aş pune să-l bată cu varga.

— Ştiu. De aceea te-au şi poreclit. „Tatăl celor cinci Sute". Eu însă sunt sigur că nu voi fi întâmpinat cu aceas*tă* manifestare de dragoste.

— Sigur? Să vreau eu, cine m-ar putea opri să-ţi număr şi ţie câteva la tălpi?

— Naţionalitatea şi consulul meu.

— Puţin îmi pasă mie de ele!

— Atunci ăsta de colea!

Şi, zicând acestea, îi vârâi atât de aproape pumnul sub nas, încât trase speriat capul îndărăt, strigând:

— Ce faci, omule! Nu cumva vrei să dai?

— Atâta timp cât nu dai tu, nu dau nici eu. Şi acum, să lăsăm gluma şi să vorbim serios. Noi...

— Cine are de hotărât aici, care să înceapă vorba, tu ori eu?

— Eu, fiindcă te afli la mine. Nu vrei, n-ai decât să pleci. Mă descurc eu şi fără tine.

Mă privi uimi, aruncă ţigareta cat colo şi strigă:

— *Allah* e mare, nu, e mai mare, ba cu mult mai mare, cel mai mare; tu însă eşti cel mai mare mojic din câţi am cunoscut până acum. Ce plăcere aş simţi să pun să-ţi tragă câteva nuiele la talpă! Dar lasă că o să vină şi vremea asta...

— Şi eu îţi spun că mai înainte de-a da tu porunca, te-a şi culcat glonţul meu la pământ. Îţi spun ca să ştii!

— Dracu să te ia! Mi se pare că tot mai nimerit e să te ia omul cu binele. Îşi răsuci o nouă ţigaretă.

— Atunci începe prin a-mi îngădui să aprind şi eu o ţigaretă, i-am zis.

Am tras tabachera spre mine şi, fiindcă am văzut că vrea să se înfurie, am adăugat:

— Datoria ta era încă de adineauri să-mi oferi şi mie una, când ai aprins-o pe cealaltă. N-ai făcut-o şi ai totuşi pretenţia să mă port cuviincios cu tine. Ce să cred despre tine? De altfel mi-e totuna dacă eşti mojic sau nu cu mine. N-am venit să-ţi cer vreun serviciu ci, dimpotrivă, să te ajut ca să-ţi faci pe deplin datoria. Una pentru alta — asta e legea pustiului. Moarte pentru moarte, sânge pentru sânge şi... mojicie pentru mojicie. După ce mă vei cunoaşte mai bine, o să mă judeci altfel. N-ai vrut să-mi întinzi mâna; nu face nimic. Am avut eu de-a face în viaţa mea cu oamenii mai sus puşi ca tine şi totuşi s-au purtat cuviincios cu mine.

Zvârli jos ţigareta de-abia aprinsă, strânse pumnii şi, într-un acces de furie, vru să izbească, dar se stăpâni; creţurile de pe frunte se netezir̆ă; privirea i se îmblânzi, apoi deodată furia îl cuprinse iarăşi, se răsti la şeicul

Amr el Makaşef, care stătea întins jos pe iarbă.

— Văd că eşti legat. Tu eşti baqquarul care a fost trimis de Ibn Asl la Nid en Nil?

— Da, mărturisi el.

— Câine şi de şapte ori fecior de câine, eşti în legături de prietenie cu vânătorii de sclavi? O să-ţi număr la tălpi până te vei sătura. Câte o sută pe săptămână, vreme de o lună şi pe urmă poţi să te duci unde vei pofti, să le povesteşti şi altora ce primire frumoasă ţi-a făcut Abu Hamsah. Spre părerea mea de rău nu mi-e îngăduit să-ţi tai capul pentru atâta vină, dar n-avea tu grijă, o să-ţi aduci aminte de fiecare lovitură câte zile vei avea!

Apoi se potoli şi mânia lui, căci se întoarse cu chipul zâmbitor spre mine, îmi întinse mâna şi zise:

— Effendi, trebuie negreşit să fii şi tu de faţă când ticălosul ăsta îşi va primi pedeapsa. Să vezi cum o să-ţi salte inima în piept de bucurie şi ce plăcere o să simtă sufletul tău. Nu există mai mare satisfacţie decât să-i auzi pe nemernicii care calcă în picioare legile noastre bune şi drepte cum urlă, se zvârcolesc ca viermii în ţărână şi se roagă de iertare. Şi acum, urmă el, povesteşte-mi şi mie ce s-a petrecut de când te-a... sau l-ai cunoscut pe reissul effendina.

— E o poveste lungă şi ţi-ar lua prea mult timp s-o asculţi.

— Pentru împlinirea datoriilor mele am întotdeauna timp.

— Atunci îngăduie-i lui Ben Nil să-ţi povestească.

— De ce el şi nu tu?

— O să înţelegi motivul după ce va sfârşi.

— Bine, fie!

— Şi Ben Nil începu. În vreme ce vorbi el, eu mi-am răsucit o ţigaretă. M-am întins pe iarbă, mi-am pus o mână căpătâi şi trăgeam tacticos fumul aromat. Din fiecare cuvânt pe care îl spunea flăcăul reieşea dragostea lui neţărmurită pentru mine.

— Va fi aflat mudirul câte ceva, din spusele lui Hafid Sihar, altele din scrisoarea reissului effendina, dar cele ce auzea acum îl ţineau încordat; doar din când în când scotea câte o exclamaţie de bucurie sau o înjurătură de furie. Când sfârşi Ben Nil de povestit, entuziasmul lui fu atât de mare încât luă tabachera şi chibriturile, mi le vâri cu de-a sila în mână strigând:

— Fumează, fumează, effendi! Ia-l pe tot... L-ai meritat... pe *Allah* şi Profet, l-ai meritat...şi când vei veni la mine, o să-ţi dau o ladă întreagă de ţigări, măcar că sunt scumpe al dracului!

Mă miram de unde vin aici în Sudan ţigări, aşa că l-am întrebat:

— Cât le-ai plătit?

— Un piastru bucata.

— Cam mult. De ce nu te-ai tocmit?

— Să mă tocmesc? Nici prin gând nu mi-a trecut! Eu nu mă tocmesc niciodată. Plătesc cinstit şi peşin. Câte o lovitură de piastru. După ce şi-a primit cincizeci de lovituri la talpă, omul a luat-o la sănătoasa zicând că îi ajunge şi-i prea ajunge. Fumează, effendi, fumează! Al dracului om mai eşti

şi tu! Are dreptate emirul să fie încântat de tine. Nici voi creştinii nu sunteţi de lepădat, după cum văd, şi acum înţeleg de ce te-ai împrietenit cu el. Sunt mudir, după cum ştii şi nu e puţin lucru, crede-mă dar te rog să mă ierţi pentru mojiciile de adineauri. În schimbul iertării pe care ţi-o cer trebuie să-mi faci un hatâr.

— Numai să pot...

— Poţi, ştiu eu că poţi.

— Atunci ţi-l fac.

Îmi apucă amândouă mâinile, le transe cu putere şi strigă:

— *Hamdulillah!* Ce de mai lovituri la tălpi... sute... mii... milioane! Să-l prinzi pe Ibn Asl, dar nu pentru reissul effendina, ci pentru mine.

— Bine.

— Şi pe turcul ăla burtos, care îşi zice Murad Nassir.

— Şi...,

— Şi pe muza bir, cu drăguţul de mokkaden al sfintei Kadirine.

— Fie!

— Mulţumesc... Îţi mulţumesc din suflet! Tii, ce mai petrecere o să fie! Pun să-i spânzure pe toţi, după ce mai întâi o să primească fiecare câte cinci sute de vergi la talpă... şi sora turcului, da, şi ea...

— O, mudirule, gândeşte-te că e femeie. Şi apoi ea ce crimă a făcut?

— Cea mai mare dintre toate: a vrut să se mărite cu Ibn Asl.

— A vrut? Doamne fereşte! A trebuit. Căsătoria asta e numai pecetluirea unei afaceri.

— Lasă, lasă că ştiu eu. Nimeni afară de mine n-are voie să pecetluiască şi eu pecetluiesc cu vergile la tălpi. Dar de prins nu se poate să nu-i prinzi, mi-ai făgăduit doar.

— Şi o să mă ţin de cuvânt. Pe unul din bandă nu mai e însă nevoie să-l prind, fiindcă se şi află în mâinile tale.

— Cine e ăsta?

— Sangakul arnăuţilor.

— Ibn Mulei? Păi bine, omule, am toată încrederea în el... Eşti într-adevăr de părere că face parte din banda lui Ibn Asl?

— Sunt pe deplin încredinţat de asta.

— Atunci o să *i* se dea şi lui la...

Se opri. Îl străfulgera un gând. Tăcu câtva timp, apoi reluă:

— Aha, ăsta e „adresantul”. De aceea îmi frământam eu creierii şi nu găseam. Effendi, mai că-mi vine să cred că ai dreptate şi că mi-am pus încrederea într-un ticălos.

— Aş putea să pun mâna în foc că acest Ibn Mulei e un aliat de-al căpeteniei vânătorilor de sclavi.

— Probabil, judecând după cele ce n-am înţeles din scrisoare, dar care se potrivesc foarte bine la el.

— Pot să ştiu şi eu despre ce scrisoare e vorba?

— Trebuie chiar. Oamenii mei au prins ieri la seribahul Bringhi un nuehr, care li s-a părut suspect. Au găsit la el ascunsă în conciul din cap, o

scrisoare. Omul s-a smucit şi a vrut s-o ia la fugă, n-au avut ce face şi l-au împuşcat. Azi-dimineaţă mi-au adus scrisoarea. E trimisă de la seribah Aliab, către cineva care trebuia s-o predea, lui Ibn Asl.

— Ah, nu cumva seribahul ăsta aparţine lui Ibn Aşi?

— Nu pot să ştiu, deoarece sunt de scurt timp în Faşoda.

— Mie îmi vine sa cred că aşa e. Pot să văd şi, eu scrisoarea?

— Fireşte! Ştii ce zic eu, effendi? Să lăsăm să ajungă scrisoarea în mâinile arnăutului.

— Bine zici. Îl prindem atunci asupra faptului şi nu mai poate tăgădui! Dar cine să i-o ducă?

— Tu.

— Nu se poate. Eu nu trebuie să mă arăt încă în oraş.

— Pentru ce? Acei de care te ascunzi, n-au sosit încă.

— Dar dacă se strecoară vreunul pe furiş?

— Cu neputinţă. Santinelele veghează zi şi noapte pe mal. Te dai drept trimisul de la seribahul Aliab şi dacă arnăutul opreşte scrisoarea la el, s-a dat de gol. O să pun să-l bată până o mărturisi tot; până şi mijlocul cum să-i prindem şi pe ceilalţi.

— Eu nu sunt negru şi chiar dacă m-aş vopsi, trăsăturile feţei mele nu seamănă cu ale unui nuehr. Pomeneşte ceva în scrisoare despre cel care o aduce?

— Nu.

— Atunci poate că ar merge. Totuşi ar fi mai bine să se ducă altcineva, fireşte tot un om de încredere.

— Dar eu ţin morţiş să te duci tu. Mai întâi fiindcă e nevoie de un om foarte curajos, şi al doilea, trimisul trebuie să se priceapă să-l descoasă puţin pe arnăut. Numai tu eşti în stare s-o faci.

Ar fi trebuit să mă împotrivesc. Planul nu era defel practic şi foarte primejdios, după cum s-a şi dovedit mai târziu. Mudirul îmi era însă simpatic pentru iubirea lui de dreptate şi faptul că, după atitudinea lui de la început, îmi arăta acum atâta încredere, mă măgulea întrucâtva. Afurisita de vanitate îmi întuneca mintea şi am primit că fac tocmai ceea ce n-ar fi trebuit, ca să nu năruiesc tot ce clădisem până atunci. Numai eu singur puteam să duc la bun sfârşit o astfel de încercare, spusese el. Eram dator să-i arăt că sunt vrednic de buna părere pe care o avea despre mine, de aceea i-am răspuns:

— Bine, mă învoiesc. Când şi unde pot avea scrisoarea?

— Oricând şi oriunde.

— Unde locuieşte arnăutul?

— Are o casă alături de cazarmă. Vrei să vii să-ţi iei singur scrisoarea, ori mai bine să ţi-o trimit prin cineva?

— Nici una, nici alta. Eu nu mă pot arăta peste zi în oraş; n-aş putea veni decât pe înnoptate şi ar însemna să pierd prea multă vreme, pe care o pot întrebuinţa mai cu folos. De trimis, iar nu sunt de părere, căci omul care mi-ar aduce scrisoarea ar descoperi ascunzătoarea noastră, care trebuie

ţinută în mare taină. Cel mai bun lucru e să-l iei pe Hafid Sihar cu tine şi să-i dai lui scrisoarea.

— Bine. Odată cu ea vă voi trimite şi ceva de-ale mâncării.

— Deocamdată mai avem. Mai bine mi-ar prinde nişte haine, pe măsura mea, fiindcă e sigur că în scrisoare am fost descris arnăutului în acelaşi timp cu îmbrăcămintea pe care o port; aşa că m-ar recunoaşte lesne. De asemenea, nici armele nu trebuie să le iau cu mine.

— Pe aici nu umblă nimeni neînarmat!

— Atunci trimite-mi o flintă veche, un cuţit tocit şi un pistol ruginit. Drept cine o să mă dau nu ştiu nici eu încă, în nici un caz însă drept vreun om bogat ori cu vază. De aceea îmbrăcămintea şi armele trebuie să fie cât mai sărăcăcioase.

— Dorinţa ta va fi împlinită. Dar ce vor face ceilalţi în vreme ce tu vei lipsi?

— Au să m-aştepte aici.

— De ce? Mai bine să vină la mine. Pe întuneric nu o să-i vadă nimeni. După ce vei pleca de la arnăut, vii şi tu.

— Nu se poate. O să mă dau drept un vânător de sclavi şi unul ca ăsta n-are ce căuta în casa ta.

— N-are a face. Deocamdată avem de lucru numai cu arnăutul, şi cu ăsta isprăveşti tu chiar astăzi; pe urmă nu mai ai nici un zor să te ascunzi. Nu, nu, rămâne cum am spus eu, locuiţi toţi la mine. Am multe de vorbit cu tine. Vreau să mă pui la curent cu felul în care sunt orânduite lucrurile la voi în ţările din apus şi despre multe altele. De aceea nu vreau să te las aici în pădure. Şi apoi, de ce să te mai chinuieşti eu ticălosul ăsta de baqquara? Îl lei cu tine şi, cum veţi sosi, îl bag în temniţă, unde o să fii de faţă când i s-o număra cea dintâi sută de nuiele la talpă.

— Dacă aşa zici tu, fie! Eşti mudirul şi trebuie să mă supun poruncilor tale. Dar cum trecem apa?

— Îndată ce se va întuneca voi trimite la mal doi oameni de credinţă. Unul va lua în primire cămilele, iar celălalt vă va aduce cu luntrea la oraş şi vă va arăta drumul la casa mea. După ce vei isprăvi cu arnăutul, vii şi tu ca să vorbim ce avem de vorbit. Acum mă duc. Am zăbovit cam mult şi când vor băga de seamă oamenii mei că lipsesc atât, au să facă gălăgie, crezând că mi s-a întâmplat ceva.

— Atunci nu ne mai rămâne decât să ne înţelegem asupra unui lucru: eşti hotărât să pui mâna pe takalehi?

— Mă mai întrebi? Sclavii lor vor fi lăsaţi liberi, iar ceilalţi îşi vor primi pedeapsa; ba mai mult încă: ucigaşii bieţilor negustori vor fi osândiţi la moarte. Când socoţi că vor sosi takalehii?

— Până poimâine în nici un caz, dar apoi trebuie să-i aştepţi din clipă în clipă.

— Vor fi primiţi după cum li se cuvine. Prietenul ăsta al lor va simţi chiar diseară gustul vergilor. Urletele lui au să se audă până dincolo de Kahira.

Se ridică de jos, dădu şeicului un picior care îl făcu să zboare cât colo, pe urmă plecă însoţit de Hafid Sihar.

Ne lăsase nouă tabachera cu tutun, ca să avem cu ce ne mai trece timpul până se va însera. Mi-am aprins o ţigară şi i-am dat şi lui Ban Nil una. Fumarăm câtva timp în tăcere. Acum, după ce mudirul plecase, ceea ce aveam de gând să fac nu mi se mai părea atât de uşor ca înainte; mă căiam că primisem o însărcinare atât de primejdioasă, dar nu mai puteam da înapoi.

Baqquarul se întorcea de pe o parte pe alta; lovitura pe care i-o dăduse mudirul îl nimerise în pântece şi îi făcea să sufere cumplit. Dacă până atunci nădăjduise că va fi cruţat, avându-se în consideraţie demnitatea lui de şeic, nădejdea i se spulberase şi ştia că nu va scăpa de bătaie. Câte o sută de nuiele la talpă. Şi nu o dată, ci în fiecare săptămână. Până să apuce să se dezumfle talpa şi să se vindece pielea crăpată, alte lovituri proaspete!

Îl cuprinse frica. Începu să-şi frământe creierii cum ar putea să scape de pedeapsă şi ajunse la convingerea că numai prin mijlocirea mea ar fi cu putinţă. Trebuia deci să încerce să mă câştige prin vreo mărturisire, mai bine zis printr-o propunere care m-ar fi interesat direct.

— Effendi, începu el, îngăduie-mi să-ţi vorbesc. M-am făcut că nici nu-l aud.

— Effendi, aş vrea să-ţi spun ceva.

— Să taci! m-am răstit cu asprime la el deşi bănuiam că mi-ar folosi la ceva ceea ce avea să-mi spună.

Tăcu o bucată de vreme, pe urmă zise iar:

— O să-ţi pară rău că nu vrei să m-asculţi. Ceea ce am să-ţi spun. e de mare însemnătate pentru tine.

— Nu vr-au s-aud nimic, mă înţelegi? Cauţi să scapi de bătaie, dar degeaba, cu mine nu-ţi merge.

— Daca *mă* scuteşti de ruşinea asta, ţi-aş da ceva în schimb.

— Ce?

— Veşti asupra seribahului Aliab, despre care vorbeai adineauri cu mudirul. Am auzit tot şi cred că ţi-ar părea bine să *afli* cum stau lucrurile pe acolo.

— Poate. Cunoşti tu bine situaţia?

— Cât se poate de bine.

— A cui e seribahul?

— Crezi că o să-ţi răspund pe degeaba?

— Da. Cincizeci de nuiele la talpă îţi vor deschide repede pliscul.

— Effendi, numai asta nu. Orice afară de bătaie! Roagă-l pe mudir să mă scutească de o asemenea ocară şi îţi spun tot ce ştiu despre seribahul Aliab.

— Prea multe nu cred să ştii.

— Nu? Mai mult ca oricine, că doar am fost pe-acolo.

— Ce-ai căutat la seribah?

— Îţi spun, dacă îmi făgăduieşti să stărui pe lângă mudir să nu fiu

bătut şi să nu afle nimeni ce ţi-am spus.

— Asta din urmă da, pot să-ţi făgăduiesc, dar pentru cea dintâi nu ştiu, zău!

— Ba da, ba da, am auzit eu ce se spune despre tine şi ştiu că mudirul nu poate să te refuze.

— Cred că te înşeli, cu toate astea o să pun o vorbă bună pentru tine. Îţi atrag însă luarea-aminte că nu mă las tras pe sfoara. Dacă crezi că poţi scăpa de bătaie prin vreo minciună, îţi spun dinainte că încerci degeaba: Acum s-auzim ce ştii despre seribahul ăsta.

— E al lui Ibn Asl.

— Mi-am închipuit eu! Ţi-am făgăduit că tot ce voi afla de la tine rămâne între noi, aşadar răspunde-mi fără înconjur: ai fost părtaş cu Ibn Asl la negoţul de sclavi?

— Da, effendi, dar să nu mă spui mudirului.

— Nu ştiu daca mi-e îngăduit să trec aşa ceva sub tăcere, în orice caz o sa-l rog să-ţi se ierte ticăloşia asta. Ca musulman, consideri sclavia îngăduită şi nu iei în semnă legile noi, care vor să-i pună stavilă.

— Aşa *e,* effendi, aşa *e.* Gândeşte-te că noi, baqquarii nu trăim decât de pe urma turmelor noastre şi când dă o molimă peste ele ne lasă săraci lipiţi pământului. Negoţul cu sclavi ne mai scotea în astfel de cazuri din sărăcie şi ne îngăduia să avem din ce trăi, până ni se mai înfiripau niţel turmele. Războinicii noştri se tocmeau soldaţi la vreo căpetenie de-a vânătorilor de sclavi şi de fiecare cap de negru prins i se dădea atâta şi atâta. Nu în bani, ci în oamenii luaţi robi, pe care noi îi vindeam pe urmă negustorilor de sclavi. Câştigul era bunişor şi ne prindea bine la nevoie.

— Şi tu, nu numai că le dădeai războinicii tăi, ci luai parte şi la vânători?...

— Aşa e, effendi. Porneam cu toţii de la seribahul Aliab.

— Cine comandă în lipsa lui Ibn Asl?

— Un sergent, anume Ben Ifram. Un glonţ i-a sfărâmat o dată genunchiul şi de-atunci nu mai poate lua parte la vânătoare. Ibn Asl are mare încredere în el şi i-a predat lui comanda.

— Bine. Deocamdată ştiu destul. S-ar putea însă ca mai târziu să mai am nevoie de informaţiile tale.

— Mai târziu? Nădăjduiesc că mudirul o să asculte de tine şi o să-mi dea drumul să mă întorc iar la ai mei.

— Aşa cred şi eu. Dar ştii ce vrem noi. Se prea poate ca Ibn Asl să fi plecat din oraş şi atunci nu ne rămâne decât să ne ducem după el la seribahul Aliab. Cum tu cunoşti drumul, o să ne slujeşti de călăuză.

— Să mă ferească *Allah!* Ce-or să spună oamenii mei când vor vedea că lipsesc atât. Şi-apoi, Ibn Asl mi-e prieten şi are mare încredere în mine.

— De asta nu ne pasă nouă şi nici nu e acum timpul să-mi bat capul cu astfel de fleacuri. Să stăm liniştiţi şi s-aşteptăm ce are să mai urmeze.

— Liniştiţi! oftă el. Tu poţi fi liniştit, dar eu... eu...

Arabul avusese dreptate când îmi spusese că informaţia lui îmi putea

fi de mare folos. Ştiam unde l-am putea găsi pe Ibn Asl în cazul când nu s-ar mai fi aflat în Faşoda.

După vreo trei ceasuri, Hafid Sihar se întoarse încărcat cu pachete. Îmi aducea un rând de haine, armele cerule, două găini fripte, pâine şi o sticlă cu rachiu. Mâncarăm îndată şi-i dădurăm şi baqquarului partea lui.

Între timp se făcuse ora patru după-amiază. Ne trebuia un ceas până s-ajungem la malul Nilului şi la şase se înnopta, aşa că ne pregătirăm de plecare. Mi-am schimbat hainele; faţă şi mâinile îmi erau pârlite de soare şi arătam aidoma unui vânător de sclavi, numai trăsăturile chipului rămăseseră aceleaşi, ceea ce m-ar fi putut da de gol, dar n-aveam ce face.

Hafid Sihar ştia de la mudir locul unde ne vor aştepta cei doi servitori ai săi. Mudirul îmi mai trimisese vorbă să fiu cât se poate de prevăzător, căci sangakul arnăuţilor era un om foarte puternic şi rău.

Fireşte că citisem cu mare luare-aminte scrisoarea şi mă încredinţasem din cele ce spunea în ea că nu putea fi expediată decât de sergentul din seribahul Aliab. Nu era pecetluită, ci lipită cu cocă, aşa că am putut-o lesne lipi la loc, ca să nu se cunoască aproape defel că fusese deschisă de cineva.

Nici n-apucarăm să ajungem la mal şi se şi întunecă, îi găsirăm pe cei doi servitori; unul luă în primire cămilele, celălalt aşeză şeile în luntre şi ne trecu dincolo. Făcurăm un ocol, ca să mă lase pe mine în dreptul cazărmii, pe urmă ceilalţi porniră spre casa mudirului.

Rămăsesem singur în întuneric. Pe cât îmi puteam da seama locuinţa arnăutului era chiar alături de cazarmă. N-avea nici clanţă, nici broască la uşa scundă şi îngustă, ci numai un fel de ivăr de lemn. Am ridicat ivărul, dar uşa tot nu se deschidea. Pesemne că era pe partea cealaltă un zăvor. Am bătut de câteva ori şi, după câtva timp, am auzit paşi apropiindu-se şi un glas întrebând:

— Cine e acolo?

— O ştafetă de la Bahr el Djebel, pentru sangakul arnăuţilor.

— Nu e aici, vino mai pe urmă.

— Unde să mă duc? Nu cunosc pe nimeni în oraş, lasă-mă înăuntru să-l aştept.

— Stai să mă duc să întreb.

— Paşii se îndepărtară, apoi se auziră iar şi un alt glas zise:

— E ceva grabnic, ce este?

— O scrisoare.

— Dă-o încoa, prin ferestruică.

— Asta nu pot. Scrisoarea am voie să i-o dau numai lui Ibn Mulei, sangakul arnăuţilor.

— Bine, vino înăuntru.

— Se auzi un lanţ zornăind, apoi uşa se deschise de perete. Am văzut un fel de coridor luminat de o lampă cu ulei. Omul care ţinea lampa în mână era îmbrăcat în uniformă de arnăut. La brâu avea două pistoale, două pumnale, iar de şold îi atârna un iatagan. Îmi aruncă o căutătură cruntă şi-mi

zise cu glas aspru:

— Dă-te mai încoa! De ce vii noaptea şi nu ziua?

— Nimeni nu vine decât atunci când poate. Trebuie să plec chiar în noaptea asta şi mi s-a poruncit să predau scrisoarea îndată ce voi sosi.

— Eşti scurt la vorbă, băiatule. Sunt arnăut şi cu mâna oricând pe cuţit, m-ai înţeles? Urmează-mă!

— Închise uşa după mine. Am privit în juru-mi. Pe pereţi atârnau arme, ceea ce dădea încăperii aparenţa unei camere de gardă. La capătul gangului era o altă uşă deschisă, care răspundea într-o odaie mare, cu un fel de candelabru cu lămpi de ulei ce răspândeau o lumină slabă şi rău mirositoare. În fiecare perete era câte o uşă. Ferestre nu existau. Jos, sub candelabru, era aşternută o rogojină pe care şedeau patru *inşi* fioroşi, ce mă priveau curioşi. Jucau zaruri. Cel care mă adusese aici se aşeză lângă ei să-şi urmeze jocul, zicându-mi:

— O s-aştepţi aici până vine stăpânul nostru. Dar să taci şi nu ne tulbura de la joc, că-ţi trag un glonţ în bot.

Îşi poate oricine închipui că nu eram defel încântat de situaţia mea. Mă aflam în gura lupului cum s-ar zice. Aici era pesemne locul unde se adunau toţi, duşmanii mei de moarte. În urma mea aveam uşile zăvorâte şi eram sub ochii a şase inşi cunoscuţi pentru sălbăticia şi cruzimea lor, aproape complet dezarmat şi redus numai la puterea pumnilor mei. Adevăratele mele arme, hainele, ceasul în sfârşit tot avutul meu îl lăsasem în păstrarea lui Ben Nil.

Cât erau de sălbatici aceşti arnăuţi puteam să judec din fiecare cuvânt care le ieşea de pe buze. Înjurau, se ocărau la fiecare aruncătură de zar şi uneori se înfuriau într-atât, încât credeam că au să se omoare între ei.

Pe mine nici nu mă luau în seamă, ceea ce îmi dădea răgaz să văd tot ce se petrecea în jurul meu. Timpul trecea fără să-l pot măsura, căci n-aveam ceas la mine. Probabil că voi fi stat vreo trei ceasuri în iadul acela, până ce se auzi o bătaie furioasă în uşă.

— Sangakul! strigă arnăutul care mă adusese aici şi care părea să fie un plutonier.

Se ridică de jos şi se duse să-i deschidă superiorului său, pe când ceilalţi se sculară şi ei, dar lăsară zarurile unde erau, ca să vadă comandantul cu ce se îndeletniciseră până atunci.

Din câteva şoapte care ajungeau până la mine am înţeles că plutonierul îi raporta maiorului venirea mea. Intrară apoi amândoi în odaie.

Există chipuri de oameni care se aseamănă foarte mult cu ale animalelor şi în acelaşi timp şi cu firea lor. Când l-am văzut pe sangak, m-am gândit fără să vreau la un taur care, cu capul lăsat în piept, se pregăteşte să se repeadă la tine şi să te ia în coarne. El îmi aruncă o singură privire sfredelitoare, apoi porunci scurt:

— Hai!

Am păşit pragul unei încăperi, a cărei uşă o deschise plutonierul, şi am intrat după el. Ne aflam în întuneric, împinse o altă uşă pe dreapta, de

unde străbătea o rază de lumină, şi strigă cu glas tunător:

Luaţi seama! Venind încoace mi s-a părut că ascultă cineva afară la uşă. Treceţi zidul şi împărţiţi-vă pe urmă în două cete. Luaţi-o apoi unii la dreapta, alţii la stânga şi ocoliţi casa. Când m-a văzut, omul a pierit în întuneric. Dacă se mai întoarce, puneţi mâna pe el şi aduceţi-l ia mine.

După ce dădu porunca, intră — şi eu după el — într-o cameră foarte bine luminată, cu divane în jurul pereţilor şi cu un covor aşternut în mijloc. Se opri aici, se întoarse spre mine şi mă întrebă răstit:

— Ai adus o scrisoare?

— Da. De la sergentul Ben Ifram

— Dă-o încoace.

— I-am întins scrisoarea. N-o deschise încă, mă privi câteva momente iscoditor, pe urmă zise:

— Cum te cheamă?

— Iscander Patra.

I-am spus anume un nume grecesc, deoarece chipul meu avea trăsături europeneşti şi ştiam că în Sudan se găsesc soldaţi şi civili levantini deci oameni de obârşie grecească.

— Aşadar, grec, zise el. Din ce loc?

— Sunt născut la Cairo.

— Creştin?

— Da.

— Şi ce cauţi la seribahul Aliab?

— Sunt tălmaci. Am trăit multă vreme printre negri şi le pricep graiul.

— Hm! Bagi gologanii ia buzunar fără să miroşi praf de puşcă, făcu el cu dispreţ. Ia să vedem ce zice în scrisoare.

— Mi se oprise inima în loc. Dacă băga de seamă că scrisoarea fusese deschisă şi lipită la loc eram pierdut. Din fericire curiozitatea îl îndemnă să rupă mai repede plicul, fără măcar să-şi arunce ochii pe dosul lui. Citi scrisoarea, apoi o băgă în buzunar.

— Ştii ce scrie aici? mă întrebă el apoi.

— Nu, sergentul nu mi-a spus.

— Dar pentru cine e ţi-a spus?

— Zicea să ţi-o dau ţie.

— Ca s-o trimit lui Ibn Asl, stăpânul său. Pesemne că nu prea are încredere sergentul în tine, de asta nu ţi-a spus pentru cine e.

— Dacă n-avea, nu mă trimitea cu ea la Faşoda.

— Hm!... Te-o fi crezând cam flecar. Pe ce drum ai venit încoa?

— Până la lacul No cu luntrea. Acolo am dat de o corabie din Diakin, oare se duce la Khartoum, şi m-a luat la bord.

— Când a sosit corabia în port?

— Îndată după apusul soarelui.

— Ciudat! *Am* fost până mai adineauri pe mal şi n-am văzut sosind nici un fel de corabie...

— Aici n-au vrut să mă lase mai întâi să întru, am zis eu repede, ca

să-i abat gândul şi sunt trei ceasuri de când te aştept.

— Atunci ţi-o fi foame. O să-ţi dau ceva să mănânci şi în vremea asta să-mi povesteşti ce mai pe la seribah.

Ieşi pe uşă, făcându-mi semn să şed. Mi-ar fi părut mai bine să-mi facă semn să plec! Aflasem destul; ştiam că îl cunoaşte pe sergent şt seribahul, deci era în strânse legături de prietenie cu Ibn Asl. Dar puteam cu să ies din casă fără voia lui? Trebuia s-aştept şi să mă las în voia sorţii. Mă gândeam însă cu mare îngrijorare ce să-i răspund la întrebările pe care mi le va pune despre seribah şi cele ce se petrec acolo, când cu habar n-aveam de nimic.

După câtva timp se întoarse cu ciubucul în gură şi cu un arnăut după el, care aducea, pe un fel de tavă de scânduri, un ciolan enorm, de care atârnau câteva bucăţele de carne. Păreau resturile unei fripturi pe care se bătuseră nişte câini flămânzi. Arnăutul puse tava jos în mijlocul odăii şi plecă.

— Şezi şi mănâncă în tihnă, îmi zise sangakul.

— Greu lucru ce-mi cerea el. Să mănânc în tihnă! Numai de tihnit nu putea să-mi tihnească fărâmiturile alea. Întorceam ciolanul pe toate părţile să ciugulesc bruma de carne ce mai era pe el. În vreme ce maiorul mă luase la cercetări:

— De când te afli la seribah?, începu el.

— De doi ani.

— Cine te-a tocmit?

— Chiar Ibn Asl, după recomandarea lui Amr el Makaşef, şeicul baqquarilor.

— Aha! Asta ne e prieten bun şi om de credinţă. Sergentul ce mai face?

— Vai de capul lui! I s-a deschis iar rana de la picior.

— *Allah!* Te pomeneşti că moare. Ce-aţi făcut în lipsa lui Ibn Asl?

— Păi... soldaţii exerciţii.

— Şi tu?

— Eu... pe mine m-au trimis la negrii din ţinuturile Rohl şi Şur, ca să pun ia cale o vânătoare de sclavi. Acu sergentul zice să pornesc iar.

— Unde?

— La takalehi.

— Are dreptate. Sunt şase luni de când nu ne-au mai adus „marfă”. Nu ţi-e frică să te duci la ei?

— De ce să-mi fie? Mă cunosc ei, că am fost de câteva ori pe acolo. Mekul mi-e prieten şi omul lui de credinţă, Şedid îl vei fi cunoscând şi tu ţine la mine nevoie mane.

— Ce, eşti prieten cu Şedid? Atunci eşti de-al nostru. Cât ai de gând să stei la Faşoda?

— Mult nu; corabia cu care am venit ridică ancora la miezul nopţii.

— Aşa! Mănâncă repede, ca să nu întârzii. Fereşte-te însă în drum de vasul reissului effendina, care ne dă târcoale, dar mai ales păzeşte-te cât poţi

de un câine de creştin, un effendi străin, care îşi face mendrele, prin ţinuturile noastre.

— Un creştin... N-am de ce să mă tem de el, sunt doar şi eu tot creştin.

— Ba ai şi prea ai. E un aliat de-al emirului şi ne-a pus gând rău. Pesemne că n-ai auzit încă despre el; stai să-ţi povestesc ce ştiu.

Eram cât se poate de mulţumit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Izbutisem să capăt încrederea arnăutului şi mă crezuse pe cuvânt. Mai mult: el singur mă zorea la drum. Ba vroia să-mi şi povestească tot ce ştia despre mine, aşa că scăpasem de primejdia de-a fi eu întrebat. Mai bine nici că se putea. A fost însă să fie altfel. Prea mă bizuisem pe norocul meu, care îmi întoarse deodată spatele.

Din coridor se auzi gălăgie: răcnete, înjurături, uşi trântite, pe urmă un arnăut intră şi raportă:

— Stăpâne, l-am prins pe ăl de dădea târcoale casei.

— Aduceţi-l încoa!

— Când am pus mâna pe el, tocmai venea cuviosul cu prietenul său. Te căutau pe tine şi par să-l cunoască.

Mă cuprinse o presimţire urâtă. „Cuviosul”? Hm! Şi străinul care fusese prins şi pe care „cuviosul” îl cunoştea. Nu cumva o fi Ben Nil al meu? Văzând că zăbovesc atât, se va fi gândit că mi s-a întâmplat ceva şi nu o mai fi avut astâmpăr, aşa că...

Nu mi-am sfârşit gândul, când uşa fu dată de perete şi cine credeţi că fu îmbrâncit înăuntru? Ben Nil, săracul!

Mă dădusem lângă uşă, ca să nu fiu văzut imediat. Patru inşi îl ţineau strâns, alţi câţiva veneau după ei şi în urma lor: mokkademul sfintei Kadirine şi muza’birul!

O băgasem pe mânecă. Până acum scăpasem de câteva ori din ghearele lor, dar acum ni se înfundase.

Patru arnăuţi îl ţineau pe Ben Nil; nici gând să poată fugi. Alţi nouă, sangakul, mokkadenul şi muza birul rămâneau pentru mine. Pas de mai fugi dacă poţi! Afară şi în celelalte odăi droaie de arnăuţi. Şi pe deasupra uşii zăvorâte, armele mele care nu făceau o ceapă degerată şi interiorul casei în care mă aflam cu totul străin. Am cântărit totul într-o clipită şi am înţeles îndată ce-mi rămânea de făcut.

— Cine eşti, câine, şi ce iscodeşti în jurul caisei mele? se răsti sangakul la Ben Nil.

Tânărul nu mă zărise încă şi crezu că poate scăpa cu o minciună.

— Stăpâne, răspunse el, n-am făcut nimic rău. Sunt marinar pe o corabie ancorată în port şi...

— Minte, minte! răcni mokkademul. Nu-l crede, îl cunoaştem noi...

— Da? Atunci spune-mi şi mie cine e!

— Cum ne tresaltă de bucurie inima în piept şi cum o să te minunezi când vei auzi! Asta e prietenul şi tovarăşul celui mai înverşunat duşman al nostru arde-l-ar *Allah* în focul gheenei! Effendi, spurcatul ăla de creştin.

Tânărul e Ben Nil, despre care ţi-am vorbit şi ţie. Ben Nil, credinciosul ghiaurului, de care nu se desparte niciodată. Unde e unul, e şi celălalt, aşa că ghiaurul trebuie să fie şi el în Faşoda.

— E cu putinţă! Asta să fie Ben Nil? strigă sangakul, cu îndoială.

— Da, da, el e, îl cunoaştem noi foarte bine. Pune să-l bată, să-l biciuiască până ce ne-o spune unde e stăpânul său.

— Nu-i nevoie, am zis eu păşind înainte. Pot să vă spun eu singur unde sunt.

Efectul fu cu totul altul decât m-aşteptam. Vroiam să mă predau fără împotrivire, deoarece o încercare de luptă ar fi fost o copilărie din partea mea, căci s-ar fi aruncat toţi asupră-mi ca fiarele sălbatice. Se întâmplă însă altfel decât crezusem eu.

— Effendi, effendi însuşi! răcni muza'birul. E printre noi... *Allah* să ne apere! O, *Allah*, *Allah!*

Stăteau toţi ca împietriţi şi unii dintre ei se uitau la mine eu gura căscată, dar nici unul nu cuteza să facă vreo mişcare. Trebuia să mă folosesc de buimăceala lor. Din două sărituri am fost lângă Ben Nil. L-am smucit din mâinile arnăuţilor şi l-am aruncat afară pe uşă, apoi, făcându-mi loc cu ghionturi în dreapta şi-n stânga, m-am repezit după el.

— Săriţi, arnăuţi! după ei... să nu vă scape! răcnea sangakul, înnebunit de furie.

M-am poticnit de Ben Nil, care căzuse jos grămadă lângă uşă. În faţa noastră se deschise o uşă care mă.pocni drept în crestatul capului. Arnăuţii alergau din toate părţile. Mie îmi licărea pe dinaintea ochilor; lovitura mă nimerise în moalele capului. M-am simţit apucat de zeci de braţe, izbeam cu pumnii în dreapta şi-n stânga, unde apucam, dar totul se dovedi zadarnic. Ne biruiră în cele din urmă şi ne târâră îndărăt în odaie, unde ne legară cobză. Eram istoviţi, şi eu, şi Ben Nil. Nu-i vorbă, nici arnăuţilor nu le mergea mai bine, gâfâiau şi de-abia îşi trăgeau sufletul. Sangakul îi dădu la o parte din jurul nostru, îşi răsuci vârfurile lungi ale mustăţilor şi strigă ironic şi triumfător în acelaşi timp:

— Ce zi norocoasă! Ce bucurie pe sufletul meu! Auzit-au bine urechile mele? Da, aşa trebuie să fie, altminteri omul ăsta ar fi căutat să fugă, dacă n-ar fi cine spuneţi.

— Nici n-am tăgăduit, i-am zis cu dispreţ.

— Aşadar, e adevărat. Şi ce obrăznicie s-o mărturisească pe faţă. la ridicaţi-i în picioare şi rezemaţi-i de zid, ca să-i văd mai bine.

După ce ne examină ca pe nişte animale curioase de bâlci, repetă tot ce aflase despre mine şi, ca şi când asta i-ar fi sporit mânia, încheie:

— Ei, şi acum, pentru ce-ai venit la mine? Că degeaba n-ai făcut-o, ai avut tu vreo ţintă. Care? Ce puneai la cale împotriva mea?

— Poate că o să-ţi spun mai târziu.

Sangakul se întoarse spre mokkaden şi muza'bir şi le zise:

— Afurisitul ăsta de ghiaur e şi mai primejdios decât mi l-aţi descris voi. Ştiţi ce-a făcut? A venit încoa, a spus că îl cheamă Iscander Patras, s-a

dat drept tălmaciul de la seribahul Aliab şi a adus şi o scrisoare, pe care pesemne că a scris-o el singur. Acu vă întreb pe voi: ce urmărea el cu asta?

— Ceva bun sigur că nu, răspunse mokkademul. Dacă nu vrea să-ţi spună de bunăvoie, pune să-l bată până ce-o mărturisi singur.

— Aşa o să şi fie.

— Pe urmă ni-l predai nouă. O să-l ducem la Ibn Asl, unde îl aşteaptă ceea ce i-a hotărât el de mult, adică...

— Să-mi smulgă fiecare mădular al trupului, l-am întrerupt eu. Mai va până atunci. Ca să afli pentru ce am venit la tine, o, sangak, nu-i nevoie să mă biciuieşti, ţi-am spus doar de adineauri că nu mă împotrivesc. Am venit să-ţi spun să te fereşti de Ibn Asl.

— Pesemne că eşti nebun! replică arnăutul, râzând batjocoritor.

— Atunci e şi mudirul, fiindcă el m-a trimis.

— Minţi... e o minciună sfruntată!

— Întreabă-l pe Ben Nil, dacă nu mă crezi. Suntem în gazdă la mudir şi el mi-a spus să vin încoace, ca să vorbesc cu tine despre Ibn Asl.

Se înspăimântă, căci îl văzui schimbându-se la faţă.

— Câine, spune adevărul, îi porunci el lui Ben Nil. Unde locuiţi?

— La mudir, răspunse flăcăul.

— A pomenit ceva despre mine?

— Păi nu ţi-a spus effendi?

— V-aţi înţeles amândoi ca să mă minţiţi.

— Crede ce vrei, i-am zis, dând din umeri. O să întregesc însă numărul isprăvilor mele pe care le-ai înşirat tu adineauri cu încă una pe care o să ţi-o spun acum. Vei fi aflat de la Ibn Asl că l-a trimis pe Amr el Makasel, căpetenia baqquarilor, înaintea takalehilor. Eu am pus mâna pe el şi l-am adus la Faşoda, ca să-l predau mudirului, ceea ce s-a şi făcut de cum am sosit. Şeicul e acum în închisoare, unde îşi va primi obişnuitele vergi la talpă, dacă nu ceva şi mai rău.

— Nemernicule, îmi vine să te zdrobesc cu mâinile mele!

— Ba să faci bunătatea să te stăpâneşti, căci dacă nu mă întorc până la miezul nopţii, mudirul va pune să te aresteze imediat.

— Nu-l crede, minte... Îşi închipuie că aşa o să scape, strigă mokkademul.

— Staţi că aflu eu numaidecât dacă e adevărat ori nu.

Cu aceste cuvinte sangakul ieşi pe uşă. Când se întoarse, se dădu cu mokkademul şi muza'birul mai la o parte şi începură să vorbească cu aprindere, pe şoptite, între ei, până ce întră un arnăut în odaie cu următorul răspuns:

— Şeicul baqquarilor zace ferecat în lanţuri în închisoare.

— Aşezaţi-i pe prizonieri jos şi căraţi-vă toţi! porunci sangakul arnăuţilor.

În odaie nu mai rămase decât el cu mokkademul şi muza birul. Retraşi într-un ungher al odăii, îi auzeam cum se ceartă între ei. Nu desluşeam ce-şi spun, dar îi vedeam gesticulând cu însufleţire. În sfârşit, plecară şi ei. Mai

înainte însă, sangakul veni spre mine şi zise tremurând de furie:

— Degeaba ţi-a fost truda, de scăpat tot nu scapi tu, câine. Să te duci dracului şi să te ardă focul gheenei!

Mă scuipă apoi drept în faţă şi ieşi şi el după ceilalţi. Câtva timp am rămas singur cu Ben Nil. Nici prin gând nu-mi trecea să-l cert pe Ben Nil că, din grijă pentru soarta mea, făcuse o mare prostie dând târcoale casei sangakului. La ce bun? Situaţia noastră nu s-ar fi schimbat cu nimic. Dar pe bietul băiat îl rodea la inimă nesocotinţa lui, căci începu cu glas scăzut;

— Effendi, ce-am făcut eu e de neiertat. Ocărăşte-mă, varsă-ţi necazul în vorbe aspre, poţi să mă şi baţi dacă vrei, dar spune ceva. Tăcerea ta mă apasă mai rău ca orice mustrare.

— N-am de ce să te cert, băiete. Te-ai vârât pe tine în bucluc, nu şi pe mine.

— Ba da, şi pe tine. Dacă nu veneam eu, acum ai fi fost liber şi be-ai fi putut întoarce la mudir.

— Te înşeli, dragul meu. Tot m-ar fi recunoscut ei la urmă.

— Da, dar singur ţi-ar fi fost mai uşor să fugi.

— Grea afacere. Aşa cum stau lucrurile, cu tine ori fără tine, totuna era.

— Atunci, am cel puţin mulţumirea că nu eu sunt pricina. Numai despre soarta care ne aşteaptă nu prea sunt liniştit. Au să ne omoare cu siguranţă. Scăpare *nu* cred să mai fie pentru noi.

— Eu nu mi-am pierdut încă nădejdea. Am fost eu în primejdii şi mai mari de altminteri şi tu. Adu-ţi aminte de puţul părăsit de la Siut. Te-ai fi gândit tu că ai putea scăpa de acolo? Şi cu toate astea aşa s-a întâmplat. Eu simt încredinţat că aici, în Faşoda, n-au să ne facă nimic, ci au să caute să ne transporte unde se află Ibn Asl. Trebuie să avem răbdare. Sunt foarte mulţumit că n-am armele mele la mine; cu siguranţă că mi le-ar fi luat şi dacă am *fi* fugit ar fi rămas la el şi le pierdeam pentru totdeauna. Tu cum stai în privinţa asta?

— Puşca şi pistoalele le-am lăsat la mudir şi, cum nu vroiam să ştie nimeni că am plecat de-acasă, n-am putut lua nimic cu mine, decât cuţitul. Acu nici pe ăsta nu-l mai am.

În clipa aceea intrară patru arnăuţi pe uşă, aducând nişte rogojini şi frânghii. Ni se puse carte un căluş în gură, ne înfăşurară în rogojini, ne legară zdravăn deasupra şi făcură din noi două pachete, pe care le încărcară în spinare şi ieşiră eu ele din odaie. Din fericire ne lăsară capul afară, ca să putem respira în voie.

De văzut nu vedeam unde ne duc, simţeam însă că ne trec peste mormane de gunoi şi băltoace, apoi ne trântiră pe o podea de scânduri.

— Acu repede la drum şi fiţi cu băgare de seamă, zise un glas poruncitor.

Am auzit apa plescăind sub mine şi mişcările ritmice ale lopeţilor. Aşadar, ne aflam într-o luntre sau pe o corabie.

O linişte adâncă domnea în jurul nostru, întreruptă din când în când

de şoapte, al căror înţeles nu-l desluşeam. Abia pe urmă, după ce ne îndepărtarăm de Faşoda, glasurile se auziră mai tare, dar nimic din ce ne-ar fi putut lămuri asupra ţintei călătoriei noastre. Numai ordine scurte, cum şi în ce fel să fie cârmuit vasul.

Trecu multă vreme; ceas după ceas se scurgea, fără să-mi pot da seama cât va fi trecut de la plecarea noastră. Când au tras, în sfârşit, la mal, am avut impresia că acea călătorie ţinuse o zi întreagă.

— Cine e acolo? am auzit un glas, care părea să vină de undeva, de sus.

— Oameni de-ai sangakului, i se răspunse. Ibn Asl e acolo?

— Nu, dar veniţi aici!

Trecu iar o bucată de vreme, în care se vorbea în şoaptă deasupra noastră. Nici acum nu desluşeam ce spun, se auzeau însă exclamaţii de mirare şi bucurie. Furăm apoi legaţi de frânghie şi ne traseră sus. Ne trântiră apoi pe scânduri, ne scoaseră căluşul din gură şi legătura de pe ochi. În sfârşit, vedeam că ne aflam pe puntea unei corăbii. Douăzeci de inşi ne înconjurau. Luna lumina ca ziua şi-i puteam vedea la faţă. Nu călătorisem deci o zi întreagă, după cum credeam eu, nici măcar toată noaptea. Mie mi se păruse totuşi o veşnicie.

Cel ce stătea mai aproape de mine era Murad Nassir. Turcul meu, care mă vroia de tovarăş la negoţul lui cu sclavi, ba îmi propusese chiar să mă facă şi cumnat! Văzându-l, mi-am adus aminte de ultimele sale cuvinte la Korosko. Erau destul de ameninţătoare, dar mă temeam mai puţin de el decât de aliaţii săi, care erau mult mai energici şi primejdioşi. Vorbea cu unul din cei care mă aduseseră probabil aici, căci l-am auzit întrebându-l:

— Unde sunt muza'birul şi mokkademul? De ce n-au venit şi ei?

— Au plecat din Faşoda, pe uscat, să-l găsească pe Ibn Asl la dinkaşi şi să-i spună ce s-a întâmplat.

— Nu cred să mai fie acolo. Îl aştept din moment în moment, cu dinkaşii pe care îi va fi tocmit. Dacă vine însă el înaintea lor, trebuie să stăm pe loc până ce vor sosi şi ei. Păcat de atâta vreme pierdută degeaba.

Era o mare prostie din partea turcului să vorbească atât de deschis faţă de mine, ca să pot afla astfel că Ibn Asl plănuieşte iar o vânătoare de sclavi. Murad Nassir se întoarse în sfârşit spre mine şi-mi zise cu glas ameninţător:

— Mă mai cunoşti, câine? Ce, te faci că nu ştii? Şi fiindcă tăceam, adăugă: Adu-ţi aminte ce ţi-am spus la Korosko. Mi-a venit şi mie rândul. Pregăteşte-te de moarte. Să nu te aştepţi la îndurare din partea noastră.

Dacă văzu că tot nu îi răspund, mă împinse mai încolo cu piciorul şi strigă înfuriat:

— Deschide-ti pliscul, scârnăvie! Ori ai amuţit de frică?

Am scos atunci un hohot de râs şi i-am zis:

— Frică? De tine? Nu te face de râs, omule!

— Mă iei peste picior, câine! O să te schingiuiască până...

— Nu-mi bate capul! cu ameninţările tale. Mă cunoşti mai de mult şi ştii că nu mă sperii de palavrele tale. Du-te mai bine de te culcă, decât să-ţi

pierzi vremea cu prostii de-astea.

Mă izbi iar cu piciorul şi zbieră ca ieşit din minţi:

— Iar mă înfrunţi, ghiaur spurcat? Lasă că o să-ţi iasă pe nas mândria. Crezi că o să scapi iar? Eu, eu o să te păzesc până la venirea lui Ibn Asl, eu şi nimeni altul, şi să vedem ce-o să mai născoceşti. Luaţi-l de aici şi veniţi după mine!

Ne duseră la prora vasului, unde erau două uşi alăturate. Turcul deschise una din ele, intră într-o încăpere care părea să fie locuinţa lui şi, la lumina lămpii, ne cercetă cu băgare de seamă legăturile. După ce se încredinţa că suntem bine legaţi, dădu poruncă unde să fim transportaţi.

Era un fel de cort, făcut din rogojini şi din bucăţi de pânza, despărţit la mijloc printr-o rogojină. Auzeam de dincolo glasuri de femei vorbind pe şoptite, ceea ce mă făcu să cred că încăperea cealaltă slujea de adăpost surorii lui Nassir şi slujnicelor ei. Pesemne că în strâmta încăpere unde ne aflam noi acum se ţineau bagajele, pe care le scoseseră acum ca să ne facă loc nouă. Bătură apoi nişte piroane mari în duşumea, de care ne legară o prevedere defel de prisos, căci, dacă reuşeam să ne dezlegăm, am fi putut foarte lesne da la o parte rogojina şi ieşi afară pe punte. După ce sfârşiră cu aceste măsuri, Murad Nassir zise cu satisfacţie:

— Aşa. Ia să poftiţi să fugiţi şi acu dacă vă dă mâna. Ibn Asl soseşte după prânz şi o să hotărască el singur soarta voastră. Să ştiţi că eu locuiesc alături, de unde aud fiecare cuvânt al vostru. Cum spuneţi ceva ce nu-mi place gârbaciul! Acu noapte bună şi visuri plăcute, încheie el în batjocură şi plecă însoţit de oamenii săi.

Văzurăm lumina în încăperea de alături şi umbra lui desenându-se pe pânză. Puteam să-i urmărim fiecare mişcare. Ridică altă pânză — pe cea din fund — şi îndată se auziră şoapte. Am recunoscut glasul lui şi, după cum am înţeles în urmă, pe al surorii sale. Aproape îndată ieşi de acolo şi trecu în cabina lui, apoi după câteva momente intră şi ea acolo. Şuşotiră iar, pe urmă ieşiră amândoi pe covertă.

Nu trecu mult şi se văzu iar umbră de femeie pe pânza care despărţea încăperea noastră; o mână ridică binişor capătul de jos şi un glas întrebă în şoaptă:

— Unde eşti, effendi?

— Aici, am răspuns. Cine eşti tu?

— Mă cunoşti doar... eu sunt Fatma.

Aha, Fatma, slujnica favorită a surorii turcului. Oare la ce-o fi venit?

— Ce vrei?

— M-a trimis stăpâna... A auzit de la frate-sau că e vorba să fii schingiuit cumplit şi o doare inima de mila ta.

— *Allah* s-o binecuvânteze pentru bunătatea ei.

— Da, effendi, e tare bună... vrea să te scape.

— *Hamdulillah!* În ce fel?

— Mult nu prea poate ea, dar o să facă şi ea ce s-o putea. I-ai făcut un mare bine că i-a crescut iar la loc podoaba capului şi binele ăsta nu-l poate

uita. Vrea să te răsplătească şi m-a trimis să te întreb dacă ai vreo dorinţă.

— Unde e acum?

— Afară. A stăruit pe lângă frate-său să iasă pe punte, ca să pot eu vorbi cu tine.

— Dar dacă se întoarce pe neaşteptate şi te prinde?

— Nu, îl ţine de vorbă până ce i-oi face eu un semn că am isprăvit.

— Bine. Du-te şi-mi adu repede un cuţit ascuţit.

După ce veni cu cuţitul, i-am spus să-mi taie legăturile de la mâini.

— Vai de mine, effendi! zise ea înspăimântară. Dar tot o s-o fac, fiindcă eşti binefăcătorul stăpânei mele.

Simţeam cum îi tremură mâinile când tăia sfoara, totuşi nu se codi o clipă.

— Să-ţi răsplătească *Allah* ce-ai făcut tu acum pentru mine, i-am zis mişcat. Ştii câţi oameni se găsesc acum pe corabie? am întrebat-o.

— Douăzeci şi încă doi, răspunse ea.

— Şi cei care ne-au adus aici s-au întors la Faşoda?

— Nu, stau de vorbă cu ai noştri.

— Atunci barca e legată încă de corabie?

— Da.

— Mulţumesc, atâta vroiam să ştiu. Poţi să pleci. Nu mai e nevoie să-i faci semn stăpânei tale, că o să afle ea şi aşa în curând că i-ai îndeplinit însărcinarea, o să ne mai întâlnim noi, Fatma dragă, şi o să-ţi dovedesc atunci mai bine recunoştinţa mea.

Femeia plecă.

— Ai avut dreptate, effendi, şopti Ben Nil. Omul să nu piardă niciodată nădejdea. Dacă nu ne opreşte cineva, suntem salvaţi.

— Să mă oprească? Cum îmi simt mădularele libere şi am în mâna mea un, cuţit, nu mă opresc pe mine nu douăzeci, nici o sută de inşi, de asta nu te îndoi tu. E ca şi când am fi de pe acum liberi.

Am tăiat repede frânghia de la picioare, apoi pe aceea care ne lega de veriga bătută în podea, l-am eliberat şi pe Ben Nil şi ne-am ridicat în picioare. Am săltat apoi puţin rogojina care închipuia tavanul şi m-am uitat afară.

Luna nu apusese încă. Ne aflam pe malul drept al fluviului. Nu departe de corabie am zărit trei copaci alăturaţi, toţi de aceeaşi înălţime, parc-ar fi fost gemeni. Ăştia trebuiau să-mi slujească mai târziu drept reper.

Oamenii dormeau întinşi pe punte, turcul cu soră-sa stăteau aplecaţi peste parapet şi căutau în jos la mişcarea leneşă a undelor. Barca trebuia să se afle pe apă. Corabia era ancorată cu un lanţ care pornea de la proră, unde ne aflam noi.

— Stăm bine, i-am zis lui Ben Nil. Ne lăsăm pe lanţ în jos şi o luăm înot spre barcă. De văzut n-are cine să ne vadă.

— Aşa am şi făcut. Ne ţineam însă tot pe lângă peretele corăbiei, ca să nu ne zărească de sus cineva şi ne feream să nu se audă plescăit de apă. Am găsit repede barca şi ne-am urcat în ea.

— Şi acum repede, effendi, să nu mai zăbovim o clipă, murmură Ben Nil, vrând s-apuce lopata înţepenită de o curea.

— Dar deodată Murad Nassir răcni:

— Effendi a scăpat... vrea să fugă... Uite-l colo în barcă. După el, băieţi! O mie de piaştri ăluia care-l prinde!

— Pe punte se iscă zarvă. Alergau spre barca de salvare agăţată *la* pupă, pe care noi n-o văzusem.

— Două... trei mii de piaştri... repede... repede... zbieră turcul.

— Zece mii de piaştri ăluia care pune mâna pe mine! am strigat eu în urma mea, râzând.

Am lăsat lopeţile în apă şi barca porni ca o săgeată la vale, înspre Faşoda.

Curând corabia nu se mai zărea. Ben Nil era un lopătar dibaci, eu de asemenea, aşa că nu mă temeam că vom fi ajunşi din urmă. După vreun sfert de ceas o lăsarăm mai domol, ca să nu ne obosim prea mult, mai ales că nu era nevoie de atâta grabă.

— Mi-am făcut socoteala că fusesem prins în casa sangakului, cam pe la orele zece seara. După stele mi-am dat seama că trebuie să fie trei. Afară de zăbava de vreun ceas pe corabie, drumul ţinuse trei ceasuri. Care mi se părură însă o veşnicie. Aşadar, aveam să fim la Faşoda cam pe la şase dimineaţa.

Îşi poate oricine închipui ce se petrecea în sufletul nostru. Ben Nil râdea din când în când în hohote, iar eu, deşi simţeam o mare bucurie în suflet, căutam să mă stăpânesc. De ce lucruri neînsemnate atârnă uneori viaţa omului! O alifie de câţiva gologani, care vindecase chelia turcoaicei, mă scăpase de la moarte. Nici prin gând nu mi-ar fi trecut atunci că biata fată o să-mi păstreze atâta recunoştinţă. Era un suflet bun şi mi-am propus s-o scap din ghearele lui Ibn Asl, care nu era vrednic de ea.

Când începu să mijească de ziuă, oraşul apăru înaintea noastră. Văzurăm o luntre care cutreiera râul în sus şi în jos. Un singur om se afla în ea. Se apropie de noi şi se opri în loc.

— Dincotro veniţi? ne întrebă el.

— Dintr-acolo, i-am răspuns eu, arătând cu mâna în urma mea. Ne ducem la Faşoda.

— Cine sunteţi?

— Pentru ce ne întrebi, nu cumva eşti un slujbaş de-al mudirului?

— Nu, dar îl caut pe un effendi străin şi pe un tânăr pe care îl cheamă Ben-Nil. Au pierit aseară amândoi şi nu se ştie ce s-au făcut. Mudirul a trimis oameni să le dea de urmă şi pentru că voi vă potriviţi foarte bine cu ei, cred că nu greşesc când spun că nu mai e nevoie să-i caute.

— Îl cunoşti pe sangakul arnăuţilor?

— De văzut l-am văzut eu de câteva ori, dar n-am avut încă de-a face cu el.

— Îl urăşti ori îl iubeşti?

— Stăpâne, întrebarea ta e un cuţit cu două tăişuri; cum însă n-am să

mă aştept de la el nici la bine, nici la rău, o să-ţi răspund fără înconjur: nici una, nici alta. Ştiu numai că e om cu trecere şi are mare putere în oraş.

— Atunci o să-ţi vorbesc şi eu deschis, măcar că aş avea de ce să tăinuiesc adevărul. Da, noi suntem aceia pe care îi cauţi.

— Zău? exclamă el cu bucurie. *Hamdulillah!* Atunci am câştigat sumedenia aia de parale..

— Care?

— Cei o sută de piaştri pe care i-a făgăduit mudirul aceluia care te va găsi.

— O să primeşti banii, măcar că ne găsea şi fără tine.

— Păi atunci nu o să mi-i mai dea! făcu omul dezamăgit.

— Cere-i lui şi o să vezi că ţi-i dă.

— Ei, aş! Ce, sunt nebun? în loc de piaştri o să mă pomenesc cu o SUTĂ de vergi la tălpi.

— O să ţi se numere banii. Dacă nu, ţi-i dau eu. Cu o singură condiţie însă. Să ne duci la mudir fără să ne simtă sangakul sau vreunul din arnăuţii lui,

— Omul se uită mirat, apoi întrebă:

— Effendi, spune drept, au ăştia vreo vină că aţi pierit pe neaşteptate?

— Nu te cunosc destul de bine ca să-ţi încredinţez o taină.

— O, poţi s-o fad fără frică. Sunt un biet pescar şi toată marfa o desfac numai în casa mudirului, oare mă plăteşte omeneşte, pe când sangakul nu mi-a cumpărat încă nici măcar o plevuşcă.

— Unde locuieşti?

— Aici, aproape. Coliba aia de acolo e a mea. Nu e nici una primprejur.

I-am povestit ce ni se întâmplase şi am încheiat astfel:

— Dacă află sangakul că ne-am întors, şterge repede putina, până a nu apuca oamenii mudirului să pună mâna pe el.

— Effendi, spuse pescarul, clătinând din cap, mai că nu te-aş crede dacă n-aş şti că sangakul ăsta e un om tare aspru şi rău. Ai dreptate, trebuie să nu te simtă nimeni când te-oi duce la mudir. Acum o să mergeţi cu mine la coliba mea şi s-aştepţi până ce m-oi întoarce eu de la mudir, după ce îi voi fi spus cum stau lucrurile.

— Bine, aşa o să facem.

Dar să nu mergem toţi trei o dată; când ne vor vedea atâţia, au să prindă bănuieli şi te pomeneşti că ne ia la ochi. Treci tu aici în barcă, să te duc mai întâi pe tine, pe urmă mă întorc să-l iau şi pe Ben Nil. El să tragă la mal şi să m-aştepte.

Coliba pescarului era tocmai la marginea oraşului. Nevasta sa, o arăpoaică, neagră ca fundul ceaunului, era acasă. Pescarul îi porunci să nu cumva să lase pe cineva să intre în casă, că o zvântă în bătaie. După ce îl aduse şi pe Ben Nil şi l-am învăţat ce avea de spus, omul plecă.

Trecu aproape un ceas până să se întoarcă. Aducea îmbrăcăminte de femeie pentru Ben Nil şi de eunuc pentru mine. Trebuia să mă mâzgălesc pe

faţă şi pe mâini cu funingine. Pentru femeie eram mult prea înalt şi lat în spate.

După ce ne-am îmbrăcat, ne-am urcat în luntrea pescarului şi am plecat. Fireşte că pescarul, îi dădu în grijă neveste-si să păstreze cea mai mare taină.

Ben Nil îşi acoperise bine faţa eu un văl gros: ai fi jurat că e femeie. Făceam haz de caraghioslâcul ăsta şi chicoteam pe înfundate. De câte ori se uita la mine îl pufnea râsul. Eunuc cu barbă nu mai văzuse nimeni până atunci.

Pe străzi nici ţipenie de om. Să fi fost o întâmplare, sau pentru că mudirul pusese oraşul în picioare şi trimisese cea mai mare parte dintre locuitori în căutarea noastră? Ajunserăm astfel la primărie unde locuia el fără să ne întâlnim cu cineva; în uşă ne aştepta un servitor, care ne duse îndată la stăpânul său.

Acesta stătea întins pe un divan de mătase şi fuma. Pe chipul lui sever flutura un zâmbet când ne văzu; ba mi *se* păru chiar că îşi stăpâneşte cu greu râsul.

— Mari sunt minunile lui *Allah* exclamă el. Cine a mai văzut un negru, paznic al haremului, cu barbă! Te-a recunoscut cineva, effendi?

— Nu cred, mai ales că nu ne-am întâlnit cu nimeni venind încoace.

— Cu atât mai bine. Ia şedeţi şi aprindeţi-vă ciubucele, care sunt pregătite colo pe masă. Tu, adăugă el, adresându-se pescarului, stai şi aşteaptă afară la uşă până ce voi hotărî dacă ţi se cuvine sau nu suta de piaştri.

— Iartă-mi îndrăzneala, o, mudirule, şi îngăduie-mi să-ţi spun că...

— Să taci! se răsti el. Ori vrei să-ţi numere numaidecât suta la tălpi? Ieşi afară!

Am început să povestesc cele întâmplate de la despărţirea noastră. Înaltul slujbaş mă ascultă în tăcere. După ce am sfârşit, în loc să izbucnească, cum mă aşteptam eu, zise, cu o linişte care nu prevedea nimic bun pentru vinovaţi:

— Când mi-ai spus aseară că ticălosul ăsta e un aliat al vânătorilor de sclavi, nu mi-a venit să cred. Acum, din cele ce mi-ai spus, nu mai rămâne nici o îndoială că aşa stau lucrurile. O să-l...

Se întrerupse brusc, rămase câtva timp îngândurat, pe urmă bătu din palme şi-i porunci servitorului care venise în fugă:

— Du-te la sangakul arnăuţilor şi spune-i că vreau să-i vorbesc. E o mare taină la mijloc şi să nu pomenească nimănui unde s-a dus. Se înţelege de la sine, să nu fie nimeni de faţă când îi vei spune astea. Acum pleacă numaidecât şi trimite-mi încoace pe Abu Chalbit (Tatăl bătăii).

Omul ieşi pe uşă şi, peste puţin timp, intră un negru voinic, care-şi încrucişa mâinile pe piept şi făcea o temenea până la pământ.

— O să ai de lucru, îi zise mudirul. Un câine, mai afurisit decât toţi câinii, trebuie să-şi primească pedeapsa o sută la tălpi, ştii tu şi pe urmă să dispară fără urmă. M-ai înţeles, nu? Pregăteşte cele de trebuinţă.

— Unde? întrebă negrul, rânjind de bucurie.

— Colo, răspunse mudirul, arătând cu mâna peste umăr, la o uşă din spatele lui.

„Tatăl bătăii" se închină iar adânc şi ieşi de-andărătelea pe uşă. Când ramaserăm singuri, mudirul îmi zise:

— Ştii pentru ce am poruncit ca sangakul să vină aici în taină?

— Da. Arnăuţii sunt greu de ţinut în frâu. Dacă află soldaţii că l-ai pedepsit pe comandantul lor, te poţi aştepta să se răscoale.

— Aşa e. Trebuie să-şi primească pedeapsa fără ca cineva să ştie despre asta. Aseară, văzând că nu te mai întorci, am trimis la el să întrebe ce-i cu tine. Răspunsul a fost că nici n-ai fost pe acolo. M-am dus atunci singur şi mi-a spus şi mie acelaşi lucru. Pe urmă, aflând că a dispărut şi Ben Nil, am trimis vă caute pretutindeni. Ticălosul ăsta vrea să mă ducă de nas. Înlesneşte negoţul cu sclavi, e un trădător şi un criminal. O să auzi îndată şi o să vezi ce am de gând să vorbesc şi să fac cu el. Treceţi în odaia de alături şi schimbaţi-vă hainele. Să intraţi când veţi socoti că *a* sosit momentul.

Ne arătase o altă uşă, care răspundea într-o cameră unde ne găsirăm lucrurile lăsate la plecare. *M-am spălat* în grabă şi m-am schimbat. Ben Nil însă rămase în costumul de femeie, deoarece îşi lăsase hainele la pescar.

Nici nu sfârşisem bine când am auzit uşa de la odaia mudirului deschizându-se şi pe sangak întrebând:

— Ai trimis să mă cheme, o, mudirule?

— Da. Ştie cineva că ai venit încoace?

— Nimeni.

— Şezi! Aflat-ai ceva despre cei dispăruţi?

— Până acum nu s-a găsit nici o urmă.

— Hm...rău, foarte rău! Nu o să am astâmpăr până nu-i voi găsi.

— Am făcut şi eu tot ce mi-a stat în putinţă. Arnăuţii mei sunt plecaţi în căutarea lor, măcar că nu pricep cum pot să le cer eu lor, nişte dreptcredincioşi să-şi piardă vremea în căutarea unui păcătos de *ghiaur*.

— Îl vreau neapărat, pe creştinul ăsta — atât vă e de ajuns. Ai căutat bine şi în casa ta?

— Da.

— Ciudat, foarte ciudat... Ştiu că effendi s-a dus de aici de-a dreptul la tine şi sunt oameni care l-au văzut bătând la uşa casei tale.

— Se prea poate. Arnăuţii au şi deschis uşa dar nu au văzut pe nimeni. Mai târziu santinela zicea *că a băgat de seamă* nişte umbre dând târcoale pe acolo. Cine ştie cu ce gânduri o fi venit creştinul şi de ce-a pierit aşa, deodată.

— Ştiu la ce a venit la tine şi mai ştiu că nu avea nici un motiv să dispară. Totodată cunosc faptul că sunt aici câţiva inşi care aveau tot temeiul să-l facă să dispară.

— Atunci întreabă-i pe ei,.

— I-am întrebat, dar mi-au răspuns că nu ştiu.

— Pune să îi se dea la tălpi şi au să mărturisească.

— O să-ţi urmez sfatul. Vei fi şi tu de faţă.

— Mulţumesc, o, stăpâne! Mă cunoşti, ştii că ţin la dreptate şi mă bucur când pedepseşti pe vinovaţi pentru fărădelegile lor. O să-mi facă o adevărată plăcere să-i aud pe aceşti, câini râioşi schelălăind şi urlând de durere. Acum aş vrea însă să ştiu despre ce taină e vorba.

— O s-o afli numaidecât. E într-adevăr o taină pe oare ţin mult s-o dezleg şi tu eşti omul care mă poate lămuri. Cunoşti pe un muza'bir, un scamator din Kahira.

— Nu.

— Atunci poate pe unul Abd el Barak, care e mokkademul sfintei Kadirine?

— Nici pe ăsta.

— Amândoi se află în momentul de faţă aici, în Faşoda. Vreau şi trebuie să-i găsesc, fiindcă sunt aliaţii lui Ibn Asl, faimosul vânător de sclavi.

— Să mă duc să-i caut? Dacă sunt într-adevăr aici, nu se poate să nu-i găsesc.

— Sunt, asta e sigur. Au fost văzuţi chiar aseară de cineva. Am auzit că au venit să bată la uşa ta.

— *Allah!* Ce era să caute la mine? Trebuie să fie o greşeală... Astfel de indivizi nu sunt nebuni să îndrăznească aşa ceva!

— Sunt unii nebuni care îşi au toate minţile. Şi acum, încă o întrebare: ai stat tu vreodată de vorbă cu un turc pe nume Murad Nassir?

— Nici măcar n-am auzit de numele ăsta. Ce-i cu el?

— O să-ţi spun eu mai târziu. O să te întreb acum de altcineva, de un takaleh, căruia i se zice Şedid.

— Nu-l cunosc. Pentru ce mă întrebi de atâtea nume străine?

— Ca să-ţi înlesnesc descoperirea misterului. Te-am pregătit puţin şi trebuie să duci la bun sfârşit afacerea. Află că la patru ceasuri de drum în susul apei a ancorat o corabie de-a lui Ibn Asl.

— *Allah*, *Allah!*

— Sangakul dăduse până atunci răspunsurile repede şi cu nepăsare, acum însă părea grozav de înspăimântat.

— De unde vrei să ghicesc?

— Caută atunci de află. Asta e taina despre care vroiam să-ţi vorbesc şi pe care ţin neapărat s-o dezleg. Te ştiu şiret, foarte şiret chiar şi cred că n-no să-ţi fie greu să descoperi adevărul.

În vremea asta eu dădusem puţin la o parte perdeaua din dreptul uşii, ca să văd ce se petrece în odaie. Mudirul şedea cu faţa, dar sangakul cu spatele la noi. Am crezut că sosise momentul să intervin şi i-am şoptit lui Ben Nil:

— Treci dincolo şi aşteaptă lângă uşă.

L-am împins binişor înăuntru şi l-am văzut pe mudir zâmbind cu mulţumire. Sangakul nu se simţea defel în largul lui Părea să chibzuiască adânc ce răspuns să-i dea mudirului, căci trecu o bucată de vreme până să

spună:

— O să încerc. Plec numaidecât să dau de corabie. Pachetele trebuie să se afle încă la bord.

— Poate că nu, dar n-are a face. Ceea ce vreau eu să ştiu, e ce se află în pachete. Lucrul e pentru mine de mare însemnătate şi am hotărât pentru descoperirea acestei taine o răsplată atât de mare cât nici nu-ţi poţi tu închipui.

— Sunt sluga ta cea mai credincioasă, o, mudirule, şi norocul meu stă în mâna ta, zise sangakul măgulit.

— Da, da, cea mai credincioasă, ştiu; de aceea, ca o dovadă a mărinimiei mele, ţi-am ales o femeie care întrece şi „huriile" paradisului.

— O femeie! strigă sangakul, mirat şi dezamăgit.

— Da, o femeie. Cea mai frumoasă, mai virtuoasă şi mai drăgălaşă din câte sunt pe lume. Ca să ştii de pe acum ce comoară e, ţi-e îngăduit s-o şi vezi. Apropie-te, tu înger pogorât din cer şi descoperă-ţi faţa ca sangakul arnăuţilor să rămână uimit de frumuseţea ta şi să-ţi cadă la picioare, robit de atâta noroc.

— Făcu un semn spre Bem Nil, care înainta încetişor cu paşi mărunţi de femeie. Sangakul sări în picioare. Mai avea o nevastă, faptul că i se mai oferea încă una îl uluia, mai ales că i se îngăduia s-o vadă înainte de cununie ceea ce e oprit de lege la musulmani. Se uita cu ochii holbaţi la făptura cu voal şi strigă:

— O femeie Ce surpriză! A mai fost măritată ori e fata? Ce culoare are pielea ei, albă ori neagră?

— O să vezi tu singur. Priveşte şi te bucură! Mudirul se sculă de pe divan şi dădu în lături vălul de pe faţa presupusei femei. Efectul fu întocmai cum îl aşteptam eu. Sangakul scoase un răcnet răguşit de spaimă.

— Ei, ce zici? Aşa-i că nu-ţi vine să crezi? zise mudirul, aşezându-se într-adins aşa fel ca sangakul, care se întorsese, să nu mă poată vedea încă.

M-am folosit de prilej ca să păşesc pe nesimţite în odaie. Arnăutul tăcea. Era pământiu la faţă. Părea împietrit.

— Ţi-a pierit graiul de bucurie, nu-i aşa? zise mudirul batjocoritor. Ce-o să mai zise când vei vedea şi al doilea pachet? ia te uită acum şi îndărătul tău.

Ticălosul se întoarse, ca împins de un resort. La vederea mea îşi recăpăta însă cumpătul.

— Aha, vă bateţi joc de mine! zbieră el, înfuriat. Dar lasă că n-o să vă mai bateţi şi de acum încolo... lua-v-ar şeitan pe toţi trei!

Se îndreptă spre uşă, însă eu i-am tăiat calea.

— La o parte, câine! se răsti el. Mi-e scârbă de tine!

— Pesemne că de asta ziceai aseară că n-o să ne mai revedem, i-am răspuns eu. Numai că eu am gândit altfel; să nu plec de aici fără să ne răfuim.

— Trase pumnalul de la brâu şi vru să lovească. L-am izbit însă cu pumnul peste mână şi scăpă pumnalul; apoi l-am ridicat în braţe şi l-am

trântit cu atâta putere, încât am crezut că şi-a frânt şira spinării. Rămase cu ochii deschişi, dar nu mai făcu nici o mişcare.

— *Allah*, *Allah!* strigă mudirul. Ai fost tu în stare să birui un astfel de uriaş! Mi-a scris mie reissul effendina că ai o putere nemaipomenită, dar nu-mi venea să cred. A murit?

— Nu. O să se dezmeticească îndată brusc, ca să... Nu mi-am sfârşit vorba, că se şi întâmplă ceea ce prevăzusem. Sangakul vârî repede mâna la brâu şi trase pistolul, apoi se ridică pe jumătate. Se prefăcuse numai că e leşinat.

Ben Nil, care stătea în spatele său, se aplecă fulgerător, îi apucă mâna în care ţinea pistolul, şi-l izbi cu piciorul în burtă, de-l făcu să cadă îndărăt pe spate. Vru să se ridice iar, dar lovitura îl nimerise rău de tot, aşa că nu se putea scula. Mă ameninţă numai cu pumnul, scoţând o înjurătură grozavă...

— Lăsaţi-l! zise mudirul cu scârbă. Ticălosul nu e vrednic să vă murdăriţi mâinile cu el. Effendi, ai auzit porunca pe care am dat-o „Tatălui bătăii". Porunca asta ajunge ca să nu mai fie nevoie să vă osteniţi şi voi.

Bătu din palme şi imediat intrară doi negri, care-l şi apucară pe sangak şi-l ridicară de jos. Acesta îl văzu pe „Tatăl bătăii" şi înţelese ce-l aşteaptă.

— Nu cumva vrei să pui să mă bată? se răsti el la mudir.

— Păi ca să-ţi împlinesc voia, râse mudirul. Nu spuneai tu adineauri că ticălosul trebuie să-şi primească pedeapsa?

— Ştii tu ce înseamnă asta?

— Nimic alta decât că un câine a fost bătut.

— Dar câinele ăsta are colţi. La un semn al meu, arnăuţii te fac praf. Pesemne că nu mă cunoşti încă...

— Oho, şi încă foarte bine! Şi pe tine, şi pe prietenii tăi, despre care te-am întrebat adineauri şi te făceai că habar n-ai de numele lor. Zici că nu te cunosc; se prea poate. Tu însă mă cunoşti şi ştii porecla care mi s-a dat: „Tatăl celor cinci sute".

— Cum, vrei să pui să mă bată cu vergile la tălpi? O să te căieşti!

— Nu mai ameninţa degeaba. Roagă-te mai bine la *Allah* să te treacă mai lesne peste puntea morţii, ca să nu te rostogoleşti în focul gheenei.

— Puntea... morţii! Aşadar vrei să mă bată până îmi voi da sufletul?

— Dacă mori sau nu din asta, treaba ta. Am poruncit „Tatălui bătăii" să-ţi numere nu o sută, ci cinci sute şi eu nu-mi iau vorba înapoi.

— Stai că nu merge pe aşa... am şi eu braţe şi mâini ca să te sfâşii!

— Vru să se smucească din mâinile negrilor şi să se repeadă la mudir, dar ăştia erau deprinşi cu de-alde astea, îl apăsară în jos şi cât ai clipi îl legară burduf. Până şi fălcile i le strânseră în curele, ca să nu mai poată să scoată un cuvânt. Pe urmă îl luară de acolo.

— O să-şi primească pedeapsa pe care o merită, zise severul slujbaş ai statului. Vreau să fim şi noi de faţă.

— Eu nu. Renunţ la plăcerea asta, am mormăit nemulţumit.

— Ai nervii slabi, pesemne. Nouă nu ne e îngăduit aşa ceva, dacă

vrem să ne facem datoria şi să stârpim răul din rădăcină. De altfel, nici nu te silesc. Aşteaptă aici până ce mă întorc.

— Un moment, mudirule! Trebuie să-ţi mai spun ceva foarte important.

— Ce?

— Dă-mi un detaşament de soldaţi şi câteva bărci, ca să punem cât mai repede mâna pe corabia lui Ibn Asl, altminteri ne scapă.

— N-am nimic împotrivă, trebuie însă să mai zăboveşti câteva ceasuri. Din pricina arnăuţilor, pricepi? Dacă te văd şi bagă de seamă lipsa comandantului lor, intră la bănuială. Sunt de prea puţin timp aici ca să am destulă autoritate şi putere asupra lor. Până acum nu mudirul poruncea în Faşoda, ci ei stăpâneau oraşul prin teroare. O să-i îmblânzesc eu, fii pe pace, dar nu merge atât de repede, după cum aş vrea.

— Şi mai târziu, cum o să faci ca să nu mă vadă când voi porni cu atâta armată?

— Îi expediez în susul Nilului, după încasarea dărilor. Asta le place foarte mult ticăloşilor. Stai că mă duc să şi dau ordinul.

Ieşi prin uşa pe care fusese scos sangakul, în vreme ce eu m-am dus în cealaltă odaie, unde stătea şi acum pescarul cu hainele lui Bem Nil în mână. Băiatul i le luă şi se îmbrăcă la iuţeală, apoi ne aşezarăm pe divan şi începurăm să fumăm în tăcere.

Auzeam desluşit loviturile care cădeau în tact în odaia de alături. La început erau însoţite de gemete, pe urmă gemetele slăbiră clin ce în ce, până încetară cu totul. N-aş putea descrie ce simţeam. Îmi venea să-l urăsc pe mudir pentru cruzimea lui, dar îmi dădeam seama că trebuia într-adevăr o mână de fier pentru a-i stârpi pe ticăloşii care mişunau prin ţinutul aceia.

Când se întoarse, se aşeză lângă noi şi-şi aprinse şi el ciubucul. Tăceam toţi trei. Ascultă cu încordare la loviturile de alături, pe când mie mi se făcea părul măciucă de groază. În sfârşit „Tatăl bătăii” băgă capul pe uşă şi zise numai atât:

— Cinci sute.

— Şi sangakul?

— N-o să-l mai vadă nimeni, stăpâne.

— Luaţi-l de acolo.

— S-a şi făcut. Capul negrului dispăru.

— Aşadar, arnăutul e mort? am întrebat eu.

— Da.

— Unde-l îngropaţi?

— În pântecele crocodililor; ăştia nu pălăvrăgesc. Acum vine rândul baqquarului. Am trimis să-l aducă. O să fii şi tu de faţă. Ţi-am făgăduit să vezi şi tu cum îl pedepsesc.

— Foarte mulţumesc!

— Să nu-ţi închipui că e cine ştie ce, effendi. Numai când e vorba ca vinovatul să dispară e bătut de moarte.

— Ăstuia o să i se dea loviturile în cinci „rate”, pe urmă îl lăsăm să se

întoarcă acasă, la ai săi.

— Totuşi, te rog să mă scuteşti de o astfel de privelişte.

— De silit nu te pot sili. A, auzi, a şi început. Auzeam fiecare lovitură şi, fără să vreau, le număram în gând. Mi se păru un timp nesfârşit până ce „Tatăl bătăii" strigă: „Suta!" Un baqquara liber, o rudă de-a viitorului mahdi, bătut la tălpi! Fu dus la închisoare până ce îşi va primi săptămânal „suta".

I-am adus aminte mudirului de pescar, care aştepta afară suta de piaştri. Îl chemă înăuntru şi-l întrebă:

— Aştepţi premiul pe care l-am făgăduit?

— Dacă bunătatea ta îmi îngăduie nădejdea asta, o, stăpânei murmură omul cu glas umil.

— Bunătatea mea nu-ţi îngăduie nimic. N-ai ce nădăjdui.

— Păi... ţi i-am adus încoa pe effendi şi pe Ben Nil!

— Veneau ei şi, fără tine. Te las s-alegi: ori declari că ţi s-a plătit, ori ţi se dă „suta" la tălpi.

— Mi s-a plătit stăpâne.

— Bine, poţi pleca.

„Tatăl celor cinci sute" era om drept până la neomenie, dar ca să-şi dezlege băierile pungii nu-i prea plăcea. Ce vreţi, fiecare om îşi are slăbiciunile lui! Pescarul dădu să iasă, întoarse însă încă o dată capul spre mine şi-mi zise:

— Effendi, nu vrei să te ţii de cuvânt? Sunt om sărac şi...

— Ce spune? mă întrebă mudirul, care îl auzise.

— I-am făgăduit că îşi va primi negreşit suta de piaştri, i-am zis, băgând mâna în buzunar.

— Şi vrei să i-o dai? Ce-ţi trece prin minte, effendi? Eşti oaspetele meu şi n-ai de dat nimic. Nu ţi-a spus că i s-a plătit?

— De spus a spus el, dar eu n-am văzut. Îngăduie-mi să...

— Nu, nu! Dacă ţii numaidecât, o să-i dau tot eu. Bani n-am. Dările se plătesc în vite şi fructe, aşa că nici eu nu îi pot da altceva. Să se ducă la ciobanii mei şi să le ceară trei oi. Şi acum să se care repede!

Cercetând a doua zi, am aflat că oile i se dăduseră într-adevăr. Omul părea cât se poate de mulţumit de plată, căci faţa îi strălucea de bucurie. Arnăuţii fură trimişi încă de dimineaţă în direcţia Kuek. Vai de bieţii birnici pe unde treceau ei! Nu numai că trebuiau să plătească, dar erau siliţi să-i găzduiască şi să-i îndoape cu ce se găsea mai bun în sat. Mulţi dintre săteni, când auzeau că vin arnăuţii, îşi luau nevasta şi copiii şi fugeau încotro vedeau cu ochii. Se înapoiau abia după ce aflau că au plecat mai departe.

Începură acum pregătirile. Un număr de bărci cu pânze, în care să încapă cincizeci de soldaţi, fură înşiruite pe mai. Fireşte că luam şi eu şi Ben Nil parte, la expediţie. Când am putut porni, în sfârşit, trecuse de amiază şi pe la ceasurile cinci ajunserăm la cei trei copaci gemeni. Corabia dispăruse!

Am coborât pe mal şi am descoperit urmele multor paşi desculţi; n-

am putut socoti numărul lor, timpul însă da. Urmele erau vechi de cel puţin cinci ore. Cu neputinţă să mai ajungem corabia, aşa că a trebuit să ne întoarcem la Faşoda, fără să fi făcut vreo ispravă. Nădăjduiam totuşi să m-aleg cu ceva, adică să pun mâna pe cei cinci takalehi care atacaseră pe negustori şi uciseseră doi dintre ei. Cel de-al treilea se înzdrăvenise.

Şedid, conducătorul lor, se cunoştea cu sangakul. Era de aşteptat că se va aţine pe undeva pe aproape de Faşoda şi va trimite pe cineva la el, să-i vestească sosirea. Şi cum trimisul avea să se ducă de-a dreptul la locuinţa sangakului, aici trebuia pândit. De aceea l-am rugat pe mudir să mă lase să-l aştept acolo cu Ben Nil şi cu negustorul. Hafid Sihar ceru să ne însoţească. Ne trebuiau şi vreo câţiva soldaţi. Aceştia aveau să stea de pază la uşă şi, îndată ce va veni cineva să întrebe de sangak, să-l aducă la mine.

Se înnopta, trecu şi ziua a doua, dar nu veni nimeni; a treia zi însă, de cum începu să se lumineze, auzirăm bătând în uşă şi omul fu adus în faţa mea. Păru foarte mirat că mă vede pe mine în locul arnăutului. L-am lămurit că sunt într-adevăr effendi cel străin şi nicidecum mudirul din Djarabub şi mai puţin unul din tagma lui Senussi. I-am mai spus că eu am fost aceia care l-a răpit pe Hafid Sihar şi pe şeicul baqquarilor. Asta îl înspăimântă şi mai mult. Nici nu îndrăznea să deschidă gura. Când însă l-am ameninţat cu bătaia la tălpi şi s-a convins că nu-i de glumă, nu mai avu încotro şi ne destăinui locul unde aştepta Şedid cu caravana lui, adică în pădurea unde ne aciuisem noi la venire. I-am spus şi mudirului ce-am aflat. Îmi puse numaidecât la dispoziţie cincizeci de soldaţi, ca să mă duc să-i aduc pe sclavi şi pe baqquari în oraş. L-am luat şi pe trimis cu noi, ca să ne arate locul exact. Ben Nil şi Hafid Sihar îl ţineau între ei, gata *să-l* culce la pământ la cea mai mică încercare de fugă.

Din prevedere, făcurăm un ocol destul de mare. Probabil că Şedid stătea cu ochii aţintiţi la şoseaua care ducea în oraş şi ne-ar fi zărit venind. În loc să intrăm pe la miazănoapte, pătrunserăm pe sub copacii dinspre răsărit. Înaintam foarte încet şi cu mare băgare de seamă.

Baqquarul, care ne slujea de călăuză, nu mai ştia acum să ne îndrume, aşa că am fost silit să mă duc eu în recunoaştere, lăsându-i pe ceilalţi să mă aştepte. Am găsit repede ce căutam.

Ascuns după un trunchi de copac, puteam urmări fiecare mişcare din tabără. Locul era cât se poate de prielnic pentru noi, căci era mărginit din două părţi de tufe dese, ceea ce ne îngăduia să ne apropiem pe nesimţite; mi-am adus aici soldaţii şi i-am ascuns în dosul tufelor; pe urmă, ca să fac puţin haz, am ieşit pe partea cealaltă şi am pornit singur spre tabără.

Când mă văzură takalehii, săriră toţi în picioare şi strigară cu mirare:

— Senussi, ăsta e Senussi...mudirul din Djarabub!

I-am salutat ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Ce, aici eşti? zise Şedid posomorât. Cum ai ajuns la Faşoda?

— Pe cămilă.

— Şi însoţitorul tău, tânărul chatib, unde e?

— Pe aproape.

— La ce-aţi venit? Parcă ziceai că te duci în altă parte?

— Mi-am schimbat hotărârea.

— Când aţi sosit în pădure, acum sau mai demult?

— Ba mai demult. Am tras la sangakul arnăuţilor, ori mai bine zis în casa lui.

— Aha, aşa! îl cunosc şi eu. Am trimis chiar pe cineva cu o scrisoare la el. E acasă?

— A fost dar nu mai e. Acu o fi în cer, dacă nu în iad.

— *Allah!* Nu cumva a murit?

— Da.

— Când?

— Ieri.

— De ce boală?

— De bătaie.

— O, *Allah*, o, Mahomed, o, Profetule! Nu cumva a fost bătut până ce şi-a dat sufletul?

— Chiar aşa.

— Un sangak al arnăuţilor bătut? Numai mudirul putea să dea o astfel de poruncă, şi ăsta era prieten cu el.

— Cel dinainte, nu şi ăsta de acum.

— Cum, s-a schimbat mudirul?

— Da. Ali effendi el Kurdi a fost înlocuit, fiindcă proteguia negoţul cu sclavi. Tot Ali effendi îl cheamă şi pe ăsta de acum, dar altfel socoate el meseria asta şi vrea să-i stârpească pe negustorii de sclavi până la cel din urmă. E poreclit „Tatăl celor cinci sute", fiindcă îndată ce-l prinde pe vreunul, îi numără câte o sută pe săptămână la talpă.

— Vai de mine! De ce nu s-o fi întors încă trimisul nostru, că trebuia să fie de mult îndărăt! Dacă pune mudirul mâna *pe el,* îl bate până ce-o spune ce caută la Faşoda.

— Nu face nimic.

— Cum, nu face nimic? Nu ziseşi tu că pe care-l prinde îi numără suta la talpă? Păi noi la ce-am venit? Ca să vindem sclavi.

— Pe ăştia nu i-aţi „vânat" ci sunt trimişi de mek la Faşoda, tu n-ai nici o vină, trebuie să îndeplineşti poruncile stăpânului tău. Şi apoi sclavia e la voi un drept al regelui, pe care nu i-l poate lua nici mudirul, aşa că nu ţi se cuvine nici o pedeapsă, cel mult te poate opri să-i vinzi.

— Uf, mi-ai luat o piatră de pe inimă! Atunci eu nu mai am de ce să fiu îngrijorat, pe când tu, da.

— Eu? Pentru ce?

— Fiindcă nu eşti drept cine te dai. Abia după ce ai placat m-am gândit eu la unele lucruri care nu se prea potriveau cu ce spuneai tu. Acu când te am iar în mână, vreau să ştiu adevărul. Să nu mă minţi, că am destule mijloace să te fac să mărturiseşti cine şi ce eşti.

— Ti-ar fi de folos?

— Mult, foarte mult. Ţi-am spus unele lucruri pe care nu trebuie să le

ştie oricine; dacă eşti într-adevăr afurisitul ăla de effendi?

— Hm... aici cam ai dreptate, dar nu mai poţi schimba nimic.

— Aşa crezi? întrebă el privindu-mă uluit… Ce vrea să însemne asta?

— Nimic alta decât că sunt într-adevăr „afurisitul" ăla de effendi.

— Câine! îndrăzneşti să mi-o spui în faţă?!

— Pentru ce nu? Nu e nici o îndrăzneală. Ba o să-ţi spun mai mult încă. După ce am plecat de la voi, nu e aşa că a dispărut şi baqquara ăla o dată cu un sclav pe care îl cheamă Hafid Sihar?

— Da.

— Pe sclav l-am dezlegat eu pe când dormeaţi, iar pe baqquara l-am legat zdravăn şt l-am luat cu noi la Faşoda, ca să fie predat mudirului. A fost osândit să fie bătut la tălpi, câte o sută de lovituri pe săptămână, vreme de o lună. Întâia sută i-a şi fost numărată ieri.

— Ce obrăznicie să mi-o mai şi spui! strigă el, întinzând amândouă mâinile spre mine, ca şi cum ar fi vrut să mă apuce.

Le lăsă însă iar în jos, atât de mult îl uluise aşa-zisa mea îndrăzneală.

Eu însă am continuat foarte liniştit:

— Cât despre sangak, tot ce mi-ai spus tu despre el a fost spre pierzania lui, căci l-am denunţat mudirului, care a pus să-l bată până ce şi-a dat sufletul.

— Tu!... aşadar, tu eşti vinovat de moartea lui! Şi încă te mai şi lauzi! O să-l răzbun eu numaidecât... o să te zdrobesc ca pe un vierme!...

De astă dată vru într-adevăr să se năpustească asupra mea, eu m-am dat însă cu un pas îndărăt şi i-am zis cu glas ameninţător:

— Nu cuteza să te atingi de mine, că o să-ţi pară rău. La Nid en Nil m-am lăsat într-adins să fiu biruit de tine, dar acum n-ar mai fi tot aşa.

— Aşa? Stai că o să vedem noi numaidecât! răcni el, repezindu-se iar spre mine.

— Ben Nil, încoace! am strigat, ferindu-mă de uriaşul takaleh, care, orbit de furie, nu mai vedea nimic în jurul său.

Auzi zbieretele oamenilor săi, dar crezu că era de bucuria luptei care se va desfăşura sub ochii lor şi din care erau siguri că eu voi fi cel biruit. Uriaşul venea spre mine cu spatele întors la ei. Deodată se împiedică de o rădăcină *şi* căzu. M-am folosit de prilej şi l-am apăsat cu putere la pământ, în vreme ce Ben Nil, cu vreo câţiva soldaţi, alergau în ajutorul meu. Într-o clipă fu legat cobză.

Uriaşul scrâşnea de furie. Ochii i se injectaseră de sânge şi făcea spume la gură. Parcă nici nu-i păsa de ce se petrece în jurul său; el cu mine avea ce avea.

— Câine! răcnea el ca scos din minţi. Pe mine pui tu să mă lege! Moartea sangakului e un fleac pe lângă ce te aşteaptă pe tine!...

— Ţi-a luat *Allah* vederea? l-am întrebat. Nu vezi ce se petrece în jurul tău, dobitocule! Cine vrei să-ţi vină în ajutor? Ăştia de colo?

Takalehii fuseseră şi ei legaţi la iuţeală. Bieţii sclavi nici nu cutezau să se mişte. Soldaţii se aşezară în cerc în jurul prizonierilor, cu arma întinsă,

gata să tragă.

Deodată Şedid păru că se dezmeticeşte.

— Soldaţi, aici! strigă el. Trădătorule, mincinosule, nemernicule! Te credeam singur în pădure...

— Foarte rău din partea ta. Acu o să faci bunătatea să ne urmezi la mudir.

— Pentru ce? Mi-ai spus doar tu singur că n-are ce să-mi facă.

— Adevărat, dar numai pentru vânzarea sclavilor. E însă altceva de care te-ai făcut vinovat. Există unul sau *mai* mulţi printre voi care are la el pulbere de aur din Famaka?

— Aur... din Famaka? N-am fost de când sunt pe acolo, răspunse el vădit încurcat.

— Nici nu era nevoie. Îl poţi avea pe altă cale. De pildă prin furt, dacă nu chiar prin omor.

— Ce vrei să spui cu asta? Nu te înţeleg...

— Vreau să spun că sunt printre voi cinci takalehi care au astfel de pulbere asupra lor.

Uriaşul se înspăimântă, tăcu un moment, pe urmă răspunse:

— Eu nu ştiu nimic.

— Atunci ştiu eu mai bine ca tine şi o să ţi-i arăt numaidecât. Nu v-aţi întâlnit voi venind de la Nid en Nil cu trei negustori călări, pe măgari?

— Nu, murmură el anevoie.

— Nu minţi! Te-ai oprit în drum şi i-ai luat la cercetări. Ai trimis caravana înainte şi ai rămas în urmă cu încă patru de-ai tăi. I-aţi ucis pe negustori, ca să luaţi avutul. Vezi, de omorul asta eşti învinuit acum şi de aceea trebuie să fii arestat.

Apoi, întorcându-mă spre takalehi, am adăugat:

— Conducătorul vostru v-a minţit. Nu puteţi tăgădui că v-aţi întâlnit cu cei trei negustori. Şedid a aflat că oamenii au la ei pulbere de aur şi s-a hotărât să-i omoare, ca să le-o ia. V-a trimis pe voi înainte şi a rămas numai cu patru dintre voi, cu al căror ajutor i-a ucis pe bieţii oameni care nu îi făcuseră nimic. Aurul şi l-au însuşit ei cinci şi vouă nu v-au *spui* nimic, ca să nu fie siliţi să-l împartă cu voi. A fost frumos din partea lor? N-avea fiecare dreptul la pradă? Ştiţi care sunt cei patru rămaşi în urmă şi cer să mi-i spuneţi şi mie. Numai vinovaţii vor fi pedepsiţi; ceilalţi se pot întoarce nestingheriţi la vetrele lor. Nu vreţi? Vă faceţi părtaşi la omor şi veţi împărtăşi soarta ucigaşilor. Chibzuiţi bine înainte de a-mi răspunde.

Şedid încercă să risipească impresia pe *care* o făcuseră asupra tovarăşilor săi cuvintele mele.

— Noi nu suntem tâlhari şi nici ucigaşi, zise el. N-am omorât pe nimeni şi n-avem nici un fel de aur asupra noastră. Oamenii mei sunt takalehi viteji şi nici unul nu se va înjosi să-ţi răspundă.

Takalehii, care cu o clipă în urmă începuseră să murmure indignaţi, se liniştiră, ca prin farmec, şi nu făcură nici o mişcare. Eu îl luasem şi pe negustorul scăpat *ca* prin minune din mâinile ucigaşilor, dar îi poruncisem

să stea deocamdată ascuns. Acum însă i-am spus să iasă dintre tufe. Nici n-apucă s-ajungă până la noi şi-l auzii strigând:

— Effendi, uite-i, sunt aici... i-am recunoscut îndată! Arătă spre Şedid şi spre încă alţi patru, în buzunarele cărora nu găsirăm însă nimic. Scotocirăm desagii şi păturile şi rezultatul a fost cel aşteptat. Aurul fusese bine pitit, dar reuşirăm în cele din urmă să dăm de el. Acum găsiră de cuviinţă şi ceilalţi să se apere. Unul din ei luă cuvântul şi zise:

— Effendi, martor ne e *Allah* că n-am ştiut nimic. Noi n-avem nici o vina la omor şi suntem gata să jurăm în faţa mudirului că nemernicii ăştia ne-au tras pe sfoară.

— Te cred pe cuvânt şi vă spun încă o dată că nu vi se va face nimic. Trebuie însă să mergeţi şi voi ia mudir ca să depuneţi mărturie, pe urmă vi se va da drumul să vă întoarceţi acasă. Numai dacă vă împotriviţi, veţi fi pedepsiţi.

Aveam eu motivele mele pentru care căutasem să găsesc din capul locului pulberea de aur... Ştiam eu bine că îndată ce va încăpea în mâna mudirului, i se va lipi probabil de degete şi-mi părea rău ca bietul negustor să nu se aleagă cu nimic.

Pe când ceilalţi se pregăteau de plecare, l-am luat *pe* acesta de-o parte şi l-am întrebat:

— Cunoşti familiile tovarăşilor tăi ucişi?

— Fireşte că le cunosc. Suntem rude de aproape şi călătoream întotdeauna împreună. Effendi, ştiu că ai găsit aurul. Ce o să se facă acum cu el? Îţi mai aduci aminte ce mi-ai spus? Ziceai că o să-mi recapăt avutul.

— Aşa o să şi fie. Te cred om cinstit şi cred că n-o să-ţi înşeli neamurile. Ţine aurul, du-te de-ţi ia măgarii şi pleacă imediat, ca să nu te pomeneşti iar fără el.

Omul se uita când la cele cinci punguliţe pe care i le pusesem în palmă, când la mine şi murmură cu glas tremurat de emoţie:

— Cum e cu putinţă! Mi-l dai de tot şi nu opreşti nimic pentru tine?

— Nu. N-am nici un drept asupra lui şi chiar să am, tot n-aş opri nimic.

— O, effendi, ia măcar o pungă, ba ia două...

— Nu iau nimic.

— Cum să-ţi mulţumesc atunci pentru bunătatea ta? Ştiu că mudirul o să se mânie foc pe tine.

— N-are decât. Nu-mi pasă mie de el. Tu însă şterge-o repede, ca să nu pună mâna pe tine.

— O, de asta să n-ai tu grijă. O s-o iau la fugă şi n-o să mă opresc decât când oi fi cât mai departe de Faşoda. *Allah* să te binecuvânteze, effendi. Eşti creştin, dar bine ar fi să fie toţi musulmanii ca tine.

Îmi sărută mâna şi plecă fără să *se* mai uite înapoi. Noi a trebuit să mai zăbovim din pricina lui Şedid, care se zbătea ea un diavol. Deşi legat, omul era atât de puternic, încât nu-l puteam urni din loc. Numai gârbaciul lui Ben Nil îl potoli puţin. Îl legarăm apoi cu o frânghie de coada unei

cămile, îi dezlegarăm picioarele şi aşa n-avu încotro; de voie-de nevoie trebuia să alerge în urma ei. Complicii săi erau mai înţelegători, căci se supuseră de bunăvoie.

Convoiul nostru stârni mare vâlvă când intră în Faşoda. Alergau toţi din toate părţile să-i vadă şi se ţinea lumea după noi ca după urs.

După ce i-am raportat mudirului şi află ce făcusem cu pulberea de aur, acesta se făcu foc. Începu să se plimbe ca turbat prin odaie, ocărându-mă în cuvinte grosolane, dar eu tăceam, fără să mă sinchisesc de ce spunea. În cele din urmă se opri în faţa mea şi zbieră:

— Lasă că îl învăţ eu minte pe ticălos! Pui să-l aresteze, îl bag la închisoare... să-i tragă la tălpi... până ce-a scoate aurul.

— Dacă omul n-o fi plecat! i-am răspuns cu nepăsare.

— Să ştiu că trimit toată garnizoana după el, trebuie să mi-l aducă îndărăt.

— Şi dacă tot nu-l ajung?

— Atunci... atunci te gonesc... să te duci dracului!

— Crezi că asta o să-ţi folosească la ceva?

— Nu, e drept că nu. Dar cel puţin mă răzbun, mă... Ah, răzbunare! Lasă că am eu pe cine să mă răzbun. Criminalii, unde sunt criminalii? Vai şi amar de ei dacă nu m-or despăgubi!

Mânia lui se îndreptă acum asupra adevăraţilor vinovaţi. Porunci să fie băgaţi takalehii la închisoare, toţi de-a valma, vinovaţi şi nevinovaţi, dând ordin să fie păziţi cu străşnicie, apoi trimise oameni după negustor, să-l găsească şi să-l aducă în faţa lui. Eu m-am retras în odaia pe care mi-o pusese la dispoziţie şi n-am ieşit de acolo până seara, când *mă* chemă el singur. Era şi acum tot înfuriat, mânia nu i se potolise încă şi mormăi bosumflat când mă văzu:

— S-a dus! Parcă a intrat în pământ, ticălosul, câinele! Ai păgubit casa statului, aşa să ştii! Aurul ei i se cuvenea. Dar nu mă las eu, îmi trebuie o despăgubire, o să pun să le tragă vinovaţilor nu o sută, ci sute, o mie, milioane la tălpi! Acu haidem la judecată. Trebuie să depui mărturie.

M-am dus jos în curte, unde takalehii stăteau înconjuraţi de soldaţi. Ben Nil şi Hafid Sihar erau şi ei acolo.

Într-un colţ am văzut un fel de ramă cu stinghii şi nişte curele cu catarame la capete. Alături, un morman de beţe groase cât un deget, iar lângă ele „Tatăl bătăii”.

Am înţeles numaidecât. Un public numeros se înghesuia în curtea încăpătoare.

De prisos să descriu „judecata”. Şedid cu cei patru părtaşi fură osândiţi la „patru sute de lovituri şi apoi să dispară”. Celorlalţi takalehi li se dădură şi lor câte zece beţe le talpă, aşa, ca învăţătură de minte, apoi fură lăsaţi liberi. Sclavii îşi căpătară şi ei „porţia”, deşi erau, sărmanii, nevinovaţi. Aceştia nu mai vroiau cu nici un preţ să se întoarcă acasă, căci ştiau că vor fi vânduţi iar.

Mă întrebară pe mine ce să facă şi eu i-am sfătuit să adreseze reissului

effendina, care trebuia să sosească din moment în moment. Ştiam că avea nevoie de oameni pentru urmărirea vânătorilor de sclavi şi, cum takalehii erau vestiţi pentru vitejia lor, eram aproape sigur că îi va lua în slujba lui.

După ce se dădu sentinţa, „Tatăl bătăii" se apucă de treabă. Takalehii fură legaţi unul după altul de stinghii şi fiecare îşi primi cele zece lovituri la talpă, fără să crâcnească. Dar când însă a venit rândul vinovaţilor, am plecat. Zece lovituri mai merge, dar patru sute nu e totuna.

Reissul effendina fusese reţinut pe neaşteptate la Khartoum, aşa că sosi abia a şasea zi la Faşoda. Îi luă într-adevăr în slujba lui pe takalehii hărăziţi robiei şi-şi aproviziona corabia cu merinde şi muniţii din belşug. Goana după Ibn Asl începu, dar, din nenorocire, cele şase zile de zăbavă ale sale dădură răgaz căpeteniei vânătorilor de sclavi să câştige timp, aşa că nu-i puteam ajunge atât de lesne şi de repede după cum am fi dorit noi.

5. SERIBAHUL ALIAB

De la plecarea noastră din Faşoda trecuseră trei săptămâni şi ne aflam acum la revărsarea unui braţ al Nilului, în Bahr el Djebel. Ţinând seama de împrejurări, aş putea spune că drumul făcut de noi se petrecuse în condiţii destul de prielnice. „Vulturul" era un vas bine construit; asculta de bătaia vântului şi cu ajutorul cablurilor de remorcat şi al prăjinilor de împins, înainta repede printre desişurile de trestii pe care trebuia să le străbatem. Interiorul său nu se potrivea cu al celorlalte corăbii, bucurându-se de oarecare confort.

Din nenorocire am avut o avarie în lacul No, oare ne ţinuse pe loc trei zile încheiate, şi ne lipsea un pilot care să cunoască ţinutul. Adevăratul cârmaci al „Vulturului" şi bătrânul Abu en Nil nu mai fuseseră până atunci mai departe de lacul No şi de când îl depăşiserăm şi o apucaserăm în Bahr el Djebel, navigam la întâmplare, fără să avem după ce ne îndruma.

Căutam seribahul Aliab, dar unde se afla, habar n-aveam. De aici, de unde oprisem noi începea ţinutul Aliab. Negrii nuehri care locuiesc acolo se numesc aliab, dar nimeni nu ne putea spune unde e seribahul cu acelaşi nume. Ici, colo întâlneam câte o luntre vâslită de câte un negru care, la întrebarea noastră, ne privea mirat şi înălţa din umeri, dând din cap.

Echipajul nostru era alcătuit din marinari recrutaţi dintre takalehii opriţi de emir la Faşoda şi o sută soldaţi, puşi sub comanda unui căpitan. N-aveam deci a ne teme de Ibn Asl, oricâţi vânători de sclavi ar fi avut în seribah.

Râul devenise foarte lat. Soarele dogorea cu putere şi malurile erau sterpe, încât n-aveai unde te adăposti puţin la umbră. Numai trestie şi iar trestie. Oamenii de la prăjini erau istoviţi de atâta muncă şi frânţi de oboseală. De aceea aruncarăm ancora, să ne odihnim puţin până se va mai potoli căldura. Eu însă mă plictiseam, aşa că am luat o luntre şi am pornit să împuşc vreo sălbăticiune bună de mâncat. Eram considerat pe corabie drept cel mal îndemânatic în aprovizionarea echipajului cu carne proaspătă.

Ben Nil mă însoţea şi de data asta. Îl luam bucuros cu mine, deoarece e greu să ocheşti bine când trebuie să ai grija vâslitului. Uneori mă ruga şi micul dinkaş să-l iau, căci se bucura ca un copil ce era de tot ce împuşcam.

Ne amintim că acest băiat, cu surioara, lui fuseseră furaţi de la tribul lor şi vânduţi ca robi mokkademului, care căuta să câştige bani de pe urma lor, pe băiat tocmindu-l chelner la o cafenea din Cairo şi pe fetiţă punând-o să vândă smochine pe strada. Reuşisem să-i scap din ghearele mokkademului şi să-i aduc pe corabia emirului, unde erau iubiţi de toţi şi bine îngrijiţi. Aveam de gând să-i trimitem îndărăt la tribul lor, dar nu se ivise încă prilejul.

Băiatul dormea încă, de aceea am plecat numai cu Ben Nil. Bahr el Djebel ne oferise până acum mult vânat, de aceea am pornit spre

îmbucătura râului, ca să văd dacă nu dau de ceva mai acătării.

Timpul nu era defel prielnic. Căldura era atât de copleşitoare, încât toate vietăţile, mari şi mici, zăceau, într-un fel de toropeală. Alunecam de vreun ceas cu luntrea printre insule plutitoare din buruieni de apă, fără să zărim urmă de vânat, aşa că Bon Nil fu de părere să ne întoarcem. Eu însă nu vroiam să plec fără să fi împuşcat măcar o zburătoare. M-am ridicat în picioare, să văd mai bine în jurul meu.

Deodată am zărit, la oarecare depărtare, ceva înaintând pe luciul apei. Sus alb şi jos negru; părea să fie, aşa cum se vedea din barcă, o pasăre mare de apă. M-am lăsat repede pe fundul luntrii şi i-am poruncit lui Ben Nil s-o tragă în păpuriş, unde ne puteam ascunde bine după trestiile înalte. Am luat apoi arma în mână şi am ochit presupusa pasăre, care îmi venea acum drept în bătaia puştii. Tocmai vroiam să apăs pe trăgaci, când... Doamne, era să omor un om! Bine că băgasem de seamă la vreme. Nu era o pasăre ci un negru; purta un fel de jiletcă albă şi pe cap o basma tot albă, de aceea părea din depărtare o pasăre cu capul şi pieptul alb, iar braţele care vâsleau şi restul trupului negre.

— Un negru...îmi şopti Ben Nil. Ne luăm după el?

— Fireşte! Poate aflăm de la el ceva despre seribahul Aliab. Pune mâna pe lopeţi şi dă-i zor, trebuie să-l ajungem cât mai repede.

Ben Nil era un bun vâslaş, aşa că în curând eram foarte aproape de luntrea negrului. Acesta auzi plescăitul apei, întoarse capul şi când ne văzu se înspăimântă grozav şi începu să vâslească şi mai repede. Era vădit că fugea de noi. Vru să dispară printre trestii, dar l-am strigat lui Ben Nil, căci acum trecusem eu la lopeţi:

— Trage un singur glonţ în vânt, vezi însă să nu-l nimereşti din greşeală.

Se auzi detunătura şi totodată un ţipăt omenesc, apoi văzurăm luntrea negrului oprită în loc şi aşteptându-ne.

— Din ce trib faci parte? l-am întrebat pe negru, un flăcău cu chip tuciuriu, dar simpatic.

— Sunt un bongo, îmi răspunse el

— Şi unde te duceai?

— La Faşoda. Aş vrea să mă fac soldat şi am auzit că acolo sunt bucuroşi să primească oricât de mulţi.

— Aşa e. Fii sigur că te primesc numaidecât.

— Crezi, stăpâne? Cunoşti tu oraşul ăsta?

— Da. Chiar de acolo vin.

Negrul vru să spună ceva, îşi înghiţi însă cuvântul apoi tot nu se putu stăpâni să-nu întrebe, codindu-se:

— Îl cunoşti tu pe sangakul arnăuţilor?

— Cum să nu!

— Mai trăieşte?

— De ce să nu trăiască?

— Fiindcă...fiindcă...

Tăcu. Am apucat lopata în mâna stângă, puşca în dreapta şi i-am zis ameninţător:

— Măi flăcăule, se cunoaşte cât de colo că minţi. Nu eşti tu bongo cum nu sunt eu. Ăştia n-au pielea aşa de neagră ca a ta şi nici fruntea tatuată cum o ai tu. Dar lasă că o să vedem noi numaidecât cam ce e cu tine. Uite colo corabia noastră. Vâsleşte încetinel într-acolo, noi venim după tine. Să ştii că dacă încerci s-o iei la sănătoasa, te trimit, cu un glonţ în frunte, drept în fundul apei.

Negrul înţelese că nu e de glumă şi se supuse fără să mai crâcnească. Ajunşi la corabie îşi priponi luntrea şi se urcă împreună cu noi pe punte. Vroia să pară nepăsător, ca omul care nu se ştie vinovat cu nimic, dar ne arunca pe furiş priviri îngrijorate. Reissul effendina ne întreabă ce e cu el şi pentru ce l-am adus cu noi. După ce l-am lămurit, se uită cu băgare de seamă la negru şi zise:

— Flăcăul ăsta n-arată să fie tocmai isteţ; oare de ce s-o fi dând drept un bongo dacă nu e?

— Din vreun motiv pe care trebuie să-l aflăm neapărat. Uită-te cu mai multă atenţie la el. Tatuajul e foarte ciudat: o tăietură verticală în mijlocul frunţii de la care pornesc în amândouă părţile linii alcătuite numai din puncte şi se întind în formă de arc spre tâmple şi creştet. Dacă nu mă înşel, ştiu că numai dinkaşii se tatuează astfel şi în nici un caz bongoşii. Are el vreun motiv, nu m-a minţit degeaba. Şi apoi, că vrea să se facă soldat, nici asta nu e adevărat; iar faptul că m-a întrebat de sangakul arnăuţilor sporeşte bănuiala că e trimis de cineva la arnăut.

— Nu cumva de Ibn Asl?

— De el sau de un alt negustor de sclavi.

— Atunci negrul ăsta e nepreţuit pentru noi. Ia să-l mai luăm niţel la cercetări.

Cu toate ameninţările emirului că-l va pedepsi cu asprime, nu obţinu de la negru alt răspuns decât acela pe care mi-l dăduse mie. Îl căutară peste tot, până şi în concilii din vârful capului, scotociră luntrea degeaba, nu se găsi nimic.

— Ce era de făcut? Eram sigur că bănuiala mea e întemeiată, dar, neavând dovezi, nu îi puteam face nimic, trebuia să-l lăsăm să-şi vadă de drum. Înainte de a pleca, l-am întrebat dacă ştie unde se află seribahul Aliab. Negrul cuprinse cu o privire corabia, pe emir şi pe mine, apoi răspunse:

— Da, ştiu.

— Privirea lui lăsa să se înţeleagă multe; de pildă, că ştie pe ce corabie se află şi cu cine are de-a face. Deci, îi atrăsese cineva atenţia asupra noastră. Cine altul putea să fie acest cineva decât Ibn Asl? De aceea trebuia să fim cu multă prevedere şi să nu ne lăsăm traşi pe sfoară de negru.

— Şi unde zici că se află seribahul? l-am întrebat mai departe.

— Colo în deal arătă el în susul râului în ţinutul căruia i se zice Bahita, cale de patru zile de aici.

— Ce fel de oameni locuiesc acolo?

— Un trib de-al seminţiei sur.

Răspundea rar, ca şi când ar fi chibzuit bine fiecare cuvânt înainte de a-l spune. Nu era însă destul de inteligent ca să-şi stăpânească bucuria pe care o simţea când mă făceam că îi cred minciunile pe care le îndruga.

— Eşti sigur de cele ce spui? Ai fost tu vreodată pe acolo?

— Da, răspunse el, căzând în cursa pe care i-o întindeam.

— Aşa? Atunci cum face că acolo nu locuiesc şurii ci tuitişii?

— Tuitşii? Nu e adevărat, răspunse el cam încurcat.

— Ba da. Ăştia îşi au colibele pe malul drept al râului, pe când pe cel stâng sunt ale hitşilor. Ţinutul şurilor începe mult, mut mai departe, la miazănoapte. Şi zici că sunt numai patru zile de drum până acolo? Asta ca să ne ademeneşti, căci până la Bahita sunt douăzeci şi cinci de zile pe apă, cu vânt cât se poate mai prielnic. Ei, prea ţi-a fost minciuna gogonată!

— Nu mint, zău, effendi, că nu mint...

— Effendi? Aşadar, mă cunoşti, ştii cine sunt, altminteri nu mi-ai spune aşa.

Negrul se zăpăci şi mai mult, totuşi răspunse repede:

— Eu aşa le spun tuturor albilor mai de seamă ...

— Ah, mă crezi deci un om mai de seamă şi îţi închipui totuşi că eşti mai deştept decât mine.

— Stăpâne, eu n-am spus decât, adevărul...

— Singurul adevăr din tot ce-ai spus este că cunoşti într-adevăr seribahul. Vrei să nu dăm de el de aceea ne îndrumi pe o cale greşită. Cred tocmai dimpotrivă, seribahul nu se afla pe malul drept, ci pe cel stâng, şi nu la Bahr el Djebel, ci la îmbucătura râului de unde veneai tu. Şi acum ia să-mi spui al cui e seribahul.

— E al lui … al lui… bolborosi el, a unui alb pe care am uitat cum îl cheamă…

— Ori pe care nu vrei să spui cum îl cheamă, ca să nu te credem dintre oamenii lui. Să-ţi spun eu cine e: Ibn Asl. Acum îţi aduci aminte?

— Da, zise el, codindu-se.

— Foarte bine. Îl cunoşti. Ai fost pe la el. Faci parte din dinkaşii pe care i-a tocmit la Nilul Alb. Te-a trimis cu o veste la sangakul arnăuţilor din Faşoda şi ţi-a atras luarea-aminte că s-ar putea să ne întâlneşti în drum. Te-a învăţat cum trebuie să te porţi şi ce să ne răspunzi la ce te-om întreba. E sau nu aşa?

Nu-l ducea mintea până într-atât încât să înţeleagă logica deducţiilor mele; pe urmă lăsă ochii în pământ şi tăcu.

— Răspunde! m-am răstit la el.

— Sunt un bongo şi mă duc la Faşoda, ca să mă fac soldat, repetă el ca o lecţie învăţată *pe* de rost. Aşa ţi-am spus şi aşa e.

Încăpăţânarea lui mă punea într-o oarecare încurcătură şi nu ştiu cum aş fi ieşit din ea dacă nu s-ar fi întâmplat în momentul acela ceva cu totul neaşteptat. Băieţaşul scăpat de mine la Cairo din ghearele mokkedemului în

acelaşi timp cu surioara lui, venise şi el pe punte cu fetiţa şi se apropiase curios de noi. Cum îl zări pe negru, rămase o clipă împietrit în loc, pe urmă răcni cât îl ţinea gura:

— Agadi, *aba-charang!*

Cuvintele acestea nu erau în arabă, ci *în* dialectul tribului din care făceau parte cei doi copii şi vroiau să spună: Agadi, fratele tatii — adică unchiul.

Omul nu-i văzuse încă pe copii. Când îşi auzi numele, se întoarse repede şi-i recunoscu. Uimirea lui era atât de mare încât se lăsă îmbrăţişat de ei fără să se împotrivească. Bieţii copilaşi plângeau, ba nu, urlau de bucurie şi i se agăţară de gât. Deodată negrul se trezi, din încremeneală şi scoase un ţipăt care răsuna până departe. Luă copiii în braţe şi începu să joace cu ei pe punte ca nebun, strigând mereu cuvinte pe care nu le înţelegeam, deoarece erau în dialectul dinkaşilor.

După ce se mai potoli, se aşeză jos cu copiii lângă el şi urmă între ei o convorbire însufleţită, care ţinu vreo jumătate de ceas. După ce sfârşiră, negrul se sculă în picioare, se apropie cu faţa strălucitoare de mine, făcu o plecăciune adâncă şi zise în limba arabă:

— Iartă-mă, effendi. Nu ştiam că nepoţii mei se află aici şi nici ce-ai făcut tu pentru ei. Eşti un om bun şi milostiv, altfel decât te credeam înainte.

— Aşadar, tot mă cunoşteai?

— Da. Când v-am întâlnit în luntre, nu ştiam cine eşti; îndată ce-am zărit însă corabia, mi-am dat seama cu cine am de-a face.

— Deci ţi-am fost descris amănunţit?

— Atât de amănunţit, încât mă mir şi acum de ce nu te-am recunoscut numaidecât. Ibn Asl a făcut-o.

— Faci parte dintre luptătorii, tocmiţi de el?

— Sunt chiar căpetenia lor, a djangehilor.

— Duceai o veste la Faşoda?

— Da. O scrisoare către sangakul arnăuţilor, Ibn el Mulei.

— N-am găsit-o. Unde e scrisoarea?

— Effendi, mi-am dat cuvântul s-o predau în mâna sangakului.

— Tu eşti om cinstit, pe când Ibn Asl e un ticălos care vrea probabil să te tragă pe sfoară.

— Pe mine... cum?

— Eşti căpetenia războinicilor dinkaşilor, deci nu se poate lipsi de tine. Dacă totuşi te-a trimis atât de departe, să ştii că unelteşte ceva împotriva oamenilor tai. Vroia pesemne să-i aibă în puterea lui. Înţelegi?

Negrul privi câtva timp îngândurat în pământ, pe urmă zise:

— Ibn Asl zicea că e o dovadă de încredere pe care mi-o dă. Nu poate avea gânduri rele împotriva alor mei, fiindcă are nevoie de ei. Altminteri cum ar face vânătoarea de sclavi?

— Adevărat, cu ajutorul lor poate prinde sclavii dar pe urmă? Dacă în loc să le plătească îi face şi pe ei sclavi?

Omul mă privi uluit. Îi trebui timp până să poată pricepe o astfel de

grozăvie, apoi strigă înspăimântat:

— Effendi, e cu putinţă aşa ceva?

— Ibn Asl e în stare de orice. Iar ce fel de oameni are cu sine, întreabă-i pe copilaşii ăştia, nepoţii tăi.

— Mi-au povestit tot. Tu i-ai salvat, ba ai mai salvat şi pe alţii din ghearele sclaviei. Eşti omul care ştie şi prevede tot ce are să fie. Dacă se va dovedi că ai acum dreptate, atunci vai şi amar de Ibn Asl! Cum aş putea să ştiu că e adevărat ce spui?

— Foarte lesne. Trebuie să scrie în epistolă. Dă-mi-o s-o citesc.

— Păi să vezi că…

Era om cinstit şi se vede că-i venea greu să-şi calce cuvântul dat, de aceea nu se putea hotărî să ne predea scrisoarea. În cele din urmă grija pentru sine şi oamenii săi birui.

— Effendi, zise el, omul nu trebuie să fie numai cinstit, ci şi înţelept. Dacă într-adevăr Ibn Asl unelteşte ceva împotriva noastră, cinstea mea ne poate aduce piei-rea.

— Atunci spune-ne unde ai ascuns scrisoarea.

Eram curios să aflu ascunzătoarea, căci, deşi scotocisem bine pretutindeni, nu dădusem de ea.

— E într-o ulcică de pământ înţepenită de fundul luntrii mele.

Ridicarăm luntrea pe punte şi găsirăm într-adevăr ulcica astupată la gură cu smoală. Deschizând-o dădurăm de o foaie de hârtie scrisă cu litere arabe. Emirul o luă s-o citească, dar clătină mirat din cap, o întoarse pe toarte părţile, apoi mă întrebă:

— Tu pricepi limba persană, effendi?

— Da. Nu înţeleg însă de unde până unde să cunoască Ibn Aşi limba asta. De asemenea şi sangakul căruia i-a fost adresată. Crezi că scrisoarea e scrisă în persană? ia dă-o îneca.!

Emirul îmi întinse scrisoarea. M-am uitat bine la slove; erau scrise cu cerneală, dar nu erau nici în arabă, nici în persană. Puteam desluşi bine cuvintele, de priceput nu le pricepeam însă. Deodată îmi veni ideea Că Ibn Asl se va fi slujit de un mijloc de prevedere în cazul când scrisoarea ar cădea din întâmplare în mâini străine. Araba se scrie, după cum se ştie, de la stânga la dreapta Am încercat să citesc cuvintele de la dreapta spre stânga şi m-am lămurit îndată. Iată ce scria în epistolă:

Îţi trimit pe Agadi, căpetenia dinkaşilor mei. Lui i-am spus că pornim la rohli, ca să facem acolo o vânătoare de sclavi, dar expediţia noastră e îndreptată împotriva gohkilor, ceea ce el nu trebuie însă să ştie, deoarece aceştia fac parte din noroadele dinkaşilor.

Trimite-mi imediat cincizeci, sau chiar mai mulţi soldaţi, care trebuie însă să fie toţi albi. Să mă aştepte la seribahul Aliab. Când mă voi întoarce acolo, cu ajutorul soldaţilor albi, voi pune mâna şi pe aceşti o sută cincizeci de dinkaşi, ca să-i fac şi pe iei sclavi, ceea ce înseamnă nu numai că nu voi mai fi nevoit să-i plătesc, ci voi lua parale pe ei.

Pe Agadi, căpetenia lor, l-am îndepărtat dinadins ca să-i pot avea în

stăpânirea mea şi te rog să ai tu grijă ca să nu se mai întoarcă.

Am aflat că effendi, creştinul, a fost pe la tine; n-am putut veni însă, deoarece ne-a scăpat şi a trebuit să plecăm repede din pricina asta. Şiret cum te ştiu, sunt încredinţat că fuga lui nu ţi-a dăunat nimic. Nu ştie nimic despre seribahul Aliab, aşa că nu ne va putea găsi, oricât ne-ar căuta el. Şi chiar de-ar afla ceva despre asta dinkaşul Agadi, pe care l-am instruit eu bine, o să-l pună pe o cale greşită".

Atât conţinea scrisoarea, care n-avea nici adresă, nici iscălitura. Am citit-o cu glas tare emirului, de faţa cu negrul.

— Cine e dinkaşul despre care e vorba? mă întrebă el.

— Chiar tu; şi războinicii dinkaşi sunt oamenii tăi. N-ai o sută cincizeci de inşi cu tine?

— Ba da. Trebuia sa pornim împotriva rohlilor, ca să facem o vânătoare de sclavi

— Auzişi doar că nu împotriva lor porneaţi, ci a gohkilor!

— Ăştia sunt fraţii noştri. Nu îngădui să se atingă de ei.

— Acum când nu mai eşti tu cu ei, trebuie să asculte de Ibn Asl. Le va spune că s-a înţeles cu tine, aşa că nu vor avea încotro. Când se vor înapoia, îi va vinde şi pe ei ca sclavi, în loc să le plătească preţul cu caro v-aţi învoit, iar tu vei fi ucis la Faşoda, dacă te vei duce la cine te-a trimis. Omul mă privea uluit; el, negrul, păgânul, nu putea pricepe o astfel de mişelie. I-am povestit pe scurt cele ce ştiam despre Ibn Asl. Când am sfârşit, strigă cu înfrigurare:

— Effendi, îngăduie-mi să plec. Trebuie să mă întorc numaidecât la seribah, ca să-mi apăr oamenii şi să mă răzbun pe Ibn Asl.

Vru să se îndepărteze, dar eu l-am apucat de braţ şi l-am oprit, zicându-i:

— Stai! Eşti liber şi poţi pleca oricând vrei, te sfătuiesc însă să n-o faci. Acum nu mai poţi schimba nimic şi te duci la o moarte sigură.

— Nu Ibn Asl o să mă onoare pe mine, ci eu pe el!....

— Se vede că nu-l cunoşti. Ce eşti tu faţă de el! Şi apoi, crezi că o să-l mai găseşti la seribah?

— Nu. Zicea că pleacă îndată după mine. Mă duc după el. Drumul pe care a pornit-o, o să-l aflu la seribah.

— Te înşeli. Au să pună numaidecât mâna pe tine şi au să te omoare. Tu singur nu poţi face nimic. Cu noi *însă* vei ajunge mai repede acolo, decât cu luntrea ta putredă. Îi prindem pe toţi şi-i eliberăm pe războinicii tăi.

— Ai dreptate, effendi. Dacă îmi îngăduiţi, rămân cu *voi.* Cine şi-ar fi putut închipui una ca asta? Ne-aţi fost arătaţi ca vrăjmaşii cei mai grozavi ai noroadelor de negri şi am primit cu bucurie însărcinarea să vă înşel dacă vă voi întâlni în calea mea. Acu duşmanii s-au preschimbat în prieteni şi prietenii în duşmani. Am vrut să vă îndrept pe un drum greşit. Vă voi duce însă acum la seribahul Aliab.

— E departe de aici?

— Ne trebuie cam vreo şase zile până acolo.

— Cunoşti tu cum e aşezat seribahul?

— Fireşte!

— Sunt munţi prin împrejurimi?

— Nu, numai şes împădurit. Seribahul e înconjurat de un desiş prin care nu poate străbate picior de om. Când s-a aşezat Ibn Asl acolo, a doborât o grămadă de copaci, care sunt acum împrăştiaţi primprejur. Printre, ei au crescut cu timpul alţii şi tufe dese, care se ridică acum ca un zid de nepătruns.

— Dar numai din trei părţi. Partea dinspre apă trebuie să fie liberă.

— E tot atât de închisă, în afară de o potecă îngustă, astupată şi aceea cu buşteni şi mărăciniş.

— Atunci seribahul asta e o adevărată cetate!

— Aşa şi e. Ibn Asl spune că îl poate apăra numai cu zece inşi împotriva a o sută de oameni.

— Dacă nu sunt destul de dibaci. Dar înăuntrul lui cum arată?

— E un pătrat mare, pe care se află vreo douăzeci de colibe din lut şi trestie. Sunt foarte trainice. Într-una din ele locuieşte Ibn Asl, în alte două sunt îngrămădite merindele şi armele, iar în celelalte soldaţii.

— Probabil că şi oaspeţii lui Ibn Asl tot acolo locuiesc. I-ai văzut la faţă?

— Pe toţi. Erau doar cu noi, pe corabia care ne-a dus la seribah. E printre ei un alb pe care-l cheamă Abd el Barak...

— Asta e mokkademul sfintei Kadirine, din ghearele căruia i-am scos pe copiii fratelui tău. Pe urmă?

— Altul căruia i se zice muza'birul şi încă unul, un turc gras şi burduhănos. Asta a adus cu el şi pe o soră a lui, cu două slujnice albe şi două roabe negre.

— Ştii tu de ce a adus-o pe soră-sa?

— Ca s-o mărite cu Ibn Asl.

— Nunta s-a şi făcut?

— Nu. Au s-o facă după ce se vor întoarce de la vânătoarea de sclavi.

— Câţi inşi iau parte la ea?

— Toţi, afară de turc, care nu vrea s-o lase *pe* fată singură, şi zece soldaţi albi sub comanda unui sergent bătrân şi şchiop. Dar astea toate ţi le puteam spune şi pe drum; pentru ce ne pierdem vremea degeaba, effendi? Nu vedeţi ce vânt prielnic s-a pornit?

— Bine zici, trebuie să ridicăm ancora. Totuşi s-a nimerit de minune că ne-am oprit aici, altminteri nu te întâlneam.

Pânzele fură întinse, ancora ridicată şi „Vulturul" porni ca o săgeată, astfel că a patra zi seara dinkaşul ne spuse că într-un ceas am putea fi la seribah. Am tras la mal şi am aruncat ancora.

Se năştea acum întrebarea: ce era de făcut? Să pătrundem a doua zi pe lumină în seribah? Primejdios lucru, deoarece intrarea era bine apărată şi, cu toate că nu se aflau decât prea puţini oameni acolo, s-ar fi putut întâmpla să întâmpinăm greutăţi destul de mari. Şi apoi, nu eram sigur că Ibn Asl

plecase. Cine ştie prin ce împrejurare neprevăzută fusese silit să-şi amâne plecarea. De aceea am crezut de cuviinţă să fac mai întâi o recunoaştere prin apropiere.

Emirul a fost şi el de aceeaşi părere. M-ar fi însoţit el bucuros, dar datoria lui era să rămână pe corabie.

Aveam nevoie de doi oameni pricepuţi în ale vâslitului. Ben Nil şi bătrânul Abn en Nil erau cei mai indicaţi. Pe dinkaş îl luarăm cu noi, deoarece el era singurul care ştia unde se află seribahul. Erau ceasurile nouă seara când ne urcarăm în barcă.

Ben Nil şi bătrânul vâsleau. Eu stăteam la cârmă şi negrul se chircise la prora luntrei. Stelele se oglindeau în luciul apei. Curând trebuia să răsară şi luna.

Ne ţinurăm la început la mijlocul fluviului, dar după vreo jumătate de ceas, când ne apropiarăm de seribah, cotirăm spre mal, ca să ne putem adăposti la umbra copacilor. Deşi dinkaşul ne spusese că de obicei nu stă nimeni de pază la intrare, era de aşteptat ca acum, când rămăseseră numai zece inşi la seribah, sergentul să fie mai prevăzător. Trebuia deci să ne ferim de a fi zăriţi de cineva.

Vâsleam cu mare băgare de seamă, să nu facem zgomot; dinkaşul ne îndruma pe şoptite. Trecurăm pe lângă un desiş înalt şi întunecat ca un zid, unde nu se zărea nici o urmă de spărtură. În cele din urmă, negrul zise cu glas înăbuşit:

— Aici e mişrahul. Trebuie să tragem la mal.

— Nu chiar la mişrah, ci mai înainte, sub un copac, am fost eu de părere.

— Mişrahul e un fel de debarcader. Dacă acostam acolo, ne-ar fi putut zări vreo santinelă, care ar fi dat alarma. Văzurăm într-adevăr un fel de spărtură în desişul de pe mal, lată de vreo douăzeci de paşi. Era debarcaderul. De aici pornea o petecă în susul apei, care se îngusta din ce în ce şi se sfârşea la butucii şi mărăcinii care închideau intrarea în seribah.

Am îndreptat barca spre un copac care îşi avea rădăcina în apă şi am legat-o de trunchiul lui. Am aşteptat vreo zece minute, să vedem dacă nu ne-a simţit cineva, apoi am coborât pe mal.

— Nu te duce singur, effendi, ia-mă cu tine, se rugă Ben Nil.

I-am făcut pe voie. *Am* lăsat puşca în *barcă* şi am luat cu mine numai cele două revolvere şi pumnalul.

Îndată ce am simţit pământul sub picioare, ne-am ghemuit pe mal, ascultând câteva momente. Tăcere desăvârşită în jurul nostru şi nici o mişcare. Luna tocmai se ridicase deasupra pădurii şi puteam să vedem până departe. Ne-am apropiat de spărtura care închipuia intrarea în seribah. Buşteni înalţi şi groşi, de care se împleteau plante agăţătoare şi mărăcini, îi închideau ca pe o cetăţuie.

— Pe aici nu se poate răzbate, effendi, îmi şopti Ben Nil. Trebuie să ne întoarcem.

— Nici n-am avut de gând să pătrund în seribah, i-am răspuns tot în

şoaptă. Ia să vedem acum dacă stâlpii sunt înţepeniţi în pământ. Trebuie să aibă ei vreo gaură pe unde să se strecoare înăuntru.

M-am aplecat să cercetez mai îndeaproape locul, când am auzit un ţipăt lângă mine; era glasul lui Ben Nil Am vrut să mă ridic repede, dar m-am pomenit cu o lovitură în cap, care mă făcu să-mi pierd cunoştinţa.

Când m-am trezit din leşin, eram legat burduf şi mă aflam într-o colibă — un tokul, cum îi apun ei — în care ardea un foc pe vatră, al cărui fum ieşea printr-o deschizătură lăsată în tavan. Lângă mine zăcea Ben Nil, legat şi el fedeleş.

— Slavă lui *Allah* că ţi-ai venit în simţiri, effendi, te credeam mort, îmi zise el.

Capul mă durea grozav şi urechile îmi vâjâiau ca un roi de albine. Văzând că suntem singuri i-am răspuns:

— Te-au ameţit şi pe tine?

— Nu.

— Atunci lămureşte-mă şi pe mine cum se face că ne aflăm acum aici; probabil că e o colibă de-a vânătorilor de sclavi.

— Din nenorocire aşa e, deşi spuneai că n-ai de gând să pătrunzi în seribah. Abia mântuiseşi tu vorba, când m-am pomenit apucat pe la spate. Am ţipat o dată speriat, căci, întorcând capul, am văzut în spatele tău un vlăjgan cât toate zilele ridicând o lopată ca să te izbească în cap. Lopata căzu şi tu te-ai prăbuşit la pământ. Pe mine mă ţineau zdravăn alţi trei inşi şi se căzneau să mă dea jos, pe când eu mă zbăteam din răsputeri. Degeaba, tot m-au biruit în cele din urmă.

— Să sperăm că tovarăşii noştri au văzut ce s-a întâmplat.

— Am avut eu grijă de asta, căci pe când mă luptam cu ei, îi înjuram de mama focului, ca s-audă bunicul şi să-mi cunoască glasul.

— Probabil că se va întoarce cu dinkaşul îndată la corabie, ca să aducă ajutoare. Povesteşte mai departe.

— Spuneai de vreo gaură prin care se poate pătrunde în seribah; aveai dreptate. După ce m-au biruit şi m-au legat la început numai cu o sfoară groasă au dat la o parte o tufă şi a rămas o deschizătură prin care poate trece un om, aplecat din mijloc. Ne-au târât prin gaura asta aici, unde am fost apoi legaţi cu frânghii, după cum vezi.

— Era şi turcul Murad Nassir de faţă?

— Nu. Am văzut numai chipuri străine.

— Bine. Mai întâi aş vrea să ştiu ce făceau oamenii aceştia afară din seribah. Erau puşi de santinelă? De obicei pentru aşa ceva ajunge unul singur.

— Ştiu eu, effendi? Am auzit ce vorbeau între ei. Vroiau să prindă peşte. Cred că ştii cum se face asta. Se aprinde un foc pe mal sau într-o barcă, a cărui lumină ademeneşte peştii; când se apropie, înfigi suliţa în ei şi-i scoţi din apă. Oamenii tocmai ieşiseră prin gaură şi ne-au zărit venind. S-au ascuns după copaci şi, pentru că unul din ei avea o lopată în mână, te-a pocnit cu ea în cap. Ce crezi tu, effendi, că mai scăpăm noi cu viaţă de aici?

— Eu nu mi-am pierdut niciodată nădejdea la primejdie, n-o să mi-o pierd nici acum. Îl avem doar pe emir.

— Dar dacă ne ucid până vine el?

— Deh, tot ce se poate! Prea le-am scăpat de multe ori şi ca să nu se mai întâmple iar acelaşi lucru, s-ar putea să le vină gândul să ne facă de petrecanie. Ceea ce mă miră e că n-au pus pe nimeni să ne păzească. Sst, vine cineva!

Se auzeau paşi apropiindu-se, rogojina care închipuia uşa fu dată în lături şi în colibă intrară câţiva inşi; în cap burtosul Murad Nassir şi în urma lui sergentul, după câte am înţeles, văzându-l şchiopătând. Turcul se înfipse în faţa mea, îşi mângâie cu satisfacţie barba şi zise batjocoritor:

— Iar ai venit, ai? De data asta nădăjduiesc că o să ne faci cinstea să stai mai mult cu noi. Ori vrei s-o ştergi tot aşa de repede ca rândul trecut?

N-am răspuns nimic; se întoarse spre sergent şi urmă:

— Vezi, ăsta e câinele ăla de creştin despre care ţi-am povestit. Al dracului ghiaur, nu se lasă nici mort, ne-a urmărit până şi aici! Dar jur pe *Allah* că viu nu mai scapă nici el, nici tovarăşul lui din mâinile noastre.

— Treaba ta, fă cum crezi, răspunse şchiopul. În lipsa lui Ibn Asl tu porunceşti şi eu trebuie să mă supun. Vrei să-i împuşcăm pe loc?

— Să-i împuşcaţi? Nu, moartea le-ar fi prea uşoară. O să-i schingiuim, ca să moară încetul cu încetul în chinuri cumplite asta e un lucru de mult hotărât. Trebuie sa închipuim chinuri cum n-au mai fost, chinuri pe care nu le-a suferit nici o făptură omenească până acum. Deocamdată e întuneric; eu vreau să-i văd chinuindu-se, să le văd chipurile schimonosite de suferinţă. Asta nu se poate decât ziua; s-aşteptăm până ce s-o lumina.

— Şi până atunci îi lăsăm aici?

— Nu. Îi aruncăm în *dşura ed dşaza*, unde sunt la loc sigur şi unde nici nu-i nevoie să-i păzească cineva. Ne vedem pe urmă de pescuit; carnea e pe sfârşite, aşa că avem nevoie de peşte. Ce-aţi făcut cu barca lor?

— Am tras-o la mal, dar ne putem sluji şi de ea la pescuit.

— Ai dreptate. Ne prinde chiar foarte bine. Noi sunam doi, adică sergentul şi cu mine, iar voi, soldaţii, zece. Ne vom încărca deci câte cinci inşi într-o barcă, iar doi vor rămâne în seribah, ca să-i păzească, măcar că nu-i nevoie de aşa ceva.

— Ba eu zic că e nevoie, îşi dădu cu părerea şchiopul

— Crezi tu că ăştia doi au venit singuri încoace? N-o fi şi corabia reissului effendina pe aproape?

— O să-i întreb şi vai şi amar de ei dacă nu-mi răspund ori îmi spun vreo minciună.

Turcul se întoarse apoi spre mine, mă izbi cu piciorul în pântece, scoase cuţitul de la brâu şi zise:

— La fiecare minciună îţi retez un deget al mâinii. Ia bine seama la ce-ţi spun eu, nu glumesc! Ţi-ai râs de mine când ai plecat de la Faşoda; acum mi-a venit mie apa la moară şi o să-ţi arăt că sunt stăpân pe viaţa şi pe

toate mădularele tale. Ai venit singur încoace?

Vedeam bine că turcul vorbeşte foarte serios. Nici prin gând nu-mi trecea să nu-i răspund, dar şi mai puţin să-i spun adevărul, mai ales că-mi era viaţa în joc. Găsiseră barca noastră, dar nu pomeneau nimic de Abu en Nil şi de dinkaş. Oare ce s-or fi făcut ei? Părăsiseră barca? Cu ce scop? Ca să ne scape pe noi? Nu prea îl credeam pe bătrân în stare de atâta curaj, şi nici n-ar fi putut s-o facă. Cel mai cuminte lucru din partea lor ar fi *fost să se* înapoieze la corabie şi să vină încă peste noapte cu ceilalţi aici. Că turcul vorbise de faţă cu noi despre pescuit, era o mare prostie. Acum, când cunoşteam situaţia, s-ar fi putut ivi un prilej de care să ne folosim. Am răspuns deci la întrebarea lui Murad Nassir:

— Am venit încoace numai cu Ben Nil.

— Reissul effendina unde e?

— M-am prefăcut că mă codesc cu răspunsul; se aplecă imediat asupra mea, îmi apucă degetul cel mare al mâinii stângi, potrivi cuţitul la rădăcina lui şi strigă ameninţător:

— Răspunde, altminteri îţi tai degetul! Unde e?

— E la Bahr el Djebel şi vă caută pe voi.

— De ce n-ai rămas cu el?

— Fiindcă n-am crezut că seribahul vostru se afla acolo,

— Cine v-a spus că se află acolo?

— Un războinic bongo, Agadi.

— Aha! Asta unde se ducea?

— La Faşoda, ca să se facă soldat.

— Şi l-aţi luat la voi pe corabie.

— Da.

— Ce-aţi găsit la el?

— Nimic.

— L-aţi întrebat unde e seribahul nostru?

— Nu, fiindcă nu ştiam cum se numeşte, dar l-*am* întrebat despre Ibn Asl. Zicea că-l cunoaşte şi ca Ibn Asl are un seribah cu numele de Aliab, care se află tocmai în ţinutul Bahita.

— Şi l-aţi crezut?

— Reissul effendina da, eu însă nu. De aceea, după ce el a pornit spre Bahr el Djebel, am luat o barcă şi am plecat cu Ben Nil devale, încoace, ca să vă caut.

— Am aflat că ai fost şi pe la Ibn Mulei, sangakul arnăuţilor. Cum îi merge ăstuia?

— Bine. Numai el e pricina că am plecat de la Faşoda. Descoperisem că ţine cu vânătorii de sclavi; pusese mâna pe mine şi vroia să mă expedieze încoace. Am izbutit să scap. M-am dus şi l-am denunţat, dar e prieten cu mudirul şi ăsta l-a crezut pe el nu pe mine. A trebuit să plec repede, ca să nu păţesc cine ştie ce.

— Foarte bine făceau dacă te învăţau minte, râse turcul. Dar lasă că o s-avem noi grijă de asta. Şi, zi, bongo ăla vroia să se facă soldat la Faşoda.

Nădăjduia să fie primit?

— Cred că da, fiindcă vroia să se adreseze chiar sangakului.

— Măi da proşti mai sunteţi! Vă credeţi deştepţi nevoie mare şi când colo sunteţi nişte tâmpiţi. Ştii tu cine era bongo acela?

— Cine?

Turcul *se* înveselise grozav şi se credea şiret cum nu se mai poate. Răspunse mândru de isprava lui.

— Păi ăsta nici nu e un bongo, ci dinkaş. Am tocmit o sută cincizeci de dinkaşi pentru vânătoarea de sclavi şi el e căpetenia lor.

— Pe dracu! m-am prefăcut foarte mirat.

— Da, da, râse el, aţi căzut în cursă ca nişte dobitoci. Negrul ducea o scrisoare importantă cu el şi, dacă puneaţi mâna pe ea, o păţeam al dracului. Voi sunteţi însă prea proşti ca să fi priceput ceva. Dinkaşul a fost trimis înadins de noi, ca să vă pună pe o cale greşită.

— După cum vezi, cu mine nu i-a mers.

— Da, dar cu ceilalţi!

— Eu tot v-am găsit.

— Ei şi! La ce-ţi foloseşte? Tot o să fiţi omorâţi mâine. Reissului effendina îi trebuie o lună până să ajungă la Bahita, aşa că abia peste cincizeci de zile de azi încolo ar putea să fie aici, după ce îşi va fi dat seama de greşeala lui. Până atunci, Ibn Asl va fi demult aici şi o să-l întâmpine cu atâta bucurie, încât nu o să mai plece de aici în vecii vecilor.

— *Allah*, *Allah*, am strigat indignat, dinkaşul ăsta e un mare ticălos!

— Ba un om foarte deştept, de o sută de ori mai deştept decât voi toţi la un loc. Trebuie să fii nebun să îndrăzneşti să pătrunzi numai tu cu Ben Nil într-un seribah duşman. Acum îţi vei primi pedeapsa. Te-ai aruncat de bunăvoie în braţele morţii. Şi acum, i-a spune-mi şi mie, cum ai reuşit atunci la Faşoda să fugi de pe corabie?

— Aveam două cuţite la mine, am minţit eu, căci nu vroiam s-o dau de gol pe fată. Unul din ele îmi căzuse din buzunar, fără să vedeţi voi: aşa am putut să-mi tai legăturile. Pe urmă ne-am lăsat în apă pe lanţul ancorei şi am înotat până la barca.

— Aha, acum pricep! De data asta o să fim mai prevăzători, deşi mi s-a spus că vi s-a luat tot ce aveaţi asupra voastră. O să mă încredinţez eu însumi dacă e adevărat, apoi o să vă aruncăm în *dşura ed dşaza,* de unde nu o să mai ieşiţi decât când veţi fi duşi la moarte.

Dşura ed dşaza înseamnă în arabă „hruba pentru pedeapsă”. Aşa-zişii soldaţi ai vânătorilor de sclavi sunt mai toţi oameni sălbăticiţi, care se răscoală uneori împotriva stăpânilor lor, de aceea e nevoie de o închisoare la orice seribah. Şi pentru că toku-lele — colibele lor — sunt foarte şubrede, se face o groapă adâncă de vreo cinci metri, unde sunt aruncaţi vinovaţii. Pereţii sunt atât de netezi, încât nu se poate căţăra nimeni pe ei, să poată fugi.

Cum mai toate seribahurile se află în apropierea Nilului, astfel de gropi sunt întotdeauna umede, pline de noroi şi de gunoi; la fund, mişună în

ele fel de fel de lighioane scârboase. E de la sine înţeles că nu-mi făcea de fel plăcere să-mi petrec noaptea într-o astfel de groapă.

După ce ne mai cercetară bine prin buzunare, ne târâră la hrubă şi ne coborâră pe o scară, pe care o traseră pe urmă sus.

— Somn uşor! ne strigă în batjocură turcul. *Allah* să vă dea visuri plăcute.

Vânătorii de sclavi se îndepărtară. Stelele sclipeau deasupra capetelor noastre şi în juru-ne foşcăiau şi chiţcăiau şobolanii. Credeam că nu lăsaseră pe nimeni să ne păzească, dar, după câtva timp, auzirăm pe cineva strigându-ne de sus:

— Ei, cum vă place acolo, câini spurcaţi? V-aţi împrietenit cu şobolanii şi scorpiile care vă ţin tovărăşie?

N-am răspuns nimic şi mă gândeam ce dobitocie din partea lor să lase aici un om de pază, când n-ar fi fost chip să ieşim din groapă şi dezlegaţi să fi fost. Unul stătea deci la marginea gropii, iar celălalt, probabil, la intrarea în seribah.

După câteva minute auzirăm vorbe, dar nu puteam desluşi la început cuvintele. Pe urmă însă l-am auzit lămurit pe paznic întrebând:

— V-aţi schimbat hainele? Cine sunteţi, că eu nu vă cunosc. A, uite colo şi un negru. Staţi pe loc, altminteri… o, *Allah*, *Allah!*

Ultimele cuvinte fură urmate de un horcăit. Auzirăm tropăituri şi gâfâieli, apoi se făcu linişte şi un glas cu ton scăzut rosti:

— Effendi, acolo sunteţi?

— Da, am răspuns eu. Cine eşti?

— Eu, Abu en Nil. E şi nepotu-meu cu tine?

— Da, pune scara şi vino de ne taie frânghiile.

— Iacă vin acuşi.

După câteva momente eram liberi.

— Nu te miri că mă vezi aici? începu bătrânul. Noi am....

— Lasă acum povestitul, l-am întrerupt. Să ieşim repede din groapă.

Ajunşi sus, l-am văzut pe paznic zăcând lungit la pământ. Dinkaşul stătea în genunchi lângă el, cu mâinile încleştate pe grumazul lui.

— A murit? l-am întrebat eu.

— Nu. Mai mişcă picioarele.

— N-am vrut să-l omoram, adăugă bătrânul, poate că mai aflăm câte ceva de la el.

— Foarte bine aţi făcut. Daţi-i drumul. Să vedem dacă îl putem face să vorbească.

M-am aplecat asupra lui şi l-am ţinut de braţe, să nu poată sări în picioare şi s-o ia la fugă. Omul deschise ochii, răsuflă adânc şi mă privi înspăimântat.

— Ştii tu cine sunt eu? l-am întrebat cu asprime.

— Da, effendi...bâlbâi el..

— Unde e Murad Nassir?

— La pescuit.

— Şi sergentul?

— S-a dus cu el; încă opt soldaţi sunt cu ei.

— Aşadar a mai rămas unul în seribah. Unde se află acum?

— La intrare. Dacă îl fluier, vine.

— Dar lucrurile noastre unde sunt?

— În coliba turcului, aia *mare,* pe dreapta,

— Locuieşte şi sora lui cu el?

— Da.

— Oamenii duşi la pescuit şi-au luat şi armele cu ei?

— Numai cuţitele şi suliţele. Puştile şi pistoalele le-au lăsat în coliba soldaţilor, cea dintâi la stânga.

Deşi nu-l ameninţasem cu nimic în cazul că ne va minţi, mi-am dat seama din glasul individului că nici nu cuteza să ne mintă, atât era de îngrozit, i-am luat tot ce avea asupra lui, le-am poruncit alor *mei* să se ascundă deocamdată în spatele celei mai apropiate colibe şi i-am zis soldatului:

— Acum fluieră-ţi camaradul.

Făcu ceea ce i-am cerut şi îndată se auzi un alt fluierat de la intrarea în seribah.

— Acum coboară repede în groapă, altminteri te arunc de aici de sus de-a dreptul în fund! Şi dacă scoţi vreun strigăt, te sugrum cu mâinile mele, ai înţeles?

N-aşteptă să-i spun a doua oară. Mă gândeam să trag sus „scara, dar n-am mai avut vreme, căci veni celălalt soldat. M-am lăsat iute la pământ, să nu vadă că sunt mult mai voinic decât camaradul său. Zări scara pusă ia groapă şi strigă încă de departe:

— Ce faci, mă? Ai lăsat scara jos în groapa? Vrei să fugă prizonierii, tontule?

Alergă într-acolo şi vru bă tragă scara sus, dar nu i-am lăsat timp; am sărit în picioare, l-am apucat de beregată şi l-am trântit la pământ.

— Nici un cuvânt, că eşti mort! i-am şoptit. Spaima îi luase graiul şi râmase nemişcat. Când i-am dat drumul din strânsoare, mă privi năuc şi bolborosi:

— E...ffendi! O, *Allah*, *Allah!*

Le-am făcut semn tovarăşilor mei să se apropie, l-am expediat şi pe el în groapă, după care am tras scara.

Trebuia să punem întâi mâna pe armele soldaţilor. Dinkaşul cunoştea bine seribahul, aşa că nu ne-a fost greu să ne descurcăm. Totuşi aprinserăm o lampă de pământ umplută cu ulei de palmier, pe care o găsirăm la îndemână.

În coliba care slujea de locuinţă soldaţilor, dădurăm peste armele lor. Pe pereţi atârnau zece puşti şi pistoale, toate încărcate. Le luarăm cu noi şi ne îndreptarăm spre coliba turcului. Aceasta era despărţită la mijloc printr-o perdea. Am dat-o la o parte şi am intrat în încăperea din fund, care era luminată. „Duduile” stăteau „la cafea”. Kumra, pe româneşte „turturica”,

şedea jos pe un covor; în jurul ei cele patru slujnice. Deasupra unui lighean cu mangal clocotea o oală cu apă şi în care Fatma tocmai *lăs*a să cadă nişte cafea pisată. Când mă văzură, rămaseră toate cu ochii holbaţi la mine.

De obicei ştiu să mă port cu cucoanele. De astă dată îmi, purtarea mea nu a fost defel cuviincioasă. Mai întâi veneam la o oră nepotrivită pentru vizite; al doilea intram într-un harem, ceea ce e strict oprit la musulmani şi al treilea, eram într-un hal de care mi-e parcă şi acum ruşine. Hainele de pe mine, şi aşa destul de ponosite din pricina întâmplărilor prin care trecusem în timpul din urmă, erau acum, după ce ieşisem din groapa cu gunoaie, pline de noroi şi de-o murdărie de nedescris. Şi apoi aveam o înfăţişare cât se poate de fioroasă. Trei puşti atârnate în spate şi patru pistoale la brâu parcă eram un bandit de drumul mare...

Cu toate că înfăţişarea mea n-avea nimic de om de vază, am încrucişat mâinile pe piept, după moda orientală şi am făcut o temenea în faţa fetei, zicând:

— Mahomed, Profetul Profeţilor, să dea băuturii voastre aromele paradisului! Sufletul meu e însetat şi gâtlejul uscat; mi-e îngăduit să vă cer şi eu un filigean de cafea?

Turturica îşi recăpăta graiul şi, strigă, sărind drept în picioare:

— Effendi! Parcă te ştiam în groapa de pedeapsă?

— După cum vezi nu mai sunt.

— Eu... aş... aş fi vrut să... te scap, dar nu ştiam cum...

— Îţi mulţumesc, o, cea mai drăgălaşă dintre fecioare! Ai mai făcut-o şi altă dată; acum nu mă mai puteam bizui pe tine. Am venit însă să-ţi fac o rugăminte, şi anume: să nu ieşi din colibă până ce nu-ţi voi spune eu.

— Pentru ce?

— Fiindcă s-ar putea să te nimerească vreun glonţ.

— Vai de mine! Vrei să te baţi? Cu cine?

— Cu sergentul şi soldaţii lui…

— Aşadar şi cu fratele meu.

— Dacă s-o apăra, n-am încotro.

— *Allah*, *Allah!* Eşti un om puternic şi viteaz, desigur că o să-l biruieşti. Vrei să-l omori?

— Nu. Recunoştinţa mea faţa de tine mă opreşte să-ţi zdrobesc inima. O să-l cruţ pe cât s-o putea. Nu pot însă s-o fac decât dacă mă ascultaţi, şi staţi liniştite, aici, în coliba voastră.

— Te ascultam, effendi, te ascultăm!

Am găsit, spre bucuria mea, în încăperea din faţă toate lucrurile mele şi ale lui Ben Nil, pe care ni le luaseră înainte de a ne arunca în groapă; ba şi câteva puşti, pistoale şi două iatagane. Le luarăm şi pe acestea.

— Până acum toate au mers de minune, zise Ben Nil. Rămâne să vedem cum punem mâna pe ceilalţi zece nemernici, fără să ne vârâm în primejdii prea mari.

— Cel mai bun lucru ar fi să-i împuşcăm — arme avem doar destule, îşi dădu cu părerea bătrânul Abu en Nil.

— Asta o s-o facem numai dacă nu se poate altfel, i-am răspuns. Ştiţi că nu-mi place să se facă vărsare de sânge. Deocamdată să ne ducem să vedem ce fac.

Ajunşi la deschizătură, bătrânul îmi arătă gaura pe unde fuseserăm vârâţi în seribah. Privind prin ea, am văzut cele două bărci jos, la debarcader, tocmai dedesubtul meu. Le prinseseră una de alta cu nişte butuci puşi de-a curmezişul, deasupra cărora aprinseseră un foc, a cărui lumină se răsfrângea în apă. În bărci stăteau soldaţii; ei înfigeau în peşti suliţe, prevăzute cu câte un cârlig la vârf, şi-i trăgeau apoi spre ei.

— Avem vreme de chibzuit, le-am zis tovarăşilor mei. Acum, când suntem siguri că nu vom încăpea iar pe mâna ticăloşilor ăstora, ne puteţi spune cum aţi izbutit să pătrundeţi în seribah, ca să ne scoateţi din „groapa de pedeapsă". Aţi auzit pesemne ţipătul lui Ben Nil.

— Nu numai că l-am auzit, dar am văzut ce se petrece, răspunse bătrânul. Luna lumina ca ziua. După ce v-au târât prin gaură, Agadi mi-a propus să intrăm şi noi în seribah, zicând că nu se află decât prea puţini oameni acum aici. Ne-am furişat pe după copaci şi am văzut cum v-au dus la colibă, pe urmă la groapă, cum zece inşi au plecat la pescuit şi cum din cei rămaşi, unul s-a aşezat sus, la marginea gropii, să vă păzească, iar altul la intrarea în seribah. Am aşteptat niţel, apoi ne-am apropiat de paznicul nostru, care ne-a strigat să ne oprim. Atunci dinkaşul s-a repezit la el, i-a pus mâna în beregată şi... ce s-a mai întâmplat ştiţi şi voi. Recunoşti şi tu, effendi, că am făcut bine ce-am făcut, nu-i aşa?

— Da, şi vă sunt chiar foarte recunoscător. Fiţi siguri că n-o să vă uit niciodată.

Stăteam de vorbă în şoaptă, îndărătul unei tufe, pe care o dădeam din când în când la o parte ca să mă uit afară. Turcul nu era defel îndemânatic, nimerea cu suliţa mereu alături, aşa că se plictisi în cele din urmă, coborî din barcă şi se aşeză pe mal să privească la ceilalţi. I se urî apoi şi cu asta, se sculă de jos şi începu să urce agale poteca.

— Te pomeneşti că vine încoace, şopti Ben Nil.

— Probabil, i-am zis. Dă fuga de adu nişte frânghii. Voi, ceilalţi, daţi-vă mai încolo, ca să nu vă vadă dacă o băga capul prin spărtură.

Eu însumi m-am lipit de gardul viu, care împrejmuia seribahul, şi am pus jos puştile, care mă stinghereau.

Turcul veni, dădu în lămuri tufele şi se vârî aplecat din şale prin spărtură. N-apucă însă să se ridice bine că l-am şi apucat cu o mână de gât, l-am tras înăuntru şi l-am ghemuit la pământ. Încercă să se zbată, dar Abu an Nil şi dinkaşul îl ţinură zdravăn de mâini şi de picioare, încât nu se mai putu mişca.

— Nu ţipa că te ucid pe loc! i-am şoptit, în timp ce cu mâna cealaltă i-am luat pumnalul de la brâu şi i l-am apăsat în dreptul inimii. Abia pe urmă mi-am descleştat degetele din jurul grumazului său.

Răsuflă odată adânc, mă privi îngrozit, dar tăcu. Îi era frică. Ceilalţi doi se ghemuiră jos lângă el, cu cuţitele pregătite.

— Dacă stai liniştit, i-am zis apoi, nu-ţi facem nimic; dar dacă nu, te trimit acum îndată de-a dreptul în iad.

În vremea asta se întoarse şi Ben Nil cu frânghiile şi-l legă pe turc. Abia sfârşi că şi auzirăm paşi apropiindu-se. Dintr-o privire aruncată prin spărtură am văzut doi soldaţi venind. Duceau cu ei o oală mare de pământ, plină cu peşte. Vroiau pesemne s-o deşerte în seribah. Trebuia să pun mâna pe ei, fără să le las timp să dea alarma.

Lucrul nu era simplu. Spărtura era prea îngusta, ca să poată încăpea amândoi deodată. Am ridicat o puşcă, m-am aşezat după tufa din dreapta, l-am împins pe Ben Nil după cea din stânga şi i-am şoptit:

— Trage-l pe soldat înăuntru îndată după ce îl voi fi ameţit.

Soldaţii ajunseră la spărtură. Cel dintâi venea cu spatele, ca să poată târî cu el oala. L-am lovit cu patul puştii drept în creştetul capului şi l-am făcut să se prăbuşească la pământ. Ben Nil îl împinse la o parte, apucă oala de toartă şi trase de ea. Cel de afară se vârî după oală. Îndată ce-i apăru capul prin spărtură, l-am pocnit şi pe el ca şi pe celălalt, apoi l-am tras şi pe acesta înăuntru.

Erau amândoi ameţiţi. Fură şi ei legaţi şi aşezaţi lângă turc; acesta văzuse tot ce se petrecuse, dar nu îndrăznea să crâcnească.

— Effendi, tot aşa facem şi cu ceilalţi care au mai rămas? mă întrebă Ben Nil.

— Să mai aşteptăm puţin.

Timp aveam. Oala pe care o aveau ceilalţi soldaţi cu ei nu era încă plină. După ce o umplură şi pe asta, aşteptară să vină cei doi soldaţi s-o ia. Văzând că nu se mai întorc, sergentul porunci altor doi s-o ducă sus, în seribah. Izbutirăm să-i doborâm şi pe ei fără zgomot.

Eram curios să văd ce vor face ceilalţi afară. Nu ştiau ce să facă cu peştele. Îl aruncau în barcă, aşteptându-şi camarazii. Î*n* cele din urmă sergentul îşi pierdu răbdarea, puse două degete în gură şi fluieră de câteva ori.

Văzând că nu obţine nici un rezultat, o luă înjurând pe potecă. A dat în lături tufa din dreptul deschizăturii şi a vârât capul şi umerii înăuntru.

Ben Nil şi bunicu-său căpătaseră destulă îndemânare, ca să nu mai fie nevoie să le spun eu ce au de făcut, într-o clipă şchiopul fu şi el legat burduf.

— Merge, merge, effendi! zise bătrânul, râzând cu poftă. N-au mai rămas decât patru de pus cu botul pe labe.

— Cu ăştia isprăvim mai repede. Mă duc acum afară şi mă aşez la umbră. Tu strigă-le să vină numaidecât sus.

— Au să bage de seamă că e glas străin, effendi.

— N-are a face. De venit tot au să vină. Voi luaţi puştile în mână şi când vă vor vedea, se predau ei, de voie de nevoie.

— Dar dacă nu vin? Cel dintâi care o veni şi dă cu ochii de noi face gălăgie ca să audă şi ceilalţi.

— De aceea mă duc eu, să-i momesc. Nu-i las să se întoarcă îndărăt.

Luând două puşti, cu mine, m-am târât afară şi m-am aşezat în locul unde ne prinseseră soldaţii, pe mine şi pe Ben Nil. Abu en Nil vârî capul prin spărtură şi le strigă celor de jos să vină mai repede în seribah. Nu era nevoie să repete strigătul. Faptul că ceilalţi cinci nu se mai întorseseră, le dădu de bănuit că se petrece ceva neobişnuit, aşa ca veniră în fugă. Cel dintâi se vârî prin gaură, urmat de încă unul. Se auzi un ţipăt. Cel de-al treilea vru să se întoarcă, dar fu împins de cel de-al patrulea de la spate. Iarăşi un ţipăt. Cel din urmă se dădu un pas înapoi. Văzuse cum stau lucrurile şi încerca s-o ia la fugă.

— Intră! m-am răstit la el răsărind ca din pământ lângă dânsul.

— Effendi... effendi! răcni arabul îngrozit.

— Da, effendi! Înainte, dacă ţi-e dragă viaţa! am adăugat, punându-i puşca în piept.

Ar fi putut s-o dea la o parte, dar nici prin gând nu-i trecu. Se vârî prin spărtură împins de mine. L-am urmat numaidecât. Când am văzut mutra jalnică pe cate o aveau toţi patru la vederea lui Ben Nil şi a bunicului său, care stăteau cu puştile întinse spre ei, nu mi-am putut stăpâni râsul şi am izbucnit în hohote. Ceilalţi îmi ţinură isonul, iar Ben Nil zise:

— Da, da, vitejilor, noi prindem oameni, nu peşti. Aruncaţi cuţitele, altminteri vă împuşcăm ca pe nişte câini.

Se supuseră, fără să crâcnească şi le legarăm mâinile la spate. I-am cercetat pe ceilalţi patru pe care îi ameţisem cu patul puştii. Se dezmeticiseră repede, căci stăteau cu ochii deschişi, dar nu făceau nici o mişcare. Cum cei patru din urmă aveau picioarele libere, ca să poată umbla, îi luarăm pe ceilalţi în cârcă, ne duserăm la „groapa de pedeapsă” şi le dădurăm binişor drumul în jos, pe scară, înăuntru. Pe sergent şi pe turc îi lăsarăm la urmă. Am tras pumnalul de la brâu, m-am aşezat în faţa turcului şi i-am zic cu glas ameninţător.

— Murad Nassir, ia bine seama la ce-ţi spun. Pentru fiecare întrebare la care nu-mi vei răspunde îţi retez un deget. Eu ştiu să plătesc cu aceeaşi măsură. Vorbeşte deci lămurit şi nu încerca să mă minţi. Cât e de când e plecat Ibn Asl de aici?

— Cinci zile. A luat peste două sute de oameni cu el.

— Îl cunoşti pe dinkaşul ăsta de lângă mine?

— Da.

— Trebuie să recunoşti acum şi tu că nu suntem nici noi atât de proşti, ca să ne lăsăm traşi pe sfoară. Am citit scrisoarea şi reissul effendina nu e la Bahr el Djebel, după cum ţi-am spus, ci atât de aproape de aici că m-ar putea auzi dacă l-aş striga acum… Mâine dimineaţă va veni să te judece. Vei muri în chinuri groaznice, cum n-a mai murit nimeni până la tine.

— Îndurare, effendi, îndurare! strigă el, deznădăjduit.

— Nici nu vreau s-aud de aşa ceva. Înduratu-te-ai tu de mine? Moarte pentru moarte, sânge pentru sânge, ochi pentru ochi. Vei suferi aceeaşi soartă pe care mi-o hărăziseşi tu mie.

— Eu te-aş fi iertat...

— M-ai fi iertat? Pentru care faptă? Cine e în drept să ierte, tu ori eu? De câte ori n-ai crezut că m-ai biruit şi s-a dovedit că binele triumfă asupra răului! Multe ţi-am răbdat, dar răbdarea mea are şi ea o limită. S-a isprăvit cu tine. Soarta ta e pecetluită. Cum va răsări soarele, trebuie să mori.

— Vai de mine, effendi, se poate să vorbeşti aşa, tu un creştin... se tânguia el.

— „Un câine de creştin!" Aşa mi-aţi spus mereu şi aşa mi-ai spus şi mai adineauri. Ce milă aştepţi de la un câine! Câinele se apără de duşmanii lui şi când îi vine bine îi sfâşie. Ne cereţi îndurare atunci când vă poate fi de folos. Nu, nu, degeaba, trebuie să mori!

— Effendi, gândeşte-te la biata soră-mea. Ce o să se aleagă de ea dacă mor eu?

— În orice caz, va fi mai bine de ea decât să ajungă nevasta unuia ca Ibn Asl. Aruncaţi-l în groapă, nu vreau să-l mai văd în ochi!

Ultimele cuvinte fură adresate tovarăşilor mei, care îl lăsară sa alunece pe scară jos, în groapă. Sergentul fu expediat imediat după el.

Nu din răzbunare vorbisem astfel cu Murad Nassir, ci mânat de cele mai bune intenţii. Vroiam sa pătimească şi el puţin, ca să-şi dea seama pe propria lui piele de suferinţele pe care le pricinuise altora. Poate că frica de moarte avea să-l facă mai bun,

Acum îi aveam pe toţi doisprezece în „groapa de pedeapsă". Ce schimbare într-un timp atât de scurt! Până mai adineauri eram eu şi Ben Nil în locul lor şi acum...

Cu toată tinereţea lui, Ben Nil chibzuia şi socotea orice lucru pe care îl făcea. Îmi atrase şi de data asta atenţia asupra unei scăpări din vedere, de care mă făcusem vinovat.

— Effendi, începu el, ai uitat că cei doi soldaţi pe care i-am lăsat în groapă nu sunt legaţi? Dacă îi dezleagă şi pe ceilalţi, ies de acolo, urcându-se unul pe umerii celuilalt.

— O să vedem. Cum se iveşte vreunul din ei la marginea gropii îi sfărâmăm ţeasta cu un glonţ. N-au decât să se dezlege, de ieşit nu iese nici unul viu de aici, fii pe pace.

Rămânea acum să-l înştiinţăm pe emir. L-am însărcinat cu treaba asta pe cârmaci, care era mai îndemânatic la vâslit. Am coborât cu el la debarcader, unde se aflau bărcile; focul mai mocnea încă, Aruncaserăm peştii pe care nu mai avuseseră când să-i care în barca seribahului şi după ce o dezlegarăm pe a noastră, bătrânul coborî în ea şi începu să vâslească spre mijlocul râului, în vreme ce eu mă întorceam la seribah să-i fac o vizită „Turturicii".

Mă primi ca şi rândul trecut, fără voal. Mă asigură că din pricina grijii pe care o avea pentru fratele ei nu-i tihnise defel cafeaua.

— Ce-ai făcut cu el? mă întrebă ea. Pentru ce nu vine? Te-ai bătut cu el?

— Da, dar l-am biruit şi l-am legat. Acum e prizonierul nostru şi o să doarmă la noapte în *dşura ed dşaza.*

— Vai de mine! Fratele meu în groapa aia împuţită! un boier mare ca el!...

— Oare pe mine mă crezi mai puţin boier?

— Nu, effendi, dacă n-ai fi creştin, ai fi şi mai mare boier decât fratele meu.

— Şi cu toate astea nu s-a codit o clipă să mă arunce în groapă, deşi eu nu i-am făcut nimănui nici un rău, pe când el e un criminal.

— Oare negoţul cu sclavi e într-adevăr o crimă?

— Da, şi chiar una dintre cele mai cumplite din câte există.

— N-am ştiut. Am crezut întotdeauna că arabul are dreptul să-l prindă pe negru şi să facă orice vrea cu ei. Tu ce zici, o să fie pedepsit pentru asta?

— Trebuie.

— *Allah*, *Allah!* Nu cumva cu moartea? Ştiu că reissul effendina umblă să-l prindă şi tu *eşti* prieten cu el. Nu cumva e şi omul ăsta groaznic pe aici?

— E aici şi o să-l vezi mâine dimineaţă.

— Spune-mi repede; e adevărat că reissul effendina îi omoară pe toţi care fac negoţ cu sclavi?

— Nu pot să-ţi ascund că am fost de faţă când a pus să se împuşte o grămadă de vânători de sclavi.

— Vai, ce să mă fac! Dacă îl împuşcă şi pe fratele meu?

— Tare mă tem că aşa are de gând.

— Atunci trebuie să-l scapi, effendi! Trebuie, auzi! Te-am scăpat şi eu pe tine altădată...

Biata fată părea într-adevăr deznădăjduită şi întinse rugător mâinile spre mine.

— Da, aşa e, m-ai scăpat într-adevăr şi-ţi sunt recunoscător pentru fapta ta. Mă voi ruga de emir să-i dăruiască viaţa.

— Mulţumesc, effendi. Acum nu-i mai duc grija. O să pun să-mi fiarbă nişte cafea proaspătă. Aia de adineauri nu mi-a plăcut defel, atât eram de amărâtă. Parcă ziceai că ai vrea şi tu o ceaşcă?

— Te rugasem să mi-o dai, dar nici nu mi-ai răspuns.

— Vezi că *mă* zăpăcisem de tot de atâta grijă. Acum m-am liniştit şi o să-ţi dau câtă vrei.

— Pune atunci să fiarbă un ibric mai mare. Mai am doi tovarăşi care îi duc şi ei dorul. Fatma, favorita ta, o să ne aducă trei ceşti afară, lângă „groapa de pedeapsă”.

— Putem ieşi acum din colibă?

— Da, să-mi făgăduiţi însă că nu vei încerca să-l scoţi pe fratele tău de unde e. Dacă cutezi aşa ceva, te împuşcă reissul effendina şi pe tine.

Am ieşit din harem şi m-am aşezat cu Ben Nil şi dinkaşul jos, aşteptând băutura înviorătoare. Nu trecu mult şi Fatma veni cu cafeaua, însoţită de alte două slujnice, oare ne aduceau ciubuce şi tutun.

După ce mi-am băut cafeaua şi mi-am aprins luleaua, am început să examinez la lumina lunii seribahul, care era mult mai mare decât m-

aşteptam, căci avea şi un ţarc imens pentru vite. Ţarcul era acum gol.

Când se iviră zorile, se ridică un vântuleţ de care ştiam că se va folosi emirul ca să vină încoace. L-am lăsat pe dinkaş de pază la prizonieri şi eu cu Ben Nil m-am dus să cercetez colibele la lumina zilei. Toate erau pustii, acum când locuitorii lor erau duşi la vânătoare. Totuşi găsiserăm într-unele din ele arme şi muniţii, ba chiar provizii de tot felul, printre care şi o ladă cu îmbrăcăminte. Un rând de haine mi se potrivea chiar binişor.

M-am gândit să-l mai iau o data la cercetări pe turc înainte de sosirea emirului, cu nădejdea că voi putea afla de la el unele lucruri care ne-ar putea fi de folos. M-am dus deci la „groapa de pedeapsă" şi am privit în jos. Prizonierii se dezlegaseră într-adevăr, dar nu cutezaseră să facă vreo încercare de fugă. Stăteau ghemuiţi unul lângă altul în mocirlă: de dormit însă nu dormea nici unul. Cum mă zări, Murad Nassir îmi strigă:

— Effendi, fă-mi rogu-te un hatâr. Lasă-mă să vin numai pentru câteva clipe sus; vreau să-ţi spun ceva.

— Nu meriţi, dar hai vino!

Am lăsat scara în groapă şi l-am văzut urcând anevoie. Când fu afară, se lăsă jos istovit.

— Prin grele ceasuri m-ai făcut să trec, effendi, oftă el, rezemându-şi cotul *în* genunchi şi cuprinzându-şi capul în palme.

— Eu? Tu singur eşti de vină. Noi creştinii avem o zicătoare,- „cum îţi vei aşterne aşa vei dormi". Răul cu rău se plăteşte.

— Păi n-am făcut un rău atât de mare ca să merit moartea.

— Eu am făcut numai bine şi totuşi vroiaţi să mă ucideţi.

— Ce-a fost a trecut, effendi. Recunosc şi eu acum că am făcut o mare prostie avântându-mă atât de adânc în inima Sudanului. Cu ce bucurie m-aş întoarce, dacă s-ar putea!

— Ca să-ţi continui negoţul tău murdar.

— Nu, effendi, mai sunt şi alte mărfuri în afară de carnea omenească. Effendi, lasă-mă să plec şi îţi jur pe *Allah*, *pe* Profet şi pe tot ce vrei tu că n-am să mai vând în viaţa mea sclavi.

— Jurământul tău nu ajunge să plătească nelegiuirile pe care le-ai înfăptuit.

— Atunci ce-mi ceri?

— Nimic altceva decât viaţa ta.

Îşi acoperi faţa cu mâinile, tăcu o bucată de vreme, pe urmă se uită lung la mine şi zise:

— Atunci isprăveşte mai repede şi împuşcă-mă acum, aici, pe loc.

M-am speriat de schimbarea pe care am văzut-o pe chipul lui. Într-o singură noapte îmbătrânise cu cincisprezece ani şi era supt la faţă, ca după o boală lungă. Îmi părea bine, căci asta vroiam şi eu. De aceea am continuat ceva mai blând:

— Murad Nassir, adu-ţi aminte de clipa când ne-am întâlnit la Kahira. Eu nu te cunoşteam, dar tu mă văzuseşi odată la Alger, când împreună cu un prieten al meu l-am scăpat pe fiul francezului din ghearele bandiţilor. Ştiai

de isprăvile mele. M-ai lăudat în cuvinte măgulitoare şi m-ai poftit în casa ta. Mi-ai plăcut şi ţi-am făgăduit să te însoţesc la Khartoum. Ne-am împrietenit. Abia apoi am aflat că eşti negustor de sclavi, ceea ce tu îmi tăinuiseşi. Mi-ai făcut propuneri îmbietoare pe care totuşi nu le-am putut primi. A trebuit să ne despărţim. Nu mai aveam nimic de-a face unul cu altul, dar sufletul tău s-a umplut de ură şi dor de răzbunare împotriva mea şi mi-ai devenit cel mai aprig duşman. N-a fost cuminte şi înţelept din partea ta. Mă cunoşteai ca un om care îşi urmează căile lui şi îşi are felul său de-a fi, care nu ştie ce e frica şi nu se teme decât de Dumnezeu, dar care totuşi ştie să-şi înarmeze braţul la nevoie şi nu se dă în lături de la nici un şiretlic când e vorba să-şi apere viaţa şi să-l pedepsească pe un ticălos. Dacă ai fi fost chibzuit şi deştept, n-ar fi trebuit să-ţi faci duşman pe un om ca mine, în chiar propriul tău interes. Totuşi ai făcut această prostie. Şi acum? Rezultatul îl vezi. Mie însă mi-e milă de tine. Ţi-am fost cândva prieten şi asta nu pot s-o uit. De aceea aş vrea să-ţi întind o mână de *ajutor*. Dar nu eu ci reissul effendina poate hotărî soarta *ta*. O să te osândească la moarte. Ca să-i cer îndurare trebuie să-i ofer în schimb mai mult decât făgăduiala pe care mi-o dai tu.

— Spune tu ce.

— Dovada sigură că renunţi la negoţul cu sclavi. Dezleagă-te de Ibn Asl. Asta e dovada pe care ţi-o cer.

— Numai atât? întrebă el, înseninându-se la faţă. Nimic mai lesne. Mi-am dat şi eu seama că omul ăsta e geniul meu rău. Pentru ce mi-a cerut să-i dau pe sora mea de nevastă? Şi acum, c*ând* i-am adus-o, de ce n-o ia de soţie? De ce mă ademeneşte mereu tot mai adânc în pustietăţile astea? Ce scop urmăreşte?

— În orice caz, nu spre binele tău şi al surorii tale.

— Mai întâi zicea că nunta s-o facem în Khartoum, apoi la Faşoda şi acum în urmă la Aliab. Iar acum, când am ajuns aici, porneşte tot mai departe şi ne lasă singuri pe mâna unor oameni pe care nu-i cunosc şi în care n-am nici o încredere.

— Îmi pare rău pentru tine că n-ai priceput ce plănuieşte nemernicul ăsta. Eu în locul tău aş fi priceput de mult. I-aş fi întins curse în care nu se putea să nu se prindă. Pe tine te-am ghicit eu încă de la Kahira ce vrei, fără ca tu să bănuieşti măcar. Te-am silit să-mi spui ce vroiam să ştiu şi tu habar n-aveai ca o făceai îndemnat de mine. Acelaşi lucru l-aş îi făcut şi cu Ibn Asl. Ia gândeşte-te la trădarea pe care o plănuia cu bieţii dinkaşi. Sunt aliaţii lui; le-a făgăduit plată şi totuşi, după ce i-ar fi dat ajutorul lor, vroia ori să-i omoare ori să-i vândă ca robi. Crezi tu că un astfel de om s-ar fi sfiit să facă altfel cu tine? Pe Hafid Sihar l-a jefuit şi l-a vândut apoi ca sclav, ca să-i rămână lui avutul. Şi tu eşti bogat, foarte bogat chiar. Ibn Asl nu mai are aproape nimic şi îi trebuie bani. Pentru ce te târăşte după el? De ce te duce în ţinuturi şi locuri unde lipsa şi moartea ta nu s-ar putea băga de seamă?

— Effendi! strigă el îngrozit. Nu cumva crezi că...

— Da. Aşa cred şi aşa şi este.

— Poate că ai dreptate. Din ce stau să mă gândesc, din ce îmi vine să cred că mintea ta ageră a înţeles planul lui.

— Atunci părăseşte-l. Ştii tu unde se a află Ibn Asl acum?

— La gohki.

— Pot să-mi descrii drumul pe care l-a urmat?

— Effendi, am jurat să nu spun nimănui.

— Poţi să-ţi calci fără teamă jurământul; un astfel de jurământ e cel mai mare păcat. Trebuie să alergăm neapărat în ajutorul negrilor acelora şi asta nu se poate decât dacă îmi spui adevărul, altminteri toate nelegiuirile care vor urma vor fi din vina ta. Îţi cer să sincer; asta ar fi cea mai bună dovadă de pocăinţă şi de ea îţi atârnă viaţa.

— Effendi, am jurat pe barba Profetului...

— Prostii, l-am întrerupt necăjit, Profetul vostru nici nu purta barbă.

— Ce? Cum? Mahomed n-avea... bar...

Vorbele i se opriră în gât; se uita năuc la mine.

— Hai, linişteşte-te poate că totuşi avea.

— Poate? Effendi, tu ştii atâtea lucruri pe care altul nu le ştie şi tocmai tu să spui că Profetul n-a avut... o, cerule!

— Mi-a scăpat şi mie vorba la necaz.

— Atunci a avut?

— Probabil.

— Slavă lui *Allah!* N-am întâlnit în viaţa mea pe cineva care să se îndoiască de barba Profetului.

— Fiindcă de văzut nu l-a văzut nimeni dintre noi şi *Coranul* nu pomeneşte nimic despre asta. Aşadar, dacă juri pe un lucru atât de îndoielnic, jurământul tău n-are nici un preţ pentru mine. L-ai făcut într-o clipă, de nesocotinţă şi ţi-l poţi retrage oricând. Te sfătuiesc s-o faci; e spre binele tău, crede-mă.

— N-ai vrea să-mi dai răgaz să mă gândesc?

— Bine, fie, dar numai un timp foarte scurt. Reissul effendina o să vrea sa cunoască hotărârea ta şi poate să sosească din moment în moment.

— Ţi-am spus doar că Ibn Asl s-a dus la gohki.

— Asta o ştiam din scrisoarea lui. Ţinutul lor e foarte întins, iar vânătoarea e plănuită asupra unui anumit sat. Satul ăsta trebuie să-l ştiu neapărat, altminteri n-am făcut nimic. Nu se poate să nu ştii tu care e şi pe ce drum a luai-o Ibn Asl.

— Îl ştiu. Ibn Asl are hărţi pentru toate ţinuturile Nilului de Sus, hărţi foarte amănunţite, pe care şi le-a desenat el singur, după informaţiile agenţilor săi de încredere. Mi-a arătat şi mie înainte de plecare drumul pe care are de gând să-l urmeze.

— Atunci ne poţi da cele mai bune lămuriri. Nu vrei? Reissul effendina nu te va cruţa. Întoarce-te acum îndărăt la ceilalţi. Ţi-am spus ce aveam de spus; ce ai de gând să faci, te priveşte.

— O întrebare, effendi. Ce faci cu soră-mea? O consideri şi pe ea duşman?

— Nu. În privinţa asta poţi fi liniştit. Voi avea grijă să nu-i lipsească nimic. Pe cât ştiu bea de zor cafea, şi atâta timp cât o femeie de-a voastră nu se lipseşte de plăcerea asta, nu e nici o primejdie să dispere.

Murad Nassir coborî în „groapa de pedeapsă" şi am tras iar scara afară. Mi-am aprins luleaua şi am coborât devale, la debarcader. „Vulturul se zărea alunecând repede pe unde. La prora stătea emirul, îmi strigă încă de departe:

— Aha, uite-l şi pe cuceritorul lumii! Fumează pipa biruinţei, După cum văd prizonieratul ţi-a priit de minune.

— A fost de scurtă durată şi mai mult m-a făcut să petrec decât să sufăr.

— Ştiu. Am aflat tot de la Abu en Nil, dar vreau să aud şi de la tine *cum* s-au petrecut lucrurile.

„Vulturul" se apropie de debarcader şi aruncă ancora. Întinseră puntea şi reissul effendina fu cel dintâi care alergă pe uscat. Îmi apucă amândouă mâinile, mi le scutură zdravăn şi zise râzând:

— Patru inşi, printre care un negru, să cucerească un întreg seribah, după ce au fost mai întâi prizonieri, e întra-adevăr ceva de are poţi fi mândru, effendi. Te felicit din toată inima. Acu să le arătăm noi, nemernicilor, că li s-a înfundat; începând cu turcul ăla burtos.

— Mai domol, emirule. N-aş vrea să te aud vorbind cu atâta hotărâre.

— Ce? întrebă el încruntându-se. Nu cumva vrei sa-mi vii iar cu o jalbă de aia de-a la? Degeaba, dragul meu, urmă el. De astă dată foarte serios, astfel de nemernici trebuie stârpiţi de pe faţa pământului. Sus în seribah!

Urcarăm poteca, trecurăm prin spărtură şi ocolirăm întâi seribahul, fără să intrăm în vreo colibă, pe urmă ne-am aşezat pe un trunchi retezat de copac şi i-am zis:

— Şezi niţel COLEa lângă mine, să-ţi povestesc.

— Bine, te ascult. Trebuie însă să-ţi spun ca şi Ibn Asl asta s-a priceput să-şi întocmească seribahul. E o adevărată fortăreaţă. Prin zidul ăsta de copaci nici dracul nu poate pătrunde. Era de ajuns să-şi pună numai câţiva inşi la intrare, ca să nu poată răzbate nimeni. Şi zi, n-ai găsit aici decât doisprezece oameni? Şi ăştia ar fi fost de-ajuns dacă aveau muniţii destule să dea de furcă celor o sută de soldaţi ai mei şi câtorva takalehi?

— Aveau muniţii. Am găsit o mare provizie de pulbere şi de gloanţe.

— Atunci un singur comandant priceput, şi ar fi trebuit să mă întorc cu buzele umflate, fără să fi făcut vreo ispravă. Am fi avut mari pierderi şi tot degeaba. Şi tu singur, fără un glonţ, fără luptă, ai izbutit să iei în stăpânire fortăreaţa asta! Effendi, ai un noroc orb, un noroc care mă pune pe gânduri. Dacă te va părăsi vreodată, nu ştiu zău ce o să se aleagă de tine... ia bine seama la ce faci; pe viitor nu mai fi atât de îndrăzneţ. Şi-acu, hai, povesteşte!

Faptele le ştia de la bătrânul cârmaci, aşa că îmi rămase prea puţin de adăugat. Principalul era acum să-l câştig pentru cauza turcului. Am făcut tot

ce mi-a stat în putinţă. Am ţinut o lungă cuvântare, am invocat fel de fel de motive ca să-l îmbunez. Mă ascultă fără să mă întrerupă cu un cuvânt şi, după ce am sfârşit, a rămas multă vreme pe gânduri, privind întunecat înaintea lui. Abia într-un târziu mi-a răspuns:

— Îţi sunt îndatorat, dar tu ai un fel ciudat de a te folosi de acest lucru pentru umanitarismul tău greşit. Un singur motiv stă în picioare: e negustor, dar nu şi vânător de sclavi. A cumpărat şi a vândut negri, fără însă să-i fi prins cu mâna lui. La drept vorbind, nici negustorul nu e mai bun decât vânătorul, căci dacă n-ar fi el, n-ar exista nici celălalt; să zicem însă că e mai puţin vinovat. Şi apoi o are pe sora lui cu el, ceea ce ar însemna să ne rămână fata pe cap. Ce să facem cu ea şi cu celelalte patru muiereturi? Doar nu putem să le aruncăm în apa Nilului, ca să ne descotorosim de ele!

— Cred şi eu! Mai mare pedeapsă decât să i le lăsăm pe cap nici că se poate, am zis eu, glumind.

— Stai că nu merge aşa! Cum adică, să scape numai cu atât? Asta nu se poate. Şi-apoi, mai e ceva. Cei zece vânători de sclavi şi sergentul trebuie neapărat pedepsiţi, nu?

— Asta te priveşte pe tine, nu pe mine.

— Aha, vrei să-mi aluneci printre degete! Fireşte că trebuie pedepsiţi. Sunt hotărât să-i împuşc. Cum pot însă s-o fac dacă îl las liber pe Murad Nassir! Recunoaşte şi tu că intervenţia ta nu-mi convine defel.

— Recunosc, de aceea voi preţui şi, mai mult hatârul pe care mi-l faci.

— Lasă linguşirile! Te cunosc eu; la cel dintâi prilej o să-mi pui iar beţe în roate. Şi dacă aş şti cel puţin că turcul e sincer!

— Sper că e.

— S-ar putea să ne tragă pe sfoară. Odată scăpat, nu mai avem ce îi face.

— Pentru asta există un mijloc foarte bun: nu-l lăsăm să plece.

— Atunci ce ne facem cu muierile?

— Lasă-le pe corabie. Tot nu putem face drumul pe uscat în corabie.

— Ai dreptate. Şi pe el îl luăm cu noi. Se dovedeşte că ne-a minţit, un glonţ în cap şi gata!

— Eu cred că ne-am putea încredinţa chiar de pe acum dacă minte. Dinkaşul vroia şi el să ne mintă şi nu a reuşit. L-am ghicit îndată şi, când i-am făgăduit iertare, am aflat de la el tot ce-am vrut. Tot aşa vom face şi cu turcul. Îţi aduci aminte de Malaf, cu care m-am întâlnit eu în drumul dintre Bir Murat şi fântâna tăinuită?

— Da. Deşi erai singur, ai izbutit totuşi să-l faci pe el şi pe însoţitorii lui prizonieri. La urmă le-ai dat drumul, dar ai luat tot ce aveau asupra lor. El *era* conducătorul avangardei lui Ibn Asl.

— E de mirare cum de n-ai uitat nici cel mai mic amănunt. Printre lucrurile lor am găsit şi nişte hârtii — singurele pe care le-am oprit pentru mine. Erau hărţile ţinuturilor pe unde „vânează" Ibn Asl. Era şi ţinutul gohkilor desenat pe ele. Hărţile le mai am şi acum. Sunt pe corabie. Să le

cercetăm şi, dacă spusele turcului se potrivesc cu desenul, ne putem bizui pe el.

— Bine zici.

— Atunci eşti dispus să-l ierţi?

— Stai, nu te pripi aşa! Vreau să-l cercetez şi eu puţin. De felul purtării lui atârnă hotărârea pe care o voi lua. Hai să luăm hărţile. Să-i debarcăm mai întâi pe soldaţi, pe urmă luăm interogatoriul prizonierilor.

Ne-am dus pe corabie. Soldaţii coborâră pe mal şi dădură la o parte buştenii şi mărăcinişul care acoperea intrarea în seribah. Porniră apoi cu puştile pe umăr, în coloană, pe potecă şi înconjurară „groapa de pedeapsă". Scara fu lăsată înăuntru şi prizonierii ieşiră unul câte unul afară.

Mare le fu spaima când dădură cu ochii de soldaţii viceregelui. *Ştiau* acum ce îi aşteaptă şi li se tăiară genunchii de frică. Murad Nassir nici nu îndrăznea să deschidă ochii. „Turturica" stătea, de astă dată, cu văluri pe faţă împreună cu slujnicele ei, înaintea colibei. Ce o fi gândit ea atunci nu ştiu. Poate ca o interesa mai mult vedere trupei decât soarta fratelui ei.

Reissul effendina se uită câtva timp la turc, pe urmă întrebă:

— Ştii tu cine sunt eu?

Acesta făcu o plecăciune adâncă, fără să răspundă.

— Eşti un nemernic pe care ar trebui să-l jupoi de viu, un ticălos care nu meriţi decât să te strivesc sub călcâiul meu ca pe un vierme, urmă emirul. Mărturiseşte, ai făcut negoţ cu sclavi?

— Până acum, da.

— Erai asociatul lui Ibn Asl?

— Da.

— Cu asta ţi-ai hotărât singur moartea.

— Emirule, nu-l cunoşteam destul de bine, bolborosi.

— Cu atât mai rău pentru tine. Nu alergi după un necunoscut până în inima Sudanului. Unde e acum?

— La gohki.

— Pe ce drum a luat-o?

— Mai întâi pe apă, până la Aguda.

Murad Nassir nu se mai gândea acum nici la jurământul lui, nici la barba Profetului. Tremura vargă de frică. Tonul pe care îi vorbea emirul nu admitea nici o împotrivire, nici timp de gândire. Răspundea imediat, fără să treacă o secundă la mijloc. Întinsesem harta pe genunchi şi urmăream pe ea spusele.

— Care anume ţinut vrea să-l atace?

— Wagunda.

— De ce tocmai pe ăsta?

— Căpetenia lui are adunate grămezi mari de fildeş şi supuşii săi stăpânesc multe cirezi de vite. Şi apoi, negrii de prin partea locului sunt oameni voinici şi puternici.

— Aha, şi se vând pe preţ bun! Câini şi feciori de câini ce sunteţi! Fildeş, cirezi şi negii, ai! Lua-v-ar dracu pe toţi! Se mai află şi alte localităţi

prin ţinutul Wagunda?

— Da. Thuat, Agardu, Akoku şi Foguda sunt în apropiere.

— Când socotea Ibn Asl să ajungă acolo? Ţi-a spus şi ţie?

— Am chibzuit toate împreună. Nu credea să zăbovească mai mult de trei săptămâni.

Emirul mă întrebă din ochi, iar eu am încuviinţat din cap. Turcul nu minţea, ceea ce îl făcu pe emir să se mai îmblânzească.

— Bine, să te cred, urmă el. N-ai încercat să-mi ascunzi nimic, asta e salvarea ta. Effendi m-a rugat să fiu îndurător cu tine şi o să-i fac hatârul. Cunoşti drumul cel mai drept şi mai scurt până acolo?

— Da. O iei de aici în susul apei până la ostrovul Semkat, unde ajungi în trei zile. De acolo porneşti pe uscat spre apus şi după alte şase zile eşti în Wagunda.

— Drumul pe uscat îl cunoşti?

— Nu, căci n-am fost niciodată pe acolo.

Deodată unul din prizonieri, un bărbat încă tânăr, strigă:

— Fii milostiv, reiss effendina, şi îngăduie-mi să spun şi eu un cuvânt. Eu cunosc drumul. Când Ibn Asl l-a trimis pe Malaf să facă o hartă a locului, acesta m-a luat şi pe mine cu el. Am colindat pretutindeni să vedem *toate* pădurile şi toate apele care sunt acolo.

Malaf era omul de la care luasem hărţile. Tânărul ne putea fi de folos. I-am făcut un semn emirului, care mă înţelese şi tocmai vroia să spună ceva, când atenţia îi fu atrasă de neorânduiala care se stârnise în cercul soldaţilor noştri. Se vedea cineva făcându-şi loc printre ei. Soldaţii se dădură la o parte şi cine credeţi că apăru?

Trebuia să-mi închipui! Kumra, „Turturica”! Venea cărând de-o parte o oală fumegândă. În urma ei Fatma, cu nişte cafea măcinată şi o altă slujnică albă, care ducea pe o tavă filigeanul de porţelan, pe când cele două roabe negre purtau ciubucul şi besacteaua cu tutun. Mie îmi venea să mor de râs, dar emirul se încrunta şi zbieră indignat:

— Ce căutaţi aici! Locul vostru e în harem, nu în mijlocul bărbaţilor.

Dar „duduia” nu se sperie defel, ci se apropie, urmată de alaiul ei, şi răspunse în limba poetică a orientalilor:

— Ba aici ne e locul stăpâne. Îţi oferim cafea proaspătă şi fierbinte, ca buzele de fecioară, şi tutun aromat, deliciul paradisului. Bea, fumează şi dă-mi în schimb pe fratele meu, căci eu...

Îşi curmă deodată vorba. Văzusem de la început cum îi tremurau mâinile; oala care aburea se clătina încoace şi încolo, aici o lăsa jos, aici o ridica; trupul i se apleca aici înainte, aici pe spate... în sfârşit, catastrofa se produse. Biata „Turturică” uitase să ia oala cu o cârpă şi aburul fierbinte îi opărea degetele ei delicate. Îndurase cât putuse durerile, dar acum nu mai era în stare; aruncă la pământ oala cu apă clocotită şi strigă, luând-o la fugă îndărăt:

— Stai că mă duc să fierb alta, stăpâne, şi mă întorc numaidecât.

Slujnicele crezuseră că trebuia să-şi urmeze stăpâna; trântiră şi ele jos

ce aveau în mână şi porniră după ea. Mi-am muşcat buzele să nu mai hohotesc. Turcul ocara necăjit. Emirul *se* uită câteva clipe uluit la mine, văzu că abia mă stăpânesc şi izbucni într-un râs cu hohote. După el Ben Nil, pe urmă bătrânul şi, cum râsul e molipsitor, soldaţii începură să râdă şi ei, înveseliţi. Emirul mă apucă de braţ şi mă trase deoparte. Plimbându-ne de colo până colo, începuserăm să discutăm ce era de făcut. Scena de mai sus şi râsul îl făcuseră mai îngăduitor; eu am făcut tot ce-mi stătea în putinţă să-l îmbunez şi rezultatul fu că se întoarse la grupul de soldaţi şi prizonieri şi hotărî cu glas tare următoarele:

— În numele şi din însărcinarea viceregelui, căruia *Allah* să-i dea o mie de ani de viaţă; *acest seribah* Aliab e de la întemeierea lui un loc de crime şi nelegiuiri, de aceea trebuie să piară de pe faţa pământului. Toate colibele vor fi nimicite prin foc şi pară.

— Murad Nassir, neguţător de sclavi pană în clipa de acum, să jure că renunţă pentru totdeauna la meseria asta şi să ne însoţească la Wagunda. Dacă ne-a spus adevărul, va fi iertat şi-şi va păstra tot ce îi aparţine. Dacă se va dovedi că ne-a minţit, va fi împuşcat şi tot avutul lui trece în mâinile soldaţilor.

— Pe tot timpul cât va lipsi el, femeile vor locui pe corabia noastră. Cei unsprezece vânători de sclavi merită moartea, dar effendi acesta s-a rugat pentru ei de iertare şi *Allah* vrea sa le dea prilej de îndreptare. Vor porni cu noi şi, dacă vor lupta vitejeşte alături de ai noştri, îi vom primi în rândurile noastre. Daca se va dovedi însă că unul singur dintre ei nu e de bună-credinţă, vor fi împuşcaţi toţi. De aceea să se supravegheze unul pe altul.

Cu aceste cuvinte îşi încheie cuvântarea. Urmă o tăcere de un minut, pe urmă bătrânul sergent sări drept în picioare, flutură braţele în aer şi strigă cu însufleţire:

— *Allah* să binecuvânteze pe reissul effendina acum, mereu şi de-a pururi!

— *Iljaum, dajman, abadi!* (Acum, mereu, de-a pururi) se auzi din toate părţile.

Turcul se apropie de emir, se înclină adânc şi depuse jurământul cerut, apoi îmi întinse mâna şi zise mişcat:

— Numai ţie am să-ţi mulţumesc, effendi, şi niciodată nu o să uit că m-ai scăpat de la moarte. Jur în faţa lui *Allah* că nu te voi face să te căieşti de binele pe care mi l-ai făcut…

Imediat începu în seribah o forfotă însufleţită. Cei unsprezece oameni ai lui Ibn Asl se împrieteniră repede cu soldaţii emirului şi dădeau veseli ajutor la treabă. Tot ce putea fi folosit fu scos din colibe şi parte din lucruri împărţite pe loc între soldaţi, parte duse pe corabie. Pe urmă se dădu foc colibelor. Veghearăm ca focul să nu se întindă la pădurea care înconjura seribahul. În vremea asta pe puntea „Vulturului” se făcu din prăjini şi rogojini un adăpost pentru haremul turcului.

Până la prânz, din întregul seribah nu mai rămase decât un morman de

cenuşă. Corabia noastră îşi întinse pânzele şi, mânată de un vânt prielnic, se îndreptă pe urmele mult temutului vânător de sclavi Ibn Asl.

SFÂRŞITUL VOLUMULUI AL II-LEA

{1} Cel care sfâşie săptămânal

{2} Şopârla.

{3} Sclavi

{4} Vânătoare de sclavi.

{5} Paznic în port.

{6} Mlaştina frigurilor.

{7} Balsamodendron.

{8} Calea nenorocirii.